

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 1 • januari 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

PAK DE MACHT!

BELASTINGDEALS: GELEGALISEERDE DIEFSTAL

MAASTRICHT: MOOIE STAD, FOUT VERDRAG

Arend van Dam

VRIENDEN VAN DE SP

Veertigduizend leden, honderdduizenden sympathisanten, bijna een miljoen kiezers; talloze mensen maken op hun manier deel uit van onze beweging. Hen willen we met de actie Vrienden van de SP bedanken voor hun steun én welkom heten bij onze club. Ken jij mensen die de SP een warm hart toedragen en misschien de stap willen zetten?

 [Kijk op sp.nl/vriendenactie](http://sp.nl/vriendenactie) en laat van je horen!

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

KOM 1 EN 2 APRIL NAAR HET ROOD WEEKEND

In het weekend van 1 en 2 april vindt het jaarlijkse ROOD-weekend plaats in Soest (Utrecht). Een weekend waarin je te weten komt wat ROOD doet en wat onze ideologie is. En waar je andere ROOD-leden uit het land kan leren kennen. Ben jij of ken jij een ROOD-lid dat het afgelopen jaar lid is geworden en meer te weten wil komen? Houd dan de site van ROOD in de gaten, voor meer informatie en om je aan te melden: rood.sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs,
Nynke Vissia

Aan dit nummer werkten mee
Mahir Alkaya, Robin Bruinsma,
Franco Gori, Karen Veldkamp

Foto cover
Lenny Oosterwijk ©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Referenda: Uw 'nee' misvormd tot hun 'ja'

4

Emile Roemer

'Daarom gooien wij nu de beuk erin'

6

Nationaal Investeringsplan

'Economie stimuleren; iedereen meeprofiteren'

9

De poenscheppers

Het grote geld komt van de kleine man

10

25 jaar Verdrag van Maastricht

De stemming is omgeslagen

18

26 Laurens bezoekt 'Van krot tot Woningwet'

28 Sherko Kamal kent Kortjakje op z'n Koerdisch

29 Bedrijfsleven: Ook werknemers krijgen wat te zeggen

14, 15, 22, 23, 24, 25 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Klaar om te knokken!

De beste wensen voor een strijdbaar 2017. Een jaar waarin we gaan knallen: we zijn klaar om te knokken.

2017 wordt het jaar van de grote verandering. Vanaf 2005 kreeg de rijkste 20 procent telkens meer geld te besteden, terwijl de rest van het land erop achteruitging. Multinationals worden schatrijk door belastingontwijking, terwijl huren met bijna 30 procent gestegen zijn.

Wij zijn er klaar voor. We zijn klaar om te knokken voor één Nationaal ZorgFonds, zonder marktwerking en eigen risico, maar met vertrouwen en samenwerking. Klaar om te knokken voor een forse huurverlaging en hogere lonen voor mensen die er de afgelopen jaren op achteruit zijn gegaan. We zijn klaar om te knokken voor een waardige oude dag voor de generatie die ons land heeft opgebouwd en eerlijke kansen voor de generatie die er nu aankomt.

Ik ben extra strijdbaar omdat ik weet dat we niet alleen staan. Honderdduizenden mensen in Nederland willen samen met ons optrekken. De huurders die hun huur de afgelopen jaren met bijna 30 procent hebben zien stijgen. De jongeren die in de knel komen omdat ze van flutcontract naar flutcontract hoppen en hun studiebeurs zijn kwijtgeraakt. De ouderen van wie na een leven lang werken het pensioen wordt gekort. De mensen die er niet voor kiezen om ziek te worden, maar wel een boete op ziek zijn krijgen.

Zij aan zij met al deze mensen gaan wij het nieuwe jaar in. Het wordt een mooie campagne. Vraag uw lokale afdeling wat u kunt doen voor komende campagne. Samen maken we van 2017 het jaar van de verandering!

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

‘REFERENDUM OM ZEEP GEHOLPEN’

De uitslag van het raadgevend Oekraïne-referendum van vorig jaar was duidelijk: 61 procent van de stemmers zei nee. Dat nee is, vlak voor kerst, door een Kamermeerderheid ‘eventjes’ omgebogen in een ja.

SOMMIGEN NOEMDEN het ‘een inlegvelletje dat niets verandert’. Anderen spraken van ‘een fopspeen’. Premier Rutte zelf noemde zijn notitie van drie A4’tjes, waarmee hij naar eigen zeggen tegemoetkwam aan de bezwaren van de nee-stemmers, een ‘juridische verklaring’. Die notitie legde hij vlak voor kerst voor aan de Kamer. SP-Tweede Kamerlid Harry van Bommel liet er tijdens

het debat geen spaan van heel: ‘Is dit democratie?, zullen de mensen op straat denken. De regering vraagt ons om advies, van tevoren zegt een meerderheid van de partijen de uitslag te zullen respecteren en vervolgens gaat het verdrag gewoon door, zonder dat er een letter is veranderd.’ Volgens Van Bommel stellen de garanties aangaande de zorgpunten in Ruttés verklaring – geen

toezegging omtrent EU-lidmaatschap, geen collectieve veiligheidsgaranties, geen extra arbeidsmigratie, geen extra financiële steun, meer corruptiebestrijding – niets voor. Van Bommel fileert genoemde garanties: ‘EU-lidmaatschap komt op termijn wel degelijk eerder in zicht, omdat het verdrag Oekraïne economisch en politiek gezien steeds verder integreert in Europa. Wat

het punt van arbeidsmigratie betreft: het is nogal wies dat het verdrag geen vrij verkeer faciliteert, want Oekraïne maakt nog geen deel uit van de EU of Schengenzone. Visumvrij reizen komt mede dankzij het verdrag echter steeds dichterbij. Daar verandert de verklaring helemaal niets aan. Als het gaat om militaire steun verwijs ik graag naar het verdrag, waarin de geïntensiverde militaire samenwerking zwart-op-wit wordt vastgelegd (artikel 453- red.). En wat financiële steun betreft: daarvoor komt Oekraïne volgens het verdrag gewoon in aanmerking.’ ‘Maar de zorg over corruptiebestrijding is misschien wel de meest heikele. Want vorig jaar bleek dat corruptie het belangrijkste motief was voor mensen om tegen het verdrag te stemmen. Het klinkt natuurlijk sympathiek, een verklaring waarin je nog eens het belang van corruptiebestrijding onderstreept. Maar wat blijkt: Oekraïne, dat volledig verantwoordelijk is voor de corruptiebestrijding, hoeft deze verklaring zélf niet te ondertekenen! Dat is toch volstrekt ongelofwaardig? Wat de SP betreft was, is en blijft er maar één keuze mogelijk die echt recht doet aan de uitslag van het referendum. En dat is de keuze om alsnog een intrekkingwet naar de Kamer te sturen. Nee is en blijft nee.’

Spagaat

Samen met de Partij voor de Dieren, het CDA, 50Plus en de PVV stemde de SP tegen Ruttés excuusverklaring voor het alsnog instemmen met het associatieverdrag met

Oekraïne. VVD, PvdA, D66 en GroenLinks stemden voor.

En dus ziet het ernaar uit dat Nederland het associatieverdrag tussen de EU en Oekraïne gewoon gaat ondertekenen. Want in de Eerste Kamer, die ook nog groen licht moet geven, lijkt zich uiteindelijk – met de CDA-senaatsfractie die wél voor is – toch een meerderheid af te tekenen die de weg vrij maakt voor de overeenkomst met Oekraïne.

Dat roept de vraag op hoe dat eigenlijk kan. Want hoe hard en vaak riepen uitgerekend partijen als D66 en GroenLinks na het Oekraïne-referendum niet dat de uitslag gerespecteerd moest worden, hoezeer hen dat inhoudelijk ook pijn deed? Hoe vurig hoopten ze niet, dat ze premier Rutte zo kort voor de verkiezingen in een spagaat konden manoeuvreren? GroenLinks-voorman Klaver zei eind oktober nog: ‘Ik zie vooralsnog onvoldoende redenen om het advies van de kiezers naast me neer te leggen.’ Maar nu, maanden later, blijkt dat ze zichzelf een spagaat aangedraaid hebben. En wel de lastigste spagaat die er is: ‘nee’ zeggen en als puntje bij paaltje komt toch maar ‘ja’ doen. Of nog erger: schaamteloos het oordeel van de bevolking naast je neerleggen, terwijl de verkiezingen voor de deur staan. Hoe zij dat aan hun kiezers gaan uitleggen, is uiteraard niet de zorg van Harry van Bommel. Niettemin stelt hij vast: ‘Op deze manier wordt niet alleen de nee-stem van de kiezers volledig genegeerd, maar ook het referendum in z’n algemeenheid om zeep geholpen.’

In 2005 stemde een grote meerderheid van de Nederlandse (én Franse) kiezers tegen de Europese Grondwet. Twee jaar later werd de vervanger daarvan, het Verdrag van Lissabon, ondertekend namens Nederland door premier Balkenende. Het precieze verschil tussen Grondwet en Verdrag? Zo goed als niks. ●

UIT HET SP-VERKIEZINGSPROGRAMMA
Directe inspraak en zeggenschap van mensen maakt onze democratie sterker en de besluiten beter. In plaats van een raadgevend referendum willen we zo snel mogelijk een correctief referendum, zodat de bevolking ook tussen de verkiezingen door de gekozen volksvertegenwoordigers kan corrigeren.

tekst Rob Janssen
 beeld Nynke Vissia

Heem

In het Limburgs wordt het oud-Hollandse woord Heem nog vaak gebruikt. In het Nederlands is het verdrongen door het woord thuis, maar heem is méér. Heem is waar we vandaan komen, waardoor we gevormd zijn. Heem is waarden, welstand en ongeschreven wetten. Heem is waar niemand vergeten wordt. Heem is erkenning. Heem is waardigheid.

Een paar maanden geleden ontmoette ik Herman, Peter en Saul. IJzergietiers die ruim 30 jaar lang alles geven voor hun ijzergietierij. Totdat ze ernstig ziek worden en de Finse aandeelhouders de ijzergietierij laten leegbloeden en met de Noorderzon vertrekken. De curator noemt ze in hun ontslagbrief “onnodige kostenposten”.

Als zijn vrouw eventjes weg is, biggelen dikke tranen over de wangen van een van die stoere mannen. ‘Sorry’, zegt hij. Wat hem zo raakt? Zijn financiële situatie? Zijn ziekte? Nee. Als oud vuil aan de kant gezet. Na al die jaren. Niks waard. Onthecht en ontheemd. De gevolgen van de individualisering en van de moraal als bijwagen van winst zien we overal om ons heen. Op werkvloeren met een eindeloos aantal wegwerpcontracten. In het Groninger aardbevingsgebied waar mensen door de roekeloze gaswinning niet meer veilig zijn. Bij de sjoemelende Volkswagen-CEO die 3100 euro pensioen casht, per dag! En ga zo maar door.

Waar winst het wint van waarde is verlies het resultaat, zegt de Belgische burgerbeweging Hart boven Hard.

Ons socialisme is de (mede-)mens niet als concurrent zien, maar als de maat der dingen. In ons heem kijken we naar elkaar om en zorgen we er samen voor dat eenieder vrij is van basiszorgen. Zodat de kwaliteit van het bestaan meer is dan de dikte van de portemonnee.

Dat is pas vrijheid. En daarvoor knokken wij.

Ik wens u allen veel bezieling, energie en vastberadenheid toe in 2017!

Ron Meyer
 voorzitter SP

A close-up portrait of Emile Roemer, a middle-aged man with short, dark hair, wearing a blue suit jacket over a white button-down shirt. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be an indoor setting with warm lighting.

EMILE ROEMER STRIJDVAARDIGER DAN OOI

‘WIJ INVESTEREN IN MENSEN’

Over drie maanden zijn de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Emile Roemer is klaar voor de strijd. Hij stelt een verrassende campagne in het vooruitzicht. ‘Wij willen de macht teruggeven aan de mensen, de zeggenschap over alles wat belangrijk voor hen is. Aan ons de taak om de krachten in de maatschappij te mobiliseren.’

DE TRIBUNE SPREEKT vlak voor de kerstdagen met Emile Roemer over het verkiezingsprogramma *Nu Wij* en in het bijzonder over het motto *Pak de Macht*. De aanslag in Berlijn dreunt nog na. De beveiliging rond de kerstmarkt op het Lange Voorhout is aangescherpt. ‘Daar valt niet aan te ontkomen, het is niet anders.’

› **Moeten we het nog over de reactie van Geert Wilders hebben: de foto die hij de wereld in slingerde van bondskanselier Angela Merkel met bloed op haar handen en gezicht?**

‘Doe maar niet, dit is te walgelijk voor woorden. Ik denk dat Wilders hard op weg is om zijn hand te overspelen, met zijn buiten-

sige gedrag. Genoeg hierover. Laten we het maar eens hebben over het zogenaamde sociale gezicht van de PVV. Wilders’ PVV is de partij die samen met de VVD en de PvdA ons land kapot heeft bezuinigd. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat de mensen inzien dat Wilders een geradicaliseerde VVD’er is. Dat kwam al ondubbelzinnig naar voren met zijn gedoogsteun voor het kabinet-Rutte 1. De neoliberal Wilders stemde in met alle voorstellen van de VVD en het CDA en werd daarmee medeverantwoordelijk voor het afbraakbeleid van Rutte 1.’

› **Rutte 1 trad in oktober 2010 aan en klapte in april 2012 uit elkaar, nadat Wilders de stekker eruit had getrokken.** ‘Het ging van kwaad tot erger, Rutte en

Emile Roemer blaakt van het zelfvertrouwen. De anonieme kritiek van enkele SP-Kamerleden op zijn leiderschap heeft hem wel geraakt, maar niet geknakt. Integendeel, hij lijkt strijdvaardiger dan ooit, vastberaden en klaar voor de verkiezingsstrijd van de komende maanden. Hij is de bokser die een tikje heeft gekregen, met zijn hoofd schudt en ongeschonden en vol zelfvertrouwen opnieuw de ring betreedt.

‘Ik was heel even uit het veld geslagen. Bij de SP mag iedereen zeggen wat hij denkt. Wij mogen en moeten kritisch zijn, juist om elkaar scherp te houden, maar het is onze goede gewoonte om dat in alle openheid te doen en niet achter de rug van in dit geval de partijleider om. Dat dit nu toch is gebeurd, is ronduit teleurstellend voor mij, dit kwam uit onverwachte hoek. Zulk gedrag past niet bij ons. Gelukkig denkt iedereen er zo over. De reacties uit alle geledingen van de partij waren hartverwarmend, daar haal ik mijn inspiratie uit. Wij doen het samen, wij vormen een eenheid en zullen ons nooit uit elkaar laten spelen. Ik ben klaar voor de verkiezingsstrijd. Wij gaan een verrassende campagne voeren, let maar op.’

› **Die over veel meer gaat dan alleen het Nationaal ZorgFonds?**

‘Het Nationaal ZorgFonds is een van onze

als onze taak om de krachten te mobiliseren, om de buurtbewoners met raad en daad bij te staan, niet om voor hen te bepalen wat er moet gebeuren. Zij weten wat er nodig is, wij helpen hen om tastbare resultaten te boeken.’

› **Wordt dat bedoeld met de slogan Nu Wij?**

‘Inderdaad, ‘Wij’ zijn de inwoners van dit land en ‘Wij’ willen in overgrote meerderheid de klassenstrijd voor gelijke kansen voor iedereen voeren. Dus weg met de discriminatie op de arbeidsmarkt en onmiddellijk stoppen met de huidige studiefinanciering. Jongeren mogen niet worden gedwongen om zich voor hun studie in de schulden te steken, zij moeten in alle vrijheid en onafhankelijkheid een vak kunnen leren. De SP maakt zich sterk voor echte invloed van studenten, door medezeggenschapsraden met verregaande bevoegdheden in te stellen. Wil je nog een voorbeeld van Pak de Macht?’

› **Graag.**

‘Er moeten werknemersvergaderingen in bedrijven komen die gelijkstaan aan aandeelhoudersvergaderingen, dus die ook over de salarissen van topbestuurders gaan. Graaiers in de publieke sector wil de SP snoeihard aanpakken en wij laten ons niet langer gijzelen door de banken. Naar aanleiding van de

‘De SP maakt beloftes waar’

Asscher deden er nog een paar schepjes bovenop en de PVV stemde in de meeste gevallen mee met de VVD. Wilders kan niet verbloemen waar hij vandaan komt: de VVD. Het is klinkklare onzin dat de PVV zich wat betreft sociale vraagstukken links opstelt. Wilders heeft helemaal niets met mensen in een uitkeringssituatie, daarnaast verzet hij zich tegen een eerlijker belastingstelsel, weigert hij topsalarissen aan te pakken, heeft hij voorgesteld 75 procent van alle huurwoningen te verkopen, zweeg hij over de afbraak van de sociale werkplaatsen en liet hij de marktwerking in de zorg ongemoeid. Noem dat maar eens sociaal.’

speerpunten, maar ook in bredere zin wil de SP vooral de macht teruggeven aan de burgers.’

› **De macht in welke zin?**

‘Om met de zorg te beginnen: ondernemingsraden en patiëntenplatforms krijgen als het aan ons ligt inspraak bij fusies en mogen meebeslissen over investeringen en de inzet van personeel. Zoals bekend wil de SP niets liever dan de macht van de zorgverzekeraars doorbreken. De macht die de SP terug wil pakken, is de zeggenschap van de burgers over alles wat voor hen van belang is. Dus uiteraard ook de gezondheidszorg. Niet de verzekeraar maar de patiënt bepaalt, in overleg met zijn huisarts, in welk ziekenhuis hij wordt opgenomen en door wie hij wordt behandeld. En zo gaan de mensen ook over hun eigen woonomgeving. Wij zien het

bankencrisis deed een parlementaire enquêtecommissie onder leiding van onze eigen Jan de Wit onderzoek naar het financieel stelsel. De commissie kwam met een reeks prachtige voorstellen en wat zie je nu? Er is helemaal niets van terechtgekomen, het gaat maar door en niemand grijpt in. Dan is het niet meer dan logisch dat wij er nu de beuk in gooien. Daarom ook pleit de SP voor een volksbank.’

› **Nog even terug naar de graaiers.**

‘Wij stellen bestuurders en toezichthouders van publieke instellingen aansprakelijk bij corruptie en mismanagement en ze mogen nooit meer dan een minister verdienen. Bovendien wil de SP de Roemer-norm introduceren. Overheden mogen voortaan maximaal voor tien procent van alle klussen externe organisaties inhuren en daarnaast

‘Landen aan gort bombardieren en miljoenen mensen op de vlucht jagen is zinloos en koren op de molen van terroristen’

krijgen ze de ruimte om bij aanbestedingen eisen te stellen aan de beloningen bij die bedrijven.’

› Hoe pakt de SP de macht op de huurwoningmarkt terug, hoe zorgt de SP voor meer betaalbare huurwoningen?

‘De verhuurdersheffing moet meteen van tafel en worden vervangen door een investeringsplicht. Wij beijveren ons al jaren consequent voor de bouw van voldoende huizen. De krapte op de woningmarkt is het gevolg van het kapitalistisch systeem en door de verhuurdersheffing zijn de corporaties met de rug tegen de muur komen te staan. Overigens gaf Geert Wilders zijn zegen aan deze extra belasting, zonder na te denken over de consequenties. Er waren al veel te weinig betaalbare woningen en met de komst van vluchtelingen uit Syrië is de druk alleen maar toegenomen. Ik kan me voorstellen dat mensen die al jaren op de wachtlijst staan, om het mild uit te drukken, met de wenkbrauwen fronsen als een asielzoeker met een verblijfsvergunning een huis krijgt toegewezen. Boos zijn op de ander die wel een woning krijgt, is echter niet de oplossing. Er is maar één antwoord mogelijk: de woningbouw opvoeren en de verkoop van sociale huurwoningen aan banden leggen.

Met het geld dat beschikbaar komt als de verhuurdersheffing vervalt, willen wij ook de huren van bestaande woningen verlagen en investeren in woningverbetering en energemaatregelen. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de huurders, die mede het beleid van de corporaties gaan bepalen.’

› Je noemt de Syrische vluchtelingen. Hoe wil de SP de burgers bij dit vraagstuk betrekken?

‘Wij zijn voor kleinschalige opvang en willen de burgers inspraak geven over de inrichting van opvangplekken, het gaat tenslotte om hun woonomgeving. De SP is zich ervan bewust dat Nederland niet alle asielzoekers kan opvangen. De prioriteit ligt uiteraard bij vluchtelingen uit oorlogsgebieden, die mensen kunnen wij niet in de steek laten. Ons land moet zijn aandeel leveren, zoals alle Europese landen, het is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Heel belangrijk is de opvang in de eigen regio, daar zet de SP ook vol op in. Vluchtelingen die uiteindelijk bij ons een verblijfsvergunning krijgen, moeten volwaardig meedoen met onze maatschappij. Voor vluchtelingen uit veilige landen als Marokko, Tunesië en Albanië, om maar eens een paar landen te noemen, is geen plaats.

De inwoners van Syrië zijn op de vlucht geslagen door bombardementen van de troepen van Assad, Rusland en het Westen. De SP is altijd de meest kritische partij als het gaat om militair ingrijpen. Landen aan gort gooien en miljoenen mensen op de vlucht jagen is zinloos en koren op de molen van terroristen. Wij vragen ons bij elke missie af of gewelddadig optreden een oplossing biedt en dat is zelden het geval. De SP wil landen in conflictgebieden niet de westerse democratie opdringen, wij geloven veel meer in een vredes- dan een oorlogsleger. Ik moet er ook niet aan denken dat Europa één leger krijgt. Dat mag niet gebeuren, die macht staan we niet af. Wij gaan over ons eigen leger.’

› Terwijl de SP voor honderd procent een links en sociaal beleid wil voeren, begint lijsttrekker Asscher van de PvdA opeens ook linkse trekjes te vertonen.

‘In 2012 riep Diederik Samsom dat zijn partij linkser moest worden. Nou, we hebben gezien wat daarvan terecht is gekomen. De PvdA heeft samen met Rutte en Wilders bezuiniging op bezuiniging gestapeld. Ik vond het vier jaar geleden behoorlijk frustrerend, nu doet Asscher hetzelfde: roepen dat het tijd wordt voor een linkse koers. Wat een flauwekul. Zo’n Jeroen Dijsselbloem is zeer neoliberal, maar staat toch maar weer op plek 5. Wat moet ik er nog over zeggen? Ik vind het bijna lachwekkend. Asscher maakt zich ongeloofwaardig, de PvdA probeert met trucjes de kiezers te misleiden. Ik doe daar niet aan mee. Als ik dat zou willen, had ik beter naar de toneelschool kunnen gaan. Ik geef de voorkeur aan betrouwbaarheid, aan eerlijke politiek. Ik ga de mensen niet naar de mond praten, ik wil de oorzaak van de problemen aanpakken en met echte oplossingen komen. Daar mag iedereen mij aan houden. De mensen hebben het ware gezicht van de PvdA gezien, daar trappen ze niet nog een keer in. De SP investeert in de samenleving, de samenleving die van ons allemaal is en die gelijke kansen biedt. Dat de SP waarmaakt wat zij belooft, bewijzen onze wethouders, die met oog voor compromissen de successen aaneenrijgen. Daar ben ik heel trots op.’

› De SP blinkt niet altijd uit in het uitdragen van die successen.

‘Daar heb je een punt. Het kan best kloppen dat wij te bescheiden zijn, maar wat wij doen, doen we niet ter meerdere eer en glorie van onszelf.’ ●

Oktober 2016: Emile Roemer *knokt* een oefenpotje met ex-wereldkampioen boksen Raymond Joval.

tekst Robin Bruinsma
foto's Nynke Vissia

NATIONAAL INVESTERINGSPLAN **‘NIET SNOEIEN MAAR SPROEIEN’**

Eerste Kamerlid en politiek econoom Bastiaan van Apeldoorn is druk bezig met de laatste aanpassingen van het Nationaal Investeringsplan, waarmee de SP de economie een boost wil geven. Voor de Tribune licht hij alvast een tipje van de sluier op.

› Een Nationaal Investeringsplan? Wat houdt het in en waarom hebben we het nodig?

‘De SP streeft naar een economie die voor ons allemaal werkt en niet alleen voor de elite. Daar is radicaal andere wet- en regelgeving voor nodig, maar ook investeringen van de overheid. Investerings zijn bovendien gewoon economisch verstandig. Dat geldt sowieso tijdens een recessie, maar ze zijn nu ook nog nodig: om de broze groei te stutten en ervoor te zorgen dat die groei ook

terechtkomt bij de mensen die zoveel ingeleverd hebben afgelopen jaren. Sinds de crisis van 2008 is juist het omgekeerde gebeurd. Hoog tijd dus om het roer om te gooien en een inhaalslag te maken die het broze economische herstel duurzamer maakt, meer mensen voor meer loon aan het werk helpt en de kaalslag in de publieke sector uiteindelijk ongedaan maakt. Dat kan niet binnen één kabinetsperiode. Maar we kunnen er wel meteen een goed begin mee maken.’

› Aan wat voor investeringen moeten we dan denken?

‘We verhogen het minimumloon, de AOW en het sociaal minimum. En wie wil, krijgt met 65 jaar AOW. Via de kassa's van de winkels wordt dit geld direct de economie ingepompt. We zetten ook een nationale investeringsbank op, die bijvoorbeeld investeert in verduurzaming en het midden- en kleinbedrijf. Ook gaat er geld naar publieke diensten, zoals meer handen aan het bed en meer sociale woningbouw. Die voorstellen zijn veelal niet nieuw. Daar strijden we al jaren voor. Alleen zijn we nu een overkoepelend plan voor grootschalige publieke investeringen aan het ontwikkelen dat veel

verder kijkt dan een verkiezingsprogramma. Dat hangt nauw samen met investeren in meer en betere banen en een grootschalig offensief dat we voeren tegen de toenemende ongelijkheid.’

› Hoe is de SP tot dat Nationaal Investeringsplan gekomen?

‘Samen met andere economen heb ik afgelopen jaar een aantal keer overlegd met Ron Meyer en Emile Roemer. Waarom staat de Nederlandse economie er niet goed voor, ondanks de recente hosanna-verhalen? Die analyses hebben we ook met economen van buiten de partij besproken en dat heeft tot het Nationaal Investeringsplan geleid. Iedereen kwam tot dezelfde trieste conclusie: Rutte is gaan snoeien, in plaats van te sproeien. Eerst met het CDA en gedoogpartner PVV en later met de PvdA is hij aan het bezuinigen geslagen. Het gevolg is onder meer door de economen van ING berekend: het regeringsbeleid heeft sinds 2010 bijna 6 procent economische groei gekost en ook nog eens honderdduizenden banen. Je zult maar volstrekt onnodig je baan verloren hebben. Inkomens van werknemers en uitkeringsgerechtigden zijn bovendien ver achtergebleven bij de topinkomens en de winst op kapitaal. Rutte en Asscher hadden juist moeten investeren om de economie weer te laten bloeien. Meer gelijkheid is goed voor de economie want mensen geven meer uit als er meer in hun portemonnee zit. Er had nooit zo bezuinigd moeten worden, dus laten we met dit Nationaal Investeringsplan alsnog onze economie stimuleren en ervoor zorgen dat iedereen profiteert van economische groei.’ ●

tekst Jola van Dijk
illustratie Nynke Vissia

Multinationals en banken kunnen alle kanten op, u maar één: betalen.

PAK DE MACHT

HET ZIJN ÓNZE CENTEN

Waarom profiteren multinationals van de voorzieningen in ons land, maar dragen ze er nauwelijks aan bij? Waarom betalen werknemers en kleine zelfstandigen netjes hun belasting, maar de grote bedrijven niet? Is mijn geld bij de bank nog wel veilig? Waarom de financiële wereld op de schop moet en hoe je daarmee kunt beginnen.

EERST ADEMBENEMEND, dan confronterend. Dat zijn de bedragen die landen mislopen door belastingontwijking. Neem Google. In december is bekend geworden dat de internetgigant in 2015 met behulp van een fiscale constructie via nota bene Nederland 15 miljard euro aan royalties naar belastingparadijs Bermuda heeft weten te sluizen. Deze belastingconstructie, mogelijk ge-

maakt door een brievenbusfirma genaamd Google Netherlands Holding aan de Amsterdamse Zuidas, was al eerder succesvol. Over 2014 bedroegen de inkomsten uit royalties 10,7 miljard. Een jaar later dus al 15 miljard: 4,3 miljard meer.

Volgens een schatting van de Europese Commissie lopen Europese landen door

zulke constructies zo'n 1000 miljard euro mis. Per jaar. Je zou bijna gaan dagdromen over wat je met dat geld bijvoorbeeld in de zorg of in het onderwijs allemaal zou kunnen doen.

De wereld van de belastingontwijking is geen schimmige, afgeschermd wereld waarin duistere figuren met gleufhoeden

‘Banken kunnen onderhandelen over de hoogte van boetes; dat moet jij eens proberen’

en zonnebrillen opereren. Misschien is juist dat wel het meest verbijsterende. Belastingontwijking is niet eens illegaal en geschiedt derhalve open en bloot, mogelijk gemaakt door regeringen die bij multinationals en superrijken op schoot zitten en kennelijk gebillijkt door de ‘controlerende en kaderstellende’ parlementen. Volgens de Duitse Europarlementariër Fabio de Masi (zie ook de Tribune van mei 2016: ‘Panama Papers – De Parallelwereld’) speelt Nederland een cruciale rol in de internationale belastingontwijking: ‘Nederland is een soort internationaal vliegveld dat geld waarover geen belasting is betaald doorsluis naar belastingparadijzen. Nederland is een draaischijf voor brievenbusfirma’s.’ Op een Oxfam Novib-lijst van belastingparadijzen prijkt Nederland dan ook op plek drie; alleen Bermuda en de Kaaimaneilanden scoren ‘beter.

Helaas is belastingontwijking vaak niet eens illegaal: belastingontwijkers maken slechts gebruik van de bestaande regels. Dus is het zaak om die regels eens flink op de schop te nemen. SP-Kamerlid Arnold Merkies doet dat al jaren en stap voor stap boekt hij vooruitgang. Vorig jaar, na de onthullingen in het kader van de Panama Papers, nam hij het initiatief voor de inzet van een nieuw instrument in de Kamer: de parlementaire ondervraging. Door dit instrument – dat het midden houdt tussen een parlementaire enquête en een hoorzitting – kunnen bijvoorbeeld belastingontwijkende multinationals onder ede gehoord worden. Dit onder meer om een vinger te krijgen achter de vaak razend ingewikkelde constructies die gebruikt worden. Zijn multinationals zo slim dan? De door hen vet betaalde juristen en mathematici die de constructies uitbroeden in elk geval wel. Merkies kreeg een meerderheid en de parlementaire ondervraging komt er. Ook heeft de SP’er met succes aangedrongen op verplichte en publieke transparantie voor multinationals over hun

belastingbetalingen in de landen waar ze actief zijn. En om een einde te maken aan de praktijken waarbij multinationals regels die het betalen van dubbele belasting moeten voorkomen gebruiken om nergens belasting te betalen, komt er op initiatief van Merkies een zwarte lijst van belastingparadijzen. Plus een belasting op geldstromen naar landen op die lijst.

Geen flauw idee

Belastingontwijking – vaak omschreven als ‘gelegaliseerde diefstal’ is één; maar wat te denken van banken en financiële instellingen die op z’n zachtst gezegd onverantwoord handelden en vervolgens met belastingcenten – úw centen – overeind gehouden moeten worden?

De kredietcrisis van 2008 bracht daarover veel aan het licht. Het waren ongelooflijke, vaak sensationele verhalen over banken en instellingen die massaal hebben gegokt op alles wat los en vast zat. Die talloze miljarden ‘investeerden’ in projecten die helemaal niet bleken te bestaan. Die vaak geen flauw idee hadden van wat hun snelle handelaren in Londen en New York precies aan het doen waren. En die ten onder gingen, nadat bleek dat veel van die handelaren dat zelf al die tijd ook niet zo precies hadden geweten.

Waarom zouden ze het trouwens ook geweten moeten hebben? Het overheids-toezicht op de banken was sinds de jaren negentig uitgedaagd en de verplichte financiële buffers die ze moesten hanteren waren een lachertje. Voor onverantwoorde risico’s stond de deur wagenwijd open. Sterker nog: hoe hoger het risico, hoe hoger het rendement en hoe hoger de bonussen voor hen die die rendementen binnenhaalden. Plus dat de risico’s in werkelijkheid helemaal niet bij de banken lagen; die lagen bij de nationale overheden van de herkomstlanden van de banken. Grote banken zijn immers *too big to fail*: ze kunnen/mogen niet omvallen. Dus moesten ze met overheidsgeld gered wor-

PAK DE MACHT: EERLIJK DELEN EN EERLIJK BETALEN

Enkele voorstellen uit het SP-verkiezingsprogramma.

- We pakken belastingontduiking en belastingontwijking aan; ook grote bedrijven en multinationals gaan voortaan hun eerlijke deel in de belastingen betalen.
- Er komt een nationale volksbank; een publieke bank waar ons spaargeld veilig is en bonussen en woekerwinsten niet voorkomen.
- De buffers die banken verplicht moeten aanhouden worden fors verhoogd.
- Banken moeten meer verantwoording afleggen over de maatschappelijke consequenties van leningen die ze verstrekken; spaarders krijgen het recht om te weten wat banken met hun spaargeld doen.
- Internationale speculatie leggen we aan banden door de handel in derivaten in te perken.
- De bankenbelasting, waarmee banken de kosten terugbetalen van de operaties waarmee ze zijn gered, gaat omhoog.
- We willen een scheiding tussen spaar- en zakenbanken, zo verhinderen we dat banken gokken met het spaargeld van hun klanten.

den, via miljardenzware kapitaalinjecties of nationalisaties. Geld dat opgebracht is door de belastingbetalende burger.

Dat moet niet meer, vond de politiek wereldwijd. Banken en financiële instellingen moesten aan banden gelegd worden, het toezicht verscherpt en de financiële buffers verhoogd. Qua toezicht is er niet veel verbeterd, constateert Arnold Merkies nu, bijna

Fraudebank

negen jaar na de financiële crisis. En de buffers waaraan banken moeten voldoen? 'De regels werden weliswaar aangepast, maar dat gebeurde op zo'n manier dat banken er gemakkelijk onderuit kunnen komen.' Ook hier weer een bijzondere rol voor Nederland. Ons land kwam eind 2015 zwaar onder vuur te liggen vanwege de 'coco-gate'-affaire. Coco's (zie kader) zijn riskante financiële producten die in het leven werden geroepen nadat banken verplicht werden om grotere buffers te hanteren. Maar feitelijk geven coco's de banken de mogelijkheid om hun eigen risico's te waarderen. Merkies: 'Dat zie je voortdurend: banken verzinnen van alles om de indruk te wekken dat ze weinig risico's op hun balansen hebben staan.' Maar niet alleen dat is bedenkelijk. Want de affaire zelf draaide om het feit dat het Nederlandse ministerie van Financiën in het geheim drie banken – waaronder ING – had laten meeschrijven aan een wet aan de hand waarvan zij de rente op coco's van de belasting konden aftrekken. En dat is wellicht ongeoorloofde staatssteun, waar schuwde Brussel en nam de zaak in onderzoek.

Banken gokten ongeremd op alles wat los en vast zat; het risico lag bij de belastingbetaler

Mercedes 200D

Het is zeker niet alleen in het belang van de banken – als belangrijke dragers van de economie én als werkgevers – dat zij financieel gezond zijn, zwarte cijfers kunnen schrijven en risico's lopen die te overzien zijn. Het is vooral het belang van de miljoenen burgers die feitelijk garant staan voor het handelen van de banken, zowel met belastinggeld als met spaargeld. Ontluisterend is dan ook dat het in Italië uiteindelijk toch weer de belas-

tingbetalende burger is die schandaalbank *Monte dei Paschi* moet redden. Monte dei Paschi is in de problemen gekomen door wanbeleid, verkeerde inschattingen met derivaten en slechte leningen. Vorige maand werd bekend dat de Italiaanse overheid 20 miljard euro uittrekt voor de redding van de bank. Een omstrede maatregel, want volgens de nieuwe Europese regelgeving moeten eerst alle aandeel- en obligatiehouders betalen voordat de staat bijspringt. Dus ondanks de strengere regels: daar gaan we weer.

Monte dei Paschi, de oudste bank ter wereld, opgericht in 1472; nu op sterven na dood door te grote risico's en op de been gehouden door de belastingbetaler. Rabobank, van oudsher de coöperatieve bank die in ieder dorp te vinden was, traditionele partner van kleine ondernemers; in 2013 betraapt op betrokkenheid bij de Libor-fraude (waarbij gesjoemeld werd met de rekenrente op leningen tussen banken onderling). En let wel: de Libor-fraude vond grotendeels plaats ná het uitbreken van de kredietcrisis. Dan Deutsche Bank, vroeger de stille

kracht van de Duitse economie, saai, grijs en log, maar betrouwbaar als de diesel van de oude Mercedes 200D; nu al jarenlang in het vizier van de Amerikaanse justitie vanwege onfrisse praktijken in de VS met hypotheekpakketten die, eenmaal doorverkocht, waardeloos bleken te zijn. 'Where did your heart go?', zong George Michael ooit. Na al dat wanbeleid, al die fraude en al dat gesjoemel zou je verwachten dat toezicht-houders en overheden flink hun spierballen

Geldv

zouden laten zien. Nee dus. De Italiaanse regering ziet tot ergernis van de Europese Commissie vooralsnog af van de zogenaamde *bail-in*, waarbij zoals gezegd eerst alle aandeel- en obligatiehouders de portemonnee moeten trekken. Deutsche Bank trof afgelopen december een schikking van zeven miljard dollar met de Amerikaanse justitie voor het gerommel met hypotheeken. Eerder eisten de Amerikanen het dubbele, maar dat weigerden de Duitsers botweg. Bizar: banken kunnen blijkbaar onderhandelen over de hoogte van boetes. Dat moet u eens proberen, bij een verkeersboete of zo. En de Rabobank? Die kreeg weliswaar een flinke boete voor de Libor-fraude, maar de Nederlandse regering liet de bank verder met rust. Het OM trof slechts een schikking met de bank van 70 miljoen euro. Arnold Merkies heeft nog gehamerd op verdere stappen tegen de frauderende bank, maar daar wilde de regering niet aan. 'Schikken deugt in dit geval principieel niet. In het kader van de bouwfraude-schandalen hebben we afgesproken dat er niet geschikt wordt als het om zulke omvangrijke zaken en zo grote bedragen gaat. Maar minister Opstelten liet me destijds weten dat het allemaal te ingewikkeld is. Te gek voor woorden. Dit soort zaken is namelijk altijd complex. Zorg dan voor voldoende capaciteit bij het OM om zulke kwesties helemaal uit te pluizen, zou ik zeggen.'

Celstraffen voor klokkenluiders

Heerst er dan nog steeds een totale strafeloosheid in de financiële wereld? Dat nou ook weer niet. Maar dan moeten we

volven

BAD BANK

Deals Belasting

even naar de andere kant van de tafel. Juni vorig jaar werden de twee klokkenluiders van de geruchtmakende LuxLeaks-zaak veroordeeld tot voorwaardelijke celstraffen van twaalf, respectievelijk negen maanden. Raphael Halet en Antoine Deltour hadden als medewerkers van accountantsfirma PriceWaterhouseCooper documenten naar buiten gebracht over geheime belastingafspraken tussen overheden en multinationals als Ikea, Pepsi en Walt Disney. De LuxLeaks-affaire bracht overigens ook de fiscale deals tussen Nederland en Starbucks aan het licht. Zelfs de Franse journalist Edouard Perrin, die de onthullingen als eerste op tv meldde, werd aangeklaagd wegens 'heling'. Hij werd echter vrijgesproken. Verzin het maar: mensen die grootschalige belastingontwijking onthullen worden veroordeeld, maar zowel degenen die het deden als degenen die het mogelijk maakten worden met rust gelaten. Maar je hoeft het niet eens te verzinnen; het is de realiteit. Net zoals het idee dat de doorsnee burger op de keper beschouwd op twee manieren borg staat voor de dolle avonturen van de financiële wereld. Ten eerste met zijn spaargeld, waarmee banken elders weer avonturen gaan beleven; ten tweede met zijn belastinggeld, waarmee regeringen diezelfde banken weer uit het slop trekken als die avonturen mislukken. En wee het gebeente van die burger als hij een keer een fout maakt met z'n eigen belastingaangifte. •

tekst Rob Janssen
foto Arie Kievit / Hollandse Hoogte©
illustraties Nynke Vissia

HOCUS POCUS

Een kleine greep uit de financiële goocheldoos

- *COCO'S*– voluit: contingent convertibles – werden in het leven geroepen nadat banken werden verplicht om grotere financiële buffers aan te houden. Een coco is een soort obligatie die banken uitgeven om hun buffers op te schroeven. Kenmerkend is echter het hoge risico voor de belegger. De coco kan namelijk een metamorfose ondergaan als de bank in de problemen komt. In dat geval vervalt de obligatie en wordt die omgezet in een aandeel. De bank telt de waarde daarvan vervolgens bij haar kapitaal. Echter: tegenover dat hoge risico staat een hoge rente. En juist over die rente ging 'coco-gate': de banken willen die hoge rente op coco's kunnen aftrekken van de belasting.
- De bekendste en meest beruchte financiële producten zijn de *derivaten*. Derivaten zijn beleggingsinstrumenten waarvan de waarde gekoppeld is aan de waarde van andere producten of effecten, en de handel ermee kan het best worden vergeleken met het handelen in toekomstverwachtingen of het speculeren met risico's. Het gemene van derivaten is dat je zelf geen belang in het eraan gekoppelde product hoeft te hebben om er geld aan te kunnen verdienen. Om de werking van derivaten te beschrijven wordt vaak de metafoor gebruikt van de verzekering tegen het afbranden van het huis van je buurman: als dat gebeurt gaat bij de belegger de vlag uit.
- In een *Bad Bank* – 'slechte bank' – worden sterk in waarde gekelderde investeringen van banken ondergebracht. De vorming van een Bad Bank geschiedt in de regel onder beheer van de nationale overheid, als laatste redmiddel om in nood verkerende banken te redden. In Nederland gebeurde dat bijvoorbeeld bij de nationalisatie van SNS Reaal. Maar in plaats van dat alle activiteiten van de bank(en) worden beoordeeld, worden in de regel alleen de giftige investeringen in de Bad Bank ondergebracht. De gezonde delen blijven ongemoeid en daarmee kan de bank dus gewoon doorgaan. Om kort te gaan: de aandeelhouders zijn tevreden en de overheid – de belastingbetaler dus – blijft met de rotzooi zitten.
- Als een van de meest bizarre praktijken uit de financiële wereld mag de handelswijze van Deutsche Bank op de Amerikaanse hypotheekmarkt gelden. Het kan samengevat worden als: wedden tegen je eigen beleggingsportefeuille. In het kort: de bank kocht massaal waardeloze onroerendgoed-papieren op, verpakte ze in ondoorzichtige bundels genaamd *CDO's* (Collateralized Debt Obligation) en verzekerde zich vervolgens tegen kredietuitval bij verzekeraar AIG. Laatstgenoemde doorzag het spel te laat, kwam mede daardoor in grote problemen en moest door de Amerikaanse overheid – met belastinggeld dus – overeind worden gehouden. Deutsche Bank won.

> EINDAFREKENING ARNHEM CENTRAAL: MEEVALLER VAN 1,35 MILJOEN

Menig treinreiziger zal zich de problemen bij station Arnhem nog kunnen herinneren. Jarenlang was het station slecht bereikbaar vanwege de verbouwing. Er verdween steeds meer gemeenschapsgeld in de bouwput en het moment dat de overlast op zou houden kwam steeds verder weg te liggen. Zes jaar geleden werd Gerrie Elfrink als SP-wethouder van Arnhem verantwoordelijk voor de tot dan toe desastreus verlopende verbouwing. Hij stelde bij zijn aantreden: 'We gaan het station afmaken en er gaat geen cent meer bij.' Door innovatief aan te besteden en het budget leidend te maken, is vervolgens binnen budget en binnen de tijdsplanning gebouwd. Elfrink nu: 'Volgens velen was het een gedurfde opgave. Maar het is ons wel gelukt. En wel op zo'n manier dat er geld over is en 1,35 miljoen terug gaat in de gemeentekas.'

foto: Cees Wouda

> TEGENSTRIJDIGE MISSIE MALI

De SP heeft geen steun gegeven aan verlenging van de Nederlandse deelname aan de VN-missie in Mali. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Vanwege de tegenstrijdige doelen, is de missie in Mali een mission impossible en leidt deze zelfs tot meer geweld.'

VN als vijand

De opdracht is enerzijds herstel van het staatsgezag en anderzijds verzoening van strijdende partijen. Van Dijk: 'Dat kan niet

tegelijktijd, omdat VN-militairen als bondgenoten van de Malinese regering worden beschouwd. Tegenstanders van de Malinese regering – zoals de Toeareg in het noorden van Mali – beschouwen de Verenigde Naties daardoor als vijand.' Talloze deskundigen en ook militairen hebben daarom afgelopen maanden kritiek geuit op deze dubbele opdracht.

Afghanistan-scenario

In de praktijk leidt de aanwezigheid van

VN-militairen tot nieuw geweld. Het aantal aanslagen tegen de missie neemt dan ook toe. Van Dijk: 'De missie in Mali heeft daardoor steeds meer weg van een Afghanistan-scenario: jarenlange aanwezigheid, zonder vruchtbare resultaten. Tegelijk kost de missie honderden miljoenen euro's per jaar. Wat ons betreft besteden we dat geld aan andere doelen, zoals humanitaire hulp.'

> FLEXCONTRACT? FLUTCONTRACT!

still: archief SP

#FLEXIT stond er te lezen op de blote buiken van SP-jongeren op de publieke Tribune van de Tweede Kamer tijdens de bespreking van de begroting van Sociale Zaken van minister Lodewijk Asscher. 'Jongeren kunnen geen normaal leven opbouwen en gaan van flutcontract naar flutcontract', licht Merel Stoop de actie toe. Zij is voorzitter van ROOD, jong in de SP. Omdat te veel

jongeren tegenwoordig een vast arbeidscontract op hun buik kunnen schrijven is ROOD een campagne begonnen tegen de doorgeslagen flexverslaving in Nederland. De campagne is op 7 december afgetrapt met de 'blotebuikenactie' in de Tweede Kamer. Stoop: 'Er zijn nu bijna twee miljoen flexwerkers in Nederland. Niet meer dan vijftien procent van hen heeft zicht op een

vast contract, terwijl tachtig procent dat wel zou willen. Flexibel zijn is dus geen bewuste keuze. We moeten flex duurzamer maken dan vast. Alleen zo kunnen we iedereen, jong of oud, zekerheid bieden. Tot die tijd trekken wij ten strijde tegen flexgekkers als Lodewijk Asscher. Flex it!

foto: archief SP

Het was uiteindelijk Emile Roemer die de dikke cheque aanbood bij het Glazen Huis.

> ROEMER RUN

In het kader van de jaarlijkse *Serious Request* hebben 3FM en het Rode Kruis in de week voor kerst geld ingezameld voor het tegengaan van kindersterfte door longontsteking. Ook de SP heeft hieraan weer een steentje bijgedragen. Wij organiseerden namelijk de Roemer Run: een sponsorloop van het Binnenhof in Den Haag tot aan de Grote Markt in Breda. De bijna 100 kilometers zijn afgelegd door huidige en kandidaat-Kamerleden zoals

Lilian Marijnissen, Ron Meyer en Michiel van Nispen. Met de Roemer Run is 6.677 euro ingezameld voor Serious Request. Alle SP-afdelingen waar de Roemer Runners langskwamen hebben een bijdrage geleverd. Ook via de site van Serious Request stroomden de donaties binnen. Het laatste stuk, tot aan het Glazen Huis, liepen ook SP-partijleider Emile Roemer en de burgemeester van Breda Paul Depla mee.

foto: Suzanne van de Kerk

> FINANCIËLE STRIJD VETERANEN

Protest op het Spuiplein. Zo'n duizend militairen en veteranen hebben samen met SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk, vakbonden en het CDA aandacht gevraagd voor hun pensioengat. Dat gat is ontstaan door de stapsgewijze ophoging van de pensioenleeftijd van 65 naar minimaal 67 jaar. Defensiepersoneel moet verplicht

vroeg met pensioen. De financiële regeling hiervoor stopt echter bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Echter, dan gaat de AOW nog niet in. VVD en PvdA hebben een motie voor volledige compensatie van die pensioenproblemen verworpen. Daarom vechten de militairen en veteranen nu verder via de rechter.

> 'IK HEB HELEMAAL GEEN POSTER GEZIEN'

Afgelopen maanden kregen we bij de Tribune-redactie enkele malen de vraag: 'Julie hadden verkiezingsposters aangekondigd, die met de Tribune mee zouden komen, maar ik heb helemaal geen poster gezien.' Dat komt omdat de Tribune sinds het oktober-nummer een centerfold heeft: pagina 16 en 17 vormen samen een poster. U kunt deze verkiezingsposters voorzichtig loswrikken van het nietje en ophangen. Hieronder ziet u de posters uit de afgelopen Tribunes.

SP.

KLAAR OM TE

E KNOKKEN.NL

foto archief SP

PAK DE MACHT TERUG VAN BRUSSEL

‘TIJD VOOR EEN NIEUW VERDRAG, NU VAN ONDEROP’

25 jaar Verdrag van Maastricht: voor de SP geen reden voor een feestje. Wel voor een inhoudelijk debat, in de stad waar de partij in 1992 al protesteerde tegen de machtsgreep van Brussel. Catarina Martins: ‘Maastricht vernietigde onze democratie en liet de financiële sector onze levens overnemen.’

◀ 1992: SP zoekt het hogerop tijdens het EG-debat in Maastricht.

'NEE TEGEN DEZE EG!' Luidkeels lieten leden van de SP, toen nog niet vertegenwoordigd in de Tweede Kamer, in 1991 en 1992 in Maastricht merken wat zij van het Verdrag van Maastricht vonden. De EG, Europese Gemeenschap, was de voorganger van de EU. Heerlenaar Jan de Wit, inmiddels gepensioneerd SP-Tweede Kamerlid, spiegelde toenmalig premier Ruud Lubbers tijdens een debat de gevolgen van het verdrag voor: besluitvorming verhuist naar Brussel, sociale voorzieningen worden afgebroken en dat allemaal voor de economische voordelen voor het bedrijfsleven. Een vooruitziende blik, weten we nu. Het Verdrag van Maastricht legde de basis van de EU zoals die nu is; het regelde onder andere de oprichting van een Europese munteenheid, die later de euro zou gaan heten.

De stemming is omgeslagen

In het Gouvernementsgebouw – zo noemen Limburgers het provinciehuis – in Maastricht organiseert de SP begin december 2016 een bijeenkomst over het verdrag. Europese Politici en wetenschappers vragen zich af: is het geen tijd voor een ander verdrag? SP-fractievoorzitter in de Eerste Kamer Tiny Kox toont een filmpje van SP-protestacties uit de jaren negentig; SP-prominenten Riet en Jan de Wit en Peter van Zutphen krijgen bloemen vanwege hun rol bij de protesten 25 jaar geleden in Maastricht. Daarna zijn de Europese politici aan het woord: Andrej Hunko, Europawoordvoerder van Die Linke, Catarina Martins, partijleider van het Portugese Bloco de Esquerda en Marc Botenga van de Belgische PVDA.

Hunko onderschrijft het voorstel van de SP voor een complete revisie van het EU-verdrag, omdat de huidige verdragen een sociaal Europa in de weg staan: 'We willen geen concurrentie en oorlog tussen individuele landen.' Botenga beaamt dat: 'Samenwerking en solidariteit is iets anders dan concurrentie. Als we niet ingaan op de vraag naar een alternatief, krijgen we weer die nationalistische stromingen van de twintigste eeuw.' Het ergert hem dat alle verzet tegen de EU als populistisch wordt weggezet, en links idealisme als utopisch: 'Utopisch is juist de gedachte dat we op dezelfde voet door kunnen gaan.' Martins' partij steunt de linkse regering in

Maastricht: mooie stad, fout verdrag.

Portugal, die tegen de EU-regels ingaat ten einde de economie weer op gang te krijgen: 'In mijn jeugd geloofden we dat Portugal bij de EU kwam om voorspoed te krijgen – na jaren fascisme. EU stond voor democratie, voor de hoop dat alles beter zou worden. We lieten ons meeslepen; er werden schepen in brand gestoken, omdat de Europese Unie vissers ervoor betaalde om niet te gaan vissen. Boeren trokken hun druivenstokken uit de grond. We maken nog steeds lekkere wijn, maar we besloten er minder van te produceren, want dat wilde de Europese Unie.' De stemming is in Portugal flink omgeslagen volgens Martins: 'Nu kunnen we geen eigen beslissingen meer nemen. Mensen die fulltime werken zijn arm. Het verwachte Europa van de hogere standaarden bleek het Europa van de lagere standaarden. Publieke voorzieningen worden afgebroken. 500.000

mensen hebben ons land verlaten op zoek naar werk. 300.000 jongeren hebben studie noch werk.' Zij oogst veel applaus met haar oproep voor verandering: 'Links moet een alternatief bieden; dat kan niet onder de huidige verdragen!'

Tegenstellingen en kaalslag

Het panel van wetenschappers onderstreept dat het mis is gegaan de afgelopen 25 jaar. Joan Muysken, emeritus hoogleraar Economie uit Maastricht, legt de vinger op de zere plek als hij zegt dat een gemeenschappelijke munt zonder politiek fundament tot grote problemen leidt: 'De tegenstellingen tussen Noord- en Zuid-Europa zijn daardoor sterk toegenomen. Landen als Griekenland en Portugal zijn het kind van de rekening.' Arjo Klamer, econoom en SP-wethouder in Hilversum: 'De sociale functie van geld is

verbinding. Maar doordat er geen draagvlak is voor kapitaaltransfers van Noord- naar Zuid-Europa en doordat de Europese Unie kiest voor loondumping dreigt de euro onhoudbaar te worden.' Mirjam van Reisen van de Universiteit Tilburg legt de link tussen Europa als economisch machtsblok en de sociale en economische kaalslag in ontwikkelingslanden: 'Dan moet je niet gek opkijken als massa's mensen bij gebrek aan perspectief nu op de deur bonken van Fort Europa.'

'Radicale ommekeer'

'Minder dan drie procent begrotingstekort en minder dan 60 procent staatsschuld. Deze voor Brussel heilige getallen leidden tot een domme uitverkoop van grote delen van het publieke domein en heeft ons van de ene in de andere crisis gebracht. Alleen een radicale ommekeer kan ons weer op het juiste pad brengen.' Dat stelt SP-leider Emile Roemer, die de levendige bijeenkomst afsluit. Hij bepleit een nieuw verdrag, maar dan een dat niet van bovenaf opgelegd wordt. 'Schaf de Europese Commissie af. Herstel de nationale soevereiniteit. Investeer in de samenleving, werkgelegenheid en lonen', dat is volgens de SP het recept voor Europese samenwerking. 'Een samenwerking waarin Brussel niet langer de baas speelt en de lidstaten weer zeggenschap krijgen over hun eigen begroting en beleid. Beleid waar mensen centraal staan in plaats van de centen, de bankiers en de multi-nationals.'

'In Europa zijn geen regels, alleen chantage'

Na de bijeenkomst spreekt de Tribune nog even met Catarina Martins uit Portugal. Zij was jarenlang activist voor de rechten van werknemers met wat we nu flexbanen noemen. In 2010 sloot ze zich aan bij Bloco Esquerda (Links Blok). De omslag in Portugal van EU-enthousiast naar EU-kritisch is opvallend, omdat het verhaal toch meestal is dat de Zuid-Europeanen zo veel voordeel van de EU zouden hebben gehad.

Martins: 'Mijn land had grote verwachtingen van het Verdrag van Maastricht. En mijn generatie geloofde dat Europa ons gezamenlijk thuis zou worden. Ik was een tiener toen

foto Franco Gori©

Catarina Martins: 'Door de EU kunnen we nergens meer zelf over beslissen.'

het Verdrag van Maastricht werd getekend, 25 jaar geleden. Mijn land was een trotse deelnemer aan de Europese eenwording. Er werd ons voorgespiegeld dat we een proces tegemoet gingen van integratie, van cohesie, en dat we net zulke hoge levensstandaards zouden krijgen als de meest welvarende Noord-Europese landen. We keken naar Europa en zagen openbare scholen en openbare ziekenhuizen, arbeiders- en vrouwenrechten en allerlei andere fundamentele rechten – en we dachten: dit worden ook onze rechten.'

› Wat is er veranderd?

'In ons enthousiasme maakten we domme keuzes. Ik noemde al de verbrande vissersschepen. Er werd gezegd dat onze industrie te laag gekwalificeerd was om te kunnen concurreren in de Europese Unie. En als Noord-Europa het zoveel beter kon dan wij, waarom zouden we het dan nog zelf doen? En dus werd industrie die in overheidshanden was, verkocht aan private partijen, want dat was vooruitgang. En na verloop van de jaren hadden we wegen, en nieuwe scholen, en nieuwe ziekenhuizen – en die waren betaald uit Europese fondsen en van de

banken geleend geld. Maar toen vertrokken de geprivatiseerde bedrijven uit het land, en namen de werkgelegenheid mee. Toen hadden wij een economie die van Europa afhankelijk was en dreef op schulden aan de financiële wereld. Het bleek een ruil waarbij we onze soevereiniteit ruilden voor wat geld voor infrastructuur. Nu kunnen we nergens meer zelf over beslissen.'

› Portugal had het moeilijk door de crisis. Hoe is daarmee omgegaan?

'We hadden een rechtse regering, die alles deed wat de trojka voorschrijft. De trojka bemoeide zich met Portugal vanwege de internationale financiële crisis in 2007 en 2008. De landen met de meeste fragiele economieën, Portugal, Griekenland, werden het doelwit van speculatie. De trojka en de rechtse regering wilde korten op de pensioenen en lonen – dus dat gebeurde. In een land waar meer dan een miljoen gepensioneerden het met 250 euro of minder per maand moeten stellen, betekent het snijden in pensioenen niets minder dan mensen tot de armoede veroordelen. Er werd gesneden in lonen, in een land waar ambtenaren zelfs na vele dienstjaren nog minder verdienen dan wat in Nederland een minimumloon zou zijn. Bijna alle strategische sectoren van onze economie zijn geprivatiseerd. We mochten geen luchthavens hebben, of elektriciteitsbedrijven. We mochten niet meer over ons eigen vuilnis gaan. We mochten geen publiek openbaar vervoer hebben. Nu zijn die bedrijven geprivatiseerd en overge-

'Voer je andere politiek dan de EU wil? Sancties!'

CETA: VERLIES EN WINST

Nu het omstreden handelsverdrag TTIP even in de koelkast ligt – maar voor hoe lang – gaat alle aandacht naar CETA; het al uitonderhandelde vrijhandelsakkoord tussen de EU en Canada. CETA wordt wel TTIP via de achterdeur genoemd; veel nadelen die aan TTIP kleven gelden ook voor CETA. En Amerikaanse bedrijven hoeven alleen maar een vestiging in Canada te hebben om er handig gebruik van te kunnen maken. Anne-Marie Mineur is SP-Europarlementariër en vecht al jaren tegen deze wurgakkoorden, die de macht over onze democratie in handen van de grote bedrijven legt.

› Hoe staat het met CETA?

Op 2 februari stemt het Europees Parlement over CETA. Mijn verwachting is dat een meerderheid voor gaat stemmen. Ondanks dat de commissie voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken er in meerderheid tegen bleek – in die commissie zijn alle Europese fracties vertegenwoordigd. Maar er is ook goed nieuws.'

› Namelijk?

'Het Duitse grondwettelijk hof heeft zich het recht voorbehouden om CETA alsnog af te wijzen; als na onderzoek blijkt dat het in strijd is met de Duitse grondwet. Nederland is zo dom geweest zo'n voorbehoud niet te maken en zich er halsoverkop in te storten. Het andere goede nieuws is dat er een advies van de Advocaat-Generaal ligt aan het Europese Hof van Justitie, dat CETA zou moeten worden voorgelegd aan de nationale parlemen-

Foto's Diederik Olders

SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur.

ten. Als het Hof dit advies overneemt, betekent het dat de Eerste en Tweede Kamer er over gaan debatteren. Én dat over een besluit een referendum gehouden kan worden.'

› Hebben mensen daar nog zin in dan?

'Er zijn nu al bijna genoeg steunbetuigingen opgehaald voor dat referendum. Het wachten is op een besluit. En ja, de regering kán een raadgevend referendum negeren. Maar niet zonder politieke schade. Plus: reden te meer om ervoor te zorgen dat de SP de komende jaren aan de knoppen zit. Of, zoals ons verkiezingsprogramma voorstelt, ook correctieve referenda in te voeren.'

Steun het referendum, voor TTIP én CETA: <http://referendum.nl>

nomen door... staatsbedrijven uit landen als Duitsland en Frankrijk.'

› Maar nu is er een linksere regering, door jouw partij gesteund. Maakt die het verschil?

'Een op de drie kinderen in Portugal leeft in armoede en ons opleidingsniveau, dat sinds onze revolutie van 1974 een stijgende lijn vertoonde, daalt weer. De afgelopen vijf jaar gingen er voor het eerst minder mensen naar de universiteit. Dat is niet omdat ze niet willen studeren, maar omdat ze het zich niet kunnen veroorloven. Een jaar geleden waren er verkiezingen. De rechtse coalitie won de verkiezingen, maar had geen meerderheid. Daarom sloot Links Blok, mijn partij, samen met de Communistische Partij een overeenkomst met de – sociaaldemocratische – Socialistische Partij, die als tweede uit de verkiezingen was gekomen. We spraken af om pensioenen en lonen te verhogen, te stoppen met privatiseren. En dat zijn we aan het doen. Dit alles lost het probleem niet op. We kampen met langetermijn-werkloosheid

die we er niet onder kunnen krijgen zonder publieke investeringen. Maar daar is geen geld voor.'

› En de Europese Unie?

'De EU werkt tegen. Elke keer dat we besloten dat we het minimumloon wilden verhogen, zei de Europese Commissie dat dat een gevaar is. Toen we de privatisering van het ov terugdraaiden in twee grote steden, zijn we aangeklaagd. De EU dreigt constant met sancties. Weet je waarom? Omdat de rechtse regering niet voldeed aan de normen voor het tekort. De regering, die alles deed wat de Europese Commissie wilde, kon toch niet aan de normen voldoen. Door ons linkse beleid – de economie gaat beter omdat mensen iets meer te besteden hebben – gaan we voor het eerst in jaren aan die Europese norm voldoen; wij komen met het laagste tekort in 42 jaar. En nú dreigt de EU met sancties vanwege de tekorten van de vorige regering. Ben je een groot land of heb je een rechtse regering? Dan zijn tekorten geen probleem. Voer je andere politiek dan de EU wil? Sanc-

ties! En daarom weten we dat er in Europa geen regels zijn. Alleen chantage.'

› Wat moet er gebeuren?

'De Europese Unie is op dit moment de grootste bedreiging voor de mensen in Europa. We moeten ons verzetten tegen het idee dat als je niet vóór de huidige EU bent, dat je dan extreemrechts bent. Je moet blijikbaar de status quo verdedigen, anders ben je zogenaamd een rechtspopulist. De boodschap van mensen die dat zeggen is: er is geen alternatief. En dat drijft mensen juist in de armen van de rechtspopulisten. Dus: links moet laten zien dat er een alternatief is. Vijfentwintig jaar na het Verdrag van Maastricht en tien jaar na het Verdrag van Lissabon – ja, wij hebben ook een stad waar een slecht verdrag is getekend – is het tijd om de EU te ontmantelen, zodat we kunnen beginnen te bouwen aan een Europa van samenwerking.' ●

tekst Daniël de Jongh
en Diederik Olders

foto Nynke Vissia

Yaël aan het werk in de speciale belteam-kamer in Amersfoort.

grote moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Dan moeten ze kiezen tussen een dak boven hun hoofd of zorg. Dit kan zo niet langer.' Na een tijdje werd hij gebeld door het belteam van de SP. Of hij lid wilde worden. Na zich te hebben ingelezen in de standpunten van de SP, vulde hij de toegestuurde machtigingskaart in. Begin december werd hij lid; twee weken later was hij al bezig als vrijwilliger van het belteam. Op zijn eerste avond bellen maakte hij meteen drie nieuwe leden. Kooy: 'We bellen mensen die al een van onze acties steunen, mensen zoals ikzelf dus. De meeste reageren heel positief. Ik heb wel eerder dit soort werk gedaan, als vrijwilliger bij een organisatie voor gehandicapten.'

Wil je ook helpen, bijvoorbeeld bij het belteam? Meld je bij vrijwilligers@sp.nl

> BELHELD

De SP heeft een belteam van leden die aan mensen de vraag voorleggen die we zo vaak vergeten te stellen. 'Wilt u misschien lid worden?' En dat werkt.

Yaël Kooy is 19 jaar. Een tijdje geleden las hij over het Nationaal ZorgFonds en hij

besloot het te steunen. Kooy: 'Ik werk in een kroeg en bij de receptie van een serviceflat. Dat is zeg maar een verzorgingshuis voor ouderen, maar dan met de huur, de zorg, het eten en alles apart geregeld. Ik zie daar elke dag deurwaarders bij de receptie; bewoners hebben

> SAMEN KNOKKEN

Al jaren knokken SP'ers samen met mensen voor solidariteit, menselijke waardigheid en gelijkwaardigheid. Er is een serie korte filmpjes van gemaakt. Over hun strijd en over wat de SP wil. Neem de gevangenisbewaarders. In hun filmpje vertellen ze over hun pensioengat, dat door politieke keuzes is gecreëerd. Ze kwamen in actie: 'Bij deze jarenlange strijd hebben we veel steun ontvangen vanuit de SP.' SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen in het filmpje: 'Toen stond ik klaar, nu sta ik klaar om te knokken!'

Bekijk de filmpjes hier: klaaromteknoeken.nl of deel ze via facebook: [facebook.com/SocialistischePartij](https://www.facebook.com/SocialistischePartij) en twitter: twitter.com/SPnl

In de Tribune van juli 2014 vertelden de gevangenisbewaarders het verhaal van hun en onze strijd: sp.nl/ZJS

> 'RADICALE AANPAK GEZONDHEIDSVERSCHILLEN NODIG'

De sociaaleconomische gezondheidsverschillen zijn groot, nemen toe en een radicale aanpak is nodig als we de kloof willen verkleinen. Dat is de conclusie van de door de SP georganiseerde conferentie 'Ongelijkheid in gezondheid, willen we er iets aan doen?'

Ineke Palm

De SP organiseerde de conferentie mede als cadeau voor Ineke Palm (foto), die recent vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is gestopt met haar werk voor het Wetenschappelijk Bureau van de SP. De dag werd geleid door Agnes Kant. In maart 1994 organiseerden Kant en Palm al eens samen een symposium over hetzelfde thema.

Gezondheidskloof

'In zeven minuten reis je met de metro in Rotterdam van Kralingen-Oost naar Delfshaven. In die korte reis daalt de

levensverwachting van de buurt met ruim vier jaar.' Een heel tastbaar voorbeeld van professor Johan Mackenbach dat laat zien hoe groot de gezondheidskloof is. 'Iemand die alleen basisonderwijs heeft gevolgd overlijdt gemiddeld 6 tot 7 jaar eerder dan iemand die universitair is opgeleid. Het aantal verwachte jaren in goede gezondheid verschilt zelfs tot 15 jaar.' Niet alleen opleidingsniveau, maar ook etniciteit speelt een rol.

Verzet

De conferentie inspireerde om in verzet te komen tegen sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Dat is precies wat de SP gaat doen, volgens SP-voorzitter Meyer. 'Van onze 10 belangrijkste verkiezingspunten, zijn er 8 een frontale aanval op maatschappelijke ongelijkheid.' Hij doet onder meer op het Nationaal ZorgFonds. 'Wij zijn de initiator van een beweging die strijdt voor een toegankelijke zorg, tegen

foto Sandra Beckerman

het eigen risico en tegen sociaaleconomische gezondheidsverschillen.'

Onderzoek

Woord en daad liggen bij de SP nooit ver uit elkaar. De week na de conferentie heeft SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven er in de Kamer op aangedrongen dat het RIVM voortaan de effecten van nieuwe wetten op sociaaleconomische gezondheidsverschillen gaat onderzoeken en waar nodig de regering op de vingers tikt.

> LEGALIZE IT

De eerste stap richting legalisering van softdrugs lijkt gezet. SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman heeft de steun gekregen van een Kamermeerderheid voor het voorstel om vanaf 2017 als overheid slimmer om te gaan met softdrugs: 'Nu wordt de verkoop van cannabis aan de voordeur gedoogd

maar is de inkoop ervan illegaal. Coffee-shophouders worden dus gedwongen zaken te doen met criminelen. Het kabinet moet stoppen met het creëren van boeven; en zich bezighouden met preventie.' Opvallend genoeg is het SP-voorstel niet gesteund door de VVD-fractie en de

VVD-minister van Veiligheid en Justitie Van der Steur. 'Vreemd', vindt Kooiman, 'want vorige maand is op het VVD-congres nog een zelfde voorstel aangenomen. Mijn tekst is juist op het VVD-voorstel gestoeld, om ook deze partij uit te dagen zich aan hun verkiezingsbelofte te houden.'

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

SAMENWERKEN OF NIET?

Natuurlijk wens ik iedereen die dit leest, een heel gelukkig 2017 toe. Maar of het werkelijk een gelukkig jaar zal worden? Zowel in Nederland als in de Europese Unie en de wereld stapelen de problemen zich op. En de angst dat het weleens verkeerd zou kunnen aflopen, neemt toe.

Als SP'ers laten we ons natuurlijk niet door angst regeren en het 'team Brussel' gaat er in ieder geval ook in het nieuwe jaar met volle kracht tegenaan. Een vraag waar we ook in het nieuwe jaar mee te maken krijgen, is wel in hoeverre we ons richten op samenwerking binnen het Europees Parlement of ons eigenlijk een

beetje buiten dat EP plaatsen en ons richten op de buitenparlementaire oppositie.

Voor de leider van de christendemocraten in het EP, de Duitser Manfred Weber, is het helder: zijn kerstwens bestond uit een oorlogsverklaring aan 'populistisch links én rechts'. Lekker vredig. Als het aan hem ligt, isoleren we ons als Modern Links, zodat hij er geen last van heeft.

Dat is voor ons echter geen optie. De banden met actiegroepen en linkse maatschappelijke bewegingen zijn ons lief, maar we willen ook, waar mogelijk, de besluiten in het EP zelf beïnvloeden. Daarom kies ik liever voor wortel én stok: ik sta buiten het gebouw van de Europese Commissie te demonstreren tegen de baantjesfabriek voor ex-Eurocommissarissen als Kroes en Barroso, maar ik overleg ook met de bevoegde Eurocommissaris, Frans Timmermans, over transparantie en integriteit.

Wat mij betreft zetten we deze koers voort: pogingen van rechts om ons te isoleren ga ik bestrijden. Binnenkort spreek ik de leider van de sociaaldemocraten in het EP, de Italiaan Pittella, die kandidaat is om voorzitter van het EP te worden. Als hij onze steun wil, dan moet hij de uitspraken van Weber krachtig veroordelen. Om Modern Links moet je niet heen willen, je moet het koesteren!

> PR-GOEROE NAM

Gaat onze eigen Paul Ulenbelt voor de NAM werken?! Het bedrijf zoekt een reputatiemanager. Maar: 'Groningen heeft geen verkoper van knollen voor citroenen nodig, maar daden: minder gaswinning, minder ellende.' Met die woorden heeft het SP-Tweede Kamerlid hoogstpersoonlijk in Assen zijn protest-sollicitatie naar de vacature 'External Relations Manager Earthquakes' overhandigd aan het gaswinningsbedrijf.

'Dramatisch imago'

'Een hele mond vol, maar het komt erop neer dat ze iemand nodig hebben met ideeën over hoe ze hun dramatische imago in Groningen kunnen redden. Nou, dat weet ik wel,' zegt Ulenbelt. Hij is ervan overtuigd dat hij de aangewezen persoon is voor de functie. 'De gaswinning omlaag naar een veilig niveau en stoppen met het in de weg zitten van Groningers. Dus die baan krijg ik vast.' Ulenbelt heeft ter plekke ook meteen zijn visie op het pr-beleid van de NAM gepresenteerd.

'Zo simpel kan het zijn'

Ulenbelt: 'Het is denk ik belangrijk dat de NAM zich realiseert dat een effectieve en geloofwaardige communicatiestrategie begint met goed gedrag. Minder aardbevingen en minder gedonder met de schadeafhandeling betekent minder

foto Sandra Beckerman©

ellende voor Groningers en dus een minder slecht imago. Zo simpel kan het soms zijn. Stop met Groningers het leven zuur te

maken en communiceer dat actief. Stop met het bestrijden van Groningers met schade aan hun huis, ga ze helpen.'

> ONDERZOEK SLECHTE ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN LUCHTVAART

foto Free ImagesCC

'Goedkope luchtvaartmaatschappijen als RyanAir en WizzAir voeren een prijsoorlog over de rug van personeel en reiziger,' meldt SP-Tweede Kamerlid Eric Smaling. Hij is dan ook heel blij dat de Tweede Kamer zijn voorstel voor een grondig onderzoek naar de arbeidsomstandigheden van prijsvechters in de luchtvaart heeft gesteund.

'Schokkend'

Uit een onderzoek onder ruim 7000 piloten in de EU kwamen al schokkende conclu-

sies. Smaling: 'Piloten bij dergelijke luchtvaartmaatschappijen ervaren een slecht veiligheidsbeleid en vliegen ook als ze eigenlijk te moe zijn, of ziek. De duurstbetaalde stoel in een RyanAir vliegtuig is doorgaans die van de piloot. Die moet zich voor tienduizenden euro's inkopen bij het bedrijf en verdient dat dan met een armzalig loon niet of nauwelijks terug.'

'Uitgeperst'

Ook het cabinepersoneel van RyanAir wordt uitgeperst. Smaling: 'Die zitten soms letterlijk dagenlang op de luchthaven te wachten, zonder te weten of er die dag werk voor ze is of niet. Daar krijgen ze dan drie tientjes voor. Ingrijpen door het kabinet is nu onvermijdelijk. Uitbuiting hoeven we niet te accepteren in Nederland. Als we nu geen grens trekken, wordt dit de norm in de luchtvaart, met alle gevolgen van dien.'

> HERINDELING LANDGRAAF EN HEERLEN

De SP-afdeling in Landgraaf is aan het buurten in de buurt, om te vragen hoe mensen denken over de voorgestelde samenvoeging met Heerlen. SP-fractievoorzitter Marc van Caldenberg: 'De reacties zijn heel divers, positief en negatief. Maar er is één klacht die vrijwel alle mensen uitspreken, ongeacht hun standpunt: ze krijgen te weinig informatie. Ze zeggen zich er onvoldoende in te kunnen verdiepen of zelfs dat het hen niet goed is uitgelegd. Een belangrijk signaal. Wij hebben de burgemeesters en wethouders van beide gemeenten daarom direct gevraagd zo snel mogelijk helderheid te geven.'

sp.nl/ZJq

> VERHUURDERHEFFING AFGESCHAFT VOOR 650 VERHUURDERS

Sinds 2013 heft de regering belasting op het verhuren van sociale huurwoningen. Sinds 2013 strijdt de SP fel tegen deze verhuurderheffing. De aanhouder wint, want op initiatief van de SP is nu de eerste stap naar het afschaffen van de verhuurderheffing gezet: 650 verhuurders hoeven deze voortaan niet meer te betalen.

Onvoorstelbaar oneerlijke belasting

De extra belasting op sociale huurwoningen loopt op tot 2 miljard euro. Volgens SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir een onvoorstelbaar oneerlijke belasting. 'Huurders en woningzoekenden betalen de prijs. De afgelopen jaren is de huur met bijna dertig procent gestegen.' De verhuurderheffing moest betaald worden door verhuurders die meer dan 10 woningen verhuren.

Kleine verhuurders

Dankzij een aangenomen voorstel van Bashir hoeven verhuurders van hofjeswo-

ningen en kleine stichtingen geen verhuurderheffing meer te betalen. 'Hofjesstichtingen moeten vaak extra kosten maken voor onderhoud van hun oude pandjes. Daarnaast vervullen zij een maatschappelijke functie door woonruimte voor een betaalbare prijs aan te bieden,' stelt Bashir. 'Ook heel kleine woningcorporaties met minder dan 50 huurwoningen hebben erg veel last van de verhuurderheffing.'

SP: huurverlaging voor elke huurder

In het SP-verkiezingsprogramma stellen we voor om de verhuurderheffing helemaal af te schaffen. Daardoor kan er twee miljard euro geïnvesteerd worden in huurverlaging en in de bouw en renovatie van sociale huurverhoging. Bashir: 'Iedereen verdient een betaalbaar dak boven zijn hoofd. Wij stoppen de huurexplosie en kiezen voor een huurverlaging van 400 euro voor elke huurder.'

Foto Nationaal ZorgFonds Groningen©

> KROKODILLENTRANEN

De beweging voor een Nationaal ZorgFonds heeft een grote fles krokodillentranen aangeboden aan Menzis-directeur Ruben Wenselaar. Hij gaf onlangs bij de NOS aan dat zorgverzekeraars te veel als boeman worden gezien. 'Terwijl 1 miljoen Nederlanders hun zorgkosten niet kunnen betalen, verzekeraars miljarden oppotten, het overstapcircus miljoenen kost en Wenselaar ruim 250.000 euro verdient, durft hij te klagen over de kritiek op het

huidige zorgstelsel', stelt Nationaal ZorgFonds-woordvoerder Jimmy Dijk. 'Beter stopt hij met huilen, droogt hij zijn tranen en zoekt hij een andere baan. Met de invoering van een Nationaal ZorgFonds zal hij toch overbodig worden verklaard.'

De acties voor het Nationaal ZorgFonds zijn te volgen via facebook.com/nationaalzorgfonds

DANKIJZ SP-TWEDE KAMERLID Eric Smaling wordt de Nederlandse **ontwikkelingshulp** aan Afrika concreter. Er wordt ingezet op meer werkgelegenheid en het voorkomen van landroof.

sp.nl/ZJ4

SP-TWEDE KAMERLID Nine Kooiman heeft bezuinigingen op **slachtoffermeldpunten** zoals het Meldpunt Kinderporno weten tegen te houden.

sp.nl/ZJ3

MET HET GELD dat nu gestoken wordt in **verplichte re-integratietrajecten** voor mensen in de bijstand wil de SP 25.000 mensen aan echte banen helpen met fatsoenlijke lonen.

sp.nl/ZJU

UTRECHTSE SP-RAADSLEDEN vinden een verhoging van de fractiebudgetten met 21,2% absurd, in 2014 stortten zij 50.000 euro overtollig **fractiebudget** terug in de gemeentekas.

sp.nl/ZJw

ZONDER ALTERNATIEF openbaar vervoer mag station Sappemeer Oost niet gesloten worden én er worden meer conducteurs ingezet in de regio, dankzij de Groningse SP-Statenfractie.

sp.nl/ZJ5

> 'GOEDKOOP DUURKOOP'

'Als het gaat om de enige overheidsinstansie die het geld niet uitgeeft maar juist ophaalt, is goedkoop duurkoop. Nog eens duizenden banen schrappen bij de Belastingdienst is waanzin ten top,' stelt SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir na een brandbrief van de Vereniging van Hogere ambtenaren bij het Ministerie van Financiën. Zij waarschuwen dat een ontslaggolf dreigt als gevolg van ingrepen van staatssecretaris Wiebes. Bashir: 'Als het nodig is, zal ik zelf een voorstel indienen om het personeelsbestand bij de Belastingdienst niet nog verder te verkleinen. Uiteindelijk leidt een kleinere Belastingdienst alleen maar tot minder controle op het bedrijfsleven en burgers – en daarmee tot minder belastinginkomsten en dus nieuwe bezuinigingen.'

‘VAN SCHULDEN WORD JE ECHT GEEN MOOIER MENS’

LAURENS GAAT HET SCHIP IN

WIE Laurens Ivens (1977), wethouder Bouwen, Wonen en Dierenwelzijn namens de SP in Amsterdam

BEZOEKT Tentoonstelling ‘Van krot tot Woningwet’, Museum Het Schip, Amsterdam

› Wat heb je bezocht?

‘De krotwoning en bijbehorende tentoonstelling over de Woningwet in Museum Het Schip. Heel indrukwekkend om te zien hoe ontzettend klein en bedompt men honderd jaar geleden nog woonde in zo’n krot. Er is geen toilet, alleen een emmer en die werd dan eens per week geleegd. Er ligt zelfs letterlijk een “ondergeschoven kindje” onder het bed hier. Dankzij de Woningwet kunnen we ons dat nu gelukkig niet meer voorstellen: gezinnen met zeven kinderen die noodgedwongen in één kamer van 16 vierkante meter leven.’

› Bij de naam Het Schip denk ik aan zeevaart, niet aan woningbouw.

‘Het museum richt zich op sociale huisvesting, in het bijzonder de prachtige betaalba-

re huurwoningen die hier honderd jaar geleden gebouwd zijn door de architecten van de Amsterdamse School. Het is vernoemd naar het wooncomplex waar het in gevestigd is. In tegenstelling tot veel andere wooncomplexen uit die tijd is dit nog steeds van een woningcorporatie; zoals het hoort. Het heeft deels de vorm van een schip en wordt daarom in de volksmond zo genoemd.’

› Waarom is het museum juist nu een bezoekje waard?

‘Met steun van onder meer de gemeente is het museum net gerenoveerd en nu nog mooier. De herbouwde krotwoning neemt je echt terug naar hoe het was. Zo erg als toen, is het nu gelukkig niet meer. Maar ook tegenwoordig wonen in een rijke stad als Amsterdam nog te veel mensen dicht op elkaar

◀ **Laurens Ivens in de nagebouwde krotwoning met onderaan nog nét zichtbaar het 'ondergeschoven kindje', de slaapplaats onder het bed voor de kleinsten.**

in onverantwoorde schimmelwoningen. Als gemeente proberen we deze mensen nog steeds te helpen. Alleen worden we nu beknot door neoliberaal regeringsbeleid dat de begroting sluitend maakt over de rug van de armsten. Goede sociale woningbouw zou juist een exportproduct moeten zijn!

› **Jij gelooft net zoals de architecten van de Amsterdamse School dat mooiere gebouwen zorgen voor mooiere mensen?**

'Zo mooi als Het Schip worden er nu geen sociale huurwoningen meer gebouwd, maar in vergelijking met andere landen doen we het nog steeds heel goed. Ik sta ook heel erg achter mooie wijken, omdat mensen zich dan meer verbonden voelen met de wijk en zich daar meer voor inzetten. Maar er zijn wel grenzen aan mijn geloof in maakbaarheid. Bovendien, er zijn heel veel betaalbare wijken gesloopt ten behoeve van betere woningen, maar dat werkt alleen als die betere woning vervolgens nog te betalen is. Van schulden word je echt geen mooier mens.'

› **Kun jij als wethouder daar verandering in brengen?**

'Activisme maakt het meeste verschil, mensen die er wat van durven te zeggen als er iets is. Doordat er nu een SP-wethouder zit, wordt er vervolgens wel eerder naar ge-

De tentoonstelling is zeer interactief. Bezoekers kunnen net als Laurens zelf met de landkaarten aan de slag of een eigen bouwsel maken in de stijl van de Amsterdamse School.

handeld. Maar problemen moeten toch echt eerst worden gezien en gemeld. Wat betreft de betaalbaarheid van woningen maken we denk ik wel een heel groot verschil. Dankzij de SP worden er minder sociale huurwoningen verkocht en heeft 75 procent van de sociale huurwoningen een gematigde huur. Aan de bizar hoge huren bij huisjesmelkers kunnen wij helaas weinig doen, behalve de huurders helpen om hun recht te halen.

Maar voor zo'n 10.000 mensen met de laagste inkomens en de hoogste huren in corporatiewoningen hebben we geregeld dat de huren omlaag gaan. Omlaag! ●

tekst Jola van Dijk
foto's Nynke Vissia

WAT IN AMSTERDAM KAN, WIL DE SP OVERAL

Vanaf 2014 regeert de SP mee in Amsterdam, sinds die tijd is SP-wethouder Laurens Ivens verantwoordelijk voor bouwen en wonen in de hoofdstad. Wat hij doet voor huurders in Amsterdam, wil de SP met uw steun op 15 maart ook voor het hele land bereiken.

DIT HEBBEN WE IN AMSTERDAM BEREIKT

- Gematigde huur voor 75 procent van de sociale huurwoningen. Huurverlaging voor 10.000 mensen.
- 66 procent minder corporatiewoningen in de verkoop. Geplande bouw van 5.500 sociale huurwoningen in twee jaar tijd.
- 1,3 miljard uitgetrokken voor onderhoud in de komende vijf jaar. Speciale aandacht voor energiezuinigheid.
- Onafhankelijke huurdersvereniging Ondersteuning huurders en kopers om hun recht te halen.

VOORSTELLEN UIT HET SP-VERKIEZINGSPROGRAMMA:

- Op de huurtoeslag gaan we niet bezuinigen. Huurders krijgen een huurverlaging.
- De sloop en verkoop van corporatiewoningen wordt aan banden gelegd. Er komen meer sociale huurwoningen.
- De verhuurdersheffing wordt omgezet in een investeringsplicht. Alle corporatiewoningen minstens energielabel B in 2021.
- Huurders krijgen meer zeggenschap in belangrijke beslissingen van hun woningcorporatie. Onafhankelijke bemiddeling (arbitrage) als huurders, corporaties en gemeenten het niet eens worden.

LINKSVOOR **'MUZIEK IS INTERNATIONAAL'**

Sherko Kamal is gemeenteraadslid en hulpdienstmedewerker voor de SP Maastricht. Hij is geboren in Irak en als vluchteling naar Nederland gekomen. Inmiddels is Maastricht zijn thuis en zijn favoriete plek op de wereld. 'Ik was vanaf dag één verliefd op de Maas. En het is de stad waar mijn vriendin is geboren, met wie ik heel gelukkig ben.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer werd je lid van de SP?**

'In 2012, omdat de SP zich als enige partij consequent tegen oorlog keert.'

› **Je komt zelf uit een oorlogsgebied?**

'Ja, ik ben een Nederlander van Iraaks-Koerdische afkomst. Ik ben in 1998 gevlucht, nadat mijn zus was vermoord. Er zijn 50 miljoen Koerden, maar die hebben geen eigen land. Koerdistan is een gebied dat verdeeld is over Turkije, Irak, Syrië en Iran. Koerden voeren een al jaren durende politieke strijd voor de erkenning van hun identiteit en het behoud van hun eigen taal, cultuur, historie en toekomst.'

› **Koos je bewust voor Nederland?**

'Nee, eigenlijk wilde ik naar Engeland, vanwege de taal. Maar ik werd in Nederland gesnapt en moest mee naar het politiebureau. Ik was zó bang voor de agenten! Maar ze waren vriendelijk en haalden koffie voor me. Dat vergeet ik nooit meer.'

› **Wat gebeurde er vervolgens?**

'Eerst heb ik vijf jaar in een azc doorgebracht. Dat was heel zwaar want ik mocht niets, terwijl ik graag wilde werken of studeren. Muziek bracht troost. Ik leerde

gitaar spelen en organiseerde theatervoorstellingen voor de kinderen. Het liefst had ik daarna conservatorium gedaan, maar om meer kans te maken op een baan heb ik een opleiding tot onderwijsassistent gevolgd. In Irak was ik onderwijzer. Hier heb ik als klas-assistent gewerkt, tot mijn baan helaas werd wegbezuinigd. Ook ben ik vrijwilliger geweest in een bejaardenhuis. Ik maakte er muziek, als activiteitenbegeleider. Muziek is internationaal: van Kortjakje bestaat bijvoorbeeld ook een Koerdische versie.'

› **Hoe bevalt het raadslidmaatschap?**

'De taal maakt het soms moeilijk. Maar ik volg nog steeds Nederlandse les, dus dat gaat steeds beter. Ik ben heel blij met mijn SP-fractiegenoten en met onze wethouder. In deze raadsperiode wil ik me vooral nog meer verdiepen in de portefeuille zorg en integratie.'

› **Wat betekent integratie voor jou persoonlijk?**

'Mijn leven opbouwen vanuit een combinatie van normen en waarden uit mijn eigen cultuur en de Nederlandse. Dat is niet makkelijk en vereist dat ik veel contacten zoek buiten mijn eigen kring.' ●

PAK DE MACHT IN DE BEDRIJVEN

Wie hebben er eigenlijk invloed op belangrijke besluiten in het bedrijfsleven? De SP wil ervan af dat aandeelhouders als enige de dienst uitmaken.

DAT BEDRIJVEN belangrijk zijn in onze samenleving is voor iedereen wel duidelijk. Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en leveren producten en diensten die ons dagelijks leven aangenamer maken. De besluiten die bedrijven nemen, bijvoorbeeld over lonen of grondstoffen, hebben veel invloed op de wereld en op Nederland. Hoe groter het bedrijf, hoe groter de impact. Neem bijvoorbeeld het Japanse Mitsubishi dat in 2013 besloot de productie van auto's bij Nedcar in Born te stoppen. Als er geen nieuwe eigenaar was gevonden – hiervoor moest de Rijksoverheid inspringen, mede onder druk van de SP – dan hadden de 1500 medewerkers van het goed functionerende Nedcar op straat gestaan. Zo zijn er talloze voorbeelden, maar wie neemt dit soort besluiten en waarom?

Hoe groter, hoe machtiger de financiers

In het huidige stelsel staat bij alle afwegingen in het bedrijfsleven het winstoogmerk van financiers centraal. Bij het midden- en kleinbedrijf is dat vaak de ondernemer zelf (veel mkb'ers starten met hun eigen spaargeld). Die is vaak ook de hardst werkende medewerker. Dat de macht binnen het mkb vaak bij de ondernemer ligt is dus terecht, mkb'ers hebben hart voor hun zaak.

Een ondernemer die succesvol blijkt en wil doorgroeien, heeft voornamelijk twee dingen nodig: meer medewerkers en meer financiering. Vaak verschuift de macht dan naar de nieuwe financiers: aandeelhouders bijvoorbeeld. Zij benoemen voortaan het bestuur en bepalen de koers. Goede en gemotiveerde medewerkers zijn minstens zo hard nodig, maar toch krijgen die alleen via

de ondernemingsraad invloed. Deze heeft maar een zeer beperkte macht om bestuurders te controleren.

Lange termijn

Dit stelsel is niet alleen oneerlijk, maar ook onverstandig. Medewerkers hebben vaak de beste ideeën voor het bedrijf, die worden nu onvoldoende benut. Bovendien zijn medewerkers voor hun inkomen vaak afhankelijk van hun baan, net als mkb-ondernemers. Dit leidt tot een langetermijnvisie. Dat financiers puur aan snelle winst denken, werd wel duidelijk bij V&D. Een Amerikaans investeringsfonds kocht in 2004 voor € 1,4 miljard het moederbedrijf van V&D. Dat geld was al binnen een jaar terugverdiend met de verkoop van de winkelpanden. Vorig jaar viel V&D om, mede vanwege de hoge huur van de voormalige eigen panden. De financiers liepen weg met de winst en de medewerkers hadden het nakijken.

Goed voor medewerkers en voor Nederland

Er zijn al landen die inzien dat dit beter kan. Duitse bedrijven met meer dan 2000 medewerkers hebben een raad van commissarissen, die het bestuur kiest en controleert, waarbij medewerkers en aandeelhouders evenveel stemmen hebben. In Nederland zijn er voornamelijk wetten en regels opgesteld om excessen te bestrijden. Zo worden cao's algemeen verbindend verklaard voor de sector en zijn er veiligheids- en milieuregels voor bedrijven. Waar de VVD zelfs van veel van deze regels af wil (in haar verkiezingsprogramma schrijft de VVD dat cao's niet meer algemeen verbindend worden verklaard), eist de SP ook

binnen Nederlandse bedrijven meer macht voor medewerkers. Dit zal leiden tot hogere lonen, minder belastingontduiking en duurzamere bedrijven. Dat is goed voor de medewerkers en voor Nederland. Daarom moeten alle grote bedrijven een werknemersvergadering krijgen, die dezelfde invloed heeft als de aandeelhoudersvergadering. ●

tekst Mahir Alkaya
foto Nynke Vissia

Mahir Alkaya werkt bij het ministerie van Economische Zaken en staat zestiende op de SP-conceptkandidatenlijst.

DOORWERKEN HOGEROPGELEIDEN

De pensioenleeftijd moet omhoog, vindt Pechtold. Want 'we' worden steeds ouder. Maar het is bekend dat lageropgeleiden zo'n 7 jaar korter leven dan hogeropgeleiden. Dit gegeven is op zich al erg zorgelijk. Maar als we kijken naar de discussie over de pensioenleeftijd, betekent het dat lageropgeleiden gedurende het leven pensioengeld afdragen dat ze niet zullen genieten, wat vervolgens wordt uitbetaald aan langer levende hogeropgeleiden. Hier lijkt sprake van onrecht jegens lageropgeleiden dat moet worden gecorrigeerd. Wat zou zo'n correctie betekenen voor hogeropgeleiden? Laten we uitgaan van een gemiddelde levensduur van 78 jaar, een pensioenleeftijd van 67 jaar, en een verschil in levensduur tussen lager- en hogeropgeleiden van 7 jaar. Het is dan eenvoudig te berekenen dat de gemiddelde Nederlander 11 jaar pensioen geniet (14 procent van de gemiddelde levensduur). Lageropgeleiden genieten dan gemiddeld 7,5 jaar pensioen (10 procent van hun

levensduur), en hogeropgeleiden 14,5 jaar (18 procent van hun levensduur). Hogeropgeleiden genieten dus bijna een twee keer zo groot deel van hun toch al langere leven pensioen dan lageropgeleiden. Stel nu dat we ervoor gaan zorgen dat lager- en hogeropgeleiden een zelfde deel van hun leven pensioen opbouwen, en kunnen genieten. Wel zo eerlijk. Wat betekent dat dan voor de pensioenleeftijden van lager – en hogeropgeleiden?

Laten we voor het gemak in dit gedachtenexperiment de pensioenleeftijd van lageropgeleiden op 67 jaar stellen, een leeftijd waar Pechtold geen probleem mee lijkt te hebben. Een eenvoudig sommetje laat zien dat de pensioenleeftijd voor hogeropgeleiden, als ze een even groot deel van hun leven van hun pensioen willen genieten als lageropgeleiden, dan 73 jaar wordt. Dat betekent 6 jaar langer doorwerken en bijdragen aan de pensioenpot dan nu het geval is, en daar bovenop dus ook nog eens zes jaar korter pensioengeld innen. Met zo'n verhoging van de pensioenleeftijd voor hogeropgeleiden is daarmee in één klap het pensioenstelsel eerlijker én houdbaar voor de toekomst.

Of is het toch comfortabeler binnen je hogeropgeleide bubbel, mijnheer Pechtold?
Thomas de Graaff, Amersfoort

MOOIE AUTO

Edo Brunner gunt iedereen een mooie auto en zegt gekscherend dat iedereen erin mag rijden (Tribune november 2016). Honderd jaar geleden waren er nog nauwelijks auto's en de mensen konden zonder auto leven. Edo heeft gelijk dat we er met z'n allen voor moeten zorgen dat iedereen het goed heeft. Een goede overheid moet zorgen voor een goede infrastructuur. Er moet dus meer geïnvesteerd worden in goed openbaar vervoer en fietsvoorzieningen, zodat men niet afhankelijk hoeft te zijn van de auto. De uitstoot van (ultra) fijnstof is slecht voor onze gezondheid en een belangrijke oorzaak van de klimaatverandering is dat auto's CO2 uitstoten. Het aanleggen en verbreden van autowegen gaat vaak ten koste van natuur en landschap. Meer asfalt betekent meer auto's en lost dus het fileprobleem niet op. Het is goed dat hoofdstukken 16 en 17 van het verkiezingsprogramma aandacht hebben voor deze problematiek.

Jan Willem van Leenhoff, Leiden

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Tribune januari 2017

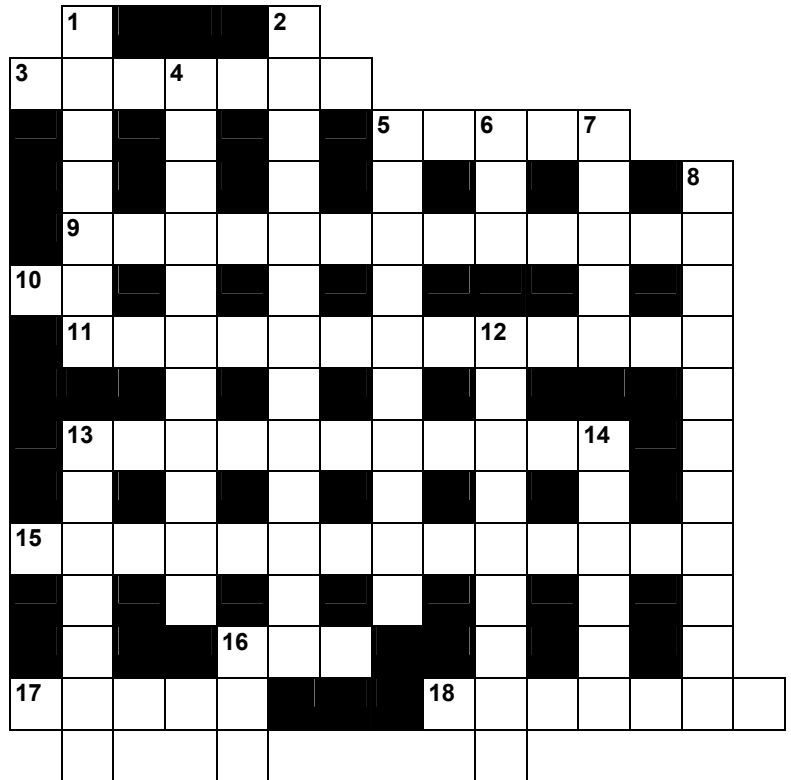
CRYPTOGRAM

Horizontaal

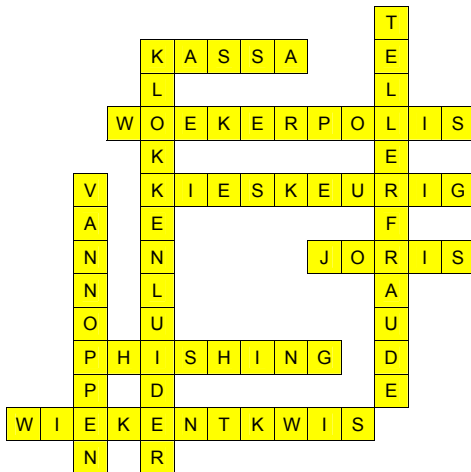
- 3 Arm, maar gelovig knaagdier. (7)
- 5 Vaartuig kan ook achteruit. (5)
- 9 Te gek produkt! Wordt veel omgezet. (13)
- 10 'O jee, een intelligente machine!' (2, ook afk.)
- 11 Grootmeester ontvoert grootmeester, om te trouwen. (13)
- 13 Kraai heeft een mazzeltje. (11)
- 15 Is te gast in Het Stedelijk. (14)
- 16 Bezorgdienst voor explosieven. (3, afk.)
- 17 Ambachtsclub liet luid van zich horen. (5)
- 18 U zegt 'Hallo'? Ik ook. (2,5 en 7)

Verticaal

- 1 Muzikaal bijbelboek. (7)
- 2 Handtastelijk hem als partner vinden. (3,2,3,5)
- 4 Overduidelijk diefstal? (11)
- 5 Sterk spul voor dieren. (9)
- 6 Meisjesvliegtuig. (3)
- 7 Kletst als een kip. (5)
- 8 Eencellige familie van een (houten) Koekoek? (11)
- 12 Files staan te ontbinden op de A12. (9)
- 13 Is-ie het snelste in het aquarium? Dan een medaille. (7)
- 14 Laat nog meer water door; smakelijk! (6)
- 16 Waar de trein wordt afgeslagen. (3, ook afk.)

OPLOSSING CONSUMENTENRAADSEL

Horizontaal

- 2) Kassa 3) Woekerpolis 5) Kieskeurig 6) Joris (Luyendijk) 7) Phishing
- 8) WieKentKwis

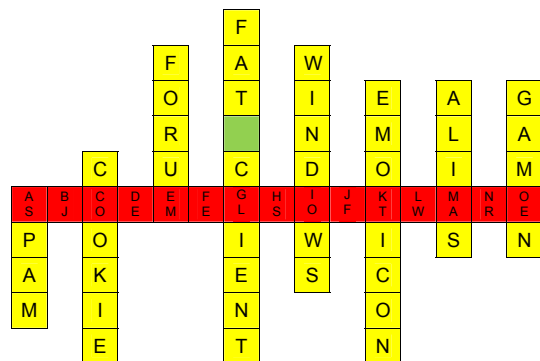
Verticaal.

- 1) Tellerfraude 2) Klokkenluider 4) (Karel) van Noppen.
- Oplossing Illusieraadsel
- A) Spam C) Cookie E) Forum G) Fat Client I) Windows K) Emoticon M) Alias
- O) Gamen

OPLOSSING ILLUSIERAADSEL

- A) Spam C) Cookie E) Forum G) Fat Client
- I) Windows K) Emoticon M) Alias O) Gamen

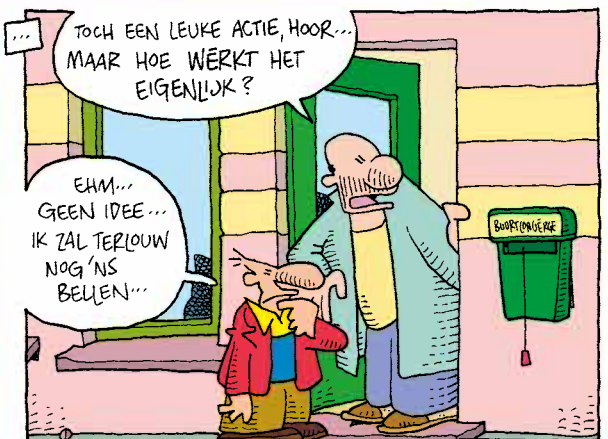
Totaaloplossing Duogram 2016
SJOEMELSOFTWARE

De winnaar van december is Bas van der Wiel uit Woudrichem.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 26 januari 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 2 • februari 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

Mis het niet:
Nationaal
ZorgDebat
18 februari

RENSKE LEIJTEN, MARGA BULT,
COBIE GROENENDIJK EN LILIAN MARIJNISSEN:

**KNOKKEN VOOR EEN
NATIONAAL ZORGFONDS!**

Arend van Dam

WORD JIJ OOK SPITS?

Om te kunnen scoren tijdens de verkiezingscampagne moet je snel op de hoogte te zijn van belangrijke online actiemomenten.

Word daarom SPits!

Met de nieuwe smartphone-app SP SPits weet je meteen dat er een groot mediaoptreden aankomt. Je ziet nieuw online campagnemateriaal als eerste. Het is bovendien supermakkelijk om dat bericht met al je bekenden te delen via Facebook, Twitter, WhatsApp of e-mail.

 Download SP Spits voor Android in de Playstore of voor iPhone in de Appstore

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD-WEEKEND MET RON MEYER

Ben je nieuw bij ROOD? Wil je meer weten over waar ROOD voor staat, wat ROOD doet en hoe jij kunt bijdragen aan de strijd voor een beter Nederland? Kom dan naar het ROOD-weekend, op 1 en 2 april in Soest. Ook maak je kennis met ROOD-leden uit het hele land. Onze partijvoorzitter Ron Meyer komt langs, om al je vragen te beantwoorden. Genoeg redenen om te komen dus! Aanmelden kan door € 20,- over te maken op NL35RABO0321512812 t.a.v. ROOD, jong in de SP. Vermeld ook even je naam en 'ROOD-Weekend'. Meer informatie vind je op rood.sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Robert de Klerk, Gonnie Sluijs,
Nynke Vissia

Aan dit nummer werkten mee

Robin Bruinsma, Franco Gori, Karen
Veldkamp, Cees Wouda

Foto cover

Rob Voss

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in

gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-Geen Afgeleide Werken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Het drama dat 'inburgering' heet

4

Renske Leijten

'Een grote omslag in de zorgdiscussie'

6

XXII Congres

Het licht op groen voor 15 maart

18

Ontmanteling ziekenhuizen

'Het tij is maar op één manier te keren'

22

Marga Bult

'Het draait om zorgzaamheid'

26

12 Symposium: Bouwen aan het Nationaal ZorgFonds

28 LinksVoor: Stasja Gest lobbyt zich suf

29 Lilian kijkt mee met Heleen van Royen

9, 10, 11, 15, 25 Nieuws **16** Poster **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

De wetten van de SP

Als de regering het niet doet, dan doen we het zelf wel. Renske Leijten en Sadet Karabulut dienden vorige maand hun eigen initiatiefwetten in.

We stelden – samen met PvdA en CDA – voor om het uitkeren van winst door zorgverzekeraars definitief onmogelijk te maken. Geld dat bedoeld is voor zorg, verdwijnt daardoor niet in private zakken. Het luidste protest tegen de wet van Renske kwam – niet verrassend – van de VVD. Zij willen koste wat kost vasthouden aan het verder vermarkten van de zorg. Winst over de rug van patiënten, je verzint het niet maar de VVD wil het. Gelukkig weet de bevolking beter: wij hebben de steun van de mensen én van een meerderheid in de Tweede Kamer.

Ook Sadet besloot haar eigen wet in te dienen. Werken zonder loon wordt in deze wet onmogelijk gemaakt. Daarmee wordt een einde gemaakt aan de verdringing: die schandalige toestand waarin werkzoekenden aan het werk worden gezet zonder salaris, ten koste van mensen die dat werk eerder betaald deden.

De wetten van Renske en Sadet krijgen steun uit het hele land. Mensen vinden het geweldig dat wij zelf de handschoen oppakken. Niet afwachten maar aanpakken! We maken de juiste analyse, we leveren kritiek, maar we lopen niet weg voor de verantwoordelijkheid om zelf met oplossingen te komen.

Met zo'n team ga ik vol vertrouwen de verkiezingen in. Wij gaan een hele mooie campagne tegemoet!

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

AAP-NOOT-MIEZERIGE INBURGERING

Met de invoering van marktwerking en eigen verantwoordelijkheid in de inburgering lijkt de bodem bereikt. Nog maar een derde van de asielmigranten slaagt voor de inburgeringstoets; de helft minder dan voorheen. De regering liet het gewoon gebeuren.

ER ZIJN AL VEEL grappen gemaakt over absurde vragen die zouden worden gesteld aan nieuwkomers tijdens hun inburgeringscursus of –examen. Maar laten we daarentegen eens een redelijk gangbaar voorbeeld nemen. Uit een oefenexamen van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs), die “bekijkt of u genoeg weet over Nederland” – aldus de website inburgeren.nl.

We klikken op “Oefenexamen luistervaardigheid” en krijgen een tamelijk robotachtige vrouwenstem te horen: *Mike werkt op kantoor. Hij wil broodjes bestellen voor zijn collega's en belt een brood-*

jeszaak. Lees eerst de vraag. Luister daarna naar de tekst.

Dan volgt een geluidsfragment. *“Triiing-triïing! Dit is het antwoordapparaat van Broodjeszaak Bere-lekker. Op dit moment is er niemand aanwezig. Op maandag tot en met donderdag zijn we open van negen tot één uur en op vrijdag van half negen tot half één. U kunt uw vraag ook per e-mail opsturen naar info@berelekker.nl. Heeft u vragen over prijzen, ga dan naar www.berelekker.nl. Ook vindt u daar informatie over bestellingen.*

Vervolgens de robotachtige mevrouw weer: *Mike wil de broodjeszaak maandag weer bel-len. Wanneer is de zaak dan open?*

Let wel, dit is een luistervaardigheidstest. Zou elke geboren en getogen Nederlander die snel uitgesproken info zo snel kunnen verwerken en filteren? En een Syriër of Irakees dan? Of weet de migrant soms al genoeg over Nederland als hij beseft dat je hier de helft van de tijd een antwoordapparaat aan de lijn krijgt en alle adressen in ons land tegenwoordig eindigen op .nl?

Vast niet. En dus komt het aan op de kwaliteit van de taal- respectievelijk inburgeringscursussen of de migrant (al) in staat is om dit soort vraagstukken tijdens zijn examen op te lossen.

Maar juist op die kwaliteit van die cursussen en op de effectiviteit ervan is totaal geen zicht, zo stelde de Algemene Rekenkamer recentelijk. Sinds de inburgering bij de gemeenten werd weggehaald en onder het

motto 'eigen verantwoordelijkheid' aan de markt werd overgelaten is het een zootje. Enkele conclusies van de Rekenkamer: over de gevolgen in de praktijk van het nieuwe inburgeringsbeleid is niet nagedacht, de eigen verantwoordelijkheid als basis voor het inburgeringsbeleid werkt niet, de 'cursusmarkt' is voor inburgeraars ondoorzichtig en de minister heeft geen zicht op hun opleidingsniveau en participatie. Hoe verliep die 'transitie' eigenlijk?

Schaamlap

In 2011 legde de toenmalige regering-Rutte I de Wijziging van de Wet inburgering op tafel, die uiteindelijk in 2013 in werking trad. De wet brak met het beleid dat gemeenten de regie voeren over de inburgering. Passage uit die wet: *Dit wetsvoorstel beoogt de eigen verantwoordelijkheid van vreemdelingen voor de inburgering te versterken. (...) Op deze wijze wordt recht gedaan aan de eigen kracht van vreemdelingen die ervoor*

hebben gekozen zich duurzaam in ons land te vestigen.

Eigen verantwoordelijkheid dus. Voor de migrant betekent dat: zelf een geschikte, betrouwbare school of cursusaanbieder zoeken, dat allemaal zelf betalen – en daarvoor ook zelf een lening aanvragen bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) én weer terugvragen, mocht je tot het selecte groepje behoren dat slaagt. En dat alles uiteraard in het Nederlands. Gezakt? Krijg je een boete. Of dreigt zelfs uitzetting.

Nog een passage uit genoemde wet: *Voorts is een wijziging van het inburgeringsstelsel noodzakelijk in verband met de in de Rijksbegroting 2011 opgenomen bezuiniging op het inburgeringsbudget.*

Achter de zogenaamde zegeningen van de marktwerking, de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht zit dus een botte bezuinigingsopgave. En wie kan uitsluiten dat die op lange termijn weleens zou kunnen leiden tot meer uitkeringen, als de participatie mislukt? Om het even, dacht het kabinet van VVD en PvdA kennelijk. En liet het op z'n beloop.

En nu – anno 2017 – staat onder de streep dat inburgering een farce is geworden in Nederland. Sadet Karabulut: 'De Rekenkamer heeft bevestigd dat we totaal geen zicht hebben op de kwaliteit van inburgering. Wat we wel weten, is dat het aantal geslaagden is gehalveerd, dat veel nieuwkomers veel geld hebben betaald maar geen fatsoenlijke inburgeringslessen krijgen en dat het toezicht uitbesteed is. Ondertussen verdient een wirwar aan bedrijfjes er bakken met geld aan. En dat terwijl inburgering zo'n *hot issue* in onze samenleving is.' Een symboolwetje, noemt ze het recente plan van minister Asscher om nieuwkomers verplicht een 'participatieverklaring' te laten ondertekenen, als een soort blijk van goede bedoelingen. Meer een politieke schaamlap voor falend inburgeringsbeleid waarvoor Asscher zelf verantwoordelijk is.

Sadet Karabulut gaat voorop in de Tweede Kamer om de marktwerking uit te schakelen en de regie weer in handen van de gemeenten te geven. De gemeentebesturen van de vier grootste steden hebben daar inmiddels ook voor gepleit. 'Het hele stelsel moet op de schop. Afstappen van de marktwerking en de inburgering weer publiek maken. Ik bedoel: We willen toch dat mensen samen leven?' ●

tekst Rob Janssen
foto E. Dronkert / flickr CC

COLUMN

De Davos Daltons

Elk jaar komen ze er bijeen. Staatshoofden, bankiers, hedgefund-miljardairs en de rest van de financiële elite. Waar? Juist. In het sjieke Zwitserse Alpendorp Davos.

En in Davos maken ze zich ernstig zorgen. Althans: dat zeggen ze. In hun jaarlijkse keuvelclub World Economic Forum spelen ze hun glansrol van Bezorgde Kapitalisten.

De Franse econoom Gabriel Zucman becijferde dat diezelfde globaliseringselite elk jaar voor ongeveer 500 miljard belasting ontwijkt. Dat is het equivalent van: genoeg ziekenhuizen of scholen in heel Afrika. Of van: geen eigen risico voor alle Nederlanders tot het jaar 2150. En belastingontwijking is niet het enige. Ze sloopten vakbonden, verlaagden lonen en deden de publieke sector in de uitverkoop. De godenzonen van de globalisering bleken de afgelopen decennia de razende rovers van het neoliberalisme. Ze zijn de oorzaak van het ongelijkheids-ongenoegen.

Daarom willen ze best delen, zeggen ze. Nee, niet hun vermogen. Nee, daar hebben ze hard voor gewerkt. In Davos worden vooralsnog 'vintage' wijn en canapé, afgewisseld met gefronste wenkbrauwen en blikken van bezorgdheid, met elkaar gedeeld. Want Trump, en Brexit. En po-pu-lis-me!

De ongelijkheid, als gevolg van hun eigen blinde globaliseringsgeloof, kunnen ze niet langer ontkennen. Kunnen we concrete veranderingen verwachten? The New York Times concludeerde: *"But whatever improvements are supposed to be made, one can safely assume they will not conflict with those in attendance continuing to enjoy the state of the world as it is now, with canapés and aged Bordeaux and private jets at the ready. Which means that the global populism insurrection is unlikely to lose momentum anytime soon."*

In goed Nederlands: ze dronken een glas, ze deden een plas en alles bleef zoals het was.

Wie ongelijkheid zaait, zal opstandigheid oogsten. En de Daltons van Davos zullen niet zonder slag of stoot veranderen in gelijkheidsgoeroes. Wij zullen dat moeten afdwingen. En dat kan, want wij zijn met velen.

Ron Meyer
voorzitter SP

Nationaal
ZorgFonds

RENSKE LEIJTEN

‘HET NATIONAAL ZORGFONDS IS EEN POSITIEVE BEWEGING’

Renske Leijten is zorgwoordvoerder voor de SP in de Tweede Kamer en nummer twee op de kandidatenlijst voor de verkiezingen van 15 maart. Met het Nationaal Zorgfonds staat zorg bovenaan de agenda, ook in de verkiezingscampagne. Leijten over deze breed gesteunde beweging: ‘Het is geen verkiezingsstunt, dit is waar we al jaren voor knokken!’

› **Hoe is het idee voor het Nationaal Zorgfonds ooit ontstaan?**

‘De kiem is al gelegd tijdens onze protesten tegen de invoering van het huidige zorgstelsel, gebaseerd op marktwerking. En met het comité Zorg geen Markt, dan toen ontstond. Na een aantal jaar in dat nieuwe zorgstelsel, in 2013, zeiden we: als we geen marktwerking willen, wat dan wel? Ik heb toen met veel mensen gesproken. In 2013 presenteerde ik een eerste plan, de basis voor het

Nationaal Zorgfonds. De minister zei toen: “Zo kan het ook. Ik ben er geen voorstander van, maar het loopt wel rond.”

› **De titel van dat plan was ‘Weg met de zorgverzekeraars’, toch?**

‘Ja, en dat sprak mensen aan. Op facebook en overal in gesprekken hoorden we mensen zeggen: geen zorgverzekeraars, dat is een goed idee! Toen Ron Meyer net voorzitter was hebben we bedacht dat we er een grote

campagne van konden maken. We begonnen met een knutselwebsite op 1 mei, omdat er toen een FNV-manifestatie was en we dachten: daar vinden we wel steun hiervoor. De dag daarna waren we al *trending topic* (een van de meest besproken onderwerpen op twitter –red.). Het is ook een trotse beweging. We zeggen: we gaan die 46 miljard euro die op privérekeningen van zorgverzekeraars staat, weer gewoon van ons allemaal maken. En dat eigen risico, dat schaffen we af. We wisten dat veel mensen dat willen, maar dat zich nu al 250.000 mensen hebben aangesloten, zo snel, dat had ik nooit gedacht.’

› **Veel steun dus, maar leidt dat ook tot verandering?**

‘Je ziet nu al een grote omslag in de discussie. Als ik een jaar geleden over het eigen risico begon, dan begonnen alle andere politieke

partijen te zuchten: daar zijn ze weer. Ze hebben weer een zwartboek, zucht. En nu, na een aantal maanden steun verzamelen en de discussie aanzwengelen, zie je dat in het merendeel van de verkiezingsprogramma's wordt gezegd: we stappen ervan af. Dat komt door de druk die is opgebouwd door deze campagne. Als er een jaar geleden iemand vroeg: waarom hebben we die zorgverzekeraars eigenlijk? Dan was ik dat, of Henk van Gerven. En dan werden we weggezet als gekke Henkie. En nu vraagt de voormalige baas van het Amsterdams Medisch Centrum zich hetzelfde af, op televisie.'

› **Andere partijen reppen ook over minder marktwerking, minder eigen risico en minder bureaucratie. Klaar dus?**

'Nee. Ik ben ervan overtuigd dat er van alle plannen om de marktwerking en bureaucratie te verminderen niks terecht komt als je de zorgverzekeraars als spil binnen ons zorgstelsel houdt. Dan kún je niet zeggen dat de premie naar beneden gaat, zonder dat de zorgverzekeraars daar een stokje voor kunnen steken. Als je zegt: wij willen dat er weer op basis van vertrouwen wordt samengewerkt, dan kán dat niet omdat die zorgverzekeraars nu eenmaal handelen vanuit wantrouwen; die wantrouwen de arts, die wantrouwen de patiënt. Dat zit in hun aard, want ze willen zo min mogelijk betalen om zo veel mogelijk over te houden. Dus je moet echt afscheid nemen van deze bazen in de zorg. Dat is de kern van de discussie.'

› **Je bent bij tientallen Nationaal ZorgFonds-bijeenkomsten in heel het land geweest. Wat hoor je daar van mensen?**

'Mensen begrijpen niet waarom het niet gewoon geregeld kan worden, omdat ze zien dat het geld over de randen klotst. Dat is echt wat mensen verbijstert. Zeker chronisch patiënten die wéér een eigen rekening krijgen, of wéér een hogere prijs voor hun medicijnen moeten betalen. En dat de premie wéér stijgt, terwijl je die rotspotjes op tv ziet. Mensen koppelen het ene aan het andere en dat is terecht. We maken één maand zorgpremie over aan de zorgverzekeraar zonder dat daar één cent van naar zorg gaat. Dat gaat allemaal naar de organisatie van de zorgverzekeraars. Dat is absurd. Dat is anderhalf

miljard! Mensen zien langs de voetbalvelden reclames van ziekenhuizen; daar is blijkbaar geld voor, terwijl kinderen op wachtlijsten staan. Ik was in Hengelo afgelopen week en daar zei iemand: waarom kan ik wel terecht in Duitsland en niet in Nederland? Het is echt niet dat er geen artsen zijn. Dat komt gewoon omdat ze van de zorgverzekeraars geen geld meer krijgen voor behandelingen. Wat ik ook merk is dat mensen tegen elkaar worden uitgespeeld. Het zou aan de chronisch patiënten liggen, of aan mensen die ongezond leven – het wordt heel erg geïndividualiseerd. Dat is verdeel-en-heers-politiek: want als mensen de schuld aan de buurman kunnen geven, dan kijken ze niet meer naar degene die hun allebei écht een poot uitdraait. Ik zeg dan altijd: klinkt leuk dat rokers meer moeten betalen. Maar wat doen we dan met mensen die hard werken? Of vrouwen die kinderen krijgen? Die zijn ook hartstikke duur. De basis voor solidariteit, voor elkaar betalen voor als je het echt nodig hebt in de wetenschap dat je het zelf ook krijgt als je het nodig hebt, die is ontzettend groot. De mensen vinden echt dat zorg er gewoon bij hoort. En ze vragen zich af

OOK DAAROM NIET MET DE VVD
Grote SP-overwinning op zorgdebat

Renske Leijten kreeg op 26 januari bijna de hele Tweede Kamer mee met haar voorstel om winstuitkeringen door zorgverzekeraars onmogelijk te maken. Niet voor even, maar voor altijd. Leijten: 'De VVD is massief in de verdediging gegaan. Alles werd erbij gesleept. Het zou duurder worden voor mensen, er werden tien pagina's aan vragen ingediend. Maar ze verloren. Iedereen ziet in dat winst maken met zorggeld verleden tijd is. Zelfs D66 – toch lang een medestander van de VVD, steunt ons nu. Ook dit laat zien waarom je echt niet met de VVD in een coalitie kan. Die zal altijd weer voor die marktwerking kiezen.'

foto Nynke Vissia

hoe het kan dat een van de rijkste landen ter wereld dit niet goed geregeld krijgt.'

› **Het zorgstelsel zou toch betere kwaliteit leveren?**

'Een stelsel kan dat niet. Dat doet een arts, dat doet een samenwerkend team op de intensive care met de verpleegkundige en de intensivist, dat doen kraamverzorgenden samen met verloskundigen en als het nodig is een gynaecoloog; dat doet geen politicus, dat doet geen stelsel. Een stelsel kan ze wel in de weg zitten. Ik ben ervan overtuigd dat het huidige stelsel ze vreselijk in de weg zit.'

› **Hoe dan?**

'Door de onmetelijke bureaucratie. Ik liep laatst nog een dag mee op het VU medisch Centrum, op de intensive care; wat een professionaliteit zie je dan. Je ziet de bevologenheid van mensen. Maar ze hebben een nieuw computersysteem waarin ze alles moeten invullen, waarmee ze ook medicatie bestellen. Zo'n administratiesysteem moet ondersteunend zijn aan het proces. Maar dit systeem heeft het ziekenhuis aangekocht om goed te kunnen declareren bij de zorgverzekeraar. Op de intensive care zijn ze nu dubbel zo veel tijd kwijt, krijgen ze geen signaal meer als er bepaalde medicatie wordt gegeven waar mensen mogelijk allergisch voor zijn – dat staat er wel in, maar het is niet gekoppeld. Dus ze hadden een goed systeem, waarin ze zelf ook dingen konden aanpassen. En dan zie je dus dat het nieuwe systeem de professionals in de weg staat. Minder tijd voor patiënten, hun eigen inschatting is ondergeschikt aan die van de computer. Toen ik daar was, las ik een brief van een verpleegkundige die gaat vertrekken. Hij schreef: dit computersysteem is voor mij de druppel. Ik ga ergens anders werken.'

› **Wat zeg je tegen mensen die roepen dat de SP weer eens gratis bier uitdeelt?**

'Dat het onzin is. Mensen betalen ook bij het Nationaal ZorgFonds gewoon hun premie. Het gaat om 46 miljard, die we via de belasting en de premies opbrengen. Het zijn juist zorgverzekeraars die heel goed weten wat gratis bier uitdelen is. Zij doen dat van ónze zorgpremie. Er zijn te veel mensen in dit stelsel, adviesbureaus, accountants, die allemaal een greep doen uit ons premiegeld, omdat ze zogenaamd advies kunnen geven. Dát zijn de mensen die gratis bier krijgen. En de zorgverzekeraar trakteert, met andermans geld.'

› **Waarom ligt er eigenlijk geen kant-en-klaar plan?**

'De grootste fout die het Nationaal ZorgFonds kan maken is met een blauwdruk

komen waar niet van afgeweken wordt. Dat is namelijk wat er fout gaat met het huidige systeem: de tunnelvisie. Die marktwerking is dan de enige oplossing, dus we kijken niet meer naar alternatieven. Dat moeten wij niet doen. We hebben bouwstenen, en met professoren en patiënten, economen en zorgwerkers gaan we dat uitwerken. Ook om te laten zien dat dit geen verkiezingsstunt is. Mensen zijn cynisch: ja, dat doen jullie alleen maar tot 15 maart. Natuurlijk is dat wel een belangrijk moment, omdat dan de kiezers kunnen zeggen: ja, we willen dit en ga dit maar doen, politiek. Maar als er na 15 maart een kabinet komt dat het toch niet gaat doen, dan gaan wij gewoon door.'

› **Geen regering met de SP zonder Nationaal ZorgFonds?**

'Dat is een rotvraag, omdat je nooit van tevoren weet wat je daarvoor moet inleveren. Wat je wel kan zeggen: geen regering met de SP waarin de marktwerking in de zorg

blijft, waarin die niet fors wordt aangepakt. We zijn al jarenlang keihard aan het vechten tegen die marktwerking. Denk aan onze succesvolle strijd tegen de invoering ervan bij de ambulancezorg, tegen marktwerking in de thuiszorg, bij de ziekenhuizen, de zorgverzekeraars. We zijn die strijd permanent aangegaan. Als we dan, na al die jaren mensen organiseren, toedeledoki zeggen aan de onderhandelingstafel – wie zou ons dan nog geloven? Volgens mij heffen we onszelf dan echt op.'

› **Je klinkt alsof je zin hebt in de campagne.**

'Er is ook wel iets om te winnen en te verliezen. Niet alleen op de gezondheidszorg. We moeten knokken tegen het afbraakbeleid van het huidige kabinet – geen studiefinanciering meer voor studenten, de huren die de pan uitrijzen, de huurwoningen die niet gebouwd worden. Dan krijg je jongeren die tegenover nieuwkomers staan, die tegenover mensen met een psychiatrische beperking

staan, tegenover mensen met urgentie die niet meer thuis kunnen wonen vanwege geweld; er worden mensen tegen elkaar uitgespeeld en dat neem ik deze regering zo diep kwalijk. En tegelijk laten ze het grote bedrijfsleven weglipen met hun winsten waarover ze minimaal belasting over betalen. Er is nogal wat om voor te gaan.'

› **En drie weken voor de verkiezingen is het Nationale Zorgdebat?**

'Op 18 februari organiseren we dat, ja. We hebben alle fractievoorzitters uitgenodigd om hen te vragen naar hun toekomstvisie over de zorg. We zien dat al die partijen nu opschrijven dat ze minder markt willen, het eigen risico willen verlagen of afschaffen, de zorgverzekeraars in hun hok willen duwen. Het debat is een moment waarop we de vraag stellen: wat spreken we af voor na de verkiezingen? Ik denk dat het goed zou zijn dat we rondom 18 februari een uitspraak hebben van een coalitie van partijen die zegt: wij steunen niet meer de VVD die de markt en de zorgverzekeraars de hand boven het hoofd houdt.'

› **Wat kunnen mensen doen als ze erbij willen zijn?**

'Mensen kunnen zich aanmelden op nationaalzorgfonds.nl of via hun lokale SP-afdeling. Er rijden veel bussen; als ze al niet vertrekken uit je woonplaats, dan komen ze wel langs je woonplaats. De bussen zijn handig, want je komt op tijd. Maar het is ook echt heel gezellig. Kom dus. Neem je partner mee, neem je kinderen mee, je burens, je collega's. Als je een date hebt op 14 februari, neem die dan ook mee op 18 februari. Het is echt een heel leuke dag. Veel demonstraties komen voort uit woede, verzet tegen maatregelen of oorlog. Deze beweging gaat voor iets, voor een positief idee. De sfeer is hoe dan ook superoptimistisch. Like berichten of filmpjes op facebook, of stuur ze door, heb het erover, laat je Tribune lezen door de burens, hang een poster op voor het raam; doe het allemaal! Is echt belangrijk. Maar samenkomen op de achttiende maakt echt dat je beseft dat je deel uitmaakt van een grote beweging. Je moet erbij zijn.' ●

In de Spanning, die met deze Tribune wordt meegestuurd, vindt u een aantal standaardargumenten tegen het Nationaal ZorgFonds en hoe u die kunt weerleggen.

tekst Diederik Olders
foto's Cees Wouda

'Er worden mensen tegen elkaar uitgespeeld en dat neem ik deze regering diep kwalijk'

poster PVDA België©

> #GRAAIDAG2017

De Belgische zusterpartij van de SP, de PVDA, heeft maandag 9 januari officieel uitgeroepen tot #Graaidag2017. Rond lunchtijd hebben de topmannen van de Belgische beursgenoteerde bedrijven dan

al meer verdiend in 2017 dan de gemiddelde werknemer in een heel jaar.

sp.nl/ZJc

> STRAATVECHTERS OP HET PLUCHE

De komende weken organiseert de Amsterdamse SP-afdeling gratis toegankelijke filmvertoningen van 'Straatvechters op het pluche' in buurthuizen verspreid over de stad. Filmmaakster Dessie Lividikou liep een jaar met de SP mee en laat zien hoe de SP meebestuurde in Amsterdam.

'Activisme sleutel tot succes'

SP-fractievoorzitter Daniël Peters: 'Als je de krant leest zie je vooral wat onze wethouders doen. Maar hun werk wordt gesteund door activisten die in de media vaak onzichtbaar blijven. SP'ers en

buurtbewoners die samen in actie komen om hun huis, hun buurt of hun leefsituatie te verbeteren. Juist dit activisme is de sleutel tot succes.' Lividikou was daarom aanwezig bij verschillende acties en bijeenkomsten, zoals de Superzaterdag in Zuidoost, een hulpdienstactie in de Vogelbuurt en de actie voor goed woningonderhoud in Holendrecht.

[Bekijk hier de filmtrailer sp.nl/ZJn](http://sp.nl/ZJn)

Lees ook in de Spanning van deze maand het interview met de Amsterdamse SP-wethouder Arjan Vliegthart.

> Q-KOORTS

Op initiatief van SP-Statelid Maarten Everling gaat de provincie Brabant er alles aan doen om te voorkomen dat duizenden Q-koortspatiënten hun broodnodige ondersteuning verliezen. Everling: 'Deze mensen hebben nog dagelijks te maken met de gevolgen van de epidemie.' De voor de slachtoffers opgerichte stichting Q-Support houdt volgend jaar op te bestaan. 'Maar,' zegt Everling, 'Q-Support beschikt over veel kennis van en ervaring

met door dieren overgedragen epidemieën. Dit verloren laten gaan is onbegrijpelijk. Het is niet de vraag óf er een nieuwe op mensen overdraagbare dierenziekte opduikt, maar de vraag is wanneer. De kennis en ervaring opgebouwd door Q-Support is dan onontbeerlijk.' Ook de belangenbehartiging voor Q-koortspatiënten en de mogelijkheden tot lotgenotencontact die Q-Support bood moeten op onze steun kunnen blijven rekenen.

> CDA EN VVD WERKEN AAN EUROPESE REGERING

In aanloop naar de komende verkiezingen voor de Tweede Kamer roepen CDA en VVD om het hardst dat ze tegen een Europese superstaat zijn. SP-Europarlementslid Dennis de Jong: 'Maar ondertussen hebben hun fracties in het Europees Parlement een pact gesloten dat pleit voor een Europese minister van Financiën en Europese belastingen.' Het pact bepleit ook Europese wetgeving op terreinen die nu nog onder nationale bevoegdheid vallen, zoals de pensioenen, sociale voorzieningen en belastingen. De Jong: 'Wat mijn collega's Van de Camp (CDA) en Van Baalen (VVD) ook roepen, ze werken gewoon aan een Europese regering. Dat u het maar weet, als u straks in het stemhokje staat.'

sp.nl/ZJ7

> EREPENNING

'Met deze buttons voerden we vijf jaar geleden succes actie tegen CO₂-opslag. Hopelijk hoeven we deze buttons nooit meer te gebruiken.' Met die woorden heeft SP-gemeenteraadslid Alie Dekker de burgemeester van Assen een handgemaakte erepenning omgehangen. De reden: de gemeente Assen heeft de minister gevraagd nee te zeggen tegen het gaswinningsplan en duidelijk stelling genomen tegen CO₂-opslag.

foto Sp Assen©

SP-raadslid Alie Dekker biedt burgemeester Out de erepenning aan.

> HIER ZITTEN GEEN PAPIEREN KINDEREN

'Sander Dekker, ga eens kijken! Dan weet je wat je papieren boekhoudersbeleid betekent voor een school als de St. Maartenschool. Hier zitten geen papieren kinderen, hier zitten echte kinderen die echt zorg en onderwijs nodig hebben.' SP-fractievoorzitter Emile Roemer deed deze oproep aan de staatssecretaris van Onderwijs uit de grond van zijn hart, ter ondersteuning van het noodsignaal van de St. Maartenschool.

Sander Dekker, ga eens kijken!

De St. Maartenschool in Ubbergen verzorgt het onderwijs aan kinderen met een lichamelijke of meervoudige beperking en langdurig zieke kinderen. Het speciaal onderwijs wordt door de Wet passend onderwijs niet meer apart gefinancierd. Al het geld voor scholen gaat naar een samenwerkingsverband dat het geld verdeelt. In het geval van de St. Maartenschool werden kinderen in ruim de helft

Emile Roemer op bezoek bij de St. Maartenschool.

van de gevallen in een lichtere – goedkopere – categorie geplaatst, terwijl hun situatie niet is veranderd. Roemer: 'De school zal hierdoor flink moeten bezuinigen en in de komende twee jaar een derde van het personeel moeten ontslaan. De 250 leerlingen, die veel aandacht en specifieke begeleiding nodig hebben, worden hier de dupe van.'

Verschrikkelijk pijnlijk

Roemer: 'Je ziet in de ogen van deze kinderen dat ze hier gelukkig zijn. Dan doet het zo verschrikkelijk pijn om door hun ouders aangesproken te worden omdat ze

niet zeker weten of hun kind hier kan blijven. Ik heb zelf voor de klas gestaan en ik zou niet weten hoe het georganiseerd moet worden in het huidige reguliere onderwijs om dit soort kinderen erbij te hebben. Iedereen die hier een halfuurtje rondloopt ziet dat deze wet faalt. Daarom zeg ik: ga kijken! Als je ziet wat het passend onderwijs betekent voor deze kinderen, weet ik zeker dat de overgangperiode van 2 jaar waar de school om vraagt echt het minste is wat je zou kunnen gaan doen.'

> OV-KAART VOOR MBO

ROOD heeft er jaren samen met mbo'ers actie voor gevoerd. Maandag 9 januari, op de eerste schooldag van het nieuwe jaar, was het zo ver. MBO'ers konden voor het eerst gebruik maken van hun ov-kaart. ROOD-voorzitter Merel Stoop: 'Het is geweldig om te zien dat al ruim 90.000 mbo'ers gebruik maken van hun ov-kaart. Dit laat zien hoe groot de noodzaak was, én dat actievoeren werkt. Minderjarige mbo-studenten kregen in het verleden geen ov-kaart en moesten dus alle reiskosten zelf ophoesten.' Vaak is de opleiding van hun keuze niet in de buurt, waardoor de reiskosten hoog waren. Stoop: 'Onderwijs is van gigantisch belang voor de hele samenleving. Het is daarom ontzettend belangrijk dat iedereen de kans krijgt om te gaan studeren. Een ov-kaart hoort daarbij, ook voor minderjarige studenten.'

> VERLICHTING

'Verlichting was het doel en we hebben gescoord. Dit is waar we het voor doen!' Hans de Waard is trots op het resultaat dat ROOD Groningen samen met de voetbaljongeren uit Beijum bereikt heeft. 'Nu de gemeente op korte termijn verlichting plaatst kunnen de jongeren ook als het donker is weer sporten. Overwinningen als deze laten zien dat actievoeren helpt.' Na

een eerdere ludieke actie met op voetballen geplaatste handtekeningen liet de verantwoordelijk wethouder weten dat de verlichting zou worden geplaatst, mits de omwonenden ook op papier hun steun lieten blijken. Van de ondervraagden stemde maar liefst 89 procent in met de komst van verlichting bij het voetbalveldje.

> TEGEN WITWASSEN EN BELASTINGONTDUIKING

SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen neemt binnenkort na meer dan 10 jaar afscheid als Kamerlid, maar van rustig aan doen wil ze nog niet weten. Afgelopen maand heeft ze nog een initiatiefvoorstel ingediend om belastingontduiking, witwassen en terrorismefinanciering gericht aan te kunnen pakken; samen met Ed Groot van de PvdA.

beperkte onderzoeksmogelijkheden. Met een centraal aandeelhoudersregister waarin duidelijk staat wie of wat er achter een onderneming schuilgaan worden ze beter in staat gesteld deze verplichting na te komen.'

Centraal aandeelhoudersregister

Gesthuizen: 'Instellingen zoals het notariaat, banken en de makelaardij hebben de belangrijke taak om aan de bel te trekken als zij het vermoeden hebben dat hun klant zich schuldig maakt aan dergelijke misdrijven. Zij hebben een onderzoeksplicht, maar worden in de uitvoering hiervan belemmerd door de

Ondermijnende criminaliteit

De Tweede Kamer steunde daarom al eerder massaal voorstellen om een centraal aandeelhoudersregister in te stellen, maar het kabinet heeft na jaren nog altijd geen concrete stappen gezet. Gesthuizen: 'Ik ben blij dat we als PvdA en SP nu de handen ineen hebben geslagen en samen een initiatiefwet indienen waarmee deze ondermijnende vorm van criminaliteit wél kan worden bestreden.'

GEVOLGEN WERKEN ZONDER LOON

OPLOSSINGEN VAN DE SP

sp.nl/werkenzonderloon

- Een bijstandsuitkering is niet hoog en kan leiden tot armoede en uitsluiting
- Verdringing van betaalde banen
- Geen uitzicht op betaald werk, hierdoor zijn mensen soms jarenlang afhankelijk van een uitkering

- Werken zonder loon wettelijk verbieden door invoering van de verdringingstoets
- Eerlijk werk voor een eerlijk loon
- Gerichtte begeleiding van bijstandsgerechtigden, in plaats van doelloze trajecten en onbetaald werk

infographic Marc Kollie

> UPDATE

Het initiatiefwetsvoorstel verdringingstoets van SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut is in behandeling genomen door de Tweede Kamer. Door het beleid van PvdA-staatssecretaris Klijnsma hebben gemeenten meer mogelijkheden gekregen om onbetaalde krachten aan het werk te zetten. De initiatiefwet van de SP regelt dat gemeenten moeten toetsen of bij werkzaamheden van bijstandsgerechtigden betaalde banen verloren gaan. Karabulut: 'Steeds vaker worden werkzoekenden ingezet om te werken zonder dat ze daar

loon voor ontvangen. Dit werken zonder loon leidt tot verdringing van betaalde banen, werkloosheid en armoede. Dankzij het kabinet-Rutte-Asscher is dit enorme probleem alleen maar verergerd. Ik ben er trots op dat de SP dit wil stoppen. Buiten de Kamer, door gezamenlijke acties te voeren en in de Kamer met dit wetsvoorstel.'

sp.nl/ZJe

> DEBAT: ECB VEROORZAAKT BUBBELS

Donderdag 26 januari was er op initiatief van de SP een debat in Den Haag over het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Zeker 200 mensen kwamen praten over de gevolgen van het ECB-beleid, zoals bubbels en vermogensongelijkheid, en alternatieven voor het ongericht geld pompen in de financiële sector. SP-Kamerlid Arnold Merkies ondervroeg hierover financieel experts Wim Boonstra (Rabobank), Dirk Bezemer (Rijksuniversiteit Groningen) en Edgar Wortmann (Ons Geld). Als het aan de SP ligt is monetair beleid juist politiek en moet iedereen erover mee kunnen praten. Wordt vervolgd!

foto Nynke Vissia

Arnold Merkies tijdens het ECB-debat.

> PLAK DE MACHT!

Pak de macht! Ook binnen de verkiezingscampagne van de SP. Weet jij de perfecte slogan voor het belangrijkste verkiezings-thema in jouw regio? Mail je slogan naar plakdemacht@sp.nl en de beste inzendingen worden beloond met een pak posters om overal in je regio op te hangen. Dan weet straks niet alleen jij, maar ook iedereen om je heen waarom het zo belangrijk is om op 15 maart SP te stemmen.

DE ZUID-HOLLANDSE SP-fractie vreest dat het schrappen van intercity's op **station Dordrecht** mensen het ov uitjaagt.

sp.nl/ZJf

NA DE TWEEDE KAMER heeft nu ook de Eerste Kamer ingestemd: 22-jarigen krijgen vanaf 1 juli een **volwassen loon** en voor jongeren van 18 tot 22 gaat het loon flink omhoog.

sp.nl/ZJY

Diplomaten die de wet aan hun laars lappen, worden voortaan harder aangepakt dankzij een voorstel van SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen.

sp.nl/ZJg

BOUWKAVELS voor **villa's** goedkoper maken terwijl deze grond nu al goedkoper is dan de grond voor 'normale' woningen? Niet als het aan SP Noordostpolder ligt.

sp.nl/ZJM

OP INITIATIEF van SP-wethouder Roos van Gelderen krijgen in Leiden meer chronisch zieken en gehandicapten een tegemoetkoming om **langdurige zorgkosten** te compenseren.

sp.nl/ZJQ

Noord-Hollandse brugwachters gaan door privatisering van de brugbediening veel minder verdienen. De SP was tegen de privatisering en blijft voor de brugwachters opkomen.

sp.nl/ZJA

Renske Leijten (r) spreekt tijdens het symposium.

SOLIDARITEIT EN GELIJKHEID ESSENTIEEL IN ZORG

‘IK ZAG EEN FYSIOTHERAPEUT DANSEN IN ZIJN PRAKTIJK!’

De opmars van het Nationaal ZorgFonds is niet te stuiten. ‘Bij het begin, acht maanden geleden, hadden wij helemaal niks.’ Renske Leijten opent het symposium in een congrescentrum in Amersfoort vol zelfvertrouwen en dat is logisch. Van ‘nog niet eens een logo’ naar een kwart miljoen aanhangers, in zo’n kort tijdsbestek: het Nationaal ZorgFonds kwam geen dag te vroeg en veroverde stormenderhand ons land.

DE NEDERLANDSE BEVOLKING maakt zich ernstig zorgen over het huidige zorgstelsel. ‘Het is niet de vraag of, maar hoe er een einde aan de marktwerking in de zorg moet worden gemaakt.’ Het manifest van het Nationaal

ZorgFonds geeft een reeks aanzetten tot een rechtvaardiger, efficiënter, kwalitatief beter en toegankelijk zorgstelsel. Tijdens debatten en discussies speurt het comité naar suggesties en ideeën om samen te bouwen

ACTIES VOOR HET ZORGFONDS GEVEN ZORGWERKERS WEER ENERGIE

Voor Cobie Groenendijk is continuïteit in de relatie tussen arts en patiënt, en tussen behandelaar en cliënt, de kern van goede en doeltreffende zorg. ‘Helaas is de burger door de marktwerking een dolende consument geworden.’

Toen minister Schippers in 2014 de vrije artskenkeuze wilde opheffen, was voor Cobie Groenendijk de maat vol. Met het comité Red de Vrije Artsenkeuze trok zij, uiteindelijk succesvol, ten strijde tegen de onzalige plannen. Sindsdien zet de Amsterdamse psychiater zich vol overgave in voor een ander zorgstelsel. Zij is een stuwende kracht van het comité Nationaal ZorgFonds.

Hoewel het comité niet politiek gebonden is, wil Cobie Groenendijk de positieve rol van de SP benadrukken. ‘Ik heb met alle Tweede Kamerfracties gesproken, maar alleen bij de SP was de bereidheid om naar ons te luisteren onvoorwaardelijk groot. Ik zag sensitiviteit bij de Kamerle-

aan een zorgfonds dat staat als een huis. Iedereen, van deskundigen tot patiënten, van zorgverleners tot zorgontvangers, wordt uitgedaagd om erover mee te denken. Zo is daar prof. dr. Evelien Tonkens, voormalig Tweede Kamerlid voor GroenLinks en tegenwoordig aan de Universiteit van Humanistiek in Utrecht verbonden als hoogleraar Burgerschap en Humanisering van de Publieke Sector. Zij relativeert de keuzevrijheid. ‘Wat stelt die in de praktijk voor? De patiënt speelt zijn rol in het systeem en moet keuzes maken, terwijl hij daar eigenlijk niet echt op zit te wachten. Voor de patiënt zijn solidariteit en gelijkheid in de zorg veel belangrijker. Helaas duwt de marktwerking hem in de positie van consument. Het is alsof hij in de supermarkt loopt en moet kie-

den van de SP; bij Renske Leijten en Henk van Gerwen. Dat ontroerde mij, er was meteen een klik. De SP is onze betrokken en betrouwbare partner in een maatschappelijke omgeving.'

Groenendijk heeft al haar hoop om het tijt keren op het Nationaal ZorgFonds gevestigd. 'Het NZF biedt goede en haalbare alternatieven voor het huidige falende zorgstelsel. Ik voel de weerstand bij onze tegenstanders, dat gaat onder mijn huid zitten en maakt me nog strijdbaarder. Ik krijg energie van onze acties en dat geldt ook voor collega's. Ik zag een fysiotherapeut dansen in zijn praktijk.'

'De cultuur van wantrouwen onder zorgverleners kan alleen worden omgebogen met publiek verzekerde, voor iedereen gelijkwaardige en toegankelijke zorg. Daarom moet de macht van zorgverzekeraars worden doorbroken en dat kan met het NZF. Het is voor mij een enorme opluchting dat steeds meer mensen dat ook inzien en zich bij ons aansluiten. Verandering begint met een ideaal, dat besef dringt tot een snel groeiende groep door en dat raakt mij, dat stimuleert. In de zorg draait immers alles om solidariteit.'

Cobie Groenendijk, werkzaam bij een in persoonlijkheidsproblemen gespecialiseerd instituut én als zelfstandig psychiater, weet als geen ander hoe belangrijk een vertrouwensband tussen de behandelaar en de cliënt of patiënt is. Bovenal in de geestelijke gezondheidszorg, maar evenzeer in andere sectoren van de zorg. 'Iedere zorgverlener

Cobie Groenendijk is een stuwende kracht van het comité Nationaal ZorgFonds.

is zich hiervan bewust, geloof mij maar. Als iemand om de zoveel tijd een andere therapeut krijgt, worden relaties chaotisch en kunnen zelfs trauma's ontstaan. Dan komt de kwaliteit van de zorg onder zware druk te staan. Een arts heeft het dossier van zijn

patiënt in zijn hoofd. Als de patiënt opeens naar een andere dokter moet, begint de behandeling in feite van voren af aan. Een patiënt is alleen gebaat bij een stevige en vaste zorgrelatie, bij continuïteit en vertrouwen. Zorg is en blijft mensenwerk.'

zen tussen producten. In de zorg hoort de vraag het aanbod te bepalen. In plaats van meer, zoals destijds werd verwacht, heeft de patiënt door de marktwerking minder zeggenschap gekregen.'

Keuzevrijheid, klantvriendelijkheid, efficiëntie, transparantie en kwaliteit, de vijf

beloften die bij de invoering van het door de markt gestuurde zorgstelsel werden gedaan, zijn stuk voor stuk loos gebleken, zo betoogt Tonkens. 'Hoezo meer aandacht voor de patiënt? Ja, er gaat veel meer geld naar marketing en reclame, maar daar schieten de patiënten niets mee op. Transparantie? Er zijn

van die ranglijsten voor ziekenhuizen. Zo'n top 100 over het functioneren van ziekenhuizen zegt ons niets, omdat de systematiek erachter niet klopt. Het puntensysteem geeft geen realistisch beeld. Daarbij behoort meten niet weten te zijn, maar als dat nodig is te leiden tot ingrijpen. Echte transparantie brengt met zich mee dat ziekenhuizen verantwoording afleggen.'

De zorg is, zo houdt zij haar gehoor voor, een grillig proces dat zich niet laat vertalen in voorspelbare producties (zoals in een fabriek). En natuurlijk moet de bureaucratie in de zorg sterk worden teruggedrongen, maar: 'Enige bureaucratie is in de publieke sector, dus straks ook in het Nationaal ZorgFonds, onafwendbaar. Het is zaak om die bureaucratie op een aanvaardbaar niveau te houden, waarbij wij ons ook moeten realise-

'Het is niet de vraag of, maar hoe er een einde aan de marktwerking in de zorg moet worden gemaakt'

Jos de Blok, oprichter van de thuiszorgorganisatie Buurtzorg, trekt een shirt van het Nationaal ZorgFonds aan, met de belofte dat hij het ook zal dragen als hij gaat hardlopen.

ren dat het Nationaal ZorgFonds niet uit één enkele partij zal bestaan.'

Concrete aanbevelingen

Bureaucratie, Jos de Blok weet bijkans niet eens meer wat dat woord betekent. De bedenker en oprichter van de thuiszorgorganisatie Buurtzorg, ook uitgenodigd als gastspreker op het symposium van het Nationaal ZorgFonds, rijgt al jaren de successen aaneen juist omdat hij de bureaucratie uit zijn onderneming heeft verbannen. En managers? De (thuis)verzorgenden van Buurtzorg regelen hun 'zaken' zelf. De Blok is bovendien een van de mensen achter Zorgeloos, een initiatief dat moet uitmonden in een alternatieve zorgverzekering in 2018. Zorgeloos zoekt 50.000 medestanders die de Tien Punten van Zorg ondertekenen. In grote lijnen staat Zorgeloos voor hetzelfde als het Nationaal ZorgFonds. Vissen ze in dezelfde vijver, lopen ze elkaar voor de voeten? 'Welnee, wij liggen in elkaars verlengde, we streven hetzelfde na.' En dus trekt De Blok ter plekke een shirt van het NZF aan, met de belofte dat hij het ook zal dragen als hij gaat hardlopen.

Renske Leijten sluit het geslaagde en inspirerende symposium af met drie aanbevelingen van alle deelnemers aan het adres van het NZF: de instelling van een gezondheidsgarantie (over de bereikbaarheid van zorgverleners), het ter beschikking stellen van medische dossiers aan de patiënten (ook ter controle van de rekeningen) en een

nadere uitwerking van de effecten op de werkgelegenheid van de instelling van één gezondheidsfonds voor alle Nederlanders. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Cees Wouda

Op zaterdag 18 februari voert het Nationaal ZorgFonds actie op het Malieveld in Den Haag. De voorzitters van alle fracties in de Tweede Kamer zijn uitgenodigd om hun zegje te doen.

Deze poster vind je in het midden van deze Tribune. Hang m op een slimme plek op.

Henk Walta kan niet de hele dag thuiszitten en niets doen.

HET ZORGFONDS STEUNEN VANUIT ROLSTOEL

Zes jaar geleden stortte de wereld in voor Henk Walta. Na een ernstig ongeluk op zijn werk liep de Bosschenaar een dwarslaesie op. Hij zit sindsdien in een rolstoel. Walta (67) kwam in aanmerking voor langdurige zorg en pakte zo goed en zo kwaad als het ging de draad weer op. Hij was dertig jaar werkzaam geweest als timmerman. De schrik sloeg hem om het hart toen het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) een nieuw onderzoek naar zijn gezondheids-situatie aankondigde.

'Ik was niet bang voor een afwijzing, maar zag er wel als een berg tegenop. Ik zou opnieuw compleet door de molen moeten en daar had ik geen trek in. Ik ben invalide en zal dat de rest van mijn leven blijven.' Om het onheil af te wenden, nam Henk Walta een advocaat in de arm. 'Zonder zijn hulp had ik het niet gered, mij bleef uiteindelijk een nieuwe indicatie bespaard.' Hij adviseert iedereen in vergelijkbare omstandigheden om, als het erop aankomt, een raadsman in te schakelen. 'De regelgeving is zo ingewikkeld, als leek red je het niet, dan loop je vast.' Hij woonde de eerste drie jaar na die fatale gebeurtenis in een appartement in een verzorgingshuis in Den Bosch ('een chaotische periode') en kreeg daarna zelfstandige woonruimte. Henk koopt zelf zijn zorg in met een persoonsgebonden budget. Hij krijgt elke dag hulp thuis en is daar tevreden over. Hij is ook niet voor zichzelf naar Amersfoort gekomen om het symposium van het Nationaal ZorgFonds bij te wonen, maar vanuit zijn maatschappelijke betrokkenheid. 'Ik ben altijd actief geweest in het verenigingsleven, ik wil iets betekenen voor anderen. Daarom was ik in het revalidatiecentrum lid van de cliëntenraad. Bovendien heb ik een cursus voor vrijwilligers bij de SP gevolgd. Ik kan nu eenmaal niet de hele dag thuiszitten en niets doen.'

Walta deed ook mee met het plaatselijke belteam van het Nationaal ZorgFonds. 'Hoe meer mensen zich aansluiten, hoe groter de kans dat het zorgstelsel op de schop gaat. Hoe hard dat nodig is, hebben wij vanmiddag weer eens gehoord', zegt hij na afloop van het symposium.

> EUROPESE KLOKKENLUIDERS

Er is volgens SP-Europarlementslid Dennis de Jong veel moed nodig om fraude te rapporteren bij Europese instellingen. 'Stel je maar eens voor dat je erachter komt dat de Italiaanse maffia profiteert van Europese subsidies. Geen theoretisch verzinzel, want er is een reeks van dergelijke fraudegevallen bekend.' Omdat de bescherming van dergelijke klokkenluiders nog helemaal niet geregeld is, heeft De Jong een rapport met concrete voorstellen

opgesteld. Hij is blij dat dit rapport unaniem is aangenomen door de begrotingscontrolecommissie van het Europees Parlement. Een van de voorstellen: 'De oprichting van een Europees Huis voor Klokkenluiders, zoals we dat sinds kort en dankzij de inspanningen van Ronald van Raak in Nederland hebben.'

www.sp.nl/ZJG

STREET ART VOOR HET NATIONAAL ZORGFONDS: DOE MEE!

> #ZEGEENSA

Om ervoor te zorgen dat nog meer mensen het Nationaal ZorgFonds leren kennen, is de street art-campagne #ZegEensA van start gegaan. Het idee komt van Vincent Offermans en Sanne Gijsbers. Zij organiseerden in Heerlen een zogeheten *crowdfunding*, een geldinzamelingsactie via internet, voor een grote muurschildering. Offermans: 'De crowdfunding daarvoor liep zo goed en de *mural* kreeg zoveel aandacht op tv, in kranten en op het internet dat we dat ook willen doen voor het Nationaal ZorgFonds.'

Kunst van ons allemaal

Lieke Smits van het campagneteam Nationaal ZorgFonds is heel enthousiast over het idee van Offermans en Gijsbers: 'Street art past echt perfect bij het Nationaal ZorgFonds! Street art is kunst van ons allemaal en met het Nationaal ZorgFonds willen we de zorg terugpakken, want die is ook van ons allemaal. #ZegEensA is ook nog eens letterlijk van ons allemaal, want de kunst komt er alleen bij voldoende crowdfunding. Alleen als we met z'n allen meedoen dus.'

Doe mee!

Offermans: 'We willen heel graag dat mensen doneren zodat we met de street art

het Nationaal ZorgFonds in heel Nederland zichtbaar kunnen maken. Dat doen we met grote projecten, met topartiesten. Die kunst is er over vijf of tien jaar nog steeds. Maar wie doneert krijgt ook zelf materiaal om street art mee te maken. Bijvoorbeeld stickers die je zelf op bestaande posters kunt plakken. Zo kun je ieder willekeurig poppetje op straat #ZegEensA laten zeggen.'

'Echt héél Nederland'

Het eerste grote project? Smits: 'Op de tweede bijeenkomst voor het Nationaal ZorgFonds willen we een eerste kunstwerk van een topartiest onthullen. Zet 18 februari alvast in je agenda!' Offermans: 'Doneer daarom alsjeblieft allemaal via onze website, en volg ons vooral ook op social media. Als zoveel mogelijk mensen ons volgen op Facebook, Twitter en Instagram, en foto's van zichzelf met de #ZegEensA-kunst verspreiden, kunnen we het Nationaal ZorgFonds echt in héél Nederland zichtbaar maken.'

Enthousiast geworden? Doe mee en doneer via www.zeggeensa.nl

> KOOP MIENSKIPSENERGIE

Tientallen Friese dorpen hebben hun eigen energiecoöperatie opgericht voor duurzame, lokaal opgewekte energieproductie waar de lokale gemeenschap (*mienskip* in goed Fries) van profiteert. De SP in de Provinciale Staten van Friesland wil dat de provincie voortaan ook deze *mienskip-energie* gaat inkopen, in plaats van de huidige 'sjoemelstroom': grijze stroom die door een trucje via de handel in groencertificaten voor groene stroom door moet gaan. Fenna Feenstra, fractievoorzitter SP Friesland: 'De provincie heeft de ambitie om fossielvrij te worden. Geef dan het goede voorbeeld en waarborg dat je geen vieze stroom koopt met een kapitalistisch aflat-etiket, maar stimuleer juist de echte, 100 procent duurzame en sociale mienskipsenergie.'

sp.nl/ZJd

> GIFMINGER MOESELPEEL GESTOPT

De aanhouder wint. Sinds 2012 kaart SP-gemeenteraadslid Jeroen Goubet de praktijken van 'de gifmenger bij de Moeselpeel' aan bij de gemeente Weert. Het gaat om een metaalrecyclingsbedrijf dat meermaals de milieuregels heeft overtreden. Het bedrijf wilde groeien van een ijzerhandel naar een bedrijf waar ook chemische bewerkingen van metalen plaats mogen vinden en waar opslag van giftige chemicaliën is toegestaan, maar had daarvoor niet de benodigde vergunningen. Goubet: 'In 2012 ging het om het illegaal afbranden van elektriciteitskabels. Afgelopen jaar is ontdekt dat er een soort stoelendans gedaan werd met chemische rommel, tussen verschillende bedrijven. De bedreiging voor het milieu was dusdanig dat de gemeente de regie overnam en toezicht hield op de verwijdering van al het gif.' Inmiddels is duidelijk: de gifmenger is gestopt en komt niet meer terug. 'Zijn gifbelt wordt opgeruimd', stelt Goubet vast: 'De gemeente verdient een pluim.'

sp.nl/ZJP

Het Nationaal

ZorgDebat

18 februari • 12.00 uur • Malieveld • Den Haag

kom ook!

www.nationaalzorgfonds.nl

KLAAR OM TE KNO

Tijdens het XXII Congres op 14 januari heeft de SP in Tilburg het licht op groen gezet. Voor de verkiezingscampagne, voor een radicaal 'samen', voor een socialer Nederland.

NOG VOORDAT het Congres begint, beheerst de SP al de landelijke media. Wie op deze ijskoude zaterdagochtend radio, smartphone of tv heeft aanstaan, hoort Emile Roemer het helder verwoorden: regeren met de VVD is na 15 maart uitgesloten. Groot nieuws? Voor de buitenwacht misschien. Maar voor de duizend congresgangers is het een bevestiging van datgene waarvoor zij vandaag onderweg zijn naar Tilburg: samen de vuisten ballen voor 15 maart. Samen een

verkiezingsprogramma – tevens 'een investeringsprogramma' volgens Roemer – neer te zetten voor Nederland. 'Voor een radicaal "samen"', aldus de SP-voorman: 'Wij kunnen onze idealen niet waarmaken met de VVD in één regering.' En daarover is de eensgezindheid in de partij groot, weet Roemer. Maar over hoe genoemd programma er precies moet uitzien, en welke mensen daar straks in Den Haag voor zullen gaan, daarover hebben de

OKKEN

afgevaardigden uiteraard een mening én het laatste woord. In de voorbije maanden heeft de partij in alle geledingen de discussie gevoerd en die discussie wordt vandaag afgesloten door te stemmen over ruim 600(!) amendementen die vanuit de lokale afdelingen zijn ingebracht. Zo is daar de afdeling Groningen, die bij monde van Sandra Beckerman tot enthousiasme van velen pleit voor drastische verlaging van de gaswinning in de noordelijke provincie en het breken

van de almacht van de NAM. Ook veel bijval oogst Amsterdam met een voorstel voor een wet om illegale en overlast veroorzakende vakantie-hotels te bestrijden; het lukte de

Amsterdamse SP-wethouder onlangs namelijk om met de website Airbnb afspraken daarover te maken in de hoofdstad. En Petra Molenaar wil namens Nijmegen het

Links: Zanger Bob Fosko en rapper Def P brengen een strijdbare, moderne versie van 'Een mens is meer', het SP-lied. Op de achtergrond zijn de campagnekleuren al goed te zien... Boven: De 'Huiskameropstelling' zorgt dat de congresgangers dicht bij het podium zitten. Midden: De jongeren van Rood laten zich van hun serieuze kant zien: ook zij zijn klaar om te knokken. Onder: SP-voorzitter Ron Meyer presenteert de kandidatenlijst.

verplichte lerarenregister afschaffen, dat bureaucratisch zou zijn en voor nog meer werkdruk onder docenten zou zorgen. Zoals de ideeën en voorstellen uit alle windstreken komen, zo divers zijn ze ook van inhoud. Maar de basisgedachte is hetzelfde: Nederland moet eerlijker en socialer. Dat laatste hebben Bart van Kent uit Den Haag en Leo de Kleijn uit Rotterdam uiteraard ook gemeen. Laatstgenoemde doet vandaag een gooi naar plek 9 op de kandidatenlijst. En op plek 9 staat Bart van Kent. Dat kan nog spannend worden. Bart is een SP'er die de stad én het Binnenhof inmiddels door en door kent. Maar Leo is fractievoorzitter in Rotterdam en heeft veel steun in en rondom de havenstad...

Spanning

Een SP-Congres zou geen SP-Congres zijn, als er geen oog zou zijn voor hen die de fundamenten legden voor wat de partij nu is. Zo is er een Gouden Tomaat, de hoogste SP-onderscheiding, voor Spencer Zeegers uit Uden. Huidig raadslid, voormalig wethouder, voormalig Statenlid, afdelingscoach, negen(!) keer achter elkaar SP-lijsttrekker bij de raadsverkiezingen; de staat van dienst van de sympathieke Brabander is uniek in de partij. En dan Paul Peters uit Oss, regisseur van alle SP-Congressen en van oudsher huisfotograaf van de partij; geen ander bracht de strijd voor een socialer Nederland treffender in beeld dan hij. Paul is ernstig ziek, het gaat niet goed met hem.

Partijvoorzitter Ron Meyer kondigt aan dat de partij vanaf nu jaarlijks de Paul Peters Prijs voor sociale fotografie gaat uitreiken. Het applaus houdt maar niet op, wanneer Agnes Kant het podium betreedt. De voormalige SP-voorzitter spreekt als adviseur van de kandidatencommissie en wil de concept-lijst toelichten. Maar zo ver komt het nog even niet, want de staande ovatie houdt minutenlang aan.

Muziek is er van singer-songwriter Kira Dekker, die speciaal voor het Congres een liedje heeft geschreven. Passage daaruit: *'I can feel a change in the air and I know it is up to us. All stand together as one.'* De boodschap is helder.

Dat ook de boodschap van Groningen helder is, blijkt niet veel later. Het pleidooi voor verlaging van de gaswinning wordt massaal ondersteund door de afgevaardigden. Ook

Roemer speldt de Gouden Tomaat op bij Spencer Zeegers met trotse familieleden op de achtergrond.

Nijmegen krijgt een flinke meerderheid achter het voorstel voor afschaffing van het huidige lerarenregister. Petra Molenaar, zelf docente maatschappijleer, is tevreden. 'Met dit resultaat kan ik thuiskomen', glundert ze. De spanning stijgt als de kandidatenlijst in stemming wordt gebracht. Wordt het Leo of Bart? Het wordt Bart; meer dan 80 procent van de afgevaardigden wil hem op plek 9

hebben. Leo teleurgesteld? Misschien. Maar: 'Ik ben blij dat 125 afgevaardigden me hebben gesteund, maar het was niet genoeg. Ik vond het belangrijk dat de afgevaardigden over de lijst gaan, en dat er dus wat te kiezen was.' En Bart? 'Natuurlijk ben ik blij, want ik vind het een eer om op plek 9 te staan. Maar het is, zoals het hoort, aan het Congres om een beslissing te nemen.'

Boven: SP-leider Emile Roemer ontspannen en strijdbaar: 'Aan een kabinet met de VVD doet de SP niet mee!'

Rechtsboven: Hans van Hooft uit Nijmegen verdedigt het enige voorstel dat tegen het advies van de congrescommissie in is aangenomen door het congres: het voorstel voor gratis ov voor 65-plussers. Veel andere amendementen zijn overgenomen voordat het op stemmen aankwam.

Rechts: Stemkaart en het boekwerk met wijzigingsvoorstellen, moties en adviezen in de aanslag; afgevaardigde zijn op een SP-congres is behalve heel gezellig ook hard werken - op de foto Denise van Sluijs van de afdeling Noordoostpolder.

Langzaam is het tijd geworden voor de speech van Emile Roemer. Hij zal het Congres afsluiten, en tegelijkertijd groen licht geven. Groen licht voor de campagne, groen licht om de macht te pakken. Waarom? Roemer zet uiteen: 'Méér markt en minder overheid. Kijk wat dat heeft gedaan met de zorg, met de huursector, met de arbeidsmarkt, met de groeiende ongelijkheid en de tegenstellingen. Door niet de publieke moraal, maar de economische wetten van de markt leidend te laten zijn, raakt die overheid steeds verder verstrikt in haar eigen onmacht. Rutte en zijn adjudanten hebben de politiek tot bijwagen van de markt gemaakt. Echte afwegingen over wat van waarde is,

kunnen niet worden weggehaald van de politiek en dus van de democratie. De neoliberale blindheid voor wat van ons allemaal is, is mede de oorzaak van de versplintering en de verharding van de samenleving, van de uitholling van de democratie, de vergroting van de tweedeling en de ontmanteling van onze gezamenlijke voorzieningen. Voor de VVD bestaat er geen alternatief voor méér markt en minder overheid. Maar de stelling dat er geen alternatief mogelijk is, is bedrog met als enige doel te voorkomen dat de machtigen hun macht, hun invloed en hun vermogen moeten delen. Dat is wat zal moeten gebeuren, dat is waar deze verkiezingen over moeten gaan.'

'Wij spreken vandaag met elkaar af: aan een kabinet met de VVD, doet de SP niet mee. Ik roep vandaag andere progressieve partijen op om óók die duidelijkheid te geven. Het wordt een lange campagne, een harde campagne. Maar wij zijn klaar op te knokken, ik ben klaar om te knokken. Pak de macht! Zet 'm op.'

Het Congres is ten einde; de aftrap is gedaan. Op naar 15 maart. ●

tekst Robin Bruinsma, Jola van Dijk, Rob Janssen, Daniël de Jongh, Diederik Olders
foto's Nynke Vissia

OPERATIE ZIEKENHUIS

Steeds meer Nederlandse ziekenhuizen komen tussen de wielen van de marktwerking. Ontmanteling en kaalslag zijn het gevolg. Tien jaar geleden zette de politiek zichzelf buitenspel. Het is de hoogste tijd om de macht terug te pakken.

JE KUNT PRATEN over meer efficiency als kleinere ziekenhuizen afdelingen sluiten. Of over de sterkere vuist die gefuseerde ziekenhuizen zouden kunnen maken tegen de almachtige zorgverzekeraars. Maar wat schiet het allemaal op, als een oude meneer met een rollator je op straat komt vertellen dat hij ongerust is over de toekomst? Dat hij niet meer weet hoe het verder moet, als het ziekenhuis wordt uitgetrokken? 'Ik moet elke week naar het ziekenhuis. Kan dat straks nog wel?', vraagt hij aan Evert Idema, SP-fractievoorzitter in Stadskanaal.

Op de koude januaridagen post de SP in de Zuidoost-Groningse plaats regelmatig bij het Refaja-ziekenhuis. Inzet is het behoud van het Refaja als volwaardig ziekenhuis. Want de afdelingen intensive care, spoedeisende

hulp en verloskunde worden mogelijk gesloten en geconcentreerd in het ziekenhuis in Emmen, bijna veertig kilometer verderop. En dat in een sterk vergrijzende regio. De onrust is dan ook groot in en rondom Stadskanaal. Iedereen tekent spontaan de

SP-petitie voor behoud van Refaja als een volwaardig ziekenhuis. Dat verbaast Evert Idema niks. 'Iedereen is voor zorg dicht in de buurt. Kijk, er zijn wel ziekenhuizen in de regio. Maar die liggen allemaal op veertig, vijftig kilometer afstand; toch minstens een half uur rijden met de auto. Ga maar eens iemand vragen als je zelf niet kunt rijden; iedereen heeft het tegenwoordig druk. En denk ook eens aan op bezoek gaan bij iemand die in het ziekenhuis ligt.' Daarnaast wijst Idema op de directe en indirecte werk-

PAK DE MACHT: UIT HET SP-VERKIEZINGSPROGRAMMA

We voeren een fusieverbod in voor ziekenhuizen. Ziekenhuislocaties blijven volwaardig bestaan, met behoud van een spoedeisende hulp, een intensive care en

klinische verloskunde. Ziekenhuizen worden voortaan gefinancierd naar zorgbehoefte en niet meer per aantal verrichte handelingen.

foto SP Groningen

Handtekeningen verzamelen in Stadskanaal: al 2000 mensen hebben aangegeven dat ze het Refaja ziekenhuis als volwaardig ziekenhuis willen behouden.

naar Emmen gaan. Het Refaja is twee jaar geleden opgegaan in de Treant Zorggroep (samen met de ziekenhuizen in Hoogeveen en Emmen –red.). Helaas dreigen onze bange voorgevoelens van destijds over die fusie uit te komen.' Treant Zorggroep haalde recentelijk ook al het nieuws, toen twee topbestuurders ontslagen werden: de voorzitter van de raad van bestuur Marcel Kuin en bestuurslid Guus Bruins, nota bene oud-directeur van Refaja. 'We zoeken naar bestuurders met een ander soort profiel', motiveerde Bas Eenhoorn, voorzitter van de raad van toezicht, die stap. Bas Eenhoorn? Juist: de voormalig landelijk voorzitter van de VVD. En die partij is onmiskenbaar de drijvende kracht achter de schaalvergroting in de Nederlandse ziekenhuiszorg. Die trend begon feitelijk al in de jaren negentig. Je had destijds bijvoorbeeld de zogenaamde fusiebonus, die grote ziekenhuizen konden opstrijken. Kleine ziekenhuizen daarentegen legden bij bosjes het loodje of werden uitgekleeft. De massale protesten – de SP daarin voorop – leidden tot een voorlopige fusiestop. Maar in 2006 ging de fusietrein weer rollen, toen onder zorgminister Hoogervorst – ook al van de VVD – de marktwerking in de zorg werd ingevoerd. SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'Wat je toen zag, was dat de ziekenhuizen zaken moesten gaan doen met een handvol grote zorgverzekeraars. Als gevolg daarvan ontstonden er conglomeraten van ziekenhuizen, die uiteindelijk moesten fuseren. Ze mochten namelijk niet samenwerken; ze moesten concurreren. En de overheid mocht

gelegenheid in de regio Zuidoost-Groningen en Oost-Drenthe. Efficiency en schaalvoordelen? Wat dacht u van volksgezondheid en leefbaarheid!

Nog maar het begin

Daarbij sluit Idema geenszins uit dat dit nog maar het begin is. 'Je moet er rekening mee houden dat als deze drie afdelingen gesloten worden, er daarna nog meer afdelingen

Henk van Gerven:

‘Het tij is maar op één manier te keren: de politiek moet rigoures ingrijpen en een fusiestop instellen’

foto Nynke Vissia

ZES UUR OP EEN BRANCARD

Het is ruim twee jaar geleden, maar Elly de Jonge uit Zevenaar weet ieder detail nog. 'Het was op 11 december 2014, rond vijf uur 's middags. Mijn 82-jarige schoonmoeder was hard gevallen, in de gang van het verpleeghuis waar ze woonde. Ze had veel pijn, maar we wisten natuurlijk niet of ze misschien iets gebroken had', vertelt ze. Nu grenst het verpleeghuis direct aan het ziekenhuis, dus zouden snelle diagnose en behandeling voor de hand liggen. Echter: dat ziekenhuis heeft geen spoedeisende hulp en geen operatiekamers meer. Die afdelingen waren twee jaar eerder gesloten. 'Wel was er een verpleeghuisarts aanwezig. Hij vermoedde dat mijn schoonmoeder haar heup had gebroken.' En dus moest ze naar het ziekenhuis in Arnhem (dat met het ziekenhuis in Zevenaar fuseerde –red.), ruim twintig kilometer verder. 'Maar al snel kregen we te horen dat er voorlopig geen ambulance beschikbaar was, vanwege een groot ongeval op de A12. Mijn schoonmoeder heeft de hele avond liggend op een brancard op de gang van het verpleeghuis moeten wachten. Uiteindelijk kwam er een ambulance om elf uur 's avonds. Pas de volgende ochtend kon ze geopereerd worden aan haar heup, die inderdaad gebroken bleek te zijn.' Was die ervaring voor de familie De Jonge al zenuwslopend en ergerlijk genoeg, de zaak kreeg een opmerkelijk vervolg. Want afgelopen winter kwam ook de schoonvader van Elly de Jonge lelijk ten val, voor de deur van hetzelfde ziekenhuis. 'Volgens het protocol moest hij naar Arnhem voor foto's, want hier in Zevenaar mag dat niet meer. Terwijl er gewoon een röntgenafdeling is. We zaten met de handen in het haar, want hoe vervoer je een 86-jarige die misschien iets gebroken heeft? In mijn Fiatje? Een van de aanwezige verpleegkundigen wist toevallig dat er die dag zelfs een orthopeed in huis was. Dankzij haar doortastend optreden zijn er uiteindelijk tóch in Zevenaar al foto's gemaakt. Ook mijn schoonvader bleek zijn heup gebroken te hebben en moest uiteindelijk liggend vervoerd worden. Per ambulance is hij naar Arnhem vervoerd. Je moet er toch niet aan denken dat we hem gewoon in de auto hadden gezet? En stel dat hij niets gebroken had, dan zou hij voor niets naar Arnhem gebracht zijn. Dat noemen ze dan efficiency? Onbegrijpelijk.'

'Wat er vervolgens moet komen is een nationaal netwerk van ziekenhuizen en een Nationaal ZorgFonds dat dit coördineert'

Ook al in 2001 in Oss: de SP-actie 'Anna moet blijven' voor het Sint Anna Ziekenhuis. Op de foto vooraan SP-coryfee Jules Iding.

de ziekenhuizen niet ondersteunen, want die moesten op eigen benen staan. Kijk, dát is nou de marktwerking in de zorg!

Kapot

De gevolgen laten zich vervolgens raden. Van Gerven: 'Voor de regio Stadskanaal betekent het dat op den duur steeds meer in het ziekenhuis in Emmen wordt geconcentreerd, want dat is het grootste. De andere twee, Bethesda in Hoogeveen en het Refaja in Stadskanaal, worden ontmanteld.' In Zeeland van hetzelfde laken een pak. Het ziekenhuis Walcheren in Vlissingen fuseerde met het ziekenhuis in Goes tot het Admiraal de Ruyter Ziekenhuis (ADRZ). En nu verdwijnt met de jaren afdeling na afdeling richting Goes. 'Het Ziekenhuis Walcheren functioneerde prima. Nu is het kapot en zit het ADRZ zo in de problemen dat het Erasmus Medisch Centrum het ADRZ weer overneemt.'

Ziekenhuis Walcheren werd ontmanteld op voorspraak van zorgverzekeraar CZ. Want zo gaat dat tegenwoordig: zorgverzekeraars onderhandelen met de ziekenhuizen over het volume van de zorginkoop en bepalen zodoende hoe hoog het budget is dat het ziekenhuis krijgt om de zorg aan patiënten leveren. Lukt dat niet binnen het afgesproken budget, dan komt het ziekenhuis in financiële problemen en dreigt een faillissement. Het enige wat het ziekenhuis rest is afslanken, afdelingen sluiten en/of personeel ontslaan. Als daar een ziekenhuis-directeur of -bestuurder over begint te piepen, dan moet je niet raar opkijken als de zorgverzekeraar zijn vertrek eist. Dat gebeurde ook in Goes: CZ hamerde twee jaar geleden op het vertrek van ADRZ-topman Van Eck en de zorgverzekeraar kreeg zijn zin. Henk van Gerven wilde van zorgminister Schippers weten wat de precieze rol van CZ in dat ontslag was geweest. Maar de

minister ontweek die vraag, ze stelde echter wel dat 'het zorgverzekeraars vrij staat om uitspraken te doen over de kwaliteit van de organisatie en van de zorg en welke stappen zij wenselijk achten om die te verbeteren'...

Dat ministeriële antwoord is slap, maar geeft wel aan hoe het zit. De zorgverzekeraars hebben de macht, omdat de politiek zichzelf buitenspel heeft gezet. Dit ondanks het hevige, jarenlange verzet van de SP, samen met artsen, verplegers, patiënten en talloze organisaties, zowel in de Kamer als in de plaatsen waar de ziekenhuizen werden ontmanteld. Henk van Gerven: 'Het tij is maar op één manier te keren, en dat is dat de politiek rigoureuus ingrijpt en een fusiestop instelt. Wat er vervolgens moet komen is een nationaal netwerk van ziekenhuizen en een Nationaal ZorgFonds dat dit coördineert. Dat netwerk bestaat bijvoorbeeld uit zo'n veertig regio's, die elk een regionaal plan maken waarin staat waar er ziekenhuizen en huisartsenposten moeten zijn en waaraan die moeten voldoen. In ieder geval moet in elk ziekenhuis zeven maal 24 uur per week spoedeisende hulp, verloskunde en intensive care aanwezig zijn. Voor de meer specialistische zorg werken ziekenhuizen samen en spreken ze af waar die komt. Op die manier kunnen de kleinere streekziekenhuizen, dicht bij huis, behouden blijven en is de hele bevolking verzekerd van basiszorg.'

BIZARRE BEDOENING

Twee ziekenhuizen hebben afgelopen najaar een patiëntenstop gehad. De ziekenhuizen Nij Smellinghe in Drachten en Medisch Spectrum Twente (MST) in Enschede zagen zich gedwongen patiënten op de wachtlijst te zetten. Reden: het geld was op. In een persverklaring van Nij Smellinghe viel te lezen: "Wij leveren in 2016 meer zorg dan we hebben afgesproken met de zorgverzekeraars. Hierdoor zijn wij genood-

zaakt om afspraken met nieuwe patiënten uit te stellen naar begin 2017." En MST liet weten: "MST heeft met alle verzekeraars voor 2016 een overeenkomst kunnen sluiten, maar constateert dat de zorgvraag van VGZ-verzekerden ook in 2016 groter is dan VGZ heeft ingekocht bij MST." Bizarre bedoening: ziekenhuizen en verzekeraars boksen tegen elkaar, maar het zijn de patiënten die de klappen krijgen.

tekst Rob Janssen

foto Sandra Beckerman

SPark en ROOD pasten het kindertrucje van de portemonnee aan het onzichtbare draadje – wegtrekken als iemand ernaar grijpt – toe in Utrecht om aandacht te vragen voor de acties van ROOD tegen flexwerk en voor de Spanning met dit thema (januari). Flexwerk is – een beetje zoals de weggetrokken portemonnee – loonroof; flexcontracten moeten duurder worden dan vaste contracten.

> LIMBURGSE LUCHT

Sinds de Limburgse SP in april 2016 een expertmeeting organiseerde over fijnstof wordt er werk gemaakt van de aanpak van luchtverontreiniging. Dat is ook hard nodig, want het is slecht gesteld met de luchtkwaliteit in de provincie Limburg. SP-Statenlid Peter Visser: ‘In het verleden is er weinig onderzoek gedaan en al helemaal niets om verontreiniging terug te dringen.’ SP-gedeputeerde Daan Prevoo heeft nu, met ondersteuning van de minister voor Milieu, een uitgebreid onderzoek opgezet om de luchtvervuiling rond Nederweert te onderzoeken. Visser: ‘Aan de hand van de resultaten kunnen de juiste maatregelen genomen worden.’

> DE MANNEN VAN DE GRAAFF

Een bekende fietsenstalling in Enschede, De Graaff, blijkt al jaren gerund te worden door drie vrijwilligers met behoud van uitkering. Dat kan zo niet, vond de organisatie die in opdracht van de gemeente de stalling beheert. Maar in plaats van de drie een echte baan aan te bieden, dreigt hun baan te worden overgenomen door een betaalde kracht – en worden zij tegen hun

zin overgeplaatst naar een andere stalling om daar als vrijwilliger met behoud van uitkering te werken. De drie mannen van fietsenstalling De Graaff zijn een handtekeningactie begonnen tegen hun overplaatsing en worden daarbij gesteund door de lokale SP. Annelies Futselaar, gemeenteraadslid van de SP Enschede: ‘Schandalig dit soort verdringing, dit is regulier werk

waar in ieder geval het minimumloon voor betaald moet worden.’ Zij heeft het college vragen gesteld over deze misstand en vraagt zich af of dit niet het topje van de ijsberg is en vaker voorkomt in Enschede.

foto Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

PAK DE MACHT IN ‘BRUSSEL’!

In ons verkiezingsprogramma staat het duidelijk: ook in ‘Brussel’ pakken we de macht. En wel door de Europese Commissie af te schaffen. Regelmatig ontvang ik hierover kritische mails: “Een Europese Unie zonder Commissie, dat kan toch helemaal niet?” “Waarom doet de SP geen realistische voorstellen?”

Dat het wel degelijk kan, heb ik zelf gemerkt toen ik begin jaren negentig bij het ministerie van Justitie werkte en daar het werkpro-

gramma opstelde voor een Europees asiel- en migratiebeleid. De Europese Commissie mocht op dat terrein toen nog geen voorstellen doen, en daarom deden we het zelf, zodra Nederland in 1991 voorzitter van de EU werd. Vervolgens bespraken we onze voorstellen met andere lidstaten en uiteindelijk werd het werkprogramma met algemene instemming aangenomen. Het verschil tussen de huidige janboel op asielgebied en de samenwerking in het begin is nu juist dat de Europese Commissie er voorstellen doorheen probeert te fietsen die niet op algemene instemming kunnen rekenen. Als het om bescherming van vluchtelingen in Europa gaat, dan moet je geen zaken vanuit de Brusselse ivoren toren opleggen, maar de lidstaten net zolang met elkaar in overleg laten gaan totdat ze eruit zijn. Dan heb je draagvlak en worden beslissingen, anders dan nu het geval is, ook uitgevoerd.

Als we zeggen dat we de Commissie willen afschaffen, dan bedoelen we dat de Commissie geen voorstellen meer mag doen. We willen ook geen Eurocommissarissen meer die zich graag zien als Europese ministers, terwijl ze formeel gewoon topambtenaren zijn. Het zijn rupsjes-nooit-genoeg die vooral uit zijn op vergroting van hun eigen macht. Die kunnen we als SP missen als kiespijn. Hun macht pakken we af en we geven die terug aan de volksvertegenwoordigers, in de nationale parlementen én in het Europees Parlement.

foto: Phil Nijhuis / HollandseHoogte©

ZANGERES MET ZORGHART MARGA BULT

‘ALS JE KRACHTEN BUNDELT KUN JE MENSEN WAKKER SCHUDDEN’

Marga Bult is als zangeres, tv-presentatrice en zakenvrouw een bekende Nederlander. Songfestival-liefhebbers kennen haar nog als de Nederlandse inzending van 1987. Nog steeds treedt ze regelmatig op, solo of met ‘Maggie MacNeal’ Sjoukje Smit als The Dutch Diva’s. Maar ze is ook bekend van de uitspraak: ‘Actie voeren helpt, dat is weer gebleken.’ En daarom gaf ze acte de présence bij actievoerende thuiszorg-medewerkers in Bronckhorst vorig jaar.

› **Ik wist niet dat jij zo’n actievoerder was.**
‘Ik ben van origine verpleegkundige en ook in die tijd waren er weleens misstanden waar ik tegen opkwam. Ik kan gewoon niet zo goed tegen onrechtvaardigheid. Dat “actie voeren helpt” zie je ook bij mijn 112-actie. Er ontstond brand op de boerderij waar ik geboren ben – en waar mijn broer en mijn moeder nog steeds wonen. Het alarmnummer 112 bleek per mobiele telefoon onbereikbaar te zijn. Omdat ik dat ontoelaatbaar vond, ben ik een actie gestart. Toen kwam onder meer naar voren dat er, buiten Twente, veel meer gebieden in ons lang met dat probleem kampten. Mijn regionale initiatief mondde uit in een landelijke actie met als apotheose een hoorzitting in de Tweede Kamer. Inmiddels zijn er extra zendmasten gekomen en is het probleem weliswaar nog niet verdwenen maar wel behoorlijk in omvang afgenomen.’

› **Je zegt ‘van origine verpleegkundige’ maar je combineerde dat toch in het begin met je zangcarrière?**
‘Ja, dat was best heftig. Ik zong in een amusementsorkest toen ik aan de opleiding begon. Het was soms een moeilijke combinatie omdat je na een optreden pas vroeg in de ochtend thuiskwam en bijna aansluitend begon dan de vroege dienst in het ziekenhuis. Maar voor mij werkte het, omdat zowel het zingen als de verpleging mijn passie is.’

› **Wat betekent dat voor jou, verpleegkundige zijn?**
‘Ik zie het nu bij mijn dochter. Zij is ook verpleegkundige en werkt soms langer als

iemand extra sociale aandacht nodig heeft. Dat deed ik ook. Dan ging ik bijvoorbeeld met een patiënt na mijn dienst nog een potje dammen. De bevroren verpleegkundigen doen het niet voor het geld – verplegend personeel wordt nog steeds behoorlijk onderbetaald – die doen het vanuit hun gevoel. Hun gevoel van iets willen betekenen voor anderen. Als verpleegkundige moet je hart hebben voor de mens; het draait om zorgzaamheid. Ik weet nog dat ik professioneel artiest werd, we hadden met de groep Babe 16 hits, het was een internationaal succes en we mochten de wereld rondreizen. Maar ik miste dat persoonlijke; daar had ik soms last van. Pas veel later leerde ik dat mensen ook door muziek geraakt worden en dat je dus op die manier óók wat voor ze betekent.’

› **Wat was de reden dat je je aan de actie van de thuiszorgers in Bronckhorst verbond?**
‘De situatie in Bronckhorst vond ik zo onrechtvaardig. Zoveel mensen ontslagen en de rest moest gaan werken tegen een onmogelijk laag uurtarief. Actievoerders die bivakkeren in een gemeentehuis, die gaan ver. Dat doen ze voor zichzelf, voor

‘Ineens was er echt contact’

'De mensen die in de zorg werken willen wel, maar ze zitten zo vast in de bureaucratie'

hun rechten en voor de mensen voor wie ze zorgen, hun cliënten. Ik kon een muzikale bijdrage leveren, ze toespreken en daardoor een hart onder de riem steken. Dat ik snap wat ze doen en dat ik het waardeer. En: hou het in godsnaam vol. Want als je de krachten bundelt schud je mensen wakker. Dat is ook toen weer gebeurd. Het heeft wel tot iets geleid.'

› Je zorghart blijkt ook uit je werk als ambassadeur voor Alzheimer Nederland.

'Ja, maar dat komt ook voort uit een persoonlijke ervaring. Mijn opa en mijn vader hadden beiden dementie. Door de mantelzorg rond mijn vader, kwamen mijn moeder en ik ook in aanraking met een enorme bureaucratie. Je hebt geen idee wat er allemaal ingevuld en geregeld moet worden. Ik zag hoe mijn vader thuiszorg kreeg, naar de dagbehandeling ging en uiteindelijk, door een crisisopname, permanent in een verpleeghuis werd opgenomen. Ook toen merkte ik dat er door het huidige zorgbeleid te weinig personeel aanwezig was voor alle cliënten.'

› Waar ligt dat aan?

'De zorg heeft veel ambitie, maar kan dat niet tot uitvoer brengen door de structurele onderbezetting. Een nachtdienst draaien met één zorgverlener op dertig mensen is ondoenlijk. Te weinig handen aan het bed dus, voor toch al kwetsbare mensen. We krijgen er nu dan wel die 100 miljoen van staatssecretaris Van Rijn bij, mede onder druk van het manifest van Hugo Borst en Carin Gaemers. Fantastisch, maar het is een druppel op de gloeiende plaat. De zorg in Nederland staat op een hoog niveau, dankzij de mensen die in de zorg werken. Die willen wel. Maar ze zitten zo vast aan de bureaucratie.'

› Wat zou er moeten gebeuren?

'Er moet sowieso nog meer geld bij. Maar ik weet, ook via mijn dochter, dat er heel veel is veranderd ten opzichte van mijn tijd. Alles moet in de computer en dubbel gecheckt worden. Daar gaat zoveel tijd in zitten, terwijl de verpleegkundige juist veel meer tijd aan de echte zorg wil besteden en tijd wil hebben voor een gesprek. Aandacht! Kijk ook naar de top: managers die uitstekend kunnen managen, maar geen affiniteit

hebben met wat er zich op de werkvloer afspeelt. Dat moet volgens mij ook anders. Ideaal zou zijn: twee professionele zorgverleners op een bewonersgroep van acht. Het zorgmanifest van Hugo en Carin onderschrijf ik volledig. Maar de politieke druk moet nog groter worden.'

› Steun je dan ook het Nationaal ZorgFonds?

'Ja natuurlijk! In het begin heb ik gedacht: is het allemaal wel haalbaar? Is het ook wetmatig allemaal wel mogelijk? Maar het is een prima initiatief. Het leeft aan alle kanten en ook op de sociale media is er veel aandacht

'Ja, ik kan echt niet optreden zonder dat nummer te zingen. Voor "MAX maakt mogelijk", tour ik momenteel langs verzorgings- en verpleeghuizen in het hele land. Ook daar zie ik dat mensen door dat en andere liedjes geraakt worden. Ook al kunnen ze bijna niet meer praten, dat gevoel is er. Dat is ook het mooie van muziekherinneringen, juist bij mensen met dementie. Muziek blijft voor alzheimerpatiënten, net als de tast, uiteindelijk een van de weinige communicatievormen die nog overblijven. Zo ook mijn vader: als ik hem in mijn armen nam en we samen zongen, dan was er ineens weer dat contact. Dat duurde soms maar vijf minuten, maar die waren dan zo waardevol. Muziek maakte dat hij ging dirigeren en daardoor stak hij andere mensen in de huiskamer aan, die dan ook spontaan gingen meedoen. Dan zie je wat muziek en aandacht doet met mensen. Even die kwaliteit van leven. En natuurlijk hebben verzorgenden daar niet altijd tijd voor. Daarom

foto GinoPress / ANP-photo©

Februari 2016: Marga Bult steekt de actievoerende thuishulpen in Bronckhorst met muziek een hart onder de riem.

voor. Als ik iets bij kan dragen, door mijn naam, dan doe ik dat heel graag. Ik ben 35 jaar professioneel artiest, met daardoor veel contacten in alle sociale lagen. Die gebruik ik graag om iets voor anderen te betekenen en te bereiken.'

› Je Songfestival-deelname met 'Rechttop in de wind', eindigend op een vijfde plaats, is dit jaar 30 jaar geleden. Zing je het nog weleens?

moeten we de hulp van al die mantelzorgers en vrijwilligers koesteren. We kunnen echt niet zonder hen. Een samenleving is in mijn ogen pas dán sociaal, als zorgverlening tot een van de primaire, vanzelfsprekende en menslievende taken wordt gerekend.' ●

tekst Diederik Olders

LINKSVOOR **'IK BEN BEST EEN STERKE VROUW'**

Stasja Gest (61) uit Landsmeer is een van de mensen die vol op de bres staan voor het Nationaal ZorgFonds. Op voorlichtingsavonden valt ze op als bevlogen spreker; als doktersassistente weet ze namelijk dondersgoed welke problemen de marktwerking in de zorg veroorzaakt. Stasja heeft twee volwassen kinderen en een kleinzoon. Ze woont op een boot, die ze zelf heeft ontworpen en gebouwd: 'Ik ben wel een handige tante, ja.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoe lang ben je al lid van de SP?**

'Sinds 2006. Mijn zoon is al sinds zijn vijftiende actief voor de SP. Hij zei: mam, jij bent eigenlijk best wel een rebelletje, waarom word jij geen lid?'

› **Een rebelletje?**

'Ja, ik ben geen type dat altijd alles maar over zich heen laat komen. Zo heb ik in de jaren zeventig een leegstaand schooltje gekraakt, omdat ik niet in aanmerking kwam voor een woning. Ik had een kind en woonde al een jaar ergens in, maar moest nog een jaar wachten voor ik zelfs maar in aanmerking kwam voor de wachtlijst – en die was ook nog eens een jaar of acht lang. De boosheid die ik toen voelde, kwam weer terug toen mijn kinderen volwassen werden. Want er bleek in al die jaren nauwelijks iets veranderd te zijn. Jongeren kunnen nog steeds geen woning vinden, de wachttijd is zelfs opgelopen tot zo'n dertien jaar. Wat is er dan eigenlijk gedáán in al die jaren? Er wordt genoeg gebouwd hier in de omgeving, hoor. Maar dat zijn dure woningen, voor Amsterdammers die de stad uit willen. Niet voor mensen met een kleinere portemonnee of jongeren die hier zijn opgegroeid. Wat

moeten die dan? Tot hun veertigste bij hun ouders op zolder blijven zitten?'

› **Goede reden om lid te worden.**

'Ja, en ook om andere redenen. Ik hou van mijn werk en ik ben best een sterke vrouw, maar ik lijd echt onder de marktwerking in de zorg. Ik krijg bijvoorbeeld mevrouw Jansen boos aan de balie omdat ze de eigen bijdrage niet kan betalen. Dan moet ik als assistente het beleid van de zorgverzekeraars verdedigen. Dat geeft heel veel stress, ik word er gek van. Dat hebben heel veel mensen die in de zorg werken. Vroeger stond de klacht waarmee mensen kwamen centraal, nu het geld. In- en intriest. Maar in mijn eentje kan ik dat niet veranderen. Daarom lobby ik me helemaal gek voor het Nationaal ZorgFonds.'

› **Hoe ontspan jij na een drukke dag?**

'Na mijn werk gooi ik in de sportschool alle stress en energie eruit. Verder houd ik van varen, met een bootje door de polder. Of ik ben met mijn gereedschapskist en boormachine in de weer. Vergis je niet: op het water wonen is heel hard werken, er is altijd wat te doen. Maar dat vind ik ook leuk. Ik wil hier nooit meer weg.'

‘WE MOETEN GOED ZORGEN VOOR MANTELZORGERS’

LILIAN KIJKT

WIE Lilian Marijnissen (1985), kandidaat Tweede Kamerlid voor de SP, voormalig organisator en campagneleider Zorg bij de FNV

KIJKT *Het doet zo zeer* (regie: Heleen van Royen). Paradiso Filmed Entertainment.

› Wat heb je gezien?

‘De documentaire van Heleen van Royen over haar dementerende moeder. Een film over de mooie en minder mooie kanten van het eindige leven. In dit geval: leven met iemand met dementie. Soms is het heel verdrietig, bijvoorbeeld wanneer Heleen en haar moeder zich realiseren dat ze er waarschijnlijk niet lang meer zal zijn. Maar het levert ook heel mooie momenten op.’

› Mooie momenten door dementie?

‘Ja. Heleens moeder vermagert bijvoorbeeld, omdat ze niets meer lekker vindt. Maar op een gegeven moment koopt Heleen een perzik voor haar en je ziet haar moeder helemaal genieten. Ze zegt wel vijf keer: “Je weet niet half hoe lekker het is, Heleen!” Er zitten heel veel verdrietige kanten aan dementie, maar een mooi moment is dat iemand die zoveel meegemaakt heeft in het leven, zo intens kan genieten van zoiets kleins. Een perzik.’

› En verdrietige momenten.

‘Ja, Heleens moeder zegt bijvoorbeeld het ene moment dat ze dood wil, terwijl ze op andere momenten juist vrolijk is en echt niet dood wil. Als je eigen moeder zulke dingen zegt, heeft dat heel veel impact. Het laat zien hoe complex het allemaal is.’

› Wat heeft het meeste indruk op je gemaakt?

‘Mijn eigen herinneringen die weer bovenkwamen. Mijn beide oma’s zijn achter in

de negentig geworden en zij dementeerden ook, jarenlang. Ik herken zoveel uit het verhaal van Heleen en haar moeder, dat raakt me. Maatschappelijk gezien raakt het me dat er niet alleen voor degene met dementie zelf heel veel verandert, maar ook voor de omgeving van die persoon. We moeten echt goed zorgen voor mantelzorgers, zoals Heleen, want zij zorgen op hun beurt voor onze ouderen die hulp nodig hebben.’

› Goed zorgen voor mantelzorgers?

‘We zien hoe Heleen heel warm en liefdevol voor haar moeder zorgt en een mantelzorgwoning in haar tuin laat bouwen, maar je ziet ook hoe zwaar het is. De realiteit is dat lang niet iedereen mantelzorg emotioneel, organisatorisch en financieel aan kan. Familie woont lang niet altijd dichtbij, en zo’n mantelzorgwoning in de tuin is al geen optie als je zelf in een flatje woont. En dan is er ook nog eens flink bezuinigd op de ondersteuning voor mantelzorgers; terwijl mensen wel langer thuis moeten blijven wonen.’

› Hoezo moeten mensen langer thuis wonen?

‘Dat is het beleid van de huidige regering, waar we als SP fel tegen vechten want het werkt juist averechts. Mede door mijn werk bij de FNV heb ik geleerd dat mantelzorg ontzettend belangrijk is, maar dat het geen alternatief kan zijn voor zorg. Zorg verlenen is een vak. Vroeger konden mensen met beginnende dementie, zoals de moeder van Heleen, naar een verzorgingshuis. Maar die worden nu gesloten, er worden geen indicaties meer voor gegeven. Dat zorgt voor meer druk op mantelzorgers. Thuiszorg en dagbesteding zijn dan hard nodig. Maar in plaats van daarin te investeren, is ook dáárop bezuinigd. Iemand in huis nemen om voor diegene te zorgen is zelfs geen optie meer als je een uitkering hebt, want dan krijg je een mantelzorgboete. De wereld op z’n kop!’ ●

tekst Jola van Dijk

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

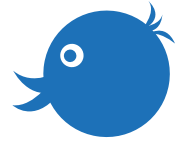
KLOKKENLUIDERS

Klokkenluiders worden hun leven lang vervolgd, alsof het de grootste criminelen zijn. Chelsea Manning komt op 17 mei vrij. Als je de waarheid aan het licht brengt ben je een verrader en word je nog erger behandeld dan een crimineel. Maar: onschuldige mensen vanuit een helikopter beschieten mag zeker wel? Waarom hebben we zoveel moeite om onze fouten en tekortkomingen te erkennen en toe te geven? Omdat we alleen de succesverhalen willen laten zien. We willen laten zien hoe goed en geweldig we zijn, terwijl we allen in ons hart weten dat geen enkel mens volmaakt is. Diefstal, fraude, verraad: oké, dat is ernstig. Maar aan de andere kant vind ik het ook weer zo moedig en goed wat ze hebben gedaan, want er

werden misstanden aan het licht gebracht. Is er een kans dat Julian, Edward en Chelsea zich hier in Nederland mogen vestigen? Ze verdienen misschien een straf, maar beslist geen levenslange vervolging of gevangenschap. Vermoedelijk ben ik niet de enige die er zo over denkt. Ik zou bijna zeggen: Julian, Edward en Chelsea: kom alsjeblieft naar Nederland! Is er een kans dat wij, Nederland, aan hen asiel verlenen?

Paula van Roon, Heerlen

DAT JE 'T WEEET

Harre van der Nat @HarrevdNat

En zo verdwijnen 1 voor 1 de #VVD #crimefighters uit #den Haag. #opstellen #teeven #vandersteur Als het maar geen #draaideurministers worden

Ron Meyer @MeyerRon

"Volksverlakerij". Zo noemt #PVV terugdraaien van onveilige gaswinning in #Groningen. Weten we dat ook weer.

Jasper van Dijk @JaspervanDijkSP

In Kamerdebatten beginnen vragen aan de PvdA steeds vaker met: gaat u dit vandaag regelen of is het een proefballon voor na de verkiezingen?

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr.)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune februari 2017

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

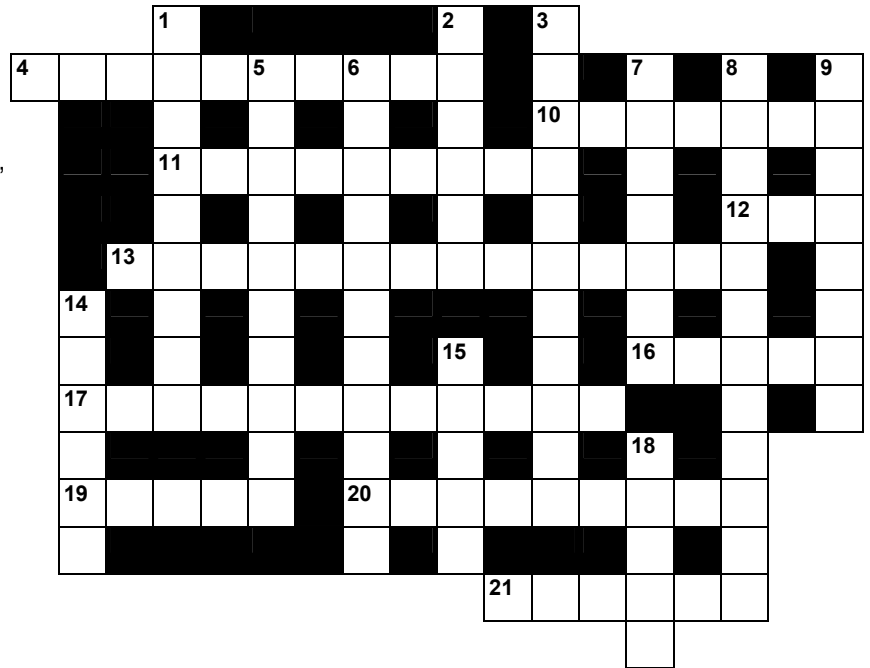
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4 Getapte familie van de watersnip? (10)
- 10 (g)Een testament maken. (7)
- 11 'Merci', sprak ze in haar slotrede. (9)
- 12 Kledingstuk om schandaaltjes in te verbergen. (3)
- 13 "Zeg, Vincent, dat klein stilleven, ben je er nog mee bezig?" (8,4,2 en 14)
- 16 Kramp gaat na geboorte in de herhaling. (5)
- 17 Ideaal gewas voor knaagdier om eikels te verbergen. (12)
- 19 Voltoid deel van de snelweg. (5)
- 20 Weekdier heeft kleding noch onderdak. (9)
- 21 Vakblad voor internisten. (6)

Verticaal

- 1 De planeet is er ondersteboven van. (9)
- 2Voortdurend snel geslaagd zijn. (6 en 2,4)
- 3 Is met vijf (of tien) vingers geschapen. (11)
- 5 Nederlandse band kan ook planken produceren. (3,3,4)
- 6 Gods akker? (6,5)
- 7 Houten speelgoed? Da's nog behoorlijk studeren. (7)
- 8 Waanzinnige hoge Cumulus Congestus. (12 en 6,6)
- 9 Gereedschap voor ouderwets schrijversduo. (8)
- 14 Wijsneusje heeft toch best veel kennis. (6 en 4,2)
- 15 Gladgestreken dankzij een paling achter een ploeg. (5)
- 18 Hoera! Zij was reeds tijdens carnaval een meisje. (5 en 2,3)

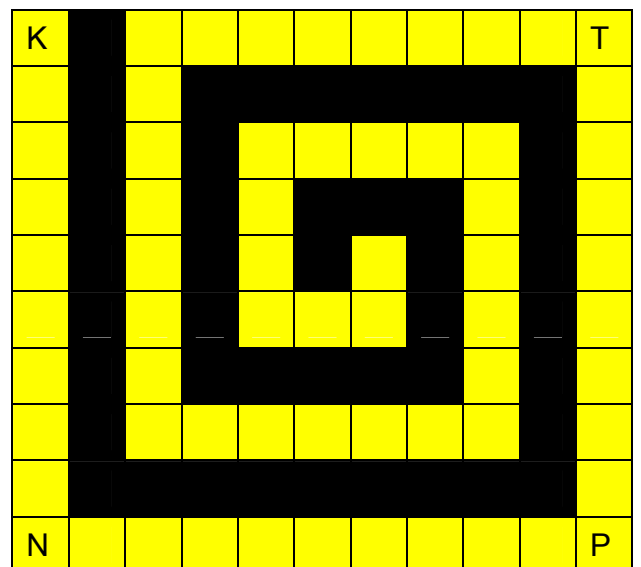

SPIRAALTJE

Anagrammatica! Hoe het werkt: begin linksboven. Vind eerst een 10-letter woord dat samengesteld kan worden uit alle individuele letters van de omschrijving onder '1' en plaats dit in de linkerbalk. Plaats vervolgens een woord van 11 letters op de onderste regel, volgens de omschrijving onder '2'. Volg de spiraal: het derde woord gaat van onder naar boven, dan rechts-naar-links etc. Iedere laatste letter van een woord is de beginletter van het volgende. 4 'hoekletters' zijn al ingevuld. Misschien dat u een ander woord vindt dan wij als oplossing geven: zolang het een Nederlands woord is en u alle letters uit de omschrijving gebruikt, mag dat natuurlijk. Veel plezier!

Omschrijvingen

1 Rimpel kans	6 Teledoe
2 Ergo wipneus	7 En slik
3 Spitse tolk	8 Te iel
4 Rond aorta	9 Riem
5 Dieet big	10 Arm
	11 Am (afk.)

Henry en Lucas © FLW 2017

OPLOSSING JANUARI CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3) Kerkrat 5) Kajak 9) Stapelartikel 10) Ai 11) Schaakhuwelijk
- 13) Geluksvogel
- 15) Museumbezoeker 16) TNT 17) Gilde 18) Gegroet.

Verticaal

- 1) Genesis 2) Aan de man komen 4) Kraakhelder 5) Krachtvoer
- 6) Jet 7) Kakel
- 8) Klokdier 12) Wegrotten 13) Goudvis 14) Lekker 16) Tee (TEE).

De winnaar van december is Els Lemmen uit Helmond

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 22 februari 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 3 • maart 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

OMHOOG BONUSSSEN OMLAAG

NATIONAAL ZORGFONDS ZONDER EIGEN RISICO

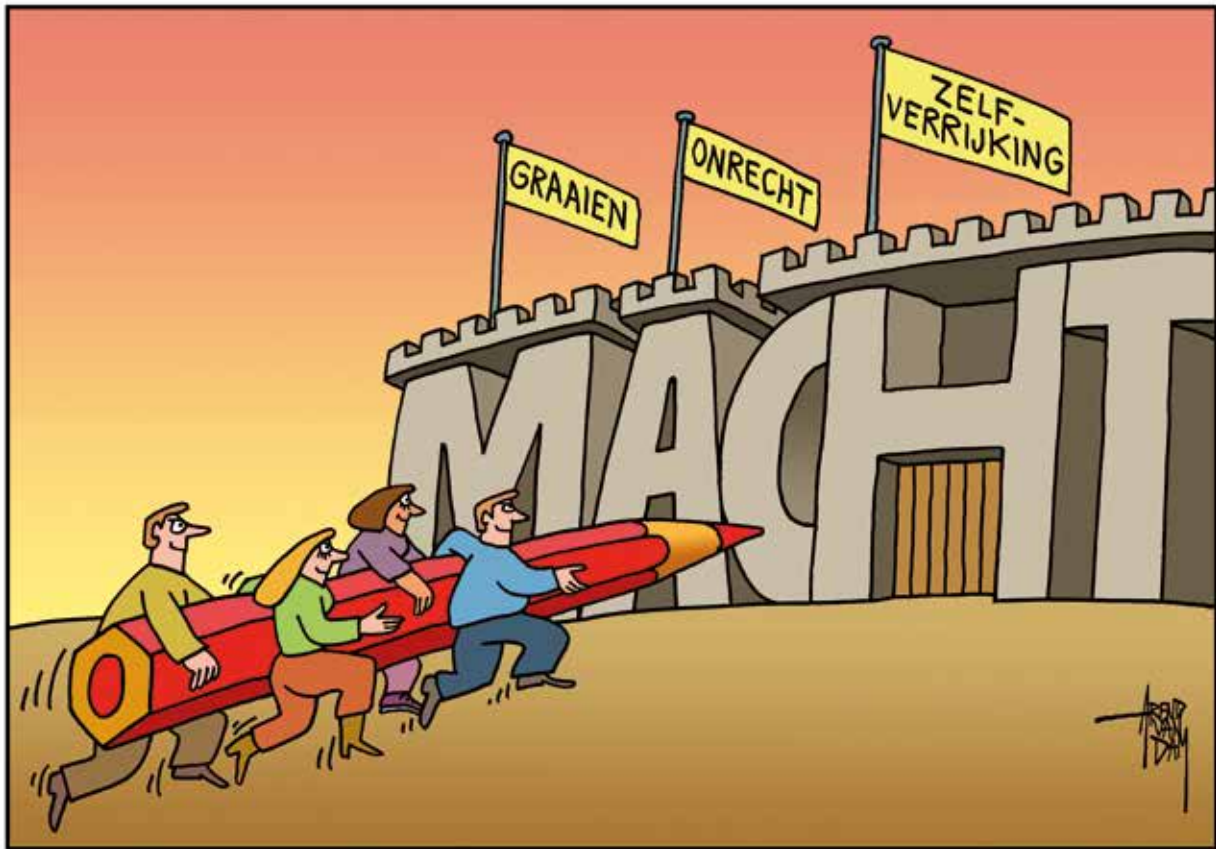
AOW OP 65

GEEN WINST OVER DE RUG VAN PATIËNTEN

#PakDeMacht

SP

LONEN OMHOOG HUREN

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

#PakDeMacht-TOUR

ROOD is begonnen met de tour **#PakDeMacht**. Door het hele land gaan jongeren de macht terugpakken. Zo liep ROOD Groningen mee met de fakkeltocht in Groningen tegen de gaswinning, heeft ROOD Zutphen een stationsfeest georganiseerd om de nachttrein terug

te krijgen, is ROOD Nijmegen bezig met een onderzoek naar discriminatie in het uitgaansgebied en natuurlijk was ROOD aanwezig tijdens het Nationale ZorgDebat. Volg ROOD tijdens de #PakDeMacht-tour op Facebook en Twitter en stuur al je foto's en materiaal naar ons op via rood@sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Robert de Klerk, Gonnie Sluijs, Nynke Vissia

Aan dit nummer werkten mee

Sandra Beckerman, Robin Bruinsma, Ernst van
Deursen, Sanne Gijsbers, Franco Gori, Rob Nel-
lisse, Paul Peters, Karen Veldkamp

Ontwerp cover

Gonnie Sluijs

Illustraties

Arend van Dam
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in

gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Emile Roemer

'De hoofdzaak: een sociaal Nederland waarin iedere burger zich thuis voelt'

6

Het SP-legioen

De Kloppers, de Plakkers, de Vouwers en de Vlaggers

12

Zij pakten de macht

'Dat had ik echt niet van mezelf verwacht'

16

Ron Meyer

'Het gevaar voor onze samenleving zit in het Torentje'

20

Nationaal Zorgdebat

10.000 man op het Malieveld!

24

10 Kandidatenlijst: De namen en de rugnummers

15 Uitgelicht: De diepte in

23 SP-bestuur: 'Onze plannen zijn overal in het land uit te voeren'

28 LinksVoor: Remi Poppe is het nog steeds niet zat

29 Sandra kijkt: De stille beving

27 Nieuws 30 Puzzel 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

AOW op 65!

Je moet maar durven, als VVD. Die partij wil in de toekomst de AOW-leeftijd nog verder laten oplopen: tot 71,5 jaar. Zie het toch eens voor je, een politieagent die met zijn rollator achter een jeugdbende aan moet. Of een bejaarde bouwvakker die met een stok de steiger op klimt. Je kunt erom lachen, maar het staat in het verkiezingsprogramma van de grootste partij.

Gelukkig kan het ook anders. Kieskompas heeft de standpunten van partijen vergeleken en stelt vast dat de SP het meest linkse programma heeft. Het CPB heeft al onze plannen doorgerekend en zegt dat die het beste zijn voor de koopkracht, goed voor de economie en goed voor de werkgelegenheid. Daarbij brengen we met ons programma ook de Rijksbegroting op orde.

Het Nationaal ZorgFonds, de nieuwe studiebeurs, het verlagen van de huren met 400 euro, ik ben trots op ons programma. Ik ben ook trots op ons plan om de AOW-leeftijd te verlagen. Zo komen er meer banen voor jongeren beschikbaar en kan iedereen die dat wil met 65 jaar met pensioen.

Als ik zie hoeveel ouderen mantelzorg geven, of op hun kleinkinderen passen als de ouders werken. Geen sportvereniging kan draaien zonder vrijwilligers en ook dat zijn vaak ouderen. De VVD ziet de AOW als een kostenpost, voor mij is het een goede investering. In een fatsoenlijke oude dag, maar ook in ons land.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

NIET STEM

RUTTE STE

#PakDeMacht

woensdag 15
verkiezingen

MMEN

UNEN

SP.

5 maart

- **Elke stem telt; blijf niet mokkend aan de kant staan**
- **Neem je stempas en identiteitsbewijs mee**

COLUMN

Rolluiken van Rutte

Wie de krant openslaat, leest niets anders dan een permanente drang om mensen op grond van hun culturele achtergrond te beoordelen. En ja, natuurlijk, onze gemeenschappelijke taal, ons accent, onze gewoonten, tradities en onze achtergrond zijn belangrijk. Maar vormen zij werkelijk de oorzaak van de diepgevoelde ontheemding en afstand?

Michael Sandel, hoogleraar politieke filosofie aan Harvard, analyseerde het als volgt: *“Economische onzekerheden vertalen zich politiek gezien in vraagstukken van identiteit. Het gaat dan om vragen als: “hoor ik erbij?”, “ben ik nog deelgenoot van deze samenleving?”, “is er respect voor mij?” Economische onzekerheid en de daaraan gerelateerde onzekerheid over de maatschappelijke positie voeden de angst voor de ander.”*

Het Sociaal Cultureel Planbureau sprak recent over bestaanszekerheid als een fundamenteel onderdeel van wat het de Nederlandse identiteit noemt. Als de brug over het ravijn van barbarij beschaving is, dan is de georganiseerde solidariteit een van de pijlers van die brug. Die maakt dat we de gevolgen van tegenslag en ongeluk zoveel mogelijk samen opvangen. Uitgerekend die pijler is 30 jaar lang aangevallen door neoliberale politici. Dag in dag uit.

Het resultaat? 1 miljoen mensen kunnen de zorgkosten niet of nauwelijks betalen. Wie wil studeren, moet zich fors in de schulden steken. Het onzekere contract is gemeengoed geworden. En 40 uur werk in de week is voor heel veel mensen geen garantie dat ze hun gezin kunnen onderhouden.

Als mensen de grond onder hun voeten vandaan zien verdwijnen, moet je niet raar opkijken als er minder empathie en vertrouwen in elkaar is. Dertig jaar VVD-beleid trok het Touwtje van Terlouw weg uit de brievenbus en bracht de Rolluiken van Rutte ervoor terug. Oftewel: toenemende bestaansonzekerheid voedt het wantrouwen in elkaar.

Onze oplossing is het voeren van politieke, economische en ideologische strijd voor bestaanszekerheid en georganiseerde solidariteit. De Portugese Nobelprijswinnaar Jose Saramago vatte onze missie kernachtig samen: *“Als de omstandigheden zo bepalend zijn voor de mens, laat ons dan die omstandigheden meer menselijk maken.”*

Ron Meyer
voorzitter SP

‘NA DE KAALSLAG IS HET DE HOOGSTE TIJD VOOR EEN INHAALSLAG’

SP-lijsttrekker Emile Roemer geniet van de debatten. ‘Ik weet voor wie en waarvoor ik het doe. Wij kennen de mensen, we weten wat er speelt.’ Hij laat zich niet afleiden door bijzaken en hypes: ‘Daar is de hoofdzaak, een sociaal Nederland waarin iedere burger zich thuisvoelt, veel te belangrijk voor.’

‘Ik kan me heel goed voorstellen dat mensen zich na zes jaar Rutte machteloos voelen’

ben wij ons in een vroeg stadium al over uitgesproken. De SP is er klaar voor om mee te regeren, maar dat zal nooit met de VVD en de PVV gebeuren. Ik noem die twee partijen in één adem, want aan alles merk je dat Wilders uit de VVD-school komt. Wij schuiven die Siamese tweeling aan de kant, de altijd lachende Rutte en de voortdurend schreeuwende Wilders.’

Het gesprek met Emile Roemer vindt precies drie weken voor woensdag 15 maart plaats op zijn kamer in het parlamentsgebouw. Het laat zich raden dat zijn agenda propvol zit. Hij blijft er rustig onder, neemt de tijd om iedereen goed en grondig te woord te staan. Zo dadelijk volgt een interview door Karla Peijs, oud-minister van het CDA, die een programma maakt voor Omroep Zeeland. 's Avonds moet hij in Amsterdam zijn en de volgende ochtend zal hij om half acht alweer in een radiostudio zitten. Zo zal hij onverdroten doorgaan, onvermoeibaar campagne voeren en de boodschap van de SP verkondigen.

‘Het is extreem belangrijk dat er een andere wind gaat waaien, dat de inwoners van ons land de macht terugpakken, dat de mensen weer vastigheid in hun bestaan krijgen. Dat jongeren een vaste baan krijgen en iets op kunnen bouwen, dat iedereen fatsoenlijk wordt beloond voor zijn werk, dat studenten niet worden opgezadeld met een studieschuld, dat het eigen zorgrisico verdwijnt, dat ouderen de zorg krijgen die ze verdienen en dat wij weer naar elkaar omkijken in plaats van elkaar als concurrent te beschouwen. Het moet afgelopen zijn met ieder voor zich, nooit was de behoefte aan solidariteit zo groot als nu. Dat wil ik duidelijk maken, daar wil ik zoveel mogelijk kiezers van over-

EMILE ROEMER is in topvorm. ‘Wij hebben het beste programma voor een ander Nederland, voor een samenleving waarin de burgers zeggenschap krijgen over hun werk, hun woonomgeving, de zorg, over alles wat hun leven raakt. Het CPB heeft onze plannen doorgerekend en wat is de uitkomst? Het kan! Bij ons deelt iedereen mee in de welvaart.’ Hij ligt niet wakker van de peilingen en blaakt van het zelfvertrouwen. ‘De grootste verschuivingen vinden altijd in de laatste twee weken plaats. Vier jaar geleden verschoven in de slotfase maar liefst zestig zetels.’

Het beste programma en de volgens onderzoeken nog altijd meest betrouwbare politicus, dat sterkt hem in zijn geloof in een hele mooie uitslag. ‘Als je ziet hoeveel

vrijwilligers op pad zijn om de kiezers ervan te overtuigen dat ze toch echt bij de SP moeten zijn voor onversneden links en sociaal beleid... Het is voor mij een voorrecht om voorop te lopen in de campagne, om samen met al die enthousiaste SP'ers te knokken voor betere zorg, hogere lonen en uitkeringen, voor een AOW-leeftijd van 65 jaar, voor meer betaalbare woningen en voor een eerlijker belastingstelsel.’

› **Maar het vertrouwen van de mensen in de politiek is tot een minimum gedaald.** ‘Dat is nogal logisch na zes jaar Rutte, na zes jaar afbraakbeleid van de VVD en de PvdA. Zekerheden zijn verdwenen, de bezuinigingen hebben ons land in een morele crisis gestort. Het moet radicaal anders en dat is alleen mogelijk zonder de VVD. Daar heb-

tuigen. Na de kaalslag is het de hoogste tijd voor een inhaalslag en geen partij heeft daar zo'n goed programma voor als de SP.'

Emile Roemer blijft onder alle omstandigheden een baken van rust, hij laat zich niet meeslepen door discussies op de sociale media, door de verharding in de campagne, door het op de man spelen. 'Mij maken ze de pis niet lauw, om het maar eens op z'n Brabants uit te drukken. Ik weet waar ik voor sta en daar houd ik mij aan vast. Trouwens, vroeger werd er ook veel gescholden op de politiek, alleen kwam dat niet zo naar buiten als tegenwoordig. Alles wordt meteen wereldkundig gemaakt. Ze doen maar, denk ik telkens weer. Ik laat me niet afleiden door bijzaken. Daar is de hoofdzaak, een sociaal Nederland waarin iedere burger zich thuis voelt, veel te belangrijk voor. Ik houd niet van trucjes, ik speel geen spelletjes, ik ben wie ik ben.'

› **Betrouwbaar en consequent...**

'Precies. Bij ons geen loze beloften, geen gedraai en gekonkel. Ons verkiezingspro-

je de echte deskundigen vindt. Wie met ons mee wil doen, is van harte welkom. Wij stellen ons open voor een samenwerking op links, maar dan wel op basis van onze uitgangspunten. De SP doet wat de partij altijd heeft gedaan: strijden tegen tweedeling, tegen armoede, tegen woningnood. Uiteraard heb ik geen goed woord over voor de koers van de PvdA – die zich net zoals de VVD schuldig heeft gemaakt aan neoliberal beleid met desastreuze gevolgen – maar als die partij zich door ons mee laat nemen naar links valt er met ons te praten.'

› **Hoe kijk je tegen de peilingen aan?**

'Ik heb inmiddels alle mogelijke peilingen voorbij zien komen, ik laat me er niet door afleiden. Heel veel kiezers twifelen nog. Vier jaar geleden verschoven er maar liefst zestig zetels in vergelijking met de verkiezingsonderzoeken. Wie links beleid wil, moet strategisch stemmen en dat betekent voor de SP kiezen, alleen zo houd je de VVD er buiten. Het is aan mij, aan ons om zoveel mogelijk mensen te overtuigen en over de streep te trekken. Ik weet hoe hard

'Ik weet hoe hard al die SP'ers werken, daar krijg ik machtig veel energie van'

gramma helpt het land er weer bovenop en kom me niet aan met praatjes dat wat de SP wil niet mogelijk is. De doorrekening van het CPB toont aan dat het wel degelijk kan, dat de huren omlaag en de salarissen en uitkeringen omhoog kunnen, dat een ander zorgstelsel haalbaar en betaalbaar is. En dan neemt van alle partijen bij ons de werkgelegenheid ook nog eens het meeste toe.'

› **Criticasters zeggen daarover: ja, de eerste vier jaar, maar daarna volgt een daling.**

'Onzin, niemand kan voorspellen hoe het met de wereldeconomie gaat. Wij maken nu op basis van de financiële mogelijkheden keuzes voor een periode van vier jaar, daarna bekijken we de situatie opnieuw om waar nodig bij te schaven en bij te sturen. En natuurlijk maakt de SP ook plannen voor de toekomst, plannen voor een ander belastingstelsel, voor duurzaamheid, voor andere verhoudingen op de werkvloer, waar

al die SP'ers er aan trekken, hoe ze langs de deuren gaan met ons verhaal. Daar krijg ik machtig veel energie van. Vooral omdat ik weet dat ze het niet voor zichzelf doen, maar uit de volle overtuiging dat de SP Nederland er weer bovenop kan helpen. Ik weet mij als lijsttrekker gesteund door een sterk team, door het grootste vrijwilligersleger van ons land. Dat geeft mij veel vertrouwen, dat inspireert mij.'

'De kracht van de SP zit 'm in al die kanjers, in een sterk blok dat staat als een huis. Bij ons draait het niet om de poppetjes. Wij doen het samen, vanuit een ijzersterke partijorganisatie met cursussen en bijscholingen, met betrokkenheid, met gemotiveerde partijgenoten én in de wetenschap dat de SP een hecht collectief is. Haal je Wilders weg bij de PVV dan stort de boel als een kaartenhuis in elkaar. Bij ons zal dat nooit gebeuren. Ik ben de trotse leider van

een fantastische partij die structureel aan de weg timmert, die nooit zijn principes opzij zal zetten, die niet wijkt voor de waan van de dag en die zich niet mee laat slepen door politieke strapatsen.'

› **Dus nog maar een keer: betrouwbaarheid boven alles.**

'Met de SP weet je wat je krijgt. Wij doen wat we zeggen. In ons mensbeeld is geen plaats voor zakkenvullers en wij verwerpen de vreemdelingenhaat van Wilders. In het Nederland van de SP krijgt iedere burger gelijke kansen. Wij geven de macht terug aan de bevolking, wij leggen de zeggenschap weer bij de mensen. De zeggenschap over werk, de zorg, het onderwijs, de woonomgeving. De SP wil dat iedereen weer naar elkaar omkijkt. Dat niet alleen het eigenbelang, maar ook dat van de ander telt, dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, dat de welvaart eerlijk wordt verdeeld, dat iedereen

profiteert van de opleving in de economie. Ik kan me heel goed voorstellen dat de mensen zich na zes jaar Rutte machteloos voelen. Dat ze het gevoel hebben respectloos te worden behandeld, dat ze sceptisch en cynisch zijn. Ik heb begrip voor de onvrede in de samenleving, voor de gevoelens van ontheemding, voor boosheid over de genadeloze bezuinigingen. Daar komt de SP ook tegen in opstand en dat doen we, ik benadruk het nog maar eens, met veel strijdvaardigheid in alle geledingen van de partij.'

Emile Roemer heeft zin in de debatten en snapt niet dat er partijen zijn, vooral de PVV en in iets mindere mate de VVD, die zich onttrekken aan het gevecht in de politieke arena. 'Ik heb geen flauw idee waarom zij debatten ontlopen, misschien denken ze dat ze een groot risico lopen als ze met de billen bloot gaan. Ze zoeken het zelf maar uit, ik ga overal en op elk moment heel

graag de discussie aan, met wie dan ook. Ik ga niemand uit de weg en strijd met open vizier. Ik weet voor wie en waarvoor ik het doe. Wij kennen de mensen, wij weten wat er speelt omdat we hen opzoeken, omdat wij naar hen luisteren om inzicht te krijgen in wat er speelt en wat er leeft. De SP blijft niet op afstand, maar komt dichtbij. De SP neemt de kiezers serieus: nu, in de aanloop naar de verkiezingen, maar ook daarna. Wij laten ze niet los, we blijven bouwen aan onze beweging omdat we geloven waar we voor staan, omdat we ervan overtuigd zijn dat het alleen anders kan in dit land met de SP. Nederland verkeert in een morele crisis, daar moeten we weer uit zien te komen. Ons verkiezingsprogramma is daarop afgestemd, dat verdedig ik met hand en tand: ik zeg altijd waar het op staat, helder en zonder vage toezeggingen of halve waarheden. Als Nederland ergens behoefte aan heeft dan is het wel aan een partij die niemand misleidt

DIT WIL DE SP

- Een Nationaal ZorgFonds zonder eigen risico
- AOW met 65 en meer banen voor jongeren
- Hogere lonen en een hogere AOW-uitkering
- Geen belastingcadeaus meer voor multinationals en miljonairs
- Lagere huren en meer betaalbare woningen
- Een studiebeurs voor álle studenten
- Investeren in een duurzame economie
- Arbeidsmigratie beperken, uitbuiting en discriminatie bestrijden en nieuwkomers de taal laten leren.

met mooie woorden, maar die open kaart speelt en geen kaarten onder de tafel houdt.'

'De laatste twee weken van de campagne worden cruciaal, daar ben ik me terdege van bewust. Ik geloof er heilig in dat wij twijfelaars onze kant op kunnen trekken, dat de SP een machtsblok van betekenis wordt, klaar om mee te regeren als het erop aankomt. Dat wij kunnen besturen, bewijzen we al in de gemeenten en de provincies. En wat daar kan, moet in Den Haag ook lukken. Ik word echt niet ongeduldig van de schommelende peilingen. Op 15 maart zal duidelijk worden waar we staan. We gaan een heel mooi resultaat boeken, want het besef onder de mensen dat alleen met een beleid zoals de SP dat uitdraagt de inhaalslag kan worden gemaakt, groeit met de dag. Zo sta ik er als lijsttrekker in: de kiezers vertrouwen mij en ik vertrouw erop dat zij tot het inzicht komen dat ze met de SP het beste af zullen zijn. Dat wij mensen kunnen mobiliseren, hebben we bewezen met het Nationaal ZorgFonds, dat in korte tijd is uitgegroeid tot een breed gedragen volksbeweging. En één voor één hebben andere progressieve partijen zich erbij aangesloten. Laat dat met de verkiezingen maar weer gebeuren, dat zou een zegen zijn voor het land.' ●

tekst Robin Bruinsma

TOPPERS

1. EMILE ROEMER (1962) SP-fractie leider Tweede Kamer Geld inzamelen voor Serious Request met de 'Roemer Run' van Den Haag naar Breda
2. RENSKLE LEIJTEN (1979) Tweede Kamerlid Vechten voor de zorg, hier voor de thuiszorg samen met thuiszorgmedewerkers
3. LILIAN MARIJNISSEN (1985) Organisator/campagneleider FNV. Bij de FNV strijden voor zorg
4. RONALD VAN RAAK (1969) Tweede Kamerlid Ludiek geld inzamelen voor zielige topbestuurders die kwamen lobbyen voor meer geld
5. SADET KARABULUT (1975) Tweede Kamerlid Enthousiast actie voeren tegen het jeugdloos
6. SANDRA BECKERMAN (1983) Archeologe, teamleider SPark
7. MICHIEL VAN NISPEN (Breda, 1982) Tweede Kamerlid Lekker rennen bij The Daily Mile, het dagelijkse rondje hardlopen voor basisschoolleerlingen
8. PETER KWINT (1984) Communicatiestrateg
9. BART VAN KENT (1983) Medewerker Tweede Kamerfractie
10. CEM LACIN (1986) Vakbondsbestuurder FNV Demonstreren tegen haat, tijdens de Trump-demonstratie
11. FRANK FUTSELAAR (1979) Docent HBO
12. NINE KOOIMAN (1980) Tweede Kamerlid Strijden voor een fatsoenlijke politie-cao
13. MAARTEN HIJINK (1983) Medewerker Communicatie SP-Tweede Kamerfractie
14. JASPER VAN DIJK (1971) Tweede Kamerlid
15. ERIC SMALING (1957) Tweede Kamerlid In de bres voor goed ingepaste windmolenparken
16. MAHIR ALKAYA (1988) Beleidsmedewerker ministerie van Economische Zaken
17. HENK VAN GERVEN (1955) Tweede Kamerlid
18. DIEDERIK OLDERS (1970) Hoofdredacteur Tribune SP
19. TON HEERSCHOP (1965) Hoofd Veiligheid bij Ziekenhuis Venlo
20. AD MEIJER (1957) Voormalig ondernemer in medische en tandheelkundige instrumenten De gouden zorg-sloophamer overhandigen aan staatssecretaris Van Rijn
21. Bas Maes (1980) - 22. Ron Meyer (1981) - 23. Sun Yoon van Dijk-van Leeuwen (1983). - 24. Daniël de Wit (1979) - 25. Bert Peterse (1983) - 26. Arnout Hoekstra (1984) - 27. Hans Boerwinkel (1965) - 28. Patty Hamerslag (1972) - 29. Bram Buskoop (1995)
30. Nicole Temmink (1987) - 31. Nina de Ridder (1987)
32. Denise van Sluijs (1989) - 33. Aisha Akhiat (1981) - 34. Nicole van Gemert (1975) - 35. Jimmy Dijk (1985) - 36. Anita de Vos (1977) - 37. Ineke Bekkering (1962) - 38. Inez Staarink (1969) - 39. Nils Müller (1991) - 40. Fenna Feenstra (1970)
41. Marcel Olierook (1950) - 42. Mariska ten Heuw (1971)
43. Renske Helmer (1969) - 44. Arjan Vliegthart (1978)
- 45 t/m 49 regionale kandidaten
50. Remi Poppe, (1938) (zie pagina 28 van deze Tribune)

foto's 1, 3, 7, 10, 20 archief SP

foto's 2, 4, 12 Sander van Oorspronk

foto 15 Nynke Vissia

foto 5 Karen Veldkamp

CAMPAGNE VOEREN:

DOE MEE!

Verkiezingscampagnes zijn grillig, onvoorspelbaar en spannend. Maar in elke SP-campagne is één vaste waarde: een leger aan SP-actievelingen die in het klein en in het groot strijden voor een samenleving waar de menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit vooropstaan.

VEEL SP'ERS zijn niet zo van het stilzitten. Buiten verkiezingstijd is de SP de meest actieve partij. Acties voeren, hulpdiensten, discussieavonden, demonstreren, Tribunes vouwen, langs de deuren: het balboekje van een actieve SP'er is goed gevuld. In verkiezingstijd gaat daar nog een schepje bovenop. Al die mensen, dát is de kracht van de SP. Waarom weten onze Kamerleden altijd beter dan die van andere partijen wat er in de maatschappij aan de hand is? Omdat al die actievelingen dat op straat, aan de deur en bij de hulpdienst horen.

Natuurlijk zijn er ook SP-leden die de SP gewoon steunen door lid te zijn. Heel be-

langrijk. Maar voor de mensen die graag aan de slag willen, is er in campagnetijd een boel te doen. Bekijk de 11 tips maar eens om een indruk te krijgen. De SP-campagne is vernieuwend. Er is een speciale SP-campagne-app, er zijn belteams, je kunt de huizen langs met een speciale klop-app op je telefoon, de sociale media-strategie is slimmer geworden, er wordt straatkunst gemaakt, en ga zo maar door.

Lekker op stoom

En ondertussen is de campagne vol aan de gang. Het Nationaal ZorgDebat-met-manifestatie was een groot succes, Emile Roemer is in debatten lekker op stoom en toont zich

fel en helder – net als de posters die overal opduiken dankzij onze plakteams. Belteams bellen leden en geïnteresseerden; in een paar maanden vele duizenden gevoerde gesprekken, met bijvoorbeeld de enorme opkomst bij het Nationaal ZorgDebat als gevolg. Maar door het bellen winnen we ook nieuwe, enthousiaste leden, die zich willen inzetten.

En zo voert de SP naast een vernieuwende campagne, ook echt een campagne waarin de mensen centraal staan. Dat is ook goed voor ná 15 maart. Want ook dan zijn we weer de partij die zich met elke zetel inzet voor de mensen die strijden voor een betere wereld; de partij waarvan elk Tweede Kamerlid snapt dat hij of zij niet in de Haagse bubbel moet blijven hangen. Een stem op de SP is ook écht een stem op de idealen waar we voor staan.

ODE AAN ONZE HELDEN

Begin februari is er een filmpje rondgestuurd door SP-voorzitter Ron Meyer. Hij noemt het een ode aan de actievelingen.

'We hebben de technieken, de ideeën en de materialen om een ijzersterke campagne te voeren. Maar hoe hard we ook voorop lopen met technieken, vormgeving, apps en maps, ons ware goud zijn onze duizenden actievelingen. En daarom is de Pak-de-Macht-video die we vandaag lanceren een ODE aan onze SP-helden: onze actievelingen. De leukste, stoerste en beste van de hele wereld!' Een ode aan de Kloppers, de Buurters, de

Flyeraars, de Plakkers, de Telefonisten, de Muzikanten, de Streetart'ers, de Hulpdienst'ers, de Bezorgers, de Chauffeurs, de Vouwers, de Vlaggers, de SPitsen, de Timmerlieden, de Nationaal ZorgFondzers, de Soep'ers en ook, ja ook, de ik-ga-geen-enkele-discussie-uit-de-weg'ers.'

Tijdens een verkiezingscampagne worden er altijd meer mensen actief. Het filmpje laat zien hoe actievelingen elkaar versterken en inspireren en is het bekijken meer dan waard. Hier te vinden: sp.nl/ZJX

Foto Bart Linssen

11 TIPS OM DE CAMPAGNE TE VERSTERKEN

TIP 1

BELANGRIJKSTE TIP: Alle beetjes helpen

Er zijn 40.000 mensen die deze Tribune in de bus krijgen. Als die allemaal iets kleins doen, gaat het best hard.

twijfelaars onderweg naar het stembureau zo'n felle SP-poster tegenkomen, is de kans groter dat ze SP stemmen.

SP'ers. Met applaus, maar ook met een vraag uit de zaal. Op sp.nl/doe-mee staat onderaan een lijst met debatten die nog gepland staan.

TIP 2

Vraag je SP-afdeling wat je kan doen

Lokale SP-afdelingen organiseren van alles tijdens de campagne. Op sp.nl/wij-sp kun je onderaan de pagina zien onder welke afdeling je valt. Daar vind je ook hoe je contact kunt opnemen. Doen, want campagne voeren is ook heel gezellig!

TIP 4

Hang de eerdere Tribune-posters op

Sinds september vormden de binnenpagina's van de Tribune telkens een poster. Die zijn nog steeds te gebruiken. Zoek ze nog even op en hang er een of meer op slimme plaatsen op. Op je werk, in het buurthuis, op een mededelingenbord.

TIP 6

Haal anderen over te gaan stemmen

Er zijn veel te veel niet-stemmers. Mensen die het hebben opgegeven. Juist de SP scoort slechter bij een lage opkomst. Overtuig zo veel mogelijk mensen wél te gaan stemmen. Want anders krijgen ze gewoon weer hetzelfde Rutte-afbraakbeleid.

TIP 3

Gebruik de poster

Plak de meegestuurde poster op een zichtbare plaats op. Op je raam bijvoorbeeld. Als

TIP 5

Steun een SP'er in debat

Er zijn honderden debatten in campagnetijd, door heel Nederland. Het maakt veel uit als SP-kandidaten gesteund worden door

TIP 7

Pak de macht op sociale media

Twitter, Facebook, Instagram en nog veel meer: op sociale media wordt veel gedis-

foto's archief SP

cussieerd. Veel van die discussies kunnen wel wat vriendelijke en feitelijke SP'ers gebruiken. Weerleg onzin, zorg dat ze het SP-standpunt niet vergeten, zeg het als je een goed tv-optreden van Emile of andere SP'ers zag. Van een positief SP-geluid wordt het debat beter, en je kunt het doen wanneer het je uitkomt.

TIP 8 Help de kranten

Sommige krantenredacties vergeten weleens te vermelden wat het SP-standpunt is, of ze

schrijven het verkeerd op. Help ze met een ingezonden brief. Formuleer kort, vriendelijk en met humor. Het lukt niet vaak, maar als de brief wel geplaatst wordt, krijgen duizenden tot honderdduizenden je opinie te lezen.

TIP 8 Gebruik de SPits-app

Als je een smartphone hebt, is de SPits-app interessant. Gewoon te vinden in de App Store en in Google Play. De SPits-app vermeldt interessant SP-campagnenieuws en

maakt het heel gemakkelijk om het te delen op sociale media.

TIP 9 Vertegenwoordig de SP

Op verjaardagen, in sportkantine, in cafés en op straat gaat het de komende weken steeds meer over politiek. Zorg dat daar het SP-standpunt goed vertegenwoordigd is. 'Ik ga SP stemmen, want...' is een prima manier om mensen die je kent te overtuigen. Als jij SP stemt, is het immers misschien wel een goed idee...

TIP 10 Ken de SP-standpunten (ongeveer)

Het is een goed idee om de standpunten van de SP te kennen, voordat je anderen overtuigt. De meeste ken je heus wel. En het geeft niet als je moet zeggen: dat weet ik niet, die zoeken we op. Maar als je voorbereid wilt zijn: lees de interviews in deze Tribune. Het verkiezingsprogramma en nóg meer standpunten – voor als je écht alles wilt weten, vind je hier: sp.nl/wij-sp

TIP 11 Ga stemmen!

Dit ligt erg voor de hand natuurlijk. Toch is het goed om van tevoren even na te denken: heb ik mijn stempas en identiteitsbewijs klaarliggen? Weet ik waar en wanneer ik ga stemmen? Moet ik nog namens iemand anders stemmen? Heb ik de machtiging daarvoor? ●

tekst Diederik Olders

Nationaal ZorgFonds

MEDICIJNENMANNETJE

‘Zeg eens A!’ Straatkunstenaar Remko van Schaik heeft voor het Nationaal ZorgFonds een speciaal street art 3D-kunstwerk gemaakt. Vanuit een bepaalde hoek bezien lijkt het net of er een gat in de grond zit, van waaruit dit medicijnenmanneltje het achterste van zijn tong laat zien. Fysiotherapeut Bob van Ravensberg is een van de vele mensen die tijdens het Nationaal ZorgDebat op de foto gingen met het kunstwerk, balancerend op de kruk over het ‘gat’. Straatkunst is een manier om, met opvallende kunstwerken op

onverwachte plekken, het Nationaal ZorgFonds bij zoveel mogelijk mensen onder de aandacht te brengen. Wil je dat er meer straatkunst ter ondersteuning van het Nationaal ZorgFonds komt? Kijk op ZegEensA.nl – de speciale website. Daar vind je onder meer een video-interview met de kunstenaar en kun je een donatie doen voor nieuwe kunstwerken. ●

foto Sanne Gijsbers

ZO PAK JE DE MA

foto Diederik Olders

'WE PAKTEN DE MACHT DOOR SAMEN OP TE STAAN'

Een historische strijd was het. Ten eerste vanwege de lengte: meer dan twee maanden stakten de schoonmakers, de langste sector-brede staking sinds 1933! Maar ook de resultaten zijn bijzonder. Onder meer is een loonsverhoging van 3,5 procent afgedwongen. Plus dat de actievoerders hebben laten zien dat ze samen een vuist kunnen maken; een vuist tegen de *race to the bottom* die aanbesteding heet – waarin werkgevers enerzijds en opdrachtgevers als NS en Schiphol anderzijds elkaar gevangen houden en waarvan de schoonmakers de dupe worden.

Kapi Lijfrock, werkzaam als voorman bij een schoonmaakbedrijf dat treinen reinigt, was een van de actievoerders. Tot zijn eigen

verbazing groeide hij uit tot hét gezicht van de actievoerders en werd hij in de media geciteerd als 'landelijk stakingsleider'. 'Dat had ik echt niet van mezelf verwacht. En mijn familie al helemaal niet', vertelt hij. 'Ik was altijd een stille jongen. Maar op een gegeven moment ben ik gewoon naar voren gestapt en heb ik mijn mening verwoord. In de microfoon, ja. Het besef dat we als

foto Suzanne van de Kerk

schoonmakers er samen stonden – met en bij elkaar – heeft me kracht gegeven.' Kapi trok tijdens de acties veel op met huidig SP-voorzitter Ron Meyer, toen nog campagneleider bij FNV Bondgenoten. Meyer adviseerde de actievoerders regelmatig. 'Gelukkig, want er waren soms best moeilijke momenten. Toen de acties langer gingen duren, werden sommige collega's bang. Bijvoorbeeld om hun baan te verliezen. Maar we zijn bij elkaar gebleven en hebben doorgezet.' Tijdens de stakingen waren er ook demonstratieve overnachtingen op Utrecht Centraal. 'Er was een SP'er uit nota bene Utrecht die 's nachts niet naar huis ging, maar bij ons in de stationshal bleef slapen (Michel Eggermont –red.). Hij was er echt eentje van ons. Zo pakten we de macht, door samen op te staan.'

ACHT!

Hoe pak je de macht? Vijf verhalen van gewone mensen die in verzet kwamen en samen met de SP resultaat hebben geboekt.

tekst Robin Bruinsma en Rob Janssen

foto Karen Veidkamp

'IN ACTIE MET DE KRACHT VAN JONGEREN'

De afschaffing van het jeugdloon vanaf 21 jaar kwam eigenlijk tot stand via een klassiek sneeuwbaaleffect. 'Toen we in 2015 begonnen, waren we met 150 jongeren', vertelt Bastiaan Meijer van Young and United. Ron Meyer stond aan de basis van dit jongereninitiatief van de FNV. 'Een paar maanden later liepen we al met 1500 mensen een mars door Amsterdam, onder het motto F*ck het Jeugdloon. Ondertussen hadden we ook al 150.000 handtekeningen verzameld voor een petitie aan minister Asscher. Het was overduidelijk dat de maatschappij van dat oneerlijke jeugdloon af wilde. Alleen de politiek wilde nog niet.' De beroerde positie van werkende jongeren

foto archief R00D

is door Young and United op opvallende manieren onder de aandacht gebracht. Zo deed een Albert Heijn-vulploegmedewerker namens Young and United tijdens een

aandeelhoudersvergadering een halve striptease: 'Wij voelen ons uitgekled met een half loon.' McDonalds-chef Jo Stempels kreeg een Gouden Halve Hamburger uitgereikt: 'De Oscar van de onderbetaling voor de kampioen van de onderbetaling.' Bastiaan Meijer: 'Heel fijn was dat we steun kregen van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdA.' Afgelopen december heeft de Tweede Kamer ingestemd met de aanpassing van het minimum(jeugd)loon, zodat 22-jarigen vanaf juli dit jaar het normale minimumloon krijgen en niet langer het schamele jeugdloon. Ook voor werkende jongeren tussen 18 en 21 jaar gaat het loon omhoog. 'We zijn al bezig met de volgende campagne: flexcontracten onder jongeren', zegt Bastiaan Meijer: 'Dat pakken we opnieuw op met de kracht van jongeren. De overwinning smaakt naar meer.'

VAN DIRECTEUR TOT ACTIVIST

Van gevangenisdirecteur tot actievoerder. Joost Hattinga Verschure kreeg de smaak zo te pakken dat hij zich blijft inspannen voor het personeel in het gevangeniswezen. Ook al nam hij zelf al een aantal jaren geleden afscheid. 'Je mag mij gerust activistisch noemen. Zo beschouwd pas ik goed bij de SP, de partij die ons altijd consequent heeft gesteund.'

Hattinga Verschure doelt op zijn strijd tegen de versobering van de vertrekregeling voor mensen met een 'substantieel bezwarende functie'. Tot 2010 mochten werknemers in gevangenissen en huizen van bewaring met zo'n veeleisende baan op hun zestigste stoppen met werken. Ze kwamen dan onder een zogenaamde ontziet-regeling te vallen en ontvingen vroegpensioen tot aan hun AOW-leeftijd (toen nog 65).

Vanaf 2010 moest personeel vanaf 60 jaar verplicht stoppen, met als 'beloning' een uitgekledede voorziening. 'Hun inkomen ging met dertig procent omlaag en dat betekent in de praktijk nogal wat.' Samen met collega Gert Jan Groeneveld kwam Hattinga Verschure in opstand. Er volgde een langdurige periode van overleg met ambtenaren, politici en bewindslieden.

'Toen heb ik de SP goed leren kennen. Michiel van Nispen, Sharon Gesthuizen, Nine Kooiman, Ronald van Raak, noem ze maar op, de Tweede Kamerleden van de SP lieten zien waar de partij voor staat: niet alleen

woorden, maar ook daden. Ze zetten druk op de ketel en dat heeft geholpen. Uiteindelijk werd een nieuwe regeling overgenomen door de minister, de regeling zoals mijn collega en ik die op papier hadden gezet. Het is een behoorlijk ingewikkelde materie en we zijn er nog steeds mee bezig, maar neem van mij aan dat we er veel onheil mee afwenden. En verplicht stoppen is er niet meer bij, evenmin als een gapend AOW-gat.' Hattinga Verschure en Groeneveld richtten een actiegroep op, met 3500 leden. 'Wij staan voor maar liefst 11.500 ambtenaren, die omgerekend in koopkracht anderhalf miljard euro vertegenwoordigen. Dat is bepaald geen klein bier', zegt Hattinga Verschure opgetogen. 'Wij zijn trots op onszelf én op de SP, die als geen andere partij in staat is maatschappelijke initiatieven te ontplooiën en stimuleren. Man, wij voelen ons echte activisten en ervaren dit als de mooiste tijd van ons leven.'

foto archief Joost Hattinga Verschure©

foto archief Len Bitterling©

'WE HEBBEN EEN BEWONERS-ACTIECOMITÉ OPGERICHT'

Geen auto, maar wel betalen voor een parkeerplaats? Belachelijk natuurlijk, maar woningcorporatie De Alliantie leek het wel wat. En dus kregen de beoogde huurders van gloednieuwe woningen in de Amersfoortse wijk Randenbroek-Zuid drie dagen(!) voordat hun huurcontract ondertekend zou worden een brief. Daarin stond een onaangename verrassing: er moest bovenop de huur verplicht 37,50 euro betaald worden voor een parkeerplaats. Zo niet? Geen sleutel. Geen auto? Pech gehad.

Gedwongen koppelverhuur, verkapt huurverhoging; allerlei kwalificaties werden gebruikt om de handelswijze van De Alliantie te omschrijven. Maar de zeventigjarige Len Bitterling houdt het simpel: 'Oneerlijk. Zó oneerlijk.' De nieuwe bewoners schreven brieven, schakelden de Woonbond in en wat al niet meer. Maar De Alliantie gaf geen krimp. Toen kwam de Amersfoortse SP langs. Len Bitterling vertelt. 'De SP'ers kwamen hier buurten en wilden weten wat er zoal in onze wijk speelt. Dus toen heb ik verteld over die parkeerplaatsen. Samen met de SP hebben we vervolgens een actiegroep opgericht. Daar zat ik in, namens de bewoners.' Er volgden diverse acties en wijkbijeenkomsten en uiteindelijk werd de druk voor De Alliantie kennelijk te groot. Na anderhalf jaar is de huur van de parkeerplaats met 30 euro verlaagd. Met terugwerkende kracht.

'De steun van de SP heeft ons echt op de been gehouden al die tijd. Want sommige bewoners dreigden tijdens de strijd af te haken', blikt Len terug. Na het behalen van het succes is ze SP-lid geworden. Inmiddels gaat ze zelf in haar stad als lid van 'de kloppclub' langs de deuren.

'WAAR WIJ VAN DE THUISZORG WAREN, WAS DE SP'

Kom niet aan Emile Roemer, want dan kom je aan José van Halteren. Sinds de acties rond thuiszorgorganisatie Sensire in de Achterhoek kan de SP-leider, en met hem de hele partij, niet meer stuk bij de thuiszorgmedewerkster uit Montferland. 'Emile is een schattebout', zegt José onomwonden. Maar ook SP'er Renske Leijten, zorg-woordvoerder in de Tweede Kamer, maakt warme gevoelens los, evenals Lilian Marijnissen. 'Ik ben blij dat Lilian van de vakbond overstapt naar de landelijke politiek. Haar kunnen wij er goed bij hebben. En je moest eens weten hoe blij wij hier met Renske zijn.' José van Halteren, doortastend lid van de actiegroep die strijdt voor betere arbeidsvoorwaarden in de thuiszorg, heeft de SP pas goed leren kennen toen Sensire 1100 thuiszorgkrachten op straat wilde zetten om ze via een achterdeur, onderbetaald, weer

binnen te laten. 'Eerst kwam de plaatselijke SP in verzet en vervolgens bemoeide de Kamerfractie zich ermee. Waar wij waren, was de SP, en dat is nog steeds zo. De SP is echt de enige partij die zich serieus inspant voor betere thuiszorg en voor de positie van het personeel.' Sensire werd uiteindelijk overgenomen door

foto archief José van Halteren

Zorgkompas en TSN. Toen vervolgens TSN failliet ging, boden andere thuiszorgorganisaties hun diensten aan. Een belangrijke partner is nu Markenheem, al loopt het volgens José van Halteren nog lang niet soepel. 'Er wordt nog steeds met waardeloze contracten gewapperd. Onze missie is nog lang niet volbracht.'

Toen José en haar collega's bij wijze van protest het gemeentehuis van Bronckhorst bezetten, was de SP-lijsttrekker erbij om ze een hart onder de riem te steken. 'Ik heb inmiddels een speciale band met Emile opgebouwd. Als wij elkaar zien, vraagt hij altijd hoe het gaat, hij toont oprechte belangstelling. Emile straalt warmte en betrouwbaarheid uit.'

Ze voelt zich inmiddels zo thuis bij de SP dat ze in haar woonplaats als nieuw en actief lid meewerkt aan de oprichting van een afdeling. 'Dat gaat niet vanzelf, maar het komt voor elkaar. Dat is mij een lief ding waard.'

foto Bas Stoffelsen

‘NIET STEMMEN, IS RUTTE STEUNEN!’

‘REKEN AF MET RUTTE’

‘Jarenlang neoliberal beleid heeft een zware wissel getrokken op het vertrouwen van mensen’, stelt SP-partijvoorzitter Ron Meyer vast. ‘Heel veel mensen willen terugknokken. 15 maart is daarvoor een heel belangrijke stap en daarna moeten we doorgaan.’

ENKELE WEKEN voor de Tweede Kamerverkiezingen spreken we hem. Tussen een overlegmoment met Emile Roemer in partijkantoor De Moed en een lange autorit naar thuishaven Heerlen in. Ron is veel onderweg en reist kris-kras door Nederland. Campagneberaad hier, tv-optreden daar, interviews tussendoor. En: huiskamer-gesprekken bij mensen thuis.

› **Waarom voert de SP-partijvoorzitter met zo’n volle agenda eigenlijk nog huiskamer-gesprekken?**

‘Voorzitter of niet, elke SP’er wil met zoveel mogelijk mensen in gesprek gaan. En niet alleen in verkiezingstijd maar het hele jaar door. Wij geloven in bij de mensen thuis-komen. Van tevoren vragen we hen: nodig ook je burens uit, vrienden, kennissen, gewoon iedereen die enige interesse heeft en laten we gewoon een uur uittrekken om met elkaar te spreken.’

› **En dan?**

‘Alles begint altijd met een goed gesprek, dicht bij de mensen. Ik heb het zelf gezien in de vijftien jaar dat ik actief ben. Als je wil dat mensen gaan knokken, als je wil dat mensen niet alleen gaan stemmen maar ook daadwerkelijk iets gaan doen – of dat nu de straat op gaan is, naar een Nationaal ZorgFonds-manifestatie gaan, of zich inzetten voor een betere buurt. Als je wil dat mensen in beweging komen, dan zul je ze moeten bezielen, in het hart raken. Daar hoort alles bij: tv-spotjes, live-streams, maar bovenal: echt naar de mensen toe.’

› **Wat krijg je tijdens zulke gesprekken dan allemaal te horen en welke conclusie trek je daaruit?**

‘De rode draad is dat de bezuinigingen van de kabinetten-Rutte-Verhagen-Wilders en Rutte-Asscher een zeer zware wissel trekken op het vertrouwen van mensen. En dat mensen zich ontheemd voelen. Dat de bedding en samenhang onder grote druk staan. Ik

hoorde het laatst bijvoorbeeld heel duidelijk in Groningen. Van mensen die door de aardbevingen, veroorzaakt door de gaswinning, letterlijk en figuurlijk hun thuis kapot zien gaan. Mensen voelen zich machteloos omdat de NAM daar zo’n beetje alles bepaalt en bovendien alles in het werk stelt om maar zo weinig mogelijk schade te vergoeden. En minister Kamp zit bij die NAM op schoot. Mensen gaan gebukt onder een totaal gevoel van machteloosheid en de respectloosheid vanuit het kabinet, vanuit de politiek. Dat zie, voel en hoor ik elders in het land ook, op heel veel verschillende manieren.’

› **Dat gevoel van ontheemding, bedoel je?**

‘Ja. In Groningen letterlijk: namelijk dat mensen het koffertje bij de deur hebben staan, omdat ze op ieder moment van de dag een aardbeving vrezen. Maar in andere delen van Nederland zie ik die ontheemding ook. Omdat mensen vinden dat er niet meer naar hen wordt omgekeken. Door de enorme economische onzekerheid, door de ieder-

voor-zich-mentaliteit, door het beleid van de afgelopen decennia waardoor mensen niet meer herkend en erkend worden. Let wel: iets minder dan 50 miljard euro is er de laatste jaren bezuinigd op onze samenleving. Vijftig miljard kaalslag! Dat is niet iets wat je effe doet zonder gevolgen. Zoiets snijdt heel diep, tot op het bot van de samenleving. Kijk, en dát is wat ik hoor tijdens die huis-kamergesprekken. Ik hoor dat mensen hun baan in de zorg zijn kwijtgeraakt omdat er 70.000 zorgwerkers werden wegbezuinigd. Ik hoor dat mensen hun baan zijn kwijtgeraakt, omdat bouw- of vervoersbedrijven

een verdienmodel hebben gemaakt van arbeidsmigratie. Dat mensen worden misbruikt als concurrenten van elkaar, als handelswaar. Puur VVD-beleid, waaraan ook Lodewijk Asscher heeft meegedaan. Hij heeft nauwelijks grenzen gesteld aan verdringing en uitbuiting. Er zijn 500.000 werklozen, maar bedrijven halen 340.000 Midden- en Oost-Europeanen hierheen om te werken voor de allerlaagste lonen. En daar heeft maar één groep profijt van en dat zijn de werkgevers. Ze houden zo de lonen voor miljoenen mensen laag. Overigens, wat veel mensen niet weten: ook Wilders heeft

in het verleden met dit beleid ingestemd. Wilders is in wezen niets anders dan de Siamese tweelingbroer van Mark Rutte. Veel mensen willen een heel andere richting op. En terecht! 15 maart is het moment om met Rutte af te rekenen.'

› **Rutte staat hoger in de peilingen dan de SP...**

'Ja, des te meer reden voor iedereen die met Rutte wil afrekenen én de zorg wil verbeteren, de AOW-leeftijd wil verlagen en na de kaalslag de inhaalslag wil maken, om ook echt te gaan stemmen. Want niet stemmen, is Rutte steunen. Wie zwijgt, stemt toe. En het zijn geen tijden om toe te stemmen, maar om juist weer in idealen te geloven. Kijk. We zwemmen nog tegen de politieke stroom in. Maar toch lukt het ons om bijna 10.000 mensen de straat op te krijgen voor het Nationaal ZorgFonds. Dat is historisch! Een groot compliment aan al die SP-actievelingen! Het is de grootste manifestatie in verkiezingstijd van de afgelopen

'Ik weet één ding zeker: van tegen de stroom in zwemmen, krijg je spierballen'

decennia. Ik weet dus één ding zeker: van tegen de stroom in zwemmen, krijg je spierballen. Als wij de stroom ook maar een klein beetje mee krijgen, dan kunnen we heel hard vooruit.'

› **Je hebt het over moeilijke tijden. Komt dat niet ook door buitenlandse invloeden, zoals Trump, de Brexit en andere ontwikkelingen?**

'Vast, Trump heeft allerlei foute bankiers uit Wall Street in zijn regering gezet. Van een gekke vastgoed-miljardair in het Witte Huis hoeft geen arbeider echt iets te verwachten. Maar laten we ons ook niet te veel laten afleiden. Het gevaar voor onze samenleving zit binnen. Het gevaar zit in het Torentje. Het zijn moeilijke tijden omdat Rutte een kaalslag op onze economie en samenleving pleegde van 50 miljard. Miljarden aan belastingcadeautjes voor multinationals en miljonnairs bleven overeind, terwijl tienduizenden thuiszorgers op straat werden gegooid. Er moest per se winst worden gemaakt over de rug van patiënten. En als het aan de neoliberalen

ralen ligt, moet de 71-jarige naast de betonmolen staan terwijl er talloze jonge mensen niet aan het werk komen. Kortom: de last van de crisis is op de rug gekomen van de gewone mensen. Is het dan gek dat mensen vertrouwen verliezen en zich terugtrekken achter hun rolluiken? Ze hebben mooie verhalen gehoord – en die horen ze nu weer – van politici als Asscher en Wilders die als het erop aankwam in de zijspan van de VVD sprongen. Dát is het echte gevaar.'

› **Het gevaar waarvan volgens jou de VVD de motor is. De SP sluit die VVD als regeringspartner uit, maar de PvdA, Groen-Links, D66 en 50Plus doen dat niet...**

'Samenwerking van de SP en de VVD is op landelijk vlak totaal onmogelijk. Wij willen de AOW-leeftijd verlagen, zij verhogen. Wij willen de marktwerking uit de zorg, zij willen meer winstdrift. Wij willen hogere lonen voor de mensen op de werkvloer, zij voor de top. Wij zeggen dus vooraf: er is een historische kans om te gaan voor een regering zonder die verschrikkelijke VVD. En dat is nou

het verschil tussen lef en laf. Kijk, iemand als Henk Krol rommelt nu al met de AOW en wil de senioredagen afschaffen, als je dan ook nog de deur naar samenwerking met de VVD openhoudt, hoe wil je dan het eigen risico of de marktwerking in de zorg aanpakken? Dat kán niet met de VVD. En, Lodewijk Asscher wil de flexibilisering van de arbeidsmarkt aanpakken. Maar heeft hij de afgelopen 5 jaar dan niet geleerd dat dat niet kan met Mark Rutte? Als Jesse Klaver de ongelijkheid wil bestrijden en Rutte een ramp voor het land noemt, dan zullen wij dat drie keer met een vette marker onderstrepen. Maar wat is die stoere taal waard als het kattenluikje naar Rutte wagenwijd open blijft staan? Iedereen weet toch dat door het kattenluikje vroeg of laat rotzooi naar binnen komt, dood of levend. Wie grote woorden spreekt, maar tegelijkertijd het kattenluikje naar Rutte open laat staan, doet een *Samsommetje*. Daar hebben de mensen genoeg van. Zeg nou zelf: je stemt Jesse Klaver en je krijgt Mark Rutte er gratis bij: dat is geen recept voor idealen, maar voor teleurstellingen.' ●

'Moet straks de 71-jarige aan de betonmolen staan terwijl jongeren niet aan werk komen?'

tekst Rob Janssen
foto's Nynke Vissia

ZO DOEN WIJ DAT

De SP maakt in ruim 40 gemeenten deel uit van het college. Hoe maken zij, door sociaal te besturen, het verschil? Zes inspirerende voorbeelden.

tekst Rob Janssen

AMSTERDAM: 'ONZE PLANNEN ZIJN OVERAL UIT TE VOEREN'

Blijde gezichten en een opgeknapte buurt: dat typeert in een paar woorden de werkbrigade. In Amsterdam kunnen mensen die lang van een uitkering moesten rondkomen sinds kort aan de slag. Door achterstallig onderhoud aan wegen, parken en openbare gebouwen weg te werken. Met een echt contract en echt loon, zodat ze er zelf ook echt op vooruit gaan.

Verantwoordelijk wethouder is Arjan Vliegthart van de SP. Hij is blij met het plan: 'Te veel Amsterdammers staan aan de kant. Ze solliciteren zich suf, maar vinden geen baan. Met de werkbrigade slaan we twee vliegen in één klap: mensen hebben werk en onze buurten worden een stuk leefbaarder.' Amsterdam investeert veel in het helpen van mensen die werkloos zijn. Als enige van de vier grote steden slaagde Amsterdam er in om het aantal mensen in de bijstand in 2015 omlaag te brengen. Afgelopen jaar hielp de gemeente zeventuizend jongeren naar school of aan een baan. Met de werkbrigade doet de hoofdstad er nog een schepje bovenop. Vliegthart: 'De strijd tegen de werkloosheid is te belangrijk om op je handen te blijven zitten. We zien dat andere steden met belangstelling kijken naar Amsterdam. Onze plannen zijn overal in het land uit te voeren. Ook door de nieuwe regering, maar die moet er dan wel werk van willen maken.'

foto Olivier Middendorp / HH©

RENKE HELMER, NIJMEGEN

'In een land als Nederland moet ieder kind kunnen leren zwemmen en ik vind het te gek voor woorden dat het schoolzwemmen afgeschaft is. Mijn inzet: geen kind verlaat de basisschool zonder zwemdiploma. Wij stimuleren ouders, kinderen en scholen om kinderen zwemdiploma A te laten halen.'

foto Jacqueline van den Boom©

PETER VERSCHUREN, HOOGZAND-SAPPEMEER

'Veel mensen in onze gemeente zijn arm. Daarom hebben we de afgelopen jaren een collectieve ziektekostenverzekering voor minima geregeld. Ook maakt de gemeente met tientallen organisaties afspraken om uitsluiting te voorkomen en ervoor te zorgen dat mensen mee kunnen doen in de maatschappij.'

foto Jeroen van Kooten©

MARISKA TEN HEUW, HENGLO

'Wij zijn tegen de landelijke bezuinigingen op de sociale werkplaats. Daarom laten we in Hengelo het beheer en onderhoud van straten en parken door een sociaal werkvoorzieningsbedrijf doen. Dat is een echt

GERRIE ELFRINK, ARNHEM

'Je moet geldproblemen niet te lang laten doorsudderen want dan gaat het meestal van kwaad tot erger. Daarom hebben we een afspraak met woningcorporaties, energieleveranciers en verzekeraars. Als mensen daar een betalingsachterstand hebben, krijgen wij een seintje. Zo kunnen we snel samen met die mensen veel ellende voorkomen.'

foto Cees Wouda

JANNIE VISSCHER, EINDHOVEN

'In Eindhoven zijn alle jonge kinderen welkom in onze SPIL-centra. 'SPIL' staat voor Spelen, Integreren, Leren; het is een soort brede school. Ik ben daar trots op. We moeten van de wet kinderen met taalproblemen extra les bieden. Maar wij doen dat voor alle kinderen, niet alleen voor degenen met een achterstand. Het is belangrijk dat kinderen met een verschillende achtergrond elkaar vroeg ontmoeten en samen spelend leren.'

foto Jeroen van Kooten©

sociaal leer-werkbedrijf. Daardoor krijgen mensen die heel moeilijk aan het werk komen toch zicht op echt werk met een eerlijk loon. En: we hebben de gemeentefinanciën op orde gebracht, zonder te bezuinigen op armoedebeleid, verenigingen of vrijwilligerswerk.'

foto Suzanne van de Kerk

foto Rob Nelissen

‘DEZE BEWEGING IS NIET MEER TE

Tienduizend mensen zijn naar het Nationaal Zorgdebat in Den Haag gekomen. Zij hebben vier lijsttrekkers zien kiezen voor het afschaffen van de marktwerking en van het eigen risico in de zorg. Dat Nationaal ZorgFonds gaat er komen!

IN EN OM de enorme tent op het Malieveld in Den Haag verzamelt zich op 18 februari een indrukwekkende mensenmassa. Met tientallen bussen uit heel Nederland stromen ze binnen. Zij komen voor het Nationaal Zorgdebat. Lijsttrekkers Henk Krol (50Plus), Jesse Klaver (GroenLinks), Lodewijk Asscher (PvdA) en Emile Roemer (SP) debatteren over het Nationaal ZorgFonds. Al snel blijkt dat alle vier lijsttrekkers de marktwerking uit de zorg willen halen en het eigen risico willen afschaffen. Ieder zo op zijn eigen ma-

foto Paul Peters

foto Floor Mertens

foto Peter Marten de Vos

STOPPEN'

nier. PvdA en GroenLinks blijken tégen het uitbreiden van het zorgpakket te zijn. De SP wil tandartszorg, fysiotherapie en geestelijke

gezondheidszorg gewoon in het zorgpakket. Roemer: 'Hoe is het mogelijk dat het er ooit uit is gehaald.'

Bulderend gejuich

De duizenden mensen in de Nationaal ZorgFonds-tent laten de politici duidelijk merken waar ze het mee eens zijn. Dat Krol en – uiteraard – Roemer volmondig ja zeggen tegen het Nationaal ZorgFonds wordt met bulderend gejuich ontvangen. Dat Klaver en Asscher dat niet doen komt hen op boegeroep te staan. Maar toch. Ondanks de verschillen tekent zich na jaren SP-strijd een links blok tegen de marktwerking en tegen het eigen risico af. De SP is erin geslaagd van

Links blok tegen de marktwerking en het eigen risico

het Nationaal ZorgFonds hét verkiezings-thema te maken, met een kwart miljoen vrienden, ruime meerderheden in peilingen en 10.000 mensen die hiervoor speciaal naar Den Haag reizen.

Niet verder met Rutte

Roemer houdt de andere lijsttrekkers toch nog even voor dat een beter zorgstelsel niet lukt in een coalitie waar de VVD in zit. Roemer: 'Als je echt verandering wilt, dan kan dat niet met de VVD.' De SP is de enige die durft te zeggen niet verder te willen met Rutte. Roemer: 'Er komt echt geen kabinet waarin SP en VVD zitten.'

Na het debat lopen de duizenden mensen in een lange stoet langs het torentje van premier Rutte. Een zonnig feest met vlaggen,

De grootste politieke manifestatie in deze campagne

zelfgemaakte borden, een brassband, een geluidswagen waarop speciale Nationaal ZorgFonds-liedjes worden gezongen, en héél veel mensen.

'Energie en enthousiasme'

SP-leider Emile Roemer sluit de middag af: 'De grootste politieke manifestatie deze campagne. Tienduizend mensen die de politiek oproepen een Nationaal ZorgFonds in te voeren. Met energie en enthousiasme. Wat een fantastische dag!' Hij noemt de verkie-

zingen van 15 maart een nationaal referendum over het Nationaal ZorgFonds. En na 15 maart? 'Een kwart miljoen mensen zijn inmiddels vriend geworden van het Nationaal ZorgFonds. Het zorgpersoneel staat achter ons. Onze beweging om de marktwerking in de zorg af te schaffen groeit. Deze beweging is niet meer te stoppen.' ●

tekst Diederik Olders

foto Diederik Olders

foto Peter Maarten de Vos

foto Mathijs Spaas

> ROOD KIEST HUISJESMELKER VAN HET JAAR 2017

ROOD, jong in de SP heeft huisbaas Soner Sari van woningcomplex HiCondo in Amsterdam gekozen tot Huisjesmelker van het Jaar 2017. Het is alweer de tiende keer dat deze oneervolle titel wordt toegekend aan de slechtste huisbaas, corporatie of bemiddelaar van Nederland. Sari verhuurt 'luke' studentenwoningen in Amsterdam. Hij weigerde zijn pand fatsoenlijk op te leveren, doet nauwelijks aan onderhoud en intimideert en bedreigt zijn huurders. De 'prijs', een grappig vormgegeven bokaal, is door een woordvoerder in ontvangst genomen (foto onder).

'Niet veilig in je eigen huis'

ROOD-voorzitter Merel Stoop: 'Wat deze huisbaas allemaal flikt is bizar. Vooral de intimidatie gaat erg ver: hij laat huurders zwijgcontracten tekenen en is zelfs veroordeeld voor het fysiek mishandelen van een van zijn huurders.' J. Boos is huurder bij Sari: 'Mijn woning is niet fatsoenlijk opgeleverd af en ik voel me er niet veilig. Dat is het allergergste: dat je je niet veilig voelt in je eigen huis. Sari bedreigt mensen en schuwt geweld niet.'

Uit veel verschillende steden heeft ROOD klachten over huisjesmelkers ontvangen. De meest gehoorde klachten gingen over achterstallig onderhoud, te hoge huren en intimidatie van de huurder door de huisbaas.

Leegstand én kamertekort

Er staat in Nederland 8,7 miljoen m² aan kantoorruimte leeg en daarnaast is er een

foto's: Ernst van Deursen

kamertekort. ROOD en de SP pleiten voor het terugdringen van het kamertekort en het bijbouwen van meer betaalbare huurwoningen. Ook moet er een landelijk vergunningstelsel komen voor grote verhuurders. De vergunning moet afgepakt

worden bij verhuurders die de fout in gaan. Stoop: 'Huurders als Sari komen talloze keren in opspraak, maar kunnen gewoon doorgaan met het uitbuiten van hun huurders. Dat moet worden aangepakt!'

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EVEN GEEN VERHUISCIRCUS

Wanneer we op 15 maart in Nederland naar de stembus gaan, zou de Eurofractie eigenlijk in Straatsburg moeten zijn voor de plenaire bijeenkomst van het Europees Parlement. Maar dat gaan we dus niet doen: we willen in Nederland zijn, bij de campagne en natuurlijk bij de uitslagenavond. Op 13 maart gaan we in Amersfoort met de hele Eurofractie het belteam versterken en de dagen ervoor en erna helpen we onze eigen afdelingen met de campagne.

Los hiervan blijft het natuurlijk belachelijk dat we eens per maand gedwongen worden om in Straatsburg bij elkaar te komen, terwijl Brussel al vol staat met gebouwen van het Europees Parlement. Hoe eerder dit verhuiscircus stopt, hoe beter. Daarom ook maakte ik eerder met Buitenlandse Zaken de afspraak dat we samen zouden proberen een alternatief te ontwikkelen: Frankrijk een mooie andere instelling en het EP gewoon in Brussel.

Ik was dan ook erg verbaasd dat minister Koenders in een opinie in het AD onlangs opeens kritiek leverde op Europarlementariërs die altijd maar heen en weer aan het reizen waren – terwijl hij al anderhalf jaar de tijd heeft gehad om samen met ons te werken aan echte oplossingen! Tijdens het jaarlijkse debat in de Tweede Kamer over de EU, waar ook Europarlementariërs aan deel mogen nemen, heb ik hem erop aangesproken en deze week heb ik – in Straatsburg – met zijn ambtenaren afspraken gemaakt. We moeten alles op alles zetten om een eind te maken aan het verhuiscircus, niet via snelle nummertjes in een opinie in een krant, maar door een goed uitgewerkt plan dat we Straatsburg en daarmee de Fransen kunnen aanbieden. Aan de SP zal het niet liggen.

LINKSVOOR **'WE MOETEN SCHERP BLIJVEN'**

Milieu-activist Remi Poppe (78) uit Vlaardingen is een echt haantje-de-voorste. Hij was het eerste Vlaardingse gemeenteraadslid voor de SP, kwam samen met Jan Marijnissen als eerste SP'er in de Tweede Kamer en was in 1977 de eerste landelijke SP-lijsttrekker. Veertig jaar later duwt hij de lijst, maar voor alles blijft hij activist: 'Actie voeren is nodig, en veel leuker dan vergaderen en ouwehoeren.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Volgens onze ledenadministratie ben je lid sinds 1980.

'Ik ben van voor onze jaartelling! Ik ben er al bij sinds de oprichting in 1972, maar toen hielden we dat nog niet zo bij.'

› Van lijsttrekker tot lijstduwer: je bent het nog niet zat?

'Natuurlijk niet. Je bent niet snel te oud om op gepaste wijze politiek actief en nuttig te zijn. Ik denk mee over acties, geef als afdelingen daarom vragen politieke scholing en als we vijftig zetels halen dan ga ik de Kamer weer in. Politieke strijd en actie zijn nog steeds nodig: 1 procent van de wereldbevolking bezit meer dan de overige 99 procent samen. Dat is uitbuiting. Van arbeid, maar ook van het milieu. Werkloosheid en milieuvervuiling zijn broer en zus. Wat niet genoeg oplevert kiepert het bedrijfsleven eruit, wereldwijd. Afval het milieu in, arbeiders de poort uit.'

› Helpt actie voeren wel?

'Ja, anders was ik er niet al die jaren mee doorgegaan. Zeker op milieugebied hebben we echt wel veel gepresteerd en vooruitgang geboekt. In de jaren zeventig voltrok zich in Vlaardingen een milieuramp van de eerste

orde. Het water rond de stad bevatte puur gif, er werden scholen gesloten vanwege de stank. Wij gingen om 6 uur 's morgens naar de fabriekspoorten. We benadrukten het gezamenlijk belang: "Het is toch te gek voor woorden dat je hier omwille van je boterham je eigen viswater staat te verstieren?!" Zo kregen we veel mensen van de werkvloer achter de strijd tegen milieuvervuiling. We zijn niet tégen fabrieken, maar voor schóné fabrieken. Economie moet er voor de mensen zijn en niet andersom.'

› Net als de politiek.

'Ja, de SP moet gereedschap in handen van de mensen zijn om zichzelf te kunnen organiseren. Daarom hebben we de taak om ervoor te zorgen dat we scherp blijven: aan bot gereedschap heb je niets. Daarvoor moet je steeds een kritische analyse hebben van de oorzaken van het probleem dat je wilt aanpakken; en daarop mensen mobiliseren en organiseren. Zo deden we dat altijd en dat moet zo blijven. Parlement of gemeenteraad is daarbij geen doel op zich, maar moeten we blijven zien als belangrijk extra gereedschap in de strijd tegen een systeem van uitbuiting.' ●

SANDRA KIJKT

WIE Sandra Beckerman (1983), teamleider van wetenschappelijk bureau SPark en SP-fractievoorzitter in de Provinciale Staten van Groningen

KIJKT De Stille Beving. Regie: Piet Hein van der Hoek (Dutch Broadcasting Company)

› Wat heb je gezien?

‘Twee jaar uit het leven van de familie Heite, die net buiten Bedum woont, midden in het Groningse aardbevingsgebied. De documentaire De Stille Beving geeft een heel integer beeld van hoe de gaswinning het huis, maar ook het leven van dit jonge gezin ontwricht. Alleen al de titel is zo treffend, het is echt een stille ramp.’

› Een ramp?

‘Het droomhuis van de familie Heite staat er niet meer. Afgebroken, kapot door de gaswinning. Net als dat van vele andere families. Groningers zijn dubbel ontheemd geraakt: ze zijn niet alleen hun huis kwijt, maar ook hun gevoel van veiligheid. In de steek gelaten door een overheid die ze niet hielp en tegen de NAM liet vechten.’

› Maar daar wordt nu toch iets aan gedaan?

‘Er is geld uitgetrokken voor een oplossing, maar lang niet genoeg. Er is in de Tweede Kamer een motie aangenomen dat de gaswinning in Groningen verder wordt teruggebracht, dat er een uitkoopregeling komt voor iedereen die het gaswinningsgebied wil verlaten en dat de schadeafwikkeling van de bewoners niet meer door de NAM wordt gedaan. Alleen zijn we er hiermee nog lang niet. Het zijn woorden, geen daden!’

› In verkiezingsbeloftes kunnen de Groningers niet wonen?

‘Op GroenLinks en SP na, hebben partijen

‘ALS JE HUIS KAPOT IS, IS JE HUID KAPOT’

helemaal geen forse verlaging laten doorrekenen bij het CPB. Verantwoordelijk minister Kamp zei zelfs letterlijk dat het kabinet met deze motie geen enkele opdracht krijgt. Feitelijk is er dus nog niets veranderd. Pas wanneer er écht iets verandert, kan langzaam maar zeker het veiligheidsgevoel en vertrouwen groeien.’

› Hoe bedoel je?

‘Afgelopen maand vertelde de zesjarige Rosemarijn tijdens de fakkeltocht, de grootste demonstratie in Groningen sinds de jaren tachtig, dat haar school niet veilig is. En dat ze gedroomd had dat ze roze behang in haar kamertje zou krijgen. Maar dat kan niet, want de scheuren in haar muren moeten telkens dichtgesmeerd worden na een beving. Wat zegt de premier in reactie op de fakkeltocht: “Maar er gaat al zoveel geld heen.” Het gaat niet om geld! Het gaat om een veilige school en roze behang voor Rosemarijn!’

› Jij wilt de Groningse strijd als Kamerlid voortzetten?

‘De SP is sinds vorig jaar de grootste partij in Groningen en Eelco Eikenaar doet het sindsdien geweldig als Gedeputeerde, met gaswinning als portefeuille. We hebben een verlaging van de gaswinning afgedwongen

bij de rechter. Maar het is niet genoeg. Er moet een andere regering komen. Anders worden de Groningers nog steeds murw gebeukt door de gevoelloosheid van de NAM en moeten ze er telkens zelf voor blijven zorgen dat ze krijgen waar ze recht op hebben. Zelfs het feit dat deze documentaire vóór de verkiezingen landelijk door de NPO wordt uitgezonden, moest door de Groningers zelf met een twitteractie worden afgedwongen.’

› Het is belangrijk voor de Groningers dat ook de rest van Nederland De Stille Beving ziet?

‘Ja, deze film maakt zo duidelijk en voelbaar wat er aan de hand is, waarom het nodig is dat de overheid ingrijpt en de NAM eruit gooit. Juist ook voor mensen die eigenlijk nog niet veel weten van Groningen en misschien stiekem weleens “het valt wel mee en ze zijn er nu toch mee bezig” gedacht hebben. Als je huis kapot is, is je huid kapot. En waarom? Deze bevingen zijn geen natuurramp maar het gevolg van politieke keuzes. De NAM en de overheid hebben dit heel bewust gedaan, dat maakt het dubbel zo pijnlijk.’ ●

tekst Jola van Dijk

#VERKIEZINGSPUZZEL

De verkiezingspuzzel kent drie onderdelen: Cryptogram, Codekraker en 9-Omringd.

- Het Cryptogram combineert ditmaal cryptische omschrijvingen met historische kruiswoord-omschrijvingen.
- In de Codekraker is ieder getal in het diagram gelijk aan (precies) 1 letter uit het alfabet. Plaats gelijke letters in vakjes met gelijke getallen. In de tabel staan hints om u op weg te helpen. Zo komt de letter Z (een '2') in deze puzzel tweemaal voor.

- In het 9-Omringd maakt u m.b.v. de hints en de negen gegeven letters acht woorden van vijf letters (2 diagonaal, 3 verticaal, 3 horizontaal). Maak hierbij telkens gebruik van de drie letters 'in de rij'. Deze drie in het centrum gegeven letters hoeven niet in de huidige volgorde in het woord voor te komen!
- De Eindoplossing is een 9-letterig verkiezingswoord dat u vindt door de letters van de vakjes met aanduiding A,B,C (etcetera) over te brengen naar de Oplossingstabel. Dit woord kunt u als oplossing inzenden naar de redactie.

OPLOSSINGEN FEBRUARI

CRYPTOGRAM

Horizontaal: 4) Kraanvogel 10) Nalaten 11) Dankwoord 12) Pet 13) Schilderwerkje 16) Nawee 17) Eekhoorngras 19) Afrit 20) Naaktslak 21) Orgaan. **Verticaal:** 1) Aardschok 2) Aldoor 3) Handgemaakt 5) Van Dik Hout 6) Gewijde grond 7) Blokken 8) Stapelwolken 9) Inktstel 14) Weetal 15) Egaal 18) Alaaf.

SPIRAALTJE

De volgorde van de gezochte woorden in het spiraaltje is: Klimsparen; Nieuwsgroep; Polistekst; Troonraad; Digibeet; Toedeel; Linkse; Elite; Emir; Ram; Ma.

De winnaar van februari is Sjon Sonnemans uit Tilburg.

Stuur uw oplossing vóór 22 maart 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

DOORLOPENDE MACHTING BON OM LID TE WORDEN

SP

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

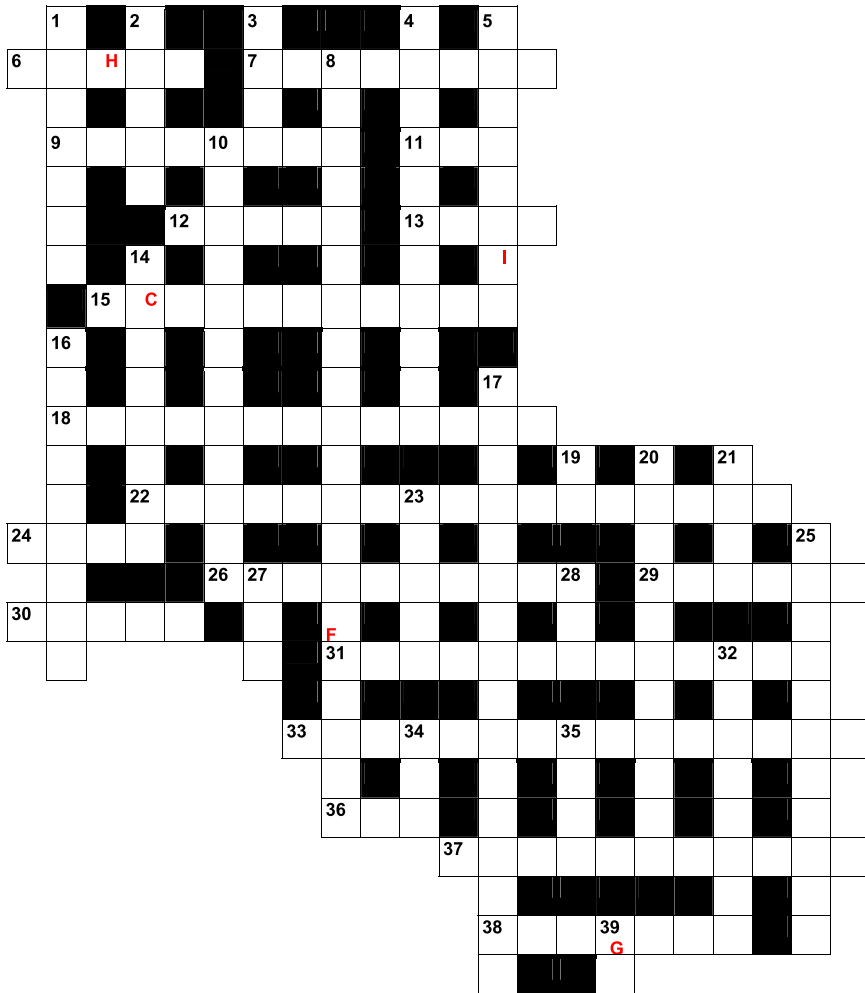
€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune maart 2017

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

CRYPTOGRAM

Horizontaal

6 Adriaen van Bergen; turfschip; 80-jarig. Welke stad? (5) 7 Komt in varianten als Rijks-, Lands- en des Duivels. (8) 9 Bestuurder schittert slechts klein aan het regeringsfirmament. (8 en 4,4) 11 Latijnse term voor 'recht'. (3) 12 Wat je verdient is niet wat je krijgt. (5) 13 Slogan. (4) 15 Wetgeving biedt rechtsregels; ... geeft kaders voor het implementeren daarvan. (11) 18 Conflict tussen staten, uitgevochten middels sancties. (13) 22 [ENTER] Vluchteling. Wel eerst even examen doen. (17) 24 Als zij eenmaal gevestigd is, willen ze niet meer weg, die politici en monniken. (4) 26 In buitenlandse dienst van hun land. (10) 29 Oktober '97. "Even ...", vermaande Jan Marijnissen. (6) 30 "Een beetje integer kan niet." Zei wie? (5, achternaam) 31 Wanneer beloften van politici vóór uw stem niet stroken met gedrag ná uw stem. (13) 33 Een (goede) relatie vergt rede. (15) 36 Staat hield op te bestaan, 3 oktober 1990. (3, afk.) 37 Favoriet tijdverdrijf prins Maurits van Oranje. Ook deze dieren stonden 'op stal'. (11) 38 Hier, op het binnenhof, vernam Van Oldenbarneveld zijn doodstraf. (7)

Verticaal

1 Algemene term voor een (vertegenwoordigend) bestuurlijk adviserend orgaan. (7) 2 Econoom vernam (1967) via zijn autoradio dat hij minister zou worden. (5) 3 Vertegenwoordiger mag geen opdracht hebben tot standpunt: stemmen zonder ... (4) 4 Loopt voorop bij een betoging. (11) 5 Huis ...; dit vorstengeslacht regeerde over de Nederlanden (1481-1582). (8) 8 Rijk =/= Arm. (20) 10 Zeg verplicht: "Neel!" (6,6 en 12) 14 Ministerie speelt gebruikelijk in de achterhoede. (8) 16 Al die mensen die (niet) van voren een partij steunen. (9) 17 De nota voor Teeven's buitenechtelijke verhouding? (16) 19 Stijlloze bedoening, daar bij het provinciebestuur. (2, afk.) 20 Bij de FNV zijn dit allemaal kameraden. (11) 21 Hiermee laat u zich horen op 15 maart. (4) 23 Nederlands oud-politicus werd ook bekend door 'Het kwartje van ...'. (5) 25 Beslissingsbevoegdheid: sprekend een plank. (11) 27 Organisatie behandelt aanvragen van mensen die Nederlander willen worden. (3, afk.) 28 Omroep fuseerde met Teleac en RVU tot NTR. (3, afk.) 32 Extremist kan, in vrije vorm, schadelijk zijn. (8) 34 Adviesorgaan van de Nederlandse overheid. (3, afk.) 35 Zet deze politieke partij aan tot gebruik van hersencellen? (4) 39 Niemand wil een telling? Wet aangenomen. (2, afk.)

CODEKRAKER

14	4	7	14	6	D	1	12
1		5		4			13
1		11	2		2		11
		1		8			11
9		13	5	3	1		12
4		11		5			
3	11	12	13	E	11	10	7

Hints: 2=Z; Ministerie; Verschijning; SP-Bolwerk; Premier; Oud Links; Vogeltje

HINTS 9-OMRINGD

- 1) Rutte ziet het niet.
- 2) Het Russische 'Doveraj, no proveryaj' werd Reagans '....., but verify'.
- 3) En de koning, hij
- 4) Hogere pensioensleeftijd kraakt de botten van Jantje
- 5) Politiek, een vreemde tak van
- 6) Op die Brexit kun je liggen.
- 7) Verkiezingsbeloften, nu voor u gezongen op I-.....
- 8) Winnaars & Verliezers: 'Jantje lacht, Jantje

1		2	3	4	

5	...	S	P	T	...
6	...	R	I	B	A
7	...	U	N	E	...
	B
8	9-OMRINGD				

THEO DE BUURTCONCIËRGE

EEN NIEUWE LENTE, EEN NIEUW PARLEMENT, EEN NIEUW KABINET...

NOU... ER ZIJN PLEKKEN IN NEDERLAND WAAR ZE NOG NIET KLAAR ZIJN MET HET HANDMATIC STEMMEN TELLEN...

NU GAAT ALLES BETER WORDEN IN DIT LAND...

JA, DAN BLIJKT WEER HOE BELANGRIJK ONDERWIJS IS... VERDER DAN TIEN TELLEN ZONDER COMPUTER IS BEST LASTIG...

ALLES WORDT BETER... DE EIGEN BIJDRAGE IN DE ZORG VERDWINT

ECHT WAAR?

OM DAT TE BETALEN MOET DE EIGEN BIJDRAGE WEL FORS OMHOOG

MAAR DAT NOEMEN ZE DAN PREMIESTIJGING

EN DE AOW GAAT WEER NAAR 65 JAAR...

DAT WORDT BEKOSTIGD DOOR DE AOW FLINK TE VERLAGEN

DE ENERGIEHEFFING OM DE 0 ZO BELANGRIJKE ALTERNATIEVE ENERGIE-OPWEKKING MOGELIJK TE MAKEN STIJGT ENORM...

ZODAT DE PROCESSEN BETAALD KUNNEN WORDEN TEGEN DE TEGENSTANDERS VAN WINDMOLENS EN DE ACTIEGROEPEN VOOR WIE HET ALLEMAAL NIET SNEL GENOEG GAAT...

HET WORDT OOK VEILIGER IN DIT LAND! ER KOMEN NIEUWE VEILIGHEIDSDIENSTEN OMDAT DE OUDE ZIJN OVERGENOMEN DOOR BUITENLANDSE HACKERS EN BINNENLANDSE CRIMINELE BENDES...

DAT KOST GELD EN DAT KOMT UIT EIGEN BIJDRAGE VOOR REISDOCUMENTEN, ID'S, DIGID EN EEN HEFFING OP INTERNETGEBRUIK...

... OM DE INFILTRATIE VAN CRIMINELEN IN POLITIE EN VEILIGHEIDSDIENSTEN TE BETALEN KOMT ER EEN EIGEN BIJDRAGE OP NIET IN KOFFIESHOPS...

ALS KLAP OP DE VUURPIJL GAAT DE NEDERLANDSE EIGEN BIJDRAGE VOOR DE NAVO HARD OMHOOG...

TE BETALEN MET EIGEN BIJDRAGEN UIT DE ZORG, ONDERWIJS, ENERGIE, AOW, OPENBAAR VERVOER EN BTW

DAN MOËTEN DE UITKERINGEN OMHOOG ANDERS IS ER GEEN BASIS VOOR EEN EIGEN BIJDRAGE

ER KOMEN PGB'S: PERSOONS GEBONDEN BIJDRAGEN...

EEN STERKE NAVO IS WEL NODIG MET PIE DREIGENDE TAAL UIT RUSLAND...

JA, MAAR DE NAVO GAAT DAN OOK EEN MUUR BOUWEN TUSSEN RUSLAND EN DE REST VAN EUROPA...

HET GELD DAARVOOR KOMT VAN HUURDERS DIE EEN EIGEN STEENTJE MOETEN BIJDRAGEN...

EEN MUUR? LATEN DE RUSSEN ZICH TEGENHOUDEN VOOR EEN MUURTJE?

NEE, DIE MUUR MOET EUROPEANEN TEGENHOUDEN DIE NAAR RUSLAND WILLEN OM AL DIE EIGEN BIJDRAGEN TE ONTVLUCHTEN...

AIS IEDEREEN MAAR ZO WEG KAN HAAL JE DE FUNDAMENTEN VAN DE EUROPESE SOLIDARITEIT ONDERUIT...

TRIBUNE

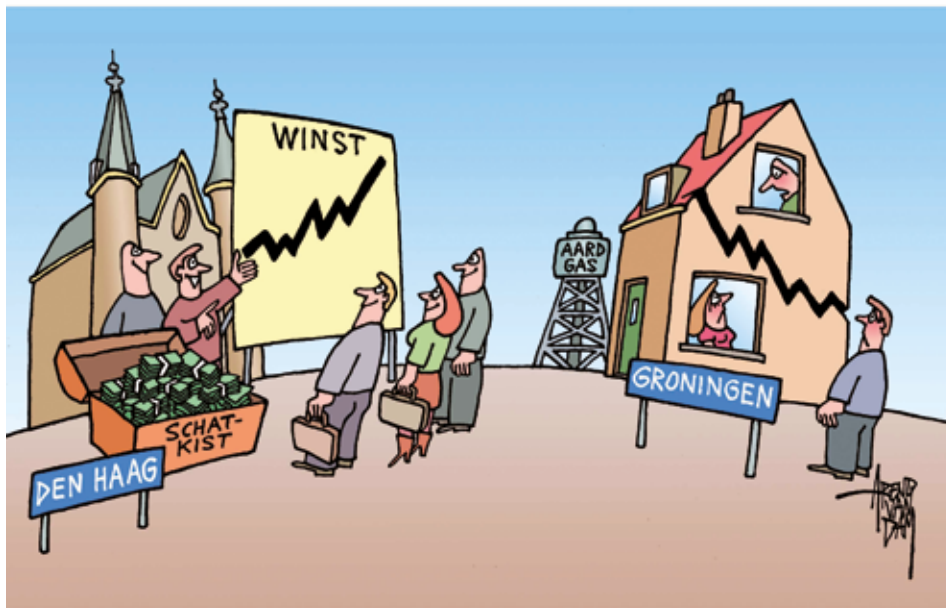
Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 4 • april 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

14

DE CIJFERS, DE ANALYSE, HET PERSPECTIEF

BELGISCH OFFENSIEF TEGEN DE GRAAIERS

baten en lasten

DE PUBLIEKE SECTOR AAN HET WOORD

Tussen 2008 en 2016 heeft de SP gesproken met ruim 60.000 werkers in de publieke sector. Verloskundigen, leerkrachten, politieagenten, wetenschappers en nog veel meer. Die onderzoeken zijn gepubliceerd in de rapportenreeks 'Aan het woord'. Ineke Palm van het Wetenschappelijk Bureau beschrijft de grote lijn van al die onderzoeken nu in het rapport 'De publieke sector aan het woord'. De oproep: samen met de werkers in de publieke zaak de marktwerking stoppen, het publieke belang borgen, de publieke moraal herstellen en de publieke sector democratiseren.

<https://www.sp.nl/ZJt>

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD ZOMERSCHOOL 2017

Van 22 tot en met 27 juli organiseert ROOD de Zomerschool: een toffe week vol leerzame scholingen. Het thema dit jaar is *Revolutie*.

Het belooft weer een inspirerende week te worden, met interessante sprekers. Zo is onder anderen SP-voorzitter Ron Meyer

aanwezig. Natuurlijk is de Zomerschool niet alleen leerzaam, maar ook heel gezellig.

Meld je dus snel aan, door 40 euro over te maken op rekeningnummer NL35RABO0321512812 ten name van Rood, jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam,

je lidnummer en 'zomerschool'. De Zomerschool vindt plaats op een prachtige locatie nabij Meppel.

Vragen kun je mailen naar rood@sp.nl en over het precieze programma wordt snel meer bekend.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Robert de Klerk, Gonnie Sluijs, Nynke Vissia

Aan dit nummer werkten mee

Nico Brons, Robin Bruinsma, Henk Drenth,
Patty Hamerslag, Margot de Heide,
Erik van 't Hullenaar, Wiebe Kiestra,
Paul Peters, Karen Veldkamp

Foto cover

Paul Peters / SP

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Alle 14 goed!

De nieuwe SP-Kamerfractie

4

Verkiezingsavond

Van Boxmeer naar Den Haag...
en weer terug

6

De analyse

Valt het nou mee of valt
het tegen, Ron?

12

Peter Mertens

'Links moet de mensen leren
de ruggen te rechten'

18

Zij die nieuwe wegen inslaan

Acht Kamerleden nemen afscheid

24

- 9** Verkiezingsuitslagen: Zo stemde Nederland
- 14** Campagnehelden: 'Verkiezingen of niet, wij zijn er voor de mensen'
- 22** Eindelijk: SP-wet aangenomen tegen verdringing en werken zonder loon
- 28** LinksVoor: Tamara Koppelaar houdt van wild
- 29** Tijmen leest over de Teevendeaal: De rekening voor Rutte

- 16, 17, 27** Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel
- 32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Het eenvoudige dat zo moeilijk te verwezenlijken is

SP'er Jimmy Dijk gaat twee dagen na de verkiezingen op bezoek bij de bewoners van de wijk Selwerd in Groningen. 'Zijn er nog stemmen te winnen dan?', vragen journalisten hem. 'Nee,' zegt Jimmy, 'een socialist gaat niet alleen de buurt in om stemmen te winnen.' In Selwerd wordt asbest gesaneerd, worden daken vernieuwd en ramen vervangen. Prima, zou je denken. Maar die renovatie gebeurt met de bewoners nog in de huizen. Een week lang hebben mensen geen gas, anderhalve week geen warm water en twee weken kunnen ze hun keuken niet gebruiken. Op beelden van lokale omroep Oog TV is te zien hoe asbest gesaneerd wordt in een kamer waar een kind op de bank slaapt. De woningcorporatie voert grote werkzaamheden uit onder de noemer onderhoudswerk en woningverbetering. Hopend de bewoners dan geen vergoeding te hoeven betalen om bijvoorbeeld tijdelijk elders te kunnen wonen. Jimmy en de mensen van de Populierenlaan in Selwerd pikken dit niet. Ze dreigen met acties, bijvoorbeeld douchen, slapen en eten in het kantoor van woningcorporatie Nijestee.

In het hele land trekken SP'ers het land in. Niet om stemmen te winnen, maar om met mensen in buurten, op scholen en op werkvloeren vooruitgang te pakken. Ze halen die vrijdag en zaterdag alweer tientallen nieuwe ideeën op. Van de buslijn tot het buurthuis. Wat heeft de lekkende dakgoot, de onveilige straat of het trapveldje nou met socialisme te maken? Nou, alles. Wat is er méér socialistisch dan de woonomstandigheden nu en hier te verbeteren? Wat is een betere manier om individualisering te bestrijden dan de samenhang, gemeenschapszin en bemoeienis met de eigen omgeving te versterken? De SP zit vol Jimmy's en ons land vol Selwerds. We gaan komend jaar 1 miljoen mensen spreken en een betere buurt en samenleving afdwingen.

Zal dat soms moeilijk zijn? Zeker! Maar om met de Duitse schrijver Brecht te spreken: Es ist das Einfache das schwer zu machen is.

Ron Meyer
voorzitter SP

ALLE 14 GOED!

Een spetterend team

Op 22 maart zijn we als vernieuwde SP-fractie in de Tweede Kamer aangetreden, met maar liefst zeven nieuwe Kamerleden. Alle veertien staan we klaar om te knokken. We zetten de strijd voort tegen ongelijkheid en armoede. We maken ons sterk voor goede kansen voor de jeugd en een waardige oude dag voor ouderen. We verzetten ons tegen extremisme, oorlog en geweld. Met een team waar het enthousiasme vanaf spat!

Onze zeven nieuwe Kamerleden staan te trappelen om de voor hen nieuwe wereld te ontdekken. Een deel van de blijvende Kamerleden kiest ervoor om een nieuw werkterrein te verkennen.

Renske Leijten neemt na vele jaren afscheid van de portefeuille Zorg en wordt woordvoerder Financiën en Europa. Sadet Karabulut, die continu de degen heeft gekruist met de minister van Sociale Zaken over Werk en Inkomen, verlegt haar terrein naar Buitenlandse Zaken en Defensie. Sandra Beckerman, die Groningers bijstond tegen de gasgiganten en de SP in de provincie Groningen de grootste maakte, houdt zich ook in de Kamer bezig met Energie en Gaswinning en neemt ook Wonen en Wijken voor haar rekening.

Frank Futselaar en Peter Kwint gaan zich bezighouden met onder andere Onderwijs. Onze wens voor kleinere klassen en de strijd tegen het leenstelsel is bij hen ongetwijfeld in goede handen. Nine Kooiman en Lilian Marijnissen gaan op Zorg voortbouwen op het goede werk van hun voorgangers op deze portefeuille.

Maarten Hijink bekommert zich om Economische Zaken en handelsverdragen zoals TTIP en CETA, terwijl Cem Lacin zich verdiept in Infrastructuur, Verkeer en Milieu. Justitie en Sport blijft het terrein van Michiel van Nispen en Ronald van Raak blijft woordvoerder Binnenlandse Zaken en Veiligheid. Maar ook Koninkrijksrelaties, waar hij de strijd heeft aangeboden met corrupte politici in de overzeese gebieden. Bij Bart van Kent en Jasper van Dijk liggen de onderwerpen Werk en Inkomen, Pensioenen en Integratie.

En ik? Ik ben de trotse aanvoerder van dit team. We komen met voorstellen om Nederland beter te maken en deinzin niet terug om actie te voeren, binnen maar vooral ook buiten de Kamer. Wij gaan met deze nieuwe club de strijd aan. Samen met jou. Doe je mee?

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

Foto: hams van de Poel©

UITSLAGENAVOND

‘STABIEL IN ZULKE INSTABIELE TIJDEN’

Wisselende stemmingen tekenen de uitslagenavond van de SP in het Haagse Theater aan het Spui. Eerst de opluchting, dan toch de teleurstelling, maar uiteindelijk het optimisme.

HET WOORDJE ‘ALS’. Het valt zo vaak in de bus waarmee de SP'ers uit de 'Roemer-regio' op verkiezingsavond van Boxmeer naar Den Haag reizen. Als de peilingen er naast zitten... als Rutte die Turkse ministers geen halt had toegeroepen... als we de grootste op links worden... De socialisten uit Noordoost-Brabant en Noord-Limburg speculeren volop. Theo Weenink, vele jaren samen met Roemer de spil van de Boxmeerse SP, houdt

foto hans van de Poel©

foto Nymke Vissia

foto's Paul Peters

Linkerpagina: Speech van Emile Roemer na de exit-poll. **Rechterpagina, boven:** In afwachting van de uitslag. **Boven rechts:** singer-songwriter Kira. **Onder links:** SP-huisband SPic en SPan. **Rechtsonder:** Een eerste analyse van SP-voorzitter Ron Meyer.

zich echter overwegend op de vlakke. Dit is niet zijn eerste verkiezingsavond en hij weet hoe de electorale bal kan rollen. Na de verkiezingsavond van 2012 liep hij zorgzaam door de bus om teleurgestelde partijgenoten een hart onder de riem te steken. Zou hij dat vannacht weer moeten doen?

Als de bus aankomt bij het Haagse Theater aan het Spui, wordt net het resultaat van de

eerste exitpoll bekend gemaakt. De SP krijgt veertien zetels. Geen luid gejuich in de zaal, geen euforie. Maar ook geen grafstemming of teneergeslagen sfeer. Veertien zetels. Minder dan gehoopt, maar beduidend meer dan de peilingen de partij maanden eerder toedichtten. Zo goed als overeind gebleven, stabiel, na zo'n lange, harde campagne die eerst de PVV en GroenLinks, en vervolgens het CDA als sensationele winnaar leek te

gaan opleveren. Die partijen boeken inderdaad zetelwinst. Maar het is de VVD die, ondanks zwaar verlies, de grootste blijft. En wanneer de SP-huisband Spik & Span de eerste maten inzet, beginnen – net als in de bus – de speculaties: ditmaal over de samenstelling van een nieuwe Haagse coalitie. Al snel komt de eerste lokale uitslag binnen. Dat is traditioneel Schiermonnikoog. Maar daarna wordt het stil. Want deze keer

De sfeer in Theater aan het Spui in Den Haag was uitstekend.

worden uit angst voor hackers alle stemmen met de hand geteld. Dat kan dus nog laat worden. Toch koddig: de alom bejubelde digitalisering die zichzelf opvreet. Anno 2017 stemmen we dus weer gewoon met het rode potlood. En daarom is deze verkiezingsavond toch anders dan anders. Waar eerder doorlopend gejuicht – of getreurd – kon worden als de uitslag in Winschoten, Kerkrade, Hilvarenbeek of Almelo binnenkwam, mogen we nu blij zijn als er überhaupt voor middernacht een paar uitslagen ergens uit het land komen. En blijkbaar ook zó 2017: security-mensen in de zaal, die je met de zorgvuldig ingestudeerde blik van 'kijk-mij-hier-eens-effe-op-m'n-hoede-zijn' aankijken als je je schoudertas even op de grond zet.

'Trots? Ja!'

Wie trouwens denkt dat de Boxmeerse clan vanavond van ver moest komen, moet toch eens verder kijken in Theater aan het Spui. Daar is bijvoorbeeld helemaal uit Groningen Eelco Eikenaar, de SP-gedeputeerde die over gaswinning gaat en een verbeterde strijd voert tegen de NAM. En gaswinning in de noordelijke provincie groeide uit tot een landelijk thema tijdens deze verkiezingscampagne. Later zal Eikenaar tevreden vaststellen dat Oost-Groningen grotendeels rood kleurt. In de gemeenten Veendam, Delfzijl, Oldambt, Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde zal de SP de grootste blijken. Uit een andere uithoek van het land komen Irma Koopman en Ben Rewinkel. Het tweetal uit het Zuid-Limburgse Landgraaf is goedgemutst, want ze vermoeden een goede uitslag in

hun gemeente. Dat blijkt een goede inschatting, want met 16,7 procent van de stemmen wordt de SP er tweede.

En dan stijgt toch een luid gejuich op. Dat is als Emile Roemer, geflankeerd door de mensen van de kandidatenlijst, het podium betreedt en verwoordt hoe velen het voelen: 'Om maar meteen met de deur in huis te vallen: had ik gehoopt op meer? Ja! Ben ik trots op ons? Ja!' De SP-leider spreekt van 'een inhaalrace waar ik trots op ben'. 'Trots dat je in zulke instabiele tijden stabiel bent. We hebben onszelf teruggeknokt en een basis gelegd om de komende jaren op door te bouwen. Wij krijgen Nederland in beweging en doen we dat niet in de Kamer, dan doen we 't op straat. Wij laten de mensen in Groningen, de mensen met Q-koorts, de mensen in de zorg en de mensen met de laagste inkomens niet zakken. We stonden er gisteren, we staan er vandaag en we staan er morgen.' Die woorden worden door de zaal massaal beantwoord met een bekende kreet: 'Actie, actie!' Het signaal is helder. De partij richt de blik naar voren en de doelen zijn helder. Opnieuw neemt Spik & Span de muziekinstrumenten ter hand. En nu gaan de voetjes wel heel duidelijk van de vloer. Een gering verlies, en toch optimisme. Optimisme voor de toekomst.

Smartphone

In de bus terug naar Boxmeer is Theo Weenink bijna de enige die niet slaapt. Op zijn smartphone checkt hij uitslagen die nu, om twee uur 's nachts, binnen komen druppelen. Nee, die van Boxmeer is nog steeds niet binnen. Die van Gennep en Bergen wel: in beide Noord-Limburgse gemeenten in de 'Roemer-regio' is de SP de grootste. Als de bus om kwart over drie in Boxmeer aankomt, wordt duidelijk dat de SP ook in Boxmeer met 27,5 procent van de stemmen alle concurrenten ruim achter zich laat. De volgende ochtend is Theo ondanks de extreem korte nacht alweer op pad. Met een ladder en een affiche 'SP-stemmers bedankt' die hij op een Boxmeers aanplakbord gaat plakken. Een fotograaf van Dagblad De Gelderlander maakt een foto van het tafereel en plaatst die de volgende dag met een bijschrift: "Ook al is Boxmeer de woonplaats van lijsttrekker Emile Roemer, dat betekent niet dat de SP het vanzelfsprekend vindt dat veel mensen er op de partij stemmen." En zo is het maar net. In instabiele tijden is niets vanzelfsprekend. Maar de SP staat er. ●

tekst Rob Janssen

UITSLAGEN

LEGENDA: ROOD IS GOED!

Zowel in de tabel als op de kaartjes (volgende pagina) zijn de volgende kleurcodes gebruikt.

Uitslag landelijk		
Partij	2017	2012
	zetels	zetels
VVD	33	41
PVV	20	15
CDA	19	13
D66	19	12
GL	14	4
SP	14	15
PvdA	9	38
CU	5	5
PvdD	5	2
50Plus	4	2
SGP	3	3
Denk	3	0
FvD	2	0

Stijgers en dalers

Het verschil tussen de uitslag in 2017 en die in 2012

- meer dan een halve procent gestegen
- ongeveer gelijk gebleven
- meer dan een halve procent gedaald

Rangorde

Was de SP in deze gemeente de grootste?

Het getal geeft de rangorde aan.

- SP is nummer 1
- SP is 2^e of 3^e
- SP is 4^e of 5^e
- SP is 6^e of lager

Bronnen: NRC, ND en Kiesraad

* In gemeenten die sinds de verkiezingen in 2012 een herindeling hebben gehad – aangegeven met een '*' – is de uitkomst in 2012 een geschatte gemiddelde uitkomst van de voormalige gemeenten.

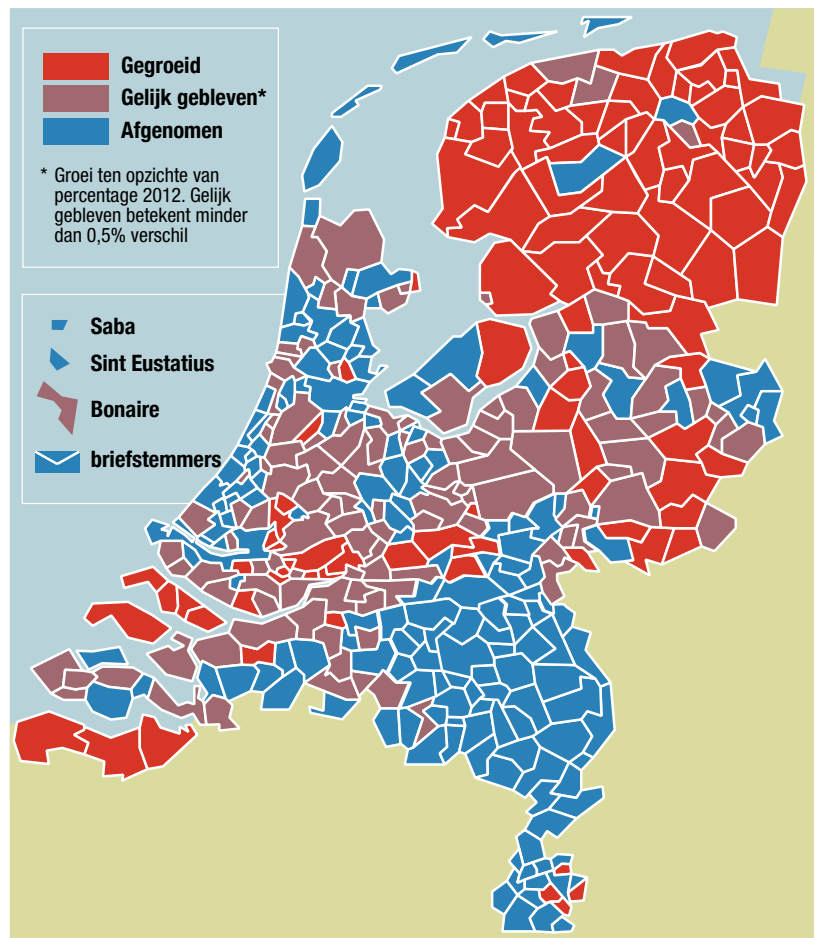
Uitslag per gemeente

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Aa en Hunze	11,2 (8)	3	■	■
Aalborg	5,3 (5,4)	6	■	■
Aalsmeer	4,7 (4,1)	6	■	■
Aalten	12,8 (12,1)	3	■	■
Achtkarspelen	11,2 (8,7)	4	■	■
Alblasserdam	7,3 (6,4)	6	■	■
Albrandswaard	7,8 (6,5)	5	■	■
Alkmaar*	8,6 (10,9)	6	■	■
Almelo	11 (11,2)	4	■	■
Almere	8,6 (9,6)	5	■	■
Alphen aan den Rijn*	6,5 (6,8)	6	■	■
Alphen-Chaam	9,1 (9,4)	5	■	■
Ameland	6,3 (7,6)	6	■	■
Amersfoort	7 (8,1)	6	■	■
Amstelveen	5,5 (6,5)	7	■	■
Amsterdam	6,5 (9,2)	7	■	■
Apeldoorn	8,1 (8,5)	6	■	■
Appingedam	19,5 (13)	1	■	■
Arnhem	10 (12,9)	5	■	■
Assen	12 (10,2)	3	■	■
Asten	12,2 (12,8)	4	■	■
Baarle-Nassau	9,9 (10,5)	4	■	■
Baarn	5,9 (5,9)	6	■	■
Barendrecht	5,9 (6,1)	6	■	■
Barneveld	3,2 (3,6)	7	■	■
Bedum	12,7 (9,2)	2	■	■
Beek	11,2 (12,4)	3	■	■
Beemster	4,9 (6,3)	7	■	■
Beesel	12,2 (12,8)	4	■	■
Bellingwedde	18,4 (14,5)	2	■	■
Berg en Dal*	14,8 (15,1)	3	■	■
Bergeijk	11,5 (12,8)	4	■	■
Bergen (L)	20,3 (20,8)	1	■	■

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Bergen (NH)	5,8 (6,8)	7	■	■
Bergen op Zoom	10,6 (11,4)	3	■	■
Berkelland	12,9 (10,6)	3	■	■
Bernheze	15,3 (16,5)	3	■	■
Best	11,7 (12,3)	5	■	■
Beuningen	12,6 (14,4)	4	■	■
Beverwijk	9,9 (9,7)	4	■	■
Binnenmaas	6,6 (6,7)	5	■	■
Bladel	13,9 (15)	3	■	■
Blaricum	4,4 (5,4)	7	■	■
Bloemendaal	3 (3,5)	6	■	■
Bodegraven-Reeuwijk	4 (4,3)	8	■	■
Boekel	14,9 (17)	3	■	■
Bonaire	3 (4,8)	9	■	■
Borger-Odoorn	14,4 (9,9)	3	■	■
Borne	10,1 (10,4)	5	■	■
Borsele	7,8 (8,4)	5	■	■
Boxmeer	27,5 (31,6)	1	■	■
Boxtel	14,3 (15,8)	2	■	■
Breda	9,5 (11,3)	5	■	■
Brielle	8,6 (9,4)	5	■	■
Bronckhorst	9,2 (9)	4	■	■
Brummen	10,9 (9,3)	5	■	■
Brunssum	18,5 (17)	2	■	■
Bunnik	4,5 (5,5)	7	■	■
Bunschoten	2,4 (2,5)	7	■	■
Buren	6,4 (5,8)	5	■	■
Capelle aan den IJssel	8,9 (8)	4	■	■
Castricum	7 (7,8)	7	■	■
Coevorden	11,6 (8,5)	4	■	■
Cranendonck	12,4 (14,1)	4	■	■
Cromstrijen	7 (6,4)	5	■	■
Cuijk	19,3 (22,5)	2	■	■
Culemborg	7,1 (8,1)	6	■	■
Dalfsen	6,6 (7,1)	6	■	■

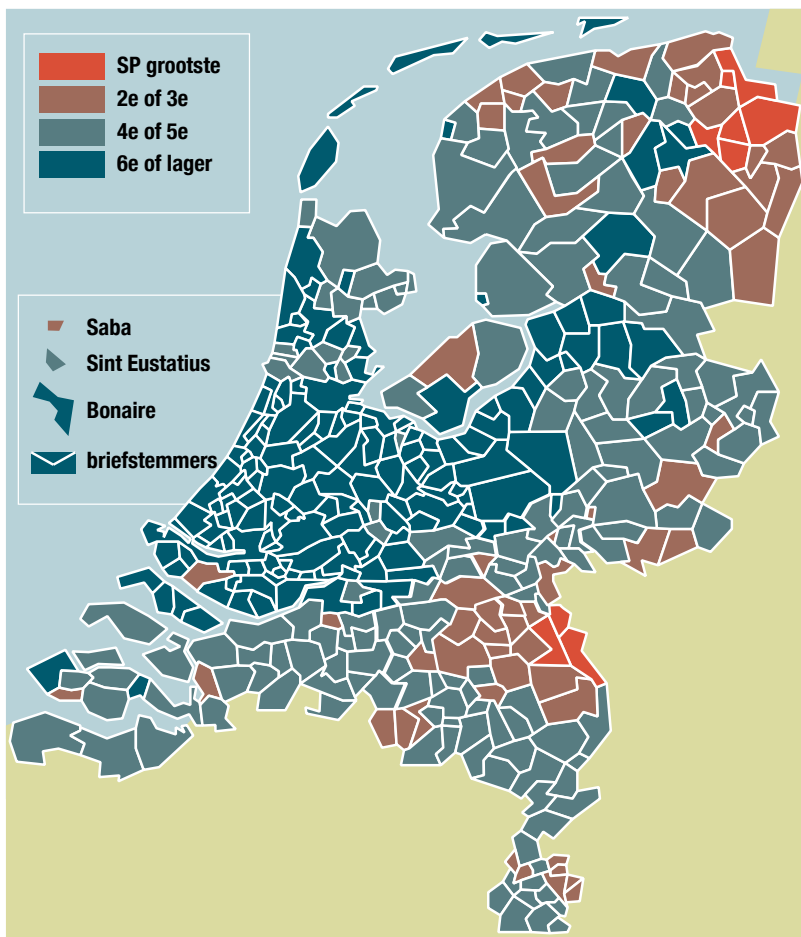
gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Dantumadiel	12,3 (9,8)	3	■	■
De Bilt	5,8 (6,4)	7	■	■
De Fryske Marren*	9,2 (8)	5	■	■
De Marne	13,9 (11,9)	2	■	■
De Ronde Venen	4,1 (4,4)	7	■	■
De Wolden	7,4 (6)	5	■	■
Delft	6,7 (8,3)	6	■	■
Delfzijl	16,7 (11,9)	1	■	■
Den Helder	8,3 (9,1)	5	■	■
Deurne	13,7 (15,2)	4	■	■
Deventer	10,3 (10,1)	5	■	■
Diemen	7,3 (9,2)	6	■	■
Dinkelland	6,2 (7,5)	5	■	■
Doesburg	14,6 (15,5)	2	■	■
Doetinchem	12,5 (11,3)	5	■	■
Dongen	12 (12,8)	4	■	■
Dongerdeed	10,5 (10,2)	4	■	■
Dordrecht	9,3 (9,7)	4	■	■
Drechterland	6,9 (7,3)	5	■	■
Drimmelen	11,3 (11,7)	4	■	■
Dronten	7,3 (6,8)	5	■	■
Druuten	13,1 (13,8)	3	■	■
Duiven	10,7 (11)	5	■	■
Echt-Susteren	12,6 (13,3)	4	■	■
Edam-Volendam*	3,6 (4,5)	8	■	■
Ede	4,9 (5,2)	8	■	■
Eemnes	5,7 (6,5)	6	■	■
Eemsmond	16,3 (12,4)	2	■	■
Eersel	11,8 (12,3)	3	■	■
Eijsden-Margraten	9,6 (10,6)	5	■	■
Eindhoven	11,4 (14)	5	■	■
Elburg	4,9 (6)	6	■	■
Emmen	15,3 (11)	2	■	■
Enkhuizen	10,8 (9,9)	4	■	■

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Enschede	11,5 (11,7)	5		
Epe	7,5 (6,8)	5	+	
Ermelo	5,3 (5,8)	8	-	
Etten-Leur	11 (12)	4	-	
Ferwerderadiel	10,6 (10,1)	3	+	
Franekeradeel	10,6 (9,8)	4	+	
Geertruidenberg	13,5 (12,7)	3	+	
Geldermalsen	5,6 (5,1)	6	-	
Geldrop-Mierlo	13,2 (15,5)	4	-	
Gemert-Bakel	15,8 (17,7)	3	-	
Gennep	21,6 (24,7)	1	-	
Giessenlanden	6,2 (5,2)	7	-	
Gilze en Rijen	12,3 (12,4)	4	-	
Goeree-Overflakkee*	6,6 (6,1)	6	-	
Goes	10,2 (9,8)	4	+	
Goirle	13,2 (13,6)	4	-	
Gooise Meren*	4,5 (4,8)	6	-	
Gorinchem	8,7 (9,2)	5	-	
Gouda	7,2 (7,8)	6	-	
Grave	15,9 (18)	2	-	
Groningen	10,8 (11,8)	4	-	
Grootegeest	10,3 (8,3)	5	+	
Gulpen-Wittem	12 (13,5)	4	-	
Haaksbergen	9,9 (9,2)	5	+	
Haaren	10,2 (11,6)	4	-	
Haarlem	7 (9,2)	6	-	
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5,7 (6,4)	7	-	
Haarlemmermeer	5,8 (5,9)	6	-	
Halderberge	12,2 (11,7)	4	+	
Hardenberg	8,7 (7,8)	5	+	
Harderwijk	5,6 (6,1)	7	-	
Hardinxveld-Giessendam	5,4 (4,4)	6	+	
Haren	6,4 (6,3)	6	-	
Harlingen	12,4 (11)	6	+	
Hattem	7,2 (6,7)	6	+	
Heemskerk	9,3 (9,8)	5	-	
Heemstede	3,5 (4,5)	8	-	
Heerde	7,5 (6,4)	5	+	
Heerenveen*	11,9 (9,5)	3	+	
Heerhugowaard	9,3 (9,7)	5	-	
Heerlen	19,8 (21,2)	2	-	
Heeze-Leende	10,5 (12,7)	5	-	
Heiloo	5,5 (6,1)	7	-	
Hellendoorn	9,3 (9,8)	4	-	
Hellevoetsluis	8,7 (9,2)	4	-	
Helmond	14,2 (16,6)	3	-	
Hendrik-Ido-Ambacht	6,1 (5,6)	7	+	
Hengelo	13 (13,2)	3	+	
Het Bildt	12,8 (10,5)	3	+	
Heumen	11 (12,2)	4	-	
Heusden	11,2 (12)	4	-	
Hillegom	6,5 (6,7)	6	-	
Hilvarenbeek	11,7 (12,1)	4	-	
Hilversum	7 (8,2)	6	-	
Hof van Twente	8,2 (7,7)	5	+	
Hollands Kroon	8,2 (8,2)	5	-	
Hoogeveen	12,6 (9,8)	4	+	
Hoogezand-Sappemeer	17,6 (13,2)	1	+	
Hoorn	9,7 (10,4)	5	-	
Horst aan de Maas	13,7 (15,4)	3	-	
Houten	5,8 (6,5)	7	-	
Huizen	5,4 (5,9)	7	-	
Huist	12,2 (11,6)	4	+	
IJsselstein	6,7 (7,5)	6	-	
Kaag en Braassem	5,3 (5,6)	6	-	
Kampen	7,8 (8,2)	6	-	
Kapelle	7,3 (7,9)	6	-	
Katwijk	4,4 (5)	7	-	
Kerkrade	19,3 (16,9)	2	+	
Koggenland	6,6 (6,7)	5	-	
Kollumerland en Nieuwkruisland	10,4 (10,2)	4	-	
Korendijk	5,9 (6,2)	6	-	
Krimpen aan den IJssel	6,4 (5,5)	7	+	

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Krimpenerwaard*	5,9 (5,8)	7	-	
Laarbeek	15,3 (16,2)	4	-	
Landerd	16,3 (17,4)	3	-	
Landgraaf	16,7 (16,9)	2	-	
Landsmeer	8,4 (7,2)	5	+	
Langedijk	7 (7,9)	6	-	
Lansingerland	4,2 (4,4)	7	-	
Laren	3,8 (4,2)	5	-	
Leek	11,8 (9,1)	3	+	
Leerdam	7 (6,6)	5	-	
Leeuwarden*	12 (10,8)	4	+	
Leeuwarderadeel	11,5 (9,9)	3	+	
Leiden	6,6 (8,5)	6	-	
Leiderdorp	6,1 (6,6)	7	-	
Leidschendam-Voorburg	5,3 (6,1)	7	-	
Lelystad	8,1 (9,6)	3	-	
Leudal	10,9 (12,3)	5	-	
Leusden	5,9 (5,7)	7	-	
Lingewaai	5,6 (5,3)	7	-	
Lingewaard	11,1 (11,3)	5	-	
Lisse	5,5 (5,5)	6	-	
Littenseradiel	9 (8,1)	4	+	
Lochem	7,6 (7,8)	5	-	
Loon op Zand	11,3 (11,7)	4	-	
Lopik	4,7 (4,6)	7	-	
Loppersum	14,7 (10,9)	2	+	
Losser	10 (11)	5	-	
Maasdriel	8,7 (9,5)	4	-	
Maasgouw	12,2 (11,8)	4	-	
Maassluis	6,8 (7,8)	5	-	
Maastricht	11,3 (12,6)	4	-	
Marum	11,5 (9,1)	4	+	
Medemblik	7,3 (7,9)	5	-	
Meerssen	11,3 (12,8)	5	-	
Meerijstad*	13,4 (14,8)	3	-	
Menameradiel	11 (8,7)	3	+	
Menterwolde	20,2 (13,9)	1	+	
Meppel	11,7 (9,1)	3	+	

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Middelburg	9,9 (9,8)	5	-	
Midden-Delfland	3,7 (4,4)	8	-	
Midden-Drenthe	10,9 (8)	4	+	
Mill en Sint Hubert	19,7 (22,3)	3	-	
Moerdijk	11,7 (11,8)	4	-	
Molenwaard*	4,8 (4,2)	6	+	
Montferland	8,4 (11,9)	4	-	
Montfoort	4,5 (4,8)	8	-	
Mook en Middelaar	11,1 (14,5)	4	-	
Neder-Betuwe	5,2 (4,2)	5	+	
Nederweert	11,1 (11,7)	4	-	
Neerijnen	5,8 (5,8)	6	-	
Nieuwegein	9,7 (9,5)	5	-	
Nieuwkoop	5,1 (4,8)	6	-	
Nijkerk	4,7 (5)	8	-	
Nijmegen	11,2 (15)	4	-	
Nissewaard*	10,5 (10,5)	3	-	
Noord-Beveland	8,5 (9,3)	4	-	
Noordenveld	9,8 (8,4)	7	+	
Noordoostpolder	8,4 (7,1)	4	+	
Noordwijk	5,7 (5,6)	6	-	
Noordwijkerhout	5,7 (6,4)	6	-	
Nuene, Gerwen en Nederwetten	10,1 (11,6)	4	-	
Nunspeet	3,9 (4)	7	-	
Nuth	12,8 (13)	4	-	
Oegstgeest	4 (4,9)	7	-	
Oirschot	12,1 (14,5)	4	-	
Oisterwijk	10,3 (11,1)	5	-	
Oldambt	19,5 (15,4)	1	+	
Oldebroek	5,3 (5,1)	6	-	
Oldenzaal	10,5 (11,8)	5	-	
Olst-Wijhe	9,2 (9,2)	5	-	
Ommen	6,2 (6,5)	6	-	
Onderbanken	15,6 (16,4)	2	-	
Oost Gelre	10,8 (10,1)	4	+	
Oosterhout	10,7 (11)	5	-	
Ooststellingwerf	11,9 (10,3)	4	+	

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Oostzaan	6,7 (7,2)	6		
Opmeer	6,3 (7,1)	6		
Opsterland	8,4 (9,7)	4		
Oss*	17,2 (19,6)	2		
Oud-Beijerland	6,4 (7,1)	6		
Oude IJsselstreek	13,3 (12,8)	3		
Ouder-Amstel	4,8 (5,1)	7		
Oudewater	4,3 (4,1)	8		
Overbetuwe	8,9 (9,4)	5		
Papendrecht	7,9 (7,6)	4		
Peel en Maas	10,5 (11,2)	4		
Pekela	24 (17,7)	2		
Pijnacker-Nootdorp	4,8 (5,2)	6		
Purmerend	9,1 (9,8)	4		
Putten	3,8 (4)	7		
Raalte	8 (8,8)	4		
Reimerswaal	6,2 (5,9)	5		
Renkum	7 (8,2)	6		
Renswoude	3,2 (2,8)	7		
Reusel-De Mierden	14,3 (15,2)	3		
Rheden	11,2 (11,1)	4		
Rhemen	4,9 (4,5)	8		
Ridderkerk	7,6 (7,9)	5		
Rijnwaarden	14 (13,4)	4		
Rijssen-Holten	4,6 (4,9)	7		
Rijswijk	6,5 (7,3)	6		
Roerdalen	11,4 (12)	4		
Roermond	11,4 (11,9)	4		
Roosendaal	10,6 (11,8)	4		
Rotterdam	8,4 (9,9)	5		
Rozendaal	1,5 (3,3)	10		
Rucphen	10,2 (11)	4		
Saba	26,1 (8,9)	2		
Schagen*	7,9 (8,3)	6		
Scherpenzeel	3,4 (3,2)	7		
Schiedam	9,5 (10)	4		
Schiermonnikoog	7,7 (9,4)	6		
Schinnen	13 (12,6)	4		

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Schouwen-Duiveland	8 (7,5)	5		
's-Gravenhage	6 (7,5)	8		
's-Hertogenbosch*	10,7 (13)	5		
Simpelveld	15,1 (13,9)	4		
Sint Anthonis	20,2 (24,3)	3		
Sint Eustatius	1,9 (21)	5		
Sint-Michiëlsgestel	12,1 (13,2)	5		
Sittard-Geleen	13 (14,3)	4		
Sliedrecht	8 (7,4)	6		
Slochteren	13,8 (10)	2		
Sluis	11,1 (10)	5		
Smallingerland	12,5 (10)	3		
Soest	5 (6)	6		
Someren	11,3 (13,3)	4		
Son en Breugel	8,4 (10,7)	5		
Stadskanaal	16,6 (11,9)	2		
Staphorst	2,6 (2,6)	7		
Stede Broec	10,1 (9,8)	5		
Steenbergen	10,9 (10,9)	4		
Steenwijkerland	9,2 (8,1)	4		
Stein	14,6 (15)	3		
Stichtse Vecht	5,7 (6)	6		
Strijen	7,1 (6,8)	5		
Súdwest-Fryslân*	9,8 (8,8)	4		
Ten Boer	13,2 (9,6)	2		
Terneuzen	10,9 (9,9)	4		
Terschelling	6,7 (7,9)	7		
Texel	8,1 (9,2)	6		
Teylingen	5,1 (5,8)	6		
Tholen	8 (7,6)	5		
Tiel	8,6 (9,2)	5		
Tilburg	11,3 (14,1)	5		
Tubbergen	5,4 (7,1)	5		
Twenterand	9,5 (8,1)	5		
Tynaarlo	8,4 (6,9)	6		
Tytsjerksteradiel	10,2 (9)	4		
Uden	14,2 (16,1)	3		
Uitgeest	7,7 (7,9)	6		

gemeente	SP % '17 ('12)	ranglijst	+ / -	rang
Urk	,7 (8)	6		
Utrecht	4,9 (7,2)	8		
Utrechtse Heuvelrug	5,1 (5,5)	7		
Vaals	14,1 (14,5)	4		
Valkenburg aan de Geul	10,4 (11,5)	5		
Valkenswaard	12,8 (14,6)	4		
Veendam	18,7 (12,1)	1		
Veenendaal	6 (5,3)	7		
Veere	6,1 (5,9)	6		
Veldhoven	13,1 (14)	4		
Velsen	8,1 (8,6)	5		
Venlo	12,1 (12,4)	4		
Venray	16,1 (17)	3		
Vianen	7,3 (7,2)	5		
Vlaardingen	9,3 (10,2)	5		
Vlagtwedde	16,3 (11,7)	2		
Vlieland	7 (7,6)	7		
Vlissingen	11,7 (11,9)	3		
Voerendaal	13,1 (12,5)	4		
Voorschoten	5,1 (4,9)	7		
Voorst	8,7 (7,8)	5		
Vught	10,4 (12,6)	4		
Waalre	8,9 (10,1)	5		
Waalwijk	11,1 (11,7)	4		
Waddinxveen	5,6 (5)	8		
Wageningen	7 (8,8)	6		
Wassenaar	3,4 (4,1)	6		
Waterland	6,2 (6,9)	7		
Weert	11,8 (13,4)	4		
Weesp	7 (7,7)	6		
Werkendam	7,2 (7,2)	6		
West Maas en Waal	13,6 (13)	4		
Westerveld	9,3 (7,4)	6		
Westervoort	13,2 (14)	3		
Westland	3,9 (4,2)	6		
Weststellingwerf	12,2 (9,1)	4		
Westvoorne	5,3 (5,3)	5		
Wierden	5,7 (6,5)	6		
Wijchen	12,5 (14,8)	5		
Wijdemeren	5,1 (5,4)	6		
Wijk bij Duurstede	8,1 (8,4)	6		
Winsum	11,7 (10,6)	4		
Winterswijk	11,8 (11,4)	4		
Woensdrecht	11,5 (11,1)	4		
Woerden	5 (5,4)	8		
Wormerland	9,9 (10,9)	5		
Woudenberg	4,2 (4,1)	7		
Woudrichem	7,3 (7,6)	5		
Zaanstad	10,3 (10,9)	4		
Zaltbommel	7 (6,9)	7		
Zandvoort	5,1 (6)	6		
Zederik	4,8 (4,5)	7		
Zeewolde	5,8 (5,7)	6		
Zeist	5,6 (6,6)	7		
Zevenaar	11,9 (11,9)	4		
Zoetermeer	7,8 (8,4)	6		
Zoeterwoude	5,9 (7,2)	6		
Zuidhorn	9,6 (8,1)	6		
Zuidplas	6,2 (5,7)	7		
Zundert	10,2 (11,2)	4		
Zutphen	12,5 (12,4)	4		
Zwartewaterland	6,6 (5,3)	6		
Zwijndrecht	8,6 (8)	4		
Zwolle	8,7 (9,5)	6		
Briefstemmaars	3 (7,1)	8		

‘DE GEBALDE IDEOLOGISCHE VUIST ÉN CONCRETE OPLOSSINGEN’

Voorafgaand aan de evaluatie van de Tweede Kamerverkiezingen in de partij doet SP-voorzitter Ron Meyer vast een voorzet. Hij kijkt terug op een vernieuwende, enthousiaste campagne, met een uitslag die tegenvalt, maar gezien eerdere peilingen ook meevalt. Genoeg om van te leren; genoeg om op voort te bouwen.

› **Welk gevoel overheerst bij jou over de SP-uitslag?**

‘De energie in onze campagne was echt goed. We hebben met zijn allen geknokt. Emile deed het in de debatten goed. Dan valt veertien zetels uiteindelijk gewoon tegen. Tegelijkertijd weet ik waar we vandaan komen. We stonden eind 2016 op tien zetels in de peilingen. We hebben dus een mooie inhaalrace uitgevoerd – met grote inspanningen vanuit ons campagnecentrum De Moed en vanuit de afdelingen, maar het was niet genoeg om te winnen.’

› **Wat is er goed gegaan in de campagne, en wat minder goed?**

‘We hebben heel veel energie en enthousiasme in de campagne gestopt. In veel afdelingen hebben we met heel veel mensen gesproken. Vanuit Amersfoort zijn er maar liefst 60.000 telefoontjes gepleegd. In februari brachten we ook nog eens bijna 10.000 mensen voor het Nationaal ZorgFonds op de been. Wij hebben het eigen risico geagendeerd en onze jarenlange kritiek op de marktwerking in de zorg verbreed. Er zijn veel oude en nieuwe actievelingen bijgekomen. Daarmee hebben we uiteindelijk het vertrouwen van bijna 1 miljoen mensen gekregen. Maar met name onder jongeren en in de grote steden deden we het niet goed genoeg. We hadden onvoldoende het sneeuwbaaleffect dat nodig is om een klapper te maken.’

› **Je hebt een campagne geleid waarin onze vertrouwde campagnemethoden gemoderniseerd zijn. Wat is echt een blijvertje wat jou betreft?**

‘We hebben behoorlijk veel geëxperimenteerd. Misschien is dat wel het belangrijkste blijvertje: dat we nieuwe dingen moeten blijven proberen. Zoals we deden met de campagne-apps als de SPits en SP-Kloppen, maar ook met tientallen korte filmpjes. We hebben street-art gebruikt en zelfs campagne-marathons georganiseerd die dag en nacht doorgingen. En ons telefoonteam met tientallen vrijwilligers heeft 60.000 telefoonnummers gebeld! Dat is echt een prestatie.

Ik vond de campagne-streams die ons twee tot drie keer per week in staat stelden om via

‘1 miljoen mensen spreken: wij kunnen dit!’

een youtube-kanaal rechtstreeks met lokale campagneleiders uit alle windstreken te overleggen erg inspirerend. We stonden op die manier direct in contact met heel veel lokale campagnes en die vooral ook weer onderling met elkaar. Dat heeft voor veel uitwisseling van ideeën en energie geleid. Daarmee gaan we zeker door, niet alleen in campagnetijd.’

› Wat betekent de hele uitslag voor Nederland?

‘Dat we waarschijnlijk niet van Rutte af zijn. En dat zal moeten blijken of Klaver zijn woord houdt of dat hij alsnog in de zijspan van de VVD springt.’

› En wat betekent dat voor de rol van de SP?

‘Wij zullen vechten als een leeuw voor wat van ons allemaal is. In de Kamer en daarbuiten. Met fel verzet tegen individualisering en commercialisering. En ook met bezielende sociale alternatieven. We zijn gestart met het Nationaal ZorgFonds

en daar zit het beide in: enerzijds fel verzet tegen winst maken over de rug van patiënten en anderzijds een concreet en breedgedragen alternatief van onderop. Daarmee gaan we door, want dat is nog niet af. Maar we gaan dit ook doen op andere terreinen. Van de buurt tot het Binnenhof. Kijk, het is de theorie en de praktijk. De gebalde ideologische vuist tegen de destructie door het kapitalisme maar ook concrete oplossingen die het leven van mensen vandaag beter maken.’

› Hoe verloopt in de partij de evaluatie van deze campagne? Welke stappen worden daarin genomen?

‘Alle afdelingen, het partijbestuur en de partijraad evalueren onze campagne en analyseren de uitslag. Die leggen we vervolgens niet in een la, maar daarmee gaan we zo snel mogelijk via nieuwe initiatieven aan de slag. Wij gaan niet wachten tot nieuwe verkiezingen, nee, wij brengen onze lessen direct in de praktijk.’

› Je hebt gezegd dat de SP een miljoen mensen gaat spreken het komende jaar. Waarom?

‘Onze werkwijze is al sinds onze oprichting: datgene wat er leeft onder de mensen inventariseren en tegen de meetlat houden van onze beginselen menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Op basis daarvan komen we tot voorstellen en knokken we samen met mensen in buurten, op scholen en op werkvloeren voor verbeteringen.

Als wij erin slagen om 1 miljoen mensen te betrekken bij het afdwingen van grote en kleine verbeteringen in onze buurten, op onze werkvloeren en op onze scholen dwars door het hele land dan bestrijden we de individualisering en versterken we de samenhang. Het is een grote ambitie, dat klopt. Maar het mooie is: wij kunnen dit!’

tekst Diederik Olders
foto's Erik van 't Hullenaar

CAMPAGNE-HELDEN

NOG LANG NIET KLAAR MET KNOKKEN

De afgelopen maanden trok een leger vrijwilligers door het land om al bellend, kloppend, flyerend en plakkend campagne te voeren voor de SP. Emile Roemer heeft al die gemotiveerde partijgenoten uit de grond van zijn hart bedankt, de Tribune zocht drie van hen thuis op. Uit het veld geslagen door een zetel verlies? Geenszins. 'De SP voert altijd campagne: wij staan tussen de mensen.'

HET IS DE OCHTEND na 15 maart, de dag van de waarheid. Adri Slingerland was om half 3 thuis, terug van de uitslagenavond van de SP in Den Haag. Drie poezen liggen te luieren in zijn flat in Amersfoort. Nee, een kater heeft Adri niet, hij is hooguit een beetje duf van het slaaptkort. 'Natuurlijk is het verlies van een zetel niet leuk, maar wij zijn na slechte peilingen sterk teruggekomen.'

Adri heeft bepaald niet het gevoel dat hij voor jan-met-de-korte-achternaam maandenlang heeft gebeld met sympathisanten van het Nationaal ZorgFonds en potentiële SP-kiezers. Hij begon er ergens vorig jaar mei mee en was sindsdien eerst wekelijks

en later elke werkdag in het hoofdkwartier De Moed te vinden, waar hij als lid van het belteam talloze visjes uitgooide en hengelde naar steun voor het NZF en de SP.

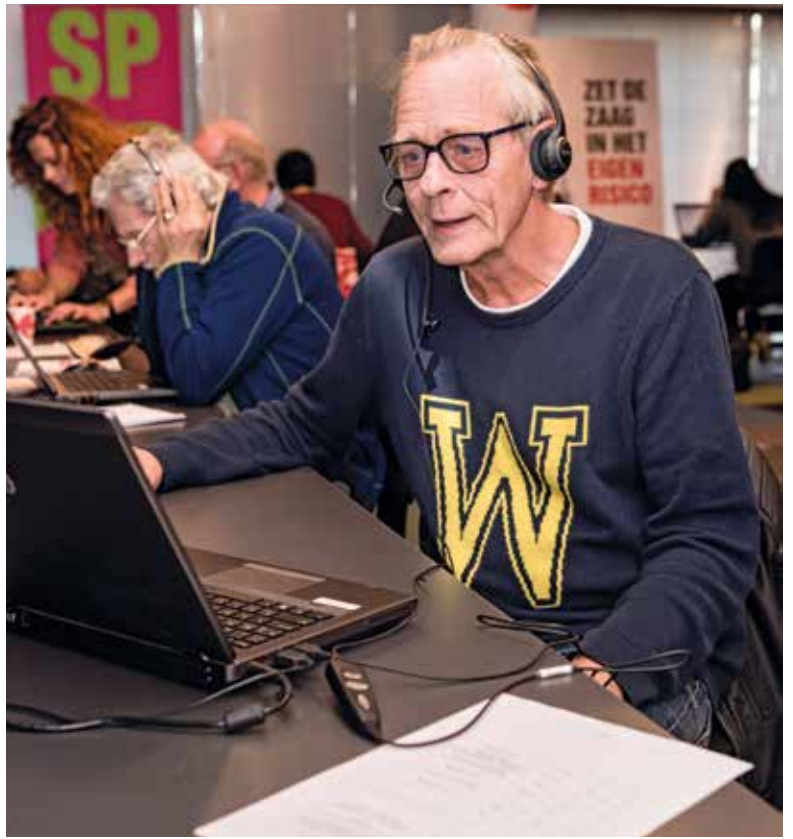
De prachtige bos bloemen op het dressoir, meegenomen uit Den Haag, moet van een van de kandidaat-Kamerleden zijn. Een blijk van waardering voor de tomeloze inzet van de, zoals hij zichzelf omschrijft, voormalige anarchist met een wild links verleden. Een militant die ooit door de PSP uit die partij werd gezet en zich begin 2000 aansloot bij de SP: 'Het activisme sprak mij aan.'

Adri Slingerland was bestuurslid en organisatie-secretaris in Amersfoort. Hij heeft de

smaak van het campagnevoeren te pakken gekregen en zal daar, nu de verkiezingen voor de Tweede Kamer erop zitten, zeker niet mee te stoppen. 'Wat denk je? Volgend jaar worden er nieuwe gemeenteraden gekozen en daar moet en zal de SP heel goed scoren, maar nog belangrijker vind ik de zichtbaarheid van de SP. Wij zijn er voor de mensen en moeten altijd klaar staan, of er nu iets te stemmen valt of niet.'

Honderden telefoontjes

Al die uren telefoneren leverden niet alleen veel goodwill voor het NZF en de SP op, maar ook nog eens de nodige nieuwe leden. Adri durft niet te schatten hoeveel dat er zijn, maar gaat uit van meer dan honderd. Hij heeft de tel niet bijgehouden. 'En,' benadrukt hij, 'ik heb heel wat persoonlijke verhalen gehoord, ik weet wat er leeft onder de bevolking. Ik kan niet verklaren waarom de SP geen winst heeft geboekt, de campagne was geweldig en aan het programma kan het ook niet liggen. Misschien dat voor buitenstaanders bepaalde thema's wat on-

Vlnr: Sita van Veen • foto Henk Drenth©. Sander van Hasselt • foto Patty Hamerslag. Adri Slingerland • foto Nico Brons©

derbelicht zijn gebleven, ik denk dan aan het milieu, de woningbouw, de AOW-leeftijd en het integratievraagstuk, maar eerlijk gezegd lijkt mij de algehele verrechtsing in Europa een betere verklaring.'

Adri Slingerland, geboren Rotterdammer, was zo'n beetje zijn hele leven werkzaam in de zorg en hulpverlening. 'Ik durf wel te stellen dat ik mensenkennis heb en dat kwam mij in het belteam heel goed van pas. Ik kan goed luisteren.'

Gelukkig gaat hij gewoon door met het uitdragen van de principes van de SP, al zal dat voorlopig wel een tandje lager gebeuren. Zijn chronisch zieke vriendin Joke haalt opgelucht adem. 'Ik ben mantelzorger voor Joke, kook elke dag voor haar. Dat moest ik de afgelopen maanden laten schieten; zo beschouwd heeft Joke een groot offer gebracht. Ik at tijdens de campagne elke avond met de andere bellers, dat was allemaal keurig geregeld. Die sfeer zal ik wel een beetje missen.'

Zuster Klivia

Sita van der Veen, zorgverlener en oud-raadslid voor de SP in Veendam, was een van de grote blikvangers van het Nationaal ZorgFonds. Waar actie werd gevoerd, dook zij op als zuster Klivia uit de befaamde tv-serie Ja Zuster, Nee Zuster. Sita verscheen ten tonele in een door haar zelf gemaakt verpleegstersuniform en trok veel belangstelling in de pers, tot aan de Belgische tv

toe. 'Ik ben nog nooit in mijn leven zo vaak gefotografeerd. Vooral 50-plussers legden de link met het Ziekenfonds van vroeger. Het werkte echt drempelverlagend en was heel herkenbaar. Zo konden wij de noodzaak van een publieke zorgverzekering op een ludieke manier onder de aandacht brengen. Ik heb als zuster Klivia heel wat bezorgde mensen gesproken, al die schrijnende verhalen kwamen los. Ik kreeg persoonlijk veel energie van de rol die ik mocht spelen.'

Als zorgverlener weet Sita wat er speelt, daarom kan zij zich goed inleven in de problemen waarmee veel Nederlanders worstelen. 'Het Nationaal ZorgFonds is voorgoed op de kaart gezet en ik vind het fijn dat ik daar mijn steentje aan heb mogen bijdragen.'

Van de verkiezingsuitslag ligt ze niet wakker. 'De SP heeft in deze verwarrende tijden goed stand gehouden en ik ben er ronduit trots op dat de SP zowel in de gemeente Veendam als de provincie Groningen als grootste uit de bus is gekomen. Nu de rest van Nederland nog. Weet je waar ik heel blij mee ben? Dat onze Groningse Sandra Beckerman in de Tweede Kamer is gekomen. Sandra is voor mij de juiste vrouw op de juiste plek, een aanwinst voor onze Kamerfractie.'

Overall aangeklopt

Ook Sander van Hasselt, bestuurslid van de afdeling Den Bosch, is een echte knokker die van geen ophouden weet. 'Wij zijn nog niet klaar', zegt hij strijdbaar. 'Emile deed het voortreffelijk.' Sander blijft zich onvoorwaardelijk inzetten voor 'een menselijke samenleving waarin het niet draait om geld en macht'. Sander ging wekenlang langs de deuren in Den Bosch als 'klopper'. 'De SP staat tussen de mensen, dus doe ik dat ook. Ik ben een echte activist, ik geloof in de idealen van de partij.'

Voor Sander houdt de campagne niet op. 'Wij moeten tegen de stroom in blijven vechten tegen het neoliberalisme. Ik heb veel gehoord toen we de mensen thuis opzochten en daar werd ik niet vrolijk van. Het ging over de zorg, de uitkeringen, de huur, de woonomgeving, over rekeningen die blijven liggen en over de vrees voor de plannen van Rutte. Ik heb er trouwens zelf ook mee te maken, al doe ik dit niet voor mezelf, hoor. Ik zit in de Wajong en de VVD wil alle uitkeringen met 5 procent korten. Wie tegen zoveel onrecht is, moet bij de SP zijn. Ik ben en blijf gemotiveerd. Verkiezingen of niet, de SP laat niemand in de kou staan. Wie ons nodig heeft, kan op ons rekenen.' ●

tekst Robin Bruinsma

foto Rudy Praeger©

Zo'n zeshonderd mensen hebben gemonstreerd tegen verdere aantasting van de Zeeuwse kust door de bouw van steeds meer vakantiewoningen. Onder hen veel SP'ers, zoals Tweede Kamerlid Eric Smaling en kandidaat-Kamerlid Anita de

Vos uit Zonnemaire. Bij de Brouwersdam vormden de demonstranten een menselijk lint, als barrière tegen de bouw van vakantiepark Brouwerseiland.

sp.nl/ZJj

> WAT ZOU U DOEN MET 5,5 MILJARD?

Nederland loopt elk jaar 5,5 miljard euro mis door belastingdeals met multinationals. SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak: 'Allemaal cadeautjes van PvdA-minister Dijsselbloem. Daar kunnen we een hoop goede dingen mee doen.'

Meer winst, minder belasting'

Van Raak: 'In ons land is iets vreemds aan de hand.' Nederlandse bedrijven maakten tussen 2000 en 2011 8,1 miljard meer winst, maar toch daalde in diezelfde jaren de belasting over die winst met 4,3 miljard – een daling van 26 procent. Meer winst zou meer belasting moeten opleveren, maar het omgekeerde is gebeurd. Werkne-

mers kregen de rekening gepresenteerd: de belasting op arbeid is in de periode 2004-2014 gestegen van 30 naar 32,5 procent. 'PvdA-minister Dijsselbloem stemde in met elke euro van die 5,5 miljard euro aan belastingdeals. Ten koste van tienduizenden docenten, agenten en verzorgenden, van de huren en de studiefinanciering en van mensen die hun werk verloren. Ik wil een belastingdeal voor Nederland. Wat wilt u doen met die 5,5 miljard?'

sp.nl/ZJF

BELASTINGONTWIJKING KOST ONS JAARLIJKS 5,5 MILJARD EURO

DAAR KUNNEN WE EEN HOOP GOEDE DINGEN MEE DOEN, ZOALS:

- 70.000 extra zorgmedewerkers. € 1,9 mrd
- 6.000 extra politieagenten/gevangenispersoneel/marechaussee. € 500 mln
- 3.000 extra docenten. € 800 mln.

Huurprijs structureel verlagen met € 400 (34 euro per maand). € 1 mrd

Opnieuw invoeren van de Basisbeurs. € 900 mln

En we reserveren ook nog 400 miljoen euro voor Sociale Werkplaatsen

WWW.ONSGELDTERUG.NL

SP.

> VAN KLEIN MENNEKE TOT BEKEND POLITICUS

Passie voor politiek, heet het boek over Emile Roemer. Een fascinerend inkijkje in de ontwikkeling van de SP-leider: van een klein 'menneke' in een Brabantse plattelandsgemeente tot een van Nederlands bekendste politici. Beschreven door Emiles oudste broer Jos.

Er gaan heel wat handen omhoog in Café 't Vertrek, als Chris ten Cate van uitgeverij Van Gennep 'Passie voor politiek' omhoog houdt en vraagt wie Emile in de leeftijd gekend heeft zoals hij als kleuter op de cover van het boek staat. Logisch, want er zijn heel wat Boxmerenaren – sommigen al hoogbejaard – naar de presentatie gekomen. Iedereen hier kent Emile en Emile kent hier iedereen.

Passie voor politiek beschrijft het leven van Emile Roemer tegen de achtergrond van het katholieke gezin waarin hij opgroeide, de scholen die hij bezocht én waar hij onderwijzer was, de ontwikkeling van de SP zowel lokaal als landelijk en de steun van en liefde voor zijn vrouw, kinderen en familie. Hoe al die aspecten 'de kernwaarden die hem drijven' vormden en versterkten, beschrijft theoloog Jos Roemer op innemende wijze. 'In Emiles leven zag ik steeds continuïteit in zijn ontwikkeling', aldus de auteur. 'Zo zorgde de streng katholieke inborst van zijn ouders niet voor een breuk, maar vormde hem samen met andere facetten juist tot degene die hij nu is. Als er één woord op Emile van toepassing is, dan is dat het woord "samen".'

Emile Roemer sprak een hartelijk dankwoord uit aan zijn broer. 'Jos heeft mij vierenhalf jaar lang gevolgd en ook vierenhalf jaar mijn gedachten gevolgd. Dat is een buitengewone prestatie. Het is hem gelukt om te beschrijven uit wat voor nest ik kom, zodat de lezer kan plaatsen waarom ik me boos maak als ik onrecht in de samenleving zie.'

Passie voor politiek, het levensverhaal van Emile Roemer – Jos Roemer. Uitgeverij van Gennep/Amsterdam.

foto: Karen Veldkamp

IN MEMORIAM:

Arie Stuivenberg

Op 20 februari overleed Arie Stuivenberg, gedeputeerde voor de SP in het provinciebestuur van Flevoland. Enkele maanden eerder had hij zijn werk al moeten neerleggen wegens zijn ziekte. Tijdens een drukbezochte afscheidsbijeenkomst in het provinciehuis in Lelystad werd, in aanwezigheid van Aries vrouw Cobie en zijn kinderen en kleinkinderen, stilgestaan bij het leven van Arie. Onder de aanwezigen ook een delegatie van het Leger des Heils, waaraan Arie ook verbonden was. Arie Stuivenberg was sinds 2015 als gedeputeerde in Nederlands jongste provincie verantwoordelijk voor onder meer openbaar vervoer, leefbaarheid, windenergie en het dierenwelzijn in de Oostvaardersplassen. Voordat hij gedeputeerde werd, was hij onder andere Statenlid voor de SP in Flevoland, waarnaartoe hij verhuisde na een lang en werkzaam leven als onder meer brandweercommandant in

Zuid-Holland. Daar begon hij ook zijn politieke leven, als ooit het jongste raadslid voor de PvdA. In de jaren negentig maakte hij – zoals velen – de overstap van PvdA naar SP, de partij die hij de rest van zijn leven trouw zou blijven en energiek zou dienen. Dat deed hij ook als regiobestuurder in het landelijke partijbestuur.

Tijdens de bijeenkomst in Lelystad werd Arie Stuivenberg herdacht door Leen Verbeek, commissaris van de Koning in Flevoland, en Ank Bijleveld, commissaris van de Koning in Overijssel en voorzitter van het Interprovinciaal Overleg. SP-senator Tiny Kox sprak namens de landelijke SP zijn grote dank uit voor het vele werk dat Arie voor de partij verzet heeft, terwijl Ine de Waal namens de provinciale SP-fractie terugblikte op de plezierige samenwerking met deze vriendelijke maar ook vastberaden man.

> EUROPESE KLOKKENLUIDERS

Na de vrijwel unanieme steun (607 stemmen voor, 16 tegen en 70 onthoudingen) van het Europees Parlement voor zijn voorstellen voor de bescherming van klokkenluiders wil SP-Europarlementariër Dennis de Jong dat de Europese Commissie snel aan de slag gaat. De Jong: 'Veel mensen benaderen ons met informatie over corruptie en fraude met EU-gelden.

Alleen voor EU-personeel is tot nu toe iets geregeld. Ik wil snel een Europees Huis voor de Klokkenluiders en wetgeving die ook klokkenluiders die niet voor Europese instellingen werken, daadwerkelijke bescherming biedt.'

 sp.nl/ZJa

IN IJSLAND kunnen **bankiers** de bak indraaien voor wanbeleid, volgens SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak zou Nederland moeten volgen.

 sp.nl/ZJR

DOOR EERDERE KAMERMOTIES is de winning van **schaliegas** tot 2023 geblokkeerd. Vanwege de risico's wil SP-Tweede Kamerlid Eric Smaling een definitief verbod.

 sp.nl/ZJD

EEN COMMISSIE onder leiding van SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak heeft onder meer aanbevolen dat de regering beter moet aangeven waarom iets **staatsgeheim** zou zijn.

 sp.nl/ZJz

SP-TWEEDE KAMERLID Michiel van Nispen heeft steun gekregen voor zijn voorstellen om meer **crimineel vermogen** af te kunnen pakken.

 sp.nl/ZJK

OP INITIATIEF VAN SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen komt er een onafhankelijk onderzoek naar de rol en verantwoordelijkheid van de overheid bij het voorkomen van **seksueel misbruik**.

 sp.nl/ZJr

IN ZIJN nieuwe boek '**De Tweede Kamer is geen talkshow**' geeft SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak een inkijkje in de andere kant van de politiek.

 sp.nl/ZJH

SP-TWEEDE KAMERLID Jasper van Dijk heeft de **Academie-Kus 2017** gewonnen, de prijs voor het Kamerlid dat het meest hart voor de wetenschap heeft getoond.

 sp.nl/ZJV

PETER MERTENS

‘HARD ZIJN TEGEN DE GRAAIERS MOET SPEERPUNT VAN LINKS ZIJN’

Zijn partij zit in de lift en zijn nieuwste boek Graailand is een bestseller bij onze zuiderburen. Voor Peter Mertens, voorzitter van de Belgische PVDA (niet te verwarren met de Nederlandse), vormt de politieke rel die hij met zijn boek veroorzaakte het bewijs dat ‘links die gevoelige snaar moet blijven raken’. Want: ‘Anders laten we onze kritiek over aan uiterst rechts’

‘Tegenover het rechtse naar beneden trappen moet een politiek van de hoop staan’

› Op de cover van het boek staat: ‘Mertens gooit geen steen in de kikkerpoel, maar meteen een hele muur’. Hebben de golven daarvan België inmiddels overspoeld? ‘Wel, de graaipolitiek die in het boek wordt aangeklaagd heeft een politieke crisis tot gevolg gehad in België. Die ging over een van de onderwerpen in Graailand. Namelijk de zelfbediening van politici die in raden van bestuur van waterbedrijven en ziekenhuizen zitten, daar totaal niks van afweten en geen enkele passie hebben voor de publieke dienstverlening – maar daar wel tien- tot twintigduizend euro per vergadering voor opstrijken. Het establishment is ongelooflijk heftig tekeer gegaan tegen ons, omdat ik met mijn boek – en de PVDA met haar optreden – die graaicultuur aan de kaak stel. Dat is men niet gewend. Men is gewend aan de politieke cultuur van ons-kent-ons; mekaar in het parlement onderling aan de kaak stellen is *not done*. Daarom werden we beschuldigd van zo’n beetje alle ellende in de wereld. Uitgespuugd werden we. Even woedend was het establishment toen wij naar buiten brachten dat parlementsleden op hun 55e een pensioen van 3000 euro kunnen krijgen, terwijl diezelfde parlementsleden ervoor stemmen dat een arbeider tot z’n 67e moet werken voor een klein pensioentje. De mensen op straat zijn daar kwaad over, maar de beroepspolitici, die zijn afgesneden van die gewone mensen, vinden ons nu nestbevuilers. Dat betekent dat we een gevoelige snaar hebben geraakt.’

› Maar met de titel, Graailand, bedoelt u vast niet alleen België? ‘Klopt. Want kijk eens wat er gebeurd is na de crisis van 2008. Eerst heeft men geprobeerd om via drastische bezuinigingsmaat-

‘De elite graait en eist vrijheid op, maar legt aan de kleine man allemaal regeltjes op’

regelen in Europa alles concurrerend te maken. Daar heeft de koopkracht van de bevolking een enorme dreun van gekregen, terwijl de economie toch niet op gang kwam. Vervolgens is de geldkraan opengedraaid via de Europese Centrale Bank; op dit moment wordt er elke maand 80 miljard euro in de economie gepompt. Maar die 80 miljard euro gaat voor een groot deel naar het grootbedrijf, dat het eigen aandeel ermee opkoopt zodat het geld terug naar de beurs vloeit. En voor een ander deel vindt het geld de weg van de minste weerstand en dat is de driehoek Kaaimaneilanden, Luxemburg en Zwitserland; de belastingparadijzen dus. Het is dus een heel pervers systeem, waarmee je zeepbellen creëert. En om dat systeem in gang te houden is eigenlijk smeergeld betaald; in letterlijke zin maar ook via de draaideurpolitiek tussen het grootbedrijf en de politiek. Ik denk

dat je dat in heel Europa ziet en ook in de Verenigde Staten. Het graailand-systeem is overduidelijk en dan bedoel ik het systeem van ons-kent-ons en wie-doet-ons-wat: de politieke kaste in Europa die verweven is met de multinationals en de financiële wereld, en als dank postjes en duurbetaalde banen krijgt. Dat is in een notendop waar het over gaat.’

› **En dan roept de elite – zo beschrijft u in uw boek – dat we allemaal boven onze stand leven.**

‘De arrogantie is ongezien! De elite die zichzelf zo graag bedient en alle voorrechten voor zichzelf opeist en alleen maar regeltjes oplegt aan de kleine man... het is de vrije wereld voor de elite en de regelgeving en sanctionering voor de kleine man. Diezelfde elite zegt dan: “Jullie zijn zelf verantwoordelijk voor de crisis, jullie moe-

ten nog meer bezuinigen, we leven allemaal boven onze stand.” En als de bevolking dan kwaad is en er boosheid ontstaat in België, Nederland en Duitsland, dan kijkt men daar schoolmeesterachtig op toe en zegt: “De bevolking begrijpt het weer niet.” Die arrogantie – in België zeggen wij: *dédain* – wanneer die politieke kaste spreekt over het gewone volk vind ik weerzinwekkend. Want op het einde van de rit zijn het wel weer de langdurig zieken van wie de uitkering gekort wordt, zijn het wel weer de gepensioneerden die niet meer rondkomen. Dus die boosheid van de mensen is terecht. Alleen de uitlatklep is niet altijd de beste.’

› **In dat verband schrijft u over “de profeten van de angst”.**

‘Juist. De boosheid kan twee richtingen op. Je ziet het overal in Europa. Je krijgt een soort rechts establishment-populisme dat de

'Trump had beloofd om de multinationals opzij te zetten, maar het eerste wat 'ie doet is zich omringen met bankiers en big oil!'

mensen naar beneden doet trappen, en wel naar degenen die het nóg moeilijker hebben dan zichzelf: de uitkeringsgerechtigden of de vluchtelingen. Dat is allemaal gebaseerd op angst. En vaak hebben Wilders in Nederland, Le Pen in Frankrijk en het Vlaams Blok bij ons een grote mond. Maar ze spreken tegen een verkeerde vijand. Ik denk dat daar tegenover een politiek van de hoop moet staan, waar links ook echt de mensen leert naar boven te kijken en de ruggen te rechte(n) en te zeggen dat de echte tegenstanders het establishment en de grootgraaiers zijn. En of het nou in de Verenigde Staten is of in Europa; je ziet het overal.'

› In België zie je niet zo'n duidelijke profeet van de angst. Komt dat doordat de rol van Vlaams Blok c.q. Vlaams Belang nog slechts marginaal is?

'Pas op, de stroming is er wel degelijk. In België heb je de N-VA (Nieuw-Vlaamse Alliantie –red.) van Bart de Wever, die nu die rechtsradicale rol vervult. Bart de Wever is zo'n beetje de Vlaamse versie van Trump, natuurlijk in een Vlaamse verpakking. De N-VA is een machtsparij, die zich tegelijkertijd probeert voor te doen als een anti-establishmentpartij. Luister maar eens naar de taal die hij bezigt tegenover uitkeringsgerechtigden en vluchtelingen. Dus het is nu de N-VA die die rol vervult in ons land. Het is de beschaafde maatpakversie van Geert Wilders en Marine Le Pen.'

› In uw boek stelt u de tegenbeweging voor: de *New Kids in Town*. Waarom noemt u dat zo?

'Wij zijn feitelijk nog maar pas gekozen in het federaal parlement (sinds 2014 –red.) en heel veel zaken zijn nieuw voor ons. Wat dat betreft zijn wij de *New Kids in Town*. Wij ontdekken nu in het parlement tal van uitsluitingsmechanismen; een deel van onze partijfinanciering wordt nog altijd niet in orde bevonden, men probeert onze subsidies af te pakken, we worden uit allerlei commissies gehouden, men houdt ons uit centrale debatten omdat de fractie niet groot genoeg zou zijn, et cetera. Kortom:

er zijn heel wat maatregelen van het establishment om het pottenkijkers zoals de PVDA moeilijk te maken. Daarom zijn wij de *New Kids in Town*. Ik denk dat dat ook belangrijk is, want het verhaal van authentiek links in Europa is een oud verhaal en ik denk dat wij het vernieuwende moeten brengen, de *New Kids in Town* in Europa moeten zijn. We moeten een nieuw verhaal brengen van solidariteit, van samenwerking in plaats van een Europa waarin iedereen elkaar kapot concurreert. Dat *New Kids in Town* is een beetje een beeldspraak van authentiek links, maar ook van nieuw links in die zin dat we onszelf weer een beetje opnieuw moeten uitvinden. Het oude weliswaar behouden, maar vertalen naar vandaag.'

› En schiet dat in uw ogen een beetje op?

'Ja, ik denk echt dat er een zoektocht gaande is. In de VS zag je de beweging van Bernie Sanders en heb je ook de beweging tegen Trump. In heel Europa is die zoektocht ook op gang gekomen en zie je dat authentiek links bezig is om de juiste richting te vinden. Dat is een goede zaak. Het is logisch dat dat in elk land een beetje specifiek gebeurt. Dat is ook goed want dan kun je van elkaar leren. Van wat er goed gaat en wat er fout gaat. Écht links moet de mensen leren de ruggen te rechte(n) en zeggen: "U moet zélf voor uw eigen lot opkomen, zélf opstaan om te organiseren en te mobiliseren." Het is niet alleen met een stem op de PVDA in België of de SP in Nederland dat de problemen opgelost gaan worden. Je zal moeten opstaan, organiseren, mensen meekrijgen. Ik spreek over de emancipatie van links, dat is *empowerment*. Dat is een totaal andere manier van politiek bedrijven dan wat de traditionele politieke partijen doen, die baantjes bekleden voor de zelfbediening. Wij doen aan mensenpolitiek en dat is versterkende politiek voor mensen die afgeschreven zijn, uitgesloten zijn, een nummer zijn. Hén willen we sterk te maken. Maar wij alleen

als partijen gaan dat niet oplossen.' 'Kijk, ik sprak al over de gevoelige snaar die ik met Graailand raakte. Ik vind dat we die gevoelige snaar moeten blijven raken om een sociaal alternatief te kunnen bieden. Anders laten we onze kritiek over aan uiterst rechts. En we weten allemaal dat als zij aan de macht komen, zij met die graaipolitiek gewoon verder gaan. Trump had beloofd om die multinationals opzij te zetten. Maar het eerste wat 'ie doet is zich omringen met bankiers en *big oil*. En je weet dat met Marine Le Pen hetzelfde gaat gebeuren. Hard zijn tegen de graaiers moet een *core business* van links zijn. Hard, helder en eerlijk.' ●

tekst Rob Janssen

foto's Diederik Telemans / HollandseHoogte©

Graailand: het leven boven onze stand. Peter Mertens, uitgeverij Epo, Antwerpen

foto Nynke Vissia

'IEDEREEN PROFITEERT HIERVAN'

VERDRINGING VERDRONGEN

Vlak voor de verkiezingen heeft SP-Kamerlid Sadet Karabulut nog een belangrijk succes binnengehaald. Dankzij haar initiatiefwet zou het in de toekomst gedaan moeten zijn met de praktijk dat uitkeringsgerechtigden ingezet worden op reguliere banen en moeten werken zonder loon. En dat is niet alleen goed nieuws voor uitkeringsgerechtigden.

DE WET BEHELST een zogenaamde 'verdringingstoets', waarmee gemeenten moeten gaan controleren of er sprake is van situaties waarbij uitkeringsgerechtigden gedwongen worden om mensen met een reguliere baan uit de markt te concurreren. Steeds meer gemeenten eisen van mensen zonder baan namelijk een tegenprestatie voor hun uitkering. En die tegenprestatie houdt maar al te vaak in: werken zonder loon.

Hagenaar Henk Toet (bijna 63) werd ontslagen na een dienstverband van 36 jaar, bij eerst de PTT en daarna KPN. Hij kwam via de WW (en na talloze zinloze sollicitaties) in de bijstand terecht en kreeg van de gemeente te horen dat hij voor het opdoen van werkervaring aan de slag moest in het archief van de Haagse rechtbank. De eerste twee maanden deed hij dat met behoud van uitkering, daarna kreeg hij een contract voor

een halfjaar tegen betaling van het wettelijk minimumloon.

Toet blikt terug: 'Natuurlijk was ik blij dat ik weer aan de slag kon. Helaas werd het contract niet verlengd. Er kwam een abrupt einde aan de inzet van alle tijdelijke medewerkers. Dat was een bezuinigingsmaatregel. Zonder ook maar een spootje van perspectief op een echte baan belandde ik uiteindelijk weer in de bijstand.'

De werkzaamheden die Henk Toet voor de rechtbank verrichtte, betroffen die van een reguliere functie. 'Ik was evenals mijn voorgangers in een vergelijkbare positie archiefmedewerker, deed exact hetzelfde als de medewerkers in vaste dienst, maar zij ontvingen een regulier salaris conform de CAO, ik moest met de helft genoegen nemen en bouwde geen pensioen op. Daarbij wil ik ook benadrukken dat ik gevoelige en vertrouwelijke gegevens onder ogen kreeg, terwijl ik toch echt slechts een voorbijganger bleek te zijn.'

Henk Toet steunt uiteraard de initiatiefwet van Sadet Karabulut en hoopt dat de Eerste Kamer er straks ook mee instemt. 'Bijstandsgerechtigden op deze manier laten werken, leidt tot armoede en brengt de positie van mensen met een vaste baan in gevaar.'

Heilloze exercities

Voor Henk Toet was het een ronduit frustrerende ervaring, vooral ook omdat hij te horen kreeg dat hij moest leren om op tijd op te staan en dat het goed voor hem zou zijn om werkervaring op te doen. 'Alsof ik niet 36 jaar in vaste dienst bij één en dezelfde werkgever heb gewerkt. Ik werd verplicht om deel te nemen aan verschillende groeps-sessies van de sociale dienst in Den Haag. Ook nadat ik weer weg was bij de rechtbank en dus voor de tweede keer afhankelijk werd van bijstand, moest ik allerlei trajecten volgen en blijven solliciteren. In mijn geval waren dat heilloze exercities, ik werd als

Sadet Karabulut en Henk Toet

'Ik ben als een kleuter behandeld'

een kleuter behandeld.' Inmiddels heeft de gemeente Den Haag ook ingezien dat Henk Toet kansloos is op de arbeidsmarkt. Hij is vrijgesteld van solliciteren en kreeg groen licht voor vrijwilligerswerk. Hij is actief voor reizigersorganisatie Rover, die zich beijvert voor beter openbaar vervoer en mobiliteit in Den Haag en ommelanden en hij zet zich als kaderlid van de FNV in voor de belangen van uitkeringsgerechtigden. 'Uiteraard gebruik ik mijn eigen ervaringen om anderen te helpen en weet je wat ook opvallend is? Ik geef namens Rover onbezoldigd adviezen aan de gemeente.'

Henk Toet heeft zijn draai gevonden. Naast zijn vrijwilligerswerk verzorgt hij zijn moeder. De Hagenaar woont alleen in een flatje en kan, als hij zuinig doet, rondkomen van zijn uitkering. 'Gelukkig ga ik verstandig om met de ontslagvergoeding van de KPN. Met passen en meten red ik het wel, en bij Rover en de FNV voel ik me in mijn element.'

Henk Toet ('Ik ben gelukkig mondig en wist mijn weg te vinden in dat doolhof van regeltjes en voorschriften') blijft fel gekant tegen werken zonder loon en is ervan overtuigd dat de verdringingstoets van Sadet Karabulut het juiste instrument is om gemeenten die uit de bocht vliegen tot de orde te roepen. 'Ook in een uitkeringssituatie heb je recht op een fatsoenlijk salaris voor gedane arbeid.'

tekst Robin Bruinsma en Rob Janssen

SADET KARABULUT: 'DIT IS GOED VOOR UITKERINGSGERECHTIGDEN, WERKZOEKENDEN, VAKBONDEN ÉN BEDRIJVEN'

› Wat moeten gemeenten nu anders gaan doen?

'Eerder waren er geen heldere criteria voor gemeenten en was de verdringingstoets geen duidelijke verplichting. Dat is nu met deze wet wel het geval.'

› En als gemeentes daar lak aan hebben?

'Kijk, gemeentes moeten de wetten en de regels uitvoeren. En dat doen ze doorgaans ook. We hebben de verdringingstoets nu expliciet gemaakt in een wet en dus moeten gemeenten het ook opnemen en uitwerken in een verordening. Maar dat is het niet alleen. Er wordt natuurlijk al jaren strijd geleverd op dit vlak. De wet geeft werkzoekenden, vakbonden en kleine werkgevers die er last van hebben een instrument in handen om mee terug te vechten. Omdat we het scherp hebben gedefinieerd en het een verplichting wordt, kan men naar de verdringingstoets verwijzen.'

› Geef eens een flagrant voorbeeld van waar we nu hopelijk van af zijn?

'Nou, wat dacht je van de bloemenvouwers in Aalten? Zij vouwden bloemen voor een commercieel bedrijf en de gemeente heeft daar een half miljoen euro winst op gemaakt. Terwijl de mensen geen loon kregen. En dat kon jarenlang duren. Maar ik heb ook voorbeelden van statushouders die onder het mom van een taaltraject bij de

HEMA te werk werden gesteld, terwijl een andere werknemer met een tijdelijk contract in uren werd teruggezet. Die statushouder deed dus gewoon exact hetzelfde werk. Niks taaltraject dus.'

› Je noemt de gemeente Aalten die eraan verdiende. Maar dat bedrijf toch ook?

'Zeker. Maar nu jij het woord bedrijf noemt; vergeet niet de bedrijven die er last van hebben vanwege de oneerlijke concurrentie. Bedrijven die gewoon wel netjes hun mensen betalen.'

› Er komt een nieuwe regering en een nieuwe coalitie en naar het zich laat aanzien zullen die rechts van signatuur zijn. Blijft deze wet overeind?

'Daar ga ik wel van uit. De wet is door de Tweede Kamer. Nu is de Eerste Kamer aan zet. Daar gaan we heel hard ons best voor doen. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat gaat lukken.'

› En als straks in het coalitieakkoord opgenomen wordt: "Dit gaan we niet doen"?

'De Eerste Kamer heeft de wet al in behandeling genomen. En ik zie voorlopig geen coalitie tot stand komen. Als er geen gekke dingen gebeuren kunnen we de wet vóór de zomer in de Eerste Kamer behandeld hebben.' ●

Bloemenvouwers in Aalten in actie voor volwaardig loon.

AFSCHEID KAMERLEDEN

ADIEU DEN HAAG

Jarenlang legden ze hun ziel en zaligheid in hun Kamerlidmaatschap. En nu nemen ze afscheid en slaan ze nieuwe wegen in: 'Onze strijd gaat gewoon door.'

'Ulenbelt verandert niet'

Paul Ulenbelt
In de Kamer sinds 2006

'Oh, zijn die SP'ers ook al van die zakkenvullers? Er waren echt mensen die dat tegen me zeiden, toen ik begin dit jaar solliciteerde

naar de functie van pr-manager bij de NAM. Ze doorzagen niet meteen dat het een protest-sollicitatie was, een ludieke actie dus. Gelukkig veranderde dat toen ik met een groot bord met daarop 'protestsollicitatie' naar het NAM-hoofdkantoor ging. Maar goed. Wat ik nu ga doen weet ik nog niet. Ik heb diverse aanbiedingen gekregen en die ga

ik nu eens rustig op een rijtje zetten. Maar wees niet bang: Ulenbelt verandert niet. Als Kamerlid sta je hooguit wat meer in de publieke belangstelling. Ik ben en blijf SP'er en onze strijd gaat gewoon door.'

'Niet tot m'n 65^e in de Kamer'

Farshad Bashir
In de Kamer sinds 2008

'Toen ik in de Kamer beëdigd werd, was ik met mijn twintig jaar het jongste Kamerlid

ooit. Je weet dat je dan niet tot je 65^e in de Kamer kan blijven zitten. Nou ja, het kán natuurlijk wel... haha. Maar er komt een moment dat je toch iets nieuws wil gaan doen. En ik weet al wat dat is, ja. Ik ben momenteel bezig met het opzetten van een eigen zaak als belastingadviseur. Daar heb ik veel zin in. Maar het Kamerwerk heb ik zeker met heel veel plezier gedaan en ik vond het een eer om al die jaren de SP-kiezers te mogen vertegenwoordigen. Dankzij mijn aangenomen wetsvoorstel is het openbaar vervoer in de grote steden bevrijd van marktdwang. Dat was een hoogtepunt, net als mijn deelname

aan de Parlementaire Enquêtecommissie Woningcorporaties. Door de enquête kregen huurders meer zeggenschap en het toezicht op de woningcorporaties is versterkt.'

'Luxe-probleem'

Sharon Gesthuizen In de Kamer sinds 2006

'Dat ik een nieuwe baan heb als voorzitter van de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) heb, is al langer

bekend. Maar wat me echt heeft verrast, is dat er daarnaast nog een heleboel andere aanbiedingen zijn gekomen. Daarvan een aantal uit de wereld van de kunst, wat naast de politiek een andere passie van me is. Bijvoorbeeld van een instelling die kunst in de openbare ruimte beheert. Zoiets zou ik er bijvoorbeeld nog bij kunnen doen. Ik vind het super dat zoveel organisaties me weten te vinden en iets in me zien; de eventuele invulling ervan is echt een luxe-probleem.'

‘Voortzetting van wat ik in de Kamer deed’

Harry van Bommel
In de Kamer sinds 1998

‘Ik heb het op dit moment feestelijk druk. Klinkt misschien raar, maar het is zo. Ik ben nu bezig met de voorbereiding van mijn taak als verkiezingswaarnemer in Armenië. Ook ben ik in de weer met het opzetten van een diplomatenopleiding in Suriname. Praat je over werk, dan ben ik op zoek naar een voortzetting van wat ik in de Kamer deed. Dus iets op het gebied van mensenrechten, democratie en internationaal beleid. Maar nu moet ik ophangen, want ik moet snel naar Den Haag. Mijn werkkamer en mijn dossiers opruimen.’

‘Sleutelpositie’

Tjitske Siderius
In de Kamer sinds 2013

‘Ik heb een nieuwe werkplek op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg, bij een Zwolse onderwijsinstelling. Door de decentralisaties is de verbinding tussen het passend onderwijs en de sociale wijkteams, maar ook bijvoorbeeld GGZ- en jeugdzorginstellingen, niet altijd optimaal. Hierin ga ik een sleutelpositie vervullen. Daarnaast ga ik onderzoek

doen naar leerlingen die geen onderwijs volgen en thuis zijn komen te zitten.’

‘Iets anders wat ik nog heel graag wil doen’

Arnold Merkies
In de Kamer sinds 2012

‘Af- en opbouwwerkzaamheden, daar ben ik mee bezig. Aan de ene kant moet er in Den Haag nog van alles geregeld worden en wil ik mijn Kamerlidmaatschap en de dingen die nog lopen netjes afronden. Aan de andere kant ben ik aan het solliciteren en me aan het oriënteren op eventuele opleidingen. Ik heb het werk in de Kamer heel erg graag gedaan, maar er is ook nog iets anders wat ik nog heel graag wil gaan doen. Wat dat precies is, dat horen jullie snel genoeg. Verder blijf ik actief lid in de afdeling Amsterdam. Uiteraard.’

‘Helaas nu alles loslaten’

Eric Smaling
In de Kamer sinds 2013

‘Ik ben teleurgesteld, ik stond namelijk op nummer 15. En in 2012 stond ik op 16 en toen viel ik eveneens nét buiten de boot (tot Eric in 2013 alsnog in de Kamer kwam als

vervanger van Manja Smits –red.). Ik moet nu alles loslaten, terwijl ik onder andere op het gebied van verkeer, energie, dierenwelzijn en ruimtelijke ordening goed bezig was. Ik ben natuurlijk wel blij dat we uiteindelijk 14 zetels hebben gehaald en niet 10 of 11, wat peilingen eerder voorspelden. Wat ik nu qua werk ga doen weet ik nog niet. Er komt wel weer wat op mijn pad.’

‘Veel vertrouwen in de nieuwe fractie’

Henk van Gerven
In de Kamer sinds 2006

‘Heel jammer dat we niet een stuk of twintig zetels hebben gehaald, want dan had ik mijn werk in de Kamer kunnen voortzetten. Ik vind het Kamerlidmaatschap een zeer eervol beroep. Je opereert toch op het hoogste politieke platform, in mijn geval voor betere gezondheidszorg en bescherming van natuur en milieu. Bijna een miljoen mensen hebben op 15 maart op de SP gestemd en ik heb veel vertrouwen in de nieuwe fractie. De SP blijft het instrument om de wereld socialer te maken en ik blijf dan ook actief in de partij. Zoals ik dat al veertig jaar ben.’

tekst Rob Janssen
foto's Wiebe Kiestra

> EERSTE HULP VOOR AMBULANCEZORG

foto: Suzanne van de Kerk

Renske Leijten in gesprek met ambulancemedewerkers.

‘Dit wordt misschien wel het eerste besluit dat de opvolger van minister Schippers moet nemen’, aldus SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten tijdens een bezoek aan Ambulancezorg Hollands Midden. ‘De ambulancedienst moet als publieke dienst behouden worden.’ Een overweldigende meerderheid van het ambulancepersoneel en van de bevolking steunt dit idee.

‘Niet mee stunten’

Minister Schippers probeerde al eerder marktwerking in de ambulancedienst te introduceren. Leijten: ‘Na twee verlengingen is het de hoogste tijd voor een

permanente wet. Per dag worden er tweeduizend spoedritten gereden. Daarmee moet je niet stunten.’ Maar liefst 92 procent van het ambulancepersoneel wijst marktwerking in de ambulancezorg af. Ook onder de bevolking kan marktwerking in de ambulancezorg niet op steun rekenen; slechts 14 procent van de Nederlanders vindt dat een goed idee. Dit blijkt uit een onderzoek dat de SP hield onder ambulancepersoneel en uit een opiniepeiling van Maurice de Hond.

sp.nl/ZJy

> DISCRIMINATIE VAN ROLSTOELERS

Mensen met een beperking moeten net als iedereen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Gelders SP-Statelid Maurits Gemmink heeft daarom schriftelijke vragen gesteld aan het provinciebestuur over de maatregel om rolstoelers zonder Wmo-indicatie te weren uit de regiotaxi's. ‘Is deze maatregel niet in strijd met de grondwet?’

sp.nl/ZJC

> FAMILIE OP ÉÉN

André Muller, SP-wethouder in Zuidplas, heeft ontslag genomen omdat het wethouderschap niet langer te combineren was met zijn privéleven. ‘Mijn gezin is mijn topprioriteit en dat heeft momenteel mijn volle aandacht nodig. Maar ik vind het uiteraard jammer. Ik heb prachtige dossiers in mijn periode als wethouder zien groeien en bloeien.’ Fractievoorzitter Jan Baas: ‘We betreuren het vertrek van André, maar je familie moet altijd op één staan en we respecteren en vinden het dapper dat André die keuze zo maakt.’ Het ziet ernaar uit dat hij niet wordt vervangen, maar het coalitie-akkoord blijft overeind.

sp.nl/ZJ9

foto: Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

JONGEREN EN EUROPA

Op 21 maart was het feest in het Europees Parlement: tijdens een plechtige bijeenkomst werd gevierd dat 60 jaar geleden het Verdrag van Rome werd aangenomen. En er was een heus Burgerparlement. Dat kwam erop neer dat de bezoekersgroepen die die dag toch al door het EP werden ontvangen, de plenaire zaal werden ingesleurd, om daar vragen te stellen aan de fractievoorzitters.

Als Eurofractie vonden we dat niet zo'n interessant model. Dus besloten we een oproep te doen aan mensen die zich slachtoffer

voelen van de EU, om op onze kosten naar Brussel te komen en niet alleen bij het Burgerparlement te zijn, maar ook hun verhalen te delen met de SP-delegatie en te kijken wat we nog meer kunnen betekenen voor gewone mensen in plaats van de agenda te volgen van de Europese bubbel.

Het leverde een interessante mix op van mensen en we hebben er veel van opgestoken, en misschien nog wel het meest van de leerlingen en docenten die de kritiek van de SP op de huidige EU delen. Ze hadden als belangrijkste boodschap: jongeren houden niet van gezeur. Die willen verhalen horen die ze kunnen inspireren. Dat de EU op de schop moet en dat de euro onhoudbaar is, daar zijn ze het best mee eens, maar het inspireert maar matig. Daarom moeten we als Eurofractie ook laten zien wat we wél willen. Jongeren raken geïnteresseerd als we initiatieven nemen om een einde te maken aan woekerprijzen voor concertkaartjes, als we werken aan duurzaamheid en als we zorgen voor maatregelen tegen postbusbedrijven die alleen opgericht worden voor belastingontwijking of uitbuiting van werknemers. Deze uitdaging pakken we op; want als geen ander weet de SP hoe we kunnen werken aan een betere wereld, in Nederland en in Europa.

LINKSVOOR **NEUS AAN NEUS MET EEN WILD ZWIJNTJE**

Tamara Koppelaar (38) is afdelingsvoorzitter van de SP Rheden. Ze woont met haar vriend en twee labradors aan de rand van de Veluwe, waar ze dagelijks rondstruint. 'Ik ben echt een buitenmens. Zet mij op een bankje in het bos en ik geniet. Zeker in deze tijd van het jaar, met al dat wild. Toen ik hier zeven jaar geleden kwam wonen, kende ik niemand. We komen uit het westen van het land en wilden graag wat meer in de natuur wonen. Ik was al actief in de afdeling Sliedrecht en werd hier meteen heel hartelijk verwelkomd. Mede dankzij de SP raakte ik dan ook snel ingeburgerd.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Wild en honden, gaat dat wel samen?

'Jazeker. Er is een omheind losloopgebied, waar ik veel met ze train. Dan staan de wilde zwijnen soms gewoon door het hek te kijken wat we aan het doen zijn. Ze zijn heel rustig en vertrouwd met elkaar. Mijn jongste labrador heeft weleens neus aan neus gestaan, door het hek heen, met een jong zwijntje. Dat is zo mooi.'

› Wanneer ben je lid geworden van de SP?

'In 2003, de tijd van Balkenende 1 en de LPF. Ik zag al die politieke onrust en voelde zoveel boosheid en machteloosheid. Ik wilde iets dóén, meedoen aan acties, betrokken raken.'

› Wat is jouw SP-moment?

'Bij onze Hulpdienst hebben we al vaak mensen kunnen helpen die vastlopen in het contact met de gemeente, bijvoorbeeld bij het aanvragen van schuldhulpverlening. Een paar jaar geleden merkten we dat veel mensen problemen hadden met WorkFast, een reïntegratiebedrijf voor mensen met een bijstandsuitkering. Na diverse acties zette de gemeente de samenwerking met WorkFast stop. Het besef dat we dat als afdeling voor elkaar gekregen hadden, samen met

de mensen die ondanks intimidaties aan de bel hadden getrokken, dat was echt een bijzonder moment. Voor actie voeren heb je een lange adem nodig, je loopt vaak tegen muren en soms lukt het niet. Gelukkig ben ik wel een doorzetter. En op zo'n moment, als je echt iets hebt bereikt om het leven van mensen beter te maken, dan weet ik weer waar ik het voor doe.'

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

'Zweden. Vanwege de totale rust en de uitgestrekte natuur. De mensen zijn er ook rustiger, lijkt het wel. Ik heb reuma en moest eens tijdens een vakantie in Zweden naar het ziekenhuis. Het was opvallend hoe rustig en vriendelijk iedereen daar was.'

› Wat brengt de kapitalist in jou naar boven?

'Mijn honden, ik heb van de week nog een nieuw riempje voor ze gekocht.' ●

TIJMEN REKENT AF

WIE Tijmen Lucie (1983), hoofdredacteur van *Spanning*, het tijdschrift van het wetenschappelijk bureau van de SP

LEEST *De rekening voor Rutte: de Teevendeal, het bonnetje en de politieke prijs voor leugens*. Bas Haan, uitg. Prometheus

› Wat heb je gelezen?

‘Een fascinerende reconstructie van een doofpotaffaire: een goed geschreven pageturner van onderzoeksjournalist Bas Haan over de zogeheten Teevendeal. Best shockerend om te lezen hoe politici doelbewust probeerden de waarheid te verdonkeremen. Maar heel goed dat zijn werkgever, Nieuwsuur, Haan de vrijheid gegeven heeft om jarenlang zoveel tijd aan dit onderwerp te besteden.’

› De Teevendeal, wat was dat ook weer?

‘De deal die voormalig staatssecretaris Fred Teeven in zijn tijd als officier van justitie sloot met crimineel Cees H. Ministers en Kamerleden van de VVD hebben er alles aan gedaan om de Tweede Kamer onjuist te informeren over de 4,7 miljoen gulden die Cees H. mocht houden door deze deal. Uiteindelijk zijn maar liefst vier VVD-prominenten, onder wie staatssecretaris Teeven zelf, afgetreden vanwege deze doofpotaffaire.’

› Waarom werd de Kamer verkeerd geïnformeerd?

‘Vermoedelijk door een cultuur van list en bedrog waar ze normaal gesproken mee weggomen. Ironisch genoeg is de Teevendeal uiteindelijk zo groot geworden, juist doordat vanaf het begin af aan gelogen werd in de hoop de affaire klein te houden. Die cultuur is zo schadelijk voor de geloofwaardigheid van de politiek. Als je dit boek leest,

‘WAT EEN STEL LIEGERS EN BEDRIEGERS’

denk je echt: wat een stel liegers en bedriegers bij elkaar. En waarom? Ze hadden ook gewoon uit kunnen leggen hoe de deal in elkaar stak.’

› Is het nu klaar met deze affaire, of komt er nog meer?

‘Dat blijft de hamvraag. Rutte ontkent nog steeds dat hij op de hoogte was, terwijl Haan in een interview heeft gezegd verschillende anonieme bronnen te hebben die zijn bewering tegenspreken. Zal er direct bewijs boven tafel komen dat Rutte wel op de hoogte was?’

› Maar goed dat de SP weigert samen met de VVD te regeren dus?

‘Deze doofpotaffaire is niet typisch voor de VVD, hoewel er wel alleen maar VVD’ers bij betrokken zijn geweest. Daarbij was de

VVD het afgelopen jaar weer de partij met de meeste integriteitsschandalen. Maar ook andere partijen maken zich er schuldig aan. Macht moet daarom altijd gecontroleerd worden.’

› Ook als de SP aan de macht is?

‘Ja, absoluut! Ook al hebben we als SP integriteit hoog in het vaandel staan en wordt Emile Roemer terecht als de meest betrouwbare lijsttrekker gezien, ook wij kunnen niet helemaal uitsluiten dat het ons nooit zal gebeuren. Daarom is het vanuit bewustwording heel goed om dit boek te lezen en is onderzoeksjournalistiek zo ontzettend belangrijk.’

› Doet de *Spanning* aan onderzoeksjournalistiek?

‘Als wetenschappelijk bureau van de SP doen we onderzoek op een andere schaal. Maar dit boek is voor ons wel echt een voorbeeld hoe je een zaak tot op de bodem kunt uitzoeken: door met heel veel betrokkenen te praten en alles over je onderzoeksonderwerp te lezen. Wij richten ons bijvoorbeeld op de kosten van de marktwerking in de zorg en op de vercommercialisering van de wetenschap. Onlangs is ons rapport ‘De publieke sector aan het woord’ verschenen: daarvoor hebben we de afgelopen jaren met ruim 60 duizend werkers in de publieke sector gesproken.’

› En dan kom je de VVD ook weer tegen.

‘Uit die gesprekken worden wel de gevolgen van ruim dertig jaar neoliberal beleid duidelijk inderdaad, waar de VVD in hoge mate verantwoordelijk voor is geweest. Aan dat afbraakbeleid willen wij een einde maken en juist dat maakt het zo moeilijk om op landelijk niveau met de VVD samen te werken.’ ●

tekst Jola van Dijk

Bedankt kabinet

De pensioenbetalers twee jaar pensioen afpakken. Om maar te zwijgen van de mensen die al voor de gerechtigde pensioenleeftijd versleten zijn. De dekkingsgraad minimaal 105 procent en pensioen zonder prijsindexering. Maar dat van de Europarlementariërs wordt verhoogd. De economie is gegroeid. Dat komt omdat de wereldeconomie is gestegen, niet door het kabinet. Elke dag zijn er vele kinderen die met een lege maag naar school gaan en mensen die onder de armoedegrens leven. Het aantal voedselbanken blijft stijgen. Maar het belastingparadijs Nederland blijft bestaan. Mensen die volledig letterlijk of

figuurlijk de weg kwijt zijn maar nergens onderdak kunnen vinden omdat de verzorgingshuizen en bejaardenhuizen door bezuinigingsdrift gesloten werden. Dit allemaal lag wel aan het kabinet van VVD en PvdA!

B. de Vree, Rijen

Sorry!

In alle campagnedrukke zijn er enkele vervelende foutjes in de vorige Tribune geslopen. De foto van Emile Roemer op pagina 6 is gemaakt door Nynke Vissia en die op pagina 9 door Rob Nelisse. De foto's bij het artikel 'Reken af met Rutte' op pagina 21 en 22 zijn van Franco Gori.

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune april 2017

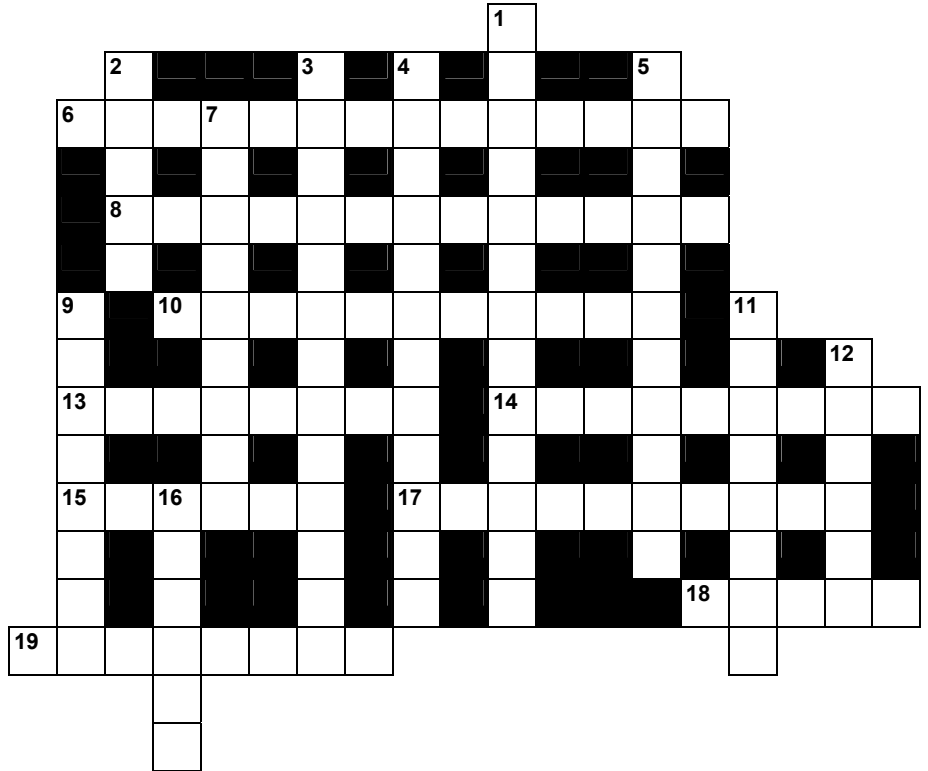
CRYPTOGRAM

Horizontaal

6 Onvoorzien, juist nu zo'n samenloop van omstandigheden. (9,5 en 14) 8 Professioneel sporter tekent protest aan tegen knockout. (13) 10 Staat er in de stal een beetje als een houten Klaas. (11) 13 Bij honderd graden heeft de kok het wel gehad. (8) 14 (is een) Gevangenis voor een amoebe. (9) 15 Doorgang met kokerblik? (6) 17 Gaat op school óver de kinderen, zónder de kinderen. (10) 18 Aan bod voor de schoonmaak. (5) 19 Kermisattractie gevaar op de weg! (8)

Verticaal

1 Studiebenodigheden zwemmen in groepen. (13 en 6,7) 2 Klinkt alsof er gepiekerd wordt in het bad. (5) 3 Huwelijksfeest met slechte afloop, in de Bartholomeusnacht. (13) 4 Voedt (deel van) het spoor. (12) 5 Boekenplank is klaar dankzij hamer. (11 en 6,5) 7 Helemaal naar Las Vegas om je fortuin te verliezen. (3,6 en 9) 9 Zpringerig insect? (8) 11 Is ook 50% dicht. (8) 12 Titel vereist dat je geslagen wordt. (6) 16 Verwante van 'd'. (6 en 5,1)

NUMMERPLAATJE

De puzzel bevat een aantal 'cellen' in een tabel, en een aantal omschrijvingen die naar getallen (ook jaartallen, tel. nummers etc.) verwijzen. Slechts een deel van alle vakjes is nodig om de puzzel op te lossen: maak de cellen van de correcte getallen zwart, en uiteindelijk zal een symbool verschijnen. Dit symbool vormt de oplossing. Omschrijvingen zijn veelal opzettelijk beperkt, en het zwart ámaken van de verkeerde cellen zal het nóg lastiger maken. Veel plezier!
Deze keer zijn de getallen verbonden aan Nederlandse Politiek.

Omschrijvingen

De 17 miljoenste /
Voorzitter van 'De Raad' /
...van de Tweede Kamer /
Pincode voor onveilige ministers /
Daar gaat m'n OPA! /
Staatsregeling voor het Bataafsche Volk /
Thonik's Gouden Loeki /
Paars /
DS' /
Ongepeild /
Plus /
SP in oppositie! /
PPNL Yarr /
Libertariaans van Hollandse Bodem /
De eerste helft... /
DWARS /
Gereformeerde Geboorte, 3 letters /
En dan nu: De Fryske Nasjonale /
D /
Het roer moet om! /
1+2= /

Opkomende kiespijn /
Fusie PPR/CNP/PVP.

1991	Sub0	1993	66	1962	++	+
50+	3333	0_0	O^O	1811	1918	1799
50-	-50	070-318	2211	1798	01101 011	225
12x	4096	21-03 2016	21-03 2017	15-02 2017	-6	15-03 2017
1994-2002	1957	70	2016	1990	20-20	2008
02-10 1912	05- 1994	1646	04-04 2014	11/11	50	14-27 jaar
9/9/1	2001	2010	15-28 jaar	2013	01-01 2017	1933

OPLOSSINGEN MAART

CRYPTOGRAM

Horizontaal 6) Breda 7) Advocaat 9) Minister 11) Ius 12) Bruto 13) Leus 15) Regelgeving 18) Handelsoorlog 22) Inburgeringstoets 24) Orde 26) Diplomaten 29) Dimmen 30) Dales 31) Kiezersbedrog 33) Verstandhouding 36) DDR 37) Valkenjacht 38) Rolzaal. **Verticaal** 1) Gremium 2) Udink 3) Last 4) Actieleider 5) Habsburg 8) Vermogensongelijkheid 10) Spreekverbod 14) Defensie 16) Achterban 17) Bonnetjesaffaire 19) GS 20) Bondgenoten 21) Stem 23) Romme 25) Zeggenschap 27) IND 28) NPS 32) Radicaal 34) SER 35) Denk 39) ZS (zonder stemming).

CODEKRAKER

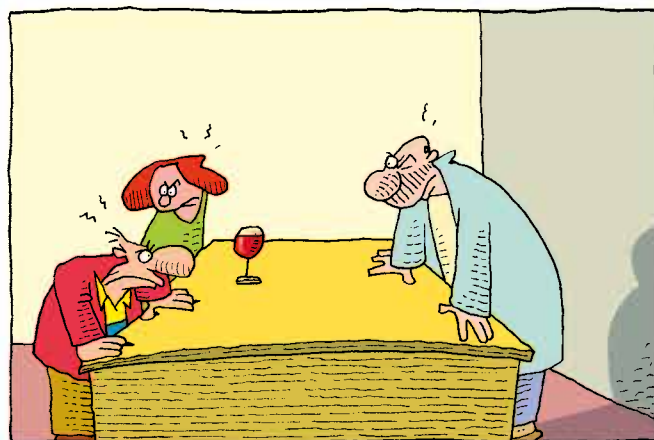
Horizontaal Opkomst; EZ (Economische Zaken); ZE (Zijne Excellentie); Winst; Network. **Verticaal** Oss; Kieswet; MP; Tweet; Unie; CPN. 9-Omringd
1) Visie 2) Trust 3) Knipt 4) Beton 5) Sport 6) Brits 7) Tunes 8) Huilt.

EINDOPLOSSING

Stemwijzer

De winnaar van maart is Jan Fondse uit Tholen. Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 26 april 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 5 • mei 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

VLAMMEND VAKBONDSPROTEST

SP-TOPPER OPENHARTIG OVER ALZHEIMER

LOKAAL LEKKER BEZIG

Arend van Dam

DRAAG HET EN DRAAG HET UIT!

Ja hoor; de verkiezingen zijn amper achter de rug, maar de zorgverzekeraars weten het alweer: de zorgpremies moeten opnieuw omhoog. Reden te meer om te blijven gaan voor het Nationaal ZorgFonds. In de SP-shop vind je leuke spullen om je mening kracht bij te zetten, zoals mooie sportshirts en handige draagtasjes. Draag het en draag het uit!

 [shop.sp.nl/shop/
particulier/nationaal-zorgfonds](http://shop.sp.nl/shop/particulier/nationaal-zorgfonds)

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

19 MEI: ROOD MET ROEMER

Op vrijdag 19 mei organiseren we de avond ROOD met Roemer, voor nieuwe ROOD-leden. Op deze gezellige avond maak je kennis met ROOD en andere nieuwe leden uit het hele land. Emile Roemer is te gast, evenals de kersverse Tweede Kamerleden Sandra Beckerman en Peter Kwint. De avond vindt plaats

in De Moed, het partijkantoor van de SP in Amersfoort. Het begint om 19:00 uur (inloop vanaf 18:30 uur) en aanmelden kan door een mailtje naar rood@sp.nl te sturen. Ook je vrienden zijn van harte welkom! Vermeld het wel even bij je aanmelding als je iemand meeneemt.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h),
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Frank Lucas
Karen Veldkamp, Cees Wouda

Foto cover
Koen van Weel / ANP

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Het voorjaar van de vakbonden

4

Lokale successen

Als kleine dingen heel groot worden

6

Werken in Sri Lanka

Vier uur 's morgens op, twee uur reizen, negen uur staand werken

20

Nieuwe Koude Oorlog?

Duizend bommen en granaten

22

Jan Burger

'Ik wil mijn ziekte bespreekbaar maken'

14

13 Uitgelicht: Hotel tegen de Muur

18 Alphen aan den Rijn: De vuurtorenwachters van het Groene Hart

28 LinksVoor: Jan Breur is een ongevaarlijke terror-dj

29 Ronald bezoekt: Domela Nieuwenhuis Museum

10, 11, 12, 25, 26, 27 Nieuws **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Veelbelovende aftrap

Indrukwekkend waren ze, de zogeheten *maidenspeeches* waarmee onze nieuwe Tweede Kamerleden voor het eerst de Kamer, ministers en heel Nederland toespraken: strijdlustig, betrokken en goed op de hoogte.

Wat zullen de Groningers trots zijn op Sandra, die direct duidelijk maakte dat dit 'vergeten' gebied voorlopig in de schijnwerpers staat. Wat zullen de onderwijzers blij zijn met Peter, die een debat over de grootte van schoolklassen voor de poorten van de hel wegsleepte. Wat zullen zorgmedewerkers en hun patiënten hun hoop vestigen op Lilian, die zich vastbijt in de miljoenen die vóór de verkiezingen werden beloofd. Wat zullen boeren die een eerlijke boterham willen verdienen, gestraald hebben bij het gloedvolle betoog van Frank. Wat zullen mensen die jarenlang voor hun pensioen gespaard hebben, zich gehoord én verwoord voelen door Bart.

Ook onze meer ervaren Tweede Kamerleden roeren zich. Michiel komt op voor veiligheid binnen én buiten de gevangenis-muren. Renske wekt bewondering voor de snelheid waarmee ze zich haar portefeuille Financiën eigen maakt en minister Dijsselbloem het vuur na aan de schenen legt over belastingdeals van multinationals. Sadet maakt indruk met de manier waarop ze de oorlog in Syrië onder de aandacht brengt en Jasper heeft alweer een eerste motie binnengehaald. Intussen herinnert Ronald de partijen die nu onderhandelen aan hun verkiezingsbeloftes. Nine, net bevallen van een prachtige zoon, staat in de startblokken en keert in mei terug.

Onze fractie heeft een vliegende start gemaakt en is overal te vinden. Cem stak werknemers die opkomen voor hun rechten een hart onder de riem in de Amsterdamse haven en op Schiphol. Maarten bindt de strijd aan met handelsverdragen zoals CETA en komt op voor de postbezorgers. Zo hoort het. Welk kabinet er ook komt, het moet met een goed verhaal komen om onze stemmen te verdienen. Van SP'ers mag je altijd verwachten dat zij met alternatieven blijven komen voor een socialere samenleving, en mensen blijven mobiliseren overal waar dat nodig is.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

‘HET IS GEN GEWEEST’

De Telegraaf noemde het al een ‘lenteoffensief’ van de vakbonden. De stakingen, demonstraties en andere acties voor betere arbeidsvoorwaarden zijn niet van de lucht. Waarom juist nu?

‘EEN ZOETHOUDERTJE’, noemt SP-Kamerlid Bart van Kent de loonsverhoging van 1,5 procent die supermarktketen Jumbo zijn logistieke medewerkers heeft geboden. Van Kent is samen met partijvoorzitter Ron Meyer naar de rechtbank in Utrecht gekomen om daar het actievoerende personeel te feliciteren met de uitspraak van de rechter. Die heeft namelijk bepaald dat de stakingen mogen doorgaan; Jumbo had een verbod geëist. En dus gaan de acties in de Jumbo-distributiecentra door – en SP’ers steunen de actievoerders waar ze kunnen. Een en ander speelt zich af tegen de achtergrond van onderhandelingen over een nieuwe cao. De actievoerders eisen 2,5 procent loonsverhoging. Daarnaast willen ze meer vastigheid; naar verluidt bestaat tot twee derde van het personeelsbestand in Jumbo-distributiecentra uit flexwerkers. Spontaan heeft Jumbo een loonsverhoging van 1,5 procent aangeboden. Te weinig, vinden de actievoerders en wijzen op de flinke omzetstijgingen die de supermarktketen de laatste jaren boekt. Tekenend is de reactie

van Jumbo, die per persbericht heeft laten weten: ‘Goed werkgeverschap betekent volgens Jumbo óók het behouden van een sterke concurrentiepositie. Dat zorgt voor een duurzame toekomst, wat goed is voor Jumbo én haar medewerkers’. Dat maakte weinig indruk bij de stakers. Waarna Jumbo doodleuk liet weten zonder vakbond een cao te willen afsluiten. Hallo Jumbo!

Het zijn niet alleen de Jumbo-distributiecentra waar SP’ers actievoerend personeel een hart onder de riem komen steken. De kersverse Kamerleden Cem Lacin en Sandra Beckerman zijn naar Amsterdam getogen, waar ze zich aansloten bij actievoerende havenwerkers van de Hemwegcentrale. Sluiting van deze kolencentrale komt steeds dichterbij, waardoor heel wat banen op de tocht staan. In het kader van de zogenaamde energietransitie naar duurzame energie wellicht logisch, maar wat gebeurt er dan met de duizenden mensen die in Nederland werken in de zogenaamde ‘kolenketen’? Als de Amsterdamse Hemwegcentrale sluit, staat er ter compensatie een grote pot met

overheidsgeld te wachten voor de eigenaar, het Zweedse concern Vattenfall. Maar over compensatie voor de werknemers is nog niks afgesproken. Beckerman en Lacin vinden dat het beschikbare compensatiegeld voor sluiting niet naar het buitenland mag verdwijnen: ‘Dat geld moet gaan naar de werknemers die hun baan kwijtraken. Stort het geld dan ook in een daarvoor bedoeld transitiefonds, waarmee scholing, begeleiding naar ander werk en sociale plannen betaald kunnen worden.’ Komt er geen oplossing, dan sluiten de havenwerkers stakingen niet uit.

Uitgebuit

Ziedaar de moderne tijd met moderne controverses: hier de terechte eis voor een beter klimaat met schonere lucht en elders de moordende concurrentie tussen supermarkten om maar de goedkoopste te kunnen zijn. De strijd voor een gezonder leven enerzijds en het gevecht om de gunst van de consument anderzijds gaat als we niet uitkijken steeds harder en onbeschaamder over de ruggen van werknemers – en dat

OEG

Cem Lacin (links) en Sandra Beckerman bij de Hemwegcentrale, Amsterdam.

terwijl we overal lezen dat het nu zo goed gaat met de economie. Volgens kaderlid van FNV Bondgenoten Klaas Lingbeek is het in dat verband logisch dat de actiebereidheid onder werknemers en vakbonden met de dag groeit. 'Het is een inhaalslag. Sinds de crisis in 2008 is er op het gebied van arbeidsvoorwaarden weinig gebeurd. Eerst moest de economie weer op gang komen. Begrijpelijk. Maar jarenlang gepolder heeft veel te weinig opgeleverd. Bij de FNV heerst onder velen een gevoel van: het is genoeg geweest. Vandaar dat dingen nu in een stroomversnelling komen.' Lingbeek is internationaal vrachtwagenchauffeur van beroep en hij weet als geen ander hoe de laatste jaren de kaasschaaf over de arbeidsomstandigheden van transportpersoneel is gegaan. In een notendop: Nederlandse, Duitse, Franse en Belgische truckers leggen het af tegen veel goedkopere Oost-Europese collega's, die vervolgens keihard uitgebuit worden door grote transportbedrijven die vervoerders die het wel netjes willen doen uit de markt drukken. Niet zo vreemd dus dat de FNV de handen vol heeft en momenteel namens chauffeurs tal van

Naast vissen naar goedkoop personeel nu ook al vissen naar stakingsbrekers?

rechtszaken voert over uiteenlopende cao-kwesties. 'En we winnen steeds meer zaken', zegt Klaas Lingbeek.

Een interessante zaak is die van tien Hongaarse truckers die bij het Noord-Brabantse transportbedrijf Van den Bosch werkten, maar werden betaald naar Hongaars loon. De truckers stapten samen met de FNV naar de rechter en claimden tien miljoen euro aan achterstallig loon. De rechter gaf hen in 2015 gelijk, maar Van den Bosch ging in beroep. Vorige maand stonden beide partijen opnieuw voor de rechter, die binnenkort uitspraak doet. Klaas Lingbeek kijkt daar natuurlijk reikhalzend naar uit. 'De FNV is al jaren met deze zaak bezig. Het was al een overwinning op zich dat die tien Hongaren bereid waren om die looneis te stellen.' Want ook hij weet dat Oost-Europese truckers uit angst hun baan te verliezen in de regel niet heel snel aan de bel trekken. Maar wie weet vanaf nu wel...

Maar de werkgevers zitten ook niet stil, weet ook Klaas Lingbeek. 'Als ik het verhaal hoor dat er onlangs bij de stakingen bij Jumbo halsoverkop Polen zouden zijn ingevlogen om het tekort aan personeel op te vangen en zo de staking te breken, dan verbaast me toch weer de vindingrijkheid waarmee sommige bedrijven in die Oost-Europese vijver blijven vissen.' Naast vissen naar goedkoop personeel nu dus ook al vissen naar stakingsbrekers? Verzin het maar. Niet voor niets pleit de SP al sinds jaar en dag voor een stelsel van werkvergunningen voor werknemers uit Oost-Europa.

Naast vakbonden, werknemers en politici is er trouwens nog een groep die stevige druk kan uitoefenen: de consumenten, de klanten. Wanneer is het voor hen genoeg geweest? ●

tekst Rob Janssen • foto Frank Lucas

COLUMN

Domela

Volgens de Britse socialist Tony Benn zijn er voor verandering twee dingen nodig: de brandende vlam van woede over onrecht en de brandende vlam van hoop op een betere wereld. Als er iemand is die de vlammen van woede en optimisme met elkaar wist te verbinden, was het Ferdinand Domela Nieuwenhuis (1846 – 1919).

Domela Nieuwenhuis vocht zijn hele leven lang voor Brood en Vrijheid. Hij streed voor sociale zekerheid én het vrije denken. Op 14 mei 1888 debuteerde hij als eerste socialist in het parlement met een toespraak over 'de werkstaking in de veenkoloniën'.

Evangelie van Zelfbevrijding

Wie zijn ideeën en zijn werk leest, leest een evangelie van Zelfbevrijding. Van emancipatie. Het ging Domela Nieuwenhuis altijd om de combinatie van materiële verbetering én het zelfbewustzijn van mensen van de werkvloer en in de wijken. Of zoals hij zelf sprak tegen iemand die hem als verlosser beschouwde: *"Waarde vriend, vergeet nooit dat ik jullie niet kan verlossen, al wilde ik het ook, maar dat gij het ten slotte zelve moet doen."*

Van de buslijn tot het buurthuis, van woningen zonder schimmel tot het klimaat. Door materiële verbeteringen af te dwingen, leren we waardevolle lessen, emanciperen we en worden we sterker. *Van schimmel naar socialisme. In een paar stappen.* Hoe klein het thema soms ook lijkt, het kan het begin zijn van een lang leerproces. Om een marathon te kunnen lopen, zul je de eerste stap moeten zetten.

Het komend jaar spreken we in honderden buurten met 1 miljoen mensen. We zullen gemeenschappen in beweging brengen. Zoals in Heerenveen: voor het behoud van een heel bijzonder museum. Het Ferdinand Domela Nieuwenhuis-museum. De geschiedenis als les voor de toekomst. Van de schaduwkanten tot de successen. 100 jaar na Domela's dood demonstreerden honderden mensen voor het gemeentehuis. Met groot succes: het museum is behouden. Niet als persoonsverheerlijking van die ene man, maar omdat de gemeenschapsidee van *Brood en Vrijheid* springlevend is.

Ron Meyer
voorzitter SP

LOKAAL LEKKER BEZIG

ZO DOEN WIJ DAT!

De SP groeide ooit uit van een verzameling lokale partijen tot een landelijke partij. Maar ook nu nog vormen SP-vrijwilligers in heel het land de belangrijkste basis van ons politiek werk. Want: 'Als mensen zich organiseren, organiseren ze macht.'

DE AFGELOPEN MAANDEN heeft de landelijke politiek vol in de schijnwerpers gestaan. Al het verkiezingsgeweld doet je soms bijna vergeten dat de SP ook lokaal heel sterk is. Natuurlijk, ook de SP'ers in de lokale afdelingen houden zich bezig met landelijke campagnes, zoals de Tweede Kamerverkiezingen en het Nationaal ZorgFonds. Maar de kracht van de SP zit hem erin dat in heel Nederland SP-leden samen met mensen strijden voor een betere wereld. Dat zijn soms heel kleine dingen, die voor de betrokken mensen juist heel groot zijn.

'We komen langs'

Neem nou de SP-afdeling in Groningen. Een paar weken geleden zijn ze langs de deuren gegaan in de wijk Selwerd, om met bewoners te praten waarvan ze wisten dat die problemen hadden met de verhuurder. Een renovatie zorgde er voor enorme overlast en schade. De SP kwam in actie met de bewoners. Maar tijdens dat bezoek sprak de Groningse SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk toevallig met een mevrouw op straat. Zij woont in een straat iets verderop en vertelde over vocht- en schimmelproblemen. Klach-

ten bij woningcorporatie De Huismeesters leverden alleen het advies op dat ze beter moest luchten. 'We komen langs', beloofde Dijk. In twee avonden hebben de SP'ers vervolgens aangebeld bij alle 96 woningen van het huizenblok. Zulke problemen komen namelijk zelden in maar één huis voor. Dijk: 'En ja hoor, er waren enorm veel klachten over schimmel, tocht, kou en te hoge huren. We verzamelden contactgegevens en hebben een bewonersavond georganiseerd. Daar kwamen meteen al veertig bewoners op af. Tot dat moment waren de mensen geïsoleerd: ze probeerden ieder voor zich hun klachten opgelost te krijgen. De woningbouwcorporatie gaf vervolgens de bewoner de schuld, of liet een vochtplek overschilderen maar deed er verder niets aan. Alles wat er nodig is om deze mensen te organiseren is dat iemand het voortouw neemt.'

Samen optrekken

De bewoners hebben zich met hulp van de SP georganiseerd in zes straten, met voor elke straat een vertegenwoordiger. Er is een zwartboek gemaakt en de pers wordt opgezocht. Dijk: 'De bewoners hebben vier eisen:

isoleren, betere ventilatie, lagere huren en een echte oplossing voor de schimmel. De SP steunt die eisen van harte. Sommige bewoners melden al problemen met de gezondheid. Er moet snel wat gebeuren.' Woningbouwcorporatie De Huismeesters zegt 'geschrokken' te zijn van alle ophef. De corporatie vraagt zich af waarom de SP geen contact met hen opneemt. Dijk lacht: 'Daar hoeven ze zich geen zorgen over te maken. Doordat de bewoners zich nu organiseren, organiseren ze macht. Ze staan niet meer alleen tegenover hun verhuurder.' Dit soort acties heeft volgens de Groninger ook andere gevolgen: 'Wij waren langer geleden ook al eens in deze buurt en toen hadden de mensen het vooral over overlast van buurtgenoten. Er was bijna geen sociale samenhang en dat uitte zich in ergernis en botsingen. Maar nu ze samen kunnen optrekken voor een gedeeld belang, verandert hun beeld van de buurman. Samen aan de slag. Dat verandert mensen.' Dijk hoop dat de acties op langere termijn een sterk bewonerscomité opleveren. Dan hangt het niet meer af van een toevallig gesprek op straat

De Lingewaardse SP-fractie, met van links naar rechts: Maria Janssen, Carla Claassen, Theo Anema en Brian Claassen. Alle vier zijn vanaf het begin actief in de SP Lingewaard.

foto SP Groningen

Josee Troost, Gert Jan Rus, Aldo Shelvis, Gijsbert Houtbeckers en Jimmy Dijk van de SP Groningen.

of de belangen van huurders goed vertegenwoordigd worden.

Lingewaard: successen

Dat het belangrijk is om het samen met de bewoners te doen, hebben de SP'ers in Lingewaard ook goed begrepen. De gemeente tussen Arnhem en Nijmegen kent pas sinds 2011 een actieve SP-afdeling. In 2014 kwamen ze in de gemeenteraad, maar de SP heeft de raad niet nodig om aan de slag te gaan. Carla Claassen is afdelingsvoorzitter en fractievoorzitter. Ze vertelt graag over de successen van de Lingewaardse SP: 'Na gesprekken met bewoners zijn we gaan strijden voor een autoluw centrum van Huissen – het stadje in het noorden van de gemeente. Handtekeningen, acties en betrokken bewoners; het leverde op dat er een proef werd gedaan en kortgeleden is het ingevoerd.' Een van de eerste dingen die de in 2011 nog kersverse, actieve SP'ers ondernamen is het opzetten van een hulpdienst. Dat heeft volgens Claassen veel opgeleverd: 'Mensen weten ons te vinden, vaak ook door eerdere acties. We weten wat er speelt in de

gemeente. Maar kunnen vaak ook mensen direct helpen. Een mevrouw belde bijvoorbeeld omdat ze een gehandicaptenparkeerkaart nodig had, maar niet snapte hoe ze dat moest regelen. Dan kan je snel helpen. Maar het levert ook ideeën op waarmee we voorstellen hebben kunnen doen om de informatie van de gemeente te verbeteren.' In dat eerste jaar verzamelden de SP'ers ook in drie maanden tijd bijna 4300 handtekeningen, en voorkwamen daarmee dat twee van de drie bibliotheken in de grote kernen gesloten werden.

Trots

Frauderende bestuurders, schulden door grondspeculatie, keiharde bezuinigingen die vooral de hulpbehoevende Lingewaarders troffen: in 2014 smeekten de bewoners de SP bij wijze van spreken om mee te doen aan de gemeenteraadsverkiezingen. De nieuwkomer kreeg meteen 4 van de 29 zetels. Het gewonnen extra podium is meteen ingezet om van alles voor de bewoners voor elkaar te krijgen. Zoals gezegd, Claassen is trots op de successen, en als ze vertelt moet je toegeven dat de resultaten indrukwekkend zijn

voor een partij die eerst niet in de raad zat en sinds 2014 in de oppositie zit. Claassen: 'Zo is de Mee-Doenregeling weer ingevoerd, zodat de drempel voor de minima om mee te doen met sport en cultuur fors is verlaagd. Honderd euro per jaar per persoon, in te zetten voor bijvoorbeeld een identiteitskaart, een internetaansluiting, de bieb, of lidmaatschap van een sportclub. Voor een bijstandsgezin met twee ouders en twee kinderen een zeer welkome vierhonderd euro. Daarnaast ontvangen alle Wmo-gebruikers een tegemoetkoming van ongeveer tweehonderd euro per jaar voor de Wmo-eigen bijdrage. Thuishulpen konden door de opletendheid van de SP hun salaris behouden met Rijksgeld, de keuringskosten om voor een gehandicaptenparkeerkaart in aanmerking te komen is vervallen voor de minima.' Ook op gebied van werk en inkomen roerde de SP zich stevig en met succes. Zo kunnen inwoners met een hulpvraag op het gebied van inkomen nu gewoon terecht in een spreekkamer en hoeven zij hun situatie niet openlijk aan een loket uit de doeken te doen. Claassen: 'Eigenlijk te gek dat men ons daarbij nodig heeft. Maar dat is wel vaker. Dat de

EEN MAANDJE LOKAAL ACTIEF

SP de eerste en enige is die met de mensen meedenkt.'

Samen met bewoners

Door de vasthoudendheid van de Lingewaardse SP werd er afscheid genomen van het landelijk beruchte re-integratiebedrijf WorkFast. Claassen: 'Via de hulpdienst kregen we meldingen binnen van grote druk, uitbuiting, zelfs bedreiging. Na een paar stevige debatten en een onderzoek wordt de re-integratie nu gewoon weer gedaan door gemeentebambtenaren. Op het gebied van wonen worden er dankzij de SP 120 sociale huurwoningen méér gebouwd dan gepland. Er komen extra rolstoelwoningen en de kosten van urgentie worden voor minima vergoed. Na lang trekken is het gelukt om huurstijgingen te beperken tot de inflatie en voor 600 woningen kwam er zelfs een huurverlaging.' Op vragen van de interviewer of dat echt allemaal door de SP komt, heeft Claassen bij elk voorbeeld een verhaal. De lijst met Lingewaardse successen is nog veel langer – oh ja de bibliotheek komt terug in de kleine kernen dankzij de SP en, eerlijk is eerlijk, de PvdA – maar het punt is wel duidelijk: in Lingewaard slagen de SP'ers erin om met een kleine groep vrijwilligers echte verandering af te dwingen voor mensen. Vaak samen met de bewoners; altijd in het belang van de bewoners.

Eén miljoen mensen spreken

Op 21 maart 2018 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Veel lokale SP-afdelingen bereiden zich daar nu op voor. Maar ook als ze dat (nog) niet doen, zijn actieve leden van de SP elke dag in de weer om de wereld een stukje beter te maken. Met hulpdiensten, acties, voorstellen, maar ook doordat lokale SP'ers de ogen en oren zijn van onze landelijke politici. Onze mensen in de Tweede Kamer krijgen dagelijks tips en informatie van lokale SP'ers en zij trekken ook regelmatig samen op met lokale SP'ers tijdens acties. Zo lukt het de SP telkens weer om veel beter dan andere partijen te weten wat er aan de hand is in Nederland. Wat de gevolgen zijn van beleid. Welke oplossingen mensen écht helpen. De campagne van de SP om vóór de verkiezingen één miljoen mensen op straat of aan de deur te spreken is tegelijk heel ambitieus én heel gewoon voor de SP. De partij begon ooit van onderop en is erin geslaagd die basis sterk te houden. En wie stevig staat, kan hoog springen. ●

tekst Diederik Olders

EEN GREEP UIT LOKALE SP-ACTIES EN SUCCESSEN ER IS UITERAARD NOG VEEL MEER

JONGEREN - In **Landsmeer** hebben de SP-jongeren van ROOD een mooi resultaat geboekt. Jongeren in de gemeente konden nergens terecht en dat leidde tot frustratie bij zowel jongeren als bewoners die het gehang zat waren. De ROOD-jongeren deden een voorstel, stonden met jongeren op het dak van het gemeentehuis, bespeelden de pers en trokken de aandacht. Intussen is er een 'hangout' (jeugdthunk) gerealiseerd, gesteund door een jongerenwerker.

GEHANDICAPTEN - In **Amsterdam** wilde de gemeente alle mensen met een gehandicaptenautootje herkeuren. Waardoor veel mensen hem moesten inleveren. Boze protesten, gesteund door de Amsterdamse SP, en een door de SP ingesteld meldpunt leidden ertoe dat de gehandicapten voorlopig hun autootje niet hoeven in te leveren.

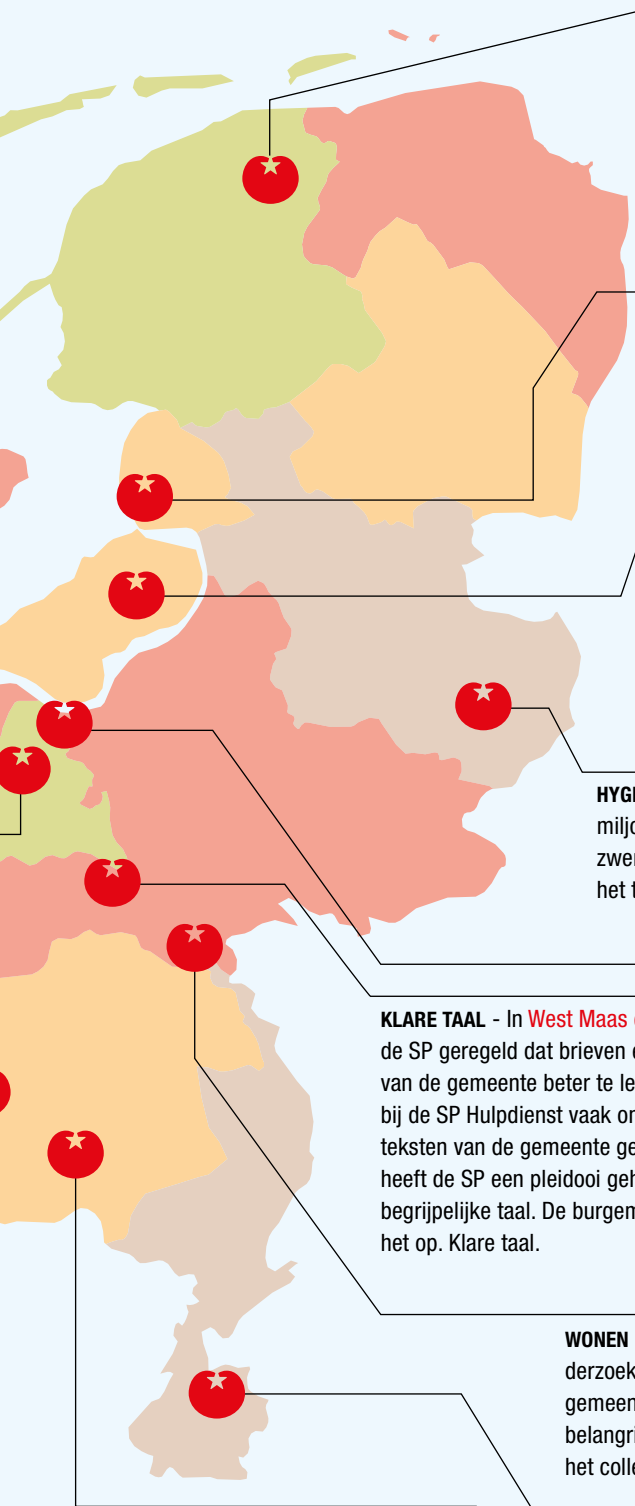
WONEN - De SP in **Leiden** is langs de deuren gegaan in het centrum van de stad, waar de uitbreiding van de universiteit mogelijk ten koste gaat van sociale huurwoningen. De Leidenaars gingen op de foto om het begin te markeren van de 1-miljoen-deuren-klopactie van de SP; waarvan het doel is om voor de gemeenteraadsverkiezingen met een miljoen mensen gesproken te hebben.

PARKEREN - In **Utrecht** verzamelden SP'ers handtekeningen van bewoners in de wijk Ondiep tegen een parkeerverbod. Dat was ingevoerd omdat er een schoolbus moet stoppen. De bewoners waren echter niet blij met die oplossing: op de parkeerplaatsen voor hun huis stond ineens, zonder overleg, een niet-parkeerkruis. Terwijl zij ook andere oplossingen zien. Die worden nu samen met de gemeente bekeken.

VERKEERSVEILIGHEID – Het kruispunt Zwaluwenlaan-Zwanensingel in **Vlaardingse** is onoverzichtelijk en gevaarlijk. Daarom verzamelen Vlaardingse SP'ers handtekeningen voor een rotonde. Er kwamen handen tekort, zoveel enthousiasme was er om te mogen tekenen voor dit verzoek, dat binnenkort bij de wethouder zal worden ingediend.

ZORG - In **Middelburg** zorgt de SP ervoor dat de zorg blijft draaien. Met een voorstel om kleine zorgaanbieders en zzp'ers te ontlasten vanwege de verplichte hoge kosten voor ICT. De instelling van een gemeentelijk voorzieningen-meldpunt zodat klachten met leveranciers van rolstoelen en scootmobiels sneller opgelost worden. En voorstellen om de administratieve rompslomp voor zorgverleners te verminderen.

VEILIGHEID - Drugsgebruik, inbraak, intimidatie, geluidsoverlast: ondanks eerdere toezeggingen wordt er te weinig tegen gedaan, vinden bewoners van de Churchilllaan in **Den Bosch**. Zij zijn de overlast zat. De bewoners benaderden de SP, die na een stevig gesprek in de raad kon melden dat de burgemeester eindelijk een concreet plan van aanpak heeft. De SP Den Bosch blijft uiteraard een vinger aan de pols houden.

ENERGIE - Nadat al met succes, en met hulp van de SP-Tweede Kamerfractie, een al verleende vergunning voor boren in het Waddengebied is teruggegeven door het bedrijf dat de boringen wilde doen, zetten SP'ers in **Dongeradeel** de volgende stap. Nadat minister Kamp op bewonersavonden was komen uitleggen dat boren een goed idee blijft, heeft de SP een 'tegen-avond' georganiseerd. Bezoekers van deze drukbezochte bijeenkomst toonden zich bereid om in actie te komen, om te voorkomen dat Friesland Groningen achterna gaat en gaswinningsgebied wordt.

INSPRAAK - In **Noordoostpolder** zijn er plannen voor een splinternieuw stadshart. Hoeveel horeca, supermarkten, groen, woningbouw er moet komen, daar mogen bewoners amper over meepraten. Terwijl ze dat wel willen. Daarom heeft de SP Noordoostpolder een vragenlijst op haar website gezet. De SP vindt dat de mening van de bewoners zwaar mee moet wegen bij de plannen.

ARMOEDE - De SP in **Dronten** heeft voorkomen dat een hoogzwangere vrouw tijdens Pasen de cel in moest vanwege een openstaande boete. De vrouw kon de boete niet betalen, dan is gijzeling sowieso niet effectief; dat werkt alleen als er sprake is van onwil. De SP vond gijzeling van een vrouw die elk moment kan bevallen ook onmenselijk. De burgemeester greep op aandringen van de SP in.

HYGIENE - De SP in **Hengelo** had al eerder gewaarschuwd dat het geen goed idee was om een miljoen op sport te bezuinigen. Nu er klachten binnenkwamen over de hygiëne en veiligheid in zwembad Aquadrome, voelt de SP het college aan de tand over onder andere het onderhoud. Zelfs het tv-programma 'Smerige zaken' besteedde aandacht aan de situatie in het zwembad.

KLARE TAAL - In **West Maas en Waal** heeft de SP geregeld dat brieven en formulieren van de gemeente beter te lezen zijn. Omdat bij de SP Hulpdienst vaak om uitleg van teksten van de gemeente gevraagd werd, heeft de SP een pleidooi gehouden voor begrijpelijke taal. De burgemeester pakt het op. Klare taal.

OV - SP **Leusden** vecht samen met de Stichting Maatschappelijke Begeleiding Leusden voor de terugkeer van buslijn 77. Via een enquête en ludieke acties met bewoners. Met als voorlopig resultaat dat de gemeente onderzoek heeft laten doen en een stevig pleidooi voor terugkeer van de buslijn heeft gestuurd aan de provincie.

WONEN - In **Nijmegen** viert de SP het feit dat deze stad volgens onderzoekers voor huurders de goedkoopste van Nederland is omdat de gemeentelijke belastingen voor huurders het laagst zijn. Dat was een belangrijk punt uit het verkiezingsprogramma van SP Nijmegen. Vanuit het college zorgt de SP er ook voor dat de huren nauwelijks stijgen.

MEEDOEN - Sporten is niet alleen voor de rijken in Eindhoven. Dankzij de **Eindhovense** SP-wethouder leiden de gestegen kosten van sportaccommodaties niet tot hogere huren van sportvelden en sportaccommodaties. Ook de sporttarieven worden voor het tweede achtereenvolgende seizoen niet verhoogd.

SLOOP - In **Brunssum** heeft de SP ervoor gezorgd dat de zorgen van bewoners van de Eggelaan bij de plannen voor de sloop, verbouwing en nieuwbouw in hun buurt meegenomen worden. De SP ging langs de deuren en tekende onder andere op dat er te veel onzekerheid is, dat de huurverhoging bij verbouwing wel heel fors is, en dat er onzekerheid is over de waarde van koopwoningen. De SP zorgde dat de wethouder deze vragen beantwoordde en ging weer langs de deuren met die antwoorden – en met het advies om niet af te wachten en indien nodig samen met de SP op te komen voor hun belangen.

foto's archief Sandra Beckerman

> WETENSCHAPPERS OP DE BARRICADE

Op zaterdag 22 april is in meer dan 500 steden over de hele wereld actie gevoerd tijdens de Science March: de mars voor de wetenschap. In Amsterdam zijn ruim 2000 wetenschappers bijeengekomen om deze massale demonstratie kracht bij te zetten. De wetenschappers verzetten zich tegen de manier waarop steeds meer mensen tegen wetenschap aankijken. Zij maken

zich zorgen over de 'alternatieve feiten' van Trump, waarbij wetenschap wordt weggezet als 'ook maar een mening'. En over landen als Turkije en Hongarije, waar wetenschappers op uiteenlopende manieren bedreigd worden. Tijdens de Science March benadrukten de sprekers wat wetenschap heeft betekend voor de vooruitgang. Ook voor het oplossen van de

problemen van deze tijd, zoals klimaatverandering, is wetenschap essentieel. De SP steunt de demonstranten dan ook in hun strijd voor wetenschap en vooruitgang. Samen met Tweede Kamerleden Frank Futselaar en Sandra Beckerman waren onze mensen van het Wetenschappelijk Bureau bij de mars.

foto Edwin Janssen / Hollandse Hoogte©

> VOEDSELBANK: HET KAN DE BESTE OVERKOMEN

De roddelbladen hadden het er maar druk mee: zanger-acteur Jimmy de Groot (foto), bekend van onder meer Baantjer en zijn rol als Jezus in The Passion, zit op zwart zaad. Hij kwam onlangs in het nieuws omdat hij was gespot bij de Voedselbank. Maar daar schaamt hij zich niet voor, zegt hij in het

AD. Zijn inkomsten staan onder druk omdat hij vanwege een opleiding tot dramadocent even niet fulltime kan werken. 'Ik krijg geen WW, want dat bouw je als freelancer niet op. Mijn situatie is misschien wel een teken hoe moeilijk het is als artiest om de eindjes aan elkaar te knopen.'

> FRISSE IDEEËN VOOR FORMATEURS

Dankzij een SP-voorstel in de Utrechtse gemeenteraad komt de verbreding van de A27 bij Amelisweerd als gespreksonderwerp op tafel tijdens de formatie-onderhandelingen voor een nieuwe regering. Althans, er komt een verzoek daartoe van de gemeente. Er is veel protest tegen die verbreding, onder andere door bewoners en natuurliefhebbers. Zij wijzen erop dat goede alternatieven

onvoldoende onderzocht zijn, zoals een tunnel en investeren in openbaar vervoer. De regering van VVD en PvdA, nu demissionair, besloot dat die verbreding er moet komen. Hopelijk pikken de onderhandelaars deze boodschap op en kunnen de Utrechters na het aantreden van een nieuw kabinet opgelucht (en in de toekomst met minder fijnstof in de lucht) ademen.

> BESTUURDERTJE-NOOIT-GENOEG

De directeur van HVC, verantwoordelijk voor het ophalen van vuilnis in Zaanstad, heeft speciale afspraken gemaakt met de gemeente. Daardoor strijkt hij een jaarsalaris op dat ruim boven de Balkenende-norm ligt. De SP Zaanstreek is fel tegen deze speciale afspraken. SP-fractievoorzitter

Patrick Zoomermeijer vindt dat een bestuurder dolgelukkig moet zijn dat hij voor een toch al zeer ruim salaris zo'n mooi bedrijf mag leiden: 'Als hij dat niet wil, dan vraag ik me af of hij de geschikte kandidaat is. En dat durf ik te zeggen bij dat soort bedragen. Want het houdt een keer op.'

> COOKIES VAN EIGEN PRIVACY-DEEG

In de VS hebben de Republikeinen en president Trump privacy-beschermingen opgeheven. Die voorkwamen dat je internet-provider je internetgeschiedenis mag bijhouden én verkopen. Je porno-voorkeuren, gevoelige financiële vragen, je medische interesses: alles te koop voor de hoogste bieder. Een actiegroep zamelt nu geld in om de privacy-gevoelige informatie van de vóórstemmers te kopen en die vervolgens te publiceren.

 Kijk op de (Engelstalige) website voor de stand van zaken: www.searchinternethistory.com

> AAN DE SLAG VOOR LHBT-RECHTEN

SP'er Bianca van Kaathoven (foto) – tot vorig jaar wethouder in Eindhoven – is tot voorzitter gekozen van COC Eindhoven en regio, de organisatie voor lesbische meiden en vrouwen, homoseksuele jongens en mannen, biseksuelen en transgenders (lhbt). Dat in een maand die door de mishandeling van twee mannen die hand in hand liepen in Arnhem in het teken stond van lhbt-rechten. Politici van bijna alle kleuren toonden zich solidair door op de foto hand in hand te lopen. Maar rechtse schreeuwers als VVD en FvD bleken niet zo solidair toen ze in de Tweede Kamer op konden komen voor homorechten. SP-Kamerlid Jasper van Dijk diende twee moties in, namelijk om scholen te straffen die de wettelijke plicht om aandacht te geven aan seksuele diversiteit ontduiken en om lessen lhbt-acceptatie verplicht te stellen in het mbo. Van Dijk regelde een meerderheid – ondanks de tegenstemmen van de rechtse zelfbenoemde verdedigers van homorechten.

foto Sas Schiltten©

> WAT NOU KORTER DOUCHEN

Op de vernieuwde website van ROOD, jong in de SP, geeft ROOD-bestuurslid Lisa de Leeuw onder de titel 'Individuele consumptie of georganiseerd politiek verzet?' haar visie op de klimaatproblemen:

'Het is misleidend om mensen het idee te geven dat ze het klimaatprobleem kunnen oplossen door anders te consumeren of een andere leefstijl aan te nemen. Individen zonder echte politieke macht krijgen hiermee de schuld én de verantwoordelijkheid voor een probleem dat door anderen is gecreëerd. Een economisch systeem waarin milieuvervuiling winstgevend is en grote bedrijven daar grif gebruik van maken, is het echte probleem. Dat systeem moet aangepakt worden.

Persoonlijke consumptie zorgt niet voor een machtsverschuiving weg van grote bedrijven of voor verandering van het

economische systeem dat onze aarde kapot maakt. Persoonlijke consumptie is geen politieke daad en is geen georganiseerd politiek verzet. Sterker nog, het is contraproductief. Zonder het echte probleem aan te pakken zullen alle goede consumentenbedoelingen weinig uithalen. Het zal hoogstens gedesillusioneerde mensen opleveren en daarmee de beweging voor echte verandering een knauw geven.

Want om het klimaatprobleem op te lossen is juist dat nodig: een beweging van onderop voor een rechtvaardige economie, die in dienst staat van mens en milieu, en niet andersom.'

Er is ook een filmpje te bekijken met dezelfde strekking: sp.nl/Z3o

> GEHEIM VUIL SPEL HUISJESMELKERS

In Groningen heeft een journalist ontdekt hoe vuil huisjesmelkers te werk gaan. RTV Noord meldt dat in de stad Groningen een overeenkomst rondgaat 'waarin juridisch adviseurs beloven dat ze geen zaken aanspannen bij de Huurcommissie tegen bepaalde verhuurders van panden.' Het zijn geheime afspraken, maar RTV Noord heeft zo'n contract in handen gekregen en verschillende mensen hebben bevestigd dat dit ook echt gebeurt.

Slechte verhuurders

Jimmy Dijk (foto), voorzitter van de SP-gemeenteraadsfractie in Groningen, reageert boos. Het laat volgens hem zien dat de huisjesmelkers donders goed weten dat ze slechte verhuurders zijn, anders zouden ze dit soort afspraken niet hoeven te maken. Dijk: 'Verhuurders halen allerlei trucs uit om zo veel mogelijk te verdienen

en zo min mogelijk aan de eisen te voldoen. We zien binnenplaatsen die worden volgebouwd, adressen die gesplitst worden om meer kamers te kunnen verhuren, mensen die als hoofdhuurder worden aangewezen en de huur van kamerbewoners moeten innen zodat de verhuurder niet hoeft te voldoen aan de eisen van kamerverhuur. In Groningen winnen huurders 70 procent van de zaken bij de Huurcommissie. Zij hebben dus vaak groot gelijk en hebben recht op juridische steun als ze die willen.'

Verbod

De SP vindt dat de mogelijkheden van huurders om hun recht te halen door deze geheime afspraken te veel ingeperkt worden. Dijk: 'Het is niet verboden om dit soort afspraken te maken. Toch willen wij kijken wat hiertegen gedaan kan worden.

Foto: Jeroen van Kooten

Daarom heb ik de wethouder gevraagd of er bij het verlenen van vergunningen om te verhuren een verbod op deze afspraken opgenomen kan worden.' In de Tweede Kamer heeft SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman er ook een punt van gemaakt: 'De minister moet hard optreden tegen verhuurders die dit soort verhuurgedrag vertonen. Dit moet zo snel mogelijk aangepakt worden.' Zij vraagt de minister om te kijken of afspraken om mensen niet juridisch bij te staan bij wet verboden kunnen worden.

> SNEL ZAKEN DOEN IN DE ZORG

De kersverse SP-woordvoerder Zorg, Lilian Marijnissen, grijpt de nieuwe verhoudingen in de Tweede Kamer aan om snel zaken te doen. Zo bekeek zij voor welk bedrag extra geld voor de verpleeghuiszorg een meerderheid was volgens de verkiezingsprogramma's en diende dit in als voorstel: 300 miljoen. Dat haalde het niet, omdat de partijen die aan de onderhandelingstafel

voor een nieuwe regering zitten – VVD, CDA, D66 en GroenLinks – tegen hun eigen verkiezingsbeloftes stemden. Gelukkig pikte het huidige kabinet de opdracht op en overlegt het met die partijen om alvast 200 miljoen vrij te maken. Marijnissen, die zich eraan ergerde dat de onderhandelende partijen de formatie belangrijker vinden dan de schrijnende tekorten in de verpleeghuis-

zorg, is blij dat er beweging in komt. Ze gaat meteen verder naar het verlagen van het eigen risico, waar wederom volgens de verkiezingsprogramma's een meerderheid zou moeten zijn: 'Dit was een belangrijk thema in de verkiezingen. Uit een recente peiling van Maurice de Hond bleek dat twee derde van de Nederlanders het eigen risico af wil schaffen.'

OVERNACHTING IN BETHLEHEM

In Bethlehem is een nieuw hotel geopend. Met – naar eigen zeggen – het slechtste uitzicht ter wereld. Het hotel kijkt uit op de enorme scheidsmuur die Israël bouwde. De naam van het hotel is het ‘Walled off hotel’ (letterlijk: het ommuurde hotel, tegelijk een verwijzing naar de beroemde hotelketen Waldorf) en is bedacht door de beroemde muurschilderingen-kunstenaar Banksy. Van hem zijn dan ook in het hotel maatschappijkritische kunstwerken te zien, zoals in één van de hotelkamers dit kussengevecht tussen een Israëlische soldaat en een Palestijnse strijder.

foto Abed Al Hashlaroum / ANP©

ZIEKTE VAN ALZHEIMER
DWINGT SP-WETHOUDER
JAN BURGER TOT AFTREDEN

DE PITBULL VAN DE

Elf jaar was Jan Burger (60) wethouder in Wijk bij Duurstede. Hij werd op handen gedragen. Als bestuurder zat hij niet in een ivoren toren, hij stond tussen de mensen. Hij kon als geen ander luisteren, motiveren en verbinden. Altijd koppelde hij vakmanschap en kennis van zaken aan een groot inlevingsvermogen. Nu is hij genoodzaakt er een punt achter te zetten. De reden: alzheimer.

DE FRUITBOMEN ROND Wijk bij Duurstede dragen een uitbundige bloesem. De zon en stapelwolken zetten het stadje aan de Lek in een Ruysdaellicht. Er waait een lentebriesje over de Lek. Jan Burger maakt een opgewekte indruk, ook al kwam er in de bloei van zijn politieke en bestuurlijke leven een abrupt einde aan zijn wethouderschap. De ziekte van Alzheimer klopt op de deur. Weliswaar in een pril stadium, maar Burger is zich ervan bewust dat hij de bedreiging nooit het huis uit zal krijgen.

Hij houdt de moed erin, wijst naar de linkerhelft van zijn hoofd. 'Hier heb ik vijf procent ingeleverd, aan de andere kant en bovenop zit nog geen schade. Alleen als het druk is om me heen loopt het over, dan kost het me moeite om te functioneren. Vroeger kon ik tien dingen tegelijk doen, nu kan ik niet alles netjes op een rijtje zetten. Ik worstelde er al mee toen ik nog actief was in het gemeentebestuur, ik moest de nodige onderzoeken ondergaan en in december kreeg ik eindelijk duidelijkheid: alzheimer. Ik heb het nog even stil proberen te houden. Maar Wijk bij Duurstede is niet zo groot en het begon rond te zingen, dus op een gegeven moment heb ik besloten ermee naar buiten te treden.'

Jan Burger kwam uit de kast en daar is moed voor nodig. 'Er rust nog steeds een taboe op alzheimer, zeker als iemand er op betrekkelijk jonge leeftijd door wordt getroffen. Ik schaam me er niet voor, ik heb gewoon pech en zal ermee om moeten gaan. Ik wil deze ziekte bespreekbaar maken en proberen uit te leggen hoe het verloop is, zodat er een

KWETSBAAREN

eerlijk en duidelijk beeld ontstaat. Omdat wij steeds ouder worden, zal het aantal patiënten toenemen. Het is van essentieel belang dat mensen met dementie de juiste zorg en aandacht krijgen, daar zal ik mij zo lang me dat is gegund voor inzetten.'

Partners krijgen het ook voor de kiezen

Het is misschien niet cynisch, maar op zijn minst toch frappant dat Jan en echtgenote Kirsten een kwarteeuw geleden betrokken waren bij het opzetten van een Alzheimer Café in Zeist. Nog zo iets: al voordat hij voor het eerst naar het ziekenhuis moest om de verschijnselen te laten onderzoeken, ondertekende hij een overeenkomst voor een dementievriendelijk Wijk bij Duurstede. 'Ons land vergrijsst in rap tempo. Het aantal tachtigplussers zal verdrievoudigen, daar zal de samenleving een antwoord op moeten vinden. Alleen al hier in Wijk bij Duurstede wonen driehonderd dementiepatiënten, dat worden er de komende jaren veel meer. Heel belangrijk is de manier waarop wij deze groep ondersteunen, waarbij de partners zeker niet over het hoofd mogen worden gezien. Zij krijgen het ook voor hun kiezen en moeten hun rust kunnen pakken.' Zijn eigen vrouw staat er, zegt Jan, net even anders in dan hij. 'Kirsten maakt zich er heel druk om en dat begrijp ik best wel. Zij houdt

er rekening mee dat het snel bergafwaarts kan gaan. Ik denk uiteraard ook dagelijks aan mijn vooruitzichten, maar ik ben positief ingesteld en wacht de resultaten van nieuwe metingen in het najaar af. Ik hoop dat de medicijnen effectief zijn en intussen eet ik veel groente en fruit. Vooral kiwi's, waarvan wetenschappelijk is bewezen dat ze het verouderingsproces vertragen.'

Het verloop van het proces wisselt. Waar de ene patiënt snel achteruitgaat, kan de andere er nog jaren mee leven. 'Mijn voordeel is het vroege stadium van de ontdekking. Mijn vader kreeg het rond zijn zeventigste en is toch nog 79 geworden. Bovendien maakt de medische wetenschap stappen en krijgen we steeds meer inzicht in de oorzaken van alzheimer en andere vormen van dementie, waardoor diagnose, preventie en behandeling kunnen worden verbeterd.'

Hoewel Jan Burger realistisch genoeg is om te onderkennen dat hij als wethouder niet meer voor de volle honderd procent kon functioneren ('Op een gegeven moment begon alles tijdens een raadsvergadering bij mij door elkaar heen te lopen'), viel het loslaten hem zwaar. 'Ik had graag dit jaar afgemaakt, rustig afbouwen zeg maar. Dat zit er helaas niet in.'

Hij is als wethouder opgevolgd door Jeroen Brouwer, de man die hem in 2006 voor een

zetel in het college van burgemeester en wethouders van Culemborg naar Wijk bij Duurstede haalde. Brouwer is de eerste die door hem op de hoogte werd gesteld van de nare situatie rond zijn gezondheid. Brouwer beschouwt Jan Burger als zijn leermeester. Tijdens het officiële afscheid van 'de Messi van Wijk', zoals de bijnaam van Jan Burger luidt, kon Jeroen Brouwer zijn emoties nauwelijks bedwingen. 'Ik heb er alle vertrouwen in dat Jeroen het goed gaat doen. Ik heb hem vooral op het hart gedrukt om goed naar de burgers te luisteren en nooit een besluit te nemen zonder hen erbij te betrekken,' zegt Burger.

Prominente pionier

Voordat hij in de politiek belandde, was de zestig jaar geleden in Haarlem geboren Jan Burger basisarts. 'Dat heeft niet lang geduurd. Ik stoorde me mateloos aan de ongelijke behandeling van patiënten. Zo kregen de laagstbetaalden goedkopere medicijnen dan anderen. Daar kon ik geen vrede mee hebben.' Hij volgde een studie aan de Sociale Academie en werd werkzaam in de maatschappelijke zorg. In Culemborg sloot hij zich aan bij de SP na een actie tegen de voorgenomen sloop van arbeiderswoningen. De buurt kwam, gesteund door de SP, met succes in verzet. De afbraak werd afgewend

'Er rust nog steeds een taboe op alzheimer'

en Jan Burger begon zich met volle overtuiging in te zetten voor de plaatselijke afdeling. Zo beschouwd behoort hij samen met mannen als Jan Marijnissen en Remi Poppe tot de prominente pioniers van de SP. De activiteiten van de Culemborgse SP werden beloond. Burger kwam in 1986 in de gemeenteraad en werd zestien jaar later wethouder. Hij zou zich ontpoppen tot een breed gewaardeerd bestuurder. Iemand die als het ging om nieuwe plannen de voor-

naal ZorgFonds. Het zorgstelsel moet anders worden ingericht. Thuiszorg wordt nog belangrijker. Mensen, ook degenen die dat niet zonder hulp kunnen, moeten in staat worden gesteld om zelfstandig te wonen als ze daar de voorkeur aan geven en dat is alleen mogelijk met optimale faciliteiten en een samenhangend zorgverleningssysteem. Hij benadrukt het nog eens: 'In een dementievriendelijke omgeving moeten wij ook aandacht hebben voor de huisgenoten,

'Ik stoorde me mateloos aan de ongelijke behandeling van patiënten'

keur gaf aan gesprekken met betrokkenen boven stapels papier. Hij sprak de taal van het volk met de wijsheid en het inzicht van een gedreven politicus. Tussen 1999 en 2003 was hij ook lid van de Provinciale Staten van Gelderland, een functie die hij zo goed invulde dat het hem de uitverkiezing tot beste Statenlid opleverde.

Intussen zaten ze bij de SP in Wijk bij Duurstede, aan de overkant van de Lek en de provinciegrens met Utrecht, niet stil. Bij de raadsverkiezingen in 2006 boekte de SP een klinkende zege. Jan Burger stak de rivier over om zitting te nemen in het eerste linkse college in de geschiedenis van Wijk bij Duurstede, dat voor die gelegenheid werd omgedoopt tot Havana aan de Lek. Jan zou elf jaar onafgebroken op zijn post blijven en uitgroeien tot een in brede kringen gerespecteerd bestuurder. Een man die zich, zoals burgemeester Tjapko Poppens zijn verdiensten kernachtig samenvat, met de vasthoudendheid van een pitbull sterk maakte voor de kwetsbaren in zijn gemeente.

'En dat wil ik,' zegt Jan Burger nu, 'blijven doen zolang ik mezelf daartoe in staat acht. Ik ben weliswaar geen wethouder meer, maar ik blijf niet aan de zijlijn staan, al ga ik natuurlijk niet Jeroen voor de voeten lopen. Als hij daar behoefte aan heeft, zal ik hem graag adviezen geven en voor de Alzheimer Stichting kan ik mij ongetwijfeld nuttig maken. Ik heb tenslotte veel expertise in huis en ben opeens ook ervaringsdeskundige. Ik ben een fervent voorstander van het Natio-

degenen die er dagelijks mee worden geconfronteerd.'

Gouden Gemeente

Jan Burger heeft als wethouder zo'n beetje elke portefeuille gehad. Of het nu de bouw van een eigen zwembad voor Wijk bij Duurstede betrof, de vestiging van een Action om het winkelaanbod te verbreden, de bouw van sociale huurwoningen of de jeugdzorg, hij beet zich vast in de problematiek en zocht in samenspraak met alle belanghebbende partijen, de burgers voorop, naar haalbare oplossingen. Zijn inspanningen bleven niet onopgemerkt. Zo werd de SP in 2014 de grootste partij in Wijk bij Duurstede, zo werd Jan Burger vorig jaar uitgeroepen tot een van de drie beste wethouders in een kleine gemeente en zo kreeg Wijk bij Duurstede, overigens samen met andere 'SP-bolwerken' als Heerlen, Oss en Vlaardingen, het predikaat Gouden Gemeente voor de manier waarop het gemeentebestuur anticipeerde op de overheveling van zorgtaken van het rijk naar de gemeenten. Dit zijn stuk voor stuk wapenfeiten waarop hij gepast trots is. Voor het maken van de foto's bij dit portret van Jan Burger neemt hij de verslaggever en fotograaf van de Tribune mee naar De Engk, een in de jaren zestig ontwikkelde buurt, en Kasteel Duurstede. 'De Engk is een mooi voorbeeld van inbreiden. Hier worden nieuwe huizen gebouwd en bestaande woningen door nieuwbouw vervangen. Daarbij is de behoefte leidend. Vooral voor ouderen en jongeren in Wijk bij Duurstede

is niet genoeg betaalbare woonruimte. Het beleid is erop gericht die doelgroepen te helpen. Dat hoeft niet alleen te gebeuren door nieuwe wijken te bouwen, dat kan eveneens door bestaande buurten op te knappen. Een gemeentebestuur doet er goed aan ook de ontwikkelingen in andere gemeenten op de voet te volgen. Ga in gesprek met organisaties, zoek voortdurend de dialoog met de inwoners, dring door tot de kern en neem op grond van de bevindingen weloverwogen besluiten, zo heb ik altijd gewerkt.' Kasteel Duurstede is van belang voor het toerisme, een factor van betekenis voor het fotogenieke stadje met zijn rijke historie. 'Toeristische activiteiten hebben een positieve invloed op de leefbaarheid. Wat dat betreft zitten we niet stil, maar het kan nog beter. Daarom hecht ik ook zo veel belang aan de openstelling van de winkels op zondag. De Wijkers gaan 's zondags naar andere plaatsen om boodschappen te doen en vaak hoor ik als ik op een terras zit van dagjesmensen dat er zo weinig te doen is op zondag. Dat kan en moet anders.'

Nieuwe kansen zoeken

Jan Burger mag dan noodgedwongen zijn gestopt als wethouder, zijn betrokkenheid bij het wel en wee in Wijk bij Duurstede en bij de SP is er ondanks de beginnende alzheimer niet minder om. Hij laat zich er evenwel niet over uit hoe moeilijk het voor hem toch moet zijn om zich te schikken in zijn nieuwe rol, net zomin als hij wil praten over zijn gemoedstoestand. Alzheimer of niet, hij zoekt nu als patiënt hetzelfde als hij elf jaar als wethouder heeft gedaan: nieuwe kansen. Op zijn afscheidsreceptie kreeg hij een lang aanhoudende staande ovatie, het regende in die weken bloemen bij Jan en Kirsten Burger. Alle bedankjes en lovende woorden zijn opgeslagen in zijn geheugen en kan hij moeiteloos reproduceren. Zo prees Emile Roemer Jans gedrevenheid. Emile noemde hem een toonaangevende SP'er van het eerste uur en een professional pur sang: 'Jan gooide een steen in de rivier en verlegde de stroom.' Stadsdichter André van Zwieten declameerde: 'Wethouderschap is meesterschap. Zie hoe met uitgekiend beleid Jans motto – solidariteit – gepaard ging met goed Burgerschap.'

Bij Jan Burger vallen persoonlijkheid en achternaam volledig samen. En hij blijft, hoewel van het politieke toneel verdwenen, actief achter de coulissen. Opgeven is geen optie voor Jan Burger. ●

tekst Robin Bruinsma • foto's Cees Wouda

foto Martijn Deuze Zolant

Zwemvesten aan: veiligheid boven alles.

foto Rob Janssen

Showtime: vanuit de schuilplaats de Oude Rijn op.

IN ACTIE VOOR DE GNEPHOEKPOLDER

DE VUURTORENWACHTERS EN DE BOBO-BOOT

De actievoerders van SP en GroenLinks weten het zeker: de gloednieuwe Máximabrug in Alphen aan den Rijn is een voorbode van de dreigende teloorgang van een van de parels van het Groene Hart. Daarom gingen ze op 6 april met motorbootjes de Oude Rijn op en voeren ze dapper de bobo-boot tegemoet.

MOOI IS 'IE WEL, die nieuwe Koningin Máximabrug in Alphen aan den Rijn. Licht turquoise van kleur, breed, elegant én imposant door de contragewichten van het ophaalmechanisme, dat indien nodig de scheepvaart op de Oude Rijn doorgang kan verlenen. Maar wie voor de eerste keer vanuit zuidelijke richting over de Máxima-brug rijdt, komt voor een verrassing te staan. Vlak na de brug duik je meteen naar beneden en word je via een haarspeldbocht weer terug richting zuid geleid. Waarna je uitkomt op de smalle binnenweg tussen Alphen en Koudekerk. Da's toch wel een beetje raar: zo'n hypermoderne designbrug die uitkomt op een landelijk weggetje waar landbouwtractoren af en toe voorop gaan in het verkeer.

De actievoerders geven echter snel uitsluit- sel over dit raadsel. 'Die megalomane brug is gebouwd om er straks een enorme, nog aan te leggen rondweg op aan te laten sluiten', zegt René Driesen, fractievoorzitter van

GroenLinks in Alphen. SP'er Harre van der Nat vult aan: 'En die rondweg is weer nodig om een geplande woonwijk midden in de polder te ontsluiten.' En daar zit 'm de kneep. Want die polder is de zogenaamde Gnephoekpolder, een weids natuurgebied waar vrijstaande molens nog het beeld bepalen en waar volgens kenners wel tachtig soorten vogels te vinden zijn. Deze parel van het Groene Hart zou verloren gaan wanneer het gebied volgebouwd zou worden. Sprake is van zo'n 10.000 woningen. Van der Nat: 'Natuurlijk, de mensen moeten ergens wonen. We zijn ook niet tegen woningbouw – maar wel op deze plek. Er zijn nog genoeg lege plekken in de gemeente om te bouwen. Kijk daar eerst eens serieus naar: inbreiding in plaats van uitbreiding.'

Er gaan allerlei geruchten in Alphen. Over projectontwikkelaars en grondspeculanten die op de loer liggen. Over het college van B&W, dat de keuze voor bouwen in de

Gnephoek allang gemaakt zou hebben en in iedere klapscheet een argument ziet om juist dit gebied vol te bouwen. Zelfs de vluchtelingenstroom naar Nederland en de 'kans' om de regio rondom Schiphol te ontlasten werden erbij gehaald om te motiveren dat het hier – en alleen hier – moet. Nog zo'n 'kans' volgens de gemeente: duurzame nieuwbouw in de Gnephoekpolder. Tja, waar anders?

Het is het aloude liedje van de Nederlandse ruimtelijke ordening. Overheden worden niet moe om het belang van de natuur te onderstrepen, maar ondertussen zetten ze met behulp van beleidstoverwoorden als 'duurzaamheid' en 'win-winsituaties' de deur wagenwijd open voor het volbouwen van diezelfde natuur. De winst: landelijk wonen voor hen die de stedelijke drukte willen (en kunnen) ontvluchten en bedrijven op 'zichtlocaties' langs de snelwegen. De kosten: de teloorgang van de open groene ruimte.

foto Martijn Deuze Zolandt

Doel in zicht: de Avifauna V.

Zwemvesten

Het is drie uur 's middags als de actievoerders zwemvesten aantrekken en in twee motorbootjes plaatsnemen. De vaartuigjes zijn vanaf de Oude Rijn niet te zien; ze liggen verdekt opgesteld in een kleine inham.

Alleen een cameraploeg van Omroep West lijkt weet te hebben van de actie. Het wachten is op het seintje dat de rondvaartboot gaat varen. Want op die boot, de Avifauna V, zitten de bobo's: de wethouders, de gedeputeerde en andere hoogwaardigheidsbekleders die de Máximabrug officieel gaan openen door er onderdoor te varen. Vanuit de oostkant moeten ze komen om de brug feestelijk in te wijden, terwijl de Groen-Linksers en SP'ers ten westen van de brug liggen. 'Het gaat ons niet om het verstoren van een feestje. We willen aandacht vragen voor het behoud van het groene karakter van het Groene Hart', zegt Harre van der Nat. Dan krijgt hij een telefoontje: de Avifauna V is uitgevaren. Prompt worden de motortjes van de actiebootjes gestart en gaat het de Oude Rijn op. Dat blijkt goed getimed, want de bootjes zijn net iets eerder bij de Máximabrug dan de bobo-boot. Vier actievoerders klimmen vervolgens tegen de dukdalven van de brug omhoog en versperren de doorvaart met een groot spandoek met de tekst 'Handen af van de Gnephhoek'. De bobo-boot moet stoppen en ligt machteloos stil op het water. Dan beginnen de kleine bootjes rondjes om de Avifauna V te varen. Met megafoons worden de bobo's getraakteerd op het standpunt van de actievoerders. Intussen heeft ook de vereniging 'Maak het Hart niet hard', bestaande uit verontruste inwoners van

Alphen, zich bij de actie gevoegd. Na een minuut of tien komt de bobo-boot langzaam weer in beweging, begint een beetje aan te dringen. De actievoerders begrijpen het signaal. Het spandoek wordt losgemaakt, zodat de doorvaart weer vrij is. De activisten

op de motorbootjes ontsteken ter afsluiting fakkels en varen daarmee, als een soort vuurtorenwachters, nog een laatste rondje. Vuurtorenwachters van het Groene Hart. ●

tekst Rob Janssen

foto Martijn Deuze Zolandt

Spandoek aan de Máximabrug: doorvaart versperd.

foto Rob Janssen

Fakkels voor het Groene Hart.

foto Martijn Deuze Zolandt

Imposant, maar 'megalomaan': de Máximabrug

ANNE-MARIE MINEUR PRAAT MET TEXTIELARBEIDERS 'MENSEN IN SRI LANKA VERDIENEN MEER DAN PAPIEREN VOORUITGANG'

SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur heeft een bezoek gebracht aan Sri Lanka. Zij stelt vast dat werknemers in onder andere de kledingindustrie nog weinig merken van volgens de EU verbeterde mensen- en arbeidsrechten.

De Democratische Socialistische Republiek Sri Lanka is een eiland in de Indische Oceaan, ten zuiden van India. Er wonen ongeveer 22 miljoen mensen. Kleding en textiel zijn goed voor 70 procent van de industriële export – vooral naar de VS en naar de Europese Unie. Volgens cijfers uit 2008 leeft bijna een kwart van de bevolking onder de armoedegrens. Er was een jarenlange burgeroorlog tussen de Tamil Tijgers en de voornamelijk uit Singalezen bestaande regering. In 2009 hebben de Tamil Tijgers zich overgegeven, maar van echte vrede en gelijke behandeling van Tamils is nog geen sprake. Juist mensenrechtenschendingen ná de overgave, in 2010, leidden ertoe dat de speciale handelsrelatie met de EU 'GSP-plus' door de EU werd opgeschort.

foto archief Anne-Marie Mineur

Er was veel interesse van de pers voor het bezoek van Lola Sánchez (tweede van links) en Anne-Marie Mineur (midden).

DE BELANGEN VAN WERKNEMERS staan in de Europese Unie niet bepaald op de eerste plaats. De Grieken weten dat de euro en de belangen van Noord-Europese banken voorgaan; havenarbeiders en vrachtwagenchauffeurs weten al jaren dat de interne markt in Brussel belangrijker wordt gevonden dan de vraag of zij een fatsoenlijk loon uitbetaald krijgen. Maar soms kan de EU een positieve rol spelen bij het bevorderen van rechten van werknemers. Bijvoorbeeld als de EU een land speciale handelsrechten toekent. Zo wil de EU aan Sri Lanka de GSP-plusstatus weer toekennen. Dat betekent dat het land onder de regels van het *Generalised Scheme of Preferences* handel

mag drijven met de EU. Kort gezegd: onder meer door geen importheffingen te vragen heeft Sri Lanka gemakkelijker toegang tot de Europese markt van 500 miljoen consumenten. Dat is uiteraard in het belang van de bedrijven daar. Maar omdat de toekenning van GSP-plus aan allerlei mensenrechten en arbeidsrechten en milieu-voorwaarden is gekoppeld, kan het ook een grote rol spelen bij het verbeteren van de omstandigheden van arbeiders in het land. 'Kán een grote rol spelen', benadrukt SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur na terugkomst uit Sri Lanka. Zij ging met vakbondsorganisaties, met mensen van de organisatie Schone Kleren Campagne en

foto ©industriALL

2006: werknemers in de vrijhandelszones GSP-plusstatus aan Sri Lanka.

met collega Lola Sánchez van de Spaanse partij Podemos kijken hoe het met werknemersrechten is gesteld in vooral de kledingindustrie daar. Mineur: 'Op papier worden er grote stappen gemaakt voor werknemers. Het recht om je te verenigen in vakbonden, bescherming tegen intimidatie, uitbuiting en mensenrechtenschendingen: een land moet aan redelijk strenge eisen voldoen om de voorkeursbehandeling van GSP-plus te krijgen. Maar het papier is geduldig en wij zijn zelf gaan kijken hoe het in de praktijk is.'

Hoe het er echt aan toe gaat

De Europese Commissie en het Europees

Parlement kijken bij toekenning vooral of Sri Lanka alle verdragen heeft geratificeerd (bekrachtigd) waarin die werknemers- en mensenrechten zijn vastgelegd. Tijdens het bezoek sprak Mineur niet alleen met ministers en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, maar juist ook met mensen van de vakbond en met werknemers zelf. Mineur: 'Want dan kom je erachter hoe het er echt aan toe gaat. Ja, het land heeft de vereiste verdragen geratificeerd, maar tegelijk merken werknemers daar weinig van. Ik sprak met twee meisjes van achttien jaar. Zij staan 's ochtends om vier uur op, moeten twee uur reizen met de bus om daarna negen uur lang, staand, kleding te maken – de shirts die je in Nederland koopt. Dan weer twee uur terug in de bus. Ze moeten voldoen aan

productienormen. Die zijn bepaald op basis van het hoogste wat iemand ooit gehaald heeft, naar boven afgerond. Haal je die norm niet – en logischerwijze haalt bijna niemand die ooit – dan wordt je salaris gekort. Dat salaris is toch al niet voldoende om een gezin van te onderhouden. Ze werken 26 dagen per maand. Mis je één dag, wegens ziekte of welke reden dan ook, dan krijg je die maand je aanwezigheidspremie niet en kom je onder het minimumloon uit.'

'Vakbondsleden flink onder druk'

De situatie van de meisjes blijkt helaas geen uitzondering. Mineur kan geen namen noemen en al helemaal geen foto's tonen van de werknemers. Ontslag, en dus helemaal geen geld, is nog altijd erger dan net genoeg verdienen om niet te verhongeren. Mineur: 'We spraken met vakbondsleden die flink onder druk worden gezet om hun vakbondsactiviteiten te stoppen. Zo wordt mensen geld beloofd als ze hun lidmaatschap opzeggen. Een moeilijke keuze als je constant op de rand van absolute armoede zit. Werkgevers die zelf vakbonden oprichten, die uiteraard met alles akkoord gaan. Ontslag als je vakbondslid blijkt, intimidatie: het is de norm in Sri Lanka.' Dit terwijl het land netjes de verdragen van ILO, de internationale vakbondsorganisatie, heeft ondertekend. Het naleven van zulke verdragen wordt volgens Mineur nog moeilijker door de vrijhandelszones in het land, waar bedrijven worden gelokt met extra lage belastingen, minder regels en dus ook minder controles en inspecties. Mineur: 'Een onaangekondigde inspectie kan daar niet. Zo is controle op arbeidsomstandigheden onmogelijk.'

De helft naar de werknemers

Gewapend met de informatie van de mensen op de werkvloer, sprak Mineur met de minister van Arbeid van Sri Lanka, John Seneviratne. 'Tijdens het gesprek waren wij duidelijk over onze grote zorgen over de mensen- en arbeidersrechten. Seneviratne hield zich eerst vooral op de vlakte. Maar na een tijdje kwam hij met de toezegging om de winst die de GSP-plusstatus Sri Lanka oplevert (namelijk geen heffingen meer bij export naar de EU) voor de helft aan werknemers toe te laten komen. Dat is een hard getal, waar de regering op af te rekenen is. De Simrin Singh, de Sri Lankaanse directrice van de ILO, de internationale arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties, zag wel mogelijkheden in dit idee.'

Stok achter de deur blijft nodig

Mineur kwam dus met gemengd nieuws terug uit Sri Lanka. Hoofdconclusie: in de

praktijk komt nog veel te weinig terecht van mensenrechten en werknemersrechten, ondanks dat Sri Lanka netjes allerlei verdragen heeft ondertekend. Mineur en haar Spaanse collega dienden dan ook een voorstel in om de status nóg niet toe te kennen. Mineur: 'Er is nog alleen maar vooruitgang op papier. Als de status binnen is, is de stok achter de deur weg. Dan ben ik bang dat het ook echt bij papieren vooruitgang blijft.' Aan de andere kant: de toezegging van de minister van arbeid om de helft van de 'winst' aan de werknemers toe te laten komen, is concreet en volgens lokale vakbondsbestuurders goed controleerbaar te maken. Mineur heeft het voorstel van de minister doorgegeven aan de Eurocommissaris Malmström met het dringende advies daar werk van te maken. De mensen in Sri Lanka kunnen elke echte vooruitgang heel goed gebruiken.

'Het leeft daar nu, er is ruimte'

Mineur verwacht dat er stappen te maken zijn: 'De GSP-plusstatus brengt heel wat teweeg in Sri Lanka. Tijdens het bezoek waren journalisten erg geïnteresseerd. Toen na terugkomst bleek dat wij gingen voorstellen de toekenning uit te stellen, vloog een van hun ministers naar Brussel – om onder anderen mij op andere gedachten te brengen. Dat is hem niet gelukt trouwens.'

Helaas stemde het Europees Parlement tegen het voorstel tot uitstel van Mineur en Sánchez. Zelfs de sociaaldemocraten, die eerder bij monde van oud-vakbondsvoorzitter Agnes Jongerius nog ernstige twijfels uitten over de situatie in Sri Lanka, stemden tegen uitstel – inclusief Jongerius. Zo kennen we Brussel weer? Mineur zucht: 'Misschien wel. Maar ik ben nog niet klaar. Binnenkort heb ik een gesprek met Malmström. Daar zal ik haar nog eens met de neus op de feiten drukken en haar vragen de concrete toezeggingen van de arbeidsminister op te pakken. We zeggen altijd dat dit soort verdragen voor betere omstandigheden in die landen zorgen. Dat kán, zoals ik al zei. Maar dan moet je wel kijken naar wat er op de werkvloer gebeurt en échte, niet papieren, vooruitgang controleren en als voorwaarde stellen. Het leeft daar nu, er is ruimte. Ga ermee aan de slag!' •

tekst Diederik Olders

demonstreren tegen het verlenen van de

Ontslag, en dus helemaal geen geld, is nog altijd erger dan net genoeg verdienen om niet te verhongeren

APPROVAL RATING

Approval rating = goedkeuringcijfers
'This should give me a boost!' = 'Hiermee kom ik wel weer hoger'

Illustratie Tjeerd Royaards HollandseHoogte ©

DE MILITAIRE AANPAK WERKT AVERECHTS

'EEN NIEUWE KOUDE OORLOG LIJKT UITGEBROKEN'

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut roept mensen op om eind mei in Brussel tegen de agressieve bommenpolitiek van Trump en de NAVO te demonstreren. Karabulut: 'Je krijgt soms de indruk dat de NAVO geen kans onbenut laat om meer olie op het vuur te gooien.'

‘Nederlandse piloten oefenen nog altijd in het afwerpen van kernbommen, dat is te gek voor woorden’

› Je bent in de nieuwe SP-fractie woordvoerder Buitenlandse zaken. Blij met deze zware taak?

‘Ik vind het eervol dat ik namens de SP het woord mag voeren over oorlog en vrede en internationale solidariteit. Natuurlijk ga ik samen met team buitenland mijn stinkende best doen om de grote schoenen te vullen die Harry van Bommel heeft achtergelaten.’

› Je mag meteen aan de slag in een schijnbaar explosieve internationale situatie.

‘Zeg dat wel. De internationale verhoudingen staan op scherp, het kapitaal verwoest het leven van miljoenen mensen en extreemrechts wint terrein. Wij willen een andere wereld en hebben alle recht van spreken.’

› Hoe zie jij hierin de rol van de nieuwe president van de VS, Donald Trump?

‘Trump presenteerde zichzelf tijdens de campagne als de anti-interventionistische kandidaat. Dat was een van de niet-deprimerende aspecten aan zijn campagne. Maar aanhoudende kritiek dat de Russische president Poetin ‘The Donald’ aan een overwinning zou hebben geholpen, gecombineerd met een snel tot een historisch dieptepunt dalend vertrouwen in zijn leiderschap, heeft hem in rap tempo omgetoverd tot dé oorlogspresident. Op werkelijk alle fronten is er niet minder, maar juist meer interventie en militair machtsvertoon.

Recent waren er de kruisraketten op een Syrische luchtmachtbasis, terwijl er nog geen serieus bewijs was overhandigd dat het Assad-regime verantwoordelijk was voor de gifgasaanval waarvoor het een vergelding zou zijn. Op Afghanistan werd uit het niets de grootste conventionele bom ooit afgegooid. Trump zoekt daarnaast de confrontatie met Noord-Korea. Ook zijn er voorbeelden van Amerikaanse aanvallen in Syrië en Irak, waarbij vele honderden burgers om het leven kwamen, en is de geheime oorlog met onbemande vliegtuigen, drones, in een land als Jemen enorm opgevoerd.

De Amerikanen overwegen op dit moment zelfs de militaire steun aan Saudi-Arabië, die al erg omvangrijk is, nog verder op te voeren. Dit terwijl het land de ene na de andere gruwelijke oorlogsmisdaad begaat in buurland Jemen, waar al twee jaar een wrede oorlog woedt. Het gevolg: meer ellende in de landen waar de Amerikaanse bommen onschuldige slachtoffers maken. Maar ook hogere ‘approval ratings’ (goedkeuringscijfers op basis van peilingen –red.) voor de president en, laten we dat ook niet vergeten, nog meer inkomsten voor wapenproducenten.’

› Hij was NAVO-kritisch, maar lijkt nu te draaien. Wat heeft dat voor gevolgen?

‘De gevolgen van deze draai – net als overigens de houdbaarheid daarvan – laten zich moeilijk raden. Als de nieuwe Amerikaanse president ergens in grossiert, is het wel in onvoorspelbaarheid. Bij wijze van spreken kan hij morgen net zo gemakkelijk weer kritische uitlatingen doen over de NAVO. Het lijkt soms wel alsof de machtigste man op de wereld vooral reageert – lees: twittert – op

het laatste nieuws. Dat gaat dan overigens vaak om nieuws afkomstig van tv-zenders of websites die niet bepaald bekend staan om hun objectiviteit.’

› Hij noemde de NAVO verouderd.

‘Veel van de kritiek van Trump op de NAVO gaat over vermeende achterstallige betalingen door Europese landen. Zo kreeg Bondskanselier Merkel onlangs een ‘rekening’ gepresenteerd van 345 miljard euro die Duitsland de NAVO nog verschuldigd zou zijn. Er is uitgerekend dat dit bedrag voor Nederland zou oplopen tot 63 miljard euro. Het moge duidelijk zijn dat dit bedrag nooit overgemaakt gaat worden! Ook bekritiseert Trump het bondgenootschap omdat het zich onvoldoende zou richten op terrorismebestrijding. Dat is bizar, want als de door president Bush in 2001 ontketende wereldwijde ‘Oorlog tegen het Terrorisme’ één ding duidelijk heeft gemaakt, is het dat bommen terrorisme niet tegen kunnen gaan. Sterker, de trieste realiteit is dat de oorlogen in Afghanistan, Irak en elders in het Midden-Oosten hebben geleid tot meer onveiligheid,

Foto Rob Voss

‘STOP DE NAVO, STOP TRUMP’

Sadet Karabulut en andere SP'ers zijn op 24 en 25 mei bij een demonstratie en ‘tegetop’ tijdens de NAVO-top in Brussel, waar ook Trump aanwezig zal zijn. Karabulut roept iedereen op om mee te komen: ‘Wij willen niet nog meer agressieve oorlogen met miljoenen mensen op de vlucht. Wij willen niet dat onze planeet wordt verwoest. Wij willen geen groeiend racisme, seksisme en uitsluiting. Stop de NAVO, stop Trump. Laat je stem horen, doe mee met het verzet!’

Je kunt meereizen met bussen, georganiseerd door Oorlog is geen Oplossing: <http://oorlogisgeenoplossing.blogspot.nl/>

‘Pak de oorzaken van humanitaire crises en conflicten aan’

foto Nynke Vissia

VREDESBOOMEN?

Merel Stoop is voorzitter van ROOD, jong in de SP. Onder de vlag van #NietInMijnNaam levert ROOD een bijdrage aan de vredesbeweging. Op hun facebookpagina verwerpen de SP-jongeren de ‘logica’ van het bestrijden van bommen met bommen. Stoop: ‘De Nederlandse regering doet net alsof Nederlandse bommen bijdragen aan vrede. Maar dat is onzin! De Syriërs zitten helemaal niet te wachten op nog meer oorlog en geweld. President Trump belooft zijn aanhangers: “Bomb the shit out of them.” En dat doet hij nu. Ongelooflijk dat Nederland dit steunt.’ Stoop hoopt dat jongeren die de boodschap van #NietInMijnNaam steunen, ook in Brussel van zich laten horen op 24 mei.

meer instabiliteit en veel meer terrorisme, ook in het westen. De militaire aanpak werkt averechts.’

› De SP deelt zijn kritiek dus niet?

‘Wij staan zeer kritisch tegenover de NAVO. De huidige ontwikkeling naar een wereldwijd opererend bondgenootschap als offensieve en agressieve interventiemacht moet worden gekeerd. Daarom zijn wij tegen de NAVO-missie in Afghanistan en waren we in 2011 tegen de NAVO-interventie in Libië. Ook hebben we hele grote zorgen over de opstelling van de NAVO in het hoogopgelopen conflict met Rusland, waarmee een nieuwe Koude Oorlog lijkt uitgebroken. Je krijgt soms de indruk dat de NAVO geen kans onbenut laat om meer olie op het vuur te gooien, bijvoorbeeld door het plaatsen

van militairen in Oost-Europa, aan de grens met Rusland.

De SP wil dat de NAVO haar nucleaire doctrine laat varen en dat Amerikaanse kernwapens van Nederlandse bodem verdwijnen. Dat Nederlandse piloten vandaag de dag nog altijd oefenen in het afwerpen van deze bommen is te gek voor woorden.’

› Welke adviezen heb je aan de coalitie-onderhandelaars over het buitenlandbeleid van Nederland?

‘Te veel om op te noemen. In het algemeen valt me op dat in het buitenlandbeleid heel veel aan symptoombestrijding wordt gedaan. Grondoorzaken van veel humanitaire crises en conflicten in de wereld, denk bijvoorbeeld aan extreme ongelijkheid en

armoede, oneerlijke handel en klimaatverandering, blijven vaak buiten beeld. Daar moet verandering in komen.

Los daarvan is van het grootste belang dat Nederland niet automatisch achter de VS aanloopt, zoals onlangs nog bij de onbezonnen aanval op Syrië. De eerste maanden van het presidentschap van Trump geeft daar ook alle aanleiding toe. Het zou goed zijn als Nederland zich veel kritischer op zou stellen richting de slepende, in feite permanent geworden ‘Oorlog tegen het Terrorisme’ en dat niet meegegaan wordt in de nieuwe Koude Oorlogslogica.’ •

tekst Jip van Dort en Diederik Olders

De vredesmuur, gemaakt door jongeren tijdens het #NietInMijnNaam-Festival afgelopen zomer.

Foto: ROOD, Groningen©

> FIJN, EEN PEGIDA-MARS!

Op initiatief van ROOD, jong in de SP en DWARS van GroenLinks, is een extreem-rechtse demonstratie van Pegida tegen islam en vluchtelingen omgedoopt tot een sponsorloop voor de bed-, bad- en broodvoorziening in Groningen. ROOD-woordvoerder Floor Mertens vertelt dat 300 mensen, de SP in Groningen en de FNV de demonstranten 'gesponsord' hebben. Hoe meer demonstranten, hoe meer geld voor

de opvang van de mensen die deze demonstranten weg willen hebben. Elke Pegida-demonstrant was daardoor 105 euro waard. Het totaalbedrag kwam op 3680 euro. De snelle rekenaar kan daaruit opmaken dat er per demonstrant meer dan acht Groningers waren die van een lelijke boodschap een mooie wilden maken. Mertens: 'Zij hebben zich daarmee uitgesproken vóór tolerantie en tegen haat.'

> VAN DIJK: 'OPEN ONMIDDELIJK DE SOCIALE WERKPLAATSEN'

Er is minstens 400 miljoen euro reparatiegeld nodig om te voorkomen dat werknemers uit de sociale werkvoorziening in de bijstand belanden. Dat stellen 234 wethouders in een brandbrief. Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 moeten mensen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk bij een gewone werkgever aan de slag, maar dat is onhaalbaar zonder extra

geld voor begeleiding. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'De invoering van de Participatiewet was gedreven door een ordinaire bezuiniging van 1,7 miljard euro. Dat zoveel wethouders nu de noodklok luiden, toont aan dat de wet faalt. De sociale werkplaatsen moeten onmiddellijk weer open voor nieuwe aanmeldingen.'

> ERDOGAN NIET BLIJ MET VERSCHERPT TOEZICHT

'Een politiek besluit dat oneerlijk en verkeerd is.' Zo noemt de Turkse regering het besluit van de Raad van Europa om Turkije onder verscherpt toezicht te plaatsen. Deze Raad – met 47 lidstaten, waaronder Turkije – gaat in beeld brengen waar in Turkije mensenrechten worden geschonden en waar het beleid van president Erdogan indruist tegen Turkijes verplichtingen om de regels van een democratische rechtsstaat te respecteren.

Tiny Kox, voorzitter van de SP-Eerste Kamerfractie, is ook voorzitter van de fractie van Verenigd Europees Links in de Raad van Europa. Volgens hem heeft die linkse fractie hard gewerkt om een meerderheid te krijgen voor het verscherpte toezicht. Erdogan is er niet blij mee. Kox: 'Dat de autoriteiten in Turkije nu moord en brand schreeuwen, bewijst juist hoe belangrijk ons besluit is.'

LILIAN MARIJNISSEN heeft staatssecretaris Van Rijn aan de tand gevoeld over zijn plannen om de **Kindertelefoon** voortaan door afzonderlijke gemeenten te laten financieren in plaats van uit een centraal fonds. Zij vreest administratieve chaos en organisatorische moeilijkheden die het einde zouden kunnen betekenen voor deze laagdrempelige vorm van jeugdhulp.

DE SP BREDA PROBEERT te voorkomen dat een **ernstig zieke man zijn huis uit moet**, nu de instelling waarin hij al twintig jaar woont zich op 'een andere doelgroep' wil gaan richten.

VOOR HUURDERS is Nijmegen **de goedkoopste stad van Nederland**. Daarmee heeft de SP Nijmegen een belangrijk doel uit haar verkiezingsprogramma gerealiseerd.

MET DE LEUS 'Een guppie gooi je toch ook niet in de Noordzee!' strijdt de SP Oss tegen **dreigende sluiting van den Bongerd**: een veilige, kleinschalige school voor kwetsbare kinderen.

> CEM LACIN: MARKTWERKING SPOOR GEPASSEERD STATION

PvdA-staatssecretaris Dijkma dreigt de NS met nóg meer marktwerking als de problemen met de hogesnelheidslijn niet snel opgelost worden. SP-Tweede Kamerlid Cem Lacin noemt dit vuur met vuur bestrijden: 'Stilvallende treinen, uitgevallen diensten en reizigers die als haringen in een ton over een miljoenen kostend spoor worden vervoerd, zijn aan de orde van de dag. De SP wil dat het openbaar vervoer over het spoor weer een publieke dienst wordt. Zo krijgt de reiziger snel en betrouwbaar openbaar vervoer.'

> AD MEIJER NAAR FLEVOLAND

Ad Meijer vertrekt uit de gemeenteraad van Amersfoort en Provinciale Staten van Utrecht om gedeputeerde in Flevoland te worden. Hem werd gevraagd de door het overlijden van Arie Stuijvenberg beschikbaar gekomen functie in te vullen. Meijer stond eerder op plek 20 van de SP-kandidatenlijst voor de Tweede Kamer. 'Zo kan het lopen in de politiek, hier had ik geen rekening mee gehouden.'

> SP VRAAGT AKZO-AANDEELHOUDERS RUG RECHT TE HOUDEN

In de laatste week van april zijn de aandeelhouders van verf- en chemiebedrijf AkzoNobel bij elkaar gekomen. SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink was daar aanwezig en sprak de aandeelhouders toe. Zijn inleiding leverde gelach en applaus op in de zaal: 'Ik spreek hier namens de aandeelhouder de Socialistische Partij. Het

is er één en daar zijn we trots op.' Dat ene aandeel maakt namelijk wel dat Hijink de aandeelhouders heeft kunnen wijzen op het langetermijnbelang van een bedrijf als AkzoNobel. Er is sprake van een mogelijke vijandige overname door een buitenlandse investeerder. Dat betekent dat de aandeelhouders zonder overleg met de bedrijfslei-

ding of tegen hun advies in een interessant bod krijgen op hun aandelen, zodat de vijandige overnemer de meerderheid en dus de macht krijgt over het bedrijf. Dat loopt regelmatig uit op het ontmantelen van zo'n bedrijf, het verkopen van de meest lucratieve onderdelen en het ontslag van werknemers.

'Een bedrijf is niet een snelle geldmachine'

Hijink vroeg de aandeelhouders hun rug recht te houden en niet in te gaan op een op korte termijn interessant vijandig bod: 'Een stukje verderop zitten 500 trotse medewerkers van AkzoNobel deze vergadering te volgen. Wat mij betreft staan zij voor de 47.000 werknemers die voor dit prachtige bedrijf werken. Zij kunnen u vertellen wat het belang is van dit bedrijf. Dat is niet de waarde van dit moment, maar de vraag hoe we op de lange termijn duurzaam en gezond winstgevend blijven. Ook de aandeelhouders zouden waarde moeten hechten aan de lange termijn, en moeten deze onderneming niet als een snelle geldmachine zien. Laten we de toekomst niet op het spel zetten.'

'Een stem voor werknemers'

De SP wil extra bescherming van Nederlandse bedrijven tegen dit soort overnames. Hijink tegenover de NOS: 'Belangrijke bedrijven van ons land moeten beschermd worden. We willen daarom ook een stem voor werknemers bij een potentiële overname. Dat zou wettelijk verankerd moeten worden.' Of daar een Kamermeerderheid voor is, moet nog blijken. Wel zeggen veel partijen voor meer bescherming te zijn.

foto: Maarten Hijink

AkzoNobel-medewerkers bij Histor-verf tonen hun onrust: 'Worden onze banen geschiedenis?'

> EUROPARLEMENTARIËRS BLIJVEN ONDOORZICHTIG OVER KANTOORUITGAVEN

Het Europees Parlement heeft veel voorstellen uit een rapport van SP-Europarlementariër Dennis de Jong over de verantwoording van de uitgaven van het EP in 2015 overgenomen. Zo wordt het mogelijk voor Europarlementariërs op de officiële website van het EP hun agenda's op te nemen, zodat bijvoorbeeld duidelijk wordt met welke lobbyisten zij contact hebben. Er komen strengere regels voor de subsidies aan Europese politieke partijen en stichtingen en het toezicht op hun uitgaven wordt versterkt. De Jong: 'Op tal van punten hebben we afspraken kunnen

maken over meer efficiency, resultaatgericht werken en meer transparantie. Als het echter om de belastingvrije vergoedingen gaat die Europarlementariërs voor allerlei uitgaven krijgen, blijven mijn collega's weigeren verantwoording af te leggen. Kennelijk komt het dan te dichtbij'.

Halve ton per jaar

Europarlementariërs ontvangen meer dan 50.000 euro per jaar voor algemene onkosten. De Jong: 'We hebben nog eens duidelijk kunnen maken dat het hier geen persoonlijk salaris betreft. Ook worden de

regels aangescherpt voor welke uitgaven je deze vergoeding mag gebruiken. Dat is winst. Maar ik vind het onbegrijpelijk dat het Europees Parlement niet heeft ingestemd met mijn voorstel Europarlementariërs te verplichten om hun uitgaven door een accountant te laten controleren en hierover op hun webpagina op de site van het Europees Parlement informatie te verstrekken.' Hoewel het dus nog niet verplicht is, laat De Jong zijn onkosten wel controleren en stort hij niet gebruikte vergoedingen gewoon terug.

foto: archief SP Woerden©

> LAAT HET GROENE HART NIET BARSTEN

Op 24 april heeft de SP Woerden samen met Progressief Woerden een bewonersavond gehouden over gasboringen. Maar Woerden ligt toch niet in Groningen, zult u denken. Inderdaad, maar het is mogelijk dat er olie- en gaswinning in kleine velden in het Groene Hart gaat plaatsvinden. SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman was aanwezig op de avond. Zij kan putten uit jarenlange ervaring met actievoeren samen met mensen die in Groningen de gevolgen van gasboringen hebben ervaren. Beckerman waarschuwde de Woerdenaren

dat ze als bewoners tegenover olie- en gasbedrijven met enorme budgetten komen te staan. En dat als zij de handen niet ineenslaan, de overheid mogelijk ook niet veel voor ze doet. Dat is de ervaring van de Groningers. Onder de noemer 'Laat het Groene Hart niet barsten' hebben alle politieke partijen in Woerden zich verenigd om 'Groningse' taferelen te voorkomen.

 Er is een petitie gestart: laathetgroenehartnietbarsten.nl

> GEEN RACEBAAN MEER

Op initiatief van de SP in Heerlen zijn door bewoners 300 handtekeningen verzameld om het verkeer op de 'racebaan' Kasteellaan af te remmen. SP-wethouder Peter van Zutphen zegde na overhandiging van de handtekeningen toe dat er snel tijdelijke maatregelen komen, en dat het in 2018 een 30-kilometerzone wordt.

> VIEZE ENERGIESLURPERS

Het Noord-Hollands provinciebestuur gaat rondrijden in vieze diesels. Een voorstel van onder meer de SP om elektrische auto's aan te schaffen, in plaats van BMW's met energielabel D als nieuwe dienstauto's is geblokkeerd door een meerderheid van PvdA, CDA, D66 en VVD.

> VIEZE SUBSIDIE-SLURPERS

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman is verbijsterd dat Nederland alleen al in 2015 negen miljard subsidie gaf aan vervuulende, fossiele energie. Zij heeft minister Kamp om uitleg gevraagd: 'De wereld gaat kapot, in Groningen is een ramp gaande vanwege de gaswinning. Nu blijkt dat er een enorme subsidie gaat naar vervuulende energie. Dat is bizar en moet snel stoppen.'

foto: Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

BEETJE RESPECT GRAAG VOOR DE BRITTEN

Of de Britten er verstandig aan doen om de Europese Unie te verlaten, is vooral een vraag voor de Britten zelf. In het Europees Parlement denken sommige collega's daar echter heel anders over. Die zijn nog steeds in shock, omdat voor het eerst een lidstaat de EU vaarwel wil zeggen. En dus vinden ze dat de Brexit een afschrikwekkend voorbeeld moet worden: de Britten moeten zoveel ellende krijgen, dat verder niemand het meer in zijn hoofd haalt om te dreigen met vertrek uit de EU.

De Brusselse 'bubble' laat zich hiermee lelijk in zijn kaarten kijken: in plaats van te zoeken naar een oplossing die voor inwoners in

zowel de EU-lidstaten als in Groot-Brittannië voordeel oplevert, gaan we straf uitdelen aan de ondankbare Britten.

Wat mij betreft, tonen we respect. In 2005 zeiden de Franse en Nederlandse kiezers Nee tegen de Europese Grondwet. Vorig jaar zeiden de Nederlandse kiezers Nee tegen het verdrag met Oekraïne. In beide gevallen werden de plannen gewoon doorgevoerd, met een paar cosmetische aanpassingen. Wat je ook kunt vinden van de Britse Conservatieven, het Nee van de Britten tegen het EU-lidmaatschap wordt wel serieus genomen. Dat heet volgens mij democratie.

Vanuit wederzijds respect kunnen we best harde onderhandelingen voeren. Het is niet de bedoeling dat Nederland nog meer gaat betalen aan de EU, omdat de Britten vertrekken. Het Verenigd Koninkrijk moet ook geen belastingparadijs voor multinationals gaan worden, waarmee de Britse premier al heeft gedreigd. En we moeten de Britse burgers in de EU en de burgers van de EU-lidstaten in het Verenigd Koninkrijk snel zekerheid geven of ze mogen blijven wonen en werken waar ze nu zijn. Dat zijn gewoon zakelijke onderhandelingen en daar passen termen als 'straf' voor de ondankbare Britten niet bij.

LINKSVOOR

GROTE VRIENDELIJKE NERD

Jan Breur (35) is gemeenteraadslid en mede-oprichter van de SP Veenendaal. Of het nou gaat om betaalbare huren, goede zorg, het redden van een poppodium of een onderwerp als vreedzaam samenleven: Jan zet zich ervoor in. Niet alleen in de raadszaal maar ook daarbuiten, als organisator van acties, discussie-avonden en demonstraties. 'Het bevalt me goed hier, Veenendaal is een prachtige gemeente. Je hebt zowel leuke winkels en gezellige cafeetjes als natuur binnen handbereik. Ik wandel en fiets er graag, alleen of samen met mijn vrouw.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid van de SP?**

'Sinds 2001. Ik kreeg een foldertje van ROOD tijdens de Megafestatie, een groot jongeren-evenement in de Jaarbeurs. Het leek me wel een leuke, actieve club en ik was in die tijd dj op gabberavonden. Daarom ik heb ze gemaïld of ze het leuk zouden vinden als ik eens kwam draaien. Zo rolde ik erin.'

› **Je noemde jezelf indertijd terror-dj. Ben je zo gevaarlijk?**

'Welnee. Ik ben eerder een grote, vriendelijke nerd. Terror en hardcore zijn stromingen in de house-muziek. Mijn vrouw heeft er niets mee, die noemt het stampmuziek. Gelukkig heb ik een vrij brede muzieksmaak, dus ik draai mijn herrie wel als zij niet thuis is.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik werk voor een onderzoeksbureau dat gespecialiseerd is in consumentenonderzoek in de breedste zin van het woord. Dat gaat van smaaktestjes op straat tot aan een tevredenheidsonderzoek in opdracht van de rechtbank. Het onder-

vragen van mensen is een kunst op zich, je hebt aardig wat mensenkennis nodig om de juiste toon te treffen.'

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

'Stripboeken en films, vooral van superhelden. Waar ter wereld ik ook ben, als ik een stripboekenwinkel zie dan moet ik even naar binnen.'

› **Op zoek naar Superman.**

'Nee joh, dat vind ik eerlijk gezegd maar een laffe sukkel. Ik ben meer van series als de X-Men. Dat zit ook vol avonturen, maar gaat bijvoorbeeld ook over vooroordelen en maatschappelijke onrust.'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Berlijn. Een leuke stad met veel groen en heel veel historie – en bovendien de stad van de eerste vakantie samen met mijn vrouw, toen nog mijn vriendin.' ●

‘ÚS FERLOSSER STREED VOOR EEN HEMEL OP AARDE’

RONALD BEZOekt

WIE Ronald van Raak (1969), SP-Tweede Kamerlid, woordvoerder Binnenlandse Zaken en Veiligheid

BEZOekt Domela Nieuwenhuis Museum, Heerenveen

› Waar ben je geweest?

‘In het Domela Nieuwenhuis Museum. Dat is een klassiek museum, gevestigd in het Museum Heerenveen. Het gaat over het leven en werk van een van de grondleggers van het socialisme in Nederland. Domela Nieuwenhuis was een prediker, die zijn geloof verloor en vervolgens ging strijden voor een hemel op aarde. Een bijzondere man, ook om te zien trouwens. Hij was een Jezus-achtige verschijning: lang, dun en met een indrukwekkende baard. Zo werd hij door veel mensen ook gezien, *ús Ferlosser* werd hij door Friese arbeiders genoemd. De verlosser. Tot zijn eigen ergernis, want hij vond juist dat mensen zélf moesten strijden voor hun belangen en dat niet overlaten aan een politicus of een messias.’

› Wat was de aanleiding voor je bezoek?

‘Dit museum dreigde te verdwijnen, want de gemeente Heerenveen was van plan de subsidie in te trekken. Geheel in de geest van Domela Nieuwenhuis is het museum, samen met Heerenveners, in actie gekomen. Wij hebben dat als SP gesteund, evenals de FNV. Uiteindelijk is ook de PvdA omgegaan en kan het museum behouden worden. Actie heeft dus zin, precies zoals Domela Nieuwenhuis predikte.’

› Wat heb jij persoonlijk met Domela Nieuwenhuis?

‘Ik heb vaak over hem geschreven, hij inspireert mij. Hij was de eerste socialist in de Kamer, de oprichter van de eerste socialistische krant en van de eerste op

socialistische leest geschoeide partij in Nederland. Het is raar dat tegenwoordig wel gedacht wordt dat links elitair is, Domela Nieuwenhuis gaf juist de allerarmsten een stem. Hij zette zich af tegen de parlementaire ‘herenpolitiek’ uit zijn tijd, die erg gericht was op overheidsinstellingen en wettelijke regelgeving. Hij wist heel goed duidelijk te maken dat politiek geen kwestie moet zijn van uitleggen waarom politici gelijk hebben, maar dat mensen zelf in actie moeten komen om hun problemen op te lossen en samen strijden voor hun gemeenschappelijke belangen.’

› Was het dan allemaal rozegeur en maneschijn? Historicus Jan Willem Stutje, die een doorwrochte biografie over hem schreef, noemt hem een antisemiet.

‘Oh, hij was bepaald geen heilige! Naast alle goede dingen die hij deed, heeft hij in zijn leven helaas ook vele fouten gemaakt. Zijn houding ten opzichte van joden is daar zeker een voorbeeld van. Helaas waren antisemitische denkbeelden vrij algemeen in zijn tijd, maar dat maakt het natuurlijk niet goed. Het

onderstreept dat je van historische figuren wel veel kunt leren, maar dat je ze nooit moet nadoen. Zij hebben immers ook niet de volledige waarheid in pacht.’

› Waarom zou je SP’ers een bezoek aan dit museum aanraden?

‘Omdat de geschiedenis van de SP veel verder teruggaat dan de oprichting van de SP in 1972. Het is goed om voeling te hebben met dat verleden. Wij stammen uit de politieke traditie die is ingezet door radicaal linkse voormannen als Domela Nieuwenhuis halverwege de negentiende eeuw, een traditie waar de sociaal-democraten zich later van afsplitsten. Belangrijke kenmerken van die beweging leven bij ons nog voort. Denk aan de afdrachtregeling, die door Domela Nieuwenhuis in het leven is geroepen. Of aan de ‘massalijn’: de opvatting dat je niet politiek moet bedrijven vóór de mensen, maar mét de mensen.’

Bovendien is het een prachtig museum om te bezoeken. Zo is de hele werkruimte van Domela Nieuwenhuis er ondergebracht. Met zijn bureau, zijn kroontjespen, de plek waar hij gezeten heeft om te schrijven en zijn toespraken voor te bereiden. Ik schrijf zelf ook graag, dus ik vind het heel speciaal om dat te zien.’

› Ben je zelf ook even aan zijn bureau gaan zitten?

‘Nee, dat mag niet. Maar dat sluit ook wel weer aan bij wat ik net zei: je moet nooit op de stoel willen gaan zitten van historisch belangrijke personen, maar je kunt je er wel door laten inspireren.’ ●

tekst Daniël de Jongh
foto's Hillie de Koe

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

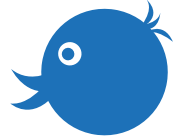
WONINGMARKT GEHANDICAPTEN

De visie van de SP op de woningmarkt in het algemeen deel ik volledig, echter is er een kleinere groep mensen die mijn inziens te weinig aandacht krijgen, bovendien heeft deze groep vergeleken met de zeer grote groep niet gehandicapten en niet chronisch zieken geen eerlijke kans op de woningmarkt. Wat nu als je ooit urgentie hebt gekregen voor een aangepast huis, deze inmiddels hebt verkregen, maar om diverse redenen wederom wil verhuizen. Vanwege de buurt, werk, familie, noem maar op. Een tweede keer urgentie krijgen is uiterst zeldzaam. Op de woningbouw-sites worden in eerste instantie nooit de aangepaste woningen getoond, of ze moeten door alle mensen

met een urgentie zijn afgewezen. Kortom de kans dat een passende woning voorbijkomt is bijna nihil; het heeft dus weinig zin om je in te laten schrijven. Blijft er particulier huren over, maar naast dat het veel te duur is, is dat zoeken naar een speld in een hooiberg. Elk ander in Nederland kan zich in laten schrijven mits ze aan de inkomensgrens voldoet, ongeacht de motieven. Je hoeft je niet te verantwoorden, je hoeft niet beoordeeld te worden op urgentie, de weg is vrij voor eenieder die geen aangepaste woning nodig heeft.

Ik ben al jaren actief bezig om dit probleem op de kaart te krijgen, niet op de laatste plaats omdat het ons als gezin is overkomen. Mijns inziens ligt het bij de politiek, gemeente en woningcorporaties om deze ongelijkheid uit Nederland te verbannen.

Benny van de Schaaf, Ede

Jens Appelo @twappelo

@NRC: Pak bedelaars in Amsterdam hun geld af, zegt de VVD. Dan dalen overlast en onveiligheid. nrc.nl/nieuws/2017...

interessant! ander ideetje: we pakken het geld van VVD'ers af en geven het aan bedelaars

Nina de Ridder @NdRidder

Bizar, SP motie voor extra geld naar verpleeghuizen is weggestemd door GL, D66, VVD & CDA, die dit wél in verkiezingsprogramma hadden staan

Meester Bart @meesterbart

Beetje jammer en nep dat D66 betere salarissen en kleinere klassen in het PO niet steunt. Onderwijspartij toch, of eigenlijk niet echt?

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomstgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune mei 2017

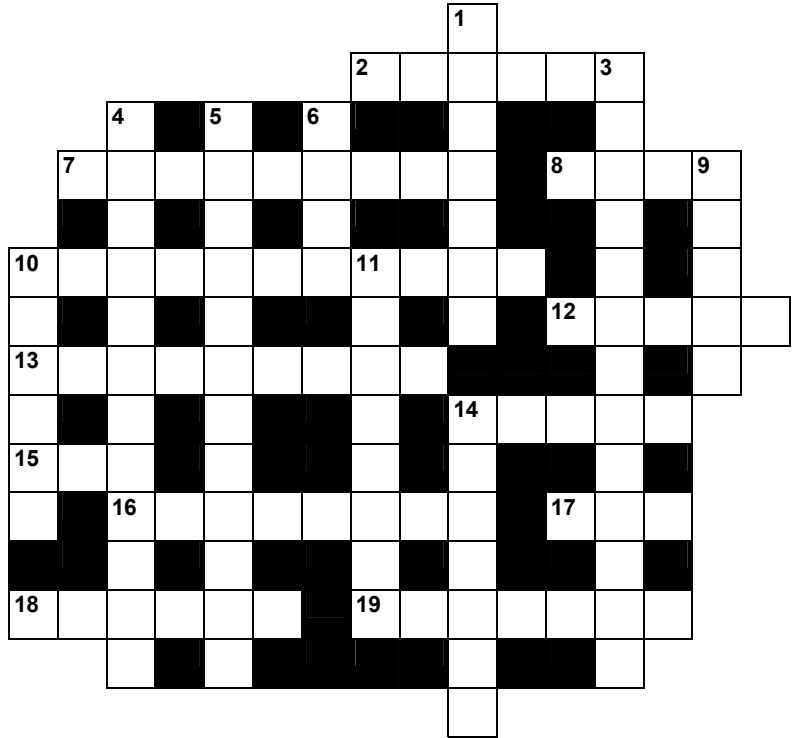
Cryptogram

Horizontaal

2 Hert slaat flater. (6), 7 Trilt voormalig eiland nu in Flevoland? Welnee: in Groningen! (9), 8 Er is spanning, als er veel te doen is. (4), 10 Diagnose: Eczeem. (11), 12 Astrologisch teken van het rund. (5), 13 Nerveus als de bliksem. (9), 14 (geen) Groot programmaatje. (5), 15 Dakbedekking blijkt bij omdraaien maar magertjes. (3), 16 In de echt verborgen krant? (8) 17 Plant spoort bier aan. (3), 18 Enig drankje in Gronings dorp. (3,3 en 6), 19 Staat Bonfire nu ook gewoon in de file? (7)

Verticaal

1 Positieve actie voelt aangenaam. (7), 3 Schrijver elimineert hoofdpersoon. (13), 4 Vogel heeft vliegticket... maar eindigt als broodje. (12), 5 Kweekvijver voor riante vergoedingen? (12), 6 Rap gemaakt vaartuigje. (4), 9 Liggen als fossiele brandstof bij de groenteboer. (5) 10 Broodje is slachtoffer van de heilige mis. (6), 11 60 én 3600 maal topverkeer. (8), 14 Fashionista is ook trendy in etalage. (7)

ANAGRAAF

1	A	c	r	o	n	i	e	m	S	i
2	K	a	n	o	E	r	d	o	o	r
3	R	i	a	n	t	G	e	n	i	e

4	I	n	t	i	e	m	A	u	r	a
5	M	a	n	k	e	e	r	d	e	n
6	A	l	r	a	s	V	l	o	e	d

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

Vind vanuit de anagrammen alle 6 landen. Van elk land moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een half-anagram:

de letters kunnen tot een (politiek) woord gevormd worden. Stuur dit woord naar de redactie.

De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindings-streepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen. Tip van de dag: De Deal! Veel puzzelplezier.

De winnaar van april is K. Koerts uit Groningen. Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 mei 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

OPLOSSINGEN MAART

NUMMERPLAATJE

1991	Sub0	1993	66	1962	++	+
50+	3333	0_0	0^0	1811	1918	1799
50-	-50	070-318	2211	1798	01101011	225
12x	4096	21-03-2016	21-03-2017	15-02-2017	-6	15-03-2017
1994-2002	1957	70	2016	1990	20-20	2008
02-10-1912	05-1994	1646	04-04-2014	11/11	50	14-27 jaar
9/9/1	2001	2010	15-28 jaar	2013	01-01-2017	1933

1991 / Sub0 / 1993 Libertariaans van Hollandse Bodem
 66 D / 1962 En dan nu: De Fryske Nasjonale
 ++ / + / 50+ / 3333 Pincode voor onveilige ministers
 0_0 0^0 1811 / 1918 Gereformeerde Geboorte,
 3 letters / 1799 / 50- Het roer moet om! / -50
 070-318 De eerste helft... 2111 ...van de Tweede Kamer
 1798 Staatsregeling voor het Bataafsche Volk
 01101 011 / 225 1+2= 12x Voorziter van 'De Raad'
 4096 / 21-03-2016 De 17 miljoenste / 21-03-2017 /
 15-02-2017 / -6 / 15-03-2017 Opkomende kiespijn /
 1994-2002 Paars / 1957 / 70 DS' / 2016 Ongepeild
 1990 Fusie PPR/CPN/PVP / 20-20 / 2008 Thonik's
 Gouden Loeki / 02-10-1912 / 05-1994 SP in oppositie!
 1646 / 04-04-2014 / 11/11 / 50 Plus \ 14-27 jaar / 9/9/1
 2001 / 2010 PPNL Yarr \ 15-28 jaar DWARS
 2013 Daar gaat m'n OPA! / 01-01-2017 / 1933

CRYPTOGRAM

Horizontaal

6) Toevalligheden 8)Beroepsbokser 10) Hobbelpaard
 13) Kookpunt 14) Eencellig 15) Tunnel17) Ouderavond
 18) Beurt 19) Botsauto.

Verticaal

1) Schoolagenda's 2) Tobbe 3) Bloedbruiloft
 4) Wisselstroom 5) Gereedschap 7) Vergokken
 9) Tekstvlo 11) Halfopen 12) Ridder 16) Naaste.

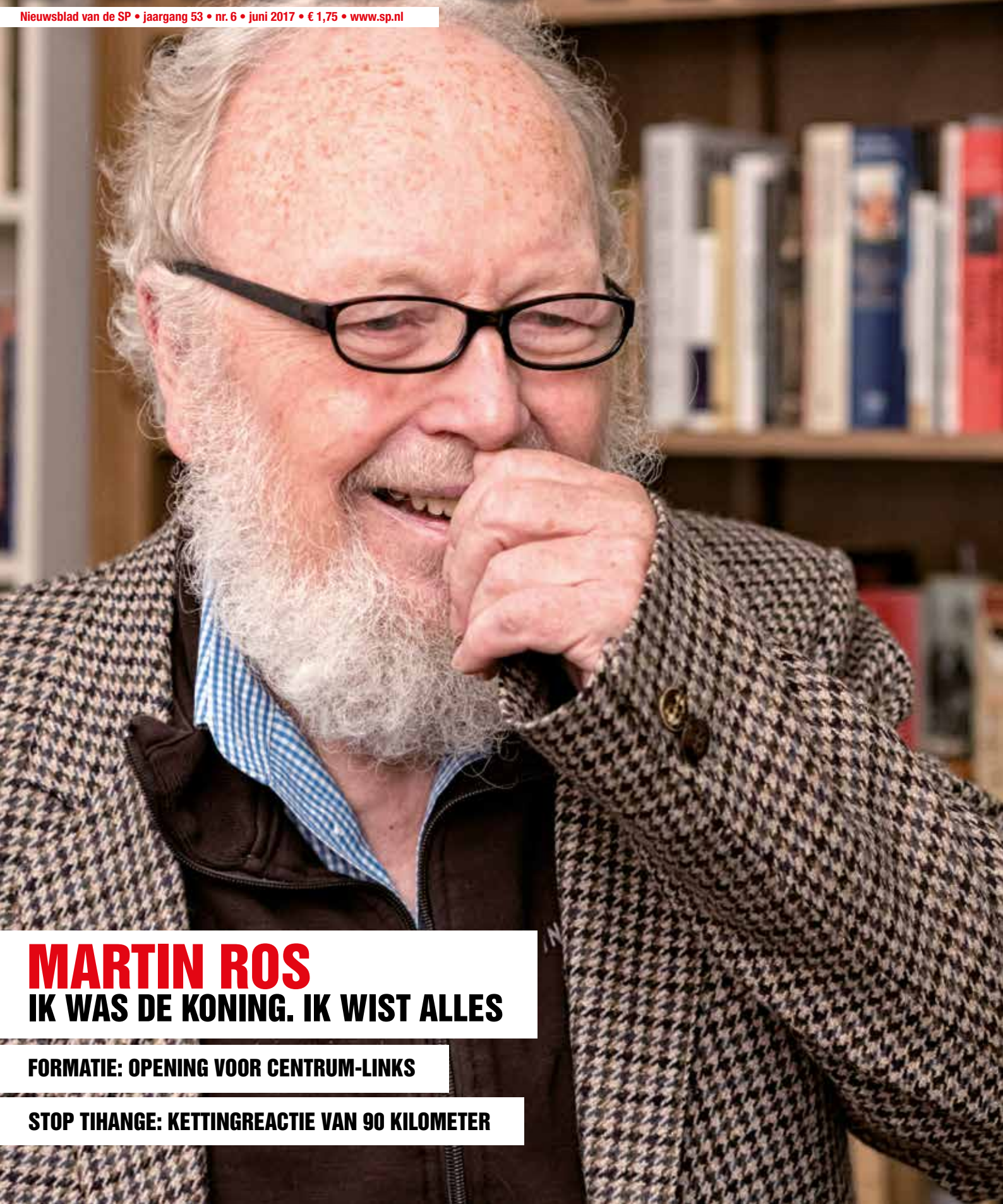
THEO DE BUURTCONCIËRGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 6 • juni 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

MARTIN ROS

IK WAS DE KONING. IK WIST ALLES

FORMATIE: OPENING VOOR CENTRUM-LINKS

STOP TIHANGE: KETTINGREACTIE VAN 90 KILOMETER

Arend van Dam

25 JUNI: HAND IN HAND TEGEN TIHANGE

Op zondag 25 juni 2017 protesteren tienduizenden mensen uit Nederland, Duitsland en België in een kilometerslange ketting(re)actie van 14 tot 16 uur voor de onmiddellijke sluiting van de gevaarlijke kerncentrale in Tihange, vlak over de grens bij Maastricht. De SP roept op om aan dit protest deel te nemen. Via secretariaat@sp.nl kunnen SP'ers die meer over Tihange willen weten een informatiepakket aanvragen. Vanuit 14 plaatsen in het land organiseert milieuorganisatie WISE busvervoer naar de actie. Geef je op:

 www.sp.nl/Z3M

Kom je op eigen gelegenheid?
Meld je hier aan:

 www.sp.nl/Z3G

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

GEEF JE MENING OVER ONZEKER WERK

Meer dan de helft van alle jonge mensen in Nederland heeft een onzeker contract. Hierdoor kan ruim een kwart van de jongeren niet zelf rondkomen. Geen wonder dat meer dan 80 procent van hen liever een vast contract zou willen hebben. ROOD gaat

de komende tijd de straat op te kijken wat werkende jongeren vinden. Ken of ben je iemand die in de onzekerheid zit door een flexcontract? Laat hem, haar of jezelf dan de enquête invullen op rood.sp.nl/flexwerk

Foto: Mynke Vissia

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee

Nico Brons, Robin Bruinsma,
Diederik van der Loo, Frank Lucas,
Paul Peters, Karen Veldkamp

Foto cover

Nico Brons

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in

gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Kabinetsformatie: 'Sociaal alternatief is haalbaar en nodig'

4

Martin Ros

'Nederland moet een links georiënteerd kabinet krijgen'

6

Amsterdam Zuidoost

180 nationaliteiten, één doel

10

Limburg, Groningen, Dakota

Waarom de Sioux in Noord-Amerika onze broeders zijn

18

'Dat is politiek'

Enkhuizer wethouderblues

24

16 Wegtransport: Truckers laten zich niet rechts inhalen

21 Nationaal ZorgFonds: Urgenter dan ooit

22 Amersfoort: 'De Moed' krijgt extra dimensie

28 LinksVoor: Debbie van Dijk voelt zich thuis in het Westland

29 Frank Futselaar heeft Landschapspijn

13, 14, 15, 20, 27 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Wiens vrijheid?

Ze is Mark Rutte favoriete schrijver en werd door hem de grote geest van het liberalisme genoemd. Ayn Rand, de moeder van het neoliberalisme, pleitte voor de onbeteugelde krachten van het kapitaal en voor egoïsme als deugd. Haar succes is als een estafette: ze gaf het stokje door aan journalisten, die het weer doorgaven aan latere politici. Ideeën die ooit als marginaal werden weggehoond, zijn zo de wereld gaan regeren.

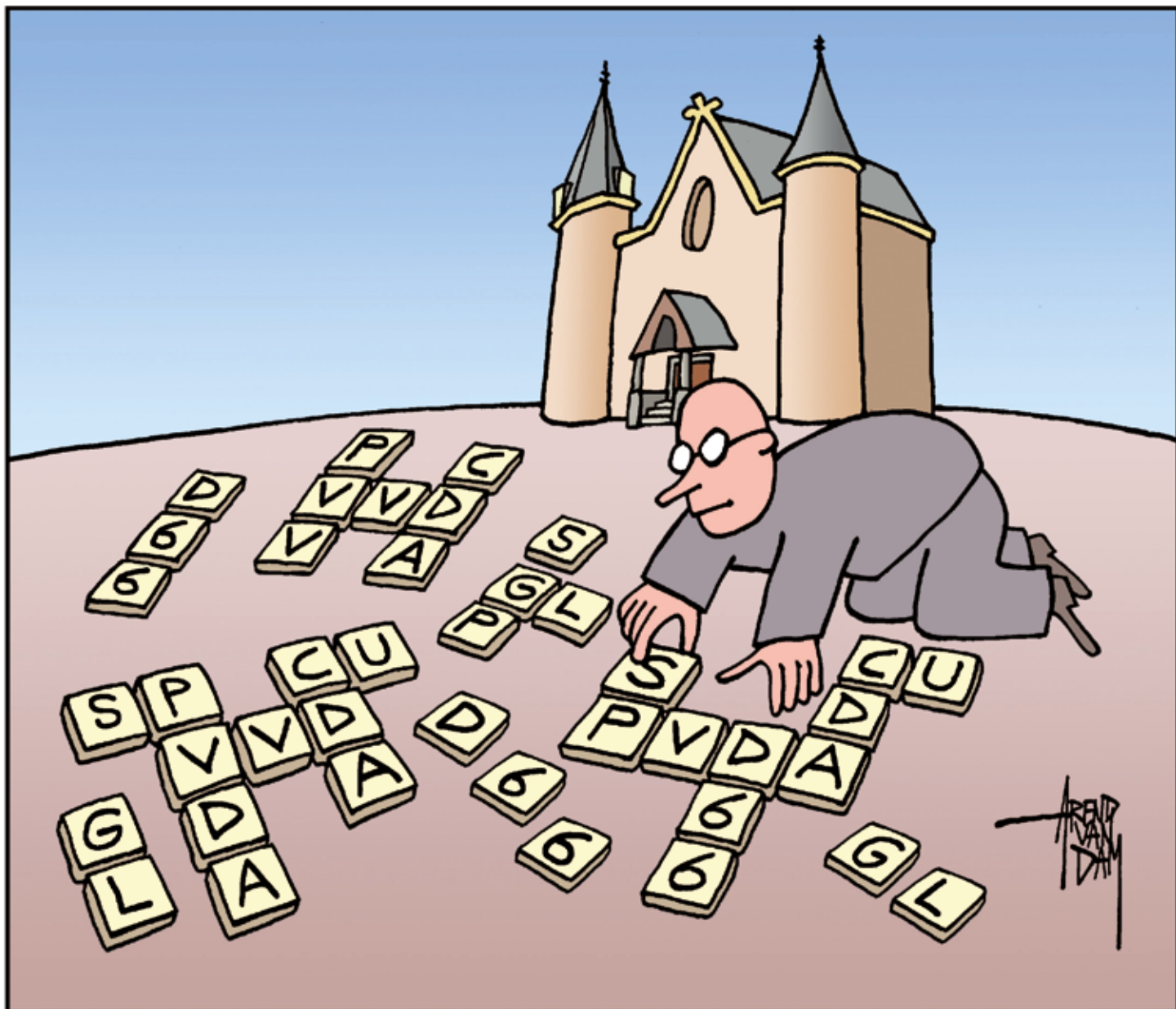
Individualisering, globalisering en flexibilisering van de arbeid worden al 30 jaar verkocht als vooruitgang en vrijheid. In werkelijkheid zijn risico's van multinationals verschoven naar mensen. Wie in het tijdperk van onzekerheid met Trump, Brexit en etnische identiteitspolitiek van DENK en PVV beter wil begrijpen waarom mensen zich vastklampen aan wat ze nog hebben, kijkt naar de schokkende cijfers die het CBS recent presenteerde.

Slechts een kwart van de mensen die in 2012 begonnen met een flexibele baan had drie jaar later een vast contract. De helft is werkloos. 1 op de 3 Nederlanders heeft een wegwerpcontract. Bij steenrijke bedrijven als Jumbo en Albert Heijn heeft zelfs de helft van de distributiewerkers een flexcontract. 340.000 Midden- en Oost-Europeanen werken hier in totale onzekerheid en voor lage lonen, terwijl er bijna 500.000 Nederlandse werklozen zijn. Freelance-journalisten krijgen bij de steenrijke De Persgroep 13 cent per woord. Immers: voor jou tien anderen. De winsten waren zelfs in crisistijd fenomenaal.

Wiens vooruitgang en vrijheid? De vrijheid van Ayn Rand en Mark Rutte is een liberale en geen sociale. Ze is de rode loper voor de machtigen en een race-naar-beneden voor de rest. Vrijheid, vooruitgang én gelijkwaardigheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ze vergen sterke gemeenschappen en een overheid die voor balans in de economie durft te zorgen.

Ron Meyer
voorzitter SP

KABINETSFORMATIE

SOCIAAL ALTERNATIEF: HAALBAAR EN NOODZAKELIJK

Een combinatie van het 'motorblok' VVD-CDA-D66 en GroenLinks lukte niet. Met de ChristenUnie ook niet. Ondertussen wierf Emile Roemer voor een sociaal alternatief: een centrum-links kabinet mét de SP. Die optie komt in beeld, als het over rechts niet blijkt te lukken.

WE SPREKEN EMILE ROEMER een dag nadat informateur Edith Schippers het opgaf. De SP-leider heeft dan al wekenlang geworven voor een centrumlinks kabinet als sociaal alternatief. Een optie die tot op dat moment nog niet erg in beeld is geweest. Waarom eigenlijk niet? 'Omdat de VVD en het CDA elkaar nog stevig vasthouden. Dat doen ze samen met D66 en samen zijn er nog steeds op uit om daar een vierde partij bij te krijgen. En zolang zij er nog steeds niet van overtuigd zijn dat dat mislukt – ander ge-

'Echte sociale vooruitgang is simpelweg niet met de liberalen te realiseren'

zegd: zolang zij nog steeds denken dat door een beetje volhouden er echt wel een vierde partij te vinden is – gaan zij niet over een andere boeg.' Maar waar ligt dan de sleutel om uit de impasse te komen? 'Het CDA zou in mijn optie samen moeten werken over links. Okay, voor CDA-leider Buma is dat best een grote stap. Er is heel wat druk van de achterban voor nodig om hem op een socialere weg te krijgen. Maar niettemin: nog steeds is het een optie, zolang de opties over rechts mislukken. En dan leg ik daar een alternatief naast: een centrum-linkse regering. De vraag is dan ook of het CDA en de VVD bereid zijn om elkaar los te laten.'

Voor de Kamerverkiezingen had Roemer er al geen gras over laten groeien: met de VVD zal de SP niet gaan regeren. Omdat echte sociale vooruitgang, waarvoor de SP per slot van rekening is opgericht, simpelweg niet met de liberalen te realiseren is. Het mislukken van de onderhandelingen met GroenLinks ziet Roemer als het bewijs voor die stelling. Immers: als het met GroenLinks in het rechtse motorblok VVD-CDA-D66 al niet lukt, dan hoeft je het als SP niet eens te proberen. 'Daarom zetten wij in op een centrum-links kabinet. Een regering die investeert in samenhang en breekt met de politiek van ieder-voor-zich. Zo kunnen we bouwen aan een samenleving die niet wordt gedictieerd door de wetten van de markt,

maar waar menselijke waardigheid voorop staat.'

Wat hebben Roemers inspanningen op dat vlak tot nu toe opgeleverd? 'Met alle partijen die een bijdrage zouden kunnen leveren aan een centrum-links kabinet heb ik gesproken en geprobeerd ze warm te krijgen voor een verkennend gesprek over een alternatief over links, voor het geval het echt helemaal vast zou lopen. Want ja, als rechts het niet voor elkaar krijgt, dan

is op enig moment dit alternatief aan de beurt. De ene partij was daarover uiteraard enthousiaster dan de ander. Buma ziet het vooralsnog niet erg zitten. Bij de rest varieert de stemming van enthousiast tot een houding van: "Ik ben zeker bereid om zo'n verkennend gesprek aan te gaan, mits het CDA meedoet".'

Maar dit sociaal alternatief moet dus zonder de VVD, de grootste partij. Zou dat niet heel raar zijn?

'Het is logisch dat de grootste partij na de verkiezingen als eerste de kans krijgt om te proberen een regering te vormen. Maar het is geen must. Als de grootste partij het niet voor elkaar krijgt, is het aan de volgende. Lukt het die ook niet, dan de derde. Het zou niet de eerste keer zijn dat de grootste partij niet in de regering kwam. Kijk maar eens naar Den Uyl in 1977 (de PvdA werd toen de grootste partij, maar kwam niet in de regering -red). Maar dat de VVD als grootste partij mag beginnen, dat is logisch. En die kans hebben de liberalen ook gehad. VVD-minister Schippers werd als informateur naar voren geschoven en zij heeft acht weken de tijd gehad. Nu zijn we weer terug bij af en wat mij betreft liggen alle andere opties nu gewoon open. En dan zeg ik: de sociale variant is haalbaar en noodzakelijk.'

tekst Rob Janssen • illustratie Arend van Dam

Knokken voor sociale vooruitgang

Wie de kranten de afgelopen week las, weet waarom fundamentele verandering nodig is.

In één week lezen we dat de helft van de mensen die in 2012 een flutcontract kregen nu geen baan meer heeft. En dat blijkt dat de Nederlandse overheid multinationals subsidieerde om belastingadviseurs in te huren, zodat deze winstmachines nog minder belasting hoeven te betalen. En ook dat minister Schippers door mag gaan met haar plannen om nu ook van de ambulancezorg een markt te maken.

De VVD zal de kranten met een grote glimlach hebben gelezen. Hun jarenlange werk heeft resultaat. Decennialang was deze partij de motor achter de doorgeslagen individualisering. De aanjager van de vermarkting van onze publieke zaak en de grootste beschermheer van de macht van banken en multinationals.

Voor elke SP'er zal het een aanmoediging zijn om nog harder te knokken voor sociale vooruitgang. Om te bouwen aan een land waarin niet de wetten van de markt het uitgangspunt zijn, maar de mens. Waar onze zorg, ons onderwijs en onze sociale huurwoningen geen kostenposten zijn, maar parels die we beschermen. Een samenleving die geen een optelsom is van met elkaar concurrerende individuen, maar een gemeenschap waarin we naar elkaar omkijken.

De afgelopen weken heb ik daarom alles op alles gezet om een centrumlinks kabinet te onderzoeken. Geen kabinet met tevreden VVD'ers die alles willen houden zoals het is. Wel om een sociaal alternatief te onderzoeken dat werk maakt van de verandering die zo hard nodig is.

Of het lukt zien we de komende maanden. Aan mij zal het niet liggen. Maar wat de uitkomst ook is: wij blijven knokken voor sociale vooruitgang. Daar is de SP immers voor opgericht.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

AUTEUR EN UITGEVER MARTIN ROS

**‘MENSEN MOETEN TOT
HET BESEF KOMEN
DAT LEZEN
EEN VOORRECHT IS’**

Boeken, boeken en nog eens boeken. Enthousiast en erudiet besprak Martin Ros jarenlang op radio en tv de nieuwste literatuur. Als kind las hij al alles wat los en vast zat. 'Als klein manneke was ik al de koning van de buurt. Niet omdat ik sterk was, maar omdat ik zoveel meer wist dan de andere jongens op straat.'

MARTIN ROS is misschien wel de meest belezen Nederlander van dit moment. Hij verslond tijdens zijn arbeidzaam leven vele duizenden boeken, gaf er bovendien de nodige uit en schreef zelf ook nog eens een hele lijst met titels bij elkaar. De laatste jaren woont hij in een zorgcentrum in Soest, waar hij een tamelijk teruggetrokken bestaan leidt. Ros zit nooit om een mening verlegen. Hij heeft, zegt hij zelf, overal verstand van en dan met name van literatuur en politiek. De enige partij die in de buurt komt van zijn opvattingen is de SP. 'Ik stem altijd op jullie. Ik vraag me alleen af waar de arbeiders zijn gebleven.'

Onlangs bereikte de SP het bericht dat de schrijver en boekenverzamelaar zijn collectie aan de partij zou willen nalaten. De SP is vereerd met het gebaar, maar bezint zich nog op de vraag hoe aan de enorme verzameling recht gedaan zou kunnen worden. De redactie van de Tribune maakte wel dankbaar gebruik van de gelegenheid om Martin Ros te interviewen.

De eerste vraag is ook meteen de enige vraag die Martin Ros rechtstreeks en onomwonden beantwoordt. Zeggen we u of jij? 'U.'

› **Hoe gaat het met u?**

'Ik zit hier tussen de oude vrouwtjes. Ze weten helemaal niets meer, ze zijn alles vergeten. Ik vergeet nooit iets, ik onthoud alles. Dat had ik al op het gymnasium. Ik haalde zonder me uit te sloven alleen maar negens en tienens. Literatuur en geschiedenis, daar draaide het bij mij allemaal om. Plus de meisjes natuurlijk. Als de spanning in mijn kruis me te veel werd, ging ik fietsen. Dat kon ik goed, hoor. Mijn eindschot was fabuleus, niemand sprintte sneller dan ik.'

› **En tegenwoordig, hoe staat u er nu voor?**

'Ik ga dood. Onze Lieve Heer zadelt mij op met gebreken. De benen, de heupen, mijn geheugen: het wordt slechter en slechter en ik word er depressief van. Ik klamp me maar vast aan hoop, wat moet ik anders? Ik hoop dat ik straks bij haar ben, dat vooruitzicht houdt me op de been.' Hij kijkt naar een foto aan de wand van Catrien, zijn laatste liefde, de vrouw met wie hij een poos in een huisje in de Veluwe bossen woonde. Catrien is overleden, ze was tien jaar ouder dan hij. 'Met Catrien heb ik de mooiste tijd van mijn leven gehad. Een grotere schat heeft nooit bestaan. Maar nu moet u ophouden over het verleden, daar ga ik alleen maar van janken. Zal ik Catrien weer zien, wat denkt u? Wie heeft alles geschapen, dat moet toch God zijn geweest. Vertelt u mij het maar. Ik mag niet te veel van Hem verwachten. Dat

doen de mensen wel, hè. Ze rekenen op een wonder, terwijl de Lieve Heer zich nergens mee bemoeit.'

Martin Ros bewoont een klein appartement waarvan de beperkte ruimte vrijwel geheel in beslag wordt genomen door boeken, boeken en nog eens boeken, ook op zijn slaapkamer. 'Ergens in Nederland' zijn nog eens pakweg 20.000 boeken opgeslagen en al die boeken heeft hij gelezen. Zijn herinneringen verdrinken bijkans in zijn kennis. Hij doorspekt persoonlijke anekdotes met verhandelingen over, vooral, de Tweede Wereldoorlog en de Russische Revolutie, de burgeroorlog tussen de Roden en de Witten. Ros springt van de hak op de tak en voert onophoudelijk het woord met dat typische hoge stemgeluid. Het lijkt alsof iemand hem op zijn hielen zit, zijn verteltempo is soms nauwelijks bij te benen en kan alleen worden getemperd door er af en toe een vraag tussen te gooien.

› **U was ooit marxist.**

'Ik hing tegen het marxisme aan, als jongen uit een van het katholicisme doordrenkte buurt in Hilversum. Klein Rome, zo heette die buurt. Dat zegt genoeg. Overal hingen vlaggen van de Katholieke Volkspartij. Ik was een nakomertje, in een gezin met negen kinderen. Mijn moeder was al 47 toen ik werd geboren, mijn vader verdiende een schamel loon bij een weverij. Ik groeide op in een arbeideristisch milieu. Toen ik historische boeken ging lezen, ik zal een jaar of 15 zijn geweest, werden mijn ogen geopend. Niet te geloven wat die katholieken hadden uitgevreten. Ik viel meteen van mijn geloof.'

› **Net merkte u nog op dat het God moet zijn geweest die alles heeft gemaakt.**

'Dat is de hoop. Zonder de hoop op een hereniging met Catrien houd ik het niet vol. Ik ken God niet, ik heb Hem nooit ontmoet. Wat stelt het leven voor? Waarom bestaan wij? Ik zou moeten zeggen: om God te dienen. Legt ú het mij dan uit. Het eeuwige leven bestaat niet en daar kan ik intens verdrietig om worden. Ik wil blijven lezen, blijven luisteren naar Bach, meer zit er niet meer in voor mij. Totdat het ophoudt. Ik heb in Putten gewoond, daar geloven de mensen tenminste echt. In de oorlog sprokkelde mijn moeder hout in de bossen bij Lage Vuursche. Met mij op de rug. Ik was gelukkig op de rug van mijn moeder. Mijn zusje en ik werden ondergebracht bij families in Twente, ik zat bij een bakker, drie jaar lang, tot aan de bevrijding. Toen mocht ik de klok van de dorpskerk luiden. Het was een prachtige tijd, ik vergat de heimwee naar huis.

'De SP moet de samenwerking op links zoeken, in haar eentje redt ze het niet'

Geloof u mij nou maar, je kwam daar alleen maar aardige Duitsers tegen. Ik was een kind hè, ik begon de oorlog pas te begrijpen toen ik mij er als puber in ging verdiepen. Ik herinner me wel dat de Duitsers tegen het einde de boel leeg roofden. Wij hadden een koe in de badkamer verstopt. Die scheidt de boel onder, maar werd niet ontdekt. Haha, wat een toestand, zoiets nestelt zich voor eeuwig in je geheugen.'

Martin Ros is niet te stuiten. Hij geeft een college over Hitler en Stalin, aan wie hij menig publicatie heeft gewijd.

› **Waarom fascineren deze gruwelijke dictators, deze massamoordenaars u zo?**

'Ik worstel voortdurend met de vraag hoe het komt dat mensen tot zoiets in staat zijn. Het fascisme en communisme zaaiden dood en verderf.'

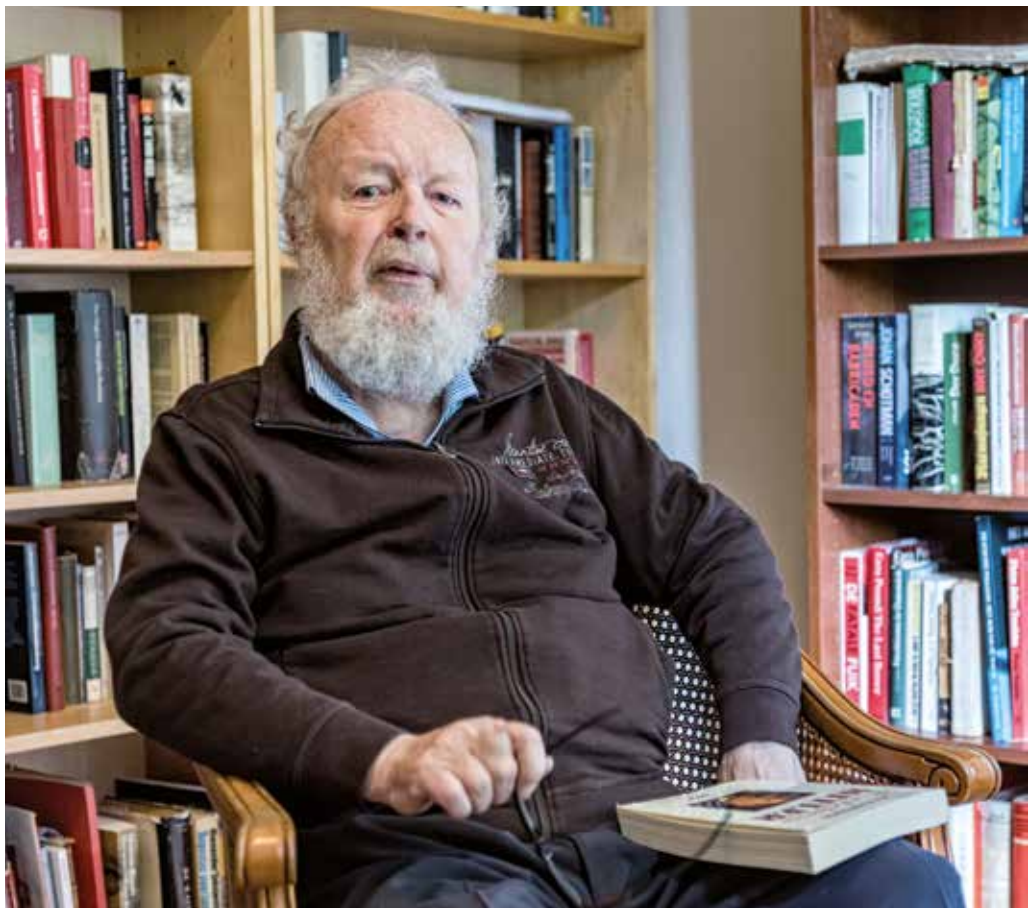
› **U voelde zich aangetrokken tot het marxisme.**

'Ik hing ertegenaan. Uiteindelijk heeft het marxisme ons niets opgeleverd. De SP is weliswaar voor de arbeiders, maar zou ik geen marxistische partij meer durven

noemen. De SP is socialistisch en dat ben ik ook. Ik ben voor meer macht en inspraak voor de werkende mensen, maar waar zijn de arbeiders gebleven? Je ziet en hoort hen niet meer, de vakbonden hebben zwaar aan invloed en betekenis ingeboet. Gelukkig houdt de SP voet bij stuk, al mag het van mij nog wel wat radicaler. In de Verenigde Staten is geen socialist te bekennen, maar ze kunnen wel wolkenkrabbers bouwen en oorlogen winnen. En ze kunnen goed schrijven, die Amerikanen. Mijn absolute favoriet is Herman Melville, een geweldenaar. Moby Dick, dat heeft u toch zeker wel gelezen, hoop ik. De Nederlandse literatuur stelt niks meer voor, werkelijk waar niet. Harry Mulisch, Louis Paul Boon, dat waren grote schrijvers. Later kwamen Maarten 't Hart en Adrie van der Heijden, nou, dat was het wel zo'n beetje. O ja, ik moet Jeroen Brouwers nog noemen, maar verder... Wie zegt u? Tom Lanoye? Aardige man, schrijft redelijk. Griet op de Beeck? Leuke vrouw, meer niet.'

› **Vroeger was alles en iedereen beter?**

'Beter niet, wel anders. Ik volg als wielersfanaat en -kenner natuurlijk het wielrennen

en ik kan niet ontkennen dat Tom Dumoulin een goede renner is met een geweldige tijdsrit. Alleen ben ik niet zo onder de indruk van zijn tegenstanders. Nee, Fausto Coppi, meneer, dat was een grootheid. Zijn rivaliteit met Gino Bartali, dat weet u toch wel...'

› Fausto Coppi had een affaire met de Witte Dame.

'Hoe weet u dat? Schitterend, die romance. Zij volgde hem overal. Weet u wat het is, ik ben een romanticus en de romantiek is uit het wielrennen verdwenen.'

De gordijnen in zijn benauwde kamer blijven gesloten. De zon schijnt uitbundig, Martin Ros piekert er niet over om naar buiten te gaan ('ik zit hier goed'). Een enkele keer maakt hij na het middageten een wandeling, naar het café om de hoek om onder de mensen te zijn ('ik ben geen kluisenaar') of om de eendjes te voeren ('ze eten uit mijn hand'). Hij is tevreden over de verzorging ('lieve meisjes'). Zijn nicht Anita Ros verricht hand- en spandiensten en regelt zijn zaken, de buurvrouw houdt een oogje in het zeil. Tussen het lezen en mijmeren door volgt hij het nieuws. De kabinetsformatie baart hem zorgen. 'Er moet een links georiënteerd kabinet komen. Jullie moeten samenwerken met die jongen, eh, die knaap met dat mooie haar.'

› Jesse Klaver, van GroenLinks?

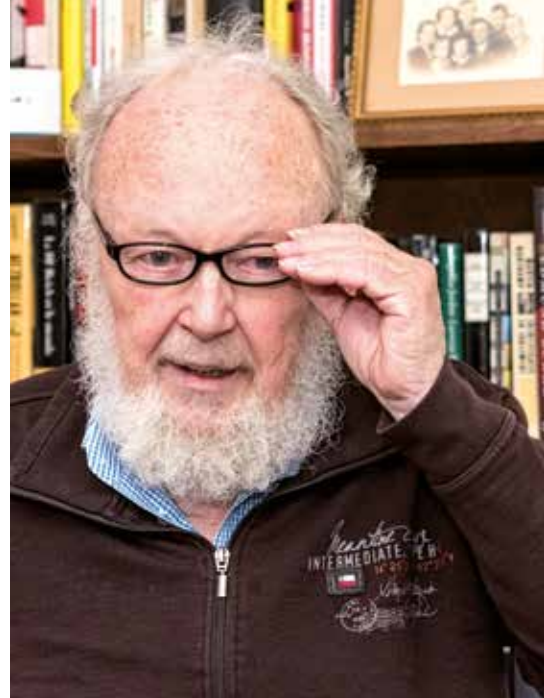
'Die ja. De SP moet meer medestanders zoeken. Ja, ook de laatste resten van de Partij van de Arbeid. Ons land heeft behoefte aan een eenheidsbeweging op links. Nee, de partijen moeten niet in elkaar opgaan, maar ze moeten samen optrekken, want alleen redt de SP het niet. Jullie leider, Roemer, verwoordt goed en helder zijn standpunten en is de enige die zich over de arbeiders en de uitkeringsgerechtigden ontfermt. En die dochter van de grote roerganger uit Oss, kom, hoe heet ze? Oh ja, Lilian. Haar bedoel ik. Ziet er verdomd leuk uit, ik ben weg van haar. En ze is nog slim ook. Een sterke vrouw, daar hebben jullie een goeie aan. Jan Marijnissen was mijn man. Ik heb nog met hem samengewerkt, ik ken Jan goed. Jullie zijn sociaal en solidair, dat ben ik ook, maar op dit moment is de politieke situatie rampzalig. De SP is de enige echt linkse partij. Hoe kan dat, vraag ik u. Waar is de PvdA gebleven? En dan de PVV, de tweede partij van het land, de tweede! Het is toch verschrikkelijk. Ik zeg niet dat de PVV fascistisch is, o nee, maar ze gebruikt wel bepaalde NSB-elementen. Dus zolang ze dat doen, komen ze niet aan de macht. Ik herhaal het, Roemer moet er alles aan doen

om een sterk links blok te vormen. Hij moet zijn rug rechten en de samenwerking durven zoeken, ook al zijn de andere partijen niet zo links-radicaal als de SP. Tegelijkertijd moet de SP wel over haar standpunten waken. Ik zie Europa niet zitten, ik ben voor zelfstandige landen zonder euro. Waarom is iedereen zo bang voor Poetin? Dat snap ik niet. Alsof Rusland Europa zal overlopen. Natuurlijk niet. Daar hebben ze geen enkel belang bij en bovendien is de invloedssfeer van Rusland wereldwijd al behoorlijk groot, kan ik u verzekeren.'

Na de vraag 'U bent sinds jaar en dag sympathisant van de SP en u heeft verstand van zaken. Hoe kan de SP verder groeien?' spreekt Martin Ros opeens over 'ons', onbewust van zijn betrokkenheid getuigend. Zijn antwoord op die vraag: 'De arbeiders, de werkenden, moeten ons weten te vinden en wij moeten hen ervan overtuigen dat wij als enige opkomen voor hun belangen. Dat besef moet tot hen doordringen. Ik heb heel veel meegemaakt, daar kan ik over blijven schrijven en praten. Ik zou mijn kennis met anderen willen delen. Laat mij maar inleidingen houden over de macht van de arbeiders. Ik was daar in Klein Rome, in de Fazantenstraat en omgeving, als klein manneke de koning. Weet u waarom? Niet omdat ik sterk was, maar omdat ik alles wist, meer wist dan de andere jongens op straat. Ik heb overall verstand van, daarom heb ik ook al die boeken geschreven en al die goede auteurs binnengehaald voor De Arbeiderspers. Lezen, meneer, de mensen doen het niet meer. Ze moeten tot het besef komen dat lezen een voorrecht is. Aan zijn boekenkast herken je de mens. Zonder Catrien leven is al heel moeilijk, zou ik niet meer kunnen lezen dan verliest het leven elke betekenis voor mij.'

De 'lieve meisjes' van het zorgcentrum komen meneer Ros ophalen voor het eten beneden. Hij is na ruim twee uur wel toe aan een hapje en een koele dronk, al kost het hem moeite een punt te zetten achter het interview. Martin Ros zit graag op zijn praatstoel. 'Had ik u al verteld dat...'
Maar hij oogt toch ook zichtbaar vermoeid, hoewel nog niet der dagen zat. 'Mijn moeder en Catrien waren de belangrijkste vrouwen in mijn leven.' Een ingelijste foto: 'Kijk, dit ben ik als jongetje met mijn ouders. Toen ik eenmaal kon lezen, leerde ik de wereld en mezelf kennen.' •

tekst Robin Bruinsma
foto's Nico Brons

GEDREVEN EN GEPASSIONEERD

Martin Ros (Hilversum, 1937) maakte in 1964 als beginnend journalist met literaire aspiraties de overstap van dagblad Het Vrije Volk naar uitgeverij De Arbeiderspers. Daar zou hij zich snel ontwikkelen als een redacteur met een neus voor talent en kwaliteit. Hij stelde er onder meer de gewaardeerde reeksen Privé-domein en Oorlogsboeken samen.

Zelf schreef Ros ook een boekenkast vol, met name biografieën over legendarische wielerveden van wie de Italiaan Fausto Coppi zijn absolute favoriet was, om niet te zeggen 'zijn god'. Ook de Tweede Wereldoorlog (vooral Hitler en Mussolini) en de Sovjet-Unie (Stalin) waren geliefde onderwerpen. In 1997 verscheen het autobiografische boek Herinneringen aan mijn rijke roomse jeugd. In datzelfde jaar zette hij een punt achter zijn carrière bij De Arbeiderspers.

Het grote publiek (800.000 luisteraars per uitzending) leerde hem vanaf 1985 kennen als een gedreven en gepassioneerde recensent in het radioprogramma TROS Nieuwsshow ('Mieke, Mieke, lees dit boek'). Na ruim twintig jaar moest Martin Ros er tot verdriet van zijn fans het veld ruimen. Zijn vertrek bleef, om het mild uit te drukken, niet onopgemerkt. Ros had voor-, maar zeker ook tegenstanders.

Politiek stond – en staat hij nog steeds – op de linker vleugel, stijf tegen de lijn aangedrukt. Aanvankelijk ontpopte hij zich als een marxist die zijn roomse verleden niet van zich af kon schudden, later nam hij afstand van het marxisme om 'uitsluitend en consequent' op de SP te stemmen ('de enige linkse partij in ons land'). Tegenwoordig leidt Martin Ros een teruggetrokken bestaan in een, dat wel, rooms-katholiek zorgcentrum in Soest, op een hink-stap-sprong afstand van Paleis Soestdijk. Gezeten in zijn luie stoel – lopen wordt steeds lastiger – doet hij wat hij zijn hele leven zeer intensief heeft gedaan: lezen. De politieke verwickelingen in binnen- en buitenland volgt hij via de tv en kranten.

AMSTERDAM

MOZAÏEK ZUIDOOST

Hoe timmer je aan de weg in een multiculturele smeltkroes met 180 verschillende nationaliteiten? De SP in het Amsterdamse stadsdeel Zuidoost kijkt niet naar verschillen, maar benoemt de overeenkomsten. Pakt zaken op die niet deugen en boekt vervolgens resultaten.

Het woord 'kleurrijk' heeft bijna altijd een positieve lading. Het suggereert optimisme, heeft iets sprankelends in zich. Veel gezelschappen, organisaties en verenigingen willen kleurrijk zijn, of zeggen het te zijn. De wijk Holendrecht in Amsterdam Zuidoost is kleurrijk, overal waar je kijkt. De muren van de tunnel onder het NS-station zijn lichtblauw en geel, het mozaïek in het Holendrechtplein heeft alle kleuren van de regenboog en in de speeltuin ertegenover regeert de kleur roze. De inwoners van Holendrecht zijn niet minder kleurrijk: 180 nationaliteiten herbergt Amsterdam Zuidoost, waarvan Holendrecht deel uitmaakt. Honderdtachtig verschillende nationaliteiten op 84.000 inwoners. Over diversiteit gesproken.

Op deze zonnige middag in mei heeft in Holendrecht iedereen goede zin en niemand haast, zo lijkt het. Mensen maken een praatje. Sommige vrouwen spreken elkaar aan met 'schatje'. Dat mag in menig dorp op het platteland wat al te vrijpostig klinken – hier in Holendrecht doen ze dat zo. 'Dit is ons dorp, iedereen kent elkaar', lacht Maureen Hubbard. Zij is de coördinator van de actieve ledengroep van de SP in Amsterdam Zuidoost. Die is in de huidige samenstelling nu zo'n anderhalf jaar actief in het stadsdeel.

Liefde

Wat het nou precies is wat hen bij elkaar gebracht heeft en wat hen ertoe gebracht

heeft om politiek actief te worden, dat weten ze eigenlijk niet zo goed. Maureen Hubbard doet een poging: 'Voor mij was het de liefde voor de wijk. Daarnaast heeft mijn geloof een rol gespeeld. Ik ben christen.' Was een van de christelijke partijen dan geen optie voor Maureen? 'Tja, je hebt christenen en christenen. Ik kijk naar het hier en nu en naar wat belangrijk is voor mensen.' 'Ik ben moslim', haakt Leila Azzam glimlachend aan, ook lid van actieve ledengroep: 'Voor mij gaf de doorslag dat we in Zuidoost gehoord werden in de partij. Van Arjan en Laurens (de Amsterdamse SP-wethouders Vliegthart en Ivens –red.) krijg ik altijd meteen een antwoord als ik iets van ze wil weten. Ze komen ook regelmatig hier. Dat motiveert.' Rob Mulder: 'Door de samenwerking met de raadsleden en de wethouders boeken we snel resultaat en daardoor is voor een deel van onze leden de drempel om actief te worden weggevallen.' Dat spoort ook weer anderen aan. Denice Huyck, de jongste van het stel: 'De SP-actie rondom Stadgenoot hier in Holendrecht inspireerde mij om me aan te sluiten.'

Waarmee meteen het grootste wapenfeit tot nu toe van de SP in Zuidoost genoemd is. Stadgenoot is de woningcorporatie waar de SP een beschamend zwartboek op tafel legde over achterstallig onderhoud van woningen in Holendrecht. Talloze gevallen van schimmel, tochtige kozijnen, lek-kages waren aan het licht gekomen tijdens een rondgang van SP'ers. Ook wethouder Vliegthart kreeg het zwartboek op zijn

bureau. Het resultaat mocht er zijn. Afgelopen najaar maakte Stadgenoot bekend 15 miljoen euro vrij te maken voor renovatie. Zonder huurverhoging.

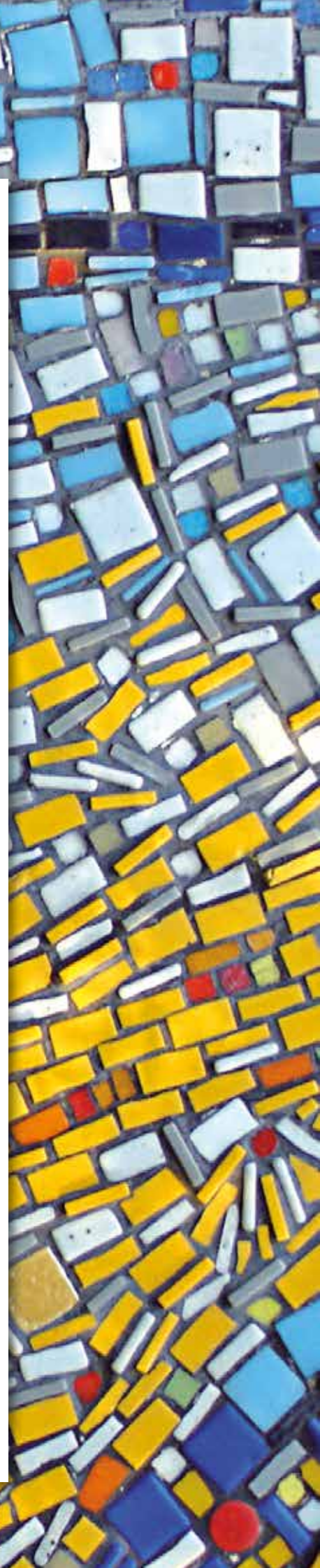
Een andere misstand waar de SP in Zuidoost de tanden in zette, is het plan van het gemeentelijk vervoersbedrijf (GVB) om metrolijn 53 in te korten. Daardoor zou een groot deel van Zuidoost de directe verbinding met de rest van Amsterdam verliezen. De SP startte een petitie en liefst 250 mensen bezochten begin mei een actiebijeenkomst. Daar deden onder meer bewoners, bedrijven en scholieren uit de doeken wat een inkorting van lijn 53 voor hen in de praktijk zou betekenen. Maar er is ook nog iets anders. Verliest Zuidoost de directe verbinding met de rest van de stad, dan geeft dat weer voeding aan de gevoelens 'het vergeten stadsdeel' te zijn. Die gevoelens worden nou juist met succes bestreden door de Amsterdamse SP.

Amsterdams SP-raadslid Erik Flentge: 'Dat gevoel van niet serieus genomen zit heel diep bij de mensen in Zuidoost. Velen vin-

den dat het geld uiteindelijk toch wel weer terecht komt binnen de ring (de rondweg A10 –red.), in het Centrum en Amsterdam Zuid. Ik merk het ook bij veel mensen in Amsterdam Noord en Nieuw-West. Zij vragen zich af: hoe krijgen wij ónze problemen op de agenda van het stadsbestuur?' Toch lukt dat soms wel degelijk heel snel. Zo werden afgelopen najaar de zogenaamde buurtwerkkamers in Zuidoost gered. Van deze wijkvoorzieningen, waar kwetsbare bewoners voor allerlei soorten hulp en advies terecht kunnen, werden de subsidies stopgezet en het stadsdeelbestuur – een aan het stadsbestuur ondergeschikte bestuurslaag waarin de SP Zuidoost niet vertegenwoordigd is – deed niets. Mede doordat de activisten van Zuidoost snel schakelden met de SP-gemeenteraadsfractie en wethouder Vliegthart konden de drie buurtwerkkamers worden gered.

Schaamte

Onlangs werd bekend dat de Amsterdamse lobby van wethouder Ollongren (D66) om na

Vlnr: Maureen Hubbard, Denice Huyck, Rob Mulder, Leila Azzam, André Talens, Erik Flentge en op de rug gezien Rob Janssen.

de Brexit banken over te halen om van Londen naar de hoofdstedelijke Zuidas te verhuizen, jammerlijk was mislukt. De banken zien Amsterdam niet zitten. In Zuidoost zitten ze er niet zo mee. Maureen Hubbard: 'De komst van banken was misschien goed geweest, als het werkgelegenheid opgeleverd zou hebben. Maar meestal is dat niet zo.' Leila Azzam: 'Dan moeten ze wel gewoon belasting betalen.' Erik Flentge: 'De banken haakten af vanwege strenger bonusbeleid in Nederland. We hoeven er niet rouwig om te zijn dat ze niet hier komen graaien.' Rob Mulder: 'De Zuidas mag dichtbij zijn, maar in gedachten is het ver weg. Hier in Zuidoost zijn wij liever bezig met het helpen van mensen waar dat nodig is.'

En dat dat nodig is, daar twijfelt niemand aan. Er is veel armoede in Zuidoost, naar schatting dertig procent van de mensen leeft er in armoede. Maureen Hubbard: 'Er zijn hier veel alleenstaande

vrouwen met kinderen. Vaak hebben zij een uitkering.' Leila Azzam: 'Verborgen armoede is hier echt een thema. Als wij de wijk ingaan, zien we vaak propvolle brievenbussen die niet meer leeggehaald worden. Dat is vaak een signaal. Verder is laaggeletterdheid ook een probleem. Het gaat hier om mensen die niet meedoen en niet bereikt worden.' Natuurlijk, de gemeente Amsterdam loopt in Nederland voorop als het gaat om armoedebeleid – dankzij de SP trok de stad 80 miljoen hiervoor uit – maar dan moet deze groep wel op de hoogte zijn van welke regelingen er allemaal bestaan. En daarom draait de SP-hulpdienst op volle toeren in Zuidoost en zijn er inmiddels talloze mensen geholpen, bijvoorbeeld met problemen met uitkering, woonsituatie of verzekering. Ook hulp bij het aanvragen van uiteenlopende vergoedingen wordt aan de lopende band verleend. Maureen: 'We horen het zo vaak van mensen als we langs de

deuren gaan: "Ach, ik ben toch het uitschot. Wie komt er nou voor mij op?" André Talens, tevens Zuidoost-SP'er, bevestigt: 'Sommigen zeggen ook: "Ik ben al zo vaak in de steek gelaten. De Sociale Dienst? Ik kom toch niet verder dan de portier." Velen schamen zich, willen liever niet over hun armoede praten. Maar juist die mensen willen we aanspreken en helpen.' Rob Mulder: 'Het gaat om mensen die het zelf gewoon niet kunnen.' En dan zijn er geen verschillen meer aan de orde tussen Surinamers, Nederlanders, Afghanen of Oostenrijkers. Of tussen moslims, christenen of hindoes. De problemen zijn hetzelfde.

In een multiculturele wijk – of misschien moeten we op basis van het aantal inwoners wel zeggen: stad – als Amsterdam Zuidoost is de keus voor de SP niet altijd even logisch. Denice Huyck: 'Toen ik familie en vrienden vertelde dat ik me bij de SP had aangesloten, kwamen er toch wel vragen. Zo van: waarom niet bij Artikel 1 (de partij van Sylvana Simons –red.) of DENK? Ik denk dat die partijen iets van herkenning oproepen bij gekleurde mensen. Maar ik zei: ik kies voor de SP, want die partij boekt resultaten.' De SP Zuidoost heeft op deze zonnige meidag trouwens zojuist een nieuw lid kunnen inschrijven. Ze komt uit Ghana. •

tekst Rob Janssen
foto's Frank Lucas

> SUCCES VOOR SANDRA

Sandra Beckerman heeft haar eerste grote succes als Tweede Kamerlid binnen. Dat is leuk voor Sandra en heel belangrijk voor de inwoners van de provincie Groningen voor wie zij zich ook buiten de Tweede Kamer

met hart en ziel heeft ingezet. Een Kamermeerderheid nam Beckermans voorstel om de NAM en het ministerie van Economische Zaken buiten de afhandeling van schade door aardgaswinning te houden over.

Beckerman: 'De NAM, oftewel Shell en Exxon, en het ministerie mogen nu wel betalen, maar niet bepalen. De weg naar een onafhankelijk fonds waaruit de schade eerlijk zal worden vergoed, ligt open.'

> ACTIE VOOR ONAFHANKELIJKE WETENSCHAP

Shell mag dan wel buitenspel zijn gezet bij de verdeling van de schadevergoedingen in het Groningse aardgasgebied, de oliereus heeft nog wel een vinger in de pap bij een onderzoeksprogramma van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Dat programma wordt namelijk deels betaald door Shell en dat willen tienduizenden demonstranten in 600 steden niet. Zij voerden actie voor onafhankelijke wetenschap. Sandra Beckerman en collega-Kamerlid en partijgenoot Frank Futselaar blijven op de barricaden staan en zullen in Den Haag ten strijde trekken tegen de verwevenheid van industrie en wetenschap. Ze weten zich in de rug gesteund door ROOD. De SP-jongeren voeren namelijk ook actie voor onafhankelijke wetenschap.

foto Sandra Beckerman

> ASSEN: 46 MILJOEN VOOR 'HELEMAAL NIKS'

Als 'Sensor City' had de stad Assen bovenaan op de technologische wereldkaart moeten komen. Het project mislukte jammerlijk. Maar waar is de 46 miljoen euro aan subsidie gebleven?

Het zou fantastisch worden: Assen als koploper van de sensortechnologie, de Drentse hoofdstad als *living lab* ('levend laboratorium') van innovatie op het gebied van bijvoorbeeld klimaat en mobiliteit. Een glasvezelnetwerk van 200 met sensoren uitgeruste meetpunten zou informatie over onder meer luchtkwaliteit, verkeersdrukke en geluid verzamelen. Die data zouden dan gebruikt worden om alles beter te maken in Assen. Aan het plan werd de oprichting van een wetenschappelijk instituut ('Incas3') en een heuse HBO-opleiding sensortechnologie gekoppeld, alsmede een soort regiecentrale met de naam 'Sensor Universe'. En ook nog een project voor tests met zelfrijdende auto's op het TT-circuit. Maar het werd allemaal niks. 'Incas3' ging failliet, de HBO-opleiding strandde, 'Sensor Universe' mislukte. Na bijna tien jaar (vooral Engelstalig) dromen over Sensor City trok de gemeenteraad van Assen eerder dit jaar

foto archief SP

de stekker uit het project. De gemeente, de provincie, het Rijk en Europa stopten samen zo'n 46 miljoen euro aan subsidie in Sensor City. Dat geld is weg. De SP in Assen wil nu weten waar die 46 miljoen precies aan besteed werd. SP-raadslid Alie Dekker (foto): 'Er is in het kader van Sensor City wel eens een mobiliteitsprojectje geweest, en een geluidsprojectje, maar daar heeft uiteindelijk helemaal niemand wat mee gedaan. Verder zijn er geen banen bijgekomen, zijn er geen private investeringen aangelokt en is er geen bedrijf bijgekomen. Ergens moeten die 46 miljoen toch gebleven zijn.' Gemeentewoordvoerder Martin de Bruin

weet het desgevraagd wel: 'Dat geld is besteed aan de HBO-opleiding, aan 'Sensor Universe', aan 'Incas3' en aan het meetnetwerk.' Alie Dekker gniffelt een beetje om dat antwoord. 'Ja, zo ver waren wij ook al. Maar het gaat natuurlijk om de vraag waar die 46 miljoen precies aan is besteed. Met andere woorden: welke activiteiten zijn er precies mee betaald? Ik bedoel: de schatting is dat het meetnetwerk zelf maar zo'n vier miljoen euro heeft gekost. Dan blijft er nog 42 miljoen over.' Dekker geeft toe in het allereerste begin nog 'gematigd positief' tegenover het project te hebben gestaan. 'Maar al heel snel bleek dat er helemaal niks uit ging komen, kón komen. Maar met name de collegepartijen bleven er maar aan vasthouden, ondanks dat er al die jaren geen enkel resultaat werd geboekt. Er moeten nog private investeerders aangetrokken worden, werd bijvoorbeeld gezegd. Nou, we hebben 't gezien.' De Assense SP wil nu samen met de Drentse SP-Statenfractie de onderste steen boven krijgen. Want de provincie Drenthe zit ook met een strop van vier miljoen euro.

> 'LONEN NIET NAAR HET PUTJE JAGEN'

SP-Kamerlid Jasper van Dijk kreeg onlangs een meerderheid achter zijn voorstel om geen seizoensarbeiders van buiten de EU toe te laten in Nederland. Volgens Van Dijk zijn er al genoeg problemen met goedkope arbeiders uit Oost-Europa: uitbuiting, oneerlijke concurrentie en verstoring van de arbeidsmarkt.

› **Jasper, hoe vaak ben jij sindsdien op straat uitgescholden voor xenofob?**
'Nul keer'

› **GroenLinks stemde tegen je motie, de PVV voor. Hallo dan!**

'Het is nogal naïef van GroenLinks om te zeggen: gooi de grenzen maar open. Want je zet zo ook de deur open voor verdringing op de arbeidsmarkt, waardoor mensen tegen elkaar uitgespeeld worden. Je ziet dat nu al met werknemers uit Oost-Europa. Poolse arbeiders verlaten hun gezin in Polen, terwijl in Polen zelf vervolgens het werk wordt gedaan door Oekraïners. Een *race to the bottom* dus. Wat is daar sociaal aan?'

foto Nynke Vissia

› **Maar de PVV stemde voor!**

'Alle partijen stemden voor, behalve GroenLinks, D66 en de VVD. Die partijen geven ruim baan aan werkgevers die in de race zijn om de goedkoopste arbeider.'

› **Jij jaagt de boeren op kosten**

'Wij pleiten voor eerlijk werk voor een eerlijk loon. Wij wensen lonen en arbeidsvoorwaarden niet naar het putje te jagen. En dus capituleren wij niet voor de werkgevers, ook niet in de land- en tuinbouw.'

DE SP AMERSFOORT presenteert een écht aanvalsplan tegen de **woningnood**, nu de gemeente haar streven om projectontwikkelaars te verplichten tot 35 procent sociale huur bij nieuwbouwprojecten heeft afgezwakt.

sp.nl/Z3f

1 MILJOEN betaalt een projectontwikkelaar voor vijf karakteristieke panden in de binnenstad die de gemeente Dordrecht onlangs kocht van een woningbouwcorporatie. De zaak stinkt, zeggen bewoners en huurders. De SP Dordrecht eist tekst en uitleg over de **vastgoeddeal**.

MEER ASFALT is niet voldoende om de **verkeersproblemen** in Eindhoven op te lossen. SP-wethouder Jannie Visscher bepleit in het Eindhovens Dagblad een slimme mix van innovatie, ov en wegen.

sp.nl/Z3Y

> TAART VOOR DE AMBULANCE

Lokale SP-afdelingen door het hele land hebben hun ambulancepost verrast met een taart. Als bedankje voor hun belangrijke werk, maar ook om de posten te steunen, voorafgaand aan een Kamerdebat over marktwerking in de ambulancezorg. Medewerkers in de sector zijn daar massaal op tegen. Toch heeft het demissionaire kabinet een wetsvoorstel klaarliggen dat meer marktwerking mogelijk maakt.

In een SP-onderzoek sprak eerder

92 procent van het ambulancepersoneel zich uit tegen marktwerking. Van hen wil 76 procent een publiek stelsel. Het huidige stelsel, via aanbestedingen, wordt maar door 16 procent van het personeel gesteund. Desondanks overweegt demissionair minister Schippers juist meer marktwerking in te voeren.

Kamerlid Lillian Marijnissen ging daarom met een taart langs haar ambulancepost, om de mening van de medewerkers te

horen. Die waardeerden haar gebaar, maar de werkgever niet. Die vroeg de SP per brief niet met taarten langs ambulanceposten te gaan.

Precies dat deden lokale SP-afdelingen dus wel. Onder meer Hoogeveen, Breda, Alphen aan de Rijn en Oss brachten hun ambulance een bezoekje. Uit alle gesprekken kwam hetzelfde resultaat: geen marktwerking in de ambulancezorg. De Kamer debatteert nog over het wetsvoorstel.

> WAR ON TRUMP

12.000 mensen hebben op 24 en 25 mei tijdens de NAVO-top in Brussel geprotesteerd tegen de oorlogspolitiek van de Amerikaanse president Trump. Sadet Karabulut was erbij (foto links met zonnebril). Want: 'Eén ding is nu wel duidelijk: Trump is oorlog'. Even daarvoor had de VS een wapendeal gesloten met Saudi-Arabië voor 110 miljard dollar.

foto's Hans van Heijningen

> DE BURGEFEESTERS

De burgemeester van Renkum, Jean Paul Gebben, had zich vorig jaar bezopen tijdens een avondje stappen en werd daarbij ook nog eens nogal compromitterend gefotografeerd. Dat alles terwijl hij oproepdienst had. De gemeenteraad stuurde hem weg. Harry de Vries was burgemeester in Lingewaard, totdat hij werd betrapt op het indienen van onjuiste declaraties en daarvoor beboet werd door justitie. Hij stapte op. En Peter Rehwinkel maakte het bont als burgemeester van Groningen, hield het voor gezien en haalde zich vervolgens de woede van het Noorden op de hals door met een of andere k-smoes wachtgeld te gaan trekken. De voorvallen samengevat: feesten en graaien.

Geloof het of niet, maar alle drie zijn ze inmiddels opnieuw burgemeester – Van Gebben bijvoorbeeld werd vorige maand nog beëdigd in het Twentse Losser. Weliswaar alle drie in andere gemeenten

dan eerst, en weliswaar ‘slechts’ waarnemend – maar toch: hoe geloofwaardig zijn deze burgemeesters nog, als je weet dat zij bijvoorbeeld een onderwerp als integriteit in hun portefeuille hebben?

Onder de kop ‘Eerst dronken dan weer burgemeester: Tweede-kans-burgemeesters’ publiceerde onlangs NRC een overzicht van burgervaders die de fout ingingen en niet lang daarna elders weer opdoken als waarnemend burgemeester. Van Gebben motiveert in genoemd artikel: ‘Het ambt van burgemeester is een roeping waar geen baan in het bedrijfsleven tegenop kan.’

Dat snappen wij helemaal. Want welk bedrijf zou een nieuwe directeur of CEO binnenhalen, die kort geleden bij een ander bedrijf grote imagoschade heeft veroorzaakt en bereid was om – nota bene met graaien en feesten – van de zaak én zichzelf een karikatuur te maken? Roept u maar!

> PETER KWINT WIL BETERE BELONING BASISONDERWIJS

SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint wil af van de laagste loonschaal in het basisonderwijs. Dat is, zal ieder weldenkend mens beamen, toch logisch... ‘Meesters en juffen hebben de hele belangrijke taak om onze kinderen het beste onderwijs te geven en desondanks verdienen ze tot wel dertig procent minder dan andere HBO-opgeleiden,’ licht Peter toe. Op zijn initiatief is er inmiddels gedebatteerd in de Tweede Kamer over de werkdruk voor onderwijzers op de basisschool. Overvolle klassen, bureaucratie en het alsmaar groeiend tekort aan leerkrachten duwen de basisschoolleraars met de rug tegen de muur. Peter Kwint wil hun positie verbeteren, maar vooralsnog voelt staatssecretaris Sander Dekker daar niets voor. Volgens de

foto: as Stoffelsen

VVD'er hebben de docenten in het voortgezet onderwijs het nóg zwaarder. Een drogreden.

DE TV-SERIE ‘SCHULDIG’, waarin Amsterdamers met schulden en SP-wethouder Vliegthart werden geportretteerd, is in de race voor de **Nipkowschijf**, de prijs voor het beste tv-programma van 2017.

DE SP NIJMEGEN heeft aan de bel getrokken over de **ingewikkelde formulieren** voor bijstandsgerechtigden, die tot onnodige boetes en fraudebeschuldigingen leiden.

> LINKSE IRAAKSE ACTIVISTEN AFGETUIGD

foto: Diederik Olders

Iman Ahmad en Shaba Ayoub.

Iraakse jongeren van de vakbond en de Communistische Partij van Irak (ICP) zijn ontvoerd en mishandeld. ‘Ze leven gelukkig nog,’ vertellen Shaba Ayoub en Iman Ahmad van de ICP. De partij, die zwaar leed onder de repressie van Saddam Hoessein en zich verzette tegen de bezetting door de VS, heeft het nog steeds moeilijk. Volgens Ayoub en Ahmad is de brute mishandeling van de jongeren helaas geen uitzondering. Ahmad: ‘Wij zijn succesvol in het bijebrengen van de vakbonden, die traditioneel gescheiden waren; Islamitische vakbonden en communistische vakbonden. Ook organiseren we al jaren elke vrijdag protesten tegen verkiezingsfraude, de onrechtvaardige kieswet en de spoorloos verdwenen honderden miljarden aan oliegeld.’ Ayoub geeft aan dat de daders van de mishandeling moeten worden gezocht bij de partijen die aan de macht zijn: ‘We verdenken Al-Maliki milities (Al-Maliki is de vice-president en voormalig minister-president van Irak - red.). Ons succes moet blijkbaar met alle middelen geremd worden. Wij zoeken internationale solidariteit voor een simpele eis: onderzoek de ontvoeringen en juridische stappen tegen de daders.’

foto William Hoogteyling / Hollandse Hoogte©

TRUCKERS

GANGETJE TERUG, TOEREN MAKEN, GAS D'R OP

Tegenslag voor truckers: transportbedrijf Van den Bosch hoeft zijn Hongaarse chauffeurs geen Nederlands loon te betalen. Dat heeft de rechter begin vorige maand bepaald. De vakbond is verbijsterd.

VOLGENS HET GERECHTSHOF in 's-Hertogenbosch is de firma die in Hongarije onder de vlag van Van den Bosch opereert geen brievenbusfirma. Als gevolg daarvan is niet Nederland maar Hongarije het 'werkland', aldus de rechter, die tevens stelde dat de transporten maar voor een klein deel in Nederland plaatsvonden. Daardoor hoeft Van den Bosch de Hongaarse truckers die in opdracht van het bedrijf rijden geen Nederlands loon uit te betalen. Twee jaar geleden nog kregen de Hongaarse truckers en de FNV gelijk van de rechter en werd het transportbedrijf veroordeeld tot het betalen van Nederlands

loon (zie Tribune mei: Actueel). Maar Van den Bosch ging in beroep en heeft vorige maand alsnog gelijk gekregen. De uitspraak heeft Egon Groen van FNV Transport en Logistiek enorm verrast. 'Onbegrijpelijk. Temeer daar wij door hetzelfde Gerechtshof eerder, in de zaak Mooij, wel in het gelijk werden gesteld.' Die zaak ging over Poolse chauffeurs die via een uitzendconstructie een Pools loon kregen, terwijl ze bij de Nederlandse firma Mooij werkten. Mag niet, oordeelde de rechter toen. De FNV beraadt zich momenteel over casuïstiek in de zaak Van den Bosch. Groen: 'Een

van de vragen die wij hebben is hoe het oordeel zich verhoudt tot eerdere uitspraken van het Europees Hof van Justitie. Kijk, de transportsector is bijzonder ingewikkeld omdat de activiteiten zich over landsgrenzen verplaatsen. Rechters hebben moeite met de uitleg van de regelgeving.'

'En dat is nou precies wat spoedig aan de orde komt in het Europees Parlement: duidelijker regels', zegt SP-Europarlementslid Dennis de Jong. 'De Europese Commissie komt binnenkort met een nieuwe zogenaamde *mobility package*. Samen met de vakbonden

‘Chauffeurs hebben recht op een menswaardige behandeling’

zet ik zoveel mogelijk druk op Eurocommissaris Bulc om via nieuwe wetgeving een eind te maken aan de sociale dumping in het wegtransport. Er komen sowieso scherpere regels tegen brievenbusondernemingen in lagelonenlanden. We willen echter ook vastgelegd zien dat gelijk loon voor gelijk werk ook in het wegvervoer geldt. Frankrijk en Duitsland hebben wetgeving aangenomen waardoor bijvoorbeeld het minimumloon geldt voor alle ritten die in die landen plaatsvinden, ook als ze onderdeel zijn van internationale ritten. Daar hebben de grote transportbedrijven veel kritiek op, want dat leidt volgens hen tot veel administratieve lasten, maar ik vind dat dit overal in de EU moet gaan gelden. Via automatisering kunnen de lasten beheersbaar blijven en chauffeurs hebben recht op een menswaardige behandeling.’ Vlak voor het ter perse gaan van deze Tribune, werden delen van de plannen van de Europese Commissie bekend. Ze behelzen met name nog meer liberalisering en versoepeling...

Hechtenis

Ondertussen maken de vakbonden overuren als het gaat om de bestrijding van sociale dumping in de transportsector. En – ondanks de zaak Van den Bosch – niet bepaald zonder succes. ‘We winnen zaken aan de lopende band’, zegt FNV’er Egon Groen. Zo bepaalde in februari de kantonrechter, in Assen in een door de FNV aangespannen zaak, dat transportbedrijf Brinkman zijn Poolse en Moldavische chauffeurs Nederlandse cao-lonen moet betalen. De rechter zag de Oost-Europese vestigingen van het bedrijf namelijk als ‘een verlengstuk’ van het Brinkman-hoofdkwartier in Nederland. Onlangs hoorde een ex-transportbaas voor de Rotterdamse rechtbank een jaar cel tegen zich eisen wegens uitbuiting van Hongaarse en Servische chauffeurs; ook deze zaak was door alertheid van de FNV aan het rollen gebracht. En doortastend speurwerk van de Belgische transportvakbond BTB-ABVV leidde ertoe, dat de Belgische autoriteiten eerder bij tal van vervoerders invallen deden; onlangs nog bij vestigingen van de Jost Group, waar meer dan 1000 chauffeurs onder meer onder Roemeense voorwaarden werken. De Belgische justitie vermoedt dat de truckers én de staat door de buitenlandse construc-

ties die Jost toepaste zo’n 55 miljoen euro zijn misgelopen. De truckers uiteraard door de onderbetaling; de staat door gemiste premie-afdrachten. Directeur Roland Jost werd begin vorige maand aangehouden en in voorlopige hechtenis genomen.

Zo lijkt de strijd voor ‘Gelijk werk, gelijk loon’ voor truckers op tegen een helling

oprijden in een vrachtwagen met splitterversnellingsbak: even een half gangetje terugschakelen, toeren maken, dan een hele versnelling vooruit en d’r op dat gas. En uiteindelijk kom je boven. ●

tekst Rob Janssen en Diederik van der Loo

foto Diederik van der Loo

DE STRAAT OP IN STRAATSBURG

Stop sociale dumping! Simpel en helder was de boodschap van de vrachtwagen- en buschauffeurs die op 17 mei demonstreerden voor betere sociale rechten. Dat gebeurde vlak voor het gebouw van het Europees Parlement in Straatsburg. SP-Europarlementslid Dennis de Jong was erbij en sprak de demonstranten toe. Ook de Europese vakbondskoepel European Transport Federation liet zich zien en horen.

Een van de grootste misstanden is volgens de actievoerders de onduidelijke Europese regelgeving, als gevolg waarvan veelal grote transportbedrijven kunnen blijven doorgaan met sociale dumping. Andere doornen in het oog van de truckers: gebrek aan rust buiten de truck (sommige Oost-Europese truckers leven noodgedwongen soms maandenlang in hun cabine), de positie van zzp’ers die maar al te vaak schijnzelfstandigen blijken te zijn en het gebrek aan inspectie en handhaving. Een stap vooruit zou volgens de actievoerders de invoering van de zogenaamde ‘slimme’ tachograaf zijn. Die kan veel gegevens leveren over onder meer de rusturen van de chauffeur, maar ook gemakkelijk oproepbare informatie geven over de vraag hoe lang de vrachtwagen in welk land rondreed. Winst dus voor de chauffeur, de verkeersveiligheid en de inspecties van de afzonderlijke landen. Maar de EU wil voor bestaande trucks de slimme tachograaf pas over 15 jaar verplicht stellen. Zolang willen de chauffeurs en de SP natuurlijk niet wachten...

STOP TIHANGE

DE GROND VAN ONS BESTAAN

foto: Ronald Blonk

Sioux in Nederland, vlnr: Rachel Heaton, Wašté Win Young, Rafael Gonzales en Nataanii Means

Op 28 mei kwam in Heerlen een internationaal gezelschap bijeen om te bouwen. Bouwen aan een brede maatschappelijke beweging voor een goed, veilig en gezond leefklimaat. Bijzondere gasten: een afvaardiging van de Sioux-stam uit de VS. Hun strijd blijkt dezelfde als die van ons.

HET ZIJN ZWARE WOORDEN die Rafael Gonzales, Rachel Heaton en Nataanii Means gebruiken. Ze spreken van 'milieu-racisme', van zware schendingen van mensenrechten, zelfs van 'genocide van onze mensen'. Het drietal behoort tot de Sioux-stam in de Verenigde Staten en deze 'American natives' – letterlijk vertaald: 'Amerikaanse inheemsen' – reizen in het kader van de 'Standing Rock'-tour door Nederland. Vandaag zijn ze te gast in het politiek café van de Heerlense SP.

De term 'American natives' spreekt tot de verbeelding. Je denkt aan een indiaan, trots en wijs, die op een heuvel zit en kalm de weidse prairie overziet. Maar nu is de indiaan niet zo kalm meer. Tenminste, niet deze Sioux uit Noord- en Zuid-Dakota. Dwars door hun 'heartland', het Standing Rock-reservaat, moet een oliepijpleiding van bijna tweeduizend kilometer komen. Naar aanleiding van de protesten had Barack Obama de aanleg van deze 'Dakota Access'-pijpleiding vooralsnog verboden en meer milieu-onderzoek geëist;

maar met het grootste gemak zette ene Donald Trump weer een streep door dat besluit. De Sioux vrezen vervuiling van hun drinkwatervoorziening en schending van hun heilige begraafplaatsen door de werkzaamheden. Sinds een jaar zijn ze in verzet en voeren ze actie, onder meer in protestkampen in en rondom het gebied. Gonzales en Heaton vertellen dat ze ten allen tijde een vreedzame beweging willen zijn, maar dat de bejegening door politie, semi-militaire eenheden en zwaar bewapend tuig van particuliere bewakingsdiensten ('private security') vaak bij de beesten af is. Beelden die ze tonen maken je woedend: vreedzame demonstranten bij tenten met wapperende vlaggen contra heuse pantser-infanterie met zware mitrailleurs en kogelvrije vesten. Ondanks dat groeit de 'Standing Rock'-beweging met de dag, door heel Amerika. Iets waar de bedrijven achter 'Dakota Access', een conglomeraat van een handvol olieconcerns en banken, volgens Gonzales, Heaton en Means nooit op gerekend hadden.

Jodiuipillen

Wat dat met ons land te maken heeft? Nou, heel veel. Want idee dat het 'heartland' van Nederlandse 'inheemsen' ten prooi valt aan de belangen van het grootkapitaal, dat kennen wij hier ook. Denk eens aan Groningen, waar 100.000 mensen lijden onder de gaswinning door de NAM, zoals bekend onderdeel van het Shell/Exxon-concern. En wat te denken van de twijfelachtige veiligheid van de kerncentrales in het Belgische Tihange bij Luik en Doel bij Antwerpen? Tihange ligt op een steenworp afstand van Maastricht en het Duitse Aken. Als het in Tihange eens flink mis zou gaan, lopen delen van België, Duitsland en Nederland groot gevaar. Onlangs werd bekend dat binnenkort bijna anderhalf miljoen mensen binnen een straal van 100 kilometer van een kerncentrale wonen jodiuipillen krijgen ter bescherming tegen radioactief jodium dat bij een ongeval vrijkomt...

De angst voor een ongeval komt niet zomaar uit de lucht vallen. De kerncentrales

Tihange 2 en Doel 3 zijn stokoud, vertonen regelmatig mankementen en moeten om de haverklap stilgelegd worden door allerlei storingen en zelfs branden. Maar de Belgische regering blijft de kerncentrales in Tihange en Doel in stand houden en blijft de levensduur ervan maar verlengen. Tegelijk investeert België niet of nauwelijks in alternatieve, schone energie.

De eigenaar van de centrales, het Frans/Belgische Engie/Electrabel, is volgens milieuorganisatie WISE is het grootste energiebedrijf ter wereld, heeft 150.000 medewerkers en bereikte in 2015 een omzet van bijna 70 miljard euro. Studies van WISE laten zien dat de stroomvoorziening in België totaal niet in gevaar is gekomen, toen de reactoren Doel 3 en Tihange 2 door incidenten en ongelukken kortere én langere tijd stil kwamen te liggen.

Waarom dan toch die kerncentrales laten draaien? Walter Schumacher, anti-kernenergie-activist uit Aken, licht vandaag in Heerlen een tipje van de sluier op: 'Omdat er geen plan is voor het kernafval. Dat wordt nu nog allemaal ter plekke opgeslagen, maar men heeft geen visie ontwikkeld op wat ze ermee moeten als de reactoren definitief zouden worden stopgezet.' Simon Heijens van de Belgische PVDA: 'Men wil ons als samenleving afhankelijk maken van kernenergie. Aan ons de taak om ervoor te zorgen dat ze dat nooit gaat lukken.'

Ook jouw water

Tal van overheden op allerlei niveau's hebben de Belgische regering al gevraagd om (delen van) de centrales te sluiten. Zuid-Limburgse gemeenten en burgemeesters, Duitse steden en regio's. Eind vorige maand zette ook de Tweede Kamer een belangrijke stap. Daar werd een motie van SP-Kamerlid Sandra Beckerman en Frank Wassenberg van de Partij voor de Dieren aangenomen, die behelst dat Nederland zich na Duitsland en Luxemburg zich ook uitspreekt voor sluiting van de kerncentrale Tihange. De Groningse Beckerman kreeg de dag voordat ze naar Heerlen reisde nog de schrik van haar leven, toen de zoveelste aardbeving haar provincie trof. En het was een pittige beving geweest, vertelt ze. Ze toont zich solidair met de strijd van de Sioux en spreekt hen toe: 'Net als jullie weet ik wat het is als je eigen land wordt aangetast door de belangen van multinationals. Fossiele industrie, vervuilende energie; het werkt allemaal niet. Het hele systeem werkt niet. Laten we daarom bouwen aan een beweging die ervoor zorgt dat kernenergie, kolen en gasenergie stoppen.' 'Een brede beweging moet het worden', zegt Andrej Hunko, Bondsdaglid namens Die Linke.

Foto's Hans van Heijningen

Boven: Heerlen: Luisteren en kijken naar schrijnende verhalen en beelden. Daaronder: Simon Heijens en Sandra Beckerman

'En dat kan. Als ik zie dat een tijdje geleden voetbalclub Alemannia Aachen tijdens een wedstrijd geen shirtreclame droeg, maar in plaats daarvan de tekst 'Stop Tihange' en daarvoor ook toestemming kreeg van de shirt-sponsor, dan denk ik dat we samen ver kunnen komen. Ik bedoel, Alemannia Aachen is toch echt geen linkse voetbalclub of zo.' Rachel Heaton: 'En in de VS verbrak de stad Seattle de banden met de bank Wells Fargo, omdat die betrokken is bij de financiering van de pijplijn.' Ook de Nederlandse banken ABN Amro en ING zouden hun financiële banden met het project inmiddels verbroken hebben. Heaton onderstreept het belang van het breder maken van de beweging: 'Kijk, we zijn hier niet alleen de strijd van de Sioux met jullie te delen. Onze strijd tegen de vervuiling van drinkwater is niet alleen de strijd van de Sioux; de pijplijn tast het drinkwater van in totaal 18 miljoen

mensen aan. Met andere woorden: moet je gaan zitten wachten tot het jou zelf treft? In Amerika zeggen wij: het is ook jouw water. Dus in het kader van jullie strijd: ga de boer op, zoek andere kringen en gemeenschappen op, maak vrienden en verbreed de beweging. Het is aan ons!'

Op 25 juni wordt er een belangrijke stap gezet naar de brede beweging. Dan zullen duizenden mensen onder het motto 'Stop Tihange en Doel' een mensenketting van 90 kilometer vormen van Aken via Maastricht en Luik naar Tihange. De SP roept iedereen op zich daarbij aan te sluiten. •

tekst Rob Janssen

Wil je meedoen aan de ketting? Meld je aan op kettingreactie-tihange.eu

> SCHANDALIGE UITSPRAKEN TEEVEN

foto Sander van Oorspronk

Michiel van Nispen, Tweede Kamerlid voor de SP met justitie in zijn portefeuille, is vervolgd over uitspraken van voormalig staatssecretaris Fred Teeven (foto), die de verdediging van verdachten wil uithollen met bezuinigingen op de advocatuur. Van Nispen: 'Wat Teeven zegt, is ronduit schandelijk. Tegen de Tweede Kamer is steeds gezegd dat de bezuinigingen nodig

waren om de overheidsfinanciën op orde te krijgen. Dat vond ik altijd al een slecht argument om de toegang tot het recht af te breken, maar het ware motief is dus het verzwakken van de strafadvocatuur om zo meer mensen in de gevangenis te krijgen. Dat is ontluisterend. Het zegt veel over hoe de VVD naar de rechtsstaat kijkt. Die leent zich niet voor politieke spelletjes.'

> VRIJHEID, BLIJHEID

Ruimtelijke ordening in Nederland is vaak ingewikkeld, zeker op het platteland. De ruimte is beperkt en de belangen zijn dikwijls groot: economie contra ecologie, natuur en milieu contra werkgelegenheid. Niet zelden leveren overheden, ondernemers en juristen jarenlang strijd om de vierkante meters.

Dat kan anders, moeten ze in Boxmeer gedacht hebben. Daar stemde de gemeenteraad onlangs in met een verruiming van het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing, het zogenaamde 'VAB-beleid'. Aan de hand daarvan mogen in lege stallen van (ex-)boeren uiteenlopende nieuwe activiteiten gaan plaatsvinden. Wat voor activiteiten dan? Volgens de 'Ontwerpnota Verruimd VAB-beleid' van de gemeente Boxmeer kun je denken aan 'startende ondernemers in de agrifoodsector', maar ook aan 'een startend metaalbedrijf dat roosters voor varkensstallen maakt'... 'Dat wordt dus Vrijheid, Blijheid in de Boxmeerse Heerlijkheid', schampert de Boxmeerse SP-fractievoorzitter Johan Koelman. Door het nieuwe beleid kunnen namelijk her en der in het buitengebied spontaan allerlei bedrijfsactiviteiten ontstaan, want een wijziging van het

foto archief SP

Johan Koelman: 'Bezwaren niet mogelijk.'

bestemmingsplan is in het nieuwe VAB-beleid niet eens nodig. 'Je kunt als burger dus niet eens meer bezwaar aantekenen', zegt Koelman.

Nu gaat het weliswaar om een pilot-project, dat ook de provincie Noord-Brabant interessant vindt. Maar waar de provincie gemeenten verzocht om eerst een beperkt aantal proeflocaties aan te wijzen, heeft Boxmeer meteen nagenoeg de hele gemeente als werkgebied aangewezen. En er gaan, zo weet Koelman, binnen het CDA al stemmen op om de proefperiode van 10 jaar nu al te verlengen. 'Het is uiteraard goed om na te denken over de herbestemming van leegstaande agrarische gebouwen', zegt Koelman. 'Maar wat hier gebeurt is qua ruimtelijke ordening volgens mij uniek in Nederland.'

> PROTEST TEGEN STAATSSECRETARIS OP WIKIPEDIA

Het staat op Wikipedia, dus het is waar. Of toch niet? Hoe betrouwbaar is de grootste encyclopedie in de geschiedenis van de mensheid? Wij lezen op de pagina over Sander Dekker, demissionair staatssecretaris van Onderwijs, dat hij 'geen feeling' heeft met het primair onderwijs. Dat klopt als een bus, natuurlijk. Maar dat stond er aanvankelijk niet. Thijs Mulder, registerleraar in het speciaal onderwijs in Almere, heeft de zinsnede uit protest tegen het beleid van Dekker aan Wikipedia toegevoegd. Onze onderwijswoordvoerder Peter Kwint, die nooit om een kwinkslag verlegen zit, kan er wel om lachen. Sander Dekker was niet bereikbaar voor commentaar.

> ARMOEDE TAST WAARDIGHEID AAN

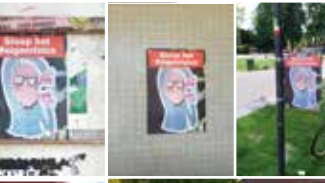
Bij het College voor de Rechten van de Mens worden ze eindelijk ook wakker. Voorzitter Adriana van Dooyeweert pleit voor een nationaal programma ter bestrijding van de armoede, want uit onderzoek blijkt dat tachtig procent van de mensen die zichzelf als arm beschouwen, vindt dat hun gevoel van waardigheid wordt aangetaast. Van Dooyeweert: 'Als je het gevoel hebt er niet bij te horen, kan dat leiden tot maatschappelijke onvrede en verlies van vertrouwen in instituties, in het bijzonder in de overheid en onze rechtsstaat.'

> OPENLUCHTTHEATER (NIET) IN DE KOU

Openluchttheater Buytenpark in Zoetermeer bestaat twintig jaar, wat gevierd wordt met een extra mooie jubileumvoorstelling. Bijna ging het feest niet door, omdat de gemeente geen financiële bijdrage wilde leveren. Dankzij de SP Zoetermeer komt het geld er toch. Fractievoorzitter Daniël Westhoek, die zich de blaren op de tong heeft gepraat om het gemeentebestuur te overtuigen: 'Ik dacht, dit laat ik niet gebeuren. Jaarlijks genieten duizenden bezoekers er van musicals en toneelvoorstellingen, dankzij de inzet van tientallen vrijwilligers. Als stad zij wij altijd zo trots op het Buytenparktheater, die jubileumvoorstelling moet er gewoon komen.'

NATIONAAL ZORGFONDS EIST DE AANDACHT

Sloop het eigen risico! Die simpele eis van de beweging Nationaal ZorgFonds (NZF) is inmiddels geheel of gedeeltelijk overgenomen door een ruime meerderheid in de Tweede Kamer. Dat legt druk op de onderhandelaars voor een nieuw kabinet - of de SP nou aan tafel zit of niet. Half mei doken overal in Nederland ineens NZF-posters op. Duizenden posters werden in zeer korte tijd door NZF-vrienden besteld en opgehangen. Zij stuurden trots foto's op van hun actie en plaatsten ze op sociale media - op deze pagina is een kleine selectie te zien. Tegelijk stuurden NZF-vrienden 31.000 (!) mailtjes naar de fractievoorzitters in de Tweede Kamer.

HERDENKINGSSTEEN VOOR VERZETSSTRIJDERS

NAAM PARTIJKANTOOR DE MOED KRIJGT DIEPERE LADING

Sinds kort siert een herdenkingssteen het trottoir voor SP-partijkantoor De Moed, ter nagedachtenis van vader en zoon Van 't Eind. Zij werden hier in 1945 weggevoerd door de Duitse bezetters. Ron Meyer: 'Dit ons tot vandaag onbekende verhaal raakt ons rechtstreeks in het hart. De moed van deze twee inwoners van Amersfoort zullen wij nooit meer vergeten.'

DAT PARTIJKANTOOR DE MOED een voormalig bankgebouw is, zou je als een vorm van ironie kunnen beschouwen. Alleen de kluis herinnert nog aan de vorige gebruikers. Onlangs kreeg de naam van het SP-hoofdkwartier De Moed, op de hoek van de Snouckaertlaan en de Stationsstraat in Amersfoort een in de oorlogsgeschiedenis wortelende

diepere betekenis. Vanaf deze locatie werden in april 1945 vader Gerrit en zoon Rinus van 't Eind door de Duitsers weggevoerd, om paar dagen later te worden gefusilleerd. De Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort onthulde tijdens een korte plechtigheid in aanwezigheid van het personeel van de SP een zwart plaatje van graniet, met de

namen van de beide verzetsstrijders. Het gedenksteentje ligt in het trottoir, vlakbij de entree van De Moed, en vormt een blijvende herinnering aan twee mannen die hun leven gaven voor de vrijheid van hun stadsgenoten.

Partijvoorzitter Ron Meyer toonde zich oprecht verbaasd en ontroerd. 'Dit ons tot vandaag onbekende verhaal raakt ons rechtstreeks in het hart. Het doet wat met mij, dat uitgerekend vanaf de plek waar wij dagelijks strijden voor een betere wereld twee mannen die zich verzetten tegen de overheersers door de bezetters werden opgepakt. Dat wisten wij nog niet, toen de naam De Moed werd bedacht. Die naam heeft een extra lading gekregen en dat is heel inspirerend. De moed van deze twee inwoners van Amers-

Twee kleine tegeltjes die grote moed gedenken.

foort zullen wij nooit meer vergeten.’
Hoe toepasselijk, benadrukte Ron Meyer, zijn de regels van Karel Glastra van Loon die voor de SP de essentie weergeven van waar de partij voor staat en die vrijwel iedere SP'er kan citeren: 'Blijf niet mokkend aan de kant staan. Stel een daad en toon je moed. Laat je woede hand in hand gaan met het goede dat je doet.'

Overigens is de SP juist nu bezig met een onderzoek naar de historie van de locatie van De Moed. Het verzet, en de tol die daarvoor moest worden betaald door Gerrit en Rinus van 't Eind, zal ongetwijfeld een voorname rol spelen in die geschiedschrijving.

De Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort is al twee jaar bezig met het project. In totaal worden in etappes 430 vierkante steentjes van twaalf bij twaalf centimeter gelegd, op plekken van waaruit burgers werden gedeporteerd om nooit meer terug te keren. Het betreft ruim driehonderdvijftig Joden, meer dan zeventig verzetsstrijders en drie Jehovah's Getuigen. Op de dag van de onthulling bij de SP op de stoep kregen verderop in de Snouckaertlaan nog eens zes Amersfoortse oorlogsslachtoffers een zelfde postuum eerbetoen.

De plaquette, financieel mogelijk gemaakt door de SP, voor Gerrit en Rinus van 't Eind werd letterlijk schoongeveegd door twee verre familieleden. Zij veegden het schelpenzand weg en legden er vervolgens bloemen en kiezelsteentjes op. De bloemen symboliseren de vergankelijkheid, de kiezelsteentjes staan naar joods gebruik voor de eeuwigheid.

Op de plaats van De Moed stond in WO II het pakhuis van Gerrit van 't Eind, die er een groothandel in levensmiddelen had. De familie woonde er ook. Gerrit weigerde uit principe te leveren aan de Duitsers. In het laatste oorlogsjaar hielp hij het verzet met het naar binnen smokkelen van eten in het *Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort*, in de volksmond Kamp Amersfoort. De waren werden beschikbaar gesteld door grote ondernemingen als Albert Heijn en Verkade. Het Rode Kruis en andere grossiers en winkeliers in de stad hielpen er via een ingenieus systeem aan mee. Het verzet in Amersfoort kwam in 1943 goed op gang. Zoon Rinus op zijn beurt raakte betrokken bij het studentenverzet en observeerde,

Ron Meyer voor De Moed: 'Dit raakt ons rechtstreeks in het hart.'

samen met anderen, Duitse posities toen de geallieerden Amersfoort naderden. Ze gaven belangrijke informatie door aan de Canadezen. Dat gebeurde via een illegale telefooncentrale in een bakkerij.

In april 1945 kwamen de Duitsers Gerrit en Rinus arresteren. Ze roofden het hele huis leeg, maar zagen een in allerijl verstopte kaartenbak met belangrijke gegevens en de telefoonverbinding met de bakkerij over het hoofd. Rinus slaagde er nog net in om de bakker te waarschuwen.

Vader en zoon Van 't Eind werden gevangen gezet in een villa vlakbij Kamp Amersfoort. Hier woonde een commando van de *Sicherheitsdienst* – met vrijwel uitsluitend Nederlanders – onder leiding van Ludwig Heinemann. In de villa bevonden zich ook een politiemann en twee jonge kerels met wie Rinus samenwerkte in het verzet. Zij waren door een collaborateur gevangengenomen. De agent en de twee jongemannen werden zwaar gemarteld. Uiteindelijk zouden ze doorslaan en de naam van Rinus prijsgeven. Ook Gerrit en Rinus werden mishandeld en in de kelder gesmeten. Ze kregen gezelschap van een bankdirecteur en diens procureator, die hadden spoorwegstakers gesteund.

Op 22 april werd de politiemann, die de martelingen had overleefd zonder door te slaan, vrijgelaten door SS-Untersturmführer Heinemann. Een dag later liet Heinemann de zes andere mannen een voor een met een geluiddempend pistool doodschieten.

Ze werden ter plekke begraven en zouden later worden herbegraven op de algemene begraafplaats Rusthof. Na de oorlog was Ludwig Heinemann die eerste Duitser die in februari 1947 de doodstraf kreeg (voor de moord op bijna dertig Nederlanders). Zijn handlangers kwamen er met twintig jaar cel vanaf.

Ben van 't Eind (hij was 18 toen WO II voorbij was) vertelde niet lang voor zijn overlijden in 2009 het tragische verhaal over zijn vader Gerrit en oudere broer Rinus. Hij zei toen onder meer: 'Wij verkeerden in onzekerheid over hun lot, dat was verschrikkelijk. Uiteindelijk hoorden we wat er was gebeurd. Pas later besepte ik hoe erg het voor mijn moeder moet zijn geweest en ook op mijn leven hadden de gebeurtenissen grote invloed. Tijd om erover na te denken had je na de bevrijding niet. Het land moest opnieuw worden opgebouwd. Werken, werken en nog eens werken. Pas later drong het allemaal in volle omvang tot mij door.'

De laatste weken van de oorlog was het levensgevaarlijk in Amersfoort, vanwege beschietingen en bombardementen. Ben van 't Eind: 'We sliepen in de kelder. Bij ons leefde de angst dat we na de Duitsers door de Russen zouden worden bezet. Maar het werden de Canadezen. Ik heb de bevrijding anders ervaren dan de meeste Nederlanders. Hè hè, eindelijk zijn jullie er, dacht ik.' ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Nico Brons

**SP-WETHOUDER MARCEL OLIEROOK
STAPTE OP NA POLITIEKE SPELLETJES**

‘DIT IS HET SPEL. GEDULD!’

In een prachtig oud landarbeidershuisje op het platteland van Noord-Holland spreekt de Tribune met SP'er Marcel Olierook. Zijn twee honden lijken mee te luisteren met het gesprek, dat vooral gaat over het voortijdige einde van Olierooks wethouderschap. Olierook: 'Je wordt als wethouder weggestuurd als je het te slecht doet, of als je het te goed doet.'

› **Je woont in de gemeente Drechterland, tussen Enkhuizen en Hoorn. Je bent nog niet eens zo lang SP-lid.**

'Ik had een druk bestaan. Ik was directeur of bestuursvoorzitter van welzijnsinstellingen, culturele instellingen of zorginstellingen. Dat zijn banen van zestig, zeventig uur in de week. Dan heb je niet zo veel tijd voor acties en dergelijke. Daarvóór heb ik wel veel acties gevoerd in Amsterdam. Ik ben ooit in de Oosterparkbuurt begonnen als opbouwwerker. Er was geen geld, dus ik werd betaald, minder dan de bijstandsuitkering, als administratief medewerker. In de buurt was op dat moment geen enkele manier van samenwerking, geen samenleving. Na drieënhalve jaar hadden we 500 vrijwilligers actief, hadden we een buurttheater draaien, zonder een cent subsidie. Dat bestaat trouwens nog steeds, na 26 jaar. We hebben daar acties gevoerd tegen brandgevaarlijke pensions - zo hebben we het oude stadhuis nog bezet om de wethouder zo ver te krijgen dat hij zijn beleid in de buurt kwam verdedigen. Vervolgens werden de mensen uit de brandgevaarlijke pensions opgevangen in een soort opvanghuis - maar dat was een soort gevangenis; zo mochten ze geen bezoek ontvangen. Dat gebouw hebben we bezet en we zijn er door de ME uitgezet; we kregen 6000 mensen de straat op. Als je weet waar je met die buurt vandaan kwam, was dat een heel groot succes.'

› **Iemand die zo sociaal actief was, kwam die niet bij de SP terecht?**

'In de jaren zeventig ben ik nog heel actief

geweest in de bond voor dienstplichtigen. In die tijd ontstonden veel groepjes, partijen, bonden. De SP ken ik uit die tijd. Dat waren in Amsterdam toen vooral studenten. Je moet weten dat ik uit een arbeidersgezin kom. Mijn ouders hebben kromgelegd zodat ik uiteindelijk kon studeren. Het gevoel was dat ik met veel moeite mijn mogelijkheden in het leven had vergroot. De boodschap van de SP was in die tijd: al die studerende jongens en meisjes van de intellectuele elite moeten met zijn allen de fabriek in. Ik dacht toen: dat is niet mijn club. Dus ik was meer dan dertig jaar dakloos socialist. Daar kwam nog bij, omdat ik heel vaak in gesubsidieerde instellingen werkte, vond het niet handig om van een partij lid te zijn. Ik stemde wel al jaren SP. Pas toen ik stopte met werk - ik kon met 60 met prepensioen - ben ik lid geworden van de SP. Een jaar of zeven geleden. En meteen weer aan de slag natuurlijk, al vrij snel als organisatiesecretaris van de afdeling.'

› **De SP-afdeling West-Friesland Oost omvat drie gemeenten: Drechterland Stede Broeck en Enkhuizen. In 2010 heeft de SP in Enkhuizen tegen de landelijke trend in gewonnen en is de grootste partij geworden.**

'De SP was aan het formeren geslagen, maar CDA en VVD hadden tijdens de formatie achter onze rug om met anderen onderhandeld en kwamen met een minderheidscoalitie. Toen was er door ons geen meerderheid meer te maken. Dat minderheidscollege heeft twee jaar geduurd. Er ontstond een

discussie, die kort door de bocht neerkwam op: stenen of sociaal beleid. Het zittende college koos duidelijk voor stenen. De SP heeft toen een tegenbegroting gemaakt en die haalde het!'

› **Dat is redelijk uniek**

'Ja. Het minderheidscollege zat nu met een sociale begroting in de maag. De VVD

‘De zorg staat er hier ontzettend goed voor’

andere gemeente. Het was niet onlogisch, want we kregen de decentralisatie van de zorg op ons bordje; ik heb dat proces tijdens mijn carrière al op allerlei manieren meegemaakt. Zo heb ik destijds in Den Haag in opdracht van toenmalig wethouder Jette Klijnsma de decentralisatie van het jeugd-beleid voorbereid.’

› Hoe pakte dat uit?

‘In het college ging ik zorg, volksgezondheid, welzijn, sport, cultuur en onderwijs doen. Uitgangspunt was de begroting: we kozen voor mensen en niet voor stenen. Ik ben bijna twee jaar in die coalitie wethouder geweest - een tijd waarin we al onze ideeën hebben kunnen uitvoeren. Bij de daaropvolgende verkiezingen in 2014 wonnen we dan ook een zetel en bleven we de grootste partij. We vormden een nieuw college met CDA, ChristenUnie/SGP, SP en een lokale partij, Nieuw Enkhuizen. We hadden een krappe meerderheid van 9 zetels van de 17. We hebben hier tien partijen in de raad. Ik zeg wel eens: nog één afsplitsing en we hebben een raad van elf - dan wil ik wel Prins Carnaval spelen.’

› Wat ging er mis?

‘Een jaar geleden was er commotie binnen onze coalitiepartner Nieuw Enkhuizen. Een van hun wethouders uit het vorige minderheidscollege zat nog steeds zonder werk en die dreigde de bijstand in te gaan. Intern was daar een strijd; hun zittende wethouder, die overigens uitstekend zijn werk deed, moest maar het veld ruimen. Enorme ruzie. De fractievoorzitter is geroyeerd, de wethouder trad af omdat hij geen steun had van zijn eigen partij. En wij hadden een minderheidscoalitie over. Dat was de eerste stap: het verliezen van de meerderheid in de raad.’

› Je kreeg uiteindelijk een motie van wantrouwen aan de broek. Wat was er gebeurd?

‘Je wordt als wethouder weggestuurd als je

het te slecht doet, of als je het te goed doet. De zorg staat er hier ontzettend goed voor. Het hele stelsel is op zijn kop gezet. Bij ons is nu de gemeente niet alleen de plek waar je je geld krijgt, maar ook waar je hulp krijgt om die overgang te doen. Ik heb daarvoor een stadsteam gevormd van goede zorgprofessionals. Hun opdracht: jullie zijn er voor de patiënt en cliënt, en gaan niet over het geld. Ik wil geen vermenging van zorgbelang en commercieel belang. Want dan zie je bijvoorbeeld gebeuren dat als je als instelling een leegstand pand hebt dat geschikt is als gezinsvervangend tehuis, je meer kinderen uit huis gaat plaatsen. Dat is gebeurd. Dat bedrijfseconomische overwegingen de zorg bepalen. Terwijl je het liefst het gezin bij elkaar houdt - als dat kan. We werken met partnerschappen. Waarom zou ik zeven aanbieders van dagbesteding hebben in Enkhuizen, die allemaal half lege panden hebben, die allemaal mensen van buiten de gemeente proberen aan te trekken om die panden vol te krijgen en hun medewerkers voor volledige groepen te hebben staan? Dat kost allemaal extra geld aan overhead, huisvestingskosten en vervoer. Alleen al in deze regio hadden we 6 ton aan onnodige vervoerskosten.’

› Wat zijn dan die partnerschappen?

‘Ik heb tegen zorgaanbieders gezegd: óf ik ga het zelf doen, met die stichting van het zorgteam, óf jullie vormen met de andere aanbieders een partnerschap, waarmee de gemeente een langdurig contract aangaat. Als je als zorgaanbieder weet dat je niet elk jaar een circus van inkoop moet op-tuigen, kun je daarop besparen. Het levert ook zekerheid op en dat betekent dat die organisaties weer durven investeren in de kwaliteit van hun personeel. De besparingen die dat opleverde zijn in een reservepot voor zorg gezet. Ook hebben we met dat geld geïnvesteerd in bijvoorbeeld het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties, en in een tienercentrum. Van een hertenkamp hebben we een dagbesteding gemaakt. In

trok toen de stekker eruit, in de hoop dat de andere fracties toch geen coalitie en wethouders zouden kunnen leveren. Maar daar vergisten ze zich in. De toenmalige SP-fractievoorzitter Wim Stolk was voor ons beoogd wethouder. Toen wilde men Wim toch behouden voor de fractie, en hebben ze iemand ‘van buiten’ gehaald, en dat was ik. Van dezelfde SP-afdeling, maar uit een

ondersteuning van mantelzorgers van demente partners. We kunnen dus investeren in preventie, zonder dat het ten koste gaat van de kwaliteit én het volume van de zorg. We zijn nu zelfs aan het herindiceren. Niet om mensen minder zorg te bieden, maar meer. Omdat sommigen vijf jaar geleden zijn geïndiceerd en het er waarschijnlijk niet beter op is geworden. We kunnen nu kijken of er meer functies zijn uitgevallen waar hulp bij nodig is.'

› Maar wat ging er nou fout?

'Bij zowel D66 als de VVD zat nog wrok over mislukte coalitieonderhandelingen, over de mislukte poging om de aangenomen tegenbegroting op te blazen. VVD en D66 zaten met de SP in de auditcommissie – die kijkt technisch naar de begroting. Vorig jaar hadden we geen goedkeurende verklaring van de accountant voor het sociale domein

gebeurt er? In februari was ik op vakantie en toen kwam dat auditrapport officieel uit. Toch nog schrikken voor de drie colleges. De auditcommissie – met VVD en D66 dus – vond dat we het rapport aan de gemeenteraad moesten sturen. Mee eens natuurlijk dus dat deden we. Tijdens een gemeenteraadsvergadering diezelfde avond wordt er opeens geschorst – terwijl we met iets heel anders bezig zijn – en wordt er een motie van wantrouwen tegen mij voorbereid. Vanwege dat auditrapport – terwijl dat helemaal niet op de agenda staat; nog bijna niemand kon dat nu al gelezen hebben. Er was door D66 en VVD een verhaal voorbereid dat het sociale domein een zootje was. Terwijl ik dus echt niet ga over het niet-beleidsmatige deel van de organisatie. Er was een stok gevonden om de coalitie mee te slaan. Want laten we eerlijk zijn, het feit dat we de zorg in Enkhuizen zo goed heb neergezet,

'Nog één afsplitsing en we hebben een raad van elf'

– onder andere omdat de Sociale Verzekeringsbank een grote chaos is in verband met de pgb's. Dat is in heel Nederland gebeurd. Nu is het zo dat Stede Broeck, Drechterland en Enkhuizen ambtelijk zijn gefuseerd; ze hebben gezamenlijk één ambtelijk apparaat, maar dus wel drie gemeenteraden en drie colleges. We hebben met de colleges van die drie gemeenten opdracht gegeven voor een onderzoek; je moet namelijk wel een accountantsverklaring hebben. Dat onderzoek heeft een half jaar geduurd. De leiding van het ambtelijk apparaat is in handen van drie gemeentesecretarissen, niet van wethouders. Ik kan politiek verantwoordelijkheid afleggen over de inhoud van hun werk, maar hoe ambtenaren hun werk en de boekhouding doen niet. De drie burgemeesters hebben de portefeuille personeel en organisatie. Dus toen ik anderhalf jaar geleden signalen van de werkvloer kreeg, van ambtenaren, namelijk dat ze niet goed worden aangestuurd, heb ik dat aangekaart bij de burgemeester. Die dat dan met de andere twee burgemeesters moet gaan bespreken, enzovoort.'

› Het wordt wel heel technisch zo.

'Ja maar het is van belang. Want wat

betekende waarschijnlijk weer verkiezingswinst voor ons in 2018. Dus er moest wat gebeuren. Er was een meerderheid voor een motie van wantrouwen door steun van dat ene raadslid van Nieuw Enkhuizen. Ik heb de stemming niet afgewacht en heb mijn functie neergelegd.'

› De rest van het college ook?

'Ja, die wilden zo ook niet meer verder. Er zijn twee oud-wethouders van elders van PvdA en VVD gekomen die – zoals die partijen het zelf noemen – een zakenkabinet zonder politieke binding vormen. Ze doen met zijn tweeën alle portefeuilles. En hebben ook de portefeuille personeel en organisatie overgenomen van de burgemeester. Luidkeels roepend 'wij gaan het regelen'. Ik wens ze succes.'

› Kunnen ze nog schade toebrengen in een jaar?

'Ja, maar daar zullen hun partijen de prijs voor betalen bij de verkiezingen. We staan met de SP-afdeling elke maand in de stad - wij noemden het openluchtspreekuur van wethouder en fractie - en we hebben elke maand een politiek café. Daar horen we heel veel. Onder andere dat mensen heel

goed doorhebben dat er veel ten goede is veranderd.'

Maar toch ook wel kritiek neem ik aan? 'Natuurlijk. Bijvoorbeeld een meneer die op zaterdag zei: "Mooie wethouder ben jij. Je zegt dat je niet bezuinigt op de zorg, maar mijn buurvrouw heeft nu de helft minder thuiszorg." Ik ging het uitzoeken en op maandagmiddag kon ik de man bellen met uitleg – die zorg bleek verpleegzorg die er was voor haar inmiddels overleden man. Nou dat is een geval van uitleggen, maar vaak kun je ook wat betekenen. Het voorkomen van huisuitzetting van een gezin met kinderen bijvoorbeeld. Dat is mooi. Maar ik ga dan ook praten met de mensen van het stadsteam: hoe voorkomen we dit voortaan?'

› Ben je de politiek niet zat nu?

'Ik kijk met tevredenheid terug - en heb veel kunnen bereiken. Ik ben niet teleurgesteld in de politiek of zo. Ik had al een carrière achter de rug en zat dus met een zekere vrijheid op die wethoudersstoel. Deze hele affaire gaat waarschijnlijk niet veel schade aan de mensen in Enkhuizen opleveren; daarvoor hebben we gewoon te veel goed neergezet. En de partijen uit ons college komen er misschien wel sterker uit. Als dat zo is, en we winnen volgend jaar weer, dan kom ik niet zelf terug. Ik sta kandidaat als regiobestuurder voor de SP (en is inmiddels door de regioconferentie gekozen – red.) en we hebben alweer twee nieuwe mensen klaarstaan om wethouder te worden. Dat komt wel goed.'

› Was hier wat aan te doen?

'Dit soort dingen kun je niet voorkomen. Dit is het politieke spel. Je moet geduld hebben. Als SP willen we wat. Een totaal andere maatschappij. We zijn een ROOD-groep aan het opzetten en ik zie het ongeduld bij die jonge mensen dat ik herken van toen ik net zo oud was. Opa vertelt... Maar verandering kost tijd. Je kunt vooruitkomen door van elkaar te leren, op elkaar voort te bouwen. SP-wethouders moeten nog veel meer van elkaar afkijken – al gebeurt dat gelukkig steeds meer. En je moet de gemeente zo organiseren dat mensen, professionals zelf het vertrouwen krijgen. Dat pakken ze niet zo gemakkelijk meer af, als mensen hebben ervaren dat ze die verantwoordelijkheid kunnen dragen, zonder georganiseerd wantrouwen. Samenwerken dus, zodat je wat opbouwt, mensen vertrouwen geven, en vooral geduld, geduld, geduld. We komen er wel.' •

Tekst en foto Diederik Olders

> ...ALS DE ZON SCHIJNT

Volharding en actie blijven resultaat opleveren, door het hele land en op alle niveaus.

Zo was het een motie van de SP, Groen-Links en de PvdA die het kabinet een hele tijd geleden al de opdracht gaf om een verplichte kwaliteitsnorm voor verpleeghuizen op de stellen. Die norm kwam onlangs op tafel en een van de kwaliteitseisen is dat er voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig moet zijn. Om aan het hele eisenpakket te voldoen moet het volgende kabinet circa twee miljard euro uittrekken. Met die investering kunnen er de komende jaren in totaal **40.000 extra handen aan het bed erbij** komen in de verpleeghuizen. SP-Kamerlid Renske Leijten twitterde

tevreden: 'Trots waar SP-GL-PvdA-motie heeft geleid. Nu zorgen dat er personeel komt.'

Nog meer zonnig nieuws: de kostendelersnorm – in gewone mensen-taal: de **mantelzorgboete** – voor AOW'ers gaat niet door. Dat betekent dat ouderen die bij hun kind inwonen niet gekort gaan worden op AOW-uitkering. Dat was eerst wel de bedoeling; vanaf 2019 zou de maatregel ingaan. Maar de Voorjaarsnota van het kabinet leert, dat het plan toch maar is geschrapt. De SP en tal van organisaties hebben zich altijd fel tegen het plan verzet. Voor SP-Kamerlid Sadet Karabulut is dit resultaat nog maar het begin: 'De mantelzorgboete moet voor alle uitkeringen van tafel!'

Tot vreugde van de SP in de Achterhoek heeft de provincie Gelderland onlangs besloten om 25 tot 30 miljoen euro uit te trekken voor **verdubbeling van het spoor** tussen Doetinchem en Didam. SP-afdelingen langs de spoorlijn voerden samen met reizigers jarenlang actie, omdat treinen niet zelden grote vertragingen oplopen doordat ze elkaar op het enkelspoor niet kunnen passeren. Gevolg: de hele dienstregeling raakt ontregeld. Het besluit van de provincie wordt tevens gezien als een belangrijke stap in de richting van algehele trajectverbetering tussen Arnhem en Winterswijk. Gelders SP-Statelid Maurits Gemmink spreekt van 'een kleine stap voor de provincie Gelderland, een grote sprong voor reizigers van en naar de Achterhoek'.

> TERECHTWIJZING EUROPESE COMMISSIE

Anne-Marie Mineur (foto), SP-Europarlementariër, is blij met een uitspraak van de hoogste Europese rechter over de goedkeuring van vrijhandelsverdragen. Nationale en regionale parlementen moeten hier zeggenschap over krijgen. Het komt erop neer dat veelomvattende verdragen waarover de Europese Commissie de afgelopen jaren heeft onderhandeld, aan de 38 parlementen van de Europese Unie moeten worden voorgelegd. Mineur: 'Dit is een nieuwe terechtwijzing voor de Europese Commissie, die voortdurend bezig is meer macht naar zich toe te trekken zonder rekening te houden met weerstand

foto Myrte Vissia

onder de bevolking.' Zal de Europese Commissie zich iets van de uitspraak aantrekken? Daarop durft Anne-Marie Mineur alleen maar te hopen: 'Het lijkt erop dat de Commissie de grenzen gaat opzoeken om nationale parlementen toch buitenspel te houden.'

> MINDER HUUR UTRECHTSE MINIMA

Utrecht wil de huur voor 3.000 minima met 60 euro per maand verminderen. De korting geldt voor huurders met een inkomen van maximaal 125 procent van de bijstandsuitkering en met een huur boven de 592 euro (voor alleenstaanden) of 635 euro per maand. 'Ik krijg van de buurtteams te horen dat de meeste problemen worden veroorzaakt door schulden. Met deze maatregel wil ik iets doen aan de betaalbaarheid van woningen,' laat SP-woonwethouder Paulus Jansen weten. Voorlopig gaat het om een proef van twee jaar. Wellicht volgt Amsterdam het voorbeeld.

foto Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

KIJK UIT VOOR DE EUROPESE M&M

De Brusselse bubble heeft het al liefkozend over de Europese M&M. Daarmee bedoelen ze de Duitse Bondskanselier Merkel en de kersverse Franse president Macron. Als Merkel dit najaar opnieuw verkozen wordt tot Bondskanselier, kan dit duo van start om de Europese Unie vooruit te helpen. Met hen wordt het volgens de bubble mogelijk alle ellende van de financiële crisis, de Brexit, en de steeds autoritairder optredende regimes in Polen en Hongarije, snel te doen vergeten en van de EU een wereldmacht te maken.

Daarbij vergeet men voor het gemak dat de helft van de Fransen Macron helemaal niet steunt. Macrons programma is namelijk gewoon liberaal en zijn hervormingen zullen erop gericht zijn ook in Frankrijk de rechten van werknemers uit te kleden. Van Merkel en haar minister van Financiën, Schäuble, wisten we al langer dat zij voorstander zijn van een keihard neoliberal beleid.

Als zij de Europese Unie vooruit gaan helpen, krijgen we nog meer markt en wordt er niets gedaan aan de toenemende ongelijkheid tussen en binnen de lidstaten. De Europese Commissie loopt hier alvast op vooruit met haar nieuwe 'reflectiedocumenten' over sociaal beleid en globalisering. Vage sociale beginselen waar werkgevers vooral geen last van moeten krijgen. En een juichverhaal over de voordelen van vrijhandel.

Echte vooruitgang maakt de EU pas als er een einde wordt gemaakt aan het beleid gericht op ongebreidelde concurrentie, en sociale zekerheid en publieke diensten in ere worden hersteld. Met Merkel en Macron weten we in ieder geval zeker dat hiervan geen sprake kan zijn. Geef mijn M&M dan ook maar aan Fikkie. Ik lust hem niet.

LINKSVOOR

SPRING-IN-'T-VELD

Debbie van Dijk (19) uit 's-Gravenzande is een echte aanpakker. Nog maar een paar maanden nadat ze lid is geworden van de SP, is ze al contactpersoon voor ROOD Den Haag. 'Ik ben een spring-in-'t-veld. Ik probeer van alles uit. En als ik ergens enthousiast over ben dan is het schouder eronder en gáán.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid van ROOD en de SP?**

'Ruim een half jaar. Ik heb me aangemeld omdat ik slecht tegen onrechtvaardigheid kan. Overal waar ik kijk zie ik armoede en ongelijkheid en dan vraag ik me af: hoe kan dat nou in zo'n rijk land als Nederland? Al die flex-contracten, de discussies over pensioenen en uitkeringen: het kan zo veel beter. Daar wil ik een steentje aan bijdragen en daarom koos ik voor de SP. Ik voel me thuis bij de partij, de sfeer is heel gemoedelijk.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik werk in een cafetaria. Zo'n hippe, met heel veel verschillende hamburgerspecialiteiten. Het leuke van werken in de horeca is dat je met heel veel verschillende mensen te maken hebt en dat je vrij snel veel verantwoordelijkheden krijgt als je wat meer ervaring hebt. Ik werk er al drie jaar en doe alles, van bakken tot schoonmaken. Eerst als bijbaantje en nu even fulltime, tot ik in september politicologie ga studeren in Amsterdam.'

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

'Van die 1-eurowinkeltjes. Als ik daar even naar binnen loop kan ik me nog zo voorstellen om niks te kopen, ik kom toch weer met een hele tas vol thuis. En het ergste is: uiteindelijk verdwijnt het grootste deel ergens achter in de kast. Maar de verleiding is zo groot!'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Ik ben al best in veel landen geweest en alles heeft wel iets. Maar hoe graag ik ook op vakantie ga, uiteindelijk voel ik me toch het meest thuis in het Westland.'

› **Tussen de kassen?**

'Ja, precies! Vanwege de ruimte en het vertrouwen. Het kassengebied is een wereldje op zich. Er zijn hier verschillende dorpen en die zijn allemaal anders, maar tegelijkertijd is het ons-kent-ons. In de zomer is het zes weken lang feest, elke week in een ander dorp, avond aan avond. Alleen dat al zou ik niet willen missen.' ●

FRANK LEEST

WIE Frank Futselaar (1979), SP-Tweede Kamerlid, woordvoerder Onderwijs, Landbouw en Natuurontwikkeling

LEEST *Landschapspijn*, door Jantien de Boer, Uitgeverij Atlas Contact, 2017

› Wat is dat, landschapspijn?

‘Dat is het fenomeen dat mensen zien dat het landschap dat ze kenden, het landschap waarin ze opgroeiden, erg veranderd is - of eigenlijk: verschaald. Jantien de Boer is een Friese journalist, en het boek is een verzameling stukken die zij over dit onderwerp schreef. Het richt zich op het Friese landschap, maar is van toepassing op meer gebieden in Nederland. In het boek vertelt ze hoe haar vertrouwde omgeving verdwenen is. Alles is ingericht op functionaliteit voor de intensieve veehouderij. De biodiversiteit verdwijnt – ze vertelt het zelf beeldender: je hoort geen vogels of insecten.’

› Herken je het, die pijn?

‘Ik ben zelf opgegroeid in Groningen stad, dus nee. Misschien wel andersom. Ik fiets graag en als ik dan door een stukje kom waar wél aandacht is voor het landschap, met houtwallen, bomen, struiken, afwisseling en wél het geluid van vogels, dan realiseer ik me dat dat de uitzondering is.’

› Is dit niet gewoon een gevalletje nostalgie? Vroeger was alles beter?

‘Nee, er is echt iets verloren. Namelijk afwisselende natuur en afwisselend landschap. De wereld hoeft niet onveranderd te blijven, maar het wordt eentonig. Of je nou tussen melkveehouderijen in Friesland, Noord-Holland of Zeeland loopt: je ziet amper verschil.’

› Maar ja, mensen willen nou eenmaal goedkope melk en goedkoop vlees, hoor je dan wel eens.

‘JE HOORT GEEN VOGELS’

‘Daar moet je dan wel bij aantekenen dat Nederland heel veel exporteert. De intensieve veehouderij produceert voor de wereldmarkt.’

› Dus het is allemaal de schuld van de agrariërs?

‘Dat vind ik juist heel goed aan dit boek: de schrijfster legt niet de schuld bij de boeren. Zij moeten werken in een systeem waarin ze niet veel keus hebben. Er is veel druk van coöperaties, van de markt, om te groeien, om de productie omhoog te gooien. Het doet boeren ook veel pijn dat zij vaak verwijten krijgen voor het verdwijnen van de diversiteit.’

› Wat moet er dan veranderen?

‘Je moet dus de omstandigheden veranderen. In de paar maanden dat ik nou Tweede Kamerlid ben, krijg ik van verschillende kanten dezelfde boodschap: de intensieve veehouderij heeft een aantal belangrijke grenzen overschreden. Normen voor de waterkwaliteit, voor biodiversiteit, geur en volksgezondheid (denk aan de Q-koorts) worden overschreden. Waren het vroeger vooral stedelingen die “de provincie” wel even gingen uitleggen dat het anders moest; nu zie je dat de mensen in het landelijk gebied zelf aan de bel trekken, omdat zij direct de gevolgen van de intensieve veehouderij ervaren. Landschapspijn is er daar maar één van.’

› Dus?

‘We moeten de groei beperken. De SP heeft een voorstel gedaan voor het verplichten van weidegang. Dan denk je misschien: okay, sympathiek, dat is leuk voor de dieren maar daar verandert niet echt wat mee. Maar het punt is, dat grondgebondenheid een rem is op de omvang van de veehouderij. Iets anders is de 700 miljoen directe inkomenssteun die boeren krijgen. Ik zeg: zet dat in om diversiteit en afwisseling te bevorderen, en niet om het schrale landschap van nu te beschermen.’

› Voor wie is dit boek?

‘Wat mij betreft is het verplicht leesvoer voor iedereen die lokaal, provinciaal of landelijk bezig is met besluitvorming over het landelijk gebied.’ •

tekst Diederik Olders

OPEN BRIEF AAN DE KONING

‘Nunca mas’ (‘nooit meer’ - red.), zo sprak Willem-Alexander in maart tijdens het bezoek van Macri aan Nederland. Nooit meer mocht de geschiedenis van terreur in de bittere tijd van de Argentijnse dictatuur zich herhalen. Mooie woorden aan het adres van een bevriend staatshoofd maar een lege huls wanneer je kijkt naar de realiteit. Diezelfde huisvriend stelde na zijn aantreden de rechters aan die vorige week besloten om veroordeelde oorlogsmisdadigers strafvermindering te verlenen.

Ik ben naar Nederland gekomen als Argentijnse vluchteling. Mijn vader is gemarteld en vermoord ten tijde van de junta. Wellicht doelde de koning ook op mij toen hij sprak over de mensen die nog dagelijks de littekens met zich meedragen. Zijn woorden verliezen echter alle beteke-

nis wanneer hij na de tafelrede proost met een president die samen met zijn handlangers stelselmatig de misdaden onder het Videla-regime bagetalliseert en heult met de verantwoordelijken. Amper twee maanden nadat onze koning de woorden ‘nunca mas’ in de mond nam, vernam ik dat één van de mannen die mijn vader martelden naar huis mag gaan. De man die ervoor zorgde dat mijn vader nooit meer naar huis kon gaan. Mijn litteken is een open wond geworden bij de gedachte dat de man die mij mijn vader heeft ontnomen de vrijheid tegemoet gaat, na amper 3 jaar straf. ‘Er is geen vrijheid zonder gerechtigheid’, zo zei nazi-jager Simon Wiesenthal. En dat klopt; ik zal zo nooit vrijheid kennen. Ondertussen roept de Argentijnse kerk nabestaanden zoals ik op om ons te verzoenen. De geestelijken vragen mij om

me te verzoenen met mannen die de botten van mijn vader braken, die mijn oom neerschoten toen hij wegrende, die mijn vader stroomstoten toedienden. Vergeving en verzoening zijn holle frasen wanneer diezelfde mannen nooit enig berouw hebben getoond en nog steeds trots zijn op hun sadistische praktijken.

In navolging van onze koning zeg ik ‘nunca mas’. Nooit meer wil ik toezien hoe Macri en zijn handlangers mijn vader schofferen. Nooit meer wil ik toezien hoe ons koningspaar zich inlaat met een president die zo lichtvoetig omgaat met een geschiedenis waarvan ik en zoveel anderen de littekens dragen.

Tegen de koning wil ik zeggen: U spreekt over mijn littekens tegen de man door wiens toedoen ze weer opengaan. Geeft u uw woorden alstublieft betekenis door hem niet meer te steunen zolang hij uw woorden tot zulk een schande maakt. En wanneer u hem zelfs na de gebeurtenissen van vorige week toch in de glorie van u en uw vrouw laat delen, neemt u dan alstublieft nooit meer de woorden ‘nunca mas’ in de mond.

Alejandra Slutzky

Tribune juni 2017

**DOORLOPENDE MACTHTIGING
BON OM LID TE WORDEN**

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

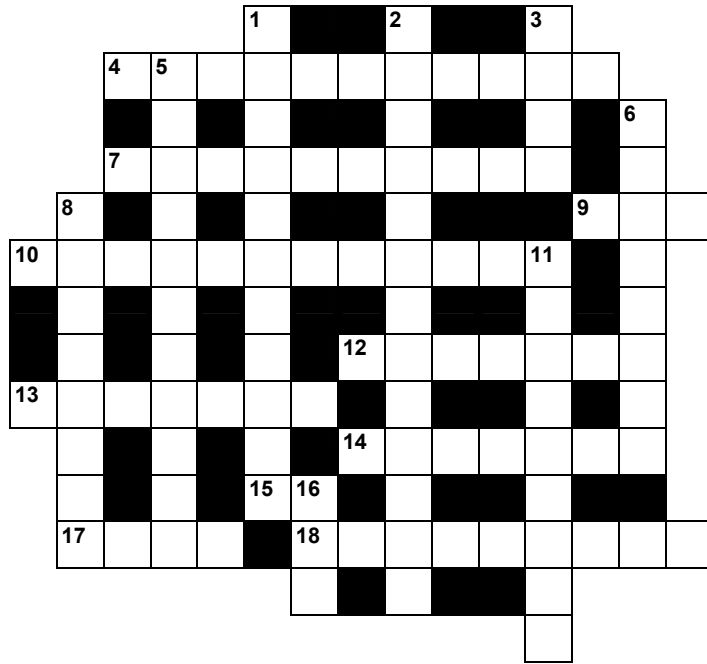
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4 Elementaire informatie over een legermaatje. (11)
- 7 Ouderwets vermaak voor vlinderbaby. (10)
- 9 Ach vader! U bent groot. (1,2 en 3)
- 10 De haaiantanden zijn verdwenen. (12 en 3,9)
- 12 Grote tas voor koopverslaafde. (7)
- 13 In de burcht heerst verwarde taal. (7)
- 14 (geen) Kleding voor tijdens het internetten. (7)
- 15 De geluidsterkte van Duitse treinen. (2, afk.)
- 17 Gegevens gaan over tijden. (4)
- 18 De longen zijn even lunchen. (9)

Verticaal

- 1 Werkwijze van een grondig archeoloog. (11)
- 2 Stekeltjes? Niet over uitweiden. (3,4,6)
- 3 Aardappel, zo hard als een balk. (4)
- 5 Werknemer van een kerncentrale. (11)
- 6 Kleding voor militante vrouw? (8)
- 8 Zo krachtig kan taal zijn. (8)
- 11 Bouwmateriaal om breuk mee te herstellen. (9)
- 16 Armzalig café. (3)

CITATENRAADSEL

Opricht: vul in de gele en rode vakjes horizontaal de achternamen (zonder tussenvoegsel(s)) in van de mensen van wie een citaat is weergegeven. Alle uitspraken hebben te maken met (veelal Europese) politiek of

'Europa'. De oplossing is een 15-letterig begrip (in de rode verticale balk). Een 'lange ij' is één letter; zo ook leestekens. Veel puzzelplezier.

1															Amerika heeft Europa nooit vergeven eerder ontdekt te zijn.	
2																De tijd der ridderlijkheid is voorbij. Die van sofisten, economen en rekenaars is daarop gevolgd; en de roem van Europa is voor altijd gedoofd.
3																Een spook waart door Europa - het spook van het communisme.
4																Europa heeft ons de oorlog geleerd; wanneer zal het zelf de zegeningen van de vrede leren kennen?
5																Iedere keer als Europa over de Atlantische Oceaan kijkt om de Amerikaanse adelaar te zien, ziet het alleen de achterkant van een struisvogel.
6																De strijd tegen de internationale misdaad lijkt een koers waarbij de misdaad rijdt met een hoogtechnologische racefiets en Europa met een vrouwenvelo van kort voor de oorlog.
7																Nederland: een baldadig kind in de schoot van Europa.
8																In Europa zijn er alleen maar kleine landen. Het enige verschil is dat er landen zijn die dat weten en andere die het nog niet weten.
9																Wilt ge weten wat Europa is, ga dan naar Amerika.
10																Op een dag zal, naar het voorbeeld van de Verenigde Staten van Amerika, er een Verenigde Staten van Europa komen.
11																Europa is te groot om verenigd te zijn. Maar tevens te klein om verdeeld te zijn. Ziedaar Europa's dubbel lot.
12																Parijs is het restaurant van Europa.
13																Tachtig procent van de getrouwde mannen gaat vreemd in Amerika. De rest gaat vreemd in Europa.
14																De armen zijn de negers van Europa.
15																De kerk heeft met behulp van haar biecht- en boetstelsel het middeleeuwse Europa getemd.

OPLOSSINGEN MEI

Cryptogram

Horizontaal 2) Reebok 7) Schokland 8) Druk 10) Huiduitslag 12) Stier 13) Schichtig 14) Macro 15) Iel 16) Getrouwd 17) Hop 18) Eenrum 19) Rijpaard.
Verticaal 1) Weldaad 3) Karaktermoord 4) Schipholgans 5) Bonuscultuur 6) Vlot 9) Kolen 10) Hostie 11) Spitsuur 14) Modepop.

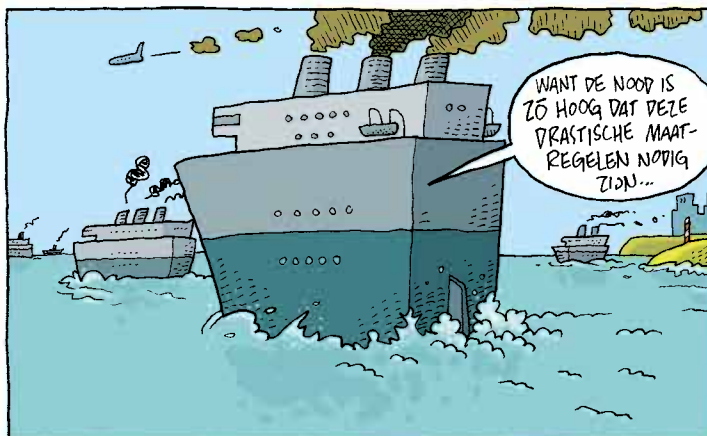
Anagraaf

Landen 1) Micronesia 2) Noord-Korea 3) Argentinië 4) Mauritanië 5) Denemarken 6) El Salvador.
 Eindoplossing: TEEVEN.

De winnaar van mei is Ton ter Horst uit Linne

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 juni 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 7 • juli/augustus 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

KETTING(RE)ACTIE **90 KILOMETER, 50.000 MAN**

SP IN DE BUURT: HET KLEINE VERHAAL IS HET GROTE VERHAAL

ATTRACTIE: HET SPOOKHUIS VAN DE VOLKSHUISVESTING

Arend van Dam

te lange wachtlijsten jeugd-GGZ

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

INTROWEKEN KLEUREN ROOD

Nieuwe studie, nieuwe start! Elk jaar beginnen duizenden jongeren aan een studie, vaak in een nieuwe woonplaats. Voor die studie begint, kennen veel plaatsen een introductieperiode waarin aanstaande studenten kennismaken

met het dorp of de stad en alles wat daar te doen is. Een perfecte gelegenheid om ze kennis te laten maken met ROOD en de SP! Naast de steden met een ROOD-groep roepen we ook andere afdelingen op om uit te zoeken wat er

tijdens de introductieperiode in jullie stad te beleven is. Neem contact op met rood@sp.nl als jouw afdeling ook wat wil doen, dan kunnen wij helpen met materiaal en menskracht.

ONZINVERHAAL!

In het AD van 23 juni stond een tendentius artikel over onze partij. Na een eerdere aanval op de afdracht, gooit de krant dit keer alles op één hoop: van het loon van de leiding van de partij tot de afdrachtregeling. Het AD schrijft over een loonsverhoging die SP-leiding zichzelf zou hebben gegeven. Een onzinverhaal!

Wat is er aan de hand. In de lente van 2016 heeft het SP-bestuur in overleg met het personeel afspraken gemaakt over ons loongebouw. Transparant en eerlijk, zoals dat hoort. Onze partijvoorzitter krijgt daardoor bijvoorbeeld netto niet meer, maar juist ietsje minder dan daarvoor.

Binnen de SP is het salaris van Kamerleden en de leiding gemaximeerd: bij de SP geen grote salarissen. SP-Kamerleden leveren het riante salaris dat een Kamerlid in ons land krijgt (ongeveer 6.000 euro netto) in en krijgen daarvoor een salaris terug van ruim 2.700 euro. Dat is vergelijkbaar met het loon van een ervaren docent op een middelbare school. De leiding van onze partij zit daar onder.

Partijvoorzitter Ron Meyer: 'Iedereen mag alles van ons vinden. Mensen mogen het fundamenteel oneens zijn met onze afdrachtregeling, onze ideeën of onze strijd. Maar de suggestie van grote lonen of loonsverhogingen bij de SP is totaal belachelijk.'

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Rob Janssen
Daniël de Jongh

Vormgeving

Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee

Erald van der Aa, Robin Bruinsma
Suzanne van de Kerk, Wiebe Kiestra
Bas de Meijer, Bas Quaadvlieg
Karen Veldkamp, Paulien Wilkinson
Cees Wouda

Foto cover

Bas Quaadvlieg

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Goed zo: Kamer fileert belastingontwijing

4

De spreekuurrechter

Conflict opgelost voor veertig euro per man

6

Midden-Groningen

'Doe mij maar een paar kilo sponzen'

20

Mekong Delta, Vietnam

Als de oogst naar de knoppen gaat

23

Boe!

Horrorverhalen uit de huursector

36

11 Henk van Gerven: Een afscheid met perspectief

12 Breda: SP-wethouder en actievoerders versterken elkaar

18 In de buurt: 'We schrijven de Staat van Nederland'

30 Nationaal ZorgFonds: Appèl aan christen-democraten

40 Kansas, VS: Het neoliberale fiasco

41 Aardappeloproer: De vrouwen gingen voorop

42 Amsterdam-Barcelona: Links bestuur in wereldsteden

44 LinksVoor: Marnicq Jacobs heeft geen bosje lavendel

15,16,17 Nieuws **32,33,34,35** Nieuws **45** Prikbord

46,47 Puzzel **48** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Bonusboys en bondgenoten

Nadat alle eerdere pogingen afgelopen maanden mislukt zijn, gaat de VVD nu opnieuw proberen een kabinet te vormen. Ditmaal mag de ChristenUnie aanschuiven bij het rechtse blok van Rutte, Buma en Pechtold.

De onderhandelingen waren nog niet begonnen, of het nog te vormen kabinet liet zich in de rechtse kaarten kijken. Er is een ruime meerderheid in de Tweede Kamer om de boete op ziek zijn aan te pakken. Alleen D66 en VVD vinden het geen probleem. Maar toen er over ons voorstel werd gestemd om het eigen risico als eerste stap fors te verlagen, bleven ook de handen van het CDA en ChristenUnie omlaag. Beter nieuws was er dezelfde middag voor de bankiers. Gebroederlijk stemde het rechtse blok tegen het voorstel om de bonussen van bankiers niet te laten exploderen.

Het rechtse blok zoekt dus blijkbaar een bondgenoot om bonussen te kunnen verhogen om het eigen risico maar niet te hoeven verlagen. Het is dan ook niet gek dat ze Gerrit Zalm hebben gevraagd dit kabinet in elkaar te zetten. Hij was als minister de motor achter de privatiseringen. Hij gaf de bankiers vrij spel om er een enorme puinhoop van te maken. Later werd hij zelf bankier en nu is hij commissaris bij Shell. Van hem hoeven we geen groene en sociale politiek te verwachten.

Tegelijkertijd stonden stakende basisschoolleraren op het Malieveld. Zij komen terecht in actie voor een eerlijk salaris en goed onderwijs voor onze kinderen. Hun strijd is onze strijd. Net zoals de strijd van de huurders, de patiënten en werkers die een betaalbaar huis, fatsoenlijke zorg en zeker werk willen. Niet de bonusboys maar zij zijn onze bondgenoten. Samen met hen staan wij zij aan zij voor verandering en vooruitgang. Doet u mee?

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) organiseerde onlangs in Noordwijk een internationale conferentie over de aanpak van belastingontwijking. Actievoerders van Oxfam Novib zetten op het strand hun mening kracht bij.

‘GEWOON BELASTING BETALEN MOET DE NORM WORDEN’

Een speciale commissie van de Tweede Kamer heeft de internationale belastingontwijking van vermogende Nederlanders en de constructies die via ons land lopen onderzocht. SP-Kamerlid Renske Leijten zat in die commissie en vindt naast strengere regels en beter toezicht een fundamentele discussie over ons belastingstelsel noodzakelijk.

DE PANAMA PAPERS legden vorig jaar de verbijsterende belastingpraktijken van de wereldelite bloot. Multinationals en superrijken hebben tientallen jaren lang voor vele miljarden aan belasting ontdoken en ontweken. De rol van Nederland als draaischijf voor brievenbusfirma's is prominent en berucht. Daarom nam de SP direct na de Panama-onthullingen het initiatief om een parlementaire enquête te houden en uiteindelijk besloot de Kamer tot een

‘parlementaire ondervraging’. Dat houdt het midden tussen een parlementaire enquête en een hoorzitting. Inmiddels zijn 27 deskundigen en getuigen gehoord, waarbij de focus lag op genoemde draaischijf-rol van Nederland en het wegsluizen van particulier vermogen naar het buitenland. Namens de SP zat Renske Leijten in de zogeheten Parlementaire ondervragingscommissie Fiscale constructies. Ze vertelt: ‘Wat we tijdens de ondervragingen hebben gemerkt,

is dat er wettelijk gezien ontzettend veel mogelijk is. Kijk eens naar het particuliere vermogen. Als je genoeg geld hebt kun je advies kopen en eigendomsvormen gebruiken, waardoor je zo min mogelijk belasting betaalt. Met andere woorden: heb je geld, dan kun je ervoor zorgen dat dat niet minder wordt door de belasting. In mijn ogen is dat oneerlijk. Maar het is wel inherent aan ons belastingstelsel: Mensen die werken en een kleine spaarrekening hebben kunnen

daarvan minder uit het zicht van de fiscus houden dan zij die een miljoen of vijf op de bank hebben. Vaak wordt door die laatste groep gezegd: wij stallen ons geld in het buitenland, want anders staan we straks in de Quote 500 en dat willen we niet. Maar dat is helemaal niet nodig; je kunt je vermogen onderbrengen in een Nederlandse stichting en daarmee niet in de boeken staan als eigenaar. Dan is het uit zicht van de media en tegelijkertijd transparant voor de belastingdienst. Geld naar het buitenland brengen is dus om privacy-redenen helemaal niet nodig. Je kunt een constructie aangeven bij de belastingdienst en dan wordt er belasting over betaald. Heeft de belastingdienst echter vermoedens dat iemand de belasting ontduikt, dan is het ontzettend moeilijk aan te tonen als er buitenlandse constructies in het spel zijn. In een sector waar de moraal is 'Alles mag tenzij het wettelijk is verboden', denk ik dat het goed is om te verbieden gebruik te maken van het buitenland om

vermogen in onder te brengen. Dan is de bewijslast omgedraaid en tegen iemand die kan aantonen dat het om familiare redenen of vanwege een bedrijf in het buitenland heel logisch is, zal geen strafvervolgning plaatsvinden'.

4000 miljard

Het andere aandachtspunt van de commissie was het doorsluizen van kapitaal waarbij Nederland met zijn gunstige belastingklimaat wordt gebruikt als draaischijf voor brievenbusfirma's. Onderzoek heeft uitgewezen dat er jaarlijks 4000 miljard euro (!) rondgaat op die draaischijf. Leijten: 'Wat we hier zien is dat internationale bedrijven Nederland gebruiken om de winstbelasting laag te houden. In een lege brievenbusfirma – beheerd door de zogenaamde trustsector – wordt winst ondergebracht om die vervolgens voordelig uit te keren aan het moederbedrijf in het buitenland. Dit wordt bijvoorbeeld gebruikt door mijnbouwconcerns die in Afrika grondstoffen uit de grond halen. De winst wordt niet betaald in het Afrikaanse land, maar wordt geparkeerd in Nederland. Vervolgens wordt het onder gunstige tarieven uitgekeerd aan het moederbedrijf in de VS of Canada. Op deze manier wordt er meer geld aan Afrika onttrokken dan wat er aan ontwikkelingssamenwerking wordt uitgegeven! Ook daarom denk ik dat het de hoogste tijd is dat wij ervoor zorgen dat ons land niet langer de doorvoerhaven is van die 4000 miljard. En als Nederland wel die rol speelt, dan moet het netjes gebeuren. Dan helpen we de arme landen.'

Maar er werden onder andere door de EU toch allerlei maatregelen getroffen om dit soort belastingontwijking tegen te gaan? 'Dat klopt. Maar Nederland blijkt toch iedere keer weer allerlei sluiproutes te vinden, om die maatregelen te omzeilen.' Hetgeen ons land internationaal regelmatig het stempel van 'belastingparadijs' bezorgt.

Leijten vindt naar aanleiding van de bevindingen van de commissie de tijd rijp voor een 'fundamentele discussie over wat wij eigenlijk met ons belastingstelsel willen. Het is een kwestie van zorgen dat er gewoon belasting betaald wordt in de wereld; dat is beter voor de ontwikkeling van alle landen, inclusief Nederland.'

De commissie biedt haar verslag aan aan de Tweede Kamer, die met een nieuw kabinet zal debatteren over maatregelen. •

tekst Rob Janssen

foto Arie Kievit / HollandseHoogte

COLUMN

Solidariteit vs graaien

Bij de SP kennen we van oudsher een duidelijke solidariteitsregeling. We zijn er ape-trots op. SP-Kamerleden leveren het riant Kamerlidsalaris (ongeveer 6.000 euro netto) in en krijgen daarvoor ruim 2.700 euro, vergelijkbaar met een ervarenlerarensalaris. Ook de leiding van onze partij zit daar onder. Zo houden we baantjesjagers en carrièretijgers buiten de deur. SP'ers leven niet in de grachtengordel of in Wassenaarse villabuurtjes maar gewoon in onze gemeenschappen. Ook investeren we met deze regeling in onze gezamenlijke idealen: we kunnen grote campagnes opzetten, tientallen hulpdiensten in het hele land nuttig werk laten doen en succesvolle acties voeren. Zoals voor het Nationaal ZorgFonds en tegen de onveilige kerncentrale in Tihange. Geen mooie praatjes, direct zelf toepassen wat je bepleit.

De afgelopen tijd vonden er diverse aanvallen plaats op onze unieke solidariteitsregeling. Opvallend vaak door politici van VVD-huize. Zij spreken er schande van en roepen de overheid zelfs op er een stokje voor te steken. In Wageningen bijvoorbeeld: "De Socialistische Partij heeft hierdoor miljoenen Euro's in kas die vooral worden besteed aan marketingcampagnes voor bijvoorbeeld het Nationaal Zorgfonds."

De VVD? Waar kennen we die partij ook alweer van? Van indrukwekkende voorbeelden van graai- en gangsterpolitiek. Neem bijvoorbeeld dit pareltje van zelfverrijking: "VVD-voorzitter Henry Keizer nam met drie anderen een crematiebedrijf over voor 12,5 miljoen euro terwijl het voor 31,5 miljoen was gewaardeerd. Keizer was er zelf bestuursadviseur. De deal kostte Keizer zelf maar 15.300 euro." Oh ja. Wie er in de Raad van Commissarissen zaten die de deal goedkeurde? VVD'ers Hermans en Duthler. Het is geen toeval dat mensen die zelfverrijking geen probleem vinden de solidariteitsregeling van de SP niet moeten. Stel je eens voor dat zulke dienstbaarheid de norm zou zijn in ons land. Het is niet vreemd dat de partij die de verpersoonlijking is van pakken-wat-je-pakken-kan voorop loopt in de bestrijding van onze solidariteit-in-de-praktijk. Nog meer reden om er ape-trots op te zijn.

Ron Meyer
voorzitter SP

SPREEKUURRECHTER TON LENNAERTS

‘IK KAN EN MAG DE TWEEDELING IN DE RECHTSPRAAK NIET ACCEPTEREN’

In oktober vorig jaar ging een project rond de spreekuurrechter van start. Geestelijk vader is Ton Lennaerts (63). Hij is als rechter verbonden aan de rechtbank in Assen, en onderzoeker aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij ziet de noodzaak van toegankelijke civiele rechtspraak in als geen ander. ‘Gelukkig sta ik niet alleen, veel rechters willen hetzelfde. De afstand tussen burger en rechtbank kan niet klein genoeg worden.’

TON LENNAERTS IS een flamboyante man, die ingewikkelde juridische betogen kan houden maar evengoed in staat is met wie dan ook en op elk gewenst niveau een gesprek te voeren. Die vaardigheid komt hem goed van pas in zijn rol als voortrekker van de proef met de spreekuurrechter.

› **Om maar met de deur is huis te vallen: de associatie met de Rijdende Rechter, het populaire tv-programma, ligt voor het oprapen.**

‘Dat ligt anders. Bij de Rijdende Rechter maken ze er een show van. De hele buurt komt mee als er een burenruzie is over een scheve schutting, een uitwaaierende boom of het recht van overpad. Bij de Rijdende

Rechter overheerst het conflict. Hij is geen rechter en geeft altijd een bindend advies, waar de spreekuurrechter aanstuurt op een schikking, een compromis. De acht kantonrechters die spreekuur houden, zoeken in samenspraak met de burgers die een geschil hebben naar een voor iedereen acceptabele oplossing. Dat lukt bijna altijd. De betrokkenen zijn blij dat ze er een punt achter

af vanwege de kosten, de lange duur en alle eisen waaraan ze moeten voldoen. Het is voor hen allemaal erg ingewikkeld. Intussen etteren de geschillen maar door en die kunnen een behoorlijke impact op iemands leven hebben. Zo is in de rechtspraak een tweedeling ontstaan die ik als sociaal voelende rechter niet kan en mag accepteren. De rechter is voor grote groepen burgers niet meer nabij.'

Ton Lennaerts praat honderduit over zijn pogingen om de rechtspraak voor iedereen bereikbaar te maken, maar houdt zich op de vlakte als het over hemzelf gaat, als hem wordt gevraagd wat hem beweegt, waar hij zijn motivatie vandaan haalt. Hij legt zijn woorden op een weegschaal. Hij wil zijn project niet frustreren. Na enig aandringen laat hij los dat het voor hem allemaal begon in de

Het is essentieel dat je bereid bent onder leiding van de spreekuurrechter een goed gesprek te voeren en dat je wilt meewerken aan een praktische oplossing. Daar hoeft je zelf geen juridische kennis voor in huis te hebben. Wie louter uit is op zijn eigen gelijk heeft er niets te zoeken. De oude Romeinen zeiden het al: geef mij de feiten dan geef ik u het recht.

Ik denk er jaren over na en blijf het betogen: het zou ideaal zijn als er een Huis van het Recht komt waar iedereen gemakkelijk naar binnenstapt en dat dan bij voorkeur in de buurt van de mensen. In dat Huis brengen we niet alleen rechters onder, maar ook experts op allerlei terreinen, gedragsdeskundigen, juridisch adviseurs, het Juridisch Loket. Ik denk aan kleine teams, vijf, zes medewerkers per vestiging. Vergelijk het met een huisartsenpost, waar eerstelijnszorg wordt

'In Nederland is de rechtspraak voor een belangrijk deel geprivatiseerd'

kunnen zetten en dat dan vooral voor hun eigen gemoedsrust. Een conflict kan er diep in hakken, hoe gering de aanleiding soms ook lijkt. Je moet er toch niet aan denken om in onmin te leven met mensen naast wie je al dertig jaar woont.'

› Om welke zaken gaat het bij de spreekuurrechter?

'Van alles en nog veel meer. Burenruzies inderdaad, maar ook kwesties rond hu- ren, werk en ontslag, consumentenzaken, geldvorderingen, het royeren van een lid van de volkstuinvereniging, de betaling van een rekening. Ja, zelfs de levering van een puppy, een labradoodle in dat ene geval. Ik kan nog wel even doorgaan. Er zijn talloze affaires waarmee burgers onderling worstelen. De meeste mensen zien af van een rechtsgang omdat ze de rechter niet kunnen vinden en als ze dat toch doen, zien ze er dikwijls van

jaren zeventig, de periode van de oorlog in Vietnam. Het verzet tegen maatschappelijke misstanden stamt uit de tijd. Hoewel hij onderkent dat 'in feite alles politiek is' wil hij in dit stadium de spreekuurrechter niet politiseren, al beseft hij uiteraard dat ten lange leste de politiek wetten maakt. Ton Lennaerts en collega's planten de zaadjes voor een andere rechtscultuur, alleen 'Den Haag' kan de oogst binnenhalen en daadwerkelijke veranderingen en verbeteringen structureel doorvoeren.

› Hoe komt iemand bij de spreekuurrechter terecht?

'Wie van deze voorziening gebruik wil maken, moet een verwijzing hebben van het Juridisch Loket, DAS of Univé Rechtshulp. Het Bureau Spreekuurrechter verschaft de nodige informatie en als dat nodig is administratieve hulp, géén juridisch advies.

geleverd. In het Huis van het Recht zal het gaan om eerstelijnsrechtshulp en -bijstand.' 'Helaas is in Nederland de rechtspraak voor een belangrijk deel geprivatiseerd. De commerciële markt stort zich op conflicten en maakt winsten. Er wordt aan het recht verdiend.'

› Waar staat de spreekuurrechter in dat bestel?

'Je kunt de spreekuurrechter vergelijken met de vrederechter in België, waar je bij wijze van spreken op elke straathoek een locatie vindt. Ooit had je in ons land ook vrederechters. De Belgen houden er nog altijd aan vast, bij ons kwam de kantonrechter ervoor in de plaats. Inmiddels zijn nagenoeg alle kantongerechten opgeheven, want er moest zo nodig worden bezuinigd. Dat bleek een misvatting te zijn. Er loopt nu een onderzoek naar de gevolgen en in de Tweede Kamer is

‘IK KAN WEER VERDER MET LEVEN’

De Tribune mag een zitting van de spreekrechter bijwonen. De twee partijen willen anoniem blijven.

Kantonrechter Arjen van der Meer, gesecondeerd door de van het gesloten kantongerecht in Emmen afkomstige griffier Berto Lochtenberg (foto), kent alleen de namen van de man en de vrouw die tegenover hem zitten. Hij beschikt niet over een dossier, voorkennis ontbreekt. Vragenderwijs wordt hem duidelijk waar het geschil over gaat. De rechter zegt weinig, hij luistert vooral, stuurt bij – en aan – en dringt uiteindelijk door tot de kern van het probleem.

De koning kijkt vanaf zijn staatsieportret mee. De man, hierna te noemen ‘de reisagent’ en de vrouw, zijn voormalige werkgever, liggen al geruime tijd in de clinch over een klantenbestand, een provisie en een salarisverhoging (bruto of netto, dat is de vraag). De reisagent was eerst op contractbasis en nadien via een payrollbedrijf werkzaam bij de horeca- en recreatieonderneming van de werkgever, in een toeristisch oord in het noorden van het land.

De reisagent was voordat hij bij haar in dienst trad zelfstandig ondernemer. Hij beschikte over rond de twintig klantcontacten (‘visitekaartjes’): busondernemingen in voornamelijk Duitsland, die de reisagent binnenhengelde voor diverse horeca-exploitanten. Tegen betaling van een provisie mocht zijn werkgever daarvan profiteren. Goed beschouwd werden die relaties van de reisagent haar eigendom.

Nadat de werkgever de reisagent, haar medewerker, in een payrollconstructie had gemanoeuvreerd, ging het mis. Hun wegen scheidden zich, ze beschuldigden elkaar over en weer van malversaties, het werd een slepend en hoogplo-

al eens gesproken over een motie voor de introductie van een soort vrederechter.’

› **SP-senator Bob Ruers, die zelf 36 jaar advocaat is geweest, kent jou als een bevlogen rechter die tegen de stroom in durft te roeien.**

‘Ik maak me ernstige zorgen over de toe-

komst van de rechtspraak. Nou ja, toekomst, de situatie is al deplorabel. Ik voel me als rechter persoonlijk verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van de rechtspraak en ik weet dat veel rechters er net zo over denken; alleen worden ze overspoeld met dossiers en zaken. Ik doe geen zaken meer als rechter, ik houd me uitsluitend bezig met de proef met

de spreekrechter. Ik publiceer wel regelmatig, schrijf wetenschappelijke verhandelingen, verzorg lezingen en heb lange tijd colleges gegeven. Ik moet erkennen dat ik daarnaast word gedreven door nieuwsgierigheid. De zittingen van de spreekrechter verschaffen mij nieuwe inzichten, ik zie hoe conflicten ontstaan, wat erachter schuilt, hoe de mensen ermee omgaan. Geloof me, dat is heel leerzaam. Ik denk wel eens: had ik dat maar eerder geweten.’

‘De interviews na afloop van de zitting leveren veel nuttige informatie op en de rechters krijgen te horen wat de partijen van hun optreden vonden. Tot nu toe zijn er alleen maar hoge cijfers voor de procedures uitgedeeld, dat stemt hoopvol. Hoor en wederhoor door de spreekrechter wordt

pend conflict met een stevige briefwisseling. De reisagent nam een advocaat in de arm, de werkgever wendde zich tot een mediator. Uiteindelijk zou de mediator, Age de Vries, de twee partijen met wederzijds goedvinden naar de spreekuur-rechter brengen, nadat uitgerekend de raadsman van de reisagent had geweigerd rond de tafel te gaan zitten.

Op de zitting in de Heidekamer van het gerechtshof Assen doen de reisagent en zijn voormalige werkgever hun verhaal. De spreekuur-rechter draagt geen oplossing voor, dat laat hij aan henzelf over. De reisagent denkt aan een nabetaling van 7800 euro, de vrouw wil dat hij de twintig visitekaartjes teruggeeft (het klantenbestand dat hij bij zijn indiensttreding tegen een jaarlijkse vergoeding aan haar had overgedragen en na zijn vertrek niet uit handen wilde geven). Als ze beiden aarzelen, stelt de spreekuur-rechter

(‘gooi het op een akkoord’) een schorsing voor. De reisagent, de ondernemer en de mediator trekken zich voor onderling overleg terug. Twintig minuten later pakt mr. Van der Meer de draad weer op. En wat blijkt? Ze zijn eruit! De reisagent doet definitief afstand van zijn klantcontacten en zal daarvoor een bedrag van 7.000 euro ontvangen. Er worden meteen zaken gedaan. De griffier vat de overeenkomst schriftelijk samen. Handtekening eronder, klaar. Opnieuw een geschil uit de wereld. ‘U kunt elkaar weer in de ogen kijken’, constateert de spreekuur-rechter.

Ton Lennaerts interviewt na elke zitting de betrokkenen aan de hand van een vragenlijst, inclusief rapportcijfers. De aldus verzamelde gegevens en ervaringen verwerkt hij in zijn onderzoek. De reisagent heeft nog wel tijd voor een nagesprek, zijn voormalige werkgever moet halsover-

zeer op prijs gesteld en het komt ook voor dat de rechter op locatie poolshoogte neemt. Overigens zonder dat de buurt over zijn schouders meekijkt.’

‘De helft van alle meldingen bij het Bureau Spreekuur-rechter mondt niet uit in een zaak. Partijen denken het onderling zelf eens te worden of zijn gebaat bij een moeilijke en ingewikkelde rechtsgang, tenminste dat denken ze. Ook daar steek ik weer wat van op. Het valt mij op dat overheden en hoogopgeleiden de spreekuur-rechter buiten beschouwing laten. Ik ken hun beweegredenen niet, maar ze komen arrogant op mij over. Ze menen het allemaal beter te weten. Ik snap niet dat overheden deze kans laten liggen. Waarom negeren zij deze laagdrempelige voorziening? Ze kunnen een conflict

snel en goedkoop oplossen met behoud van de waarborgen van een dagvaardingsprocedure.

De praktijk tot nu toe geeft ons gelijk. Alle zaken op eentje na zijn in den minne geschikt en ongeacht de uitkomst wordt het rechtvaardigheidsgevoel van alle partijen bevredigd. Er zijn, zeg maar, twee winnaars in plaats van een winnaar en een verliezer. Ik moet wel nog maar eens benadrukken dat het alleen werkt op basis van vrijwilligheid. Weet je wat belangrijk is? Dat de spreekuur-rechter meer bekendheid krijgt, opdat meer burgers en bedrijven met ons meedoen. Weet je wat voor mij een raadsel is? Dat niemand van de tienduizend gedupeerden van de gaswinning in Groningen de weg naar de spreekuur-rechter heeft gevonden. In

kop naar huis – het toeristenseizoen draait immers op volle toeren. Zij zal in een later stadium door Ton Lennaerts worden ondervraagd, waarna hij zijn evaluatie van deze kwestie kan afronden. Er is een last van zijn schouders gevallen. De reisagent, hoewel nog een beetje beduusd, reageert opgelucht. ‘Je kunt weer verder met leven’, zegt Lennaerts.

Ja, het deed wat met hem, erkent de reisagent. Hij kon er niet van slapen, het hield hem dag en nacht bezig. De snelheid van handelen (de zitting van de spreekuur-rechter volgde vier weken na de aanvraag) heeft hem aangenaam verrast.

Ton Lennaerts vindt het jammer dat het Juridisch Loket de reisagent niet heeft gewezen op de mogelijkheid van de spreekuur-rechtspraak. ‘Had je dan een advocaat in de arm genomen?’, luidt de retorische vraag van Lennaerts. De teller van de advocaat van de reisagent bleef steken op 3300 euro aan rekeningen, zonder dat er licht zichtbaar was aan het einde van de tunnel. Nu was het nota bene de mediator van de tegenpartij, de geroutineerde Age de Vries, die met dit alternatief op de proppen kwam. De reisagent: ‘Ik heb toen gekozen voor de korte klap, van jarenlang procederen zou ik bepaald niet gelukkig zijn geworden. Er ging heel veel in mijn hoofd om.’

Voor de zitting van de spreekuur-rechter moet de reisagent 39,50 euro betalen.

De reisagent is inmiddels zzp’er. Nog steeds gaat hij naar beurzen om busondernemingen te interesseren voor een bezoek aan een restaurant in dat mooie dorp in het noorden van het land. Daarnaast werkt hij in een autotextielfabriek en runt hij samen met zijn vriendin een cateringbedrijfje.

Hij heeft helemaal geen tijd voor een zo’n slepende kwestie. Zijn tevredenheid over de gang van zaken bij de spreekuur-rechter drukt de reisagent uit in dikke voldoende, louter achten en negens.

de juridische wereld is de spreekuur-rechter een begrip, daarbuiten moet het allemaal nog groeien.

Voor al bureauzies leveren een hoop ellende op. De mensen zijn overspannen, zitten aan de pillen. De frustraties blijken vaak heel diep te zitten en als de ene buur de andere buur, al dan niet via hun advocaat, een brief schrijft loopt het meestal helemaal uit de klauwen. Dan komt de spreekuur-rechter niet meer binnen. Een tijdige interventie door de spreekuur-rechter kan een hoop narigheid voorkomen.’

Lees wat de twee Drentse bureaus, die altijd goed met elkaar konden opschieten totdat een hek hen uit elkaar dreigde te drijven, vinden van het optreden van de spreekuur-

rechter die ze na onderling beraad samen hadden ingeschakeld. Ter plaatse werd een compromis gesloten. Buurman 1: 'Een jaar of vijftig geleeden was ik verwickeld in een kwestie rond achterstallig loon. Het duurde en duurde maar, de advocaten haalden er van alles bij, het vonnis loste niets op en ik was 10.000 gulden kwijt. En nu waren de buurman en ik er dankzij de spreekuur-rechter zo uit en kostte het mij maar vier tientjes. Ik ben tevreden, ook al kreeg ik niet in alles mijn zin.' Buurman 2: 'De rechter zette mij aan het denken, het was een kwestie van geven en nemen en we zijn eruit

gekomen. Het is goed en snel verlopen, ik kan iedereen dit systeem aanbevelen.'

Ton Lennaerts: 'Het woonplezier van de buurmannen is niet vergald, ze gaan weer gewoon met elkaar om. Hen is een lange en dure procedure met onzekere afloop bespaard gebleven – en dat alles voor veertig euro per man.' ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Cees Wouda

Hoogleraar Lieke Coenraad: 'Experimenten leiden naar cultuuromslag in de rechtspraak'

NIET VERPLICHTEN, MAAR VERLEIDEN

Voor Michiel van Nispen, justitiewoordvoerder namens de SP in de Tweede Kamer, staat voorop dat alle mensen toegang krijgen tot het recht en de rechter. 'Een rechtsgang moet voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn en de afstand tot het civiele recht en de burger kan wat mij betreft niet klein genoeg zijn; ook in letterlijke zin. Helaas zijn de kantonrechters in ons land grotendeels wegbezuinigd.'

De spreekuurrecht is voor Van Nispen een mooi voorbeeld van hoe het ook kan – of liever nog: moet. 'Een rechter die gewoon met de partijen praat, zonder allerlei formele en moeilijke eisen. Het kan niet de bedoeling zijn dat ze verzanden in dagvaardingen, verzoekschriften en wat al niet meer. De spreekuurrecht is een heel goed concept. Een rechter die zegt: vertelt u eens, wat is er volgens u aan de hand? Dat werkt beter, beide partijen voelen zich gehoord en ze zijn daarom eerder geneigd de uitspraak te respecteren.' Ook Ruth de Bock, advocaat-generaal bij de Hoge Raad en eerder lid van het team van Ton Lennaerts, wil de rechtspraak toegankelijker maken. 'Omdat de rechtspraak te duur en te traag is, moet de procedure ingrijpend worden vereenvoudigd. Denk aan de aardbevingsschade in Groningen. Begin eens met een simpel formulier. Je kunt daarnaast deskundige leken betrekken bij technisch ingewikkelde schade, zoals bouwgeschillen. Als de rechtspraak zich niet inzet voor een betere bereikbaarheid zet zij haar legitimiteit op het spel.'

Hoogleraar Lieke Coenraad (Privaatrecht en

Conflictoplossing) is blij met rechters die nieuwe wegen zoeken om conflicten op te lossen. In Mr., het magazine voor juristen, zegt zij dat de spreekuurrecht past bij die tendens. 'Het moet wel vrijblijvend zijn. Je moet niet verplichten, maar verleiden. Als het spreekuurrecht kwantitatief niet direct voldoende oplevert, vind ik dat niet erg. Dit en andere experimenten leiden naar een niet meer te keren cultuuromslag in de rechtspraak. Wij moeten vernieuwingen evalueren en daarop de regie afstemmen. Wat werkt wel en wat werkt niet? Vervolgens neem je besluiten over wat beleid moet worden.'

Eerst waren er de burendrechter, de piketmediator, de e-Kantonrechter, de coachmatrix voor echtscheidingen en andere op een snelle en informele afwikkeling gerichte procedures; sinds oktober vorig jaar is er dus de spreekuurrecht met zittingen in Assen, Groningen en Leeuwarden, overigens niet alleen bedoeld voor inwoners van de noordelijke provincies. Al deze initiatieven staan nog in de kinderschoenen. 'Maar,' meent Lieke Coenraad, 'je moet ergens beginnen en dat de rechters zich breder oriënteren, vind ik al ronduit positief.'

Maurits Barendrecht, hoogleraar privaatrecht aan de Universiteit Tilburg, twijfelt ernstig aan het principe van vrijwilligheid. 'Als het op basis van vrijwilligheid kon, hadden wij geen civiele overheidsrechtspraak nodig.' Initiatiefnemer van de spreekuurrecht Ton Lennaerts weerlegt die kritiek. 'De basis van laagdrempelige conflictoplossing is een goed gesprek, met de rechter als regisseur. Tot een goed gesprek kun je niemand dwingen, dus het is volgens mij zinloos om iemand daartoe te verplichten.'

Lennaerts wordt in zijn opvattingen gesteund door de Belgische emeritus-vrederechter Guy Rommel, die vrijwilligheid juist als een voorwaarde

voor een succesvolle spreekuurrechtspraak beschouwt. 'In België hadden wij sinds 1790 de 'grande conciliation', de verplichte verzoening. Die werd, omdat ze nooit voldoening heeft geschonken, opgeheven. Toen de verplichte verzoening af en toe opnieuw werd toegepast, liep dat toch weer steevast uit op een mislukking. Waarom? Samen tot overeenstemming komen, is onverenigbaar met dwang.'

Frits Bakker, voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak, ziet de civiele rechter niet als een redelijk alternatief voor de gewone burger. Hij vindt dat zorgelijk. Bakker pleit voor meer ruimte voor experimenten in een zoektocht naar bereikbare civiele procedures, waarvan de spreekuurrecht een pregnant voorbeeld is. Wie een beroep doet op de spreekuurrecht hoeft geen advocaat in te huren. 'De meester burgers kunnen een uurtarief van 200 euro of meer niet betalen en daarom zien ze in verreweg de meeste gevallen maar af van een rechtsgang. Ze moeten ook nog de griffiekosten van ruim 230 euro betalen en stel je voor dat ze hun zaak verliezen, dan komen daar ook nog de proceskosten bij. Die drempel is in het gangbare civiele recht niet te slechten', zegt Ton Lennaerts, die kritiek van Rob Geene, de deken van de Orde van Advocaten in Noord-Nederland pareert. Geene riep advocaten op de spreekuurrecht te boycotten. Geene is van mening dat het in strijd is met de rechtsstaat dat partijen in principe geen advocaten inschakelen. 'Uurtje-factuurkje', vat Lennaerts de kern van de weerstand onder advocaten samen. 'Ik wil er in dit stadium niet veel over kwijt. Geene heeft de juridische grondslagen van ons project niet goed begrepen. Laat ik alleen dit zeggen: advocaten worden nooit buitengesloten. Het is aan de partijen om te bepalen of ze een jurist in de arm nemen of niet.'

‘ER IS NOG EEN HOOP TE DOEN’

Na elf jaar heeft Henk van Gerven op 23 juni afscheid genomen van de Tweede Kamer. Maar van het politieke toneel verdwijnt hij geenszins.

HET IS EEN AFSCHIED dat eigenlijk geen afscheid is. Goed, Henk van Gerven zwaait na elf jaar af als Tweede Kamerlid. Maar hij neemt zeker geen afscheid van de politiek en zeker niet van zijn inzet voor de gezondheidszorg. En dat is ook het signaal dat uitging van het symposium dat de SP-fractie Henk heeft geschonken, als dankgebaar voor de afgelopen elf jaar. Dat symposium ging namelijk over de toegankelijkheid van de zorg; een onderwerp dat als een rode draad door Henks leven loopt.

Vanaf 1984 als huisarts verbonden aan Ons Medisch Centrum in Oss, wethouder in diezelfde plaats – onder andere op Sociale Zaken en Volksgezondheid – raadslid, Statenlid en vanaf 2006 dus Kamerlid met als specialisatie ziekenhuiszorg en huisartsen. Hoogleraar Sociale Geneeskunde Karien Stronks, huisarts Rinske van de Goor en longarts en hoogleraar Longziekten Marjolein Drent vlogen tijdens het symposium de

‘De plek waar je woont heeft invloed op hoe oud je wordt’

toegankelijkheid van de zorg vanuit verschillende invalshoeken aan. Uitvoerig bespreken zij de invloed van marktwerking, het belang van de huisarts en de sociaaleconomische verschillen in de gezondheidszorg. Met dat laatste onderwerp wil Henk van Gerven doorgaan. Hij vertelt: ‘In Nederland zijn er grote verschillen in gezondheid. De plek waar je woont heeft invloed op hoe oud je wordt. Ik vind dat onverkwikkelijk. Ik bedoel hoe kan het dat het de gezondheid van mensen in bijvoorbeeld Rotterdam, Oost-Groningen of in de Limburgse mijnstreek er heel anders uit ziet dan elders in Nederland? Waarom leven mensen die wonen in arme

wijken gemiddeld zes tot zeven jaar korter dan in rijke wijken? En vooral natuurlijk: hoe kun je die verschillen bestrijden? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen dezelfde kans krijgt? Mij lijkt dat er nog een hoop te doen is op dit vlak.’

Met een team onderzoekers gaat Van Gerven de komende tijd spitten en speuren, om een en ander in kaart te brengen en uiteindelijk verbetervoorstellen te doen. Het team zal ook lokale SP-afdelingen in het onderzoek betrekken.

Enkele dagen voor het afscheidssymposium heeft Henk nog een andere nieuwe taak

op zich genomen: het voorzitterschap van de afdeling Oss. En ook dat is een helder signaal, zo’n dik half jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen. ‘Met nieuwe mensen en nieuwe plannen gaan we in maart een mooi resultaat halen’, luidde hij zijn voorzitterschap in. En tot slot dook Emile Roemer op. Hij speldde Henk een zilveren tomaat op. En die staat ‘m goed. •

tekst Rob Janssen
foto's Miloš Todorović

A photograph of Patrick van Lunteren, a man with long grey hair and glasses, wearing a dark blue suit jacket over a pink shirt. He is speaking into a microphone and gesturing with his right hand. The background is dark.

‘ALLEEN MAAR GOED DAT IK ZE IN M’N NEK VOEL ZITTEN’

In Breda is SP’er Patrick van Lunteren al drie jaar wethouder op Wonen en Wijken. Uitgerekend op die thema’s voert de afdeling voortdurend actie. Hoe gaat dat samen?

WIE DE SP IN BREDA een beetje volgt, weet dat de socialisten daar actief zijn. Het wemelt van de acties, initiatieven, wijk- en werkbezoeken en wat al niet meer. Een greep uit de laatste twee maanden: een plakactie tegen graaiende zorgbestuurders, met twintig man buurten in de Bredase buurt, een door ROOD bedachte en uitgevoerde ‘Bullshit Bingo’ tijdens de behandeling van

de Voorjaarsnota, een initiatiefvoorstel met drie andere partijen om buurtbewoners meer zeggenschap te geven, een samen met kwetsbare stadgenoten opgesteld ‘Aanvalsplan Armoede’, het (opnieuw) agenderen van het tekort aan betaalbare huurwoningen en te hoge huren bij studentenkamers. Het kan niet op, daar in Breda. En toch lijkt er iets niet te kloppen. Want

veel van het Bredase activisme richt zich op de thema’s Wonen en Wijken, en laten dat nou de beleidsterreinen zijn die SP-wethouder Patrick van Lunteren in zijn portefeuille heeft. Hoe zit dat? Laat hij het er soms bij zitten? Waarom zitten er actievoerders van zijn eigen partij op zijn nek? Van Lunteren: ‘Alleen maar goed dat ik ze in m’n nek heb zitten. Toen ik aantrad als wet-

‘Als jullie de teloorgang van de sociale woningbouw in de stad ook aan het hart gaat, help mij dan en voer actie’

was het nodig om druk op te bouwen. En duidelijk te maken: deze ontwikkeling is niet in het belang van de stad. Ik heb het zelf bij onze SP-afdeling aangekaart. Zo van: als jullie de teloorgang van de sociale woningbouw in de stad ook aan het hart gaat, help mij dan en voer actie. En kom als gemeenteraad met moties en opdrachten aan het college om het aan te pakken.’

› **Maar wat staat er dan over wonen in jullie coalitie-akkoord? In Breda regeert een coalitie van SP, D66, VVD en PvdA. Als dat akkoord scherp en helder is, hoef je dat als college toch alleen maar uit te voeren?**

‘Opschrijven is één ding. Het dan vervolgens ook gaan doen is een tweede. Het staat allemaal inderdaad op papier: de sociale woningbouw bevorderen, voor alle doelgroepen moeten woningen beschikbaar zijn, et cetera. Maar dan komt de vraag hoe je dat dan in praktijk gaat brengen. Dan blijkt dat er toch heel wat praktische bezwaren en hobbels te nemen zijn en een cultuuromslag in de organisatie nodig is. Mensen gaan niet zomaar lopen omdat er nu ineens een SP-wethouder zit, zo van: hee, ik moet gaan rennen voor Patrick. Er moet wel wat meer onder zitten dan alleen maar: hee, we hebben nu een SP-wethouder en nu moeten we alleen nog maar sociale woningen bouwen. Het moet onderbouwd zijn, er moet draagvlak zijn, zowel binnen de gemeente als bij de corporaties.’

› **Maar werkt het in Breda dan als volgt: SP-activisten gaan de wijken in, ze gooien hun bevindingen op jouw bureau en dezelfde avond heb jij je collega's in het college al achter je?**

‘Nee. Kijk, in Breda hebben we seizoensarbeiders die gehuisvest moeten worden, we hebben een hele grote groep studenten die

gehuisvest moeten worden, een grote groep statushouders die gehuisvest moeten worden. Dat zijn allemaal doelgroepen die in de goedkope sociale woningvoorraad terecht willen komen. Dat maakt de druk op de woningmarkt gigantisch. Als de SP-activisten de wijken in gaan, dan horen ze continu: ja, mijn dochter krijgt geen huis en ‘hun’ krijgen alles. Dan zeg ik: dat klopt, want er zijn te weinig huizen – en dus moeten we gaan bijbouwen, leegstaande kantoren ombouwen, nieuwbouw plegen, noem maar op. Als we als SP vinden dat dat moet gebeuren, dan moeten we de mensen oproepen om dat bij de gemeente aan te kaarten. En ook de woningcorporaties moeten bij de gemeente aankloppen met de boodschap: jongens, de druk wordt nu wel erg groot. Vanuit zulke signalen zijn door de gemeenteraad op een gegeven moment moties aangenomen die het college opriepen om sociale woningen bij te bouwen. Eerst 1600 woningen in tien jaar, waarvan zelfs duizend in drie jaar. Daarbovenop zelfs binnen een jaar vijftig tijdelijke woningen, zodat er wat lucht kon komen op de woningmarkt. Dat waren drie concrete moties uit de gemeenteraad, die ik natuurlijk met heel veel plezier omarmd heb, omdat ze mij als wethouder helpen om bijvoorbeeld tijdens gesprekken met corporaties te zeggen: zeg, de gemeenteraad wil nu echt meters maken en het is duidelijk dat de stad daar behoefte aan heeft. Aan de slag dus. Dan komen processen in een stroomversnelling. Na drie jaar hebben we hier een heel mooi beleid voor het bouwen van woningen.’

› **Maar woningcorporaties lopen toch ook tegen van alles aan? Bijvoorbeeld de landelijke verhuurderheffing, een belastingregel die bouwen juist belemmert...**

‘De kerntaak van corporaties is natuurlijk sociale woningbouw. Tegelijkertijd krijgen

houder was in Breda de sociale woningbouw tien jaar lang volledig uit het oog verloren. Je zag een aflopende lijn aan bouwprojecten, die zelfs in 2018 naar nul zou lopen als er niets zou gebeuren. Dat beleid vonden wij als SP niet verstandig. Als wethouder én portefeuillehouder wilde ik daar wat aan doen. Maar om het college, het stadhuis en ook de corporaties in beweging te krijgen

zij vanuit de gemeente allerlei vragen. Het moet duurzaam. Het moet betaalbaar. De nieuwbouw moet snel. Je moet iets doen aan de opvang van statushouders. Je moet iets doen aan huisvesting van mensen uit Midden- en Oost-Europa. Er komen mensen uit de gesloten zorg die in de wijk moeten komen te wonen, noem maar op. Corporaties zeggen dan tegen de gemeente: maak keuzes, we kunnen niet álles doen, we kunnen niet én 100 procent duurzaam bouwen én 1600 nieuwbouwwoningen realiseren en dan ook nog eens anderhalf miljard afdragen aan minister Blok. Dus, gemeente: wat wil je nou? Dan moet je als gemeente stevig onderhandelen.'

› **En dat lukt allemaal?**

'Ja. Ik zei al: toen ik drie jaar geleden wethouder werd, was er al tien jaar niet meer geïnvesteerd in de woningvoorraad. Dus de relatie tussen de gemeente en de woningcorporaties was wel bekoeld. Maar gaandeweg het proces is het verbeterd, ook omdat we de huurders nadrukkelijk aan tafel hebben gehaald. Zij praten in Breda vanaf dag één mee en hebben een belangrijke stem aan tafel. Zij willen wel, zij oefenen druk op de

corporaties uit en ook op ons als gemeente. Zij zeggen: gemeente, zorg maar dat je beleid op orde is, zorg maar dat je bestemmingsplannen op orde zijn, zorg maar dat je grond hebt. De rol van de huurders is heel belangrijk. Al met al heeft dat voor een enorme cultuuromslag gezorgd in Breda.'

› **Hoe werd er in het begin tegen jou als eerste SP-wethouder in Breda eigenlijk aangekeken?**

'Helemaal in het begin merkte ik wel iets van: nou, die SP-wethouder zit er misschien een half jaartje en daarna kan de gevestigde orde weer aan de bak. Maar het ging best goed en na een jaar zat ik er nog steeds. Het zou toch weleens geslaagde coalitie kunnen zijn en misschien toch niet zo gek, die SP-wethouder; dacht men misschien. Toen klapte na een jaar de coalitie. En toen bleek ik in de nieuwe coalitie toch weer terug te komen als wethouder. Toen voelde ik dat de waardering en het respect gegroeid waren. Ook omdat ze zien hoé je het doet, en dat je draagvlak in de stad wil hebben. Ik bedoel; alles wat ik doe probeer ik te doen met draagvlak in de buurten en de wijken. Ik ga niet iets verzinnen omdat ik zelf vind

dat het moet. Ik zeg de dingen die ik zeg, omdat ze bij de mensen opgehaald zijn. Of bij de corporaties. Daarmee sta ik steviger in discussies dan met een houding van: omdat ik Patrick ben, zult u gaan rennen. Men ziet wel dat mijn inzet altijd voortkomt uit een maatschappelijke ambitie om iets te doen voor de stad. Niet vanuit een machtswellusteling die zegt: ik ben wethouder dus het zal moeten.'

› **Menig wethouder realiseert graag een bouwproject, waaraan zijn of haar naam voor eeuwig verbonden is. Heb jij al zo'n ego-projectje op het oog?**

'Ach, een steen met mijn naam erop regelen ze later wel. Als ik dood ben, hahaha. Daar gaat het mij niet om. Het gaat mij erom genoeg woningen te bouwen, de wijken leefbaar maken, goede dingen met de mensen realiseren. Het is de moeite waard. Breda is een enorm fijne stad om in te wonen en voor te werken.' ●

tekst Rob Janssen
foto's Erald van der Aa

> GROOTVERDIENER

Voor het tweede jaar op rij is SP'er Ineke Palm de deelnemer die het hoogste sponsorbedrag heeft opgehaald tijdens de Nacht van de Vluchteling. Ineke zamelde een recordbedrag in van 8.500 euro, dat zal worden besteed aan noodhulp voor vluchtelingen in crisisgebieden. 'Opvang in de regio roept iedereen. Nou, ik ben er wezen kijken, ben net terug uit Libanon. De regering hier is al niet in staat voor de eigen bevolking goed te zorgen; een kwart van de bevolking zit op of onder de armoedegrens', schrijft zij in haar sponsorverzoek. 'En dan zijn hier nog eens naar schatting 1,5 miljoen Syrische vluchtelingen.' Het is de zesde keer dat Ineke Palm de maar liefst veertig kilometer lange nachtelijke tocht heeft gelopen.

foto Sandra Beckerman

Lees de volledige oproep op www.nachtvande vluchteling.nl/inekepalm – je kunt nog sponsoren.

foto Sandra Beckerman

Protest tegen de NAM voor de poorten van gaswinningslocatie Kolham in Groningen.

> LAAT GRONINGEN NIET ZAKKEN, RUTTE

Premier Rutte moet Groningen duidelijkheid geven over de waarde van de belofte die hij in juni deed. Hij beloofde de Groningers dat er nu eindelijk tempo gemaakt gaat worden met het herstel van schade en versterking van huizen. Ook stelde hij dat de NAM (Shell en Exxon) uit het systeem moeten en de regio de baas wordt. Na het weekend bleek het ministerie van Economische Zaken juist dwars te liggen bij een onafhankelijk schadefonds. Roemer: 'Rutte moet nu heel snel duidelijk-

heid geven. Jarenlang strijden de Groningers voor een toekomst. Een meerderheid van de Tweede Kamer steunde vorige maand ons voorstel voor eerlijke en ruimhartige schadevergoeding voor Groningers. Ook werd daar besloten dat het ministerie van Economische Zaken en de NAM geen rol mogen spelen in de schadeafhandeling. De SP gaat het kabinet houden aan deze opdracht en aan de belofte van Rutte. Wij laten Groningen niet zakken.'

DE SP MOERDIJK protesteert tegen een verhoging van de bijdrage die de gemeente mensen wil laten betalen voor **thuiszorg**.

VOOR VRIJWILLIGE ANTICONCEPTIE zouden geen financiële belemmeringen mogen bestaan. Dankzij de SP Rotterdam mag abortuskliniek CASA gratis spiraaltjes gaan verstrekken.

sp.nl/Z3Q

VIJF JAAR nadat de SP Roosendaal een zwartboek opmaakte over de slechte isolatie van **huurwoningen** in de wijk Westrand, worden ze gerenoveerd: beter laat dan nooit!

> WAAGHALS

foto RVD, Jeroen van der Meyde CCO

'Ik ga vanavond – onverwachts – eens elders mijn avondeten bestellen. Ben benieuwd of het een rechtszaak wordt', liet Pieter van Vollenhoven op 23 juni weten via Twitter. Een knipoog uiteraard naar de maaltijdrel in Groningen. Al weken is daar het bestuur van Stichting Service Vondelflat in conflict met bewoners die de geboden maaltijden in de flat niet te pruimen vinden. De senioren bestellen daarom zelf maaltijden bij een andere cateraar. Maar het bestuur stelt dat de maaltijdvoorziening bij de afspraken hoort waar bewoners voor hebben getekend en wil een rechtszaak aanspannen. De bewoners lopen het risico op een boete voor elke maaltijd die ze bij een externe cateraar bestellen. 'Het moet niet gekker worden', zegt SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen, 'Dan ben je 88 jaar en moet je voor de rechter verschijnen omdat je zelf wilt beslissen wat je eet.' De SP steunt een verzoek van D66 aan staatssecretaris Van Rijn om te bemiddelen. Hopelijk kan daarmee de gang naar de rechter worden voorkomen.

> GET THE (S)HELL OUT OF HERE

foto: Eva de Bakker©

Sandra Beckermans badeend staat symbool voor de strijd tegen WC-Eendwetenschap ('Wij van WC-Eend adviseren WC-Eend).

De grootste faculteit van de Erasmus Universiteit, de Rotterdam School of Management (RSM) is verstrengeld met fossiele energiebedrijven als Shell en faciliteert zo klimaatverandering. Dat bleek in mei uit onderzoek van bureau Change-ism. Zo hebben Shell en RSM contractueel vastgelegd dat het bedrijf studentenprofielen en curricula mag beïnvloeden. Ook heeft Shell medezeggenschap over RSM's strategie en vinden er jaarlijks diners plaats

waar RSM's activiteiten worden afgestemd met het olie- en gasbedrijf. Tevens heeft Shell betaald voor onderzoek naar het vestigingsklimaat voor multinationals. Hoog tijd dus voor een bezoekje van SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman en haar beroemde badeend aan de Erasmusuniversiteit, op 29 mei. Samen met studenten en Rotterdamse ROOD-jongeren eiste zij onafhankelijke wetenschap, in plaats door Shell betaalde rapporten.

Het onderzoeksrapport is hier te vinden: www.changerism.com/portfolio/a-pipeline-of-ideas

> BOUWEXPLOSIJE AMSTERDAMSE SOCIALE- EN MIDDENHUUR

Amsterdam gaat de komende jaren fors meer betaalbare huurwoningen bouwen. Tot 2025 komen er in Amsterdam 20.000 sociale huurwoningen bij en 20.000 huizen voor mensen met een middeninkomen. Dat betekent dat de gemeente bij 80 procent van alle 50.000 huizen die gebouwd gaan worden regels instelt om de huizen betaalbaar te houden. SP-wethouder Laurens Ivens (foto): 'Dit is een forse breuk met het verleden want voorheen stelde de gemeente voor slechts 30 procent van de nieuwbouw maximale huurprijzen in. Door dat nu voor 80 procent van de huizen te doen kiezen wij radicaal voor het aanpak-

foto: SP Amsterdam

ken van het falen van de markt. Als we de prijzen aan de markt overlaten, is Amsterdam alleen nog bereikbaar voor mensen met veel geld.'

DE HUREN van een aantal **schimmelwoningen** in Selwerd (Groningen) gaan omlaag: een eerste succes in de strijd die de huurders samen met de SP voeren tegen hun corporatie.

BEWONERS VAN ELLECOM die bezorgd zijn over de mogelijke komst van een **megastal** in hun dorp hebben zich verenigd in het actiecomité Hozzo Megastal. De SP Rheden steunt hen.

MANTELZORGERS die in Den Haag moeten zijn, kunnen er voortaan gratis parkeren. Dankzij SP en CDA is er een **gratis mantelzorg-parkeerregeling** in de maak.

DIVERSE SP-AFDELINGEN steunden afgelopen maand NS-conducteurs die staakten voor het behoud van de **tweede conducteur** op de dubbeldekkers en voor kwaliteitsverbetering.

HUURDERS UIT de Nijmeegse wijk Zwanenveld eisen samen met de SP dat woningcorporatie Portaal iets gaat doen tegen tocht en schimmel in hun huizen en **ratten** in hun tuinen.

DE SP GELDERLAND is tegen tolheffing op de toekomstige verlengde **A15**, zéker voor Gelderlanders. Die betalen via de Provincie immers al miljoenen voor de verlenging.

> ZUTPHENSE ZANDBAK

In Zutphen zitten bewoners van de Laan van de Highlanders al maanden zonder verharde weg, vanwege een conflict tussen de gemeente en een projectontwikkelaar. De ene dag is de zandweg een grote stofwolk, de andere dag verandert deze zandbak in een modderpoel en ontstaan er gevaarlijke situaties. Maar ze pikken het niet meer. Samen met de SP voeren de bewoners actie voor een verharde weg met stoep. SP-raadslid Ellis Müller heeft de gemeente opgeroepen om zo snel mogelijk een weg aan te leggen en duidelijkheid te geven aan de bewoners.

sp.nl/Z3A

foto: FreeImages.comCC

> NIEUW ROOD-BESTUUR GEÏNSPIREERD AAN DE SLAG

Lisa de Leeuw (voorzitter)

'Mijn inspiratie is Dillon, één van de voetballers die afgelopen jaar samen met ROOD in actie kwam voor verlichting bij hun voetbalveld. De actie had succes, de verlichting is geplaatst. En een deel van jongens is nu lid van ROOD. Tijdens de actie zag ik hun zelfvertrouwen groeien en ze vierden trots hun overwinning. Zij ervoeren dat je met elkaar verandering teweeg kunt brengen en doen nu mee met andere acties. Een grote inspiratiebron voor mij persoonlijk en voor heel ROOD.'

Janne van den Bosch

'Één boek dat ik ontzettend tof vind, is Hervorming of revolutie? van de Duits-Poolse marxistische denkster Rosa Luxemburg (1871-1919). Ik vind haar een enorm inspirerend persoon, ze was actief binnen de Duitse en Poolse arbeidersbewegingen rond de eeuwwisseling. In Hervorming of revolutie? zet Luxemburg twee stromingen binnen het socialisme uiteen. De manier waarop ze dit doet vind ik erg sterk, hoewel het natuurlijk in context geplaatst moet worden.'

Diyar Jassim

'Rond mijn zestiende luisterde ik voor het eerst naar de Britse rapper Lowkey. Het activisme in zijn verzen en de problemen als imperialisme, kolonialisme, racisme en armoede die hij aankaartte, hebben mij heel erg aan het denken gezet. Ik vind het enorm inspirerend hoe hij jongeren met muziek op deze manier wist aan te spreken en activeren. Als ik enigszins op dit niveau van inspireren zou kunnen komen, ben ik tevreden.'

Floor Mertens

Ik ben kunststudent en Frida Kahlo is voor mij een grote inspiratiebron. Ze was een kunstenares die de idealen van de socialistische revolutie deelde en vocht tegen het onderdrukkende kapitalisme. Omstandigheden maken de mens. Kunst kan een wapen zijn in de strijd tegen het kapitalisme door niet alleen de huidige omstandigheden uit te beelden, maar ook helpen ze actief te veranderen. ROOD kan met beeld en kunst jongeren inspireren en organiseren voor een socialistische maatschappij.

Siewert Olthof

'De weg naar de macht' van Karl Kautsky is een inspiratiebron voor mij geweest. Het boek komt uit 1909, maar Kautsky maakt een goede analyse over de parlementaire democratie. Meeregeren met de vijand zorgt voor een kloof tussen de partij en de mensen waarvoor we het doen. Wij zijn in Nederland een unieke partij die snapt dat politiek op straat net zo belangrijk is als politiek in Den Haag. Alleen samen met mensen kunnen we een betere wereld creëren.'

Arno van der Veen

'Wie verandering wilt, moet zijn of haar omgeving organiseren. Wie zijn of haar omgeving organiseert, creëert een beweging. Of het nu ging om de strijd tegen apartheid in Zuid-Afrika, de strijd voor algemeen kiesrecht in ons land of de strijd tegen jeugdloos: alle verandering kwam voort uit een beweging. Mijn inspiratie haal ik daarom niet uit een individu, maar uit een beweging. Een beweging die ik samen met alle leden wil laten groeien, om zo samen voor verandering te zorgen.'

foto: PaulienWilkenson

foto: PaulienWilkenson

SP'ERS MASSAAL IN DE BUURTEN

DE STAAT VAN NEDERLAND

De SP verbindt het kleine verhaal met het grote verhaal. Daar is inzet, lef en ambitie voor nodig. En durven luisteren.

SUPERZATERDAGEN, kloppende SP'ers, lokale buurtacties; het lijkt vlak na de Tweede Kamerverkiezingen eerder drukker dan minder druk te worden. SP-partijvoorzitter Ron Meyer legt uit: 'We willen in één jaar tijd één miljoen mensen betrekken bij onze acties om zo'n 300 buurten te verbeteren. Dat doet helemaal niemand ons na. En om de Staat van Nederland op te schrijven. Van betaalbare woningen zonder schimmel tot

een goed bereikbare bus. Van een veilige straat tot sluiting van onveilige en aftandse kerncentrales. Niet kletsen maar doen. Die overwinningen smaken de meeste mensen naar meer.'

Denkers en doeners

Na nu al vele duizenden gesprekken met mensen is er volgens Meyer al wel iets te zeggen over de Staat van Nederland:

foto's Bas de Meijer

foto's Bas de Meijer

foto Paulien Wilkens©

‘Opvallend veel mensen ervaren de gevolgen van doorgeslagen individualisering en uitgeholde voorzieningen - van de bus tot het buurthuis. Maar het gaat ook om een enorme behoefte aan samenhang, aan gerespecteerd en erkend te worden in een sterke gemeenschap.’ Meyer spreekt tegelijk met tientallen bekende denkers en doeners uit de samenleving: ‘Ik spreek met schrijvers, tv-makers, sporters en muzikanten. Over wat er nodig is voor meer samenhang en wat het grote verhaal van ons land is. Dat zijn inspirerende gesprekken die soms uren duren. Wat opvalt, is dat ook zij het over de doorgeslagen individualisering hebben. Over de behoefte aan moreel leiderschap

voor heel het land. Al die mensen realiseren zich dat de ieder-voor-zich-politiek faalt. Ze zijn bereid met ons mee te denken. We werken aan een ‘Manifest voor de velen’. Met de waarden en belangen van al die gewone mannen en vrouwen als uitgangspunt, niet die van het grote geld en z’n vriendjes. *For the many, not the few*, zoals Jeremy Corbyn het zegt. Aan het einde van het jaar organiseren we een grote manifestatie.’

Ferdinand Domela Nieuwenhuis Buurtenbokaal

Op de Partijraad presenteerde Meyer een wisselbeker. Zijn SP'ers anders niet gemotiveerd? Meyer: ‘Jawel. Maar met een beetje

gezonde wedijver voor de sociale vooruitgang is niks mis. Het gaat om de Ferdinand Domela Nieuwenhuis Buurtenbokaal, bedoeld als stimuleringsprijs voor lokale SP-afdelingen die samen met buurtbewoners acties winnen. Elke maand volgt een nieuwe lokale SP-afdeling. De aller-allereerste winnaar is..... tromgeroffel... Veendam. Daar wonnen we samen met buurtbewoners een nieuw speelveld in de buurt. Een half jaar geleden was dat ondenkbaar. Een groot compliment voor onze actieve mensen in Veendam.’ ●

Tekst Diederik Olders

ZIJ MOGEN AL EERDER

In Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren zijn er al in november verkiezingen. De drie gemeenten gaan samen op in de gemeente Midden-Groningen – de naam verradt waar het ligt – en dus zijn er herindelingsverkiezingen. De SP-afdeling staat te popelen om met de campagne te beginnen: ‘De tomeloze energie van nieuwe mensen voedt mij ook weer.’

ELLY BROERSMA woont in Zuidbroek. Zij werkt bij een kringloopwinkel, als werkbegeleider van mensen met een taakstraf of een afstand tot de arbeidsmarkt. ‘Ik was al actief voor de SP voordat ik lid was. En nu zit ik sinds anderhalf jaar in het bestuur. Ik ben verantwoordelijk voor de campagne.’ Ze staat op nummer elf van de SP-lijst voor de herindelingsverkiezingen in november.

ROELF SWARTS werkt bij de Rijksdienst Wegverkeer en is gemeenteraadslid in Menterwolde. Hij is al lang lid en daarvoor was hij actief voor de PvdA: ‘Maar die, de PvdA dus, begonnen steeds meer op te trekken met de VVD en doen niks meer voor de mensen aan de onderkant van de samenleving. Ik ben eerst nog acht jaar in Bellingwedde raadslid geweest. Ik ben de man van de sponzen. Geef mij er duizend en ze zijn zo weg – met een gesprekje erbij natuurlijk.’ Swarts komt op nummer tien van de

SP-kandidatenlijst: ‘Ik gok op acht zetels. Als we dan wat wethouders moeten leveren, mag ik weer aan de bak.’

LIAN VEENSTRA is sinds 2014 wethouder in Menterwolde. Daarvoor was ze Statenlid in Groningen en scholer voor de landelijke SP. Sinds 2015 woont ze in Veendam – buiten de gemeente: ‘Met toestemming van de raad. Daarvoor woonde ik 17 jaar in Menterwolde; ik denk dat ik iedere brievenbus wel tien keer gezien heb, ik ken de mensen en zij kennen mij. Er zijn wat colleges gevallen en weer in elkaar gezet. Maar de SP bleek de stabiele factor. En het is ons gelukt om de chaos van de jaren hiervoor op te ruimen. Ik vind het stoer dat ons dat gelukt is, om als sterke gemeente op te gaan in de herindeling – een gemeente waar het op orde is.’

JULIA POLAT is nu raadslid in Hoogezand-Sappemeer. Niet van de SP, maar als afscheiding van Roodgewoon, een lokale linkse partij die lang geleden ontstond als afsplitsing van de SP. ‘Ik ben nu lid van de SP. De analyses van Roodgewoon waren meestal

hetzelfde als die van de SP.’ Polat heeft altijd als secretaresse gewerkt en staat voor de komende gemeenteraadsverkiezingen op plaats zes van de SP-lijst.

IDA KLAASSENS heeft net het havo-examen gedaan en is geslaagd. ‘Volgend jaar ga ik vwo doen voor twee jaar. Daarna wil ik robotica gaan studeren. Programmeren, bouwen, techniek; ik doe dat al vaak samen met mijn vader; zo hebben we al eens een robotarm gemaakt.’ Klaassens staat op nummer zes van de kandidatenlijst.

PETER VERSCHUREN woont in de stad Groningen en was daar eerder al wethouder. Hij is lid van de SP sinds 1973. Nu is hij wethouder in Hoogezand-Sappemeer. ‘Voor de verkiezingen van 2014 zat ik in de kandidatencommissie van de SP in Hoogezand-Sappemeer. Ik zei: jullie gaan maar drie zetels halen. Maar ze haalden

er vijf en werden royaal de grootste. Toen moest er ook een wethouder komen en ze vroegen mij daarvoor.' Niet vanwege zijn voorspellende gaven dus, maar het bevalt Verschuren prima: 'Het college zit vol met doodnormale mensen. Serieuze mensen zonder grote ego's. Dat is prima samenwerken.'

De herindeling van de gemeenten

'Ik ben nooit voorstander geweest van de herindeling – de SP in Menterwolde ook niet', vertelt Roelf Swarts. 'Maar die strijd hebben we verloren.' Peter Verschuren: 'De bevolking in Hoogezand-Sappemeer maakte het niet veel uit. In de raad was men wel voor.' Lian Veenstra: 'In Slochteren en Menterwolde werd dat wel anders beleefd. De discussie loopt al heel lang. De mensen in deze kleinere dorpen maakten zich zorgen dat je onder Hoogezand-Sappemeer gaat vallen, de grote gemeente. Dat je helemaal daar je Wmo moet aanvragen bijvoorbeeld. Maar daar zijn oplossingen voor – als SP willen wij dat toch al niet zo centraal organiseren.' Verschuren: 'In Slochteren was er ook nog angst om door Groningen opgeslokt te worden. Dan is Hoogezand-Sappemeer meer te overzien. Deze variant was de minst kwaai van de twee.'

Midden-Groningen

Verschuren: 'De nieuwe gemeente bestaat straks uit de stedelijke kern Hoogezand-Sappemeer, een oude industrie-gemeente. Met enorme teruggang in banen, dus veel werkloosheid. Slochteren is een hele grote plattelandsgemeente, allemaal kleine dorpen bij elkaar.' Veenstra: 'Menterwolde is zelf ook weer een verzameling van vier verschillende dorpen. In Muntendam, het grootste dorp, zie je dezelfde sociaal-economische achterstanden als in

Hoogezand-Sappemeer. In Meeden juist veel van oudsher boerenbedrijven. Noordbroek is heel lang een zwaar communistisch dorp geweest, met grote tegenstellingen tussen arbeid en kapitaal. En Zuidbroek is echt een forensendorp dat vroeger rijk was.'

De herindeling van de SP-afdelingen

Swarts: 'We waren er vroeg bij. We wilden snel gaan voorbereiden. We zijn nu al twee jaar één grote afdeling.' Verschuren: 'Het was een kans om een paar verzwakte afdelingen te versterken door samen te gaan. En dat konden we maar beter snel doen.' Veenstra: 'Er was al snel een gevoel dat we één afdeling waren. We hebben bijvoorbeeld voor de kandidatenlijst niet geselecteerd

op waar iemand vandaan komt. Gewoon de beste lijst gemaakt. Er staat niemand uit Menterwolde in de top 8 en dat is geen groot probleem.'

Aardbevingen en scheuren

Elly Broersma: 'De aardbevingen door de gaswinningen spelen hier minder dan iets noordelijker in Groningen. Daar zijn ze al jaren in gevecht met de NAM om hun gelijk te krijgen. Tegen de tijd dat wij bij het aardbevingsgebied kwamen, was er al een heel gevecht geleverd.' Swarts: 'Je hoort mensen wel zeggen dat dat een voorbeeld is waarom het een goed idee is om een grote gemeente te zijn: dan kun je een vuist maken naar Den Haag.'

Ida Klaassens: 'Niet alleen de gaswinning speelt hier. Er is ook nog de zoutwinning.'

Verschuren: 'Zoutwinning levert forse bodemdaling op, dat kan toch om 60 centimeter gaan; dat is flink. Mensen die net buiten de contouren van de gaswinning wonen krijgen wel scheuren, maar dat kan volgens de NAM niet door gaswinning komen. En dan wordt daar ook nog extra zoutwinning gepland. In die gebieden leeft het enorm. Maar in Hoogezand minder.' Julia Polat: 'Toch krijg je ook daar dat bijvoorbeeld nieuwe scholen allemaal aardbevingsbestendig gebouwd moeten worden. Dus dat komt nog wel.' Verschuren: 'En we hebben als college gelukkig nee kunnen zeggen tegen een vergunning voor zoutwinning bij Kiel-Windeweer.'

Windmolens

Veenstra: 'Muntendam en Meeden vallen buiten het officiële aardbevingsgebied, maar ze hebben wel scheuren in hun huizen. En die hebben nu te maken met een door het Rijk gepland enorm windmolenpark in hun achtertuinen. De SP moet samen met de bevolking strijden om te voorkomen dat de mensen, alleen maar zodat anderen veel geld kunnen verdienen aan zout, gas, windmolens, worden uitgebuit. De SP is vóór windenergie, maar hoe deze omwonenden behandeld zijn, kan echt niet. Ze hebben zelf alternatieven bedacht, met zonne-energie. Maar voor Minister Kamp is dat geen alternatief.' Broersma: 'Er ontstaat ook een tweedeling tussen de landeigenaren en de bevolking. De een krijgt er een smak met geld voor, de ander krijgt twee Martinitorens hoge windmolens vlakbij zijn huis.'

De campagne

Veenstra: 'Hoewel wij als SP hier aan de goede kant staan op die onderwerpen, zijn we absoluut niet de enige. Dus wij richten ons voor de campagne op voorzieningen in

Met de handen aan de gaskraan: Elly Broersma en Roelf Swarts zouden het wel weten.

de dorpen en buurten. Armoedebestrijding blijft voor ons altijd een belangrijk onderwerp. De sociaaleconomische omstandigheden in Midden-Groeninge zijn moeilijk. Als de landelijke overheid het nalaat, dan moet je als lokale overheid de hand uitsteken. Dat doen wij in het college, maar dat kan nog veel beter.'

Verschuren: 'Wij willen de campagne in met de leus "Praktisch en Sociaal!" Wij hebben laten zien dat als de SP bestuurt, dat er dan praktisch, en samen met de mensen, dingen veranderen. Dat het socialer wordt.' Klaassens: 'En hoe groter de SP, hoe praktischer en socialer het wordt.' Broersma: 'We hebben een heel campagneplan klaarliggen. Met natuurlijk de klassieke dingen zoals sponzen, posters, flyers en bijeenkomsten. Maar we gaan ook wat bijzonders doen. Dat mag je

niet in de Tribune zetten, want het is een verrassing. En er komt natuurlijk een superzaterdag, we hebben Emile al gereserveerd!'

Vorbereiden op de campagne

Swarts: 'De komende maanden zijn er overal jaarmarkten, in elk dorp op andere data. Daar staan we zeker ook. Ik met sponsjes natuurlijk. De onderwerpen bekijken we per dorp.' Broersma: 'In de nieuwe gemeente wordt onder andere het afvalbeleid op één lijn gezet. Wij vragen op zo een markt aan mensen: welk systeem willen jullie? Plastic zakken, containers, hoe veel containers, hoe vaak, enzovoort.' Polat: 'Ik ga proberen om in gesprek te gaan met alloctonen, die hier nog erg weinig lokaal politiek actief zijn. Bijvoorbeeld eens langs gaan in de moskee, wethouder erbij. Ik wil graag dat zij kennismaken met onze standpunten. Voor zover we ze niet

al tegengekomen zijn natuurlijk. Mensen zijn toch altijd weer blij verrast dat wij ook als er geen verkiezingen zijn langs de deuren komen. Dat we ook komen praten als er geen journalist bij is.'

Enthousiasme

Polat: 'Ik heb heel veel zin om samen te werken. Ik zit nu in mijn eentje als fractie in de raad. De samenwerking in de afdeling is nu al heel goed. Ik verheug me op wat we straks samen kunnen bereiken. Als de map met werklozen in de gemeente dunner wordt. Dat mensen ruimte hebben, wat te besteden hebben.' Broersma: 'Van samen campagnevoeren word ik blij. In de afdeling, samen folderen, organiseren. Straks een Superzaterdag waar we hopelijk heel de provincie Groningen leegtrekken met SP'ers die hier komen helpen. Ik word ook heel enthousiast van onze plannetjes – die je niet mag opschrijven in de Tribune...' Swarts: 'Ik zie met plezier de verjonging van de afdeling. Nieuwe jonge mensen, die toch de vergrijzing – nee de verzilvering van de afdeling tegengaan. We hebben een verleden en ook een toekomst. En met een paar kilo sponzen tijdens de campagne ben ik sowieso blij.'

Veenstra: 'Ik kan erg uitkijken naar de gesprekjes op straat, het campagnevoeren, bij mensen aanbellen. Maar ook daarna: het team bouwen voor de fractie. We hebben veel nieuwe mensen op de lijst. Daar komt toch een beetje de scholer om de hoek kijken. De tomeloze energie van nieuwe mensen voedt mij ook weer.' Klaassens: 'Ik heb juist zin om geschoold te worden. Om allemaal nieuwe dingen te leren. Om aan de slag te gaan met jongeren en de lhbt-gemeenschap. Ik vind het belangrijk om daar aandacht voor te hebben. Positieve aandacht.' Verschuren: 'Ik zal blij zijn als het 1 januari is en we één gemeente zijn. Dat je – als ze me nog willen als wethouder – dan af bent van het overleg met die twee andere gemeenten. Er is nu een stop op nieuw beleid door de herindeling en dat is echt een rem. De SP vindt bijvoorbeeld al lang dat mensen in de uitkering, die in een activerend traject zitten, ook beloond moeten worden. Nu moet ik dus wachten, en die mensen kunnen helemaal niet wachten.'

tekst en foto's Diederik Olders

FOTOREPORTAGE

RIJSTRAMP

Rijstboeren rond de Vietnamese Mekong Delta kampen met mislukte rijstogsten. Thi Loi (38), die al sinds haar dertiende rijst oogst, heeft dit nog nooit mee-gemaakt. 'In februari hebben we 1 zak rijst geogst. Vorig jaar was het nog 1.4 ton.'

Volgens deskundigen heeft de droogte te maken met klimaatverandering. Maar ook de geplande bouw van elf waterkracht-centrales in de rivier vormt een groot gevaar. De dammen stoppen de aanvoer van voedingsstoffen in het fijne sediment van de rivier, en de zee stroomt bij vloed dieper de delta in, waardoor de akkers in de uiterwaarden verzilten.

In de Mekong Delta voltrekt zich een natuurramp en een oplossing is nog niet in zicht. De Nederlandse overheid heeft enkele jaren geleden in samenwerking met de Vietnamese overheid het Mekong Delta Masterplan opgesteld, met hulp van Nederlandse waterdeskundigen en onder leiding van voormalig minister Cees Veerman. Het plan moet de modernisering van de landbouw bevorderen. Dit leidt echter weer tot een afname van biodiversiteit. Voor kleine boeren en vissers zal dit uiteindelijk resulteren in een verminderde toegang tot land en natuurlijke hulpbronnen. Kritische milieuorganisaties zoals het Nederlandse Both Ends werken daarom samen met regionale milieuactivisten in de coalitie Save the Mekong, die zich verzet tegen grote dammen in de rivier omdat die schadelijk zijn voor de ecologie en voor de lokale visserij.

www.bothends.nl

Foto's Justin Modd / Redux

Een week eerder eisten NZF-activisten de aandacht op in de Tweede Kamer – tot schrik van de beveiliging.

VERRASSINGSBEZOEK AAN PARTIJBUREAU CDA IN DEN HAAG

NZF VOERT DE DRUK OP

De ruim een kwart miljoen aanhangers van het Nationaal ZorgFonds blijven zich onvermoeibaar inzetten voor de sloop van het eigen risico. Tijdens het debat over de voorjaarsnota rolden NZF-activisten een spandoek uit in de Tweede Kamer. Een dag later bezochten ze het CDA: ‘Christendemocraten, denk aan uw verkiezingsbelofte.’

TERWIJL VLAKBIJ, aan het Plein, voor de zoveelste keer wordt geprobeerd de kabinetsformatie uit het slop te trekken, komen op een snikhete woensdag enkele honderden sympathisanten van het Nationaal ZorgFonds in een Haags café bij elkaar voor een doelgerichte demonstratie. Dat gebeurt een week voordat in de Tweede Kamer wordt gestemd over een voorstel om het eigen risico met honderd euro te verlagen. Er lijkt zich in dit stadium een overtuigende meerderheid af te tekenen, maar cruciaal zal de opstelling van het CDA zijn.

Lilian Marijnissen, zorgwoordvoerder van de SP, legt het nog een keer uit. In hun

verkiezingsprogramma beloven de christendemocraten een verlaging van 105 euro, maar de vrees bestaat dat die belofte in de formatieperikelen zal sneuvelen of over de zomer heen wordt getild. Je moet het ijzer smeden als het heet is, benadrukt Lilian, dus die eerste stap op weg naar afschaffing van het complete eigen risico van 385 euro moet nu worden gezet. En dat kan, want het parlement debatteert over de voorjaarsnota van het demissionair kabinet. Binnen die context stelt de SP-fractie het eigen risico aan de orde, de boete op ziek zijn. ‘Ook al is het kabinet aan het aftreden, dan nog hoeven wij in de Kamer niet op onze handen te zitten.’

Met nog zes dagen te gaan voordat de Tweede Kamer er een besluit over neemt, is het, zo vinden de actievoerders, de hoogste tijd om het CDA nog eens aan zijn verkiezingsbelofte te herinneren. Doet het CDA mee dan zal het aantal voorstemmers rond de 100 schommelen, ruim voldoende om de sloop van het eigen risico in gang te zetten. De druk op de Kamerfracties is behoorlijk opgevoerd. Iedere fractievoorzitter heeft inmiddels 50.000 e-mails van aanhangers van het NZF in zijn mailbox aangetroffen. Alleen het CDA wordt daarnaast vereerd met een persoonlijk bezoek van betrokken sympathisanten. Vanwege de regelgeving rond demonstraties mag de protestmars

naar het partijkantoor van het CDA niet in de schaduw van het Binnenhof beginnen. Het vertrekpunt wordt Paleis Noordeinde, dus daar verzamelen de troepen zich, nadat ze er in kleine groepjes ('pas op, wek niet de indruk van een samenscholing') naar toe zijn geslenterd.

Onder begeleiding van politie op citybikes, en met een drumkwartet in topconditie voorop, lopen de demonstranten de anderhalve kilometer naar het statige partijbureau van het CDA aan het Buitenvorm. Maria uit Amsterdam is in de voorste gelederen te vinden. 'Ik heb lang in de zorg gewerkt, totdat ik door de bezuinigingen mijn baan verloor. Ik weet uit mijn praktijkervaring hoe moeilijk het voor veel mensen is om dat eigen risico op te hoesten.' Haar stadgenoot Di Angelo: 'Er zitten culturele, sociaal-economische en politieke aspecten aan het zorgstelsel. Ik houd het simpel: zorg moet voor iedereen bereikbaar zijn.'

Aangekomen op de plek van bestemming belt Lilian Marijnissen aan. Hilde Westera, directeur van het CDA, doet open. Ze glimlacht vriendelijk, maar doet ondanks aandringen van Lilian geen enkele toezegging. 'Daarvoor moet je op het Plein zijn, ik kan alleen maar jullie boodschap overbrengen.' De strijdbaarheid van de demonstranten lijkt er niet onder. Straks staan filmpjes van de actie op de sociale media. Het is niet onopgemerkt gebleven. Zij vormen vandaag de kopgroep van ruim een kwart miljoen Nederlanders die het Nationaal ZorgFonds steunen.

Voordat de spandoeken worden opgerold en iedereen weer zijns weegs gaat, geeft Bob van Ravensberg, voorman van het NZF én fysiotherapeut, op de valreep een recent voorbeeld van het falende zorgstelsel. 'Een meisje kwam tijdens het skeeleren ongelukkig ten val en verbrijzelde haar pols. Ze zat versuft en met veel pijn op de stoep en werd erop gewezen dat ze bij gebruik van de ambulance haar volledige eigen risico moest betalen. Toen heeft ze er maar van afgezien en gewacht op haar vader. Dit was niet levensbedreigend, maar wel een uiterst pijnlijke toestand. En zo word ik elke dag met dit soort ervaringen geconfronteerd.' Lilian Marijnissen bedankt alle mensen die de moeite hebben genomen om voor dit 'verrassingsbezoek' aan het CDA naar Den Haag te komen en belooft dat ze alles uit de kast zal halen om het eigen risico omlaag te brengen. En dat zal dan nog maar het begin zijn. Het Nationaal ZorgFonds wil niet alleen af van het eigen risico, maar ook een voor

CDA-directeur Hilde Westera: Geen toezeggingen.

iedereen toegankelijk zorgstelsel zonder tweedeling. 'Zorg is wel even iets anders dan een auto kopen. Waarom ik dat zeg? Laatst maakte een VVD'er die belachelijke vergelijking.'

Zes dagen na de demonstratie leggen het CDA én de ChristenUnie het voorstel voor een lager eigen risico toch naast zich neer.

De beide partijen gebruiken de formatiebesprekingen als argument en halen dus zo bij voorbaat al een belangrijk onderdeel uit hun programma. De twee andere beoogde coalitiepartners, de VVD en D66, zijn altijd tegen het verlagen van het eigen risico geweest. •

tekst Robin Bruinsma • foto's Suzanne van de Kerk

> PRACHTIG PROTEST

Cadier en Keer, waar de SP haar 'eigen kilometer 61' heeft in het kader van de menselijke ketting voor sluiting van de onveilige kerncentrale in Tihange-Belgie. De SP pakt behoorlijk uit; met spandoeken, vlaggen en buttons maar ook met water, koeken en ... tomatensoep. De eigenaar van de manege stelt zijn terrein ter beschik-

king voor onze bussen en soepexpres. Een automobilist vraagt om een SP-protestvlag om op zijn huis langs de route te hangen 'Dat is wel het minste wat ik kan doen'. Enkele honderden mensen uit Aken-Oost zijn als eerste ter plaatse en reageren blij verrast op de SP-ontvangst. Daarna komen de SP'ers per bus, op de fiets of met de auto. Kamerlid Sandra Beckerman en partijvoorzitter Ron Meyer spreken de mensen kort toe. Dit is het begin van de

strijd en zeker de fondsen die ons pensioengeld in de kerncentrale investeren, zijn nog niet van ons af. Om 1 kilometer

mensenketting te vormen heb je 660 mensen nodig. In dit geval door een stukje dorp, een bospad en een aardappelveld. En dat gaat lukken met mannen, vrouwen, kinderen, baby's en honden. Om kwart voor drie sluit de ketting, applaus klinkt. Een feestelijk protest in een prachtige omgeving.

foto's Bas Quaedvlieg

> GEEN MANTELZORGBOETE AOW'ERS

Dankzij groot maatschappelijk verzet is de mantelzorgboete voor AOW'ers van tafel. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Een terecht besluit, want het verdient respect als mensen besluiten voor hun ouders te zorgen door ze in huis te nemen. Het was ronduit onrechtvaardig om dit te bestraffen

met een boete. Maar we zijn er nog niet: voor bijstandsgerechtigden bestaat de mantelzorgboete nog altijd. We gaan als SP door met de strijd tot die ook van tafel is, want mensen die voor elkaar zorgen verdienen respect, geen boete.'

foto: Suzanne van de Kerk

> SUCCES SP: NEDERLAND TEGEN EUROPESE MINISTER VAN FINANCIËN

Op initiatief van de SP zal Nederland zich actief verzetten tegen het voorstel voor een Europese Minister van Financiën. Zowel Macron als Merkel hebben dit voorstel al omarmd. SP-Kamerlid Renske Leijten (foto): 'De Europese Commissie wil dat de eurozone nog meer aan de leiband van de Commissie komt te liggen en heeft recent plannen gelanceerd voor een Europese minister van Financiën en een eigen budget voor de EU. Als het aan Nederland ligt, roepen we die financieel-economische integratie nu een halt toe.' Premier Rutte

gaf tijdens het debat aan dat hij zo'n Europese Minister niet wenselijk vindt, maar weigerde vervolgens om actief stelling te nemen in Brussel. 'Dit is precies waar het altijd misgaat met deze premier. Op Nederlandse bodem toont hij zich een waar Euroscepticus, maar als het erop aankomt slikt hij alle plannen van de Europese Commissie voor zoete koek.' Zijn eigen VVD-fractie stemde uiteindelijk gewoon voor, waardoor Rutte alsnog aan de bak moet in Brussel.

> ZIEKENHUIS HENGELO UITGEKLEED

Al jaren voert de SP Hengelo actie tegen de langzame ontmanteling van de ziekenhuiszorg in Hengelo door de Ziekenhuisgroep Twente (ZGT). Enkele jaren geleden werd bijvoorbeeld al de afdeling klinische verloskunde verplaatst naar Almelo. Een protestactie van de SP leverde bijna 10.000 handtekeningen op. Nu dreigt de Hengelse huisartsenpost te verdwijnen en de huisartsen vrezen zelfs dat de hele afdeling Spoedeisende Hulp (SEH) uit Hengelo verdwijnt. De SP heeft het initiatief genomen om het ziekenhuisbestuur op korte termijn uit te nodigen voor overleg met de gemeenteraad.

foto's Theresa van Twuijver©

> BLAUWE ENVELOP VOOR ROLLING STONES EN U2

De jongeren van ROOD probeerden half juni een afspraak te maken met Bono en Mick Jagger. Niet voor een handtekening, maar om eens te praten over hun belastinggedrag. De supersterren waren er niet, maar hun zaakwaarnemer op de Herengracht in Amsterdam wel. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'De Britse

Stones, het Ierse U2, grote bedrijven en rijke personen ontwijken elders belasting door geld door te sluizen of zich met een brievenbus in belastingparadijs Nederland te vestigen. Hier moet snel een einde aan komen. Jan met de Pet betaalt ook gewoon belasting.' En hoe minder Bono betaalt, hoe meer Jan moet lappen...

> GESJOEMEL MET PGB-GELDEN

Tegen de failliete Arnhemse zorginstelling De Zorgdrager, voor mensen met psychische problemen, tienermoeders en verslaafden, lopen verschillende onderzoeken omdat het vermoeden bestaat dat er met pgb-gelden is gesjoemeld. SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen wil van de staatssecretaris weten hoe de cliënten geholpen kunnen

worden. 'Die moeten hun huis uit, buiten hun eigen schuld', stelt zij. 'Je leest vrijwel dagelijks dat snelle jongens er met de zorggelden vandoor gaan. Als ik dan hoor dat de directeur van De Zorgdrager in een Maserati zou rijden, frons ik de wenkbrauwen. Dit is een exponent van de marktwerking in de zorg, daar moeten we van af.'

foto Suzanne van de Kerk

> BRANDWEER EN AMBULANCE DE DUPE

EenVandaag en NH Nieuws hebben ontdekt dat vijf Noord-Hollandse Veiligheidsregio's jaarlijks vele miljoenen betalen aan extern ingehuurd personeel. Externe medewerkers vingen er de afgelopen drie jaar 10.000 tot 27.000 euro per maand. En dat terwijl er op brandweer en ambulance steeds maar wordt bezuinigd. SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak wil dat er een landelijk onderzoek komt: 'Ik ben bang dat dit niet alleen een probleem voor Noord-Holland is, maar dat dit probleem in alle veiligheidsregio's speelt. Omdat daar allemaal dezelfde soort bestuurders zitten en ook overall een zelfde gebrek aan controle is. Dit is een mooi moment om schoon schip te maken.'

> JEFTA: FEESTWINKEL VOOR GROTE BEDRIJVEN

Na TTIP en CETA staat er weer een nieuw handelsverdrag op de Europese agenda: JEFTA, een handelsverdrag met Japan. Greenpeace ontdekte dat het opnieuw een verdrag is waarbij bedrijven alle ruimte krijgen om overheden die mens en milieu beschermen aan te klagen. Volgens SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur heeft de Europese Commissie weinig geleerd van de enorme kritiek op andere handelsverdragen: 'Het recht om zelf ons eigen beleid te mogen maken, zonder bang te hoeven zijn voor miljoenenclaims van buitenlandse bedrijven, wordt amper beschermd. Zelfs het Klimaatakkoord komt hiermee in gevaar.' SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink heeft een debat aangevraagd met minister Ploumen. Hij noemt het verdrag 'een feestwinkel voor grote bedrijven, ten koste van mensen en het milieu'.

> SP STEUNT STAKENDE JUFFEN EN MEESTERS

foto: Sandra Beckerman

Op de foto met voormalig basisschoolleraar Emile Roemer.

De stakende basisschoolleraars verdienen alle steun. Zij komen in actie voor een hoger, eerlijk loon en een lagere werkdruk. Meer dan terecht, stelt SP-leider Emile Roemer: 'Al jaren wordt de liefde voor het mooie vak van juf of meester gebruikt om maar niks te veranderen aan de werkdruk en het inkomen. Basisschoolleraars doen ontzettend belangrijk werk. Zij moeten de ruimte krijgen om dit werk te doen én een eerlijke beloning krijgen.' In heel Nederland staakten de leraren een uurtje, wat behalve wat ongemak voor ouders toch vooral veel begrip opleverde. Veel SP-afdelingen lieten

op sociale media zien dat zij achter de leraren staan, met taartjes, flyers en andere steunbetuigingen.

SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint stelt voor om een eerste, belangrijke stap te zetten. Hij wil dat het kabinet 500 miljoen euro beschikbaar stelt om de laagste salarisschaal in het basisonderwijs te verhogen. 'Het onderwijs schreeuwt om concrete maatregelen. Het kabinet mag dan demissionair zijn, wij zijn dat niet. Met dit voorstel nemen we een belangrijke eerste stap in de verbetering van de positie van basisschoolleraars. En dat is

hard nodig. Want het lerarentekort neemt halsoverkop toe, en lang niet genoeg mensen kiezen voor het onderwijs.' Ondanks stoere woorden van PvdA-minister Asscher, die nu al meer geld belofde voor het basisonderwijs, bleek dat partijgenoot Bussemaker – die over de onderwijsbegroting gaat – het volgende kabinet wil afwachten. Kwint heeft trouwens nog meer noten op zijn zang: zo stelt hij voor dat onderwijsassistenten extra hulp moeten krijgen zodat zij makkelijker doorstromen naar een baan als basisschoolleraar. Het primair onderwijs is in actie – de SP ook.

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

SAMEN STRIJDEN TEGEN SOCIALE DUMPING

Eurocommissarissen zetten tegenwoordig graag een sociaal gezicht op. Juncker sprak zelfs van een sociale AAA-status voor de Europese Unie. In werkelijkheid blijven ze voorstellen presenteren die slecht zijn voor werknemers en kleine zelfstandigen. Eerst moesten de vrachtwagenchauffeurs horen dat hun buitenlandse collega's geen drie maar een onbeperkt aantal binnenlandse ritten mogen gaan rijden in aansluiting op een internationale rit. Binnen

een periode van vijf in plaats van zeven dagen, dat dan weer wel, maar niettemin een garantie op wildwest-toestanden.

En nu is er het voorstel voor een e-card. Daarmee kunnen dienstverleners uit andere lidstaten laten zien dat ze aan alle voorwaarden voldoen: sociale zekerheid op orde, de nodige diploma's op zak en dergelijke. Daarbij moeten de nationale inspecties vertrouwen op controle door het land van herkomst: Polen controleert de Poolse dienstverleners en zo meer. Ondanks de berichten over diploma's, bijvoorbeeld voor het rijden met gevaarlijke stoffen, die in Oost-Europa gewoon te koop zijn, mag je daar straks dus niet meer op controleren. Want vertrouwen maar op de e-card.

Op 15 juli gaan we met vrachtwagenchauffeurs in gesprek in De Tweede Steeg, bij Amersfoort. Onze inzet is om samen met vakbeweging en iedereen die tegen sociale dumping is, een vuist te maken. Tot nu toe laat de Europese Commissie haar oren hangen naar de lobbyisten van de grote bedrijven. Ons protest moet daar dan ook luid bovenuit klinken: tegen liberalisering van het wegvervoer, en tegen de e-card. Brussel kan zich alvast schrap zetten: het wordt een hete zomer.

foto: Suzanne van de Kerk

HET SPOOKHUIS VAN DE VOLKSHUISVESTING

De druk op de woningmarkt wordt steeds groter en de sociale huursector komt steeds meer in de verdrukking. Om tot oplossingen te komen verzinnen creatieve geesten de meest absurde en soms ronduit griezelige visies, plannen en inzichten. Ze jagen huurders flink de stuipen op het lijf. Welkom in het Spookhuis!

FLEXIBILITEIT= OPZOUTEN

HAD JE MAAR minder moeten verdienen. Had je maar aan gezinsuitbreiding moeten doen. De Amsterdamse woningcorporatie Stadgenoot ziet het wel voor zich om huurders met zo'n boodschap... het huis uit te zetten. Natuurlijk niet in die bewoordingen, maar met behulp van een zogenaamd 'Wooncontract'. En natuurlijk niet omwille van een huisuitzetting, maar in het kader van 'flexibiliteit' die 'huurders van een sociale huurwoning een passende woning garandeert', zo meldt de corporatie op haar website. Verder wordt 'periodiek getoetst of een huishouden nog passend woont. De huur kan vervolgens naar boven of beneden worden aangepast aan het inkomen. Als blijkt dat de woning te groot, te klein of anderszins niet meer passend is, starten we een gezamenlijke zoektocht naar een passender woning.' Wie dat gaat beoordelen en aan de hand van welke maatstaven dat gebeurt, moet 'nog nader uitgedacht en uitgewerkt worden'. Oh ja; de 'flexibiliteit' is gedwongen. Geen trek in een andere woning? Pech gehad, je moet weg.

Dus gaan de kinderen het huis uit en woon je volgens Stadgenoot te groot? Code rood voor de huurder. Heb je zojuist een loonsverhoging gekregen die Stadgenoot te veel vindt? Slik! Echtscheiding? Uh-oh...

Weliswaar is er nog geen acute reden tot paniek, want het beoogde 'wooncontract' vereist een wetswijziging. Maar het is wel griezelig dat een grote speler in corporatieland (Stadgenoot heeft zo'n 30.000 woningen onder haar hoede) er tegenwoordig dergelijke ideeën op na houdt.

Nu zou je nog iets van empathie kunnen voelen voor Stadgenoot, als de woningcorporatie op haar site stelt dat 14 jaar op de wachtlijst erg lang is en de druk op de woningmarkt in de hoofdstad erg hoog is. Maar de opmerking 'bijbouwen biedt te weinig soelaas' misstaat totaal, als je weet dat Amsterdam onlangs aankondigde tot 2025 20.000 sociale huurwoningen bij te gaan bouwen. Wie dan nog pleit voor een dergelijke versoepeling van de huurbescherming, want daar praten we over, verdient zeker een plek in het Tribune-Spookhuis van de Volkshuisvesting. •

LIBERALE SPOKEN

'SCHEEFWONEN' betekent eigenlijk dat een ander om de een of andere reden vindt dat jij je wel wat duurders kunt permitteren. En dat je dat dan ook maar moet gaan doen. Of dat 'duurder' voor jou dan ook fijner, gezelliger en wenselijker is – dat doet er niet toe; de ander is pas tevreden als jij je huis verlaat en gewoon meer gaat betalen. Wie 'de ander' dan is? Nou, de VVD bijvoorbeeld. Deze partij opende onlangs frontaal de aanval op SP-Kamerlid Sandra Beckerman, omdat ze in een sociale huurwoning woont. De liberalen vinden dat Beckerman daar te veel voor verdient – of anders gezegd: niet arm genoeg voor is. Dagblad de Telegraaf betitelde haar woning zelfs als 'een gesubsidieerde residentie'.

Beckerman liet weten de VVD-charge als een compliment op te vatten: 'Ik ben er trots op om als volkvertegenwoordiger in een volkswijk te wonen, een wijk waarvan ik ben gaan houden.' Daarbij vraagt ze zich af waar de liberalen zich druk over maken: 'Opeenvolgende VVD-kabinetten hebben een kwart miljoen sociale huurwoningen vernietigd. Ruim 5 miljard, geld dat de sociale huurders samen hebben opgebracht werd van de corporaties afgenomen en verdwijnt via de verhuurderheffing in de staatskas. Villa's hingen gelijktijdig via de hypotheekrenteaftrek aan het subsidie-infuus van de overheid. De 10 procent met het hoogste inkomen kregen volgens de meest recente CBS-cijfers in 1 jaar tijd 4,26 miljard villasubsidie. Ruim een miljard meer dan wat er dat jaar aan huurtoeslag is gegeven.' Alles overziend vindt de VVD dus maar één ding: gewoon meer, veel meer betalen. En voor de toplaag is er die fijne villasubsidie. Soms best enge mensen, die liberalen. Of zien ze soms gewoon spoken? •

RATTEN, MUIZEN EN PREMIES

OPGELET, NU WORDT HET ÉCHT ENG. Ratten. Muizen. Afbrokkelende en scheurende muren, lekkages, water dat langs het behang naar beneden loopt als het regent. Schimmel. Asbest. Brrrrr... Geloof het of niet, maar huurders van woningcorporatie Portaal in de Nijmeegse wijk Zwanenveld hebben het allemaal. Op klachten wordt volgens hen niet gereageerd. Samen met de SP boden ze vorige maand een petitie aan Portaal aan. Ongeveer tegelijkertijd haalde Portaal het nieuws met iets heel anders. Uit de jaarstukken van de corporatie was namelijk gebleken dat vorig jaar 440.000 euro is uitgegeven aan vertrekpremies: 145.000 euro voor de vertrekpremie van de ex-directeur en 295.000 euro voor een afkoopsom voor – oh ironie! – de projectleider onderhoud! Sandra Beckerman trok meteen bij de regering aan de bel met de vraag of hier niets aan gedaan kon worden. Antwoord van minister Plasterk: Neu... •

MISTER X, DE GEHEIMZINNIGE INVESTEERDER

HET IS OP Z'N ZACHTST GEZEGD opmerkelijk: de gemeente Rotterdam wil 5,1 miljoen euro uittrekken voor de koop en sloop van 51 woningen in het zogenaamde Dahliablok in de wijk Feijenoord. Daarvoor in de plaats moeten dan 21 koopwoningen komen in de prijsklasse van rond de 250.000. Het rare is, dat er naar verluidt nog geen projectontwikkelaar in beeld is die die koopwoningen wil gaan bouwen; het risico ligt dus bij de gemeente. Welke geheimzinnige investeerder staat hier om de hoek, voor wie de gemeente bereid is een dergelijk risico aan te gaan? Los van genoemd bedrag – voor 5,1 miljoen euro kun je volgens SP-raadslid Querien Velter ook een hele wijk opknappen – is het de achterliggende gedachte die de aandacht trekt: de overheid die de particuliere woningvoorraad subsidieert. En hoe! Voor de realisering van 21 koopwoningen is Rotterdam bereid om zoals gezegd 5,1 miljoen op tafel te leggen, dat is ongeveer 240.000 euro per woning. 'De verhouding is hier helemaal zoek', zegt Querien Velter. Ze verwijst naar de talloze Rotterdamse huurders die kampen met

achterstallig onderhoud en corporaties die tegen hun financiële plafonds aanlopen. 'En dan investeert de gemeente zoveel geld om betaalbare woningen te slopen? Onbegrijpelijk.' En dan hebben we het nog niet eens gehad over de bewoners, voor wie niet zelden een horror-scenario klaarligt. De stad Rotterdam heeft in het kader van het zogenaamde Nationaal Programma Rotterdam-Zuid sloopplannen voor zo'n 35.000 woningen. Querien Velter: 'Veel mensen vinden verhuizen op zichzelf misschien niet zo erg, al willen de meesten het liefst in dezelfde wijk blijven of er later terugkomen. Maar ze krijgen een brief waarin staat dat over een aantal jaren hun huizenblok tegen de vlakte gaat. Wat volgt is jaren van onzekerheid over de toekomst: wanneer wordt er gesloopt, waar moet ik heen, en bovenal: kan ik dat nog wel betalen?' Als in de havenstad over sloopplannen gesproken wordt, stellen bestuurders en woningcorporaties vaak dat de woningen niet meer voldoen. Dat mag waar zijn, maar menig Rotterdammer voelt het anders: het zijn niet de woningen, maar wij als bewoners die niet meer voldoen. •

HAVENSTEDELIJKE DWALINGEN

wonen in de
hipste wijk
van Rotterdam?

Huren vanaf 635 euro

10 juni
open huis
Zwaanshals 368

In het Zwaanshalskwartier in het Oude Noorden komen regelmatig woningen leeg. En die verhuren we aan jou!

- Ben je tussen de 20 en 35 jaar?
- Ben je HBO'er, WO studerend of afgestudeerd?
- Wil je wonen in het hippe Oude Noorden?
- Verhuur je alleen en is jouw bruto jaar inkomen minimaal 22.200 euro?
- Verhuur je met meer personen (zonder kinderen) en is het gezamenlijk bruto jaarincome minimaal 30.150 euro?

Kom dan naar het open huis! 10 juni tussen 11.00 en 13.00 uur
Zwaanshals 368, Rotterdam-Noord

Huurprijzen zijn exclusief service- en stookkosten

Meer weten? www.havensteder.nl
www.facebook.com/Zwaanshalskwartier

HAVENSTEDER
wilt u wonen

HBO'ERS EN ACADEMICI zijn hip, prettig en goed voor de leefbaarheid. Mensen met een meer praktisch gerichte vakopleiding zijn dat allemaal niet; die zijn vooral slecht voor de reputatie van de wijk. Het zal je maar gezegd worden als timmerman, vrachtwagenchauffeur of loodgieter. Toch lijkt de Rotterdamse corporatie Havensteder selectie op opleidingsniveau aan te hangen. Tenminste, als we uitgaan van de folder die deze corporatie onlangs verspreidde. "Ben je HBO'er, WO studerend of afgestudeerd? Wil je wonen in het hippe Oude Noorden? Kom dan op 10 juni naar het open huis!", schreeuwt genoemde folder. 'Wij willen andere, nieuwe groepen aan de wijk binden. We zijn op zoek naar een prettige mix', motiveert woningcorporatie Havensteder in het AD de uitsluiting van lager opgeleiden. Het 'hippe' Oude Noorden had jarenlang niet zo'n beste naam, maar de wijk werd flink opgeknapt. 'Belwinkels en kapsalons hebben plaats gemaakt voor restaurants en kleine ambachtelijke zaakjes', zo beschrijft genoemde krant het resultaat van de opknappbeurt. Prachtig allemaal, maar wij vragen ons af: moeten de bewoners dan ook maar vervangen worden?

Na vragen van de raadsfracties van SP, D66 en GroenLinks tikte de gemeente Rotterdam de corporatie op de vingers. Maar wij vinden de dwalingen van Havensteder wel een hoekje waard in het Spookhuis van de Volkshuisvesting. •

HET BEGIN VAN HET EINDE

WIE DENKT DAT we de gevolgen van liberalisering en marktwerking zo onderhand wel kennen, moet als het om wonen gaat toch eens bij onze oosterburen gaan kijken.

Het Duitse woord 'Luxussanierung' klinkt eigenlijk best sympathiek: het suggereert grondige renovatie en modernisering van je woning. Klopt ook wel, alleen niet met jou als bewoner. 'Luxussanierung' is in Duitsland inmiddels een schrikbeeld geworden, voor talloze huurders het begin van het einde. Want in met name in 'hippe' – daar heb je dat woordje weer – steden als München, Hamburg, Berlijn en Dortmund vallen bij een toenemend aantal huurders brieven op de mat, waarin de verhuurder modernisering, luxe sanering dus, aankondigt. Nieuwe vloeren, nieuwe gevel, betere ventilatie, kozijnen van tropenhout; van alles moet er komen. Als je daar al op zou zitten te wachten, is dat natuurlijk best fijn. Alleen moet de huur dan wel omhoog. En niet te lui! Een huurverhoging van w50 procent is nog 'bescheiden'; een kwartiertje surfen op het internet levert de wetenschap op dat verdrievoudiging van de huur geen uitzondering is. Het meest extreme geval vonden we in de Berlijnse wijk Prenzlauer Berg: de Berliner Morgenpost maakte daar melding van een huurverhoging van 645 euro naar 2900 euro.

Kan dat allemaal zo maar? Eigenlijk is het antwoord gewoon ja. Volgens de Duitse wet mogen verhuur-

ders de kosten van de modernisering op de huurders afwentelen. Huurders kunnen protesteren en procederen, dat wel. Maar ondertussen is het wel gedaan met de rust en het woongenot; zeker als je burend de moed al hebben opgegeven en maar vertrekken. Dan woon je voor onbepaalde tijd in een bouwput. Het Duitse tv-programma Länderspiegel berichtte recentelijk over Dresden, dat zo'n tien jaar geleden het gemeentelijke woonbedrijf verkocht om uit de schulden te komen. De nieuwe verhuurder, het beursgenoteerde concern Vonovia, verhoogde de huren regelmatig en drastisch. En wil ook moderniseren. Bewoners van een flatje kregen te horen dat een balkonnetje noodzakelijk is. Bijbehorende huurverhoging: 48 procent. •

**Huurverhoging
450%**

Wie zich anno 2017 nog uitspreekt voor (nóg) verdergaande liberalisering van de huurmarkt, die verdient de meest prominente plek in het Spookhuis van de Volkshuisvesting. Helemaal op het eind, vlak voordat het karretje weer naar buiten komt. Nog één keer flink schrikken en griezelen en dan zijn we weer in de reële wereld. De bewoonde wereld.

tekst Rob Janssen

KANSAS

RIJKDOM DRUPPELT NIET NAAR BENEDEN

Gaat het beter met de economie en dus met iedereen als je de rijken rijker maakt? Nee, weet iedereen met gezond verstand. Toch blijven neoliberale aanhangers van dat idee altijd roepen dat als je het écht goed doet, het wél werkt. Totdat men in de Amerikaanse staat Kansas het experiment aanging...

IN KANSAS in de Verenigde Staten wonen veel mensen die afhankelijk zijn van de sociale zekerheid. Toch stemmen deze mensen in groten getale op de Republikeinen die sociale zekerheid de oorlog verklaren. Hoe komt dat toch? Vroeg Thomas Frank zich af in *What's the matter with Kansas?* (Wat is er aan de hand met Kansas?) De problemen van veel mensen zijn economisch, maar als puntje bij paaltje komt, stemmen ze op basis van identiteitskwesities. Euthanasie, wapenbezit, abortus en het homohuwelijk.

Zo zuiver mogelijk

Met zijn standpunten tegen homohuwelijk, euthanasie, abortus en voor wapenbezit werd gouverneur Sam Brownback in 2012 in deze staat met een ruime meerheid gekozen. Hij startte met een radicaal experiment in trickledown-economie. Dat is het idee dat rijken rijker maken, welvaart laat doordruppelen naar andere klassen. Als rijken meer hebben, investeren ze immers meer, en dat is goed voor de economie. Brownback bracht de neoliberale principes zo zuiver mogelijk

in de praktijk. 'Verlaag belastingen, elimineer regulering, krimp de overheid in, neem een stapje terug en zie hoe de economische groei aanzwelt', vatte Eugene Robinson het in *The Washington Post* samen. Zelf noemde Brownback het een "shot adrenaline in het hart van de economie in Kansas".

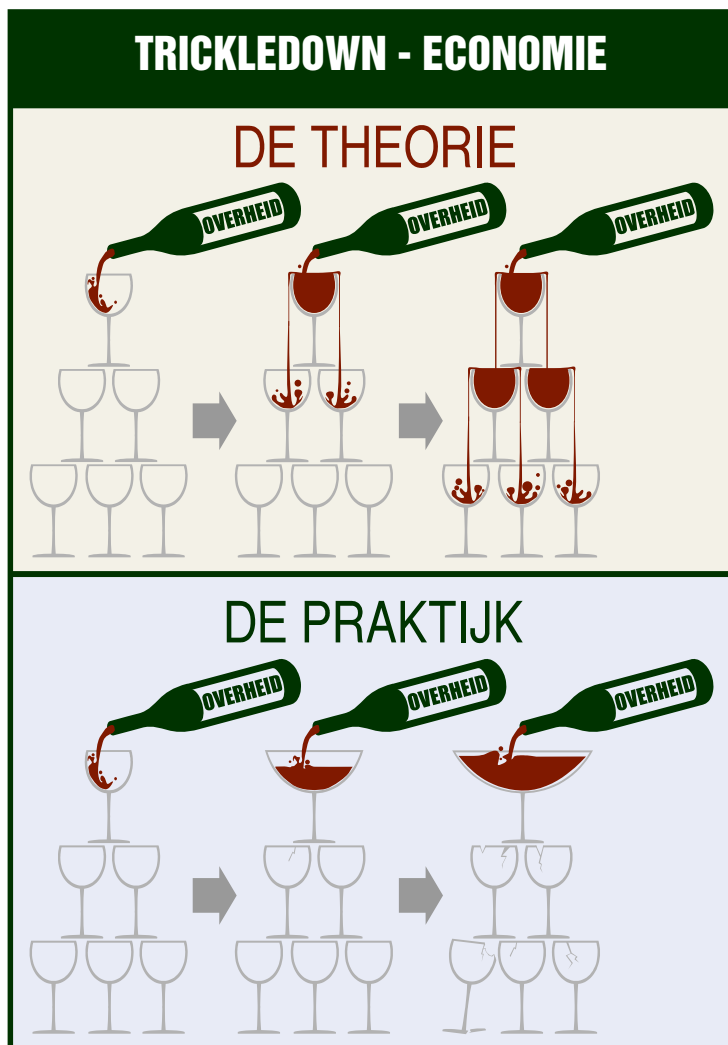
Geen groei en miljardentekorten

Het shot verlamde echter. Het opheffen van belastingen voor bedrijven deed geen extra bedrijven naar Kansas komen. Ook de belastingverlaging voor de allerrijksten leverde geen groei op. Kansas kreeg daarentegen te maken met miljardentekorten. Er werd bezuinigd op onderwijs en zorg. Daar kwamen mensen tegen in verzet. Zelfs de Republikeinen. Gouverneur Brownback had een veto nodig om te voorkomen dat zijn partijgenoten het belastingstelsel herstelden. Onlangs is zijn veto alsnog door het parlement aan de kant geschoven. De Republikeinen hebben zo korte metten gemaakt met de zuivere verwerkelijking van hun eigen idealen. Ze voerden een belastingverhoging in die \$600 miljoen moet opbrengen. De realiteit dwong ze zich niet langer ideologisch te verblinden.

Praktijk versus dogma's

Het zogenaamde trickledown-ideaal had al geen wetenschappelijke onderbouwing. Nu wijst ook de praktijk – nogmaals – uit dat armen er niet beter van worden als een rijke klasse rijker gemaakt wordt. De dogma's van neoliberale politiek staan te wankelen. De neoliberale consensus van de afgelopen dertig jaar wordt tegenwoordig betwijfeld door zijn eigen priesters. Het IMF en de OESO zijn er eerder al van teruggekomen dat bezuinigen op publieke diensten de economie verbetert. Het Centraal Planbureau stelt niet langer dat de economie groeit door het flexibiliseren van arbeid.

Ondanks de ingreep door het parlement in Kansas betalen de rijksten daar nog steeds minder belasting dan vóór Brownbacks verkiezing en de armsten meer. Zouden de volgende verkiezingen weer over identiteit gaan? •

tekst Eduard van Scheltinga
illustratie Diederik Olders (idee Left Wing UK)

‘SOLDAAT SCHIET, MAAR VRETEN MOTTEN WE HEBBEN VOOR ONZE KINDEREN’

HET AARDAPPELOPROER – MOEDERS OP PLUNDERTOCHT

‘SOLDAAT SCHIET, maar vreten motten we hebben voor onze kinderen.’ Op 2 juli 1917 ging aan de Oostelijke Handelskade in Amsterdam een moeder voor een groep militairen staan. Zij trok haar blouse open. En toonde zich aan de soldaten, met de uitnodiging om te schieten. Op deze dag begon in deze volksbuurt het ‘aardappeloproer’, waarin vrouwen massaal in opstand kwamen voor voedsel voor hun gezinnen. De jonge dienstplichtigen hadden de opdracht gekregen om te schieten, maar dat deden ze niet – de vrouwen hadden wel hun eigen moeder kunnen zijn. Door de oorlog die in 1914 was uitgebroken was de handel stil komen te liggen en de aanvoer van voedsel in gevaar gekomen. Vooral in de arbeidersbuurten – zoals de Oostelijke Eilanden in Amsterdam – brak honger uit en stierven kinderen aan ziekte en ondervoeding. Nederland verkocht levensmiddelen aan Duitsland, dat in oorlog was met onder meer België, Frankrijk en Engeland. Op maandag 2 juli 1917 demonstreerden meer dan duizend moeders op de Dam, waarna de vrouwen in groepjes al plunderend door de stad trokken. Vooral naar de pakhuizen en treinwagons op de Oostelijke Handelskade. Daar zochten zij naar aardappelen voor Duitsland, die zij opeisten voor hun eigen kinderen.

Je zwakte tot kracht maken

De Eerste Wereldoorlog was een diep drama voor de bevolking, maar ook voor de sociale beweging. Die wilde de arbeiders uit verschillende landen verenigen in hun strijd tegen het internationale kapitaal, maar nu vochten in de loopgraven arbeiders uit

verschillende landen tegen elkaar. Ook in het neutrale Nederland was er verdeeldheid. Veruit de meeste vakbonden, waaronder de NVV – de latere FNV – steunden de regering en stopten met acties en stakingen, in naam van het ‘landsbelang’. Maar de vrouwen in de volkswijken, die dagenlang in de rij moesten staan voor een rantsoentje aardappelen dat niet zelden bedorven was, hadden daar geen boodschap aan. Waar vakbonden tekortschoten om de belangen van mensen te verdedigen, bleken de informele netwerken in de buurten nog uitstekend te werken. Groepen vrouwen die niet accepteerden dat handelaren zich verrijkten met woekerprijzen, of aardappelen verkochten aan het buitenland, terwijl hun eigen kinderen ziek werden en honger leden. Groepen vrouwen die vooropliepen en hun zwakte tot een kracht maakten. Dit oproer kreeg overal in de stad navolging en leidde er ook toe dat hun mannen gingen staken, daarin gesteund door de radicalere vakbonden. Arbeiders in de haven en in de bouw, maar ook werknemers in de wapenindustrie, legden hun werk neer en deden mee aan de staking.

Moeders op plundertocht

Dat vrouwen het voortouw namen in protesten was zeker niet nieuw, al vele eeuwen gingen moeders in tijden van oorlog voorop in hongertochten. Zo begon het ook in juni 1917, toen in Amsterdam groepen van honderden vrouwen van pakhuizen naar dekschuiten trokken, op zoek naar eten voor hun kinderen. Op 28 juni waren er op de markt geen aardappelen te krijgen, waarna vrouwen een aardappelschuit plunderden

die bestemd was voor de soldaten van het garnizoen. Op 30 juni trok een groep van meer dan 500 vrouwen van de Oostelijke Eilanden naar het stadhuis, om zich te beklagen over het veel te kleine rantsoen van nog geen kwart kilo bedorven aardappelen per gezin. Daarna trokken ze naar de Oostelijke Handelskade, waar de treinen stonden met de aardappelen voor Duitsland. Op 2 juli begonnen de plunderingen en de dagen daarop de stakingen. Nieuwe militairen werden naar de stad gebracht, die wel bereid bleken om op de eigen bevolking te schieten. Deze dagen vielen er tien doden en honderden gewonden. Maar de protesten hadden toch succes: op 5 juli kreeg de stad een nieuwe lading aardappelen, die even de ergste honger zou stillen. Een rantsoen van een halve kilo per persoon.

Voorbeeld van emancipatie

De moeders van toen zullen nooit hebben kunnen bedenken hoe de Oostelijke Eilanden en de Czaar Peterbuurt honderd jaar later zijn veranderd. De oude arbeidersbuurt is een gerenoveerde wijk geworden voor de middenklasse – mensen eten hier nog maar nauwelijks aardappelen. De overvloed is zo groot dat in de Czaar Peterstraat een restaurant ‘Instock’ is, waar chefs je een chique maaltijd voorzetten van voedsel dat andere mensen hebben weggegooid. In deze buurt is in het verleden veel gestreden en veel gestaakt. Denk aan de Spoorwegstaking van 1903, toen medewerkers van de spoorwegen staakten tegen de uitbuiting van hun medearbeiders in de havens. En de Zeeliedenstaking van 1911, gericht tegen de komst van nog goedkopere Chinese arbeiders die onze eigen mensen moesten vervangen. De buurt speelde ook een centrale rol in de Februaristaking van 1941, tegen de deportatie van joden uit Amsterdam. Ook na de Tweede Wereldoorlog hebben moedige vrouwen en mannen in deze buurt gestreden voor onze vrijheid en onze welvaartsstaat. Op 2 juli sta ik even stil bij het aardappeloproer. Omdat de moeders van toen nog steeds een voorbeeld zijn. Deze vrouwen gingen voorop in een tijd van oorlog en repressie. Zij klaagden niet alleen, maar namen hun lot in eigen hand. En zijn daarmee een voorbeeld van emancipatie. ●

tekst Ronald van Raak

HET ÉCHTE ALTERNATIEF, IN SPANJE EN NEDERLAND

POLITIEK VAN ONDEROP

Wat hebben Amsterdam, Madrid en Barcelona met elkaar gemeen? In alle drie de steden bestuurt een politiek buitenbeentje met een linkse agenda. In Madrid en Barcelona levert links zelfs de burgemeester. SP-wethouder Laurens Ivens wisselde in Amsterdam ervaringen uit met collega Xavi Ferrer, uit Barcelona.

HOE BESTUUR JE zonder je wortels te verliezen? Hoe blijf je actief op straat, als je elke dag in het stadhuis wordt verwacht? Hoe krijg je de ambtenarij mee met je plannen? Laurens Ivens en Xavi Ferrer, van *Barcelona en Comú* (Gemeenschappelijk Barcelona), herkennen zich voortdurend in elkaars problemen – en oplossingen. Ze zaten samen in een panel rond de presentatie van het boek 'Podemos. Nieuwe linkse politiek in Spanje,' van en met Frans Bieckmann. Podemos is de politieke koepel van sociale bewegingen in Spanje. Landelijk haalde ze in 2015 dik 20 procent van de stemmen bij de parlementsverkiezingen. In Barcelona werd het burgerplatform *Barcelona en Comú* zelfs de grootste partij.

Zo verander je niets

'Ik was gisteren op een feestje...', begint Laurens Ivens een antwoord, als de zaal wat

begint te gniffelen. Ivens glimlacht. Natuurlijk, een wethouder hoort niet op feestjes te komen. Te druk met besturen. Precies dat soort dingen wil Ivens veranderen. Een wethouder komt wél op feestjes, juist om te horen wat er speelt. Of als er een succes te vieren valt, zoals gisteren, met de bewoners van een buurt in Amsterdam-Noord die voor sloop behouden blijft.

Ferrer kent net zo'n ervaring. Toen Ada Colau, de nieuwe burgemeester van Barcelona, haar eerste werkdag begon, bleek haar agenda al volgepland. Per dag had ze twee uur eigen tijd. Zo verander je niets in de stad, dacht Colau, die haar eigen agenda overnam. Ook Ivens moest zijn weg even vinden in het openbaar bestuur. 'Voor mijn eerste taak, de Woonvisie maken, kreeg ik stapels rapporten. Allemaal van topkwaliteit, daar gaat het niet om, maar ik dacht: eerst maar eens de straat op.' Zijn ambtena-

ren keken raar op, zegt hij, maar leerden de strategie waarderen. 'Als je op straat heel wat anders hoort dan in de rapporten, dan klopt er iets niet.'

Modaal salaris

Het probleem van een ingeplande agenda, zegt Ferrer, is de ongelijke toegang tot de macht. Als ambtenaren bepalen met wie je spreekt, krijgen professionele lobbyclubs en bedrijven veel meer gedaan dan gewone burgers. Dat is een van de weeffouten in de democratie die Barcelona en Comú recht probeert te zetten.

Daarbij wil Ferrer van het beeld van de stugge ambtenaar af. Een ambtenaar doet graag mee met de verandering, zegt hij, als je uitlegt wat je wil als burgerplatform en waarom. 'En belangrijker nog: we proberen ambtenaren precies te laten doen waar ze lol in hebben. Iemand wiens werk geluk-

Discussie over verandering van onderop.

'Een principe als: wij vinden mensen belangrijker dan geld, dat maakt de discussie toch een stuk eenvoudiger'

kig maakt, werkt beter – dus vragen we wat iemand wil doen, en schuiven we met rollen.’

De SP en Barcelona en Comú hebben meer herkenningspunten. Bijvoorbeeld over de eigen salarissen, die beide partijen flink verlaagden. Bestuurders van de SP, als Kamerleden en wethouders, verdienen het loon van een ervaren docent op een middelbare school. Zo vergeten ze niet hoe je met een modaal salaris rondkomt. Barcelona en Comú verlaagde het salaris van de burgemeester naar 2200 euro per maand. Binnen de partij verdient iedereen tussen de 1800 en 2200 euro, zodat niemand zich belangrijker voelt. Ook de SP houdt de verschillen in salarissen klein. De hoogste salarissen zijn nog niet het dubbele van de laagste in de partij. Ter vergelijking: in een gemiddeld Nederlands bedrijf verdient de directeur 17 keer het salaris van de laagstbetaalde werknemer, in multinationals is dat honderden keren.

‘Al die -ismes’

Zijn er ook verschillen? Jazeker. Barcelona en Comú is een burgerplatform dat meedoet aan de verkiezingen, geen politieke partij. Je kunt er dus geen lid van worden. Er is geen ideologie, geen programma. Volgens Ferrer zijn ‘al die -ismes’, ‘iets uit de twintigste eeuw’. Zijn beweging wil nieuwe instituties, los van de oude ideologieën. ‘We willen echte democratie. Hoe precies, dat kunnen we niet van tevoren weten. We bouwen vanzelf op wat we willen, daar moet je niet bang voor zijn.’ Volgens Ivens is een ideologie juist verrekte handig, als uitgangspositie voor alledaagse vraagstukken. ‘Een principe als: wij vinden mensen belangrijker dan geld, dat maakt de discussie toch een stuk eenvoudiger.’ Alleen al de politieke praktijk van de Spaanse bewegingen - van onderop, met de nadruk op verandering samen met de mensen - staat ideologisch recht tegenover het neoliberalisme dat van bovenop afgedwongen wordt. Maar -ismes of niet, verandering van onderop kán en móét - en de SP heeft in Spanje medestanders in die strijd. •

tekst Remco Bouma

PODEMOS EN SPANJE

Op 15 mei 2011 overnachtten er 40 jongeren op Plaza de Sol, het centrale plein van Madrid. Een dag later waren het er 300. Weer een dag later 20.000. ‘We wisten niet wat ons overkwam,’ zegt Miguel Arana, die er vanaf de eerste dag bij was. Hij was twee dagen eerder in De Zwijger, om over de Spaanse transitie te vertellen. Nu levert de protestbeweging die toen de pleinen bezette, de burgemeesters van Barcelona, Madrid en nog veel andere Spaanse steden.

Voor de mensen, niet voor de banken

‘De Arabische lente was net begonnen,’ zegt Arana. In landen als Egypte, Libië en Syrië hielden duizenden burgers de pleinen bezet om democratie te eisen onder een dictator. ‘We dachten: dat kunnen wij ook.’ De pleinbezettingen in Spanje waren het begin van de 15 mei-beweging, die later de basis vormde voor Podemos en burgerplatforms als Barcelona en Comú. De eisen waren: een politiek die er voor de mensen is, en niet voor de banken, een kleine bovenklasse, en de multinationals. De pleinen werden ontruimd, maar de geest was uit de fles. We kunnen wél het verschil maken, ervoeren de Spanjaarden, als we ons verenigen. De sociale bewegingen bleven doorgaan, mensen op pleinen bleven de directe democratie opnieuw uitvinden. Toen Podemos werd opgezet als hun politieke koepel, kreeg de partij dik 20 procent van de stemmen. In het Europees Parlement zit Podemos in dezelfde groep als de SP.

Zoektocht naar directe democratie

Hoe kon de beweging zo groot worden? Twee redenen, zegt Arana. Eén: de enorme heftigheid van de economische crisis, na 2007, die bijna iedereen raakte. Met een werkloosheid van 25 procent – onder jongeren zelfs 50 procent – bezuinigde de Staat op uitkeringen. Maar de werkloosheidsuitkering duurde nog maximaal twee jaar. De enige uitkering die niet ophield was de AOW, waar hele families van overleefden. Twee, en daaraan gekoppeld: een diepe afkeer van de traditionele politiek. Die had het voortdurend over de noodzaak van bezuinigen, maar zorgde ondertussen goed voor zichzelf en hun contacten. Banken werden gered met publiek geld, terwijl ze mensen uitzetten die hun hypotheek niet meer konden betalen. Eenmaal uitgezet, en dakloos, moesten mensen hun hypotheek nog afbetalen, terwijl de bank het huis alweer in bezit had. Dit riep zoveel weerstand op, dat groepen burgers de deuren van huizen gingen blokkeren als de politie een huis wilde ontruimen. Overal in de samenleving ontstonden platforms en bewegingen van verontwaardigde burgers die zelf gingen doen wat ze rechtvaardig vonden, omdat de politiek het niet deed. Vanaf daar was het een kleine stap naar de pleinbezettingen en de zoektocht naar directe democratie.

LINKSVOOR **'IK KREEG METEEN EEN KWAST IN MIJN HAND GEDRUKT'**

Op Marnicq Jacobs (20) uit Leeuwarden kun je bouwen. Voor zijn familie en beste vrienden staat hij altijd klaar. Hij is op en top Leeuwarder, trots op de stad waar hij is geboren en getogen: 'Een stad met veel gezelligheid en culturele rijkdom. Zoals de toren van Oldehove. Wist je dat die nog schever staat dan die van Pisa? Maar Leeuwarden is ook een van de armste steden van Nederland. Daar moet zeker wat aan gedaan worden. Dat maakt mij extra gemotiveerd om ROOD en de SP hier groot te maken.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid?**

'Een jaar. Ik ben contactpersoon voor ROOD Leeuwarden en bestuurslid van de lokale SP-afdeling.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik zit op de Thorbecke Academie, richting Bestuurskunde en Overheidsmanagement. Daarnaast help ik regelmatig mijn vader in zijn winkel. Hij verkoopt T-shirts. Allerlei verschillende, waaronder shirts met opdruk van lokale kunstenaars.'

› **Wat is jouw SP-moment?**

'De binnenkomst! Ik wist al dat ik links was, maar ik twijfelde nog bij welke partij ik me thuis voelde. Bij de SP kreeg ik meteen de eerste dag een kwast in mijn hand gedrukt. Of ik even wilde helpen met het maken van een banner voor een actie tegen kinderarmoede. Ik vond de sfeer meteen heel gezellig en positief, precies wat ik zocht.'

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

'Dat is zonder twijfel Magic: The Gathering.'

Een kaartspel met fantasiewezens, een beetje zoals Pokémonkaarten. Ik speel het graag met vrienden. Gezellig een avondje aan de keukentafel, biertje erbij. Door een combinatie van geluk en strategisch denken probeer je je tegenstanders te verslaan. Er zijn ook allerlei accessoires voor te koop, zoals extra bijzondere, glimmende kaarten. Die zijn soms best duur.'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Hahaha, je bedoelt of ik à la Thierry Baudet ergens een bosje lavendel heb hangen om aan te ruiken en me in de Provence kan wanen? Zo ben ik echt niet, hoor! Na mijn eindexamen heb ik wel flink gereisd. Naar Zweden voor een cursus debatteren, en naar Bulgarije en Georgië, met oude treinen en lokale busverbindingen. Een zware manier van reizen, erg leuk ook, maar echt een favoriete plek heb ik er niet aan over gehouden. Weet je, in goed gezelschap vermaak ik me overal wel prima. Ik zie wel waar ik in de toekomst nog terecht kom.'

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

SMAKEN VERSCHILLEN

'k Vraag me af of Martin Ros een boek heeft gelezen van Griet op de Beeck. In het interview in de Tribune van juni zegt hij over haar: 'Leuke vrouw, meer niet.' Dit doet me zeer. Ik heb alle drie haar boeken gelezen; zij is een geweldige schrijfster. Hij zou eens naar de aflevering moeten kijken van Zomergasten waarin zij vorig jaar te gast was. Dit moest ik even kwijt.

Cisca Beerends

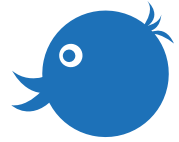
LINKS MOTORBLOK

Er is nu een historische kans om te komen tot politieke samenwerking tussen SP, GroenLinks en PvdA. Die laatste partij is sterk verzwakt en geen van de linkse partijen heeft zich verbonden aan een

rechtse regeringscoalitie. Om de macht van rechts (met name de VVD) te breken is een links 'motorblok' nodig. Zou het niet mooi zijn als we met deze drie partijen de kiezers over vier jaar een links kernprogramma van 20 punten kunnen voorleggen? Dan hebben mensen echt iets te kiezen. Voor andere partijen wordt het dan wellicht gemakkelijker om zich bij dit links blok aan te sluiten. Het voorbeeld van linkse samenwerking in Scandinavische landen laat zien dat er mogelijkheden zijn, tot aan regeringsdeelname toe. Gaan we dit oppakken of blijven we volharden in onderlinge concurrentie (rechts smult hier van) en gezamenlijke electorale stilstand of achteruitgang? Dan blijft rechts zeker voor lange tijd aan de macht en zijn gewone mensen weer de dupe.

Willem van Meurs, Boxtel

DAT JE
'T WEEET

Asha ten Broeke @ashatenbroeke
"verzoekt de regering, ervoor te zorgen dat er voldoende behandelplekken zijn voor kinderen in acute psychische nood"

D66/CDA/VVD/CU: neuh...

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank-identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune juli / augustus 2017

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

DE SP-ZOMERPUZZEL 2017

Met dit jaar als thema 'Duurzame Ontwikkeling' is de zomerpuzzel van de Tribune opgedeeld in 13 categorieën, telkens bestaand uit 2 vragen. De vragen onder a. hebben iets te maken met Initiatieven en de vragen onder b. met Architectuur. De beide vragen (a. en b.) binnen elke categorie geven eenzelfde letter als oplossing. In totaal zijn er dus 26 vragen, voor een totaal van 13 oplossingsletters. Het antwoord is een woord bestaand uit deze 13 letters. Van iedere categorie dient u de bijpassende letter over te brengen naar het gelijkgenummerde hokje in de tabel genaamd 'Oplossing'. Bij iedere vraag staat verder tussen teksthaakjes aangegeven op welke plaats in het antwoord de letter voorkomt. Eventuele leestekens tellen mee als afzonderlijke letters; spaties niet. Een 'IJ' is 1 letter.

Voorbeeld: De gezochte letter in '10e van 5+2+5 (letters)' bij het fictieve antwoord 'Karel de Grote' is een 'o'.

De fotosetjes: a. is altijd de afbeelding links; b. is rechts.

U kunt uw oplossing (alleen het woord van 13 letters uit het schema) opsturen naar de redactie van de Tribune.

Goede vakantie en veel puzzelplezier!

CATEGORIE 1

- Op deze dag in een bepaald jaar heeft de mensheid zoveel grondstoffen verbruikt als de aarde dat volledige jaar kan opbrengen, en verwerken aan afvalstoffen. In 2016: 8 augustus. [4e van 5+9+3; Engels]
- Zolang de vogels niet de bijen en hommels eten, en de padden de egels met rust laten, is dit een vredig schaakstuk. [8e van 12]

CATEGORIE 2 (EERSTE FOTOSET)

- Vorm van maatschappelijk produceren en consumeren waar al bij het ontwerp van een product rekening gehouden wordt met hergebruik van grondstoffen. Verwant aan 'Cradle to Cradle'. [10e van 10+8]
- Kunnen Paulus, Zaterdag of Gimli even open doen? [3de van 9]

2A

2B

CATEGORIE 3

- Een paar meter diep in de grond, 8 kilometer hoog in de lucht, en tot 11 kilometer diep in zee. Hier zit al het leven. [3e van 8]
- 100x100mm, opbrengst 25watt, bestaand uit 3 keramische lagen en bestand tegen hitte tot 980c – zelfs een hippe naam ontbreekt niet! [4e van 5+3; Engels]

CATEGORIE 4

- 92/43/EEG van de Raad: bescherming van soorten die van Europees belang zijn draagt bij aan het waarborgen van biologische diversiteit. [1e van 15]
- Architecten op bezoek waar tomaten welig tieren, om wat zuinigheid af te kijken. [7e van 13]

CATEGORIE 5 (TWEDE FOTOSET)

- Destijds Noorse premier gaf naam aan rapport commissie WCED (1987). Conclusie: milieuproblemen zijn het gevolg van armoede (in één deel v.d. wereld) gecombineerd met niet-duurzame consumptie en productie (elders in de wereld). [4e van 10; achternaam]
- Stapelmuren en weinig onderhoud aan planten lijkt toch niet een afvalberg... [4e van 8]

5A

5B

CATEGORIE 6

- 'Samen sneller duurzaam'. Slogan van Nederlandse organisatie voor snellere verduurzaming. Haar naam drukt de spoedeisende aard van dit ideaal uit. [4e van 7]
- In het middelpunt thuis flink flexwerken om uw apparatuur aan de prut te houden. [19e van 19]

CATEGORIE 7

- a. Eenheid bestrijdt stroperij in Balula Natuurreservaat, Zuid-Afrika. [2e van 5+6; Engels]
- b. Ondergronds rendement: hiermee onttrekken we warmte aan het riool. [12e van 19]

CATEGORIE 8 (DERDE FOTASET)

- a. Organisatie voor goed bosbeheer. Verleent keurmerk aan hout, houtproducten en papier. Wereldwijd ondersteund door overheden, bedrijven en milieu-organisaties. [2e van 3; Engelstalige Afk.]
- b. Laag-bij-de-gronds en half-geautomatiseerd zijn het toch nog mensen-die-dingen-uithalen. [4e van 11]

8A

8B

CATEGORIE 9

- a. Nederlands-Vlaamse tak van het Britse 'Earth First!' voert 'directe ecologische actie': natuurbescherming middels acties voor natuur en milieu. [5e van 11]
- b. Een oude bekende: niet slopen maar hernieuwen. [3e van 9]

CATEGORIE 10

- a. De idee dat de mens geen eigenaar van de aarde is – stoffelijk noch onstoffelijk – maar deze slechts in bruikleen heeft (van God) en wijs dient te beheren. [13e van 16]

- b. Werkt als het waait, en wel zonder wieken. De naam suggereert iets kleins maar dat valt wel mee. Oscillatie is het geheim. [3e van 16]

CATEGORIE 11 (VIERDE FOTASET)

- a. "Ik ben makelaar in koffi, en woon op de Lauriergracht, No 37." Toch maar mooi een bekend keurmerk geworden. [7e van 3+8]
- b. Hierin ligtrappend snelverplaatsen! [2e van 10]

11A

11B

CATEGORIE 12

- a. 'Liever vandaag actief dan morgen radioactief'. Antikernenergieorganisatie geeft informatie en beheert de 'Smiling Sun Shop' – van het beroemde lachende zonnetje. [2e van 4; Engelstalige Afk.]
- b. Slangen? Slingeren! Of toch zigzaggen... Nou ja, van alleen appels & peren bak je zo'n bescherming niet. [4e van 9]

CATEGORIE 13

- a. Laat een metertje grond langs de afwatering met rust. Geen bewerking of mest geeft de moerasplanten weer een kans. De boer krijgt een vergoeding. [9e van 17]
- b. Duin kat duikt na, uit dank. [4e van 7]

Oplossing												
12	5	8	11	10	13	2	9	4	3	1	6	7

OPLOSSINGEN JUNI 2017

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Basiskennis 7) Poppenkast 9) Opa 10) Wegmarkering 12) Shopper 13) Citadel 14) Surfpak
- 15) DB 17) Data 18) Adem Pauze.

Verticaal

- 1) Diepgravend 2) Het kort houden 3) Bint 5) Atoomkracht 6) Wapenrok 8) Gespied 11) Gipsplaat 16) Bar.

CITATENRAADSEL

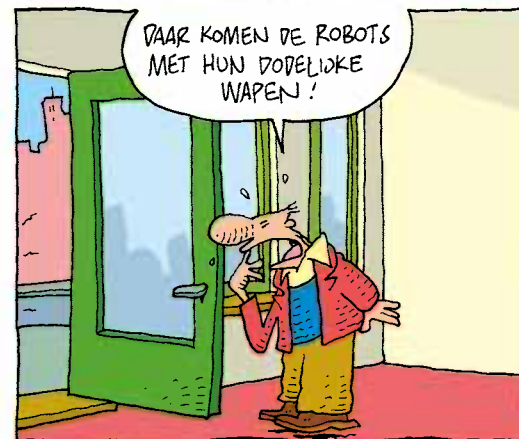
1	W	I	L	D	E												
2			B	U	R	K	E										
3				M	A	R	X										
4	K	A	K	U	Z	O											
5		W	E	L	L	S											
6							C	O	E	N	E						
7								D	E	D	D	E	N	S			
8							S	P	A	A	K						
9								H	A	U	P	T	M	A	N	N	
10								W	A	S	H	I	N	G	T	O	N
11									F	A	U	C	H	E	R		
12									G	A	L	I	A	N	I		
13										M	A	S	O	N			
14										C	H	A	M	F	O	R	T
15											W	E	B	E	R		

- 1 (Oscar) Wilde
- 2 (Edmund) Burke
- 3 (Karl) Marx
- 4 (Okakura) Kakuzo
- 5 (Herbert) George Wells
- 6 (Philippe de) Coene
- 7 (Theo A.J.) Deddens
- 8 (Paul-Henri) Spaak
- 9 (Gerhart) Hauptmann
- 10 (George) Washington
- 11 (Daniel) Faucher
- 12 (Ferdinando) Galiani
- 13 (Jackie) Mason
- 14 (Nicolas) Chamfort
- 15 (Max) Weber

De winnaar van juni is Erika Blok uit Spijkenisse.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 30 augustus 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 8 • september 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

SCHULDIG VAN DOCUMENTAIRE NAAR ACTIE

VREEDZAAM VERZET IN MAROKKO

THUISZORG WINT EERSTE SLAG LOONSTRIJD

Arend van Dam

VERKIEZINGEN PARTIJBESTUUR 2018-2019

Conform het besluit van de partijraad van 24 juni kunnen al onze leden tussen 3 en 10 januari 2018 vanuit hun afdeling een stem uitbrengen op de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur 2018-2019. Dat treedt in functie na ons XXIII congres op 20 januari 2018, waar de uitslag van de verkiezingen bekend wordt gemaakt. Op de partijraad van 23 september stellen we de commissie in die het congres gaat voorbereiden en de commissie die met een kandidatenvoordracht gaat komen.

Leden die zich willen kandideren voor het partijbestuur kunnen dat doen door tussen 28 september en 20 oktober een brief te sturen naar secretariaat@sp.nl. Op SPnet vind je nadere informatie over de profielen van partijvoorzitter, algemeen secretaris (beiden in functie gekozen) en de algemeen bestuursleden.

Voor vragen kun je contact opnemen met algemeen secretaris Hans van Heijningen (hvheijningen@sp.nl of 06-22101830)

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

MAAK DE SP ROOD-ER

ROOD, jong in de SP, organiseert zondag 15 oktober weer de 'Kleur je afdeling ROOD'-scholing. Hoe betrek ik jongeren? Hoe maak ik ROOD-leden actief? En hoe ondersteun ik de ROOD-groep? Allemaal vragen die aan bod zullen komen. Afdelingen worden hiervoor uitgenodigd de komende tijd.

Maar als je ongeduldig bent, alvast vragen hebt of wilt zorgen dat jouw afdeling hiermee aan de slag gaat, neem dan contact met ons op via rood@sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Rob Janssen
Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Bas de Meijer
Suzanne van de Kerk, Nynke Vissia
Cees Wouda

Foto cover
Cees Wouda

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

De thuiszorg voorop voor meer loon: wie volgt?

4

Schulden

De een z'n schuld is de ander die z'n zakken vult

6

Affaire

Het Boxmeerse Hansa-gehanes

10

Marokko

'Wij worden weggezet als schorem'

18

Frans Bieckman

'Globalisering is een neutrale term'

22

13 Investeer in dierenwelzijn en voedselveiligheid

16 Uitgelicht: Nog geen traktatie voor de juf

17 Borne: Activisme voorop

21 ROOD Zomerschool: Inspiratie tanken

28 LinksVoor: Janne van den Bosch leest drie boeken tegelijk

29 Dordrecht: Giftig over gif

14, 15, 25, 26, 27 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Verandering is onontkoombaar

Een eerlijk salaris en minder werkdruk. Dat zijn de eisen van de bijna 40.000 leraren in het basisonderwijs. De afgelopen maanden hebben zij laten zien hoe je samen de druk op de politiek kunt opvoeren. Dwars op het gesteggel van PvdA en VVD lieten zij zien dat ons onderwijs de moeite waard is om voor te knokken.

En geef ze eens ongelijk! Lesgeven aan een klas van regelmatig meer dan dertig leerlingen. Een steeds hogere druk om je werk te verantwoorden en steeds minder tijd om kinderen de aandacht te geven die ze verdienen. En bedenk dat steeds meer leerlingen die extra zorg en aandacht nodig hebben nu in het reguliere onderwijs zitten. Dan snap ik wel dat je genoeg hebt van al die loze beloften uit Den Haag. Dan ga je niet afwachten, maar ga je samen aan de slag.

De strijd die de leraren in het basisonderwijs voeren is voor mij een voorbeeld van de verandering die onontkoombaar is. Als de politiek de echte problemen niet aanpakt dan komen mensen in beweging. Dat zagen we in de thuiszorg en bij de schoonmakers en nu ook in het onderwijs. Ik hoop dat deze acties een inspiratiebron zullen zijn voor anderen. Dat je niet lijdzaam hoeft af te wachten, maar onrecht kunt bestrijden.

Als het grootste deel van de politiek geen bondgenoot van mensen is dan vormen mensen bondgenootschappen tegen die overheid. Dan ben ik graag hun bondgenoot.

Ik ga ervan uit dat de partijen die nu een regering proberen te vormen die boodschap serieus nemen. Té lang hebben we kabinetten gehad die blind waren voor de gevolgen van hun bezuinigingsbeleid. Verandering is onontkoombaar!

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

LOONSTRIJD

TERUGKNOKKEN EN TERUGPAKKEN

Thuiszorgers vierden onlangs een feestje, nadat zij na talloze acties eerder afgepakt loon terug hadden weten te pakken. Ondertussen wordt de roep om betere beloning steeds breder en luider. Lilian Marijnissen: 'Wij zijn bereid om ook die strijd te voeren.'

DE STEMMING zit er goed in, daar in Utrecht op 29 augustus. In het sfeervolle etablissement Loft 88 wordt daar namelijk een volgens vakbond FNV historische overwinning gevierd: de spreekwoordelijke *race to the bottom* in de thuiszorg is een halt toegeeroepen. En dus knallen de kurken voor al die duizenden thuiszorgmedewerkers. Vlak voor de zomer bereikten werkgevers, bond en politiek al een akkoord over verbetering van tal van arbeidsvoorwaarden, waaraan vervolgens de invoering van de zogenaamde HV-loonschaal voor

de huishoudelijke verzorging toegevoegd kon worden. Die behelst dat gemeenten vanaf komend jaar verplicht zijn om via de aanbestedingen de deur open te zetten voor fatsoenlijke lonen voor personeel werkzaam in de huishoudelijke thuiszorg. Zodat te lage inschrijvingen door thuiszorgorganisaties niet meer nodig zijn en thuiszorgwerkers niet langer salaris hoeven in te leveren. In de praktijk leverden ze zo'n twintig procent in; door de overwinning gaat hun loon weer omhoog van 10 tot 13 euro per uur. Het resultaat is tot stand gekomen na talloze

acties en demonstraties van de FNV, van harte ondersteund door de SP. SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen was aanwezig bij het feest in Utrecht. 'Het was een topavond', vertelt ze. 'Je had het moeten zien; al die dames die zo blij waren met het resultaat. Ze zijn er zó lang mee bezig geweest en in het begin leek het zó uitzichtloos... Maar ze hebben teruggevochten en gewonnen. Ze hebben het eerder afgepakte salaris weer teruggepakt. Daarbij gaat het niet alleen om geld; het gaat ook om de teruggewonnen waardering voor hun

werk.' Dat veel van hen eerder loon hadden moeten inleveren, heeft veel te maken met de ontwikkeling dat tal van gemeenten de signaleringsfunctie van thuiszorgwerkers overbodig vonden en daar dus niet meer voor wensten te betalen, waarna werkgevers hun personeel in functie en salaris met het grootste gemak terugzetten. Dat is nu dus afgelopen.

FNV'er Mariëtte Patijn noemt het resultaat op de site van de bond "een goed voorbeeld van hoe overheid, werkgevers en werknemers partijen samen de ongewenste effecten van de markt uitschakelen." 'De loondump in de thuiszorg is ten einde', zegt Lilian Marijnissen.

Goed voor de economie

Nu zou je je kunnen afvragen of 13 euro per uur in z'n algemeenheid eigenlijk nog wel proportioneel is anno 2017. Volgens Lilian Marijnissen tikt die vraag een bredere, maar wel degelijk verwante discussie aan. Weliswaar gaat de invoering van de HV-

loonschaal feitelijk om het terugwinnen van afgepakt salaris, maar in macro-economische zin wordt de roep om hogere lonen de laatste tijd steeds luider. Economen, bonden én sinds kort ook De Nederlandse Bank wijzen steeds vaker op de noodzaak en de voordelen van algemene loonsverhogingen. Hun redenering daarbij is uiterst simpel: meer loon leidt tot meer (binnenlandse) bestedingen en is dus goed voor de economie. Loonmatiging is in Nederland echter jarenlang zo'n beetje het antwoord op alles. Ging het slecht met de economie – zoals begin jaren tachtig – dan heette het dat loonmatiging noodzakelijk was om de concurrentiepositie van het bedrijfsleven te redden. Ging het daarentegen goed, dan was vreemd genoeg loonmatiging ook nodig, want anders zou de economie oververhit raken – zie de Paarse kabinetten. Sinds de jaren tachtig hield de gemiddelde loonstijging in Nederland aantoonbaar geen pas meer met de stijging van de arbeidsproductiviteit, noch met het prijspeil. Ondertussen groeiden de winsten in het bedrijfsleven wel als kool. En ook nu weer klopt ons land zich op de borst vanwege de economische groeicijfers. Het laat zich raden wie daarvan profiteert...

Lilian Marijnissen: 'Algemene loonsverhoging is inderdaad de strijd die we nu moeten voeren. Het is goed voor de economie, het is nodig voor gezinnen om rond te komen en het is dringend gewenst als het gaat om de waardering voor het werk van mensen. Als SP zijn we bereid om die strijd aan te gaan, samen met iedereen.'

Er bestaat een grappig stukje Duitse televisie van een jaar of tien geleden, waarin de toenmalige voorman van de sociaal-democratische SPD, Franz Müntefering, werd geïnterviewd. Een bijdehand verslaggever vroeg Müntefering of hij op basis van de armoedeval (financieel niks ermee opschieten als je vanuit een uitkerings-situatie gaat werken) ook niet vond dat de uitkeringen omlaag moesten. 'Nein', antwoordde Müntefering gevat: 'Dan moeten de lonen omhoog.' Doodse stilte. De verslaggever wist niet meer wat hij moest zeggen. Soms kan de wereld heel erg logisch zijn. ●

tekst Rob Janssen
foto Bas de Meijer

COLUMN

Als mensen samen in actie komen, is alles mogelijk

De afgelopen maanden heb ik genoten van de vele acties. Zoals die van honderd senioren die hun bus uit de buurt zagen verdwijnen en samen met de SP in actie kwamen. Drie dagen voor de verkiezingen was ik getuige van de woede dat hun bus verdwenen was. Vijf maanden, honderden voordeuren, duizenden flyers en zevenhonderd handtekeningen verder, stonden ze oog in oog met de boeman: de CDA-gedeputeerde. Ze wonnen, gewapend met rollators en spandoeken. De bus komt terug.

Zij gaven me een immens gevoel van hoop. Hun 'kleine' strijd is een voorbeeld voor onze 'grotere' strijd voor rechtvaardigheid. Hun rollator-revolutietje is een schakel in de grotere ketting van verandering die we mogelijk kunnen maken.

De afgelopen decennia zagen we een enorme race-naar-beneden, een overvloed aan bungelbanen, een uitgekledde solidariteitsstaat, oorlog, ellende en grote gevaren voor ons klimaat. Daardoor staat de samenhang in onze samenleving onder druk. Soms lijkt het alsof het altijd zo zal zijn en er niets tegen te doen is. Alsof de macht van het gierige kapitalisme eeuwig is. Totdat we ons realiseren dat onze voorouders dat ook ooit dachten van de adel die heerste over onze wereld.

Hoop is niet het ontkennen van verslechtering of het negeren van ellende. Hoop is evenmin wachten totdat alles vanzelf wel goed komt. Hoop is de overtuiging dat onze acties ertoe doen, ook al weten we niet op voorhand hoe en wanneer.

Juist daarom zijn al die kleine overwinningen van groot belang. Niet alleen omdat daardoor de bus terugkomt, de straat veiliger, de huizen schoner en betaalbaarder of het eigen risico verlaagd wordt, maar omdat het steeds méér mensen het vertrouwen en de hoop brengt dat hun acties ertoe doen.

Het is onze missie om mensen te inspireren voor elkaar in actie te komen. Geworteld in verontwaardiging over onrecht, maar gericht op wat er allemaal mogelijk is. Als honderd senioren hún buslijn terug kunnen krijgen, dan is alles mogelijk.

Voor jezelf, voor elkaar en voor het hele land.

Ron Meyer
voorzitter SP

ESTER GOULD EN SARAH SYLBING OVER HET GELDVERSLINDENDE SCHULDENCIRCUS

Er wordt geld verdiend aan mensen met schulden. Aan mensen in diepe armoede, voor wie soms zelfs de gang naar de brievenbus een stap te ver is, uit angst voor de zoveelste aanmaning. Ester Gould en Sarah Sylbing: 'Vroeger konden deurwaarders maatwerk leveren, tegenwoordig is de concurrentie moordend.'

ESTER GOULD (1975) EN SARAH SYLBING (1980) komen al tien jaar in de Vogelbuurt in Amsterdam-Noord en weten wat er speelt achter de voordeuren. Binnenkort nemen ze opnieuw het schuldensysteem en de schuldenindustrie op de korrel. Eerst was er de zesdelige

documentairereeks *Schuldig*, in oktober volgt de landelijke campagne *Schuldvrij!*

De bejubelde tv-serie *Schuldig* komt niet uit de lucht vallen. Ester en Sarah leverden in 2007 met de korte documentaire *50 Cent*

een rake en ontroerende bijdrage aan *Expeditie Noord*, een theatrale ontdekkingsstocht door de wijk. Het was een voorbode van hun huidige meesterwerk.

Sarah: 'Dat festival vond precies op de grens van de Vogelbuurt en de Nieuwendammerdijk in Amsterdam-Noord plaats. Aan de ene kant de Vogelbuurt, met veel armoede en sociale ellende. En aan de andere kant de Nieuwendammerdijk, met zijn peperdure huizen. Wouter Bos woonde er ook. Het thema was: arm en rijk. Wij kozen voor arm, om de op dat moment groeiende kloof zichtbaar en invoelbaar te maken.'

Ester: 'Wat betekent het om arm te zijn? Eigenlijk wisten wij het niet. Juist in die tijd kwamen de voedselbanken op, steeds meer Nederlanders belandden in de schulden. Wij wilden toen nog ver wegblijven van het publieke debat over de oorzaak en gingen ons focussen op de gevolgen voor een kind dat per definitie geen blaam treft.'

In *50 Cent* portretteren Ester en Sarah de achtjarige Giovanni, een roodharig kereltje van het type Ciske de Rat: grote mond, klein hartje en heel sociaal. Sarah: 'Bij Giovanni thuis was geldgebrek bij wijze van spreken nog het kleinste probleem. Drankmisbruik, ruzies, altijd een gespannen sfeer: de omstandigheden waaronder Giovanni zich moest zien te redden, waren allesbehalve ideaal. Zo maakten wij kennis met het milieu waarin Ester en ik ons in de jaren daarna verder zouden verdiepen.'

In die periode leerden de twee documentairemakers de Vogelbuurt en de bewoners kennen, er ontstond een netwerk waarvan ze bij de productie van *Schuldig* konden profiteren. 'De Vogelbuurt stal ons hart. Het is er stads en dorps tegelijk, rauw en gemeenschappelijk, op een bepaalde manier pittoresk en vooral heel gemengd. Het kan er hard aan toegaan, maar er heerst ook solidariteit.'

50 Cent kreeg vijf jaar later een vervolg, met *De rekening van Catelijne* – met dit keer Giovanni's moeder in de hoofdrol. 'Aanvankelijk moest Giovanni er ook in, maar hij weigerde pertinent. Het ging minder goed met hem. Hij was een spijbelende tiener en volwassenen interesseerden hem niet. Terwijl Catelijne juist uit een diep dal klauterde. Voor Catelijne was de eerder gemaakte film over haar zoon een spiegel geweest: een moment van inkeer.'

De documentaire over *Cateljine*, die haar gezin met vijf kinderen met tachtig euro weekgeld moest zien te onderhouden en die op het dieptepunt wel vijftien verschillende hulpverleners over de vloer kreeg, is veelvuldig aan beleidsmedewerkers vertoond.

Ester: 'Wij merkten dat 'Catelijne' de ogen van de mensen opende. Dat dit in Nederland bestond, ze konden het bijna niet geloven. Al waren er ook reacties in de trant van: waarom rookt ze? Zelf zagen we de enorme contrasten, de grote klassenverschillen. Dan ging ik van de Vogelbuurt terug naar huis en kwam ik langs overvolle terrassen en dacht: ze kennen elkaar niet. De ene groep heeft er geen idee van hoe zwaar de andere het heeft en die andere groep denkt dat iedereen schulden heeft, ze weten niet beter.'

Ester en Sarah hadden het vertrouwen van de Vogelbuurt gewonnen. Op verzoek van de maatschappelijk geëngageerde omroep Human begonnen ze met de voorbereidingen voor Schuldig. Sarah: 'Wij wilden een volgende stap zetten: door het grote verhaal over het geldverslindende schuldencircus te vertellen en, door te kiezen voor wisselende perspectieven, alle aspecten te behandelen. Voordat we begonnen met filmen hebben we onderzoek gedaan en gesproken met alle denkbare partijen. Daar kwam nota bene een echt rapport uit, in boekvorm gepresenteerd: Dubbeltjes & Kwartjes.'

Met de Amerikaanse HBO-serie *The Wire* in het achterhoofd gingen de twee vrouwen in de Vogelbuurt aan de slag, ieder met haar eigen cameraploeg. Ester: 'Wij wilden dat Schuldig veel impact zou maken om zo het debat op gang te brengen.'

'Een ondraaglijke schuldenlast is niet het gevolg van een gedragsprobleem, maar van het foute systeem'

Ze slaagden glansrijk in hun opzet. Om en nabij een miljoen kijkers volgden in november en december 2016 de strijd om het bestaan van Dennis, Ditte, Carmelita, Ramona en Ron, de ogenschijnlijk stoicijnse 'peetvader' van de Vogelbuurt Paul en de 'eigenlijk best wel sympathieke' deurwaarder Ed. De zes delen zijn knap gemonteerd en meeslepend. Ze eindigen telkens met een cliffhanger. Televisiekijkers leefden mee, Amsterdammers werden spontaan klant van de noodlijdende dierenwinkel van Dennis en de hoofdrolspelers verschenen in talkshows. Ester en Sarah leunden niet tevreden achterover, maar organiseerden met Schuldig on Tour debatten in vijf steden. Er is zelfs een magazine gemaakt en nog steeds worden Ester en Sarah gevraagd voor presentaties voor rechters, woningcorporaties, beleidsmedewerkers en incassobureaus.

En nu komt er dan de campagne Schuldvrij! 'Natuurlijk denken wij na over oplossingen, maar die komen pas in zicht als de vooroordelen over mensen met schulden

verdwijnen. Als er anders over hen wordt gedacht, ook in Den Haag. Als we niet meer roepen dat wie zijn billen brandt op de blaren moet zitten. Als de gemakzuchtige en moralistische eigen-schuld-dikke-bultmentaliteit plaatsmaakt voor een realistische blik, voor meer begrip en empathie. Wij moeten ons realiseren dat niemand gebaat is bij het huidige systeem. In gesprekken blijkt dat alle betrokkenen, óók de schuldeisers, het anders willen. Vijftien hulpverleners en vijftien deurwaarders op één adres, iedereen snapt dat dit te gek voor woorden is. Vroeger konden deurwaarders maatwerk leveren, tegenwoordig is de concurrentie moordend, ze moeten volgens het principe van de vrije markt opereren en omzet maken. Geloof ons, het is voor deurwaarders door de lage tarieven zeker geen vetpot.'

Degenen met de laagste inkomens en grootste schulden betalen bovenmatig mee aan de schuldenindustrie. Ester: 'In tegenstelling tot wat veel Nederlanders, calvinisten als we zijn, menen te weten is een on-

Still uit de documentaire

EN NU: SCHULDVRIJ!

Ester Gould oogste al eerder veel lof voor haar documentaires, over haar oudere zus (*A strange love affair with ego*) en voormalige dansers van Madonna (*Strike a Pose*). Sarah Sylbing boekte succes met de jeugdserie *Bikkels*. Samen maakten ze,

voordat ze aan Schuldig begonnen, *50 Cent* (2007) en *De rekening van Catelijne* (2012). De zesdelige reeks Schuldig (2016), gemaakt voor omroep Human, is overladen met prijzen: de zilveren Nipkowschijf, de Tegel en de uitverkiezing tot Journalist

van het Jaar. Voor de campagne Schuldvrij! werken ze intensief samen met economieredacteur Jesse Frederik van online krant *De Correspondent* en Annemarie Gehrels. Het platform stelt zich ten doel om het geldverslindende schuldensysteem de nek om te draaien, reikt praktische oplossingen aan en zal een politieke lobby voeren op zowel gemeentelijk als landelijk niveau.

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Bij mij zijn ze welkom, ik zou haast zeggen dat Schuldvrij! de natuurlijke partner van de SP is. Ik steun hun voorstellen onvoorwaardelijk.' Ook hij is van mening dat er nu alleen maar verliezers zijn: de schuldeisers, de belastingbetaler, de hulpverleners en natuurlijk de schuldenaars.

De timing van de campagne is perfect, meent Van Dijk. Volgend jaar maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen en juist de gemeenten zouden de regie in de schuldendrama's over moeten nemen. De rijksoverheid op haar beurt moet zich realiseren dat zij het grootste deel van de schulden veroorzaakt met wetten en regels (voor Belastingdienst, Centraal Justitieel Incassobureau, zorgverzekeraars).

‘Schulden worden opgekocht om er grof geld aan te verdienen’

Ester Gould

draaglijke schuldenlast niet het gevolg van een gedragsprobleem, maar van het foute systeem. Een systeem dat de schuldenaars opslokt, murw maakt en klem zet. Ze krijgen het nadeel van de twijfel. Die moraal past niet in de huidige tijd. Alle verantwoordelijkheid en alle kosten worden bij de mensen met schulden gelegd. Armoede wordt in ons land beboet, dat kan en mag niet de bedoeling zijn.’

Sarah: ‘Je kunt van de VS zeggen wat je wilt, maar daar mag je tenminste nog een fout maken en krijg je de kans met een schone lei opnieuw te beginnen. Wat gebeurt hier? Er wordt boete op boete gestapeld, met de overheid als grootste boosdoener. Er vindt

handel in schulden plaats, schulden worden opgekocht enkel en alleen om er grof geld aan te verdienen. Dat is onbestaanbaar.’

Vaak raken mensen die langdurig in de schulden zitten, en geen uitweg zien, in paniek. Ze nemen verkeerde beslissingen, durven de post niet te openen en dreigen aan stress te bezwijken. Sarah: ‘Het is mij opgevallen dat deurverkopers, van energiebedrijven tot telefoonmaatschappijen, veel vaker in de Vogelbuurt te vinden zijn dan in de welgestelde delen van Amsterdam.’

Ester: ‘Wij merkten overigens wel dat Amsterdam-Noord in de afgelopen tien jaar *booming* is geworden en inmiddels tot de vijftien hipste wijken ter wereld behoort.

Maar ondertussen zijn er steeds meer werkende armen, mensen zonder uitkering maar met onvast werk, met een nul-urencontract en geen enkele zekerheid over hun inkomen. Schuldenaars zijn niet alleen de bijstandsgerechtigden, laten we dat vooral onderstrepen. En met een inkomen uit werk heb je minder gemakkelijk toegang tot allerlei ondersteunende regelingen.’

De campagne Schuldvrij! gaat officieel op 9 oktober van start. Wie benieuwd is naar de actuele stand van zaken rond schulden – en wie wil weten hoe het gaat met de hoofdpersonen uit Schuldig: Dennis, Ditte en al die anderen – kan vanaf november

foto Frank Lucas

ARJAN VLEIGENTHART: SNELLE HULP BIJ SCHULD ESSENTIEEL

SP-wethouder Sociale Zaken in Amsterdam Arjan Vliegthart benadrukt het belang van snelle hulp aan inwoners met een schuldenlast. ‘Wie te maken krijgt met problematische schulden, komt daar vaak zelf niet uit. Hulp in een vroeg stadium is essentieel en moet daarom laagdrempelig zijn. Amsterdam is op de goede weg, maar het moet nog veel beter. De rek is er nu wel uit, het kabinet moet de oorzaken grondig aanpakken.’

Dankzij een scherpe signalering komen Amsterdammers eerder in beeld bij schuldhulpverleners. Bovendien ronden meer mensen in de hoofdstad hun schuldhulptraject met succes af. Dat blijkt uit een rapportage over 2016. Het aantal uitzettingen uit woningen van corporaties is sinds 2013 met een derde gedaald.

Ook als het gaat om beslagleggingen op uitkeringen is Amsterdam op de goede weg, meent Vliegthart. In 2014 werd in ruim 16.400 gevallen door een schuldeiser beslag gelegd op een bijstandsuitkering, vorig jaar was dat aantal bijna gehalveerd. ‘Wie lang van de bijstand moet rondkomen, loopt een groot risico op schulden. Meteen nadat wij een probleem zien ontstaan, wordt hulp geboden.’

In Amsterdam wordt bij de verbetering van de schuldhulpverlening ook gebruik gemaakt van wetenschappelijke inzichten over de impact van schaarste op het gedrag van mensen. Arjan Vliegthart: ‘Zo is het onverstandig om mensen die diep in de financiële problemen zitten over te laten aan hun eigen kracht en verantwoordelijkheid.’

Ook in Amsterdam neemt het aantal werkenden met

Arjan Vliegthart (re): ‘We doen al veel. Maar er is meer nodig voor Amsterdammers met weinig geld’

Sarah Sylbing

een podcast beluisteren op Radio 1. Sarah Sylbing en Ester Gould hebben intussen een nieuwe documentaire in hun hoofd. Met als onderwerp het onderwijs. Hoe die er uit gaat zien is nog niet duidelijk, maar dat ongelijke kansen daarin ook worden belicht staat bij voorbaat vast. ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Cees Wouda

 De zes delen van *Schuldig* zijn nog te zien via www.human.nl en de documentaires *50 Cent* en *De rekening van Catelijne* via www.npo.nl

onvoldoende inkomen om hun vaste lasten te voldoen toe. 'De aard van de schuldenproblematiek verandert. Vroeger hoefde je met een baan niet in de schulden te komen, tegenwoordig kunnen steeds meer mensen met flexibel werk – en dus een wisselend inkomen – de eindjes niet meer aan elkaar knopen. Dat baart mij zorgen.' Arjan Vliegenthart komt in zijn functie als wethouder ook voor in *Schuldig*. De makers over zijn beleid: 'Bij hem staat de schuldenproblematiek zonder meer hoog op de agenda. Er is echter nog te veel sprake van pleisterwerk, met al die verschillende potjes om mensen in financiële nood te steunen.'

SP-TWEEDE KAMERLID JASPER VAN DIJK WIL DE SCHULDENINDUSTRIE AANPAKKEN

'HET LOOPT UIT DE KLAUWEN'

DE ACCEPTGIROKAART werd nooit bezorgd, Van Dijk was het voorval al vergeten toen hij een aanmaning van een incassobureau ontving. 'Weet je wat er bovenaan stond? Dwangbevel van de koning! Ik zweer het je. Ik moest 110 euro neertellen. Ze beweerden dat ik twee betalingsherinneringen had genegeerd, maar die heb ik nooit gezien.

Dat bureau dreigde beslag te leggen op mijn inboedel, maar dat mogen ze helemaal niet doen, net zoals het niet is toegestaan iemand 'aanmaningskosten' op te leggen. Ze schrokken wel van mijn telefoontje. Ik ben goed gebekt en ik laat me niet intimideren, maar hoe loopt het af met mensen die minder mondig zijn? Dat incassobureau was ingehuurd door de gemeente Zeist.

Nu ging dit nog maar om een parkeerboete. Kun je nagaan wat er op iemand afkomt die het niet ruim heeft en diep in de schulden zit. De overheid is de grootste veroorzaker van de alsmaar oplopende schuldenlasten en dat moet radicaal anders. De schuldenindustrie is voor de SP een uitermate belangrijk thema en wij zullen er, ongeacht de samenstelling van het kabinet, op blijven hameren dat er structurele maatregelen nodig zijn om een einde te maken aan alle ellende.'

Van Dijk heeft concrete voorstellen neergelegd bij demissionair staatssecretaris Jetta Klijnsma. Zo wil hij een landelijk schuldhelpnummer ('zoiets als 155, schulden te lijf'), pleit hij voor een verbod op het doorverkopen van schulden en deelt hij het idee van de campagne *Schuldvrij!* voor de invoering van het Zweeds model: één gemeentelijk loket met een deurwaarder, bewindvoerder en schuldhelpverleners. Dat zal in de praktijk neerkomen op één partij die de schulden beheert. 'Al die verschillende deurwaarders en incassobureaus op één adres, dat is om gek van te worden.'

Daarnaast moeten, als het aan Jasper van Dijk ligt, incassobureaus die onterechte kosten in rekening brengen worden beboet en worden bewindvoerders publieke par-

Jasper van Dijk

foto Nynke Vissia

tijen – in plaats van zoals het nu is private ondernemers die verdienen aan mensen die toch al elke euro drie keer moeten omdraaien'.

'Het loopt in ons land uit de klauwen. Volgens de laatste cijfers worstelen 1,7 miljoen Nederlanders met problematische schulden, dat staat gelijk aan 1 op de 5 huishoudens. Dat zijn niet alleen mensen met een uitkering, maar ook hardwerkende Nederlanders met een te laag inkomen. Het kabinet mag zich die schrikbarende ontwikkeling aanrekenen. Dit is het rechtstreekse gevolg van het neoliberalisme en ik kan je verzekeren dat de SP daartegen onverdroten strijd blijft voeren. Er is een omvangrijke onderklasse met schulden ontstaan, aan wie grof geld wordt verdiend.

De campagnevoerders hebben helemaal gelijk als ze zeggen dat er op de allereerste plaats een omslag in het denken over mensen met schulden moet plaatsvinden. Alsof dat allemaal profiteurs zijn, kom op, zeg. Zie maar eens rond te komen met een bijstandsuitkering of minimumloon. Ik geef het je te doen. Dan heb je een nieuwe wasautomaat nodig en moet je geld lenen terwijl je niet in staat bent dat bedrag fatsoenlijk af te lossen. De incassobureaus duiken er bovenop en het gaat in rap tempo van kwaad tot erger.'

Van Dijk zal de komende maanden veel energie stoppen in een wetsvoorstel om de bijstand en het minimumloon zodanig te verhogen dat de toeslagencarrousel tot stilstand kan worden gebracht. 'Met de uitbetaling van toeslagen gaat heel veel mis, waardoor mensen van de ene op de andere dag in de problemen komen te zitten. Daar word je hoorndol van. Schaf de toeslagen af en zorg ervoor dat iedereen, de werkenden en de uitkeringsgerechtigden, met een fatsoenlijk inkomen aan zijn verplichtingen kan voldoen. En biedt praktische hulp en begeleiding waar dat nodig is. De economie leeft op, maar het is zoals Emile Roemer zei: de cijfers zijn pas echt iets waard als iedere Nederlander daarvan profiteert.' ●

MARKTWERKING IN DE ZORG

GEBAKKEN LUCHT, GEBAKKEN PEREN

In Boxmeer is jarenlang gedroomd van een privaat gefinancierd, hypermodern oncologisch centrum met de naam Hansa. De schop ging nooit de grond in; de gemeente is na negen jaar een illusie rijker en een smak geld armer. Hoe kon het zover komen?

NEE, HET WOORD 'ZIEKENHUIS' kon echt niet meer. In plaats daarvan moest er 'Health Campus' op de bewegwijzeringsborden komen te staan, want er zou naast het nieuwe Maasziekenhuis nog een geheel nieuw 'zorggerelateerd' gebied bij komen. Een prestigieus onderdeel daarvan zou een hypermodern oncologisch centrum worden, met zorghotel, onder de naam 'Hansa Oncology Clinics'. En ja, dan is 'ziekenhuis' wel een beetje gewoontjes. Dat de Boxmeerse SP aankaarte dat mensen het ziekenhuis niet konden vinden, omdat ze Health Campus niet meteen met 'ziekenhuis' associeerden, daar leek het college niet om te malen. En dat Health Campus uitgesproken in het Oost-Brabants dialect klinkt als 'Hell's Campus'; ach ja. Maar goed, om kort te gaan: het Hansa kankerziekenhuis komt er niet. De reden is simpel. De initiatiefnemer, de Gronings-Drentse ondernemer Lex de Lange, heeft geen geld meer – of heeft nooit geld gehad. In ieder geval niet de bedragen die met de bouw van Hansa gemoeid zouden zijn. En nu staat de gemeente Boxmeer in haar hemd. En dan hebben we het niet alleen over het absurde bedrag van 750.000 euro aan gemeenschapsgeld dat in een 'haalbaarheidsonderzoek' werd gestoken. Ook gaat het volgens de Boxmeerse SP om boetes die de gemeente om de een of andere reden niet wenste te innen toen bleek dat De Lange zijn verplichtingen niet nakwam. Een ander punt is de jarenlange geheimzinnigheid rondom het dossier. Waarom moest in het gemeentehuis bijna alles onder geheimhouding en in

vertrouwelijkheid worden besproken – als er überhaupt al over gesproken mocht worden?

Verguld

De Hansa-soap begint feitelijk al in 2008. Het was in dat jaar dat Lex de Lange bekendmaakte in Boxmeer het neusje van de zalm op het gebied van kankerziekenhuizen te willen vestigen. De meest gerenommeerde specialisten ter wereld zouden naar Oost-Brabant komen, om van Boxmeer het Silicon Valley van de kankerbehandeling te maken. Tweehonderd miljoen euro zou De Lange investeren, tweehonderd bedden en vierhonderdvijftig banen zouden er komen. Maar niet alleen dat was uniek. Uniek was ook dat Hansa een privaat gefinancierd ziekenhuis zou zijn. Hetgeen destijds al vragen opwierp over genoemd bedrag voor het haalbaarheidsonderzoek: die 750.000 euro gaf de gemeente dan toch als steun aan een private ondernemer? En hoe zat het met de eerdere poging van De Lange om in Amsterdam een soortgelijk oncologische kliniek te vestigen, waarom mislukte dat? Maar met name de Boxmeerse burgemeester Karel van Soest toonde zich vooral trots en

verguld over het binnengelen van zo'n kapitaalcrachtige investeerder, zo'n flamboyante 'global player' met zo'n inspirerende visie. De eerste echte onheilstijding verscheen zo'n twee jaar geleden. Toen werd bekend dat het zakenimperium van Lex de Lange, bestaande uit een kerstboom van bv's met namen als 3C Clinics Holding, Zernike Health Care Group en Zernike Group Holding, aan het instorten was. Zes bv's waren inmiddels failliet verklaard, er werd gesproken van een miljoenschuld en ook de FIOD zou hem in het vizier hebben, vanwege ernstige verdenkingen van belastingfraude. Maar de man ontkende alles en bleef volhouden dat Hansa hoe dan ook zou doorgaan.

Maar voor Johan Koelman, SP-fractievoorzitter in Boxmeer, was de maat vol. Openheid van zaken moest er komen, eindelijk openheid. De SP'er had daarop al

750.000 euro gaf de gemeente dan toch als steun aan een private ondernemer?

herhaaldelijk aangedrongen, maar kreeg er geen meerderheid voor in de gemeenteraad. Een opmerkelijk breed gedragen handtekeningactie in Boxmeer sterkte Koelman echter in zijn streven. 'Je wilt niet weten wat

drijfsgegevens van private ondernemers rust er vaak geheimhouding op bepaalde stukken met veronderstelde bedrijfsgevoelige informatie. De afweging kan dan lastig worden: op welk moment gaat het openbare

stekens bij het feit dat het Boxmeerse college 'niet was nagegaan waarom de eerdere pogingen van de heer De Lange om een oncologisch instituut

ik de afgelopen jaren allemaal geprobeerd heb om die openheid te krijgen, tot aan een WOB-verzoek toe.' (Wet Openbaarheid Bestuur –red.)

Drijfzand

Veel raadsleden zullen Koelmans worsteling herkennen. Geheimhouding wordt in de regel door het college opgelegd en door de gemeenteraad per meerderheid bekrachtigd. Het kan dus zijn dat een raadslid de inhoud van vertrouwelijke stukken wel kent, maar er niet mee naar buiten mag treden. Doet hij of zij dat wel, dan wachten aangifte en vervolging. En juist als het gaat om informatie over be-

belang prevaleren boven de gegevensbescherming van de ondernemer? De Boxmeerse SP erkent dat zowel college (waarin de SP tot 2012 wethouders leverde) als ook gemeenteraad hierin door de jaren heen 'assertiever hadden moeten handelen'. Maar wie kon toen precies weten op wat voor financieel drijfzand Hansa in werkelijkheid was gebaseerd?

Hoe dan ook, eind vorig jaar ging de wens van Koelman in vervulling: na intensief lobbywerk van de SP'er kwam er eindelijk een raadsmeerderheid voor een onderzoek naar de hele gang van zaken door de Rekenkamer. En het onderzoeksrapport van de Rekenkamercommissie Land van Cuijk kwam afgelopen zomer op tafel. Het sloeg in als een bom. Onder meer stelt de Rekenkamer grote vraag-

in Amsterdam te vestigen niet zijn gelukt'. Ook de jarenlange beweringen van de ondernemer dat hij 'buitenlands kapitaal' aan het aantrekken was voor de financiering van Hansa acht de Rekenkamer 'onvoldoende geverifieerd'. En zo gaat het maar door. 'Ondanks een aanhoudende reeks van dubieuze berichten bleef het college toch steeds in het project geloven' en informeerde het de gemeenteraad 'gebrekig en laat'. Verder konden 'bij wisselingen in het college nieuwe collegeleden niet beschikken over een overdrachtsdossier', en ontbraken 'ambtelijke adviezen' en 'verslaglegging van de gedachteswisseling en besluitvorming van het college', waardoor 'een fatsoenlijke en open discussie niet heeft kunnen plaatsvinden in de gemeen-

Braakliggend terrein: hier had de Hansa-kliniek moeten komen. Op de achtergrond het Maasziekenhuis.

‘Het college schrapte dus gewoon complete passages uit het Rekenkamer-rapport!’

teraad’. Daarnaast meldt de Rekenkamer geen lijn te hebben kunnen ontdekken in de manier waarop om de haverklap geheimhouding op cruciale stukken werd opgelegd.

Verbijstering

Nu zou je kunnen denken dat een college van burgemeester en wethouders zich na zo’n vernietigend rapport eens achter de oren zou krabben over zaken als informatievoorziening en transparantie. Maar nee. In haar aanbiedingsbrief meldt de Rekenkamercommissie dat ‘naar aanleiding van de schriftelijke reactie van het college het concept-rapport op enkele punten is aangepast’. Dit tot verbijstering van Johan Koelman. ‘Dat moet je je eens voorstellen: het college schrapte dus gewoon complete

passages uit het Rekenkamer-rapport! Ik heb die geschrapte passages natuurlijk meteen opgevraagd.’ En – daar komt ie weer – over de inhoud daarvan mag de SP’er niets naar buiten brengen. Ook gingen er afgelopen juli geruchten dat er in collegekringen wel degelijk gewaarschuwd zou zijn voor de rampzalige financiële situatie van De Langes bv-kerstboom.

Half september debatteert de Boxmeerse gemeenteraad over de Hansa-kwestie. Maar voor de SP is al duidelijk: burgemeester Karel van Soest moet opstappen. Hij was al die tijd de leidende persoon in dit dossier, aldus Johan Koelman: ‘De burgemeester is vanaf het begin bij het Hansa-dossier betrokken geweest, hij is steeds de meest ervaren bestuurder geweest en hij kent als geen

ander de informatieplicht naar de gemeenteraad. Zijn rol is in onze ogen dan ook buitengewoon kwalijk.’

Boxmeer kijkt nu terug op een negen jaar durend gevecht om informatie, transparantie en duidelijkheid. Ruim 28.000 inwoners van de gemeente die helemaal niets wisten, politici en bestuurders die misschien wel iets wisten maar gedwongen waren hun mond te houden en anderen die een heleboel gewoonweg niet wilden weten. Onder de streep staat de gemeente die met de gebakken peren zit en bovenal: geen oncologisch Hansa-zorgcentrum, geen bedden, geen banen. Leve de marktwerking in de zorg. ●

tekst en foto’s Rob Janssen

KIPPEN- EN VARKENSLEED

De zomer van 2017 was de zomer van de fipronil-eieren en de mega-stalbranden. Geen incidenten, zegt SP-Kamerlid Frank Futselaar. Hij pleit voor een stevige aanpak.

IN JULI BRANDDE een stal af met daarin 20.000 varkens. Het dierenleed is onbeschrijflijk. De boer bleek een beroepsverbod in Duitsland te hebben vanwege dierenmishandeling. De verontwaardiging erover maakte dat de discussie over hoe we met dieren omgaan een nieuwe impuls kreeg. Toen werd deze zomer ook nog bekend dat eieren de gifstof fipronil bevatten – een verboden middel dat bij de schoonmaak van stallen wordt gebruikt om bloedluis bij kippen te bestrijden. Vele honderdduizenden kippen werden hierom ‘geruimd’ – gedood dus.

Te weinig controle

SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar ziet een groter verband: ‘Als je voedselveiligheid wilt, dan moet de voedselketen gesloten zijn. Dat betekent, dat je in alle stappen – het voer, de veiligheid in de stallen, de schoonmaak in de stallen – zorgt dat er gecontroleerd wordt of dierenwelzijn en volksgezondheid niet in gevaar komen. Gecontroleerd door een onafhankelijke instelling.’ In het geval van de gifeiren stelt Futselaar vast dat de controlerende instantie – de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, NVWA – gewoon te weinig capaciteit heeft: ‘Dat zullen ze zelf niet zeggen; daar zijn ze te voorzichtig voor. Maar toen al in december een tipgever meldde dat er fipronil werd gebruikt, gaf de NVWA aan dat ze te weinig capaciteit hadden om alle tips na te trekken.’

Kijk ook naar het systeem

Ook bij de stalbranden is er een structureel probleem. Futselaar: ‘Wakker Dier meldde dat 2016 een horrorjaar was voor varkens, omdat er een recordaantal bij stalbranden

De varkensstal in Erichem na de brand.

levend was verbrand. We zitten in 2017 nu al boven het record van 2016. Dat zijn geen incidenten. Het probleem is: dieren worden nog bijna uitsluitend als productiemiddel gezien.’ Brandveiligheid in een stal is zo voor veel boeren niet een kwestie van fatsoen, maar een financiële afweging; niet iets wat je aanpakt, maar waar je je voor verzekert. Legt Futselaar de schuld bij de boeren? ‘Boeren hebben zelf een verantwoordelijkheid, zonder enige twijfel. Tegelijk zitten zij in een systeem, waar de prijs van voedsel zo laag mogelijk moet zijn, supermarktketens domineren de markt en de marges voor boeren zijn minimaal.’

De overheid moet controleren

Nu zelfs de Land- en Tuinbouw Organisatie zegt dat er wat moet gebeuren, is de tijd rijp voor goede voorstellen. Futselaar: ‘De SP wil dat elke stal door een expert van de brandweer bezocht wordt en dat die een bindend advies kan geven. Niet veilig betekent dan

geen dieren erin. Oude stallen – want vooral daar zijn de grootste problemen – moeten verplicht worden opgeknapt. Als de brandweer de controle qua capaciteit niet aankan, dan moet daar in geïnvesteerd worden. Hetzelfde geldt voor de NVWA. Er móét gecontroleerd worden door de overheid – de markt het zelf laten uitzoeken is gewoon geen optie, blijkt keer op keer. Dus geldt erbij als dat nodig is en structureel controleren.’ Volgens Futselaar is er wat de stalbranden aangaat wel een verband met de discussie over megastallen: ‘Een van de adviezen om grote stallen brandveiliger te maken is compartimentering – oftewel de stal in stukken delen zodat áls er brand is, niet de hele stal afbrandt. Kleinere stallen zijn alleen om die reden al brandveiliger. Betere compartimentering is er niet.’ ●

tekst Diederik Olders
foto Flip Franssen / Hollandse Hoogte©

> NIEUWE REALITEIT IN BRABANT

In de provincie Noord-Brabant heeft de coalitie van SP, PvdA, VVD en D66 een rem gezet op de groei van de veestapel. Dit tot vreugde van de bevolking in met name het oostelijk deel van de provincie. Maar tot ergernis van de boerenlobby.

‘Voor het eerst in de geschiedenis is er in Noord-Brabant op de rem getrapt waar het gaat om de groei van het aantal dieren; in sommige regio’s neem het aantal dieren zelfs af.’ Dat stelde Nico Heijmans, SP-fractievoorzitter in Provinciale Staten van Noord-Brabant, nadat de provincie vlak voor de zomer strengere milieu-eisen aan de intensieve veehouderij oplegde. Om onder meer de uitstoot van ammoniak en fijnstof alsmede stankoverlast te beperken werd besloten, dat veestallen versneld milieuvriendelijker moeten worden en dat veehouders alleen nog mogen uitbreiden

als oude stallen gesloopt worden. Tevens worden bouw en uitbreiding van geitenstallen aan banden gelegd.

Met deze maatregelen komt het Brabantse provinciebestuur tegemoet aan de wens van een groot deel van de burgers. In Noord-Brabant zitten volgens cijfers van het CBS zes miljoen varkens, bijna 28 miljoen kippen en 700.000 koeien. Terwijl het aantal agrarische bedrijven afneemt, is het aantal dieren de laatste jaren zelfs nog gestegen. Wat ook steeg in het Brabantse land is het aantal gezondheidsklachten van mensen die rondom megastallen wonen. Het pakket maatregelen moet in de woorden van de provincie ‘versneld leiden tot een zorgvuldige veehouderijsector’.

Begrip voor de boeren

Met name op het Oost-Brabantse platteland is nu sprake van een nieuwe realiteit

en heeft de van oudsher oppermachtige Brabantse boerenlobby een gevoelige nederlaag moeten slikken. Dat begon feitelijk al, toen het CDA na de provinciale verkiezingen van 2015 buiten de coalitie viel. Nico Heijmans: ‘De ZLTO (Zuidelijke land- en tuinbouworganisatie, –red.) heeft altijd gezegd duurzaamheid hoog in het vaandel te hebben staan, maar torpedeerde ondertussen met behulp van het CDA wel ieder voorstel dat duurzaamheid bevorderde. Als SP zijn we blij dat we deze stap nu kunnen zetten, omwille van de gezondheid van mensen en de duurzaamheid.’

Niet dat de agrarische sector zich zomaar neerlegt bij die nieuwe realiteit; schadeclaims en rechtszaken zijn al aangekondigd. Volgens Heijmans zijn de provinciale maatregelen juridisch uitvoerig gecheckt. Niettemin zegt hij wel begrip te hebben voor de boeren: ‘Zij moeten gaan investeren, dat klopt. Maar de provincie hanteert voor de verplichte modernisering van koeien- en varkenstallen de afschrijvingstermijnen die ook de Rabobank (waarmee het gros van de boeren zaken doet, –red.) hanteert.’ De SP’er erkent dat de agrarische sector in de tang zit bij de retail. Met name de supermarkten betalen de boeren dumprijzen voor hun producten, waardoor schaalvergroting vaak de enige optie is. ‘Maar je kunt daarvoor de rekening niet blijven leggen bij de burgers; het gaat hier immers om hun gezondheid.’

foto: SP Berntheze

273 MILJARD

dollar legden grote banken sinds de financiële crisis in 2008 opzij voor proces- en advocaatkosten en te verwachten boetes, meldt het Amerikaanse agentschap Moody's. Het vaak onverantwoorde gedrag van grote investeringsbanken (dat leidde tot de beruchte hypotheek-zeepbel en vervolgens tot de wereldwijde financiële crisis) is na 2008 op de korrel genomen door met name speurneuzen van de Amerikaanse federale overheid. Ter vergelijking: het bedrag van 273 miljard

dollar is bijna evenveel als de Rijksbegroting van Nederland. Bank of America alleen al reserveerde de afgelopen negen jaar 73 miljard dollar aan rechtskosten en is daarmee koploper op deze bedenkelijke ranglijst, JP Morgan is met 40 miljard tweede. Van de Europese banken legde Royal Bank of Scotland (RBS) het meest opzij: 30 miljard. Moody's meldt wel dat de banken de laatste jaren minder reserveren. Dat zou erop kunnen duiden dat ze hun gedrag hebben verbeterd. Laten we het hopen.

foto: FreeImages CC

> BUNGELBANEN-BLUES

foto archief ROOD

ROOD, jong in de SP, voert de strijd op tegen de nul-urencontracten, de flexbaantjes, kortom de 'bungelbanen'. Begin augustus voerde ROOD overal in het land vijf dagen lang een 'flexinspectie' uit. De SP-jongeren spraken met werknemers. Zo kwamen ze in een McDonalds-restaurant, waar maar liefst 80 procent van de werknemers een tijdelijk contract heeft. ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'De flexverslaving van werkgevers is volledig uit de hand gelopen. Meer geld voor de grote bazen betekent onzekerheid voor jongeren. Het is een schande. Jongeren hebben recht op zekerheid en waardering.'

Wihelmus

Wat dat betekent voor jongeren – en trouwens ook voor niet-jongeren – is mooi verwoord in een opiniestuk in de Volkskrant eind augustus. Drie jongeren stellen daarin

onomwonden: 'Wij hebben er genoeg van, die bungelbanen.' In een oproep aan de partijen die aan de onderhandelingstafel zitten voor een nieuw kabinet maken ze duidelijk waar ze zich zorgen om maken: 'Niet over welk couplet van het Wilhelmus we moeten zingen, niet over wie welke ministerspost gaat bezetten en ook niet over wie er nu weer iets zal lekken.' Wel om het opbouwen van hun toekomst; ze weten niet eens of ze deze week wel genoeg geld hebben om hun vaste lasten te betalen. Het aantal jongeren met een 'bungelbaan' is de laatste tien jaar verdubbeld: 'terwijl maar liefst 80 procent van de jongeren graag een vast arbeidscontract en meer zekerheid wil.' De schrijvers sluiten af met: 'Jullie praten momenteel over de toekomst van Nederland. Laat onzekerheid niet de toekomst van onze jongeren zijn.'

stills archief ROOD

ROOD blijft campagnevoeren tegen de bungelbanen. Met een opvallend filmpje over een 'flexremistische werkgever' wordt aandacht gevraagd voor de machteloze positie van mensen met een bungelbaan. Hier te bekijken: sp.nl/Z3j

OM TE VOORKOMEN dat de onderwereld nog meer invloed krijgt op politiek, stelt Ronald van Raak voor dat de rechter voor **fraude of corruptie** veroordeelde mensen kan verbieden zich verkiesbaar te stellen voor bijvoorbeeld de gemeenteraad of Tweede Kamer.

sp.nl/Z39

BESCHERM GETUIGEN BETER, bepleit Michiel van Nispen, naar aanleiding van een NRC-reportage waaruit blijkt dat belangrijke getuigen **zwaar in de problemen** komen.

sp.nl/Z3C

> WEER BUSLIJN GERED DOOR SP

De SP helpt al sinds de oprichting van de partij mensen in heel het land om op te komen voor hun terechte belangen. Zoals fatsoenlijk openbaar vervoer, omdat nu eenmaal lang niet iedereen een auto wil of kan betalen. In Heerlen gingen de SP en de lokale ouderenpartij met bewoners aan de slag toen bleek dat die buslijn 41 erg misten in de wijk. Bij de Heerlerbaan wonen veel ouderen voor wie de dichtstbijzijnde bushalte gewoon te ver weg is. De actievoerders haalden 700 handtekeningen op – deur aan deur. Bij het aanbieden van de handtekeningen beloofde de gedeputeerde dat de Heerlerbaan per 12 december een betere busverbinding zal krijgen. SP-voorzitter en Heerlenaar Ron Meyer heeft de acties van dichtbij meegemaakt. Bij de viering van het succes maakte zijn hart een sprongetje toen een van de actievoerders, de zeventigjarige Tinie, zei: 'Ik had nog nooit actie gevoerd, maar jongen, wat is dat mooi. Dat wil ik vaker!'

stills archief SP

FEESTJE?

Meestal is de laatste begroting voor verkiezingen een traktatie-feestje door de regeringspartijen. Ondanks dat er begin volgend jaar gemeenteraadsverkiezingen zijn, wist de PvdA geen keiharde toezeggingen te regelen voor de verhoging van lerarensalarissen – iets waar de SP al heel lang op aandringt. De juf van dit meisje moet het nog even doen met een doosje rozijntjes.

foto Suzanne van de Kerk

MET OF ZONDER RAADSFRACTIE

‘WE GAAN ERVOOR’

Voor een aantal SP-afdelingen zijn het momenteel spannende tijden. Doen we in maart mee aan de gemeenteraadsverkiezingen of niet? Het Overijsselse Borne is zo’n afdeling. Maar een ding weten ze al wél: ‘Wij blijven actief.’

In plattelandsgemeenten zijn het herkenbare thema's: dreigende kaalslag in het streekziekenhuis in de nabijgelegen stad, verkeersoverlast in de kleine kernen, prestigieuze projecten met twijfelachtig draagvlak... In het Overijsselse Borne (22.000 inwoners) speelt het allemaal. De dreigende sluiting van de spoedeisende hulp in het ziekenhuis in Hengelo houdt de gemoederen bezig, evenals de aanleg van een verbindingsweg waardoor het verkeer in het dorp Zenderen flink zal toenemen. In datzelfde dorp wordt ook nog eens een omstreden en volstrekt overbodige golfbaan gepland. Het is de SP in Borne die samen met de bevolking protesteert tegen die ontwikkelingen, alternatieven voorlegt, de mensen constant informeert en raadpleegt. ‘En dat zullen we altijd blijven doen,’ zegt afdelingsvoorzitter Mieke Visser, ‘wat er ook gebeurt.’ Met dat laatste zinspeelt ze op een lastig besluit dat de afdeling mogelijk gaat nemen: niet deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar. Lastig, omdat het een dilemma is. Mieke Visser: ‘Aan de ene kant zou niet deelnemen heel jammer zijn voor de verbinding en de samenwerking tussen actie en fractie. Zonder fractie is het ook wat lastiger om je te profileren. Aan de andere kant is onze inschatting dat we in maart nog een zetel zouden kunnen winnen en drie zetels zouden kunnen halen (van de 19, –red.). Wij vinden dan dat we nu vijf à zes verkiesbare kandidaten moeten kunnen opstellen. Dat is tot nu toe nog niet gelukt.’ De afdeling Borne is deze maand nog druk in de weer om het tij te keren en alsnog het gewenste aantal topkandidaten te vinden. ‘Het is een beetje de ‘nee tenzij’-modus. Lukt het niet om meer mensen te vinden, dan doen we niet mee.’

Als het gaat om het ‘waarom’, komen in het geval van Borne typische kenmerken van het platteland naar voren. ‘Veel jongeren trekken weg uit de plattelandskernen naar de stad en worden daar actief. Borne ligt zeg maar tussen de stedelijke gebieden van Almelo, Hengelo en Enschede. Overall in Twente merk je die aanzuigende werking – bijvoorbeeld ook op scholen. Daarnaast

De straat op tijdens de Melbuul'n-dagen: ‘Dan merk je toch weer de waardering.’

speelt ook de vergrijzing een rol in onze gemeente. Dat alles merken de politieke partijen; het speelt zeker niet alleen bij de SP.’ Als verkiezingsdeelname niet haalbaar mocht blijken, zal dat pijn doen in Borne. De SP-fractie boekte bijvoorbeeld op het gebied van zorg en woongerelateerde zaken zeker successen. In die zin zal een afscheid van de gemeenteraad niet gemakkelijk zijn voor de afdeling. Maar politiek is meer dan de gemeenteraad alleen. Een raadsfractie is maar een van de vele instrumenten uit de SP-gereedschapskist, weet ook de SP in Borne.

En dus stond de SP op de dag nadat het besef was doorgedrongen dat de spoeling wel eens heel erg dun kon worden alweer op de markt. Tijdens de zogenaamde

‘Melbuul'n-dagen’, een jaarlijks dorpsfeest in het laatste weekend van augustus. Er werden handtekeningen opgehaald voor het behoud van de spoedeisende hulp in Hengelo, de bevolking werd gepeild over genoemde verbindingsweg; het zijn de thema's waarvoor inzet nodig is – los van het moeilijke besluit over verkiezingsdeelname. Weten wat er speelt, nieuwe contacten leggen, verder werken aan de basis – dat is het devies. ‘Dan merk je toch weer de waardering van de mensen’, vertelt Mieke Visser, die zich alweer opmaakt voor de komende Superzaterdag. ‘We blijven actief en zullen ons blijven laten zien en inzetten. Met of zonder raadsfractie’

tekst Rob Janssen • foto SP Borne

Ahmed Zafzafi

‘Alleen wanneer de staat de gevangenen vrijlaat, kan er een begin van een oplossing komen’

HIRAK: MAROKKAANS VERZET TEGEN VERNEDERING

Sinds de dood van een jonge visverkoper gaan overal in Marokko mensen de straat op. Het gezicht van de protestbeweging, Nasser Zafzafi, is in mei opgepakt. Sadet Karabulut en Hans van Heijningen spraken in Marokko met zijn vader: ‘Massaliteit in combinatie met geweldloosheid is een machtig wapen.’

‘Al bijna een jaar gaan overal in Marokko mensen de straat op’, vertelt SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut. ‘Zij willen dat de welvaart in het land eerlijk verdeeld wordt en eisen banen, zorg, onderwijs en een einde aan de corruptie en straffeloosheid. Jongeren, ouderen en voor het eerst ook duizenden vrouwen gaan de straat op voor een betere toekomst.’ Karabulut heeft deze zomer een werkbezoek gebracht aan Marokko. Met partijsecretaris Hans van Heijningen bezocht zij onder meer het Rifgebied, de streek in Noord-Marokko waar de volksbeweging is ontstaan: ‘Wij wilden de mensen uit die beweging, autoriteiten en vertegenwoordigers van mensenrechtenorganisaties zelf spreken om zo een beter beeld te krijgen van de situatie, want ook Nederland kan hier een rol spelen.’

Volksprotest

Het protest ontvlamde oktober vorig jaar na de dood van een jonge visverkoper, Mohsin

Fikri, in Al Hoceima, een stad in het Rifgebied. Fikri had in de haven een partij vis gekocht, wilde die doorverkopen op straat, werd aangehouden door de politie maar weigerde steekpenningen te betalen. Daarop gooide de politie zijn vis in de vuilniswagen, waarna Fikri uit wanhoop de vuilniswagen in sprong om zijn vis daaruit te halen. Vervolgens werd hij vernalen, waarop een volksprotest losbarstte dat ook buiten het Rifgebied weerklank vindt. Hirak wordt het genoemd, wat zoveel betekent als beweging.

Al snel werd Nasser Zafzafi, een Riffijn, hét gezicht van de beweging. Hij vertolkte de in de regio breed gedeelde frustratie over de achterstelling, corruptie en vernedering door de autoriteiten. De eisen van de Hirak-beweging zijn eenvoudig: het opheffen van de militarisering van de regio, werk zodat jongeren een toekomst op kunnen bouwen, een universiteit om te kunnen studeren en een einde aan de corruptie in de haven en

het vastgoed. Zafzafi riep op tot het houden van een massademonstraties op 20 juli van dit jaar, maar werd eind mei opgepakt omdat hij in de moskee een imam tegen zou hebben gesproken, die Hirak veroordeelde omdat de beweging tweedracht zou veroorzaken. Na zijn arrestatie zijn de afgelopen maand tientallen andere vreedzame activisten van de beweging opgepakt, waaronder docenten, journalisten en vakbondsactivisten.

De plicht om in verzet te komen

De verf van de nieuwe deur van Ahmed Zafzafi is nog nat wanneer Van Heijningen en Karabulut bij zijn keurige, witgeschilderde rijtjeshuis in Al Hoceima aankomen. Twee maanden en drie dagen geleden werd de oude deur (‘Ik heb hem bewaard’) ’s ochtends om vijf uur ingetrapt om zijn zoon Nasser van zijn bed te lichten en af te voeren. Nasser wordt beschuldigd van verstoring van de orde in de moskee aan het eind van het straatje. Daar leverde hij in het openbaar kritiek op de imam, die opschudding had veroorzaakt door de anti-regeringsprotesten naar aanleiding van de dood van visverkoper Fikri te veroorzaken. De verontwaardiging daarover onder de buurtbewoners was groot. Nasser had wijze woorden gesproken over menselijke waardigheid, het recht van burgers om voor hun mening uit te komen en de plicht om

in verzet te komen tegen onrecht. Daarmee haalde hij zich de woede van de autoriteiten op zijn hals.

Het gesprek begint volgens Van Heijningen stroef. De vraag of druk vanuit Europa behulpzaam kan zijn bij de strijd voor mensenrechten in Marokko, schiet Zafzafi onmiddellijk in het verkeerde keelgat. Hij heeft niets tegen bemoeienis van Nederland, maar kom bij hem niet aan met Spaanse en Franse bemoeienis met zijn land. Daar hebben Marokkanen gedurende de twintigste eeuw genoeg ellende van gehad. Zafzafi legt uit: 'Weten jullie dan niet dat Frankrijk tot op de dag van vandaag een smerige rol speelt in Westelijk Afrika, met haar interventiepolitiek in Senegal en Mali? De geschiedenis van ons land is een grote tragedie. In 1898 lukte het de Spaanse kolonisator om ons land te bezetten, door de ene stam tegen de andere op te zetten. Hier is strijd geleverd.'

'Weggezet als schorem'

Zafzafi schaamt zich voor de geschiedenis van zijn land, zo vertelt hij. 'Koning Mohammed V is door buitenlandse krachten afgezet en door een marionet vervangen. Onze mensen hebben gestreden, maar zonder resultaat. Wij worden weggezet als nietsnutten, schorem. En dat doet pijn. In 1959, ik was toen 16 jaar, ben ik getuige geweest van gruwelijke oorlogsmisdaden. In 1984 betaal-

den we opnieuw een hoge prijs door voor onze rechten op te komen. Ook in 1926 en 2011 kwam het volk in opstand en werden de protesten in bloed gesmoord. Ik heb geleerd te vergeten, omdat herinneren te veel pijn doet en we verder moeten met ons leven. Maar vergeven, dat nooit.' De mensen kennen dus het gevaar, maar de

maat is vol volgens Zafzafi: 'Het volk zegt: genoeg is genoeg. Massaliteit in combinatie met geweldloosheid is een machtig wapen. De dood van visverkoper Mouhoine Sikri eind vorig jaar was het keerpunt. Vertrouwen in de politiek is hier niet. We gaan van protest naar protest, maar stemmen doen we niet. Want verkiezingen, zoals die op 7 oktober vorig jaar, worden gekocht. De politiek is tot op het bot corrupt.'

'De Hirak-beweging verenigt Marokkanen'

Ook vrouwen gaan de straat op. Zafzafi: 'Vrouwen die normaal gesproken het huis niet uitkomen. De Hirak-beweging verenigt Marokkanen. In de vijfenzeventig jaar dat ik leef heb ik zoiets nog nooit meegemaakt. Alleen wanneer de staat de gevangenen vrijlaat, kan er een begin van een oplossing komen. Daarna moet er gewerkt worden aan verzoening – wat ontzettend moeilijk zal zijn – en er moeten banen komen.' De strijdvaardige vader mist zijn zoon: 'Nasser is arm, net als ik, wij zijn simpele zielen. Hij is overgebracht naar de gevangenis van Casablanca, op zes uur reizen hier vandaan. Dan mag ik tien minuten met hem spreken. Een schande is het. Hij zit nog steeds vast omdat hij staatsgevaarlijk zou zijn en voor afscheiding van de Rif. Complete onzin: de Rif is Marokko en Marokko is de Rif.' In de jaren twintig was het Rifgebied een aparte staat, nadat vrijheidsstrijders de koloniale machten wisten te verjagen. Zafzafi's opa diende nog als minister van de Rif-

Familieleden van politieke gevangenen: hartverscheurende getuigenissen.

Ook tijdens het werkbezoek:
in gesprek met leden van het
Marokkaanse Parlement.

len niet dat deze regio zich ontwikkelt.' Volgens Ali en Mohamed is de vakbond solidair met het verzet: 'De vakbond hier is Hirak! We eisen werk, vrijlating van gevangenen en respect voor de mensenrechten.'

Façade-politiek

Niet alleen onder Riffijnen is er steun voor de Hirak-beweging. Niet in de laatste plaats omdat ook in andere regio's schrijnende armoede, corruptie en straffeloosheid aan de orde van de dag zijn. Hoewel iedereen beaamt dat er na de "jaren van lood" onder koning Hassan II – waarin politieke tegenstanders in geheime gevangenissen werden gemarteld – onder de nieuwe koning en onder invloed van de Arabische lente op papier belangrijke stappen vooruit zijn gezet, zien mensen daar in de praktijk te weinig van terug. Façade-politiek is de term die Van Heijningen en Karabulut vaak horen tijdens hun gesprekken. Ook leeft onder Riffijnen het gevoel dat de EU-landen vooral geïnteresseerd zijn in de stabiliteit van het land en de regio en de mensenrechtenschendingen voor lief nemen.

'Elkaar de waarheid vertellen'

Karabulut maakt zich zorgen over de mensenrechtenschendingen: 'Er wordt een belangrijke strijd gevoerd in Marokko. De Hirak-beweging is een brede beweging met hele menselijke eisen. De Riffijnen zijn moedige mensen die zich op vreedzame wijze inzetten tegen machtsmisbruik, ongelijkheid en mensenrechtenschendingen. Daar heb ik niets dan respect voor, het was een voorrecht om hier enkele dagen te zijn.'

'Ik ben geschrokken van het militair machtsvertoon en de grove mensenrechtenschendingen. Onze regering moet daar stelling in nemen. De Nederlandse regering is een goede vriend van Marokko en werkt samen met het land. Goede vrienden moeten niet bang zijn elkaar de waarheid te vertellen. Ook moeten we eens goed kijken wie er profiteren van de EU-subsidies aan de regio.' ●

tekst Hans van Heijningen Daniël de Jongh
foto's archief SP

'Al vaker kwam het volk in opstand en werden de protesten in bloed gesmoord'

Republiek, die in 1926 heroverd werd door de Fransen en de Spanjaarden, die daarbij onder meer grootschalige mosterdgas-aanvallen uitvoerden op de bevolking.

'Pure intimidatie'

Van Heijningen en Karabulut spreken ook met activisten van de UMT, de enige onafhankelijke vakbond van Marokko. Mohamed werkt als docent economie op de middelbare school en Ali werkt bij de sociale verzekeringsbank. Ook in Marokko viert het neoliberalisme hoogtij, vertellen zij. De pensioenleeftijd is verhoogd tot 63 jaar, de pensioenen worden gekort. Alleen in de publieke sector vecht de vakbond terug, in de private sector is het "voor jou tien anderen" en zijn werknemers niet in staat een vuist te maken. Vier van hun collega's in Al Hoceima zijn opgepakt. Mohamed: 'Op een schunnige manier, pure intimidatie. Waarom trappen ze 's ochtends vroeg je deur in, vrouwen en kinderen de stuipen op het lijf jagend? Waarom zetten zij anti-terrorisme-eenheden in om docenten op te pakken in schoollokalen? En de kameraden

die opgepakt worden, staan meestal niet bekend als radicalen maar als hele redelijke, fatsoenlijke mensen. Diegenen die charisma en overtuigingskracht hebben, zijn als eerste aan de beurt.'

De vakbondsactivisten beamen de achterstelling van de Riffijnen. Ali: 'De regering schept overal werk, maar niet in onze regio. Al Hoceima heeft economische potentie maar die wordt niet gebruikt en zelfs kapot gemaakt. Meer dan zestig industriële bedrijven hadden we hier in 1956 en daar is er niet één van over. De haven hier is het domein van een maffia. De tragedie van visverkoper Fikri staat niet op zichzelf maar is daar de uitdrukking van. Hij koopt vis in de haven, maakt dat in orde met de douane, maar wordt buiten het hek van de haven aangehouden door de politie, die zijn vis in beslag neemt. Anderhalf uur staat hij te bellen met allerlei autoriteiten en ziet dan plotseling dat zijn vis in de vuilnisauto wordt gekieperd. Hij springt daar achteraan om zijn vis te redden en wordt daarbij zelf vermorzeld. Corruptie is probleem nummer één. Ze wil-

VOLGETANKT - MET INSPIRATIE

JA, DE BARKAARTEN WAREN VOL, de kookploeg heeft heerlijk gekookt en ook het mooie weer was erg goed voor de sfeer. Maar de ROOD Zomerschool was er volgens organisator Janne van den Bosch vooral een van inspiratie. Het thema was revolutie: niet met geweren, maar wel radicaal. Hoe je met kleine acties de grote verandering teweeg kan brengen. In een week tijd kwamen vele sprekers en scholers langs. Zo leverde Kamerlid Sadet Karabulut een bijdrage over de geschiedenis van revoluties,

algemeen secretaris Hans van Heijningen over de revoluties in Midden- en Zuid-Amerika en D66-icoon Jan Terlouw over zijn sociaal-liberale inspiratie; kwam Jos D'Haese van de jongerenvereniging van de Belgische zusterpartij PVDA langs om ideeën uit te wisselen en vertelde voormalig SP-wethouder en hoogleraar Arjo Klamer over socialistische economie. Kortom: de tientallen jongeren werden volgetankt met inspiratie. Van den Bosch: 'Ruud Kuin van de vakbond wist zijn

gedrevenheid om een beweging te bouwen echt op ons over te brengen – veel aanwezigen meldden zich daarna aan bij de vakbond. En na de Zomerschool gingen de ROOD-groepen met extra energie aan de slag met onze acties tegen flex-werken.' Volgend jaar is de Zomerschool groter; vrij veel mensen konden dit keer niet mee dus er wordt uitgekeken naar een grotere locatie.

tekst Diederik Olders • foto's archief ROOD

PODEMOS IN SPANJE

POLITIEK ENTHOUSIASME

Voortgekomen uit de Spaanse protestbeweging 15M, behaalde de jonge linkse partij Podemos 'tot hun eigen stomme verbazing' vijf zetels in het Europees Parlement en 20 procent van de stemmen bij de Spaanse verkiezingen. Onderzoeker en schrijver Frans Bieckmann: 'Podemos breekt met de neoliberale eenheidsworst. Zij willen hun eigen speelveld bepalen.'

FRANS BIECKMANN, oprichter van de progressieve denktank over globalisering en ontwikkeling The Broker, raakte al jong geïnteresseerd in politiek en alternatieve tegenculturen. 'Op 30 april 1980, ik was toen net 17, ben ik naar de kroning van koningin Beatrix in Amsterdam gegaan. Vanaf dat moment wist ik dat ik 'iets' met politiek wilde.' Hij ging reizen en werd actief in de kraakbeweging en internationale solida-

riteitsgroepen. 'Toen ik terugkwam wilde ik weer studeren, want ik had behoefte aan meer onderbouwing en verdieping. Het werd Internationale Betrekkingen.' In 1994 studeerde hij af met een scriptie over Mercosur, het dan net ontstane handelsblok van Latijns-Amerikaanse landen.

› **In die tijd werd vrijhandel door velen als walhalla gezien. Jij was kritischer?**

'Globalisering is op zich niet goed of slecht: het is een neutrale term die betekent dat alles steeds internationaler wordt: economische processen en financiële stromen, maar ook arbeid, migratie, communicatie en natuurlijk klimaatverschijnselen. Via mijn scriptie kwam ik erachter dat vrijhandel overheersend werd: de neoliberale globalisering. In de jaren negentig overheerste optimisme: de bomen groeiden economisch de hemel in, de Muur was gevallen en het einde van de geschiedenis was aangebroken. Het neoliberale denken nestelde zich in de sociaaldemocratie en vooral ook diep in de hoofden van de mensen. Alleen over de gevolgen ver weg werd nog wel nagedacht.'

› **Ook nu zwelt de kritiek op de huidige globalisering aan; denk aan het brede protest tegen TTIP. Hoe hoopvol stemt dat jou?**

'Het is goed dat zoveel mensen zich tegen een verdrag als TTIP verzetten. Maar je ziet ook een ongemakkelijke vermenging met rechtse agenda's, zoals die van Trump of rechtse types als Baudet die zich verzetten tegen Europa. Als je niet oppast krijgen die agenda's de overhand.

De andersglobalisten richtten zich vooral op het bestrijden van de gevolgen van het neoliberalisme voor mensen in ontwikkelingslanden. Inmiddels zien we dat dat neoliberalisme – met als duidelijkste uiting de EU in zijn huidige vorm – ook hier steeds meer in crisis raakt: economisch, democratisch en vergeet vooral ook niet de klimaatverandering. Er is hier nog geen grote beweging die zich daartegen verzet vanuit systeemkritiek. Er is wel verzet tegen een aantal symptomen, maar wat ontbreekt is een helder en hoopvol verhaal over een andere, meer duurzame en rechtvaardiger maatschappij. Een verhaal dat verder gaat dan alleen zeggen dat het niet eerlijk is dat sommige groepen het slachtoffer worden van de neoliberale globalisering. In Spanje hebben ze die vertaalslag weten te maken. En belangrijk: zij doen dat vanuit een internationalistisch perspectief, omdat ze zich realiseren dat alleen met internationale solidariteit en samenwerking een alternatief gebouwd kan worden.'

› **Je hebt een boek geschreven over Podemos; wat maakt die Spaanse partij zo uniek?**

'De omstandigheden waar Podemos uit voortkomt en de vernieuwende manier waarop zij opereren, met veel aandacht voor media, cultuur en de taal die ze gebruiken. In Spanje is de crisis veel harder aangekomen. Op 15 mei 2011, ook wel aangeduid als 15M, begonnen de pleinbezettingen door de *Indignados*, de verontwaardigden. Het begon spontaan met een groepje activisten dat een plein bezette in Madrid. Dat groeide snel uit tot tienduizend mensen die twee maanden bleven. Ook in andere steden werden ondertussen pleinen bezet. Het waren met name jongeren die voordien nog niet politiek actief waren, vaak hoger opgeleid maar werkloos of met onzekere baantjes. Uiteindelijk besloten de pleinbezitters de buurten in te gaan en assemblees te organiseren met de mensen zelf. Er was al een sterke beweging actief tegen de huisuitzettingen (de financiële crisis was in Spanje vooral een vastgoedcrisis, –red.). Maar na drie jaar ontstond het gevoel dat een politieke vertaalslag nodig was, want dezelfde partijen waren nog aan de macht. Een diverse groep intellectuelen rond Pablo Iglesias, Íñigo Errejón en Miguel Urbán had het eerst tevergeefs via Verenigd Links geprobeerd en besloot een nieuwe partij op te richten. Ze deden mee aan de Europese verkiezingen, en tot hun stomme verbazing ging dat heel goed. Mensen zagen dat er eindelijk een groep was die de idealen van 15M serieus nam, maar vooral eentje met een breed, positief en hoopvol verhaal dat allerlei groepen in de samenleving verbindt.'

› **Bij de Spaanse parlementsverkiezingen haalde Podemos vervolgens ruim 20 procent van de stemmen. Waarom wordt de partij eigenlijk weleens linkspopulistisch genoemd?**

'Podemos zet zich af tegen de elite, die zij *la casta* noemen, de kaste. Podemos bekritiseert degenen die het neoliberale model verdedigen, of het nou sociaaldemocraten of conservatieven zijn. Podemos staat voor een alternatief. Dat framen ze als een strijd van de meerderheid tegen een kleine groep mensen die de macht en de opbrengsten daarvan hebben. Dat kun je linkspopulistisch noemen, maar het is slechts een van de intellectuele bronnen van Podemos.

Interessanter vind ik dat zij stellen dat ze de politiek terugbrengen: tegenover een neoliberale eenheidsworst waarbinnen marginale verschillen bestaan, positioneren zij een positief en hoopvol verhaal dat ze met veel

zelfvertrouwen uitdragen. Het woord *podemos* zegt het al: het betekent *wij kunnen het*. Een andere kracht is dat de partij pragmatisch en open is. Die openheid wordt deels afgedwongen door de sociale bewegingen waar Podemos zich mee verbindt.

In Nederland zien met name linkse partijen een 'beweging' als verlengstuk van hun partij, dat vooral moet zorgen voor genoeg stemmen om de politieke macht te behalen. Dat is zeker nodig. Maar in Spanje is het andersom: daar zijn sterke autonome bewegingen, en Podemos heeft zichzelf neergezet als de koepel daarvan. Zij vertalen de wensen van de mensen van die bewegingen.'

› Wat kunnen we daar in Nederland van leren?

'Het is aan de achterban van partijen om bewegingen te versterken, maar niet alleen in het directe belang van de betreffende partij. Het neoliberalisme heeft tot gevolg gehad dat iedereen in Nederland individueel en apolitiek bezig is. Maar er zijn wel tienduizenden mensen bezig met kleinschalige, idealistische initiatieven, of het nou gaat om de buurt, het milieu, sociale ondernemingen of vluchtelingen. Er is een groot potentieel van idealisten die hun activiteiten zelf nog niet als politiek zien, want politiek is vies, dat is dat geneuzel in het Haagse. Het individualisme zit heel diep in de hoofden van mensen. In die zin is het neoliberalisme cultureel oppermachtig. Ik heb me altijd verbaasd dat de crisis niet meer kritische gedachtevorming heeft opgeleverd. Het besef dat we ons collectief moeten organiseren om de macht te verkrijgen, is totaal weg. Maar uiteindelijk kan je alleen op die manier dingen echt veranderen.

Podemos is een amalgaam van linkse politieke stromingen met verschillende theorieën, politieke culturen en prioriteiten, en verschillende groepen in de samenleving die ze aanspreken. Die zijn hier verdeeld over de linkse partijen en thematische organisaties. Het bijzondere is dat leiders als Iglesias en Errejón veel van die stromingen

weten te bundelen tot een brede partij, die bijvoorbeeld ook cultureel progressieven trekt die hier naar D66 of GroenLinks gaan. In de Podemos-coalitie zit Verenigd Links, maar ook de milieupartij Equo, met wie ze een voorstel voor een energietransitie formuleren. In Nederland heeft iedere linkse partij zijn eigen cultuur en hiërarchie, en de actieve kern wil die controle niet kwijt. Podemos werkt bottom-up en democratisch, waardoor ook veel partijlozen en mensen van andere linkse partijen naar hen toe kwamen. Ze geven veel ruimte en zijn niet alleen actief op sociaaleconomisch terrein maar ook rond emancipatie van vrouwen en minderheden, milieu, integratie. De 500.000 leden stemmen over bijna alles. Podemos weet goed om te gaan met verschillen, ook al zijn bijna alle discussies openbaar.'

› Heeft Podemos ook het tij mee wat de media betreft?

'Integendeel. De mainstream media in Spanje proberen voortdurend de leiders van Podemos tegen elkaar uit te spelen. De media zijn vaak direct partijgebonden of verbonden aan grote bedrijven, en voeren openlijk campagne tegen Podemos. Onderzoeksgroepen, al dan niet verbonden aan Podemos, volgen nauwgezet hoe de media politiek of commercieel worden ingezet, dus er komen regelmatig schandalen naar boven. Podemos reageert op de manier waarop citaten door media uit hun context worden gelicht door ze systematisch met filmpjes en feiten te bestrijden.'

› Hoe kijkt Podemos aan tegen de positie van autonome regio's als Catalonië en Baskenland in Spanje?

'Podemos streeft 'plurinationalisme' na. Dat betekent dat er afzonderlijke 'naties' in een land kunnen bestaan, met een grote mate van autonomie en beslissingsrecht over hoe ze hun eigen maatschappij en economie willen inrichten. Dat is dan echter altijd op basis van solidariteit met de andere naties en regio's in Spanje.'

› Is zo'n model ook denkbaar binnen de EU?

'De EU beperkt de politieke manoeuvreerruimte. De aard van nationale economieën in Europa is echter zo verschillend, dat er ook ruimte moet zijn voor natiestaten of grote regio's om economieën op hun eigen manier in te richten. Het huidige model dwingt landen tot specialisatie en export, want dat zou volgens het marktdenken het meest opbrengen. Maar zo werkt het niet. Er zijn economieën die veel meer leunen op hun eigen interne markt, of bijvoorbeeld op

de coöperatieve economie zoals in Catalonië. Dus er moet ruimte zijn binnen Europa om bijvoorbeeld de eigen koopkracht of een duurzame transitie te stimuleren. Dat hoeft niet per se tot meer protectionisme of nationalisme te leiden, als het in samenspraak met elkaar gebeurt. Ieder voor zich – een Left Exit uit de euro bijvoorbeeld – werkt niet, want dat ondermijnt de solidariteit nog meer en werkt nationalisme in de hand. We moeten toe naar nieuwe solidaire vormen van Europese samenwerking, met meer ruimte voor de autonomie van nationale economieën, maatschappijen en culturen, en minder focus op consumentisme, export en de flexibilisering van arbeid.'

› Hoe zie jij de toekomst van politieke partijen?

'Er is twintig jaar lang impliciet gezegd: dit is het einde van de politiek, er zijn geen tegenstellingen meer; het is een kwestie van goed regelen door technocraten. Maar uiteindelijk draait het om politieke keuzes. Mensen moeten weer een begrip krijgen van 'het politieke'. In plaats van 'de politiek', oftewel Haagse kneuterdingetjes. Macht en collectiviteit bepalen hoe je een maatschappij vormgeeft, niet alleen via politieke partijen en het Haagse spel; macht vormt zich misschien nog wel meer via culturele en ideologische mechanismen. Wat Podemos doet, is breken met die neoliberale consensus. Zij willen hun eigen speelveld bepalen, met eigen verhalen en termen waarmee zij de dingen duiden. Als mensen zien dat er een brede politieke beweging is die streeft naar een alternatieve maatschappij, kan er opnieuw enthousiasme voor de politiek ontstaan. Kijk naar de grote steun onder jongeren voor Corbyn. Of denk aan Bernie Sanders. De SP kan daar ook van leren. Verzet je niet alleen tegen het neoliberalisme, maar schets ook het positieve alternatief. En neem daarbij de middenklasse en hoger opgeleiden mee.' ●

tekst Sara Murawski • foto's Nynke Vissia

*Op maandag 2 oktober houdt Podemosleider Miguel Urbán om 20 uur in het Compagnietheater in Amsterdam een lezing n.a.v. Bieckmanns boek **Podemos: Nieuwe linkse politiek in Spanje**. Gevolgd door een gesprek met Femke Roosma (GroenLinks), SP'er Arjan Vliegthart en Sarah de Lange (hoogleraar Politieke Wetenschappen) over de toepasbaarheid van Podemos' strategieën in Nederland. Toegang gratis, wel graag vooraf aanmelden via l.steinfort@tni.org*

stills, archief SP

> NIET GOED? GELD ERBIJ!

Bij zorginstelling Laurens vertrok de directie – en nam ruim 3 ton aan vertrekbonus mee. Terwijl het personeel grote moeite heeft om het werk gedaan te krijgen. SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen heeft gesproken met een van de medewerkers, Deborah. Zij vertelt: ‘Je wilt niet weten hoe hard wij moeten werken. En zo’n man die het niet goed doet, die gaat met een zak geld naar

huis. Daar word ik heel erg boos over.’ Marijnissen toog vervolgens naar de nieuwe directeur om verhaal te halen: zorggeld moet naar de zorg gaan.

Bekijk het filmpje van Lilians
bezoek: sp.nl/ZUK

IN REACTIE OP DE UITZETTING van de moeder van twee kinderen die al negen jaar in Nederland verblijven, wil Jasper van Dijk versnelde asielpcedures en een **verbeterd kinderpardon**.

sp.nl/Z3y

DOOR TE WEINIG CAPACITEIT en samenwerking laten we geld liggen, dat in **criminele handen** blijft. Michiel van Nispen wil dat de regering hier werk van maakt: ‘Misdaad mag niet lonen.’

sp.nl/Z3F

BART VAN KENT WIL een verbod op schijnconstructies zoals bij de **bezorgers van Deliveroo**, die geen uurloon krijgen en onverzekerd rondfietsen.

sp.nl/Z3t

DE NEDERLANDSE CENTRALE BANK wil beheer van vertrouwelijke data mogelijk uitbesteden. Slecht idee, zegt Renske Leijten; dit moet een overheidstaak blijven, omdat het **cruciale informatie** is over onze banken, pensioenfondsen en verzekeraars.

sp.nl/Z3v

foto: Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

DE DUBBELE EUROPESE TONG VAN RUTTE

Dit najaar gaan de Europese regeringsleiders spreken over de toekomst van de Europese Unie. Op 13 september trapt de voorzitter van de Europese Commissie, Juncker, af met zijn ‘State of the Union’ die hij plechtig in het Europees Parlement in Straatsburg gaat voormurmelen. Hij wil doorpakken: nog meer bevoegdheden voor de Commissie op economisch, sociaal en zelfs militair gebied. Hij mag dat willen en de meerderheid van mijn collega’s in het EP zal het wel mooi vinden. Maar de echte besluiten worden genomen door de regeringsleiders, oftewel Rutte samen met zijn collega’s. Op de Britten hoeft hij niet meer te rekenen: die zijn

bezig met hun Brexit en zullen zich niet meer bemoeien met de toekomst van de EU. Polen en Hongarije worden klem gezet met procedures tegen de – inderdaad – weinig frisse regeringen in die landen. Daarmee zijn de voornaamste tegenstanders van een superstaat bij voorbaat al in de verdediging gedrongen.

Het is bekend dat Rutte altijd het schoothondje is van Angela Merkel. Misschien vind hij het gewoon fijn als de leider van zo’n grote lidstaat hem kent, misschien wil hij ooit verder in een Europese functie, maar feit is dat hij Merkel zelden of nooit tegensprekt. En laat nu juist Merkel samen met haar Franse collega Macron hard willen bouwen aan een echte superstaat. De vraag is dus niet óf, maar hoe Rutte haar daarbij gaat helpen. In Nederland zal hij ongetwijfeld blijven zeggen geen behoefte te hebben aan zo’n superstaat, maar ook dat je er maar beter aan kan meewerken dan langs de kant te komen staan. Voor ons allemaal is er dus werk aan de winkel: we willen geen Europese belastingen, geen Europese minister van Financiën en geen Europees leger. Dat moeten we Rutte luid en duidelijk laten weten.

> RATTEN EN MUIZEN – VERVOLG

Ze kwamen. En ze beloofden ter plekke verbetering. *So far, so good*. De medewerkers van woningcorporatie Portaal waren op verzoek van de 180 actievoerders en de SP in de Nijmeegse wijk Zwanenveld netjes komen kijken naar de klachten over gebrekkig onderhoud van woningen en namen vriendelijk een petitie in ontvangst. Die klachten waren zo ernstig dat ze een plekje verdienden in het ‘Spookhuis van de Volkshuisvesting’ in de vorige Tribune: ratten, muizen, vocht en tocht, et cetera. Maar er zat – om in griezeltermen te blijven – een addertje onder het gras van de belofte van Portaal tot verbetering. Want begin juli hebben de huurders een brief gekregen waarin de corporatie laat weten ‘vocht en tocht in de woning aan te pakken in 2018 en 2019’. Met een beetje pech dus nog twee jaar in de ellende zitten. Voor wat

betreft de ratten ziet Portaal geen taak voor zichzelf: ‘Belangrijk is dat u zorgt voor een schone omgeving.’ En de huurverlaging tot het moment van renovatie, die de bewoners hadden gevraagd in de petitie? ‘Daar gaan wij niet op in, omdat verlaging alleen in individuele gevallen mogelijk is.’ Dat laatste had Portaal misschien beter niet kunnen schrijven, want dat is wat de huurders met hulp van de Nijmeegse SP nu gaan doen om de druk verder op te voeren. En ook interessant: inmiddels heeft de Stichting Huurteams Nijmegen, in de Waalstad bekend vanwege haar inzet voor studenten met huurconflicten, haar hulp en expertise aangeboden.

Lees meer hierover in de Spanning die u bij deze Tribune kreeg.

> ‘EEN WURGCONTRACT IS HET’

Een pakketbezorger van PostNL wist onlangs niet wat hij zag toen hij zijn nieuwe contract met de postgigant onder ogen kreeg. Deze zogenaamde ‘Vervoerovereenkomst ten behoeve van het Autobedrijf’ – waarbij Autobedrijf de afdeling van PostNL is die over de daadwerkelijke bezorging per auto of bestelbus gaat – is gedateerd op 31 mei 2017 en behelst de nieuwe voorwaarden waaronder de bezorger zijn werk voor PostNL zou moeten gaan doen. De overeenkomst, in bezit van de Tribune, begint al zo: ‘De briefvolumes dalen en hebben gevolgen voor omstandigheden in de postmarkt. PostNL vangt de gevolgen van de marktveranderingen op door te reorganiseren en te innoveren.’ Even verderop: ‘Opdrachtgever heeft het recht deze overeenkomst per direct te beëindigen indien (...) een

overtreding (...) wordt geconstateerd dan wel daar een redelijke verdenking van is.’ Dan, onder de kop ‘Capaciteit, chauffeurs en vervanging’: ‘Opdrachtnemer (de bezorger dus) vrijwaart Opdrachtgever (PostNL) en zal deze volledig schadeloos stellen voor alle vorderingen van derden.’ Met andere woorden: ben je een keer ziek dan moet je zelf voor vervanging zorgen, anders moet je de schade aan PostNL betalen. Verder mag PostNL volgens dit contract onder het motto ‘audits door deskundigen’ de bezorger tijdens zijn werk laten bespioneren en moet de bezorger ‘een jaarrekening inclusief accountantsverklaring’ aan PostNL laten zien... Nu waren de voorwaarden waaronder zogenaamde PostNL-subcontractors, zzp’ers en kleine bedrijven, opereren al

vaker onderwerp van discussie (zie ook de Tribune van februari 2016). Maar dit contract slaat alles, zegt ook Maurice Jacobs van SubcoPartners, dat de belangen van zelfstandigen in het beroeps-goederenvervoer behartigt. ‘Opvallend vind ik, om te beginnen, dat de tarieven in dit contract helemaal niet genoemd worden. Die zijn sinds 2008 nooit meer geïndexeerd, terwijl ze toen al veel te laag waren. In z’n totaliteit heb ik de indruk dat PostNL zich met dit contract wil indekken tegen de wet WAS.’ Deze nieuwe Wet Aanpak Schijnconstructies is erop gericht om uitbuiting en onderbetaling van werknemers te voorkomen die op papier niet in vaste loondienst zijn. Jacobs: ‘Ik zelf zou dit contract nooit ondertekenen. Een wurgcontract is het.’

> ‘OP DE MAN GESPEELD’

In Arnhem viel vlak voor de zomer de coalitie van SP, D66, CDA en ChristenUnie. Die laatste partij hield het voor gezien nadat ze niet kon leven met een besluit aangaande de tippelzone in de stad. Voordat er ook maar iemand had kunnen nadenken over een nieuwe coalitie, barstte er in de media een enorm moddergevecht uit. Zo werd D66-wethouder Martijn Leisink in dagblad De Gelderlander min of meer verweten ‘te slim’ te zijn en moest SP-wethouder Gerrie Elfrink het doen met de kwalificatie

‘straatvechter’; samen zouden ze te dominant zijn. Elfrink kan er allemaal niet zo veel mee. ‘Er wordt hier enorm op de man gespeeld’, zegt hij: ‘Het zou me een lief ding waard zijn als politieke partijen in plaats van weglopen en schreeuwen vanaf de zijlijn eens hun verantwoordelijkheid zouden nemen voor de stad.’ En met die stad gaat het volgens Elfrink goed. ‘Arnhem zit in de lift. De binnenstad is aan het opleven en er zijn heel veel achterstallige dingen aangepakt. Vraag het het aan

de mensen in Arnhem en zij zullen dat bevestigen. Er is door de gemeenteraad en het college veel goed werk verricht voor de stad. Onlangs is nota bene de Voorjaarsnota (die de politiek-financiële lijnen uitzet voor de gemeentebegroting, –red.) unaniem aangenomen door de gemeenteraad. Dat betekent toch dat men toch niet zo heel erg ontevreden is over het college.’ Zicht op een nieuwe coalitiepartner is er nog niet. SP, D66 en CDA hebben samen 19 van de 39 raadszetels.

> MINDER ZUIPEN?

Hoe meer je drinkt, hoe conservatiever je wordt. Die opmerkelijke stelling legde de arts dr. Eckart von Hirschhausen afgelopen zomer neer in het Duitse weekblad Der Spiegel. Zijn redenering: linkse mensen zijn idealisten die in een secundair hersengebied aan een alternatieve wereld bouwen. Als door alcohol de rekencapaciteit van de hersenen afneemt, neemt ook je voorstellingsvermogen van die andere, betere wereld af. En daardoor vind je datgene wat je in de praktijk aantreft automatisch altijd beter. Net zoals je, zo zet dr. Von Hirschhausen uiteen, in de kroeg zit en je iemand die tegenover je zit na dertig bier toch wel aantrekkelijk begint te vinden, zo kun je je ook de maatschappij mooi zuipen. Hebben we hier een nuttige tip voor SP-scholingen te pakken? Zo van: 'Toekomstige SP-raadsleden moeten stoppen met zuipen'? Toch eens even googelen op die meneer Von Hirschhausen. Wel, zijn medische kennis en ervaring staan buiten kijf: hij studeerde in Berlijn, Londen en Heidelberg, promoveerde magna cum laude en werkte onder meer als kinderneuroloog. Maar buiten arts is hij ook nog tv-presentator, schrijver en... cabaretier. Ah! Nou, dan nemen we er nog eentje.

foto archief SP

> WELKOM COLLEGA'S!

SP-Kamerleden Cem Laçin en Michiel van Nispen feliciteren de schoonmakers in het Tweede Kamergebouw. Zij komen vanaf februari 2018 in dienst van het Rijk. De SP steunt al jaren de schoonmakersstrijd voor respect. Dat de schoonmakers van het Tweede Kamergebouw er nu ook gewoon

bij horen, en niet extern ingehuurd worden, hoort daarbij. Al in 2014 pleitte de SP daarvoor. Van Nispen: 'De mensen die zorgen dat wij in een schone omgeving kunnen werken zijn net zo goed onderdeel van de Tweede Kamerorganisatie als het andere personeel.'

selfie Sandra Beckerman

> BLOEIEND GRONINGS VERZET

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman gaat langs bij mensen in Groningen die zich, groot of klein, stil of luid, hebben verzet tegen de gaswinning en de schadeafhandeling na de aardbevingen. Ze brengt bloemen, nadat ze op sociale media had gevraagd om nominaties. De sympathieke actie kan op veel enthousiasme rekenen. Zo veel zelfs, dat er gesproken wordt over de mogelijkheid van een heel Gronings bloembollenveld, als een blijvend monu-

ment voor Groningse onverzettelikheden. 'Bloeiend verzet' is de voorlopige naam; een duidelijke verwijzing naar het Vlaardingse volksbos, dat onder leiding van SP'er Remi Poppe in de jaren negentig voorkwam dat er een vuilstort kwam – een actie die de naam 'Groeiend verzet' droeg. In oktober, als de bloembollen bijna de grond in moeten, horen we hier ongetwijfeld meer van.

> VERDEEL REKENING KLIMAATBELEID EERLIJKER

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft berekend dat de belastingen voor klimaatbeleid voor tweederde deel worden opgebracht door huishoudens. SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman: 'Natuurlijk moet er fors geïnvesteerd worden in klimaatbeleid, maar dat moet wel eerlijk gebeuren. De bedrijven die de grootste klimaatschade veroorzaken dragen relatief heel weinig bij, de huishoudens die minder vervuilen juist heel veel. Alle wil om de klimaatproblemen aan te pakken wordt daardoor onderuitgehaald.'

Beckerman heeft wel wat ideeën voor de partijen aan de formatietafel om hier wat aan te doen: 'Het is oneerlijk dat de huishoudens – en niet de vervuilende bedrijven – de rekening betalen. Zo dragen kolencentrales flink bij aan de klimaatproblemen, maar zijn deze sinds 2016 wel vrijgesteld van belasting. Dat is niet uit te leggen aan de miljoenen Nederlanders die de afgelopen jaren steeds meer aan milieubelastingen moesten betalen.'

LINKSVOOR

SAMEN DE SLAPPE LACH

Janne van den Bosch (21) uit Nijmegen is ROOD-bestuurslid en net terug van de ROOD Zomerschool. ‘Superintensief, maar ook ontzettend tof’, vertelt ze enthousiast. ‘Ook best spannend: zes dagen optrekken met vijftig heel verschillende jongeren, uit het hele land. Maar je leert elkaar heel snel goed kennen. Je volgt samen scholingen, je eet samen, feest samen – en de volgende ochtend sta je weer met een brak hoofd naast elkaar tanden te poetsen. Voor je het weet heb je ook samen de slappe lach.’

tekst Daniël de Jongh
foto Suzanne van de Kerk

› **Hoelang ben je al lid van ROOD?**

‘Een jaar of twee. Tijdens mijn studie heb ik me verdiept in oude (neo)marxistische theoretici. Hartstikke inspirerend, maar ik wilde méér doen, niet alleen lezen.’

› **Toen kwam je bij de SP uit.**

‘Ja, en met andere Nijmeegse jongeren heb ik een nieuwe ROOD-groep opgestart. Onze eerste actie was samen met leerlingen van de kappersopleiding. Erg leuk.’

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

‘Ik studeer Algemene Cultuurwetenschappen en ik werk af en toe in een boekwinkel. Ik houd heel erg van boeken. Momenteel lees ik er drie tegelijk. Waaronder Het Kapitaal, met een groepje ROOD-jongeren. Via videogesprekken op de computer bespreken we zo eens in de twee, drie weken op zondagavond een hoofdstuk.’

› **Wat houdt je studie in?**

‘Het is heel breed en gaat onder meer over de wisselwerking tussen culturele uitingen zoals films, boeken en series enerzijds en

politiek en maatschappij anderzijds. Hoe je kijkt en wat je ziet wordt beïnvloed door je persoonlijke en maatschappelijke waarden, en vice versa. Mijn scriptie gaat over feminisme, aan de hand van een comedy-serie over twee jonge vrouwen in New York: Broad City. Een serie vol zelfspot, gemaakt door twee vrouwen die zelf uitgesproken feministisch zijn.’

› **Feminisme is nog altijd springlevend?**

‘Jazeker. Socialisme en feminisme kun je niet los van elkaar zien: feminisme is onderdeel van een klassenstrijd. We vechten allemaal voor gelijke rechten en kansen voor iedereen, dus zeker ook voor mannen en vrouwen.’

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

‘Het bevat het me hier in Nijmegen wel goed eigenlijk. Een stad met mooie parken, gezellige pleinen en leuke kleine zijstraatjes. Havana aan de Waal: een stad met een rijk links heden én verleden. Zo is de moeder van Karl Marx hier geboren, zijn opa was hier voorganger in de synagoge.’ ●

STOP LOZING GENX-GIF

Samen met andere partijen, maatschappelijke organisaties en veel actieve omwonenden komt de SP in verzet tegen het lozen van gif in Dordrecht.

SP-TWEEDE KAMERLID Cem Laçin wijdde er in mei van dit jaar zijn maidenspeech aan – de eerste speech die een nieuw Kamerlid in een parlement houdt. Jarenlang kon het chemiebedrijf Dupont/Chemours de giftige stoffen PFOA en later GenX in de Merwede dumpen. Concentraties van de gifstoffen zijn aangetroffen in het bloed van omwonenden in Dordrecht. Bij nader onderzoek door onder andere het Algemeen Dagblad bleek dat GenX niet alleen in de omgeving van Dordrecht, maar ook veel verder weg in het drinkwater zat; van Den Haag tot Gouda, van Rotterdam tot Leiden. GenX is eigenlijk een techniek om stoffen te maken waarmee je bijvoorbeeld anti-aanbaklagen kunt produceren. Het afval is giftig. Gifdeskundigen zeggen dat het drinkwater weliswaar veilig is om te drinken, maar dat er wel hoognodig wat moet gebeuren; GenX hoort gewoon niet thuis in het water. In de Verenigde Staten heeft de Amerikaanse Justitie een onderzoek ingesteld vanwege misleidende reclame; Chemours beweerde dat GenX duurzaam en milieuvriendelijk was. In North Carolina, waar ook protesten waren losgebarsten, is het bedrijf inmiddels gestopt met lozing.

De provincie Zuid-Holland heeft de vergunning al aangescherpt, maar een breed actiecomité eist directe stopzetting van het lozen van gif. Op 26 augustus was de grootste protestdemonstratie deze eeuw in Dordrecht. De SP was vertegenwoordigd met leden uit allerlei afdelingen. Laçin (foto midden) sprak de aanwezigen toe met de duidelijke boodschap 'Stop de lozing, nu'. De gezondheid van mensen gaat boven economische belangen, daarover bestaat bij de SP geen twijfel. ●

tekst Diederik Olders • foto's Alex Groen©

KABINETSFORMING

Met belangstelling heb ik het sociaal alternatief gelezen. Ik ben het er geheel mee eens dat we niet met de VVD moeten regeren. Maar de verkiezingsuitslag rechtvaardigt geen links-midden kabinet. Nederland heeft voor rechts gekozen en dient nu maar op de blaren te zitten van deze keuze. Het is een loffelijk streven van de SP om toch voor een sociale kabinetsformatie te kiezen. Mijns inziens moet de SP voor nieuwe verkiezingen pleiten en daarbij aantonen dat rechts te incompetent gebleken is om sturing aan dit land te kunnen geven.

Hans Hooimans, Breda

SPREEKUURRECHTER

Een mooi initiatief voor partijen die snel een definitieve uitspraak willen, het instituut spreekuurrecht. Er zijn ook partijen die zo lang mogelijk willen rekken.

Bijvoorbeeld wethouder Patrick Welman uit Enschede die vond dat bewindvoerders vervangen konden worden door vrijwilligers, de zogenaamde budget-maatjes. Op die manier kon er meer dan een miljoen euro per jaar bezuinigd worden op sociaal beleid. Onlangs stelde de Centrale Raad voor Beroep hem in het ongelijk. De eisers hebben jaren op hun geld moeten wachten en bewindvoerders hebben jaren hun werk niet kunnen doen. Het wordt tijd dat procederen tegen de overheid gratis wordt. Er zijn daarnaast ook partijen die zolang mogelijk willen rekken om in de tussentijd nog zoveel mogelijk winst te kunnen maken. Zo heeft Essent zich vanaf 2005 verzet tegen mijn wens om van het stads-warmtenet afgesloten te worden. Onlangs werd haar opvolger, Ennatuurlijk, door het Hof in Arnhem in het ongelijk gesteld en werd de zaak met een schikking definitief beëindigd. Het wordt tijd dat burgers in civiele zaken bij het Hof en de Hoge

Raad zonder verplichte advocaat kunnen procederen. Nu bepaalt die advocaat wat ten laste wordt gelegd. Ben je het daar niet mee eens dan is het slikken of proberen een nieuwe advocaat te vinden. Dat laatste is mij na zeven maanden bij het tiende advocatenkantoor gelukt.

Wim Lentink, Enschede

DE OPLETTENDE LEZER

In de Tribune van mei staat het artikel: Een maandje lokaal actief. Daarin staat bij SP Hengelo: hygiëne (pagina 9), over de toestand bij het zwembad het Aquadrome. Dit zwembad bevindt zich echter in Enschede en de kwestie is dan ook door de SP Enschede aangekaart bij het college. Ik weet dat Hengelo een erg actieve afdeling is, maar deze eer komt Enschede toe.

Jacques Gerard, SP-afdeling Enschede

Welgemeende excuses dat we twee geweldige afdelingen door elkaar hebben gehaald. Ere wie ere toekomt!

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
* geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

plaats en datum : _____

handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune september 2017

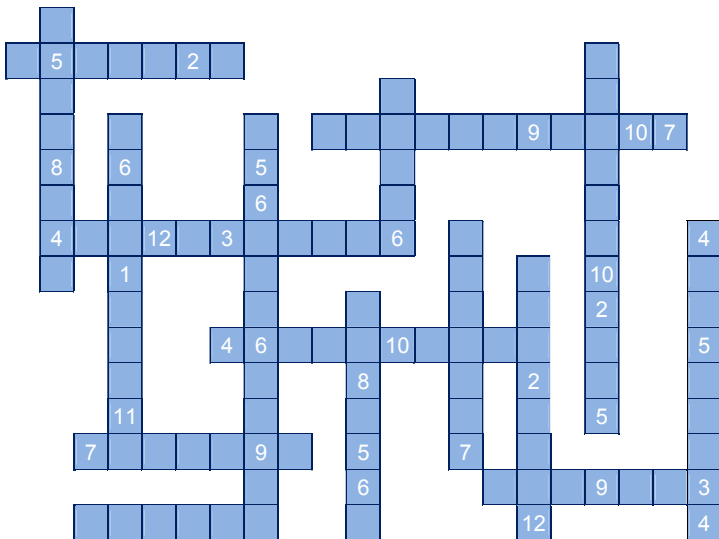
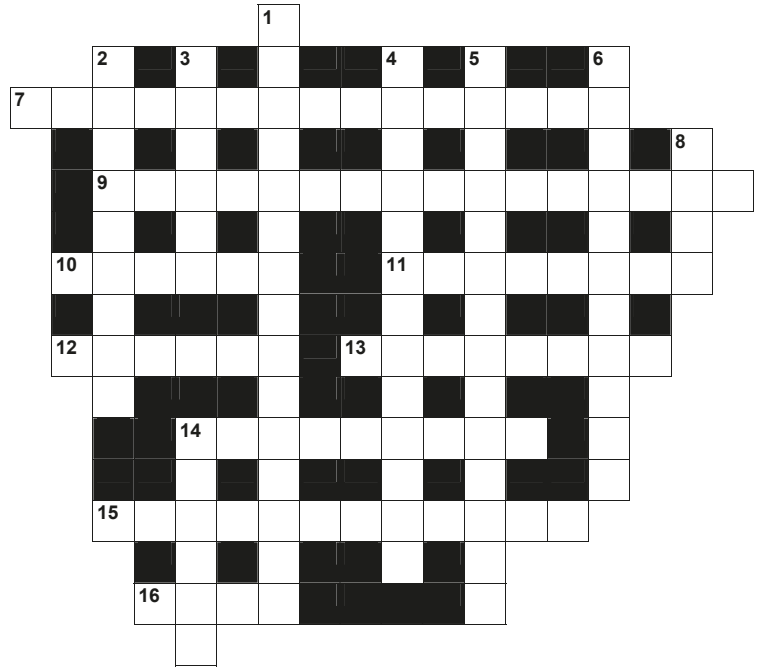
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 7 (geen) Advertentie van de NS? (15) 9 Nomadisch afval? (12,4)
- 10 Het beddengoed van Mondriaan. (6)
- 11 Nuttig voor het snotteren bij een levenslied. (8)
- 12 Het verhaal gaat dat die kaart een opstootje veroorzaakt. (6 en 3,3)
- 13 Schittert op de mat. (8) 14 Die tapt met een doel. (9)
- 15 Benauwende overeenkomst met huurmoordenaarster. (12)
- 16 De toerleider gebruikt nog een boekje. (4)

Verticaal

- 1 Beter worden? Niet zonder rechtszaak! (15)
- 2 Het torentje van Sinterklaas. (9)
- 3 Daar heb je je schaapjes op het droge. (6)
- 4 Betaalt al speculerend haar universitaire opleiding. (13)
- 5 Het rode gevolg van een ruwe voetbalwedstrijd? (5,3,2,4)
- 6 Er kan werkelijk geen gedetineerde meer bij. (3,5,3)
- 8 Geluid van een wel erg jong knaagdier. (4)
- 14 Engels vogeltje slaat aardig balletje golf. (6)

Letters											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

OO DIE NIEMEN

En wel 'eponiemen' ditmaal, dus woorden die gevormd zijn 'op basis van een eigenaam'. Zoals 'saxofoon', uitgevonden door Adolphe Sax. We hanteren de 'regel' met enige vrijheid! Soms vragen we het woord, soms de naam - of iets nieuws.

De opdracht is: lees de Hints, die in willekeurige volgorde staan. Plaats de woorden op hun juiste plek in de Tabel. Breng tot slot de letters die in de vakjes met cijfer-aanduiding staan over naar de 'Letters' tabel, voor het (fictieve) oplossingswoord, wat u naar de redactie kunt sturen. Soms is dezelfde letter op meerdere (cijfer-)plaatsen te vinden en geven we er vast een paar. De 'lange jij' wordt 'y'. Veel plezier.

Hints:

- Petrus bestrafte dit soort praktijken nog...
- Franse staatsliedelijke jas doet het goed op Amerikaanse TV.
- Vanaf 17 mei 1947, tot 1958 werd er 'getrokken'.
- 'Lachen met het CDA' is in elk geval een aanwinst.
- Ultranationalistisch gevoel van Franse soldaat is grensoverschrijdend.
- Als een Atheens wetgever gaat Rutteprutsen.
- Is asielsebeleid zijn hiel?
- Taktiek eerst gebruikt tegen Engelse landeigenaar
- "Wij voeren hem niet uit!" – een ... uitspraak.
- Handel, Verkeer, Boodschapper...met Liefde.
- Luide uitvinder van de telefoon gedeeld door 10.
- "Als wij de bal hebben, kunnen hun niet scoren."
- Maakte van Kooten's paard een einde aan het Groot Dictee?
- Brave Koekoek?
- Te heet; te koud: sinds 1742 de schuld van een Zweed!
- Als een blok de formatie in...en het sjoemelen?

OPLOSSINGEN ZOMERPUZZEL

Insectenhotel

De winnaar van de zomerpuzzel is Elise van der Grift uit Zeist

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 27 september 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 9 • oktober 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

PROF. JIM VAN OS **'GGZ IS HANDEL IN DIAGNOSES GEWORDEN'**

CAMPAGNE: EEN MILJOEN KEER VOOR ELKAAR

NEE IS NIET GENOEG: RON LEEST NAOMI KLEIN

Arend van Dam

KANDIDATEN PARTIJBESTUUR

Leden die zich willen kandideren voor het partijbestuur kunnen dat doen door vóór 20 oktober een brief te sturen naar secretariaat@sp.nl

Al onze leden kunnen tussen 3 en 10 januari 2018 vanuit hun afdeling een stem uitbrengen op de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur 2018-2019. Dat treedt in functie na ons XXIII congres op 20 januari 2018, waar de uitslag van de verkiezingen bekend wordt gemaakt. Op www.sp.nl/ZUP vind je nadere informatie over de profielen van partijvoorzitter, algemeen secretaris (beiden in functie gekozen) en de algemeen bestuursleden.

Voor vragen kun je contact opnemen met kandidatencommissie@sp.nl

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD is gestart met de verkiezing Flextremist van het Jaar. McDonald's, Randstad en Albert Heijn zijn genomineerd voor de oneervolle titel. Steeds vaker worden jongeren opgezadeld met onzekere contracten. Bazen – de flextremisten – profiteren hiervan. Deze verkiezing zet werkgevers onder druk om jongeren fatsoenlijke werkomstandigheden en een toekomst te bieden. ROOD gaat volle bak tegen flexmisbruik door grote bedrijven en voor zekerheid en waardering voor het werk van jongeren. Stem ook op een van de drie genomineerde bedrijven, of nomineer je eigen baas op www.flextremist.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHEIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs
Maurits Gemmink

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma
Karen Veldkamp

Foto cover
Patrick Post HollandseHoogte©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

De vierde dinsdag van september

4

Voor Elkaar

'We tillen de actie naar een hoger niveau'

6

Prof. Jim van Os

'Bekijk de patiënt als mens en niet als patiënt'

12

Apeldoorn

Hoe een afdeling zich terug in de ring bokste

22

Guatemala

De clown nam een sinister circus mee

24

10 Uitgelicht: Samen in de nacht

11 Wetenschap: 'Get the (S)hell out of science'

20 NZF: verhoging eigen risico van de baan

21 Politie: 'Veel opperhoofden, weinig indianen'

28 LinksVoor: Felix van Ballegooij heeft een Wartburg

29 Ron leest Naomi Klein

17, 18, 19, 26, 27 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Onze democratie

Hoe democratisch is Nederland? Die vraag werd mij de afgelopen weken vaak gesteld, nadat de Tweede Kamer had besloten over het eigen risico. Een ruime meerderheid van de mensen stemde bij de afgelopen verkiezingen op een partij die deze boete op ziek zijn wilde aanpakken. Een meerderheid van de volksvertegenwoordigers stemde tegen. Steeds meer mensen verliezen zo het vertrouwen in onze democratie.

Maar het probleem gaat verder dan enkel gebroken verkiezingsbeloftes. De econoom Joseph Stiglitz ziet een verband tussen een toenemende ongelijkheid en een afnemend vertrouwen in de democratie. Een steeds grotere groep heeft het gevoel dat de overheid niet meer aan hun kant staat. Dat beslissingen niet in hun belang worden genomen. En ze hebben gelijk. Het zijn de lagere en middeninkomens die hun zekerheid zijn verloren. Steeds vaker hebben zij een onzekere bungalow, hun huur blijft stijgen en hun kinderen verloren hun studiebeurs en moeten zich in de schulden steken.

De politiek van onzekerheid en ongelijkheid tast dus ook onze democratie aan. Aan ons de taak om mensen vertrouwen en perspectief te bieden. Door te laten zien dat wij wél aan hun kant staan. Door te weten wat er speelt in onze buurten, bedrijven en scholen. En door samen op te trekken om te bouwen aan een land met zekerheid, samenhang en kleinere verschillen.

In 2019 vieren we honderd jaar algemeen kiesrecht. Na een lange strijd mochten in 1919 ook arbeiders en vrouwen naar de stembus. Dat kregen we niet cadeau, dat werd bevochten. Laat het een inspiratie zijn om onze democratie nu te verdedigen en te versterken. Door te bouwen aan een land waar beslissingen niet in het belang van een kleine elite worden genomen, maar in het belang van elkaar.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

VIERDE DINSDAG VAN SEPT

De hoedjes, de koets en het koffertje, het was allemaal weer in orde tijdens Prinsjesdag. Maar de Tweede Kamer, traditioneel een dag later aan zet, had zichzelf buitenspel gezet – en verdwaalde vervolgens in haar eigen doolhof. Dit terwijl de samenleving schreeuwt om oplossingen.

HET WAS ANDERS DAN ANDERS dit jaar. Prinsjesdag 2017 had wel de folklore, maar niet de politieke duiding. Geen fundamenteel Kamerdebat over de begroting, geen Algemene Beschouwingen. Omdat de nieuwe regering niet al te lang meer op zich zou laten wachten, achtte een Kamermeerderheid het handiger om er ermee te wachten tot de nieuwe regering van CDA, D66, VVD en ChristenUnie er is – maar hoe lang dat duurt weet niemand. Hetgeen de inspraak en de controle door de volksvertegenwoordiging ernstig inperkte. Niet alleen beden-

kelijk, maar ook jammer. Want tijdens de Troonrede sprak koning Willem-Alexander deze zin uit: 'Het gaat beter met de economie, maar nog niet iedereen profiteert daarvan.' Was deze uitspraak van nota bene ons staatshoofd niet een debat in de Kamer waard geweest?

De politieke ledigheid sloeg om in regelrechte verwarring op de vierde dinsdag van september. Want stuurde de nog zittende regering in de Rijksbegroting nog aan op een verhoging van het eigen risico van 385 naar 400 euro, precies een week na Prinsjesdag

– op 27 september – durfden de beoogde coalitiepartijen het blijkbaar toch niet aan en blokkeerden de verhoging met een spoedwet via de Tweede Kamer, die amper een week eerder niet over de Rijksbegroting had kunnen debatteren. Punt was wel, dat dit politieke vluiggertje dan op dezelfde dag door de senaat geloodst moest worden. Hetgeen lukte. Maar intussen had zorgverzekeraar DSW andermaal voor verwarring gezorgd, door ineens bekend te maken ruimte genoeg te zien om de zorgpremie te verlagen. Terwijl in delen van de Kamer juist een

EMBER

verhóging daarvan als voorwaarde voor de bevestiging van het eigen risico werd gezien. En als klap op de vuurpijl werd op die 27e september bekend dat ook de Financiële Beschouwingen (het debat met de minister van Financiën) dit jaar niet doorgingen.

Gedrocht

We spreken Emile Roemer een dag na die vierde dinsdag in september. Hij is niet blij met de gang van zaken. 'Inderdaad, geen Algemene én geen Financiële Beschouwingen dit jaar. Ik had graag gezien dat die gewoon waren doorgedaan. Ik bedoel, hoe je het ook wendt of keert: er ligt gewoon een begroting. Het kabinet kan dan wel demissionair zijn, maar de Tweede Kamer is dat niet. Er zijn genoeg problemen in de samenleving. Die moet je proberen op te

Veel hete lucht, weinig inhoud op Prinsjesdag 2017.

lossen en niet gaan zitten wachten.' Maar tijdens de impasse werd wel de stijging van het eigen risico geblokkeerd. Goed toch? 'Zeker. Maar eerst kon het niet, moest het eigen risico omhoog. Daarna weer niet en vervolgens werd voor de eerste keer in ruim honderd jaar in de Eerste en Tweede Kamer op dezelfde dag over hetzelfde wetsvoorstel gestemd. Op zich goed: de stijgende lijn van het eigen risico is voor een jaar doorbroken. Waarbij je je wel moet realiseren dat dit het resultaat van lange en keiharde acties is geweest. Daardoor is het ook tot andere partijen doorgedrongen dat dat hele eigen risico – wat feitelijk een boete op ziek zijn is – een gedrocht is. Wat nu is gebeurd in de Kamer, is een eerste stapje. Laten we met z'n allen aan de slag gaan om het eigen risico helemaal van tafel te krijgen. Want wat blijft, is dat talloze mensen moeite hebben om de zorgkosten te betalen.'

Tegelijkertijd luidde de boodschap van Prinsjesdag dat iedereen er volgend jaar op vooruit zou gaan. Roemer: 'Klopt niet: 18 procent van de huishoudens gaat erop achteruit. Dat is een feit. Trap dus niet in allerlei gemiddelden. Een feit is ook dat van degenen die er wél op vooruit gaan, de hoogste inkomens er bijna tien keer meer op vooruit gaan dan mensen met een minimumloon. De ongelijkheid neemt dus gewoon toe op basis van de laatste begroting van Rutte II. Wat dat betreft sluit het kabinet in bekende stijl af.' Verwacht Roemer van het beoogde nieuwe kabinet van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie andere koek? 'Dat moeten we nog even afwachten. Laten we eerlijk zijn, ook D66 is op economisch gebied behoorlijk rechts. Niettemin hoop ik dat de nieuwe ploeg echt wat gaat doen aan de ongelijkheid. De crisis is voorbij, het geld is er, de economie groeit, maar de lonen zijn jaren achtergebleven. Hoogste tijd dat iedereen gaat mee profiteren.' •

tekst Rob Janssen
foto Pim Ras / HollandseHoogte©

COLUMN

SP in record-aantal gemeenten!

De SP doet in een record-aantal gemeenten mee aan de komende gemeenteraadsverkiezingen. Nog nooit eerder konden zoveel mensen in zoveel gemeenten op de SP stemmen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. In Apeldoorn, Emmen, Heerenveen, Leusden, Purmerend, Roermond en vele andere plekken kunnen mensen nu ook SP stemmen, waar dat vier jaar geleden niet kon.

Dat is fantastisch nieuws. Maar hoe komt dat eigenlijk?

In Amsterdam Zuidoost zijn veel mensen in actie gekomen. Metrolijn 53 zou worden ingekort, waardoor er geen directe verbinding meer naar de stad was. Actiegroepen M53Direct en Hart voor de K-buurt staken daar een stokje voor. Met steun van de SP: Robert Brand, Remine Alberts en veel anderen liepen zich het vuur uit de sloffen. Maar was die actie nodig dan, de SP zit toch in het college van Amsterdam met twee wethouders?

D66 is de grootste partij en voorstander van het inkorten van de metrolijn. Na het actieresultaat van de bewoners trok een D66'er voor de camera van AT5 zo'n zuur gezicht dat het leek alsof ie net uit een pot augurken gestapt was: de lijn moest gewoon ingekort worden. Actieleider Mike Brantjes van Actiegroep M53Direct reageerde onomwonden: 'We gaan tot hier en dan gaan we door!'

Zonder druk vanuit de samenleving was het niet gelukt om de 'vervoerregio' overstag te laten gaan. Dat ervaren we in heel Nederland. Van woningcorporatie tot gemeenteraad. Van Arnhem tot Utrecht en van Vlaardingingen tot de Provincie Groningen. Alleen met genoeg actieve mensen kunnen we ons werk in wijken, in de raad en in colleges goed doen. Onze beloften zijn juist daarom na de verkiezingen net zoveel waard als voor de verkiezingen. Dat kan niet iedere andere partij zeggen.

Ik ben er trots op dat we door onze aanpak al 40 jaar groeien en in een record-aantal gemeenten meedoen. We zullen hard werken om ons record over 4 jaar opnieuw te breken.

Laat ons weten wat u kunt bijdragen aan de SP in uw gemeente: doemee@sp.nl

Ron Meyer
voorzitter SP

GROTE BUURTENCAMPAGNE GAAT DE VOLGENDE FASE IN

VOOR ELKAAR

Direct na de Tweede Kamerverkiezingen kondigde SP-voorzitter Ron Meyer de Buurtencampagne aan; vanaf dat moment zouden we met 1 miljoen mensen in Nederland een gesprek gaan voeren. Nu honderd SP-afdelingen hier al maanden mee bezig zijn, is de campagne een nieuwe fase ingegaan. Met een nieuwe naam: Voor Elkaar.

DAT CONTACT MET DE MENSEN belangrijk is voor de SP werd goed, maar wel onprettig, geïllustreerd door hoe de partij in het nieuws kwam de afgelopen weken. De SP-afdeling Hoorn wilde meedoen aan de gemeente-

raadsverkiezingen volgend jaar, maar mocht niet van het Partijbestuur. Dat leidde tot onbegrip en boze reacties. SP-voorzitter Ron Meyer daarover: 'We moeten gestaag groeien. Nu gaan we weer het record breken;

in nog meer gemeentes dan vorige keer kunnen mensen volgend jaar op de SP stemmen. Maar je moet eerst bouwen. En als je daar niet aan toe bent gekomen, dan doe je een stapje terug om weer op te bouwen. In Emmen, Leusden, Purmerend en Roermond is de afgelopen jaren gebouwd en daar doen ze nu weer mee. Hoorn is het Emmen van vier jaar geleden. Het aantal actieve leden is nu te krap om de verwachtingen waar te maken. Afdelingsvoorzitter Yvonne Kostelijk zei tijdens de Partijraad: we zijn teleurgesteld, maar we gaan er tegenaan want de SP is nodig in Hoorn. Meedoen met raadsverkiezingen is geen beloning voor hard werken

Amsterdam

Doetinchem

Middelburg

Ede

Roosendaal

– want geloof me, Yvonne heeft keihard gewerkt de afgelopen jaren, juist omdat het zo krap was – maar een middel om je doelen te bereiken.’

› **Veel mensen snappen dat niet. Je kunt toch ook besturen zonder op straat te staan?**

‘Wij zijn geen actiep partij. We zijn ook niet een bestuurspartij. We zijn wel een actieve politieke partij, die streeft naar een samenleving met minder ongelijkheid, waar iedereen kan meedoen. Eén middel is op straat zijn. Als we dat goed doen, dan gaan we graag de raad in. En als het kan, het

‘IK STAP NU EERDER NAAR VOREN’

Sita Bottenberg uit Heerlen is een van de helden die is gefotografeerd door Nicole Bolton. Bolton maakt een serie portretten van mensen die zijn opgestaan in de buurtencampagne, door heel het land. Sita is inmiddels SP-lid geworden.

‘Ik ben geboren en getogen in Meezenbroek, een Vogelaarwijk in Heerlen. Er is veel armoede, veel overlast van jeugd.’ Toen de SP-afdeling Heerlen langskwam om te kloppen, deed haar man open. Die vertelde aan Ron Meyer aan de deur dat hij niet kon helpen met acties omdat hij ziek is. Bottenberg: ‘Kort gezegd heeft hij ernstige darmproblemen en heeft hij altijd een voedingssonde. Maar hij staat positief in het leven. Ik rende Ron achterna, omdat ik heel graag wilde helpen. Er werd op de Kasteellaan keihard gereden. Het werd de Racebaan genoemd.’ Na een actie met de bewoners zijn er bloembakken geplaatst en is het een 30-kilometerzone geworden. Het grote

succes is met een feestje gevierd, en met een actie-monument. En dat was niet het enige; toen de inmiddels geactiveerde bewoners merkten dat er een pinautomaat ging verdwijnen, kwamen ze razendsnel in actie. Ook hier werd met stevig aanpakken en niet bang zijn snel succes geboekt.

Bottenberg is veranderd door de acties: ‘Ik was al drie jaar bezig met die snelheid en kwam steeds geen stap verder. Als je weet hoe het moet – met een beetje hulp van de SP en samen met de andere mensen in de buurt – dan gaan er deuren open. Ik pik nu dingen minder snel. Op mijn werk stap ik eerder naar voren, als er wat is waar ik het niet mee eens ben. Vroeger durfde ik dat niet. Nu heb je, voordat je het weet, die stap naar voren al gedaan. Ik ben mantelzorgster voor mijn man, mijn pgb werd afgewezen. Vroeger was ik dan heel erg geschrokken. Nu ben ik gaan bellen en na drie telefoongesprekken werd het alsnog goedgekeurd.’

foto Nicole Walton©

bestuur in. Daar zijn we niet vies van. In veel gemeentes, ook veel grote steden besturen we, in de helft van de provincies ook. Ik ben zelf twaalf jaar raadslid in Heerlen. Ik heb daar nog nooit in de oppositie gezeten. Wij

besturen in Heerlen al die tijd. We kunnen dat, omdat we weten wat er leeft.’

› **De buurtencampagne loopt gesmeerd. Wat gebeurt er allemaal?**

‘Wij voeren in honderd gemeenten gesprekken met mensen en verbeteren hun gemeenschap, huis, werkvloer en buurt. Bijvoorbeeld het veiliger maken van de straat, zoals in Haarlem waar buurtbewoners en hele klassen schoolkinderen de straat op gingen. Maar ook de strijd voor sluiting van twee onveilige kerncentrales in België, waar veel mensen in Nederland zich zorgen over maken. Acties van klein naar groot. De SP krijgt dingen voor elkaar.’

› **Je zegt het al: Voor Elkaar, de nieuwe titel van de campagne. Komt de campagne in een nieuwe fase?**

‘Zeker. De SP is de partij die die actie naar een hoger niveau tilt. Nu hebben we die buslijn voor elkaar, die straat is veiliger, die woningen zijn gerenoveerd, die sloop is voorkomen, maar hoe komt zo het socialisme dichterbij? Het antwoord daarop is

driedelig. Ten eerste: op al die plekken waar mensen voor de eerste keer opstaan, doen ze iets heel groots. Niet opgeven, maar opstaan; dat is een kleine revolutie in de hoofden van mensen. Zij zijn voor altijd veranderd in mensen die weten wat strijden is. Ik herinner me Kapi Lijfrok, een van de schoonmaak-stakers die op ons congres zei: we zijn van stille muisjes brullende leeuwen geworden.’

‘Ten tweede: er is veel overlap in thema’s natuurlijk. Daar kunnen we landelijk – als partij en in de Tweede Kamer – mee aan de slag. Bijvoorbeeld al die verschillende woning-acties brengen we bij elkaar. We stellen ons de vraag: hoe kan het dat er honderd jaar geleden arbeiderspaleizen gebouwd werden? Betaalbare en prachtige woningen die we nu nog koesteren als architectuur om trots op te zijn. De samenleving was toen

THEATER VOOR ELKAAR!

Op zondag 3 december gaat *Voor Elkaar* het theater in. We brengen op deze middag onze buurtactivisten samen met de maatschappelijk leiders. Van schrijvers tot sporters en van geestelijk leiders tot muzikanten. We spreken met elkaar over de staat van het land, genieten van muziek en theater en laten natuurlijk onze activisten aan het woord. Deze dag zal alleen slagen als we er samen voor zorgen dat de mensen waarmee wij actie voeren massaal aanwezig zijn. Binnenkort maken we zowel namen van sprekers en artiesten bekend, als ook de locatie.

Houd de datum alvast vrij: 3 december!

minder rijk dan nu, maar men kon toch kiezen voor betaalbare woningen waar je trots op kon zijn. Die keuze was een politieke keuze en wij kunnen als partij de schimmelwoningen, de huurstijgingen, de onnodige sloop bijeenbrengen in ons grotere verhaal over volkshuisvesting.’

‘Ten derde spreek ik met honderd maatschappelijk leiders, uit religieuze hoek, uit het leger, tv-presentatoren, filmmakers, journalisten, burgemeesters, voetbaltrainers. Ik vraag hen hetzelfde als wat we mensen bij het kloppen vragen: wat is er aan de hand? Uit hun antwoorden komt een hele sterke rode lijn naar voren. Zij zijn geen van allen lid van de SP, maar allemaal zien ze dat

foto Maurits Gemmink

ACTIE-KAART

Alle acties, lopend en gewonnen, worden op een grote kaart van Nederland bijgehouden. Bob van Ravensberg, voorzitter van de SP Amersfoort, laat trots zien welke buurtacties er in Amersfoort lopen.

ACTIE-MONUMENTEN

Het verleden kan mensen inspireren. Dat is helemaal zo bij succesvolle acties. De SP heeft, samen met de mensen, door de jaren heen al heel wat acties gewonnen. De mensen die opstonden voor de buslijn, de veilige straat, of de betaalbare woningen, zullen het nooit meer vergeten. Maar voor anderen is die strijd vaak niet zichtbaar.

het individualisme doorgeslagen is. Dat er behoefte is aan gemeenschapszin.'

› **Hoe verbindt dat de problemen van de mensen waarmee we in de buurten samen strijden?**

'Die behoefte aan gemeenschapszin vind je ook terug in al die acties op straat. Voor de meeste mensen geldt dat er alleen echte vooruitgang is als er een sterke gemeenschap is. Solidariteit is niet alleen voor de allerarmsten. Solidariteit is voor iedereen van belang. Mensen praten tegenwoordig over solidariteit alsof het charitas is, zie mij nou eens iets aardigs doen voor iemand die dat heel hard nodig heeft. Maar dat is de neoliberale invulling van solidariteit; volgens de neoliberalen kan iedereen voor zichzelf opkomen. Zo niet, dan ben je zielig. Dat is niet onze solidariteit. Onze solidariteit is gebaseerd op het gegeven dat mensen elkaar nodig hebben. Investeren in gemeenschappen is investeren in jezelf.'

› **Vandaar ook de dubbele betekenis van Voor Elkaar?**

'Om wat voor elkaar te krijgen is het belangrijk dat er een sterke gemeenschap is. Dat mensen dingen voor elkaar over hebben. Ja, uiteraard ook voor de mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen. Maar een goed ov is voor iedereen van waarde. Een veilige buurt is voor iedereen belangrijk. Een goede school voor jouw kinderen en die van anderen is goed voor iedereen. Het belang van de gemeenschap gaat veel verder dan lief zijn

foto SP Leusden

BUURTBOKAAL NAAR LEUSDEN

Om extra aandacht te geven aan mooie acties kunnen afdelingen de buurtbokaal winnen. Aan het eind van de zomer was de eer aan de afdeling Leusden. De SP Leusden voert met bewoners ac-

tie voor behoud van buslijnen, die na de overgang van Connexxion naar Syntus verdwenen. Tijdens een superzaterdag half september werd de bokaal uitgereikt.

voor arme mensen. Voor Elkaar betekent een trotse invulling van gemeenschapszin, echte solidariteit. Al die maatschappelijk leiders zeggen me dat het grote verhaal ontbreekt. Het is aan de SP om met dat verhaal te komen. Omdat óns grote verhaal het

kleine met het grote verbindt, de strijd in de buurt met de internationale strijd. Daar zijn en blijven we uniek in.' ●

tekst Diederik Olders

Daarom verschijnen overal in Nederland herinneringen aan sociale strijd.

foto's Maurits Gemmink

Een bekend monument is het Volksbos in Vlaardingen, waar bewoners massaal bomen plantten om een stuk natuur te behouden – met als titel Groeiend Verzet. Dat Volksbos bestaat nog steeds, en getuigt van het succes dat toen behaald is. In Groningen komt een bloembollenveld met als titel Bloeiend Verzet (zie ook pagina 19 in deze Tribune). Er komt een knikkertegel met een tekst die herinnert aan een SP-actie voor verbetering

foto archief SP

van huurwoningen en een 30-kilometerbord, met een bordje dat eraan herinnert dat de nu veilige weg er door de strijd van bewoners is gekomen.

Al deze actiemonumenten herinneren anderen eraan dat de goede dingen die van ons samen zijn, meestal niet vanzelf gebeurd zijn. Dat ze deel uitmaken van een geschiedenis om trots op te zijn.

EENZAME NACHTEN

Medewerkers van zorginstelling de Schutse in Lopik bivakkeerden nachtenlang in tentjes voor de deur van hun werkplek. Want met slechts één verzorger voor ruim zestig bewoners reden zij het niet in de nacht. De actievoerders wisten zich gesteund door warme reacties uit het hele land, waaronder van collega's die ook dagelijks kampen met onderbezetting. Ook SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen kwam langs, met chocolaatjes voor de nachtbrakers. De petitie 'Samen in de nacht', waarmee de medewerkers vragen om een tweede collega in de nachtdienst, is inmiddels door duizenden mensen ondertekend.

foto FNV
tekst Lesley Arp

WETENSCHAPPELIJKE ONAFHANKELIJKHEID

ALS DE HAMVRAAG NIET EENS MEER GESTELD WORDT

Sandra Beckerman en ROOD voeren al jaren actie voor de onafhankelijkheid van de wetenschap. Die staat meer onder druk dan tot nu gedacht, naar nu blijkt. 'Get the (S)hell out of science!'

SANDRA BECKERMAN NOEMT het graag 'WC-eend-wetenschap', vrij naar de tv-reclame van de toiletreiniger waarin een nogal sullig personage zegt: 'Wij van WC-eend adviseren WC-eend.' Dat mag als een parodie op de wetenschap bedoeld zijn, maar inmiddels komt het verdacht veel in de buurt van de werkelijkheid. Al jaren trekt Beckerman, vergezeld van een grote plastic eend, ten strijde tegen de belangenverstrengeling tussen wetenschap en bedrijfsleven. Maar een onlangs gepubliceerd onderzoek van het bureau Changerism, een in duurzaamheidsvraagstukken gespecialiseerde denktank uit Rotterdam, legt bloot dat de banden tussen de Erasmus Universiteit en de fossiele industrie nog verder gaan dan gedacht. Zo liet Rotterdam School of Management (RSM), wat de grootste faculteit van de universiteit is, Shell 'de opzet van het leerprogramma' en zelfs 'profielen van de studenten' beïnvloeden. Ook treedt Shell op als sponsor van studentenactiviteiten en zijn medewerkers van de oliegi-gigant graag gezien tijdens gastcolleges, aldus Changerism. Daarnaast stelt de denktank dat RSM diverse onderzoeken uitvoerde waar Shell bij gebaat was. Saillant voorbeeld daarvan is het onderzoek naar manieren om het maatschappelijk draagvlak voor gaswinning in Nederland te vergroten. RSM deed mee aan dat onderzoek, Shell was een van de financiers ervan.

Sandra Beckerman: 'Dat onderzoek ging dus feitelijk over de vraag hoe Shell zijn naam kan zuiveren. Maar diepgravend en integraal onderzoek naar wat gaswinning voor Groningen betekent vindt niét plaats. Terwijl dat laatste de mensen juist zo bezighoudt en raakt.' Beckermans conclusie: bij innige verstrengeling tussen wetenschap en bedrijfsleven worden belangrijke vragen niet meer gesteld.

Niets

Volgens het SP-Kamerlid heeft dat alles te maken met de huidige financiering van de wetenschap door de overheid. 'Universiteiten krijgen steeds minder geld voor langdurig en fundamenteel onderzoek. De focus ligt op kortlopend onderzoek. Men dacht namelijk dat snel onderzoek in samenwerking met het bedrijfsleven zou leiden tot snelle doorbraken.' Maar die doorbraken bleven uit, zo onthulde het Financieel Dagblad afgelopen zomer. Op voorspraak van het ministerie van Economische Zaken opereren wetenschappers en bedrijven in negen zogenaamde 'topsectoren' al een jaar of zes samen om tot innovatie op uiteenlopende gebieden te komen. Dat leidde eigenlijk tot niets. Volgens woordvoerders van andere

ministeries (o.a. Infrastructuur en Milieu) 'gebruikt Economische Zaken het topsectorenbeleid vooral om de belangen van de BV Nederland te behartigen', schrijft de krant. Beckerman: 'Je ziet het ook in de voeding. Er wordt heel veel onderzoek gedaan naar wat bepaalde voeding met je doet. Preventie in de vorm van minder eten wordt daarentegen nauwelijks onderzocht. Omdat het bedrijfsleven daar niet in geïnteresseerd is.' De vraag 'Hoeveel bier kun je drinken, zonder dat het ongezond wordt?' is commercieel gezien natuurlijk een stuk interessanter dan de vraag 'Hoe gezond is het om alcohol helemaal af te zweren?'

Hoe onafhankelijk is de wetenschap in Nederland nog? In hoeverre komen onderzoeksresultaten neer op reclame voor de producten van het bedrijf dat (mee)betaalde aan het onderzoek? Naar aanleiding van de onthullingen uit Rotterdam wil Sandra Beckerman nu dat alle universiteiten door de regering onder de loep genomen worden. 'Alle contracten zoals RSM die met de fossiele industrie sloot, moeten boven water komen.' Gaat dat lukken? 'Vroeg of laat wel, ja. Alleen willen de meeste andere partijen er nu nog niet aan, heb ik gemerkt. Zij vinden het niet zo'n probleem.' •

tekst Rob Janssen
foto archief ROOD

WERELDTOP

Jim van Os (Utrecht, 1960) stapte dit jaar over naar het Universitair Medisch Centrum Utrecht, waar hij werd benoemd tot voorzitter van de divisie Hersenen. Daarvoor was hij hoofd van de afdeling Psychiatrie en Psychologie van het UMC in Maastricht. Van Os is hoogleraar Psychiatrische Epidemiologie en Publieke GGZ.

Door vakgenoten wordt hij tot de wereldtop gerekend. Hij is lid van het selecte gezelschap van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen en werkte onder meer mee aan de vijfde editie van de DSM, het internationale classificatiesysteem van de psychiatrie. Een systeem waar hij de nodige kritiek op heeft, de wetenschappelijke onderbouwing van diagnoses en behandelrichtlijnen is volgens hem minder hard dan vaak wordt aangenomen. Hij maakt zich sterk voor meer wetenschappelijke en patiëntvriendelijker diagnoses dan de DSM-labels. 'Ik zat destijds in die commissie als luis in de pels.'

In Utrecht volgt hij René Kahn op, een van de collega's die op een heel ander spoor zaten en Van Os hebben bekritiseerd als aanhanger van de antipsychiatrie uit de jaren zeventig van de vorige eeuw. De kern van het meningsverschil zit in Van Os' ontkenning dat schizofrenie een – chronische – hersenziekte zou zijn. Naar zijn overtuiging ontbreekt het bewijs daarvoor en is het waarschijnlijker dat psychoses een psychische oorzaak hebben.

Jim van Os is een van de oprichters van PsychoseNet, een platform voor ervaringsdeskundigen en professionele behandelaars. De zelfhulpwebsite biedt geen behandelingen en therapieën aan, maar beantwoordt via het eSpreekuur wel vragen van mensen met psychische klachten.

Aan de wanden van zijn werkkamer in het Utrechtse UMC hangt moderne kunst, waaronder een schilderij van Klaas Gubbels, de man van de theepotten. Ook twee ingelijste foto's verraden Van Os' voorkeur. 'Ik houd van werk op het snijvlak van beeldende kunst en architectuur.' Hij geeft regelmatig gastlessen op de kunstacademie over de effecten van ruimte op mensen.

‘HET HELE SYSTEEM MOET OP DE SCHOP’

Er heerst chaos in de geestelijke gezondheidszorg, zegt hoogleraar psychiatrie Jim van Os. ‘Van alle kosten in de ggz zit tussen de 30 en 40 procent in de overhead.’ Hij acht de tijd rijp voor een parlementaire enquête. ‘Het hele systeem moet op de schop. Waar hoort de ggz thuis? Niet bij de zorgverzekeraars. De gezondheidszorg is een publieke zaak.’

Zijn vader zat in een Jappenkamp. ‘Hij overleefde de ontberingen en had na terugkomst in Nederland nog maar één doel: rijkdom verwerven, om zo nooit meer slachtoffer te worden. Mijn vader slaagde in zijn opzet, maar of hij ook echt gelukkig was, betwijfel ik ten zeerste. Gelukkig worden mensen van samenwerken, van samen streven naar een hoger doel, van gelijkheid en gelijkwaardigheid in alle lagen van de bevolking.’

Professor Jim van Os, gerenommeerd psychiater en onderzoeker, internationaal bekend van baanbrekende publicaties, breekt een lans voor solidariteit en verbinding. ‘Die discussies moeten mondiaal worden gevoerd.’ Chronische ongelijkheid is funest voor een samenleving. ‘Helaas dreigt die ongelijkheid nog verder toe te nemen. Een maatschappij bloeit bij verbondenheid, maar wij laten ons leiden door angst.’

Als Jim van Os spreekt over armoede in ons eigen land, laat hij het bestaansminimum buiten beschouwing. ‘Ik bedoel de relatieve armoede, de praktijk van permanente geldnood waar je dagelijks mee worstelt. Daar wordt een mens ongelukkig van. Ook als je niet tot de categorie onder het bestaansminimum behoort, word je er voortdurend aan herinnerd en dat voelt niet lekker. Maatschappelijke ongelijkheid is meer dan armoede alleen. Het gaat ook over uitsluiten en niet mee kunnen doen. Die ongelijkheid treft niet alleen de direct betrokkenen, maar ook degenen zonder financiële problemen. Degenen die een fatsoenlijk inkomen hebben. Hun op het eerste gezicht zorgeloze leven wordt erdoor verzuurd.’

Het valt hem op dat in landen zonder enige sociale zekerheid meer solidariteit bestaat, dat er sprake is van een grotere gemeenschapszin als iedereen arm is. ‘Je voelt je nog

ongelukkiger als jij in een groep de enige bent die in armoede verkeert. Bij ons is alles geregeld met een collectief systeem, iets wat in de Verenigde Staten ontbreekt. Daar is het ieder voor zich, terwijl juist de vrijgevigheid groter is dan bij ons. De Amerikanen zijn veel eerder geneigd een zwerver iets toe te stoppen of aan een goed doel te geven.’

Jim van Os kraakt een harde noot over de publieke sector. ‘De publieke sector moet de samenleving dienen. Het is bizar dat er door personen in de top miljoenen worden verdiend. Salarissen en bonussen lopen uit de klauwen en daarmee wordt een aanslag gepleegd op de collectieve spirituele gezondheid. De saamhorigheid krijgt er klap op klap door. Ook – of juist – iemand die een publieke functie vervult, moet solidair zijn.’ Hij plaatst de stand van zaken in een breder perspectief. ‘Het werkelijke probleem is de wereld die wij voor onze kinderen achterlaten. De sociale omstandigheden, het milieu, daar moeten we aan werken. In het besef dat je niet alles, maar wel veel op kunt lossen. Het is een proces dat geduld en aandacht vergt en wat mij betreft is het progressief gedachtegoed daarbij de leidraad. Religie draagt er volgens mij niets aan bij. Ik bedoel de georganiseerde religie, niet spiritualiteit. De psychiatrie is verbonden met sociale ontwikkelingen, psychisch lijden staat vaak in nauw verband met de omgeving.’

› **Van alle rond de 500.000 bijstandsgerechtigden ontvangt een derde psychische zorg. Bijna 60 procent van alle kosten in de geestelijke gezondheidszorg komt voor rekening van mensen met een uitkering, toont recent onderzoek aan.** ‘Als je langdurig worstelt met psychische

klachten, beland je uiteindelijk vanzelf in de bijstand en omgekeerd loop je aanmerkelijk meer risico op een psychische stoornis als je in de bijstand terecht komt. Dat ergaas als sociale uitsluiting. Het rigide beleid van het UWV versterkt die tendens. Al te vaak weigert het UWV mensen met een psychische problematiek een uitkering volgens de ziektewet, terwijl ze daar wel voor in aanmerking komen. Het gevolg is dat ze de bijstand in worden geduwd en zie daar nog maar eens uit te komen. Gedwongen solliciteren, of een tegenprestatie leveren, werkt dan averechts. Voordat iemand weer aan het werk kan, moet hij eerst genezen. Ook als er sprake is van psychische problemen.’

› **Werk zou de kans op een depressie verkleinen. Staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken maakt de komende twee jaar 3,5 miljoen euro vrij voor het naar werk begeleiden van mensen met psychische aandoeningen, in een samenwerkingsverband van ggz-instellingen, de gemeenten, werkgevers en het UWV. Jij verwacht hier weinig heil van.**

‘Op deze manier bestrijd je alleen de symptomen. De organisaties gaan door met waar ze mee bezig waren en er komt alleen nog maar meer bureaucratie bij. Ik voel veel meer voor een radicale ommezwaai, voor een ander systeem waarin de ggz, de sociale diensten, het UWV en de eerstelijnszorg worden geïntegreerd. De kans dat er veel beter wordt samengewerkt, zal dan aanmerkelijk groter zijn. We moeten de samenhang niet uit het oog verliezen.’

› **Moet een maatschappij accepteren dat er altijd mensen zullen zijn die gewoon nooit ‘mee kunnen doen’ om zich vervolgens over hen te ontfermen?**

‘Het zou in de psychiatrie niet moeten gaan om meetbaarheid, maar om persoonlijk herstel’

‘Absoluut. Dat is ook een teken van beschaving. Zoals het ook geweldig zou zijn als we ervaringsdeskundigen die werkloos thuis zitten inschakelen in de zorg- en hulpverlening. Mensen die psychisch hebben geleden, en dat gedurende een langere periode, zijn heel bijzonder. Hoe hebben zij het overleefd? Waar haalden ze de kracht vandaan om er ten langen leste uit te komen? Wij kunnen profiteren van hun gevoeligheid en kwetsbaarheid en natuurlijk van hun inzichten. Ik geloof in samenwerking tussen professionals en ervaringsdeskundigen, waarbij op grond van gelijkwaardigheid wordt geprobeerd complexe vraagstukken op te lossen. Ik noem het sociale economie. Benut het talent van de ervaringswerkers, zij kunnen een fundamentele rol spelen in de geestelijke gezondheidszorg, de ggz. Op die manier schep je dus ook banen. In plaats van mensen uit te sluiten, laat je hen zinvol

en belangrijk werk verrichten. Dat versterkt hun gevoel van eigenwaarde en daarmee ook de samenleving waarvan ze, weer, deel uitmaken.’

› **Intussen slaat de marktwerking diepe gaten in de ggz. De zorgverzekeraars willen resultaten zien en kosten beperken. En wat gebeurt er? De kosten stijgen en het rendement neemt af, patiënten met zware klachten vallen buiten de boot omdat zij niets opleveren.**

‘Van alle kosten in de ggz zit tussen de 30 en 40 procent in de overhead. Dat vind ik zo’n vreselijke trend dat ik de tijd rijp acht voor een parlementaire enquête. Het hele systeem moet op de schop. De SP wil de zorg collectief maken en daar ben ik het mee eens. Waar hoort de ggz thuis? Niet bij de zorgverzekeraars. De gezondheidszorg is een publieke zaak, dat is mijn vaste

overtuiging en kom bij mij niet aan met het tegenargument dat het dan onbetaalbaar zal worden.’

‘Voor mij draait psychiatrie om de verantwoordelijkheid van de mens. De maakbaarheid en meetbaarheid, symptoombestrijding als behandeling, wijs ik van de hand. Helaas denken de overheid en de zorgverzekeraars er anders over. De ggz is een handel in diagnoses geworden. Er wordt pas hulp geboden als er een zogenaamde objectieve psychische stoornis is vastgesteld. Die diagnose moet wel voldoen aan de richtlijnen van het Kwaliteitsinstituut GGZ: zo niet, dan wordt er niets vergoed. Zoals ik zei geloof ik niet in de behandeling van symptomen, maar in een proces van persoonlijk herstel dat in elk specifiek geval weer anders kan verlopen.’

› **Wat bedoel je met persoonlijk herstel?**

‘Bekijk de patiënt als mens en niet als patiënt en help hem door verbinding, contact, zingeving, hoop en optimisme. Onderken de ingewikkeldheid van het leven en stel hem in staat zelf antwoorden te formuleren. Patiënten kunnen, ondanks hardnekkige beperkingen, toch een perspectief op een zinvol leven vinden. Dat is persoonlijk herstel. Let wel, dit gaat niet van vandaag op morgen, het is een lange en moeilijke weg en daar moet je de tijd voor

PRIVACY IN DE GGZ: HET GEVECHT OM DE ROM-DATA

Een kwestie die de afgelopen maanden veel stof heeft doen opwaaien betreft het verplicht delen van de zogenaamde routine outcome monitoring: de ROM-data. Het gaat om privacygevoelige gegevens die in de geestelijke gezondheidszorg worden verkregen door het invullen van vragenlijsten die gebruikt worden ter ondersteuning van de behandeling van individuele patiënten. Deze vragenlijsten zijn niet bedoeld om de kwaliteit van behandelingen te meten en te vergelijken en, zo stellen vele deskundigen, daarvoor zijn ze ook niet geschikt. Toch is het sinds begin dit jaar wettelijk verplicht om de ROM-data daarvoor ter beschikking te stellen.

Diagnose, burgerservicenummer, geboortejaar, begin- en einddatum DBC (Diagnose Behandeling Combinatie), geslacht, leefsituatie, opleidingsniveau én vragenlijsten over stemmingen, angsten, verslaving en seksueel gedrag, zorgaanbieders moeten alle informatie aanleveren aan de Stichting Benchmark GGZ. Juist tegen die verplichting ontstond grote weerstand. Professionals in de zorg richtten de actiegroep

Stop Benchmark GGZ op, die zich keert tegen deze ‘geldverslindende, zinloze en bureaucratische praktijk’ en een petitie heeft gelanceerd. De actiegroep kan op de onvoorwaardelijke steun van Jim van Os rekenen. ‘Het is voor mij onbestaanbaar dat vertrouwelijke gegevens worden doorgespeeld naar de Stichting Benchmark GGZ, en daarmee dus naar de zorgverzekeraars, zonder dat de patiënt om toestemming is gevraagd.’

Renske Leijten, lid van de Tweede Kamer voor de SP, stelde er vragen over aan minister Edith Schippers van VWS en werd door haar in het gelijk gesteld. Schippers onderkende dat de wettelijke basis voor de aanlevering van de zogenaamde ROM-data ontbreekt en dat aanlevering alleen mag met expliciete toestemming van de patiënt. Brancheorganisatie GGZ Nederland adviseerde zorgaanbieders dan ook onmiddellijk te stoppen met het aanleveren van de ROM-gegevens. In plaats van hier consequenties aan te verbinden, kondigde de minister aan op zoek te gaan naar een wettelijke basis

via een reparatiewet. Minister Schippers deed die uitspraken in maart en nog steeds zijn er veel vragen onbeantwoord.

Onduidelijk is namelijk wat er gaat gebeuren met de onwettig verkregen gegevens die tot nu toe verzameld zijn. Daarnaast zijn er zorgverzekeraars die zorgaanbieders nog steeds verplichten de ROM-gegevens aan te leveren op straffe van een budgetkorting. Volgens minister Schippers mogen zorgverzekeraars geen sanctie hanteren als zorgverleners de gegevens niet aanleveren aan de Stichting Benchmark GGZ. In augustus nam de bewindsvrouw afstand van de ggz-instelling Centiv, die een cliënt een boete in het vooruitzicht stelde omdat hij weigerde persoonlijke informatie ten behoeve van de Stichting Benchmark GGZ af te staan. Er vinden in de praktijk echter dus nog wel represailles plaats op het niet aanleveren van de gegevens, via de budgetkorting.

www.stopbenchmark.com

nemen. Maar ja, tijd kost geld, dus zijn instellingen gedwongen de mildere 'gevallen' in behandeling te nemen en patiënten in een ogenschijnlijk uitzichtloze situatie te weren. Ik beweer zeker niet dat iedere patiënt met het persoonlijk hersteltraject in medische zin kan genezen, maar de huidige ggz biedt er weinig ruimte voor, met als gevolg dat de patiënt ten prooi valt aan hopeloosheid. Let wel, ik wijs niet met de vinger naar de hulpverleners. Zij zijn in staat om adequate hulp en therapie te bieden, maar zitten gevangen in het systeem; het managementinformatiesysteem dat is bedoeld om de uitgaven transparant te houden, uitgaven die in de hele ggz neerkomen op zes miljard per jaar. Evenveel als wordt uitgegeven aan uitkeringen overigens. Hulpverleners zijn er veel te veel tijd aan kwijt en steeds meer administratieve krachten op de kantoren worden ingezet om alle controles en rekeningen te stroomlijnen. Voor hulpverleners wordt het werk er bepaald niet aantrekkelijker op. Zij voeren het systeem uit terwijl ze zich liever concentreren op de voor de patiënt gewenste therapie, tenslotte hebben ze daar bewust voor gekozen.'

› **Met als gevolg...**

'Ondoelmatige geestelijke gezondheidszorg, terwijl wij er in Nederland toch meer geld aan uitgeven dan veel andere landen. Bijna een kwart van alle Nederlanders kampt jaarlijks met significante psychische klachten, maar de capaciteit van de ggz blijft steken op zes procent. Een gratis en breed toegankelijke ggz ontbreekt, wij kunnen de vraag naar publieke vormen van zorg niet aan, waardoor er schaarste en dientengevolge uitdijende wachtlijsten ontstaan. Er is geen zicht op wie wel en wie geen zorg ontvangt, de regie ontbreekt ten enenmale. GGZ-instellingen worden bij de selectie gedwongen strategische keuzes te maken. Ze selecteren patiënten die naar verwachting voldoen aan de criteria van symptomatische verbetering. Milde problematiek krijgt een overbehandeling, ernstige problematiek wordt terzijde geschoven. Je kunt gerust stellen dat er op dit moment sprake is van chaos in de ggz.'

› **Technische behandelingen, handel in diagnoses, een overgereguleerd systeem, administratieve rompslomp – oftewel: als de boekhouding maar klopt.**

'Precies. In deze constellatie komt het proces van persoonlijk herstel amper aan bod. Erkenning, betekenisgeving, verbinding, menselijkheid en verbondenheid, je kunt het allemaal niet in tijd meten. Nogmaals, de

'Een tegenprestatie in de bijstand werkt averechts'

hulpverleners weten waar het werkelijk om draait en willen graag helpen bij persoonlijk herstel, maar de taal, de verdeling van capaciteit en de inrichting van het ggz-bedrijf blokkeren de mogelijkheden.'

'Ik hoorde laatst het relaas over een meisje met anorexia én een depressie. Zij was klaar met het leven, ze kon het niet meer volhouden. Totdat ze tijdens een wandeling een man ontmoette die naar haar luisterde. Vier jaar lang maakten ze elke dag een ommetje, ze voerden 1200 gesprekken. De man beschouwde zichzelf als haar levensbegeleider. Het mocht helaas niet baten, ze vroeg en kreeg euthanasie. De man was zwaar teleurgesteld in de hulpverlening rond het meisje, dat om ondoordringelijke redenen wel werd behandeld voor haar anorexia, maar niet voor haar depressie. De man vroeg zich af waarom hij als vertrouwenspersoon nooit is gezien, waarom hij helemaal geen rol had. Ik ben het met hem eens. Hij beschikte over veel empathie en mensenkennis en kon tot op zekere hoogte tot haar doordringen. Ik ben van mening dat ze hem bij de behandeling hadden kunnen betrekken, misschien zelfs wel in een leidende rol. Zijn rol had de ggz onder de huidige omstandigheden nooit kunnen spelen. Moet je je voorstellen, al die uren...'

› **Als de ggz de omgeving, in dit geval deze man, wel bij de behandeling had betrokken, zou het meisje dan wellicht af hebben gezien van euthanasie?**

'Dat kan ik natuurlijk niet met zekerheid zeggen. Euthanasie in de psychiatrie is heel ingewikkeld en in geen enkel opzicht te vergelijken met iemand met ongeneeslijke kanker. Wij zijn in ons land ooit zo moedig geweest om daarvoor wetgeving te maken. Psychisch lijden komt het meeste voor onder jonge mensen met een lange levensverwachting. De psychiatrie moet in staat worden geacht om het ondraaglijk en uitzichtloos psychisch lijden te verzachten, om het draaglijk te maken, om samen met de patiënt nieuwe doelen te stellen. Daar moet je dan wel de tijd voor nemen en ik zeg het andermaal: voor een ggz-instelling is een langdurige en intensieve behandeling in het huidige bestel te kostbaar. Daar beginnen ze niet aan, dat past niet in het bedrijfsmatig denken.'

› **Leidt dit tot meer vraag naar euthanasie? 'Ik ben bang van wel.'** •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

> DEMOCRATIE! OH NEE, LAAT MAAR

Een historische en tegelijk hilarische gebeurtenis: een initiatiefwet die in de Kamer niet verdedigd wordt door de indieners. Jaren geleden dienden D66, GroenLinks en PvdA een initiatiefwet in, die ervoor moest zorgen dat we in Nederland bindende referenda krijgen. De uitslagen van het referendum over de Europese Grondwet en dat over het Oekraïneverdrag werden door de regering genegeerd. Dat kan omdat het slechts raadgevende referenda zijn.

Tweede behandeling

Goed idee dus, zo een bindend referendum, want als de bevolking duidelijk nee zegt, dan moet de regering zich daaraan houden. Maar achteraf vonden de indieners het toch niet zo'n goed idee. Blijkbaar vinden ze democratie toch niet zo leuk als er niet uitkomt wat er volgens hen uit moet komen. En GroenLinks, PvdA en D66 weigerden dus de tweede behandeling in de Kamer te doen. Het zit namelijk zo: de wet was al aangenomen door de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, maar omdat de grondwet veranderd moet worden, moet

Campagne Oekraïne-referendum: Nederland zei nee.

het nóg een keer aangenomen worden door het parlement, nadat er verkiezingen zijn geweest. Nu dus.

'Angst voor de burgers'

Maar toch werd de wet alsnog behandeld in de Tweede Kamer. Want SP'er Ronald van Raak zorgde voor een historisch unicum: hij verdedigde de wet in de Kamer, zonder dat de SP een van de indieners was. Van Raak zei over de indieners eerder: 'Dit optreden getuigt van angst

voor de burgers en weinig respect voor de democratie. Het correctieve referendum verdient een goede verdediging en dat wil ik graag doen.'

Nu ook de indienende partijen tegen stemmen, is de referendumwet ten dode opgeschreven. Maar ook dat is democratie: zichtbaar maken dat er bij sommige partijen een groot verschil is tussen wat ze in de media roepen, en wat ze dóén als het er echt op aankomt.

> VEILIGER VOORSCHOTEN

Omdat voetgangers en fietsers in Vooreschoten zich vaak niet veilig voelen in het verkeer, heeft de lokale SP al enige tijd geleden een voorstel ingediend om een professioneel onderzoek te laten doen naar de verkeersveiligheid. De motie is

aangenomen, maar het onderzoek is nog steeds niet uitgevoerd. Om de gemeente aan te sporen, heeft de SP Vooreschoten in september vast een voorschot genomen. Op een grote plattegrond konden bezoekers van de jaarlijkse vrijwilligersmarkt

aangeven waar de pijnpunten zitten. De snelle inventarisatie leverde alvast 25 plekken op waar volgens hen de verkeerssituatie verbetering behoeft.

> LINKSE SAMENWERKING TEGEN PAYROLL-CONSTRUCTIES

SP, PvdA en GroenLinks werken samen om ervoor te zorgen dat mensen die via een zogenaamde payroll-constructie werken voortaan hetzelfde loon en dezelfde arbeidsvoorwaarden krijgen als hun collega's met een normaal contract. SP'er Bart van Kent, PvdA'er Gijs van Dijk en GroenLinkser Zihni Özdil dienden een initiatiefwet in. Payrolling is oorspronkelijk bedoeld voor kleine werkgevers die hun personeelsadministratie willen uitbesteden. Vaak wordt deze route misbruikt om mensen minder te betalen en slechtere arbeidsvoorwaarden te geven. Van Kent: 'Door ons wetsvoorstel krijgen werknemers dezelfde rechten, of ze nu via een payroll-bedrijf werken of direct in dienst zijn. Dit is een stap vooruit en wat mij betreft volgen er nog vele.'

De drie musketiers, vlnr Özdil, Van Kent en Van Dijk; één voor allen, allen voor eerlijk werk.

> LIJST VAN FALENDE BAZEN

Wat hebben een varkensbaron en een ontslagen zorgbestuurder die een flinke zak geld meeneemt met elkaar gemeen? Als het aan SP-Tweede Kamerleden Frank Futselaar en Lilian Marijnissen ligt verdienen deze falende bazen een plek op een zwarte lijst. Zorgbestuurders die er een puinhoop van maken krijgen soms een vertrekbonus mee van honderdduizenden euro's, om vervolgens weer bij een andere zorginstelling aan de slag te gaan. Onbegrijpelijk, vindt Marijnissen. Voor Futselaar is het niet uit te leggen dat een varkenshouder die in Duitsland een beroepsverbod kreeg, in Nederland ongestoord zijn gang kan gaan. Hij verwijst hiermee naar de

Frank Futselaar

eigenaar van de afgebrande stal in Erichem, waar afgelopen zomer 24.000 varkens stierven. Een meerderheid van de Tweede Kamer steunt zijn voorstel voor een

Lilian Marijnissen

zwarte lijst. 'Voor een boer die in andere landen dieren heeft mishandeld of verwaarloosd is in ons land geen plek', aldus Futselaar.

foto's Suzanne van de Kerk, Nynke Vissia

> HISTORISCHE STAP IN DE STRIJD TEGEN KERNWAPENS

Op 20 september hebben meer dan 120 VN-lidstaten getekend voor een totaalverbod op kernwapens. 'Een feestelijk moment', zegt SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut. Zij was in juli als lid van een speciale parlementaire delegatie aanwezig bij de onderhandelingen over dit verdrag in de Verenigde Naties.

> Wat houdt het verdrag in?

'Een verbod op het bezit van kernwapens, maar ook op alles eromheen. Zoals het ontwikkelen, testen en financieren ervan.'

> Dus binnenkort zijn alle kernwapens de wereld uit?

'Nee, nog niet. Het kernwapenverbod is alleen bindend voor de landen die het ondertekend hebben. Maar het mooie van dit verdrag is dat het een duidelijke norm stelt: kernwapens zijn niet acceptabel. Dat legt een grote druk op de landen die ze wel hebben. In het verleden hebben we gezien waar dat toe kan leiden. Bij chemische wapens en clustermunitie bijvoorbeeld. Toen het eenmaal de norm werd dat die echt *not done* zijn, wilde na verloop van tijd geen land er meer mee geassocieerd worden en trokken bijvoorbeeld ook investeerders zich terug. Het is een historische stap in een langdurige strijd.'

> Nederland heeft het verdrag niet ondertekend, maar was als enige Navo-land wel aanwezig bij de onderhandelingen. Hoe zit dat?

'Dankzij het burgerinitiatief van Pax, waar voormalig SP-Kamerlid Krista van Velzen zich voor heeft ingespannen, kwam er een debat in de Tweede Kamer. Er is toen

foto: Sander van Oorspronk

afgesproken dat de regering moest deelnemen aan de onderhandelingen en zich in moet zetten voor het terugdringen van kernwapens. Nederland stemde helaas tegen, uit diplomatieke overwegingen, maar de Nederlandse aanwezigheid op zich was al een stap in de goede richting. Ik zei al: het is een langdurige strijd. Die wordt van onderop beïnvloed, dus hoe meer mensen laten weten dat ze geen kernwapens willen, hoe meer druk regeringen voelen om zich uiteindelijk toch uit te spreken tegen die wapens.'

> Wat worden volgende stappen in die strijd?

'De Amerikaanse kernwapens die in het Nederlandse Volkel liggen opgeslagen, moeten verdwijnen. Pensioenfondsen als

het ABP moeten ervan overtuigd worden dat investeren in kernwapens niet meer door de beugel kan. En Rutte en Koenders moeten gaan pleiten voor een diplomatieke oplossing voor de spanningen tussen Noord-Korea en de Verenigde Staten. Dreigen met kernwapens is echt niet meer van deze tijd. Het zijn gruwelijke wapens, zo vernietigend dat ze tegen alle mensenrechten ingaan.'

Bekijk hier de toespraak van Sadet Karabulut tijdens de plenaire vergadering van de Verenigde Naties sp.nl/ZUo

Bekijk hier een uitgebreid Tribune-interview met Krista van Velzen over het burgerinitiatief van Pax sp.nl/ZUJ

> NOG MEER HANSA-GEHANNES

De Boxmeerse Hansa-affaire mag gelden als een van de meest rampzalige lokale experimenten op het gebied van marktwerking in de zorg. De gevestigde orde weet zich geen raad. De SP wel. En de kiezer straks waarschijnlijk ook.

Vorige maand deed de Tribune onder de kop 'Gebakken lucht, gebakken peren' verslag van de Boxmeerse affaire rondom de private oncologische kliniek Hansa, die er nooit kwam, maar wel bakken vol met geld kostte. Sindsdien is er veel gebeurd. Maar er gebeurde ook een heleboel niet. Om met dat laatste te beginnen: het college van B en W stapte niet op, burgemeester Van Soest – negen jaar lang namens de gemeente kartrekker van het Hansa-lucht-kasteel – evenmin, het college stak geen hand in eigen boezem en er kwam weer geen openheid van zaken over cruciale informatie.

Keihard liegen

Inmiddels is de publieke verbijstering in het Boxmeerse omgeslagen in massaal hoongelach. Niet zo gek. In reactie op alle ophef gaf het college te kennen nog steeds te geloven in de komst van de kliniek – ondanks alle onheilstijdingen over initiatiefnemer Lex de Lange, ondanks de nu al negen jaar durende impasse en geheimzinnigheid. 'Of ze geloven echt in wat ze zeggen, of ze liegen keihard', schreef dagblad De Gelderlander. De VVD – en dan zijn we

aanbeland bij wat er allemaal wél gebeurde – kon het allemaal niet meer aanzien en stapte uit de coalitie. De SP en lokale partij PK die het opstappen van de burgemeester respectievelijk het hele college hadden geëist, werden door de (overgebleven) coalitiepartijen CDA, VDB/LO en LOF flink aangevallen. En Hansa-initiatiefnemer De Lange had 'toevallig' vlak voor het raadsdebat nog een brief aan de gemeente geschreven, waarin stond dat de kliniek er echt wel gaat komen. Wanneer en met welk geld schreef hij er niet bij, maar het college hobbelde er weer achteraan. En blijft erin geloven...

Wassen neus

De vlucht naar voren van de coalitiepartijen bestond erin dat zij een motie aangenomen kregen die behelst dat er nu een vervolgonderzoek komt waarin belangrijke spelers alsnog geïnterviewd zullen worden. Een wassen neus, vindt SP-voorman Johan Koelman: 'Het is geen officieel raadsonderzoek; mensen kunnen niet onder ede gehoord worden. Deelname zal dus op vrijwillige basis zijn. Ik heb meer vertrouwen in een ander oordeel: dat van de kiezers. In maart zijn zij aan zet: tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.'

Overigens vroegen zelfs de coalitiepartijen in genoemde motie aan het college om te stoppen met het uitdragen van positieve beelden over het project Hansa.

> CENSUUR?!

Sommige mensen roepen nogal snel 'censuur!' als ze hun mening, hun commentaar of hun ingezonden brieven niet of niet prominent genoeg in publicaties terugzien. Niks nieuws, zouden wij zeggen. Wél nieuw is dat mensen op voorhand zichzelf (!) willen gaan censureren. En verbijsterend is het als minister Henk Kamp van Economische Zaken dat doet. In het kader van een artikel over het omstreden topsectorenbeleid (zie ook pagina 11) wilde het Financieele Dagblad de minister interviewen. Dat wilde de minister ook wel, maar – zo schrijft de krant – 'alleen op voorwaarde dat er in het artikel geen andere reacties aan bod komen en dat hij de vrijheid krijgt om zijn citaten naar eigen inzicht aan te passen, ook als er geen fouten in staan'. Dat accepteerde de krant uiteraard niet. Geen interview met Kamp dus. Maar het echte nieuws zit 'm natuurlijk in de eis van de minister.

Henk K

foto Sander van Oorspronk

> PIZZA? EFFE WACHTEN!

De SP Amersfoort zit niet te wachten op een 'pizza-overleg' tussen de burgemeester en de fractievoorzitters. De uitnodiging om informeel en vertrouwelijk, met een pizzaatje erbij, na te praten over de uitzetting van een Armeense moeder zonder haar kinderen is dan ook afgeslagen. De SP Amersfoort vindt dat zulke omstreden kwesties in openbare gemeenteraadsvergaderingen besproken moeten worden en niet in achterkamertjes.

> 50PLUS? SP DUS

foto Maurits Gemmink

Zoals elk jaar was de SP goed vertegenwoordigd op de 50PlusBeurs in de Jaarbeurs in Utrecht. Onder anderen SP-voorman Emile Roemer sprak er met mensen over wat er goed gaat en wat niet. Veel genoemd (bij 50plus net zo goed als bij 50min): het onrechtvaardige eigen risico en de manier waarop we met ouderen omgaan. Een thuiswedstrijd dus voor Emile en de SP-vrijwilligers op de beurs.

> PLASTERK VERDOET ZIJN TIJD MET SP-PESTEN

PvdA-minister Plasterk roept gemeenten en provincies op om niet mee te werken aan de afdrachtregeling van de SP. Vijf vragen aan SP-penningmeester Thijs Coppus (foto).

> Waartoe roept Plasterk nou eigenlijk op?

'SP'ers spreken af met gemeenten en provincies dat zij de vergoeding voor raads- en Provinciale Statenleden direct op de rekening van de SP storten. Dat is het minst bureaucratisch, niemand heeft er omkijken naar; de SP stort vervolgens de afgesproken compensatie naar onze volksvertegenwoordigers. Plasterk zegt nu: de overheid moet daar niet aan meewerken.'

> Er was toch al een eerdere PvdA-minister die zoiets probeerde?

'Ja, en die wilde dit wettelijk regelen. Maar de Raad van State zei toen dat het ongrondwettelijk is. Mensen zijn in Nederland vrij om te bepalen op welke rekening hun geld gestort wordt.'

> De indruk wordt juist gewekt dat wat de SP doet niet wettig is?

'Ja, dat is dus onzin. Het is andersom. Plasterk kan het niet verbieden, dus doet hij een oproep. Die ook nog eens eerst naar de pers gaat. Daar blijkt wel uit dat het puur SP-pestten is. Misschien moet hij zijn tijd eens gaan besteden aan het aanpakken

foto: Diederik Olders

van de topinkomens in de publieke sector – die opdracht van de Tweede Kamer wil hij maar niet uitvoeren.'

> Maar wat als gemeenten hiernaar luisteren?

'Onze afdrachtregeling blijft bestaan, al komt de minister met nog tien brieven.'

> Er is toch veel steun in de partij voor de afdrachtregeling?

'Absoluut! Telkens bevestigen onze leden dat we de afdrachtregeling belangrijk vinden. Wij zorgen met die afdracht dat de SP onafhankelijk is van donaties van bedrijven en grote organisaties – want wie betaalt bepaalt. Onze afdrachtregeling is een solidariteitsregeling, we houden baantjesjagers buiten de deur en met de inkomsten organiseren wij mensen in buurten, ondersteunen we onze vrijwilligers, geven we scholingen en kunnen we grote acties opzetten. Ik begrijp wel dat de PvdA daar jaloers op is.'

> DONEER EEN BOL, STEUN DE GRONINGERS

Het was eerder aangekondigd door SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman: er komt een bloembollenveld in Groningen als eerbetoon aan alle helden die strijden tegen de gaswinning en de schade die daardoor ontstaat. Onder de naam *Bloeiend verzet* kunnen mensen uit heel het land nu hun steun aan de Groningers betuigen. Zeg het met bloembollen! U kunt zelf bloembollen sturen of bloembollen kopen van 1 euro per stuk. Op de speciale

website vindt u meer informatie over hoe dat werkt. Met de bloembollen kunt u ook een berichtje voor de Groningers achterlaten. En u kunt meehelpen op 11 november, als de bollen de Groningse grond ingaan. Ook daarover meer op de Bloeiend verzet-website.

bloeiendverzet.nl

> SOCIALE HUUR ONRENDABEL? PARDON?

Lange tijd was in het Annapark in Venray een psychiatrisch ziekenhuis voor vrouwen gevestigd. Door jarenlange leegstand is het grote terrein met monumentale gebouwen, stuifduinen en imposante bomen nu in verval geraakt. Maar een projectontwikkelaar wil het gebied weer tot leven brengen 'door woningen in verschillende segmenten te realiseren'. Althans, dat werd aan de gemeenteraad beloofd bij de aankoop van het terrein. Helaas sneuvelden die mooie woorden op de tekentafel. Het bouwen van betaalbare sociale huurwoningen is ijskoud als 'onrendabele investering' terzijde geschoven. De SP Venray laat het er niet bij zitten. Dankzij volhardend aandringen in de gemeenteraad en Provinciale Staten worden nu de mogelijkheden onderzocht om te gaan samenwerken met een woningbouwcorporatie. Zodat er niet alleen maar dure woningen komen in het Annapark.

VIA TRUCJES wordt in Horst aan de Maas keer op keer geprobeerd een **megastal door te drukken**. De SP trapt er niet in en blijft pleiten voor milieu- en diervriendelijker landbouw.

sp.nl/ZU3

DE VERKEERSVEILIGHEID op de Koningin Wilhelminaweg en Onder de Boompjes in Gouda wordt in samenspraak met bewoners verbeterd. Een **overwinning voor bewoners en SP**.

sp.nl/ZUT

GELD VAN DE GEMEENTE voor **Rotterdamse speeltuinen** zal voortaan eerlijker worden verdeeld, dankzij de inspanningen van SP-gemeenteraadslid Josine Strörmann.

www.sp.nl/ZUq

SCHAF DE BOETE op vroegpensioen af en verlaag de **pensioenleeftijd naar 65**, bepleit SP-Kamerlid Bart van Kent: 'Dat is goed voor ouderen die niet door kunnen werken en voor jongeren om sneller een baan te vinden.'

sp.nl/ZUC

1

Het begon vorig jaar. Door meer dan een kwart miljoen steunbetuigingen voelden veel partijen zich genoodzaakt om in hun verkiezingsprogramma's de eisen van het Nationaal ZorgFonds over te nemen, geheel of gedeeltelijk.

2

Toen bleek dat het eigen risico waarschijnlijk verhoogd zou worden, toog SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen met Nationaal ZorgFonds-activisten naar het partijkantoor van het CDA om ze aan hun verkiezingsbelofte te herinneren.

IN 6 BEELDEN HOE HET NATIONAAL ZORGFONDS EEN SUCCES BEHAALDE

Het eigen risico zou verhoogd worden. Zonder ingrijpen zou de boete op ziek zijn automatisch verhoogd worden naar 400 euro. Het demissionaire kabinet van VVD en PvdA wilde niks doen. De formerende partijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie ook niet.

3

Bijna 66.000 mailtjes werden er gestuurd door vrienden van het Nationaal ZorgFonds, na een oproep om de formerende partijen per e-mail te wijzen op hun beloftes. Marijnissen legde op tv bij Pauw uit waarom het eigen risico niet verhoogd, maar juist verlaagd en eigenlijk afgeschaft moet worden.

5

Op de deur waarachter op het Binnenhof de formerende partijen onderhandelen, plakten SP-Kamerlid Nine Kooiman en Nationaal ZorgFonds-activiste Coby Groenendijk, gesteund door tientallen demonstranten de eisen én namen van de vrienden van het Nationaal ZorgFonds op de deur.

4

Op Prinsjesdag tipten mensen op sociale media en langs de route van de koets de koning; met #TipDeKoning werd opgeroepen om het eigen risico niet te verhogen.

6

En toen was het zover. Na zoveel druk kwamen de formerende partijen diezelfde deur uit en kondigden aan dat het eigen risico niet verhoogd zou worden. ChristenUnie-onderhandelaar Gert-Jan Segers gebruikte in zijn uitleg dezelfde woorden als de Nationaal ZorgFonds-activisten en de SP al die tijd hadden gedaan: het eigen risico is een boete op ziek zijn. Dat is nog eens invloed hebben!

Het is een belangrijk succes dat het eigen risico nu een keer níet verhoogd wordt, maar Nederland wil er helemaal vanaf. En met berichten dat premies nog harder gaan stijgen - ondanks dat er miljarden op de plank liggen bij zorgverzekeraars - is duidelijk dat deze overwinning maar een kleine stap is naar een echt solidair en betaalbaar zorgstelsel.

tekst Diederik Olders

POLITIETOP, LUISTER NOU EENS NAAR DE AGENTEN!

Minder bureaucratie, meer ruimte voor vakmanschap. Ivo Opstelten (VVD) beloofde nogal wat, toen hij in 2013 de Nationale Politie in het leven riep. Het prestigeproject liep uit op een fiasco. SP-onderzoek bevestigt dat: 'Er is een nieuwe politie, maar de oude streken zijn gebleven.'

'IK BEN VOORAL AAN HET TYPEN, in plaats van in de wijken', is een veelzeggende reactie in een recent uitgevoerd SP-onderzoek naar de mening van agenten over de Nationale Politie. Aan het onderzoek deden meer dan 1600 agenten mee. 'Het is niet het verhaal van de minister, ook niet van de SP, maar van de politieagent op straat', benadrukt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak. De Nationale Politie moest 26 politiekorpsen vervangen door één nationaal korps. Volgens Opstelten zou de grootscheepse operatie al snel tot merkbare verbeteringen leiden, voor zowel agenten als burgers. Maar de invoering ging te snel en roekeloos, concludeert Van Raak. 'Opstelten heeft de Nationale Politie met stoom en kokend water ingevoerd, zonder te luisteren naar de bonden en agenten op straat'. Wat de gevolgen van die werkwijze zijn blijkt uit de onderzoeksresultaten. Van de agentenervaart 85 procent dat de dienstverlening erop achteruit is gegaan. Bijna 60 procent vindt zelfs dat Nederland onveiliger is geworden met de introductie van de Nationale Politie.

Opperhoofden en indianen

De SP stemde in met de Nationale Politie onder de belangrijke voorwaarde dat de voorgenomen structuurverandering ook gepaard zou gaan met een cultuurverandering. Van Raak: 'De politieleiding is te veel een old boys network. Ook zijn er te veel managers, die te weinig voeling hebben met de politie op straat. Leidinggevend zijn vooral met zichzelf bezig.' 'Te veel opperhoofden, te weinig indianen', zo omschrijft een van de ondervraagde agenten het. Voorbeelden van geldsmijterij door de Centrale Ondernemingsraad (COR) van de politie laten zien dat door de centralisering de kloof tussen leiding en werkvloer de afgelopen jaren alleen maar groter is geworden. Zo bestelde voormalig COR-baas Frank Giltay 198 flessen prosecco en liet hij die aan zijn vrouw bezorgen. 'Er is een nieuwe politie, maar de oude streken zijn gebleven', concludeert Van Raak.

Helft bureaus dicht, te weinig auto's

Bij de oprichting van de Nationale Politie schetste Opstelten een toekomstbeeld waarin iedereen 24 uur per dag, waar dan ook, aangifte kan doen. Ook dit bleek een loze belofte. Sterker nog: de helft van de bureaus wordt volgens Van Raak gesloten. Hij wijst er bovendien op dat de rammelende ICT van de politie het ook bemoeilijkt om aangifte te doen. 'Opvallend is dat veel agenten moeite hadden om onze enquête in te vullen, omdat hun computers het niet aan konden.' Een slecht bereikbare politie kan minder goed de rol van ogen en oren in de wijk vervullen, benadrukt het Kamerlid.

Signalen van een dreigende mislukking van de Nationale Politie zijn voortdurend door de regering onder het tapijt geschoven. Er lijken volgens Van Raak dan ook twee werkelijkheden te zijn: die van de politietop, die stelt dat alles op orde is, en die van de agent

op straat. 'In reactie op SP-vragen zegt de minister telkens dat iedere agent altijd kan beschikken over een voertuig. Volgens 66 procent van de agenten klopt hier niets van, zo blijkt uit ons onderzoek.'

Met het onderzoek doet de SP alvast een schot voor de boeg in aanloop naar een grote evaluatie van de Nationale Politie, die aan het einde van het jaar zal plaatsvinden. De regering weigert een cruciaal punt mee te nemen in die evaluatie: de politiecultuur. Daarom wil Van Raak een parlementair onderzoek. 'Andere partijen moeten ook in gaan zien dat je met foute mensen aan de top geen goede politie kunt maken. We zullen dus moeten breken met de macht van het old boys network.'

tekst Lesley Arp • illustratie Pluisproducties.nl

 [Bekijk hier het rapport: sp.nl/ZU4](https://sp.nl/ZU4)

RAADSVERKIEZINGEN

‘WIJ WILLEN ZORGBANEN, GEEN GEITENSTALLEN’

De SP deed in Apeldoorn niet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2014, maar staat nu des te sterker in de startblokken voor maart 2018. De afdeling vond zichzelf terug in de basis en stelde zich opnieuw op. Met, nog steeds, Sunita Biharie voorop.

JE ZOU HET MISSCHIEN niet denken, maar qua inwonertal is Apeldoorn de elfde gemeente van Nederland. Met 166.000 inwoners is Apeldoorn groter dan bijvoorbeeld Haarlem, Arnhem of Enschede – en toch associeer je de Gelderse stad niet direct met gangbare grootstedelijke thema's. Eerder denk je aan een relatief rustige, knusse provinciestad. Sunita Biharie, afdelingsvoorzitter van de Apeldoornse SP, herkent dat beeld wel. 'Sommige mensen in Apeldoorn willen inderdaad ook dat de stad een dorp blijft. Maar tegelijkertijd spelen hier wel degelijk veel

“stadse” problemen. De segregatie is aanzienlijk, veel mensen zijn eenzaam, er zijn tal van misstanden in de zorg.’ Daarom vindt ze het ‘eigenlijk een beetje schandalig’ dat de SP in Apeldoorn momenteel geen raadsfractie heeft. In 2014 deed de partij namelijk niet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen. Dat had alles te maken met het uiteenvallen van de tweekoppige SP-fractie die vier jaar daarvoor in de raad was gekozen. Er moest een nieuw fundament onder de afdeling gelegd worden, vonden de Apeldoornse socialisten. Zij gingen aan de slag om de zaak

voor maart 2018 op orde te krijgen. Belangrijk onderdeel daarvan was het terugkrijgen van de binding met de bevolking. Veel actie werd er gevoerd, resultaten werden geboekt. Zoals verruiming van de openingstijden van het Jongeren Informatie Punt (JIP), een belangrijke voorziening voor kwetsbare jongeren, die door bezuinigingen nog maar beperkt toegankelijk dreigde te worden. Ook de komst van een onafhankelijke klachtencommissie bij zorg- en welzijnsorganisatie Riwis mag op het conto van de actievoerende SP'ers geschreven worden. Sunita Biharie:

‘Dat hebben we dus op de buitenparlementaire manier voor elkaar gekregen. Waarbij ik denk dat het mét een raadsfractie nog gemakkelijker en sneller had gekund. Daarom is het logisch dat we nu de stap zetten om weer aan de verkiezingen mee te doen.’ Eind augustus is ze unaniem gekozen als lijsttrekker. Ze is er bescheiden over: ‘Wij zijn een team dat bestaat uit allemaal toffe mensen. Dat team heeft nou eenmaal een gezicht nodig. Niet meer en niet minder.’ Die ‘toffe mensen’ vormen een geheel dat zich volgens Sunita Biharie (37) onderscheidt van de andere partijen in politiek Apeldoorn. ‘Veel van onze actieve leden zijn ervaringsdeskundigen. We hebben nu bijvoorbeeld mensen die in de sociale werkvoorziening werken, mensen die een vorm van autisme hebben, mensen die in de ggz of in het onderwijs werken, noem maar op.’ Ze wil maar zeggen: waar al die mensen in de praktijk tegenaan lopen, levert een schat aan informatie op voor de afdeling. Dat is de winst van het jarenlang werken aan de basis. ‘Wij komen niet alleen op voor de mensen, wij staan náást ze, tussen hen in, voor en achter hen.’

Allemaal prestige

Op welk vlak is Sunita, moeder van twee kinderen, zelf ervaringsdeskundige? ‘Jeugdzorg’, antwoordt ze onomwonden. Als driejarige werd ze uit huis geplaatst. Ze verliet haar geboorteplaats Rotterdam en verbleef vijftien jaar lang in pleeggezinnen en instellingen. Vreselijke dingen maakte ze er mee, met medeweten of zelfs door toedoen van de jeugdzorg. Via allerlei omzwervingen kwam ze uiteindelijk in Apeldoorn terecht. Later, toen ze zelf als hulpverlener in de jeugdzorg aan de slag ging, zag ze weer tal van misstanden. Ze zocht de media op en liet ook op tv haar licht schijnen over wat volgens haar beter kan – en moet – in de jeugdzorg. Dingen uitleggen en verduidelijken, het gaat haar gemakkelijk af. Sunita spreekt helder, ze articuleert scherp en windt er geen doekjes om. Goede eigenschappen voor een SP-lijsttrekker! Ze schiet in de lach om die vaststelling: ‘Dan moet je bedenken dat ik als klein meisje een groot probleem had: ik wilde namelijk niet praten. Voor mij is toen een leerdoel opgesteld: ik moest leren praten. Nou, daar is dit uitgekomen!’ De vlotte babbel zal haar in de gemeenteraad van pas komen. De huidige raad is niet erg links georiënteerd. D66 is met 7 van de 39 zetels de grootste partij; de PvdA heeft vier en GroenLinks drie zetels. Wel is daar de Partij voor de Dieren, met voorman Harry Voss: een oud-SP’er die samen met Remi

Megageitenstallen, drukke vliegvelden: de Apeldoornse SP zit er bovenop.

‘Wij staan tussen de mensen in, naast, voor en achter hen’

Poppe ooit het landelijke MilieuAlarm-team runde. Hij is een bondgenoot in de strijd tegen de komst van een megastal met 4000 geiten in Apeldoorn. De geitenstal en de daarmee samenhangende gezondheidsrisico's onderstrepen andermaal de ogenschijnlijke Apeldoornse ambivalentie: een typisch plattelandsonderwerp houdt de gemoederen bezig in een stad met 166.000 inwoners. Ook is er het hete hangijzer van de overlast door vliegtuigen. Als de vluchten van en naar vliegveld Lelystad geïntensiverd zouden worden, dan liggen de vliegroutes over Apeldoorn. Bovendien is er sprake van dat kleiner vliegverkeer, dat nu Lelystad als thuishaven heeft, naar vliegveld Teuge zou verhuizen. Teuge ligt tegen Apeldoorn aan. ‘Willen wij allemaal niet’, zegt Sunita Biharie. ‘Net zoals de Giro en Omnisport.’ De Giro d’Italia deed vorig jaar Apeldoorn aan en Omnisport is een topsportcentrum dat veel duurder uitpakte dan verwacht. Allemaal prestige, vindt ze.

‘Wij willen zorgbanen, geen geitenstallen.’ Dat lijkt een ietwat kort-door-de-bocht-uitlating, maar de achterliggende boodschap geeft exact aan waar ze voor staat: werk voor en door de mensen, gezondheid en menselijkheid boven het economisch gewin van een enkeling. ‘Een socialere politiek om de maatschappelijke kloof te dichten’, zo vat ze zelf samen.

Wat verwacht Sunita Biharie van de uitslag in maart? Hoeveel zetels gaat de Apeldoornse SP halen? ‘Dat is aan de mensen. Wij zijn activisten. Ons gaat het erom dat we er straks een instrument bij hebben, in de vorm van een raadsfractie. We zullen hoe dan ook acties blijven voeren. Raadszetels op zich zijn geen doel. Rechtvaardigheid is dat wel.’ •

tekst Rob Janssen •
foto's Maurits Gemmink

GUATEMALA ZONDER ANGST DE STRAAT OP

‘Kies een clown als president en je krijgt zijn hele circus erbij.’ Al wekenlang gaan mensen in Guatemala massaal de straat op. De teksten op hun borden liegen er niet om. De inzet: een rechtsgang tegen de president, die korte metten wil maken met de strijd tegen corruptie en straffeloosheid in zijn land.

JIMMY MORALES, PRESIDENT VAN GUATEMALA, is een voormalig acteur en cabaretier. In zijn verkiezingscampagne wist hij zich twee jaar geleden succesvol te profileren als een outsider, iemand van buiten de politiek die de corruptie in het land zou bestrijden. Nu is hij zelf de spil in een corruptieschandaal en drijft hij de spot met de democratie en de rechtsstaat. Demonstranten willen dat zijn immuniteit wordt opgeheven, zodat hij voor de rechter gedaagd kan worden. Ook eisen ze het aftreden van corrupte parlementariërs en diepgaande hervormingen van het politieke bestel.

Inktzwarte pagina

‘Wij zijn niet bang’ is misschien wel de meest treffende tekst die te lezen valt bij de grote protestdemonstraties die in heel Guatemala gehouden worden. Immers, niet alleen staat de oproerpolitie erom bekend geweld niet te schuwen, ook de beladen

geschiedenis maakt protesteren een hachelijke zaak waar een grote dosis moed voor nodig is.

De bevolking van Guatemala heeft tientallen jaren zwaar geleden onder een ongekende terreur van opeenvolgende militaire dictaturen. In de jaren vijftig wilde de sociaaldemocratische president Árbenz de extreme armoede en ongelijkheid in het land terugdringen. Daartoe wilde hij onder meer braakliggende stukken grond van grootgrondbezitters onteigenen en aan kleine boeren toewijzen. Dat was, ondanks de toezegging van een schadeloosstelling, tegen het zere been van machtige grootgrondbezitters zoals de Amerikaanse multinational United Fruit Company, van de Chiquita-bananen. In 1954 vond er een door de CIA bekookte staatsgreep plaats. Sindsdien werd elke roep om verandering met harde hand onderdrukt. Zeker toen

er, vanaf de jaren zestig, georganiseerde verzetsgroepen opkwamen. Het leger kreeg echter nauwelijks greep op deze guerrilla. De gevolgen waren enorm. Zo werden, met name in de jaren zeventig en tachtig, hele dorpen en gemeenschappen door het leger van de kaart geveegd wanneer ze er enkel maar van verdacht werden met de guerrilla te sympathiseren. Dat maakte zelfs de geringste uiting van onvrede met de politieke status quo al tot een waagstuk dat een golf van terreur kon ontketenen.

Pas in 1996 werd, met de ondertekening van een pakket vredesakkoorden, een streep gezet onder deze inktzwarte bladzijde in de geschiedenis. Een internationale Waarheidscommissie deed onderzoek naar de gruwelen en concludeerde dat er onder het mom van opstandbestrijding misdaden tegen de menselijkheid zijn gepleegd, waaronder genocide tegen de inheemse Mayabevolking.

Het trieste saldo: in 36 jaar tijd waren 200.000 burgers omgebracht. 93 procent van de slachtoffers viel door geweld van het leger en daaraan gelieerde paramilitaire groepen en doodseskaders, 3 procent door toedoen van guerrillagroepen en 4 procent bleef onopgehelderd.

Straffeloosheid troef

Zoals in veel landen bracht ook in Guatemala vrede nog geen gerechtigheid. Er werden wel rechtszaken gevoerd maar de opdrachtgevers, die verantwoordelijkheid dragen voor de terreur tegen de bevolking, konden in meerderheid op hun hoge posten in het leger en de samenleving blijven zitten. Toch zijn er steeds groepen slachtoffers en nabestaanden geweest die alles op alles hebben gezet om gerechtigheid te krijgen. Die strijd vraagt veel moed en een lange adem. Om het geschiedenisboek gesloten te houden en veroordelingen te voorkomen, blijken de machthebbers geen middel te schuwen. Zo is er een bisschop vermoord die een onderzoek naar mensenrechtenschendingen leidde en staan rechters en openbaar aanklagers bloot aan ernstige bedreigingen. Internationale steun voor de strijd tegen

straffeloosheid is onontbeerlijk: wanneer de machthebbers de ogen van de internationale gemeenschap op zich gericht weten, houden ze zich nog enigszins in.

President achter de tralies

Mede op aandringen van voormalig SP-Tweede Kamerlid Harry van Bommel heeft Nederland een belangrijke rol gespeeld in het tegengaan van de straffeloosheid voor de genocide. Zo leverde ons land een substantiële bijdrage aan de oprichting en continuering van Cicig, een bijzondere en vernieuwende VN-organisatie. Cicig doet onderzoek naar georganiseerde misdaad en naar de corrupte structuren die het mogelijk maken dat hooggeplaatste verantwoordelijken voor ernstige mensenrechtenschendingen en genocide niet vervolgd worden. Cicig werkt daarbij nauw samen met het Guatemaleekse Openbaar Ministerie, om te voorkomen dat het alleen bij onderzoek blijft.

Nergens ter wereld is de strijd tegen straffeloosheid ooit eerder op deze manier aangepakt. Cicig wordt daarom internationaal met grote belangstelling gevolgd, als hoopgevend initiatief voor andere landen met vergelijkbare problemen. En met recht. Twee jaar geleden is een schier ondenkbaar resultaat behaald. Een generaal die een sleutelrol heeft gespeeld in de militaire terreur, zich inmiddels weer ijskoud tot president van Guatemala had laten kiezen en de spil was in een grootschalig corruptieschandaal, Otto Pérez Molina, is dankzij de inspanningen van Cicig en het OM achter de tralies beland. Een unicum.

Slechte grap

De aanleiding voor de huidige protestgolf heeft alle kenmerken van een slechte grap, ware het niet dat de onderliggende werkelijkheid zo schrijnend is. President Jimmy Morales, de zogenaamde anti-establishmentskandidaat, blijkt niets meer of minder dan een stroman van de aloude machthebbers en wordt verdacht van gerommel met campagnegelden. Hij vreest dan ook dat hem een vergelijkbaar lot beschoren is als zijn voorganger. Cicig en het OM hebben namelijk een vooronderzoek naar hem geopend en een verzoek ingediend om de immuniteit, die hem als gekozen politicus beschermt tegen vervolging, op te heffen. Morales heeft daarop de afgelopen weken alles in het werk gesteld om Cicig in diskrediet te brengen. Zo rept hij van 'buitenlandse inmenging' – terwijl Cicig op verzoek van Guatemala zelf in het leven is geroepen

– en wil hij de voorzitter van Cicig, Iván Velásquez, het land uitzetten. Dat is hem tot nog toe niet gelukt; het Constitutioneel Hof stak er een stokje voor. Maar de situatie is uiterst precair. Zijn eigen corruptie-affaire is het topje van de ijsberg: naast hem worden meer dan honderd parlementariërs verdacht van frauduleuze praktijken. Terwijl duizenden Guatemaleken demonstreerden voor gerechtigheid, nam het parlement een pakket wetsvoorstellen aan om belangrijke hervormingen terug te draaien die de afgelopen jaren zijn ingevoerd om straffeloosheid te bestrijden.

Maatschappelijke organisaties en onafhankelijke rechters spreken van een verkapt staatsgreep. Ondertussen bepleit president Morales in de VS bij de VN dat de voorzitter van Cicig moet worden vervangen. Ook wil hij het mandaat van Cicig beperken, minder gericht op corruptie en meer op criminele bendes. Hij speelt het hoog, er staat voor hem persoonlijk dan ook veel op het spel, en volhardt in zijn dreigementen om Iván Velásquez tot ongewenst vreemdeling te verklaren.

Dit alles maakt de aanhoudende protesten en de roep om diepgaande politieke hervormingen zo bijzonder. Guatemala staat op een keerpunt: terug naar de aloude cultuur van angst en straffeloosheid, of vooruit richting democratie en rechtsstaat. Als Morales en zijn 'circusklied' hun zin krijgen, zou dat een klap in het gezicht zijn voor alle slachtoffers, nabestaanden en andere betrokkenen die hun leven op het spel zetten in de strijd tegen de straffeloosheid. Niet alleen in Guatemala, maar ook in andere landen waar Cicig als hoopvol voorbeeld wordt gevolgd. Guatemala wordt, vanwege het milde klimaat, wel het land van de eeuwige lente genoemd. Maar politiek is het eerder het land van de eeuwig lijkende strijd tegen de macht van een elite die gestoeld is op racisme, intimidatie en ongelijkheid, en geen greintje ruimte laat voor gerechtigheid en sociaal beleid. •

Bij de illustratie:

Jimmy eruit. Guatemala zonder angst de straat op. De hashtag bij de leus Jimmy Eruit verwijst naar een tweet van president Jimmy Morales, waarin hij voor het eerst meldde dat hij Cicig-voorzitter Iván Velásquez het land uit wil gooien.

tekst: Daniël de Jongh • illustratie: Creatieve Commons Prensa Comunitaria

foto: archief SP

> 'BEWONERS VAN DEZE KAMPEN HEBBEN VRIJWEL GEEN PERSPECTIEF'

Stel je eens voor dat Nederland 7,5 miljoen vluchtelingen zou huisvesten. Dan krijg je volgens SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk (foto) een aardig beeld van de situatie in Libanon, een land met 4,5 miljoen inwoners en 2 miljoen vluchtelingen. Samen met collega-Kamerlid Sadet Karabulut bezocht hij afgelopen zomer op uitnodiging van het Rode Kruis enkele

vluchtelingenkampen, waar veelal Syriërs worden opgevangen. 'Kinderen die niet naar school gaan en minimale medische zorg krijgen: bewoners van deze kampen hebben vrijwel geen perspectief', stelt van Dijk. Ook de gesprekken die hij met Palestijnse vluchtelingen voerde, die feitelijk met duizenden op elkaar gepropt in sloppenwijken een rechteloos bestaan

leiden, maakten diepe indruk op hem. 'Alle partijen, van links tot rechts, roepen telkens hoe belangrijk opvang in de regio zou zijn. Maar als je dat echt meent, dan moet je daar veel meer in investeren. Als je met eigen ogen ziet in wat voor ellendige toestanden vluchtelingen in Libanon leven, dan wordt dat pijnlijk duidelijk.'

foto: Cor van Londen©

10.983

handtekeningen heeft de SP samen met ondernemers en andere betrokken Veenendalers opgehaald voor behoud van hun stadsstrand. De gemeente wil er nieuwe panden gaan bouwen.

> GIFTIGE SMARTPHONES

Vlner Anne-Marie Mineur, Guillaume Long en Heather White tijdens de door Mineur geleide middag over internationale rechtvaardigheid.

Hoe voorkomen we dat multinationals mensenrechten aan hun laars lappen, met dodelijke gevolgen? SP-Europarlementslid Anne-Marie Mineur maakt zich in Brussel hard voor de komst van een bindend mensenrechtenverdrag, waarmee burgers en organisaties bedrijven ter verantwoording kunnen roepen. De jarenlange internationale strijd voor dit verdrag en een aankomende onderhandelingsronde hierover stonden centraal in een evenement van de Europese SP-fractie op 27 september. Speciale gast was ambassadeur van Ecuador in de VN Guillaume Long, een van de eersten die de noodzaak van een bindend verdrag op de internationale agenda zette. Ook kwam regisseur Heather White aan het woord, die voor haar film *Complicit* (Medeplichtig) drie jaar lang medewerkers volgde van elektronicafabrie-

ken in Shenzhen en Guangzhou in China. De hoofdpersoon van haar film, Yi Yeting, kreeg op 24-jarige leeftijd kanker door langdurige blootstelling aan benzeen op de werkvloer. Tijdens Yetings pogingen om andere arbeiders te behoeden voor hetzelfde lot ontdekte hij dat tientallen medewerkers van Foxconn ook waren vergiftigd. Dit bedrijf maakt onder andere smartphone-onderdelen voor Apple. Alleen al de veelbekeken online trailer van *Complicit* leidde ertoe dat benzeen door een deel van de Apple-leveranciers in de ban is gedaan. Mineur: 'Dit laat maar zien hoe effectief publieke druk is bij de aanpak van dit soort misstanden. De komst van een bindend verdrag zou ons een belangrijk instrument geven om multinationals die over de schreef gaan nog beter aan te pakken.'

> STOP HET SLEEPNET

Ondanks tegenstemmen van de SP treedt vanaf 2018 de sleepnet-wet in werking – officieel de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten geheten. Vanaf dat moment mag onze veiligheidsdienst al je telefoon- en internetgegevens bewaren, ook als je geen verdachte bent. En deze aan buitenlandse inlichtingendiensten geven. Je privacy en je vrije meningsuiting komen door die nieuwe bevoegdheden in gevaar. Daarom moet er een referendum over komen, vinden wetenschappers, Amnesty International, Bits of Freedom en vele andere organisaties. Steun ook het referendum over deze sleepnetwet. Als uiterlijk 16 oktober 2017 minimaal 300.000 mensen de aanvraag hebben getekend, komt er een raadgevend referendum waarin alle Nederlanders zich kunnen uitspreken over de sleepnetwet.

 Teken hier: teken.sleepwet.nl
Meer weten? geensleep.net

ROOD, jong in de SP, steunt het referendum. In Groningen werden handtekeningen verzameld.

> LINKS WINT

Tijdens de parlementsverkiezingen in Duitsland en Noorwegen heeft links het goed gedaan. Bij onze oosterburen haalde Die Linke 9,2 procent van de stemmen, een winst van 0,6 procent. Bescheiden maar toch knap, omdat de extreemrechtse AfD, die vanuit het niets met 12,6 procent de derde partij van Duitsland is geworden, opmerkelijk goed scoorde in de oostelijke deelstaten. En daar is Die Linke traditioneel sterk. Maar links bleef dus overeind en heeft nu 69 zetels in de Bondsdag, een winst van vijf zetels ten opzichte van 2013. In Noorwegen won de Sosialistisk Venstreparti ook: 6 procent van de stemmen betekende een winst van 1,9 procent en nu 11 zetels (+4) in het parlement.

foto Fabian Bromann / flickr

LINKSVOOR **‘IK SCHUIF STEEDS VERDER NAAR LINKS’**

Felix van Ballegooij (37) is afdelingsvoorzitter van de SP Roermond. Hij woont met zijn vrouw en twee kleine kinderen in het kerkdorpje Boukoul. ‘Tot mijn negende woonde ik in Oss, dus eigenlijk ben ik een allochtoon in Limburg. Maar ik wil hier nooit meer weg. Het is hier heerlijk wonen. Roermond is een mooie historische bisschopsstad, vlak bij België en Duitsland. Midden in Europa dus. Daarmee vergeleken wonen mensen in de Randstad eigenlijk vrij geïsoleerd, terwijl ze ons als perifere regio zien’, vertelt hij lachend.

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer ben je lid geworden van de SP?**
‘In 2002. Mijn vader was SP-lid en ik las in de Tribune dat tweederde van het totale spaarvermogen in handen was van de rijkste 10 procent. Dat vond ik zó oneerlijk! Dat vind ik trouwens nog steeds. Ze zeggen dat je rechtser wordt als je ouder wordt, maar ik schuif juist steeds verder naar links.

› **Wat was jouw SP-moment?**
‘De demonstratie van Keer het Tij en de vakbonden op het Museumplein in 2004: een van de grootste demonstraties in Nederland ooit. Er waren heel veel SP’ers. Magisch vond ik het: meer dan 300.000 mensen bij elkaar tegen het beleid van Balkenende. In het calvinistische Nederland nota bene, waar mensen veel minder snel in actie komen tegen pijnlijke maatregelen dan bijvoorbeeld de Fransen. Het gevoel dat het kán, ook hier, is heel belangrijk geweest voor mijn activisme.’

› **Je bent een activist in hart en nieren?**
‘Ja, maar niet alleen maar dat. Ik geloof wel echt in activisme, maar ook met dialoog

kan je veel bereiken. Zij het soms minder zichtbaar. Het gaat om het overtuigen van anderen. Dat is belangrijk en dat kan ook met woorden, niet alleen met acties. Dat moet elkaar aanvullen, vind ik.’

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**
‘Ik werk fulltime voor een Brabantse gemeente als bestuursadviseur. Daarnaast ben ik druk met mijn gezin, het verbouwen van ons huis en de SP. Voor hobby’s schiet weinig tijd over. Ik heb een oude tweetakt Wartburg 353 in de schuur staan, een auto uit de voormalige DDR, die ooit nog opgeknapt moet worden. Maar daar kom ik vast pas aan toe als ik met pensioen ga. Gelukkig staat hij droog, dus hij roest niet weg.’

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**
‘Ik houd van heel lekker exclusief koken en uit eten gaan, met een lekkere fles wijn erbij. Mijn vrouw en ik koken graag samen: Franse keuken. De kinderen eten gelukkig alles nog. De fase dat ze alleen maar patat met appelmoes lusten lijkt me echt een nachtmerrie.’ ●

RON LEEST

WIE **Ron Meyer (1981), voorzitter SP**

LEEST *Nee is niet genoeg. Tegen Trumps shockpolitiek, voor de wereld die we nodig hebben.* Naomi Klein, uitg. De Geus.

› Wat heb je gelezen.

‘Een fantastisch boek over verzet tegen het neoliberalisme. De titel zegt alles. Nee is niet genoeg – het afwijzen van alles waar Trump voor staat is nodig, maar niet genoeg, is het betoog van Naomi Klein. *Nee* is nodig om mensen de straat op te krijgen – maar het is het *Ja* dat de mensen helpt het vol te houden. Deze boodschap is de SP op het lijf geschreven. Je gaat niet winnen met verontwaardiging alleen. Die helpt mensen om op te staan. Wat hen staande houdt is vervolgens het beeld van hoe het anders kan. Het perspectief.’

› In een interview met de Engelse krant *The Guardian* zei Klein: ‘Trump is een idioot, maar onderschat niet hoe goed hij daarin is.’ Is dit een anti-Trumpboek?

‘Nee, dan doe je het boek tekort. Zij heeft veel terechte kritiek op Trump, maar laat vooral zien dat Trump symbool staat voor wat er misgaat in de wereld; symbool voor de overheersing van het neoliberalisme. De lessen uit haar eerdere boeken – *No logo*, de *Shockdoctrine* – komen terug in dit boek. Trump zelf is het ultieme voorbeeld van het merken-kapitalisme uit *No Logo* en zijn constante pogingen om mensen met crises af te leiden van waar hij mee bezig is komt zo uit de *Shockdoctrine*. Hij verkoopt zichzelf als de Amerikaanse droom: succesvol omdat hij slim is en hard heeft gewerkt. Maar hij verzwijgt zijn privileges, zijn uitbuiting van werknemers in de VS en daarbuiten. Hij staat voor alles wat er mis is met het neoliberalisme.’

‘RUTTE VOERT DE IEDER-VOOR-ZICH-MENTALITEIT MINSTENS ZO HARD DOOR ALS TRUMP’

› Is haar analyse toepasbaar op Nederland?

‘Het lijkt in de VS heel extreem. Klein beschrijft hoeveel miljarden de mensen bezitten die in Trumps kabinet zitten. Dat hebben we niet zo sterk in Nederland. Maar de onderliggende krachten zijn hetzelfde. Ook hier hebben de mensen de rekening van de bankencrisis betaald, terwijl bedrijven en rijken alleen maar nóg rijker zijn geworden. Ook Mark Rutte heeft een extreme ideologie. Klein noemt neoliberalisme de rationalisatie van hebzucht. Multinationals zitten in een race naar gewichtloosheid – minder mensen in vaste dienst, minder belasting betalen, krachtige merken en beelden verkopen in plaats van spullen. Dat is wat Rutte ook mogelijk maakt in Nederland. We zijn doorvoerhaven nummer één voor belastingconstructies; het grootbedrijf krijgt alle ruimte. Rutte zegt: als je visie wilt, ga dan maar naar de oogarts. Hij doet net alsof zijn ideologie heel pragmatisch is. Maar vergis je niet: als Trump de bullebak in de neoliberale familie van Ayn Rand en Milton Friedman is, dan is

Rutte het babybroertje. Hij lijkt schattiger, maar voert de ieder-voor-zich-mentaliteit minstens zo hard door als Trump.’

› Het lijkt wel of er geen hoop meer is.

‘Klein citeert Rumsfeld, die jaren geleden zei dat Milton Friedman, de econoom-ideoloog die het neoliberalisme inspireerde, het bewijs is dat ideeën consequenties kunnen hebben. Maar als dat zo is, dan kunnen ónze ideeën dat ook hebben. Als we maar inspirerende ideeën hebben. Klein gaat zelf niet zo in op die alternatieve idealen – zij zegt vooral dat we ze nodig hebben. Ikzelf had erg de neiging om het boek van Rebecca Solnit, *Hope in the Dark*, er weer bij te pakken. Zij vertelt over de vergeten successen van het activisme, geschiedenis die zou kunnen inspireren voor de toekomst. Er is zeker hoop. Maar dan moeten we meer doen dan boos zijn.’ ●

tekst Diederik Olders

WAAR BLIJFT DE ONTWIKKELINGSHULP IN VREDESNAAM?

Op Prinsjesdag is de term Ontwikkelingssamenwerking (OS) niet een keer gevallen. Dit terwijl dit kabinet het percentage hiervoor heel stiekem verlaagd heeft van 0,8 procent naar 0,53 procent van het bruto nationaal product; een bezuiniging van vele miljarden! Bovendien worden uit dit sterk verlaagde bedrag ook nog veel kosten betaald die niet bij OS thuishoren, zoals kosten voor de opvang van asielzoekers en bijdragen aan investeringen door het bedrijfsleven in de Derde Wereld. Dit is des te wranger omdat Nederland het financieel nog nooit zo goed heeft gehad en er nog steeds elke 3 secon-

den een kind onder de 5 jaar overlijdt door honger en ondervoeding!

Frits Benschop, Den Haag

Wat de SP betreft moet geld voor ontwikkelingssamenwerking ook daadwerkelijk worden besteed aan ontwikkelingssamenwerking. Wij blijven er bij de regering op aandringen het budget voor OS niet te gebruiken om andere kosten op te vangen. Ook is de SP het niet eens met de verlaging van het percentage van het bnp dat naar OS gaat. Overigens kan het met Nederland financieel goed gaan, dat betekent niet dat het met alle Nederlanders financieel goed gaat.

RENTELOZE LENING OV-CHIPKAART

Op elke ov-chipkaart moet minimaal 4 euro staan voor de bus, minimaal 10 euro voor de trein. Moet je nagaan hoeveel geld we met zijn allen per jaar aan de vervoerder uitlenen. Al zouden er maar 1 miljoen busreizigers zijn, dan is het toch 4 miljoen waar ze rente van trekken. Als je zelf automatisch oplaadt krijg je gelijk een boete als je het niet direct aanvult. Wie betaalt onze rente voor al dat uitgeleende geld? Mijn voorstel: schaf het minimumbedrag af. Misschien kan iemand een proefproces beginnen: ov steelt miljoenen van de reiziger door rente op minimumtarief.

Clara Baardman Ferron

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr.)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

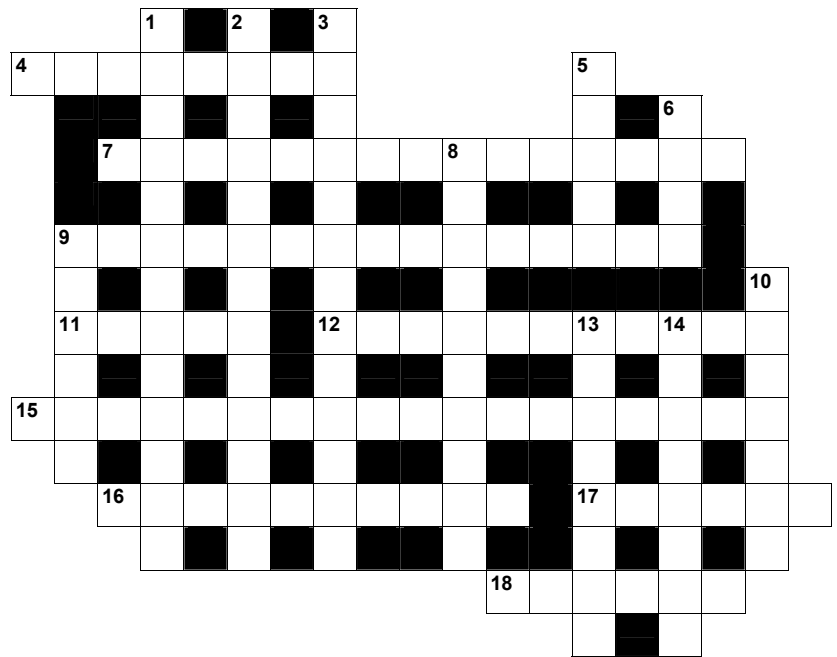
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4 Toegangsweg waar auto's in de file staan. (8 en 2,2,4)
 7 Zijn altijd bereid om luidruchtig keet te trappen. (15)
 9 Waar de kleinsten gaan gokken. (15) - 11 Tegendraadse berg thee. (5) - 12 Geen zouteloze kunst van waterverf-artiest. (11)
 15 Ons hele aardse verhaal. (18) - 16 Afscheiding van verdrietig orgaan. (10) - 17 VIP-vervoer naar de onderwereld? (6)
 18 Zijn met kerstmis op hun top. (6)

Verticaal

- 1 Het luxe bestaan van een welvarende neet. (13) - 2 Hier zit de jockey. Nogal drastisch! (13) - 3 Gevolg vitaminetekort treft (niet alleen) Britten. (7,6) - 5 Kleur met acht tentakels. (5) - 6 Soms een wat houterige haarlok. (4) - 8 Is ie geknipt voor gebruik in het leger? (10) - 9 Kwebbelziek Weens park. (6) - 10 Opgebroken grond als nalatenschap. (3,4 en 7) - 13 Een verzoek voorleggen om binnen te mogen werken. (8 en 2,6) - 14 Artieste heeft een bewogen leven. (8)

BEELDSPRAAK

Opricht:

In beeldspraak zitten elementen van oa. rebus en crypto die tezamen de oplossing geven: **een citaat van een bekend politicus**. Destilleer met behulp van de Hints (die niet op volgorde staan!) de juiste woorden uit de plaatjes. Hiervoor gebruikt u de aanwijzingen die tussen haakjes staan. Meerdere aanwijzingen wordt gescheiden door ' ; '. Voorbeeld: als de afbeelding (van een) 'huis' is, en achter de hint staat: (h=b) dan is het woord 'buis'.

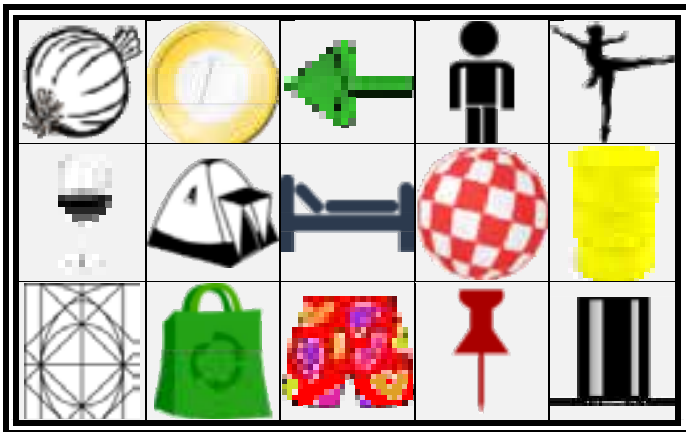
Soms worden verschillende afbeeldingen achter elkaar gebruikt om één woord te vinden. U ziet dan tussen teksthaakjes bijvoorbeeld:

[2van2] - hetgeen betekent dat er nog één woord vóór komt.

De meeste zaken hebben met politiek te maken.

De oplossing, (citaat én geciteerde) kunt u naar de redactie sturen. Veel puzzelplezier.

Tabel

Hints:

- Sinds Kamergotchi weten we het zeker: de leden komen uit een ... (-e;+k) - Vastzetten met piketpaaltjes? (-t) [2van2]
- Die moeten we elkaar in de politiek wat minder toespelen. (b=h;+ve) [2van2]
- De aftrap was 26 februari 2017: #rode...debat. (-o;d=b)
- In 2013 hief Indonesië de importban op. (-i)
- Samen met bad en brood oorzaak van veel ophef. (-d) [1van2]
- Johannes van den ... weigerde in 1945 zitting te nemen in een parlement zonder sociaaldemocraten. (b=v;k=g)
- U mag niets van mij weten, en al helemaal niet mijn ... (ge+;n=ekt) Tegenpool van 'de gewone vrouw'? (m=v)
- De kwetsbare Euro. (m=k)
- Michiel ... , vanaf 23 maart 2016 burgemeester Drechterland. (p=m;-l) De politieke dans kan wel wat stijl gebruiken. (-b;t=s)
- De regering kan ook niet overal ... op krijgen. (v=d)
- Eindelijk afgeschaft: de gratis plastic ... (as=e)
- Vraag blijft: hoeveel water moet je er bij doen? (ver+;-n) [1van2]

OPLOSSING CRYPTOGRAM SEPTEMBER

Horizontaal: 7) Stationsreclame 9) Rondzwerfend vuil 10) Linnen 11) Smartlap 12) Relas 13) Turnster 14) Barkeeper 15) Wurgcontract 16) Gids.

Verticaal: 1) Genezingsproces 2) Dakruiter 3) Binnen 4) Beursstudente 5) Bloed aan de paal 6) Een volle bak 8) Piep 14) Birdie.

OPLOSSING O DIE NIEMEN

Eindoplossing: Wilderslinks

De winnaar van de zomerpuzzel is Jelle Schunselaar uit Arnhem.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 25 oktober 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 10 • november 20

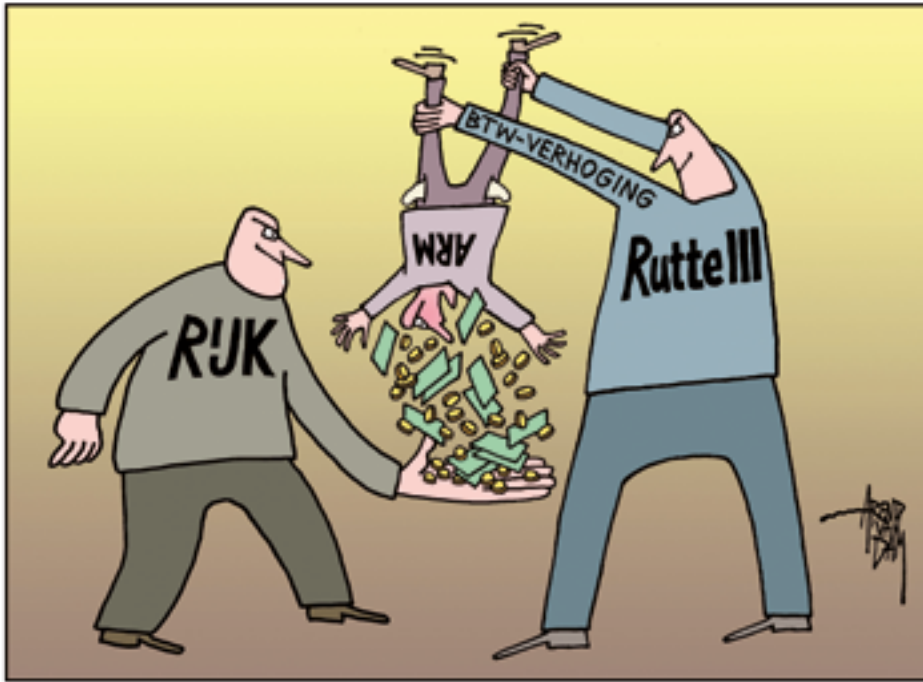

REGEERAKKOORD **AKKOORDJE MET DE RIJKSTEN**

HELP, EUROPA DRAAIT DOOR

MAALTIJDKOERIERS EEN EERLIJKE BOTERHAM?

Arend van Dam

CONGRES EN KIEZEN PARTIJBESTUUR: DOE MEE!

In de SP begint de discussie over het congresstuk (terugblik en plannen voor de komende jaren) en de voordracht voor het nieuwe partijbestuur al ruim vóór het congres. Tussen 13 en 24 november houden alle lokale afdelingen een ledenbijeenkomst over deze onderwerpen. De discussie wordt voortgezet door de afgevaardigden vanuit de afdelingen die op de regioconferenties op 2 december bij elkaar komen. Het partijbestuur wordt ditmaal voor het eerst op een nieuwe manier gekozen, namelijk door alle leden die naar hun lokale ledenvergadering komen (tussen 3 en 10 januari 2018). De uitslag van die verkiezing wordt op ons XXIII congres van 20 januari bekendgemaakt. Maak gebruik van onze ledendemocratie, laat als lid van je horen en breng je stem uit op kandidaten voor het partijbestuur 2018-2019.

Weet u niet bij welke afdeling u hoort?
Kijk hier:
www.sp.nl/wij-sp/lokale-afdelingen

★ ROOD jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN
EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

ALGEMENE LEDENVERGADERING ROOD

Op zondag 12 november wordt de tweede ledenbijeenkomst van 2017 gehouden van ROOD, jong in de SP. Deze is erg belangrijk, omdat we de plannen voor 2018 zullen gaan bespreken. Het programma begint om 11:00 uur. Tijdens de ledenbijeenkomst blikken we niet alleen vooruit. We zullen ook terugblikken op het afgelopen jaar en spreken over hoe ROOD ervoor staat en hoe we verder kunnen groeien. De ledenvergadering is alleen toegankelijk voor ROOD-leden. Je kunt je aanmelden via SPnet. Daar vind je ook het concept-jaarplan 2018.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs
Maurits Gemmink

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Martijn van de Griendt,
Suzanne van de Kerk, Wiebe Kiestra
Karen Veldkamp

Foto cover
Maurits Gemmink

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Mokum moet linksaf

4

Regeerakkoord

'Afgepoeierd met het Wilhelmus'

6

Hans Rieschke

De onfortuinlijke timmerman

12

Europa

'Zó ver heb ik Brussel nog nooit zien gaan'

20

Deliveroo

Bepaald geen *Easy Riders*

24

10 Basisonderwijs: Grootste staking ooit is nog maar het begin

11 Uitgelicht: Ouderen weten al hoe laat het is

28 LinksVoor: Linda Bolderman-Lesterhuis aan het eind van de wereld

16, 17, 18, 19, 26, 27, 29 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

De normale Nederlander

Mark Rutte zei het vol trots. Het nieuwe kabinet is er voor de gewone, normale Nederlander. Maar wie is die gewone Nederlander volgens het regeerakkoord precies?

Dat is niet iemand die ziek wordt. Die blijft een torenhoog eigen risico betalen én een hogere zorgpremie. Niet degene die hard werkt en graag een vast contract wil. Daar moet die werknemer gewoon een jaar langer op wachten, terwijl het ontslagrecht wordt versoepeld. Dat is niet de huurder die nog steeds een torenhoge huur moet blijven betalen. Dat zijn niet de mensen die nu door de btw-verhoging fors meer moeten gaan betalen voor hun boodschappen.

De grote bedrijven met de grootste winsten en aandeelhouders krijgen wel cadeautjes. Zij stonden tijdens de crisis niet vooraan om de hardste klappen op te vangen – maar krijgen nu wel 4,4 miljard cadeau. Geen kabinet voor normale Nederlanders, maar een kabinet voor multinationals en miljonairs.

Een nieuw kabinet, maar hetzelfde verhaal. Terwijl veel mensen juist snakken naar een nieuw verhaal. Waarbij we werken aan een rechtvaardig land. Waar de mensen die de afgelopen jaren de hardste klappen kregen, nu als eerste merken dat het beter gaat. Een land waar we investeren in dat wat van ons allemaal is. Zoals goede zorg, veilige wijken en een fatsoenlijk inkomen.

Een land waar de politiek daadwerkelijk aan de kant van de gewone Nederlander staat. Zonder kabinet dat de gewone Nederlander misbruikt als dekmantel om de tweedeling in ons land nog verder te vergroten.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

LINKS PACT IN AMSTERDAM

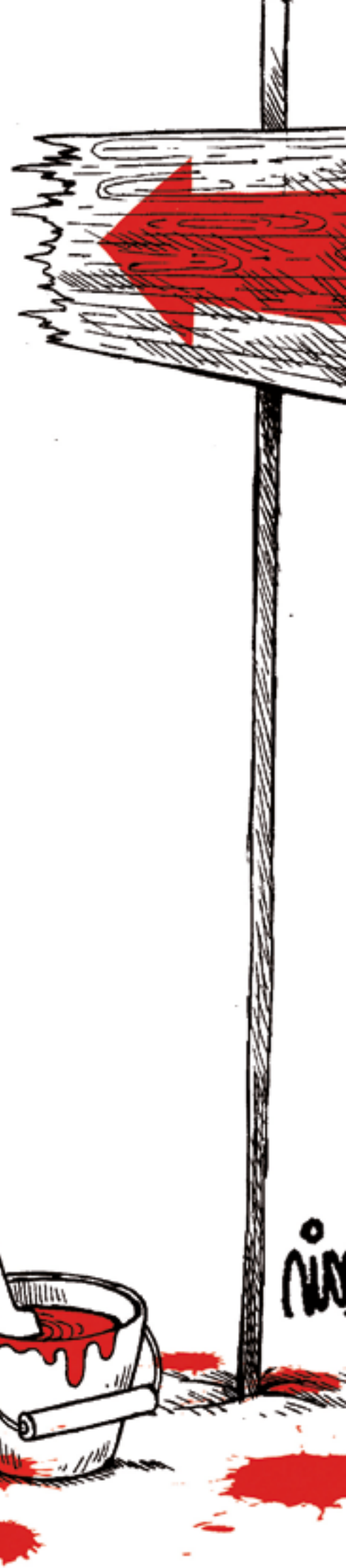
In Amsterdam heeft de SP met GroenLinks en de PvdA een 'progressief links pact' gesloten. Laurens Ivens: 'Het is een boodschap van de hoop.'

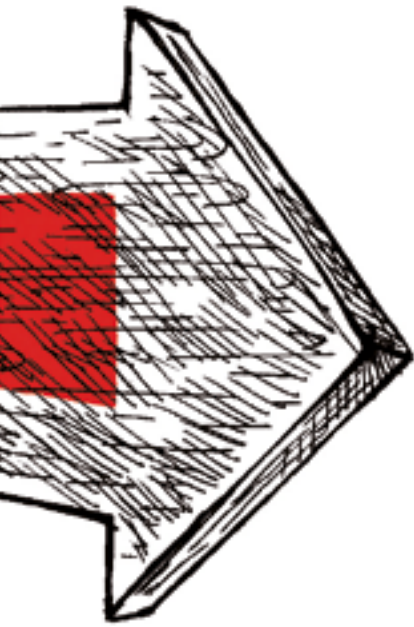
Emsterdam is boeming; zo zeggen hippe mensen het graag. Laurens Ivens, sinds 2014 SP-wethouder in de hoofdstad in een coalitie met D66 en VVD, ontkent het niet. Maar hij brengt een kwinkslag aan: 'Economisch gezien gaat het inderdaad goed met Amsterdam. En wel zó goed, dat de huizenprijzen de lucht in schieten, tot onbetaalbare hoogten. Ook het toerisme in onze stad neemt enorme vormen aan. De vraag die wij stellen is of de Amsterdammers dat moeten blijven accepteren. Wordt Amsterdam de stad van de welvarenden?

Is Mokum de stad van de toeristen?' Ivens weet het: in heel Europa is de trek naar de (hoofd)steden evident. Barcelona, Berlijn, Lissabon, München, Amsterdam – gaan zulke steden eenmaal door voor *plees toe bie*, dan gaan mensen daar massaal een 'weekendje doen'. Dan willen rijken daar een (tweedel!) woning en willen 'sexy' bedrijven er een vestiging. Ivens verduidelijkt: 'De rente is laag, Amsterdam is zeer lucratief voor de vastgoedsector.' Maar de SP zit als stevige coalitiepartij met twee wethouders toch zelf aan de knoppen? 'Klopt. En ik durf de stellen dat wij op het gebied van betaalbaar wonen – onderdeel van mijn portefeuille – veel bereikt hebben voor de stad. Hetzelfde geldt voor de portefeuille van Arjan (Vliegenthart, de andere SP-wethouder, –red.), die heel wat heeft neergezet als het gaat om werk en

inkomen. Maar praat je bijvoorbeeld over de terreinen toerisme en ruimtelijke ordening, dan denk ik dat we voor een belangrijke keuze staan. Een keuze die gaat over de richting die we met onze stad op willen.' En de richting die GroenLinks, PvdA en SP in Amsterdam voor ogen hebben strookt bepaald niet met het beleid van het nieuwe kabinet. Het regeerakkoord is 'waardeloos voor onze stad' aldus de drie partijen, 'en biedt geen oplossingen voor de grote Amsterdamse problemen, zoals de groeiende stad en het duurzaamheidsvraagstuk. Ook vergroot het de polarisatie tussen inkomens- en bevolkingsgroepen en segregatie op de woningmarkt'.

Wij kiezen voor Amsterdam heet het pact dat Amsterdams links bij wijze van antwoord op het kabinetsbeleid onlangs publiceerde. 'Niet het grote geld en de harde regels van de markt als vertrekpunt, maar de Amsterdammer centraal. Niet de jongere tegen de oudere, de arme tegen de rijke of andere verschillen vergroten, maar samen voor een mooier Amsterdam', stellen Marjolein Moorman (PvdA), Rutger Groot Wassink (GroenLinks) en Laurens Ivens. In het pact wordt onder meer gekozen voor een betaalbaar, gemengd en sociaal Amsterdam op het gebied van wonen (behoud en uitbreiding sociale huur, marktprijzen laag houden): Voor investeringen in scholen op de lastigste

‘Het is geen liefdesverklaring’

plekken. Voor eerlijke beloning van arbeidsgehandicapten – tegen de visie van het kabinet in, dat mensen onder het minimumloon wil laten werken. En voor grote, concrete stappen in het kader van de verduurzaming.

Explosief

Is het niet opmerkelijk dat GroenLinks, de PvdA en de SP in de hoofdstad nu zo schouder aan schouder staan? Ivens: ‘Het pact is geen liefdesverklaring of zo. We hebben immers verschillende ideologieën. Maar met z’n drieën willen we graag dat de inhoud van dit pact leidend wordt in het volgende Amsterdamse coalitieakkoord. De centrale vraag daarbij: bewegen we mee met het grote geld of willen we een Amsterdam voor de Amsterdammers? Dat is de uitdaging waar we als stad voor staan. Wel, daar denken de drie partijen hetzelfde over. Kijken we naar de verkiezingsprogramma’s van bijvoorbeeld D66 en de VVD dan zien we wezenlijke verschillen met ons; GroenLinks en de PvdA zijn daarentegen bondgenoten.’ Laurens Ivens benadrukt dat het pact geenszins als een soort blauwdruk voor

SP-afdelingen elders in het land gezien moet worden. ‘Wij focussen ons op de situatie hier, in Amsterdam. En die is momenteel zó explosief, dat er een keuze gemaakt moet worden. In die zin mag je de raadsverkiezingen in maart hier zien als een soort referendum over die keuze. Wij zien dat het kabinet de tweedeling in de stad nog verder versterkt. Lokaal willen en kunnen we hier tegengas bieden. Zie het pact als een boodschap van de hoop.’

Ook in Rotterdam wordt nagedacht over de vorming van een links pact, met GroenLinks, PvdA, SP en de lokale partij NIDA. En ook hier staat de specifieke situatie in de stad centraal. SP-fractievoorzitter Leo de Klein: ‘In Rotterdam is Leefbaar Rotterdam een invloedrijke partij en hier gaat ook de PVV meedoen aan de verkiezingen. Als het lukt om een stevig links pact te vormen, kunnen we voorkomen dat in maart het beeld ontstaat dat je hier enkel kunt kiezen tussen rechts en extreem-rechts.’ •

tekst Rob Janssen • Payam Boromand/CM/HH©

COLUMN

Theater voor Elkaar

Het afgelopen half jaar spraken we met tienduizenden mensen in honderden buurten. Over de verdwenen buslijn, de beschimmelde woningen en de onveilige straat. En vooral over de staat van Nederland. Kort daarvoor had schrijver en PC Hooftprijs-winnaar Bas Heijne een pleidooi geschreven met de titel Staat van Nederland. Hij schrijft daarin: ‘Het is de behoefte aan gemeenschap en samenhang die de mens nu eenmaal eigen is en die afgelopen decennia, in tijden van globalisering en immigratie veronachtzaamd is. Iedereen wordt voortdurend aangesproken op zijn achtergrond omdat er geen voorgrond meer is.’

Maar, vroegen we onszelf af: hoe groot is de behoefte aan gemeenschap en samenhang? En wat is dan die voorgrond die nodig is, hoe ziet die eruit?

In april begon mijn tour langs 100 maatschappelijk leiders. Er gold 1 voorwaarde om op de ‘100 van Meyer’-lijst terecht te komen: je moet het belang zien van sterke gemeenschappen voor de hele samenleving. Een bisschop, een generaal, een sportcoach, burgemeesters, kunstenaars, schrijvers, tv-makers, filmregisseurs, wetenschappers en vele anderen.

‘We zijn het grote basisverhaal kwijt in Nederland. Laten we daarmee eerst maar eens beginnen’, aldus een van de militaire leiders. ‘De meeste mensen zullen alleen echte vooruitgang kennen via sterke gemeenschappen. Solidariteit is daarom veel meer dan hulp aan de armen. Solidariteit is het tegenwicht van de macht van kapitaal’, aldus de Australische vakbondsleider Michael Crosby. Onze strijd is er een van ideeën, debat en alle podia van inspiratie. Voor elkaar en met elkaar. Daarom mag ik u uitnodigen voor een heel bijzondere middag. Op zondag 3 december organiseren we Theater Voor Elkaar. Een ode aan al die duizenden actieveelingen in honderden buurten. Een middag met muziek en toneel van theatergezelschap Pauperparadijs. Maar ook met columns, optredens en gesprekken met een aantal van de 100 leiders over wat er nodig is voor méér samenhang en sterkere gemeenschappen.

Zondag 3 december • Chassé Theater, Breda. Wees er snel bij.
Reserveer kaarten via
www.theatervoor elkaar.nl
of bel (088) 243 55 12

Ron Meyer
voorzitter SP

REGEERAKKOORD? NIET AKKOORD!

'De SP is de meest geloofwaardige partij om dit kabinetsbeleid te bestrijden', zegt SP-leider Emile Roemer. En bestrijden is nodig, zo blijkt uit een eerste inventarisatie van de plannen door alle SP-Kamerleden.

RONALD VAN RAAK
Binnenlandse Zaken
en Veiligheid

OKÉ

- Meer geld voor de politie

NIET OKÉ

- De arbeidsvoorwaarden bij de politie worden verslechterd
- Er komen meer consultants en dure externen bij de overheid
- Het raadgevend referendum wordt afgeschaft

VAN RAAK: 'Het is toch hondsbrutaal dat D66 het referendum wil afschaffen, daar is die partij vijftig jaar geleden toch voor opgericht? Twee derde van de Kamerleden is tegen het referendum, maar twee derde van de bevolking is voor. Om het huidige raadgevende referendum af te schaffen moet een wet worden ingediend. Het mooie is dat over die 'intrekingswet' ook gewoon een referendum kan worden gehouden.'

NINE KOOIMAN
Zorg

OKÉ

- Scherper inkopen bij dure geneesmiddelen
- Medisch specialisten worden gestimuleerd om in loondienst te gaan

NIET OKÉ

- 700 miljoen bezuinigd in de ziekenhuiscare
- 100 miljoen bezuinigd op de ggz
- Geen oplossing voor de enorme bezuiniging in de jeugdzorg

KOOIMAN: 'Dit kabinet heeft blijkbaar voldoende geld om de zakken van grote ondernemingen te vullen, maar geen cent over voor kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben. Halen geld weg bij ziekenhuizen terwijl de zorg in de regio steeds meer wordt afgebroken. En psychiatrisch patiënten worden letterlijk aan hun lot overgelaten. Ik heb hier maar één woord voor over: ziek!'

MICHEL VAN NISPEN
Justitie en Sport

OKÉ

- Er komen buurtrechters
- Experimenten met gedoogt telen van wiet

NIET OKÉ

- Geen geld voor verbetering veiligheid en voor verlaging werkdruk gevangenis-personeel
- Nederland gaat meedoen aan het Europees Openbaar Ministerie

VAN NISPEN: 'Iedereen heeft recht op recht. Daarom moet rechtspraak in de buurten, laagdrempelig en tegen lage kosten, goed georganiseerd worden. Daar ga ik me voor inzetten. Met het gevangenis-personeel wil ik de strijd voeren voor meer personeel in de bajes, de werkdruk moet omlaag en de veiligheid moet zijn gegarandeerd. Als we recidive beter gaan bestrijden dan wordt de hele samenleving veiliger.'

SANDRA BECKERMAN
Wonen, Buurten en
Leefbaarheid, Krimp,
Energie en Gevolgen
Gaswinning

OKÉ

- Mooie doelen voor het klimaatbeleid

NIET OKÉ

- Groningen moet wachten: gaswinning wordt pas in 2020 en slechts minimaal verlaagd; kabinet pakt probleem niet bij oorzaak aan
- Regering verklaart huurders vogelvrij; ze verkopen sociale huurhuizen, bezuinigen op huurtoeslag en vergroten vrije sector
- Armen blijven opdraaien voor klimaatbeleid, niet vervuilers maar huishoudens betalen zwaarste lasten; tegelijkertijd krijgt Shell cadeautjes zoals lagere winstbelasting

BECKERMAN: 'De kloven tussen de partijen die gaan regeren zijn misschien gedicht, de kloven in de samenleving worden vergroot. Ontoelaatbaar.'

FRANK FUTSELAAR
Onderwijs,
Landbouw en
Natuurontwikkeling

PETER KWINT
Onderwijs, Cultuur
en Media

OKÉ

- Extra geld voor fundamenteel onderzoek

NIET OKÉ

- Niet alleen blijft het leenstelsel voor studenten bestaan, lenen gaat zelfs duurder gemaakt worden
- Het kabinet wil geen wettelijk verplichte weidegang doorvoeren, waar de SP altijd voor heeft gepleit
- Er wordt geen cent vrijgemaakt voor de natuur

FUTSELAAR: 'Partijen als CDA en ChristenUnie hebben jongeren gouden bergen beloofd met hun standpunten over de basisbeurs. Nu worden ze afgepoeierd met een duurdere lening en het Wilhelmus. Een hele nieuwe generatie moet zich in de schulden steken om fatsoenlijk onderwijs te kunnen volgen. Dat hoort niet in een beschaafd land.'

OKÉ

- Onze initiatiefwet voor kleinere klassen wordt deels overgenomen

NIET OKÉ

- Meesters en juffen worden afgescheept met een fooi, in plaats van een eerlijk loon voor hun belangrijke werk

KWINT: 'Dit kabinet pakt een paar kleine problemen aan. Maar de grootste uitdagingen in het onderwijs worden praktisch genegeerd. Lerarentekort? Geen oplossingen! Groeiende tweedeling en kansenongelijkheid in het onderwijs? Geen oplossingen! De structurele onderwaardering – zowel maatschappelijk als politiek – van het mbo? Niks. Er is nog een wereld te winnen, en daar gaan wij de komende jaren voor knokken.'

'DIT IS EEN KABINET VOOR BEDRIJVEN, NIET VOOR MENSEN'

Als fractievoorzitter van de SP in de Tweede Kamer, is Emile Roemer oppositieleider tegen Rutte III: 'Dit is een keiharde neoliberale agenda.'

› Blij dat ze er eindelijk uit zijn?

'Ja en nee. Er moeten problemen opgelost worden. Blij dus dát er een akkoord is. Maar ik ben niet blij met wát voor akkoord er is gekomen. Namelijk een heel rechts akkoord. Het overgrote deel van het belastingvoordeel gaat naar grote bedrijven en mensen met veel geld. Ik hoorde dat Hans de Boer, de voorzitter van werkgeversorganisatie VNO-NCW, in polonaise was gesignaleerd en dat bij ABN Amro de champagne werd ontkurkt. Terwijl heel veel mensen in de samenleving meer zekerheid willen. Maar daar geeft het kabinet niet thuis.'

› Welke problemen worden niet aangepakt?

'De lijst die niet of verkeerd wordt aangepakt is enorm. Er zijn te weinig betaalbare woningen: het kabinet doet niks. Sterker nog, woningbouwcorporaties moeten juist méér woningen verkopen. Het asociale leenstelsel waardoor studenten zich in de schulden moeten steken? Blijft zo, ondanks mooie verkiezingsbeloftes van CDA en ChristenUnie. Eigen risico in de zorg: blijft gewoon 385 euro. Dat is voor veel mensen een drama. Want de premie gaat ook nog eens omhoog. Mensen in de Wajong worden 5 procent gekort. In plaats van mensen met een arbeidshandicap kansen op normaal betaalde banen te bieden, worden ze keihard gepakt. Ik kan nog wel even doorgaan.'

› Wat is de grote lijn?

'Er zijn mensen die zeggen dat Rutte geen visie heeft. Dat is onzin. Hij zet de duidelijk neoliberale agenda keihard door. Steeds verder collectieve voorzieningen afschaffen en individualiseren. Steeds meer de democratie afbreken; geen referendum meer, meer macht naar Brussel.'

› Hebben Nederlanders hier wel voor gekozen?

'Nee. De afschaffing van de dividendbelasting stond in geen enkel verkiezingsprogramma. De verkiezingsbeloftes aan rijken en bedrijven houden wél stand in de onderhandelingen, en de beloftes die voor de mensen belangrijk zijn niet.'

› Dus volle kracht in de oppositie?

'De SP is de enige van de grotere partijen die niet aan het neoliberale project van Rutte heeft meegewerkt. Van PVV tot GroenLinks, van ChristenUnie tot D66, allemaal hebben ze Rutte aan meerderheden geholpen. De SP is de meest geloofwaardige partij om dit kabinetsbeleid te bestrijden, samen met leraren, verpleegkundigen, ouderen, studenten en iedereen die een maatschappij wil waar we niet tegenover elkaar staan, maar er voor elkaar zijn.'

SADET KARABULUT
Buitenlandse Zaken,
Defensie en Ontwikkelings-
samenwerking

OKÉ

- Meer geld voor diplomatie
- Meer geld voor het Mensenrechtenfonds
- Geen korting op het budget voor Ontwikkelings-samenwerking

NIET OKÉ

- Doorgaan met eindeloze oorlogen tegen terrorisme
- Blind voor wereldwijde ongelijkheid
- Weigering het historische verdrag voor een kernwapen-verbod te tekenen

KARABULUT: 'Miljoenen mensen zijn bang en op de vlucht voor oorlog, armoede, klimaatverandering en conflict. Hoe haal je het dan in je hoofd om deze mensen aan te pakken in plaats van de oorzaken? Stop de oorlog en pak vervuiling en uitbuiting door grote multinationals aan. Wij gaan de komende jaren samen met de vredes-, klimaatbeweging en mensenrechtenactivisten bouwen aan die andere wereld.'

MAARTEN HIJINK
Economische Zaken,
Industriepolitiek,
Innovatie, Handels-
verdragen en ICT

OKÉ

- Meer geld (400 miljoen) voor innovatie door fundamenteel en toegepast onderzoek
- Loonbetaling door ziekte wordt voor kleine bedrijven eindelijk aangepakt

NIET OKÉ

- Stevige regels om vijandige overnames van Nederlandse bedrijven moeilijker te maken worden afgezwakt; de aandeelhouder wint

HIJINK: 'Je ziet dat de nieuwe regering overal het belang van de markt verkiest boven het belang van mensen. Voor de postbezorging denken ze alleen maar aan aanbesteden en niet aan een nationaal postbedrijf. De overheid zou onze economie veel meer moeten sturen, zodat onze groei duurzaam en eerlijk verdeeld wordt. Helaas geeft deze regering bedrijven juist meer geld en macht.'

RENSKE LEIJTEN
Financiën, Europa
en de EU, de toekomst
van de euro

OKÉ

- Niets noemenswaardigs

NIET OKÉ

- Belastingverlaging voor bedrijven
- Afschaffen dividendbelasting
- Vlaktaks invoeren
- Verhogen van de btw op gewone boodschappen
- Ongelijkheid laten groeien

LEIJTEN: 'De invoering van de vlaktaks, met een hogere eerste schijf en een lagere tweede schijf, is een slechte stap. Er vinden wel compensaties voor lage inkomens plaats, maar dat zijn jaarlijkse lapmiddelen en de belastingverlaging voor de best verdienenden is structureel. Dit kabinet vergroot de toch al groeiende inkomens- en vermogensongelijkheid in ons land; dat schreeuwt om harde actie. Laten we beginnen met de lonen flink te verhogen!'

CEM LAÇIN
Infrastructuur en
Verkeer en Milieu

OKÉ

- Investerings in infrastructuur en mobiliteit

NIET OKÉ

- De btw gaat van 6 naar 9 procent, waardoor het reizen met het ov en de trein duurder wordt
- 53 procent van het budget gaat naar asfalt; ov en binnenvaart blijven achter

LAÇIN: 'Dit kabinet deelt miljarden uit aan het bedrijfsleven en aandeelhouders in het buitenland, terwijl ons drinkwater en het openbaar vervoer duurder worden door de btw-verhoging. De keuze voor asfalt en het duurdere openbaar vervoer zijn niet groen en niet duurzaam. Dit kabinet gaat verder op de VVD-koers en maakt de ongelijkheid in onze samenleving alsmaar groter!'

LILIAN MARIJNISSEN
Zorg

OKÉ

- Ruim 2 miljard voor goede zorg in verpleeghuizen

NIET OKÉ

- Eigen risico wordt niet aangepakt en blijft 385 euro
- Macht van zorgverzekeraars blijft in stand
- Sluiting van verzorgingshuizen gaat door, ouderen blijven langer thuis, maar op de thuiszorg wordt nog verder bezuinigd

MARIJNISSEN: 'De hele verkiezingscampagne is er gesproken over het aanpakken van het eigen risico, de boete op ziek zijn. Maar dit nieuwe kabinet doet er helemaal niets aan. Sterker nog: de zorgpremies stijgen. De SP zal dus in de Kamer en buiten de Kamer, met het Nationaal ZorgFonds, blijven strijden voor goede en betaalbare zorg zonder marktwerking.'

JASPER VAN DIJK
Sociale Zaken en
Vluchtelingen

OKÉ

- 20.000 beschutte werkplekken erbij
- Meer geld voor opvang in de regio

NIET OKÉ

- 30 miljoen armoedebestrijding is een fooi
- Geen verbod wanpraktijken schuldeisers
- Geen ruimhartiger kinderpardon

VAN DIJK: 'Dit kabinet bestrijdt slechts symptomen. De oorzaak van vluchtelingenstromen pakt het kabinet niet aan: waar is de strijd tegen oorlog, mondiale ongelijkheid en armoede? De SP wil structurele verhoging van het minimumloon, de bijstand en de AOW: zo pak je de oorzaken van armoede aan. Arbeidsongeschikten gaan nog strenger gekeurd worden, mensen met een arbeidsbeperking gaan werken onder het minimumloon. Genoeg reden voor actie dus.'

BART VAN KENT
Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

OKÉ

- Meer geld voor de arbeidsinspectie

NIET OKÉ

- AOW-leeftijd blijft verder stijgen
- Je wordt gemakkelijker ontslagen
- Een jaar langer wachten op een vast contract

VAN KENT: 'Met de extreem snel stijgende AOW-leeftijd moeten steeds meer mensen doorwerken tot ze letterlijk ziek zijn. Daarom ga ik met iedereen die hiermee te maken heeft de strijd aan om de AOW-leeftijd te verlagen naar 65. In plaats van meer werknemers een zeker contract te bieden, versoepelt het kabinet juist het ontslagrecht. Samen met onze jongerenorganisatie ROOD gaan we de grootste flexremist ontmaskeren en ga ik de strijd aan voor zekerheid en waardering voor werknemers.'

LERARENSTAKING 'DAN STAKEN WE TWEE DAGEN'

Op 5 oktober legden tienduizenden leerkrachten in het basisonderwijs het werk neer om in Den Haag te demonstreren voor meer loon en minder werkdruk. En dat is hoogstwaarschijnlijk nog maar het begin.

WAREN HET er 60.000? Of 70.000, zoals diverse media meldden? In ieder geval was de grootste lerarenstaking ooit. Leerkrachten van basisscholen uit heel Nederland verzamelden zich op het Haagse Zuiderpark; de meeste klassen bleven leeg op die 5^e oktober. En het is allerm minst uitgesloten dat het daarbij blijft. 'Het ziet ernaar uit dat de acties doorgaan', zegt SP-Kamerlid Peter Kwint. 'Ik bespeur onder leraren en onderwijsbonden toch een gevoel van: als een dag staken niet genoeg is, dan staken we twee dagen.' De leerkrachten hebben alle redenen tot staken, vindt de SP. Ze verdienen tot 30 procent minder dan vergelijkbaar opgeleiden. Maar liefst een op de drie krijgt vroeg of laat te maken met een burnout. En ondertussen neemt het lerarentekort alleen maar toe. De partij steunt de actievoerders dan ook van harte.

'Toevallig'

Op de dag voor de staking lekte 'toevallig' uit, dat de onderhandelende partijen (VVD, CDA, D66 en ChristenUnie) ruim 400 miljoen euro zouden gaan uittrekken voor vermindering van de werkdruk van basisschoolleerkrachten. Voor salarisverhoging zou 270 miljoen beschikbaar komen.

'Fijn dat het kabinet wat geld heeft vrijgemaakt, maar het is niet genoeg', zegt Peter Kwint. 'Voor salarisverhoging is 900 miljoen nodig. En als je nu echt iets wil doen aan het lerarentekort en serieuze stappen wil zetten om het beroep aantrekkelijker te maken, dan red je het hier niet mee. De mensen in het onderwijs realiseren zich dat heel goed.' Dit is mede zo belangrijk, omdat het niet alleen om de leerkrachten gaat. Het gaat net zo goed om de toekomst van jonge kinderen. Daar moeten we toch wat voor over hebben. ●

tekst Rob Janssen • foto's Wiebe Kiestra

 Op de SP-website staat de enquête Primair Onderwijs in Actie. Doe mee! www.sp.nl/poinactie

ZORGNIEUWS BLIJKT ZORGELIJK NIEUWS

Ondanks ruim 2 miljard euro extra voor verpleeghuizen, voorspelt het CBS mindere of slechtere zorg. Hoe dat kan: over de hele zorglinie wil het nieuwe kabinet 1,9 miljard per jaar bij elkaar bezuinigen. Het woord thuiszorg komt in het regeerakkoord geen enkele keer voor. Het woord wijkverpleging slechts één keer – om een bezuiniging aan te kondigen. Op de foto herinnert een bordje de bewoners van een verpleeghuis eraan welke dag het is. Met Rutte III weten ze ondertussen wel hoe laat het is.

foto Suzanne van de Kerk

MAANDAG 7 DECEMBER

DE VRIJE VAL VAN TIMMERMAN HANS RIESCHKE

Gewiekste schijnconstructies in de bouwwereld, pseudo-bouwvakkers die ook nog eens de taal niet spreken, een veel te lage WW-uitkering, mismanagement in een familiebedrijf, werken met behoud van uitkering – het schrijnende verhaal van Hans Rieschke weerspiegelt haast alle SP-kritiek op de arbeidsmarkt en sociale wetgeving. Desastreus dieptepunt: de val van een dak.

ZE HADDEN ALLES zo mooi voor elkaar. In de Limousin, een streek in het midden van Frankrijk, waren Yvonne (58) en Hans Rieschke (61) druk met de ingrijpende restauratie van een bouwvallig boerderijtje. Alleen al met de reparatie van het dak was Hans twee zomers bezig. Ze hadden de tijd en hoefden geen werklui in te schakelen, want wat Hans' ogen zien, maken zijn handen.

Hier zouden zij straks, als Hans met pensioen ging, een belangrijk deel van hun vrije tijd gaan doorbrengen. 'Nee nee nee, niet om te leven als God in Frankrijk, daar hebben wij de middelen niet voor', lacht Yvonne. 'Hans en ik zijn met weinig tevreden. In Frankrijk voelen we ons helemaal op onze plek.'

Cranksinnige eisen

Het noodlot zat het hechte stel uit Hengelo op de hielen. Op vakantie in hun tweede vaderland ging eind 2010 de telefoon. Het was niet de directeur van het bouwbedrijf dat in Hans 28 jaar lang een loyale en vakkundige werknemer had, maar de constructeur. Die belde met de mededeling dat de boel failliet was verklaard. Het bericht kwam niet uit de lucht vallen. Na een interne overname rommelde het al een poosje in de familie-onderneming.

Hans: 'Ik was alvast op zoek gegaan naar iets nieuws. Want de sfeer veranderde. Ik voelde me er steeds minder thuis, terwijl ik er altijd met heel veel plezier had gewerkt. De crisis speelde trouwens ook mee. Je zag die oor-

spronkelijk mooie en sociale firma uit elkaar vallen. Eeuwig zonde dat het zo is gelopen. Van de nieuwe directie heb ik nooit iets vernomen. De oud-directeur kwam op bezoek toen ik jaren later in het ziekenhuis lag.'

Nou is de nuchtere Hans Rieschke, 46 jaar actief in de bouw, er de man niet naar om om te zien in wrok. Om bij de pakken neer te gaan zitten en thuis achterover te leunen in afwachting van de loop der dingen. Een dag niet gewerkt, is een dag niet geleefd, zou zijn credo kunnen zijn.

'In de jaren tachtig ging het ook slecht met mijn werkgever. Samen, de leiding en het personeel, hebben wij de schouders eronder gezet. De economie trok aan en er was weer ruimte voor personeelsfeestjes. Sindsdien ging het de goede kant op, totdat een zoon van de baas de leiding kreeg. Er was geen redden meer aan.'

Na het faillissement bleef timmerman Hans een paar maanden werkloos. Yvonne: 'Hij liep rond met zijn ziel onder de arm. Stilzitten is wel het laatste waar hij voor in de wieg is gelegd.'

Een nog fit werkpaard hoort niet op stal te staan. Na een paar mislukte sollicitaties ('ze vonden mij te oud') kon hij bij een kleine aannemer aan de slag. Hans bleef er anderhalf jaar. Zelfs hij, een man met een onverwoestbaar arbeidsethos, kon op een gegeven moment niet meer voldoen aan de 'cranksinnige eisen' die aan hem werden gesteld. 'Intussen laptten ze wel de veiligheid aan hun laars.'

'Die kerel kon helemaal niks'

Zijn tweede WW-periode duurde evenmin lang. Bij Dura Vermeer in Hengelo, een grote speler in de bouwmarkt, werkte een leidinggevende die de reputatie van Hans kende. Hij werd ondanks een personeelsstop via een uitzendbureau aangenomen en kon er twee jaar blijven werken. In die periode werd Hans onder meer ingezet bij een grote verbouwing van de Universiteit Twente. Hij had zijn draai gevonden, maar moest uiteindelijk toch na twee jaar zijn biezen pakken.

Het begon al snel weer te kriebelen bij bikelaar Hans Rieschke. En ook al voelde echtgenote Yvonne aan haar theewater dat het niet goed zat, in mei 2014 begon hij bij een aannemer die ongekwalificeerde Tsjechen, Slowaken en Hongaren inhuurde. Hans functioneerde op de bouwplaats zo'n beetje als opzichter, zonder dat daar de gangbare vergoeding tegenover stond. Yvonne is nog altijd des duivels. 'Hans kreeg een proefplaatsing van drie maanden. Niet te geloven. Iemand met zijn staat van dienst moest zich bewijzen. Nota bene het UWV bezweek onder de druk van die vent. Hans werkte er die eerste drie maanden met behoud van uitkering.' Hans: 'In Hengelo staat een huis dat door het UWV is betaald.'

Op de bouwplaats hield Hans zijn hart vast. 'Stond ik daar met een voormalige politieagent van 63 op het dak. Die kerel kon helemaal niks. Er ontstonden levensgevaarlijke situaties, vooral door de taalproblemen. Ik kreeg er echt een klotegevoel van. De uitvoerder trok zich er niets van aan. Linksom of rechtsom, het werk moest worden gedaan – terwijl dat met die buitenlandse nepbouwvakkers onmogelijk was. In het Waterfront, een nieuwe woonbuurt in Harderwijk, staan daardoor woningen met aantoonbare gebreken.'

Dat zegt Hans Rieschke, een pietje-precies voor wie elke spijker telt en die alleen met vakwerk genoeg neemt. Hij hield het toch nog dertien maanden vol. Andermaal wachtte hem de gang naar het UWV. Hij kreeg een ernstig conflict over de hoogte van zijn WW-uitkering. Die werd gebaseerd op

‘Ik kon niet meer voldoen aan de krankzinnige eisen die werden gesteld’

de dagloonberekening, iets waar de SP zich altijd tegen heeft verzet. Er rolde een bedrag van 1100 euro per maand uit – en dat voor iemand die al op zijn zestiende in de bouw ging werken. Samen met de FNV dienden Yvonne en Hans een bezwaarschrift in, dat het UWV vervolgens naast zich neerlegde.

Yvonne: ‘Ik was laaiend. Dan maar naar de rechter, al zouden we ons er voor in de schulden moeten steken, ik kon het niet accepteren hoe er met de rechten van Hans werd omgesprongen. Ik zag hoe hij eronder leed, het sneed mij door de ziel.’

Er volgden vier zittingen. In principe viel het UWV niet veel te verwijten, de instantie voerde ‘slechts’ de regelingen uit. Toch gaf het UWV toe dat de oude rechten van Hans over het hoofd waren gezien. Hans kreeg een nabetaling en zijn uitkering ging met 200 euro omhoog.

‘Dat van die proeftijd’ zullen ze het UWV nooit vergeven, het bleef knagen, ook nadat Hans via een uitzendbureau de handen weer uit de mouwen kon steken. Bij dat bureau hielden ze rekening met zijn wensen en voorkeuren en zijn specifieke manier van werken. Daarover: ‘Ik zit zo in elkaar dat ik ’s morgens meteen vol erop los ga en geen minuut onbenut laat om het ’s middags kalmer aan te kunnen doen, alles kan nalopen en controleren en geen tijdsdruk voel. Dat verhoogt de zorgvuldigheid.’ Zo beschouwd vond hij zijn volgende opdrachtgever, een man die zich samen met Hans en een collega ook op de werkvloer begaf bijna te sociaal. ‘We dronken om de haverklap koffie. Heel gezellig hoor, maar ik pak liever stevig door. Die man gaf me meteen vijf procent prestatieloon, zonder dat ik iets had gedaan. Dat heb jij verdiend, zei hij. Ik wist niet wat ik hoorde.’ Uitgerekend tijdens een klus met die sympathieke gast sloeg, op 17 juli van dit jaar, het noodlot toe.

Stephen King zou er een hele kluit aan hebben

Maar eerst even terug naar de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer. Lodewijk Asscher, lijsttrekker van de PvdA en demissionair minister van Sociale Zaken, was op

een bijeenkomst in Hengelo. Yvonne, nog steeds verbijsterd over alles wat haar Hans had meegemaakt, sprak hem aan. Verder dan ‘wat vage en vrijblijvende antwoorden’ kwam hij niet. Nadien ontmoette Yvonne Emile Roemer van wie zij de indruk had dat hij haar wél serieus nam. De partijleider van de SP herkende in het verhaal van Hans en zijn ervaringen van de afgelopen jaren zo’n beetje alle kritiek die de SP op de situatie op de arbeidsmarkt en de sociale wetgeving heeft. Hij tipte de redactie van de Tribune en die besloot om Yvonne en Hans te interviewen. Maar voordat het tot een afspraak kon komen, viel Hans tijdens een klus in Hengelo van het dak van een bedrijfspand.

Het was heel warm op die noodlottige dag. De baas van Hans zat met zijn rug naar hem toe. Toen hij zich omdraaide, zag hij Hans niet meer. Yvonne was op dat tijdstip thuis. Ze hoorde eerst de politie met loeiende sirene voorbij scheuren, even later gevolgd door een ambulance. Er moet iets ernstigs aan de hand zijn, dacht ze.

Het bleek om Hans te gaan. Hij had een doodsmak gemaakt, ze troffen hem bewusteloos en in zittende(!) houding aan. Stephen King zou er een hele kluit aan hebben om te beschrijven hoe ernstig de verwondingen van Hans waren. Alleen aan zijn handen mankeerde hij niets, waaruit artsen afleidden dat hij naar alle aannemelijkheid onwel was geworden. De situatie was uiterst kritiek, Hans ging snel achteruit, hij werd kunstmatig in coma gehouden. Diverse breuken, gescheurde enkelbanden, een gecompliceerd schedeltrauma, hersenletsels, een vernield gebit, een doormidden gebeten tong, een vernielde oogkas en andere verwondingen aan het gelaat... het zag er hopeloos uit. Tot overmaat van ramp kreeg hij ook nog een embolie, een bloedprop, in beide longen omdat het te riskant was om hem bloedverdunners toe te dienen. Die werden vervolgens vanwege het acute gevaar alsnog toegediend, waardoor er allerlei inwendige bloedingen ontstonden. Yvonne: ‘En toch gaf ik de moed niet op, ik wist dat Hans het zou redden, ik ken zijn vechtlust en overlevingsdrang.’

SP-TWEEDE KAMERLID BART VAN KENT ‘NÓG HARDER KNOKKEN VAN WERKNEMER’

Bart van Kent, Tweede Kamerlid en SP-woordvoerder Sociale Zaken, woonde het gesprek met Yvonne en Hans Rieschke bij. Hij is onder de indruk van wat hij een ‘opeenstapeling van tegenslagen’ noemt. Tegenslagen die ‘voor een belangrijk deel met betere wetgeving kunnen worden voorkomen’. Van Kent, in de Tweede Kamer de opvolger van Paul Ulenbelt, wiens assistent hij tien jaar was, heeft een missie: de arbeidsmarkt socialer inrichten. ‘Ik kom vaker bij mensen over de vloer. Dat is bij de SP heel normaal. En als ik

‘De impact is immens’

Wonder boven wonder krabbelde Hans er weer bovenop. In het ziekenhuis stonden ze er versteld van, ook van de snelheid waarmee hij opknapt na de operaties. Zijn chirurg ging na de ingrepen drieënhalve week met vakantie en toen hij Hans na terugkomst zag, kon hij zijn ogen niet geloven.

VAN KENT

EN VOOR POSITIE

dan, zoals nu, hoor wat Hans Rieschke is overkomen, weet ik voor wie onze partij zich inzet. Ik zal met volle overgave strijden voor een betere positie van de werknemers. Of ze nu in vaste dienst werken of als zzp'er, uitzendkracht of payrolller.' Wat wil hij concreet bereiken? Regulering van de arbeidsmigratie, een verbod op schijnconstructies, verplichte taallessen voor buitenlandse werknemers met onveilige beroepen, nul-urencontracten verder afbouwen, geen wachttijd bij pensioenopbouw, de AOW-leeftijd op 65 jaar zetten en

Was dit Hans? Ja, dat was hem, compleet met nieuwe oogkas. Yvonne: 'Maar Hans is wel zijn timmermansoog kwijt.' Hans zit nu in de revalidatie. Hij zal geduld moeten hebben, niet bepaald zijn sterkste eigenschap, en intussen krijgen Yvonne en Hans hartkloppingen van de financiële nasleep. Het is een dilemma. Hij wordt tot medio november doorbetaald door zijn

de fiscale strafkorting bij vroegpensioen opheffen. De WW-duur weer terugbrengen van 24 naar 38 maanden, de berekening van de hoogte van de WW-uitkering aanpassen en normaliseren en het UWV in staat stellen werkzoekenden persoonlijk te begeleiden in plaats van digitaal.

En dan deze nog: 'Hans Rieschke wordt ook nog eens geconfronteerd met een forse pensioenbreuk. Ik vind dat uitzendkrachten vanaf dag 1 pensioen moeten opbouwen. En het moet natuurlijk mogelijk zijn dat iemand als Hans, met zijn arbeidsverleden en zijn broze gezondheid na het ongeluk, vervroegd met pensioen kan zonder daarvoor te worden beboet.'

Biedt het regeerakkoord aanknopingspunten? 'Het voorstel van Emile Roemer en Halbe Zijlstra van de VVD om de doorbetaling bij ziekte door kleine werkgevers terug te schroeven van twee naar één jaar wordt in elk geval uitgevoerd. Het UWV betaalt dan het tweede jaar. Dit kan een uitkomst zijn voor Hans' laatste werkgever. Deze regeling zal namelijk gelden voor bedrijven met minder dan 25 werknemers.'

Voor het overige wordt Van Kent niet vrolijk van de plannen van het nieuwe kabinet. 'Payrollers krijgen min of meer dezelfde rechten als mensen in vaste dienst, maar bouwen geen pensioen op. Het ontslagrecht wordt verder versoepeld, de AOW-leeftijd stijgt door, werkgevers hoeven iemand met een tijdelijk contract in plaats van na twee pas na drie jaar in vaste dienst te nemen, mensen kunnen worden verplicht om onder het minimumloon te werken en dan komt er ook nog een nieuw pensioenstelsel. Dit zijn plannen waar je niet vrolijk van wordt, maar die mij stimuleren om nóg harder te knokken.'

werkgever. Een kleine zelfstandige met twee medewerkers van wie er een, Hans, voor onbepaalde tijd is uitgeschakeld. Yvonne: 'Waar moet hij dat van betalen? Ik zit er echt mee in mijn maag, dit gun ik die aardige man niet. Maar wat moeten wij dan? Er volgt nog een rapport van de Arbeidsinspectie en wij kunnen hem aansprakelijk stellen en een letselscha-

'Iemand met zijn staat van dienst werkte met behoud van uitkering'

devergoeding vragen, het is immers onder werktijd gebeurd. Hoewel wij daar het volste recht op hebben en wij ook aan onze toekomst moeten denken, vind ik dit een hele nare gedachte. Op de allereerste plaats wil ik Hans beschermen, maar alle zorgen over de situatie waarin wij zijn beland, zijn *killling*. Ik moet afstand nemen, maar hoe? Alles is ongewis. Blijft Hans permanent in de ziektewet, wat wordt dan zijn uitkering? Vervroegd met pensioen gaan is te duur. Wordt het straks de bijstand? Ik weet het niet. Wat ik wel weet, is dat hij naast mij zit en dat stemt mij gelukkig – al is hij snel moe en prikkelbaar. De impact is immens.'

Frankrijk hebben ze voorlopig uit het hoofd gezet. Het nieuwe dak ligt erop, Hans zou aan de keuken beginnen. Het meerjarenplan voor hun boerderijtje ligt in de ijskast. Of het er ooit nog van komt...

'Wij hebben altijd heel zuinig geleefd, zitten al twintig jaar op dezelfde bank, rijden in een auto met drie ton op de teller en hebben ons nooit in de schulden gestoken. Ons huis in Frankrijk konden we veertien jaar geleden kopen dankzij scherp onderhandelen. We moesten, omdat je geld maar één keer uit kunt geven, kiezen tussen een septic tank of de complete inboedel overnemen – en wij kozen voor het laatste. De wc werd een gat in de grond, dat kan in Frankrijk.'

Over die inboedel, alle spulletjes die ze er aantreffen, en hun vakanties in Frankrijk schreef francofiel Yvonne, geïnteresseerd als ze is in de persoonlijke geschiedenis van mensen, een boek. Ingelijste foto's van voormalige bewoners van hun Franse optrekje staan op het dressoir in hun knusse woning in Hengelo, een ingelijst jurkje hangt aan de muur. Als Yvonne en Hans erover vertellen, beginnen ze te stralen. Hoezeer hun leven ook op zijn kop staat. ●

tekst Robin Bruinsma • foto's Maurits Gemmink

> WIE WORDT JOUW ROOIE REUS 2018?

Nederland heeft een rijke geschiedenis van strijders tegen groot en klein maatschappelijk onrecht en voor een socialere samenleving. 'Rooie Reus' Dirk de Vroome (1925-1986) was zo'n opvallende en spraakmakende strijder tegen sociaal onrecht, die voor de duivel niet bang was.

Dirk de Vroome toonde zich altijd begaan met het lot van mensen die het minder getroffen hadden en aan de kant werden geschoven. Zelf opgegroeid in armoede, in het Amsterdam van de jaren dertig, kwam hij later in het zuiden van het land terecht. In Limburg en Noord-Brabant ontwikkelde hij zich tot de spil van een groep activisten die zich Rooie Reuzen noemden. Als juridische autodidact trad De Vroome naar voren als raadsman voor mensen die bedonderd werden of tussen de raderen van de bureaucratie waren gekomen. Bij rechtszittingen waar hij voor zijn klanten optrad, verscheen hij in een rode toga. Vaak tot ergernis van de magistraten maar tot bemoediging en inspiratie van zijn klanten en supporters. Heel wat mensen dreigden, als ze zich aan de kant gezet voelden, met de woorden: pas maar op of ik ga naar de Rooie Reus!

Eerbetoon

Tien jaar na zijn overlijden, in 1996, stelde de SP ter herinnering aan deze bijzondere partijgenoot de Rooie Reus-prijs in. Het is een eerbetoon aan mensen die zich op opmerkelijke en gedurfde wijze inzetten voor de samenleving, voor behoud van solidariteit en tegen maatschappelijk onrecht in Nederland en daarbuiten. Tot de prijswinnaars van de afgelopen twintig jaar behoren Stella Braam en Chris de Stoop voor hun onderzoeksjournalistiek, buurtactiviste Annie Verdoold en het actiec Comité

Spangen voor hun strijd tegen verloedering en criminaliteit, Riet de Wit uit Heerlen voor haar inzet voor dakloze verslaafden, de Amsterdamse Gezondheidswinkel De Witte Jas, vanwege de medische hulp aan onverzekerden, Antoinette Hertsenberg van het spraakmakende consumentenprogramma Radar, Defensie-klokkenluider Fred Spijkers, de makers van radioprogramma ARGOS en de strijdbare Leidse

vuilnismannen Marcel van den Berg en Memet Sari.

Draag jouw Rooie Reus voor

Binnenkort kunnen alle leden van de SP een nieuwe Rooie Reus voordragen; en daarna kiezen uit een voordracht van genomineerden. Die voordracht wordt gedaan door een jury, die bestaat uit de voormalige Rooie Reuzen Stella Braam en Riet de Wit, vakbondsman Ruud Kuin, ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw en SP-senator Tiny Kox.

De prijs bestaat uit een Rooie Reus-sculptuur van kunstenaar Aris Roskam en een geldbedrag van 5.000 euro, door de winnaar in te zetten voor een bijdrage aan een beter en socialer Nederland. De nieuwe Rooie Reus wordt voorgesteld op 20 januari 2018, tijdens het congres van de SP.

Draag daarom nu snel jóúw Rooie Reus 2018 voor, en geef aan waarom jouw kandidaat:

- strijd levert tegen groot en klein sociaal onrecht en voor een betere samenleving
- daarbij opmerkelijke creativiteit en doorzettingsvermogen betoont
- zich onbaatzuchtig toont en de belangen van andere mensen vooropstelt
- en zodoende anderen hoop geeft en inspireert.

Ga daarvoor naar www.spnet.nl en vul daar jouw voordracht in. Dat kan tot en met maandag 13 november. Dan sluit de nominatie-termijn en gaat de jury aan de slag om een shortlist van vijf kandidaten op te stellen. De top 5 wordt begin december bekendgemaakt in de Tribune en op SPnet. Daarna kan ieder SP-lid tussen 5 december en 5 januari op SPnet een keuze maken en een stem uitbrengen op een van de kandidaten voor de Rooie Reus 2018.

> VLIEGENTHARTS VLIEGENDE BRIGADE

De *Flying Squad* van de gemeente Amsterdam trekt kriskras door de hoofdstad om mensen met een laag inkomen te vertellen voor welke regelingen zij in aanmerking komen. Want voor hen is vaak meer geld beschikbaar dan zij zelf weten: van een gratis laptop voor kinderen tot een oververgoeding voor mantelzorgers. 'Armoedebestrijding anno nu', noemt NRC Handelsblad het in een reportage van 16 oktober. In de presentaties van de vliegende brigade

komen alle gemeentelijke geldpotjes voor mensen met een laag inkomen aan bod. Maar de *Flying Squad* geeft niet alleen informatie: er wordt ook geïnventariseerd wat Amsterdammers met een kleine beurs nodig hebben. SP-wethouder Arjan Vliegthart vindt het belangrijk dat de stem van minder bevoorrechte inwoners wordt gehoord door het stadsbestuur. 'Veel Amsterdammers die financieel op een minimum zitten, weten goed wat ze nodig

hebben, zonder bizarre eisen te stellen. Tijdens mijn spreekuren in buurthuizen vragen mensen vrijwel nooit uitzonderlijke dingen – en dan vaak ook voor bureaus die het nog lastiger hebben dan zichzelf.' Vliegthart ziet de inzet van de *Flying Squad* als voorbeeld van armoedebestrijding mét mensen in plaats van voor mensen. Hij hoopt zijn vernieuwende werkwijze na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 te kunnen voortzetten.

foto SP Rotterdam©

Josine Strörmann (r) in gesprek Nel Noel van Magis010 voor het stadhuis van Rotterdam.

> SOCIALE WERKPLAATS 'PER ONGELUK' GERED

'Eigenlijk was het een ongelukje', blikt Rotterdams SP gemeenteraadslid Josine Strörmann terug op een wonderlijk verlopen raadsvergadering van 7 september. Haar motie om sociale werkplaats Magis010 te redden van de ondergang haalde het met net één stem, omdat D66'er Jos Verveen even aan het bellen was. Als Verveen netjes met zijn partijgenoten had meegestemd, dan hadden honderden mensen met een beperking aan het einde van het jaar op straat gestaan. Bij Magis010 werken zij onder andere in kringloopwinkels en een plantenkwekerij. Strörmann: 'De medewerkers zaten verschrikkelijk in de put vanwege het plan van de gemeente om de stekker uit Magis010 te trekken. Maar ze bleven ook strijdbaar, wat maar blijkt uit het feit dat zij

meerdere keren massaal naar het stadhuis trokken'. Ze weet na ruim elf jaar in de Rotterdamse raad als geen ander wat voor onzekerheden de medewerkers hebben beleefd. 'Eerst waren ze in dienst bij De Omij, toen kwam OMR en daarna Magis010. En juist binnen deze organisatie zijn veel van hen enorm opgebloeid.' Hoewel Strörmann kind aan huis is bij Magis010, staan de sociale werkplaatsen volgens haar niet bepaald bovenaan de agenda van andere partijen in de Rotterdamse raad. 'Omdat het om een relatief kleine groep mensen gaat, levert het immers niet veel stemmen op om voor hen op te komen.' De bizar verlopen stemming in de raad met de redding van Magis010 tot gevolg zal Strörmann, die in maart 2018 de Rotterdamse fractie verlaat, nog lang bijblijven.

> STOP KORTING OP WAJONG!

Arbeidsgehandicapten met een Wajong-uitkering worden per 1 januari 2018 snoeihard gekort. Zij ontvangen straks niet langer 75, maar 70 procent van het minimumloon. Het plan komt niet uit de koker van kabinet-Rutte III, maar is een erfenis van oud-staatssecretaris Jetta Klijnsma (PvdA). Ervaringsdeskundige Rayeed Nasibdar heeft ruim vierduizend handtekeningen opgehaald tegen deze maatregel. 'Het bezuinigingsplan stamt uit de tijd van de crisis, maar die is inmiddels voorbij. Bovendien zouden er meer banen komen voor mensen met een arbeidsbe-

perking – een belofte die de vorige regering niet heeft waargemaakt. Daarom moet die korting van tafel.' De SP'er roept sinds mei vrijwel iedereen die hij spreekt op om zijn petitie te tekenen. Nasibdar zal de handtekeningen op 21 november aanbieden in de Tweede Kamer; SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk zal dan een voorstel indienen om de voorgenomen bezuiniging op de Wajong ongedaan te maken.

Wie snel is kan Nasibdars petitie nog tekenen, via sp.nl/ZUY

ELKE MINUUT(!) krijgt de fossiele industrie 14.000 euro steun van de overheid. SP-Kamerleden Sandra Beckerman en Frank Futselaar willen dat **deze subsidie stopt** en gebruikt wordt voor duurzame energie en onderwijs en wetenschap op dat gebied.

sp.nl/ZUN

DE TWEDE KAMER steunt het SP-voorstel van Sandra Beckerman om sociale huurwoningen versneld te verduurzamen. Daardoor besparen huurders op energiekosten, worden klimaatdoelen gehaald en komen er 1000 nieuwe banen bij.

sp.nl/ZUf

> ZAMBIA WORDT GEPLUKT

'Met dit soort verdragen houden we arme landen arm', reageert SP-Kamerlid Renske Leijten op het nieuwe belastingverdrag tussen Nederland en Zambia. Allerlei vormen van belastingheffing op multinationals worden het Afrikaanse land op grond van dit verdrag onmogelijk gemaakt. Bedrijven kunnen volgens Leijten straks, na het winnen van allerlei grondstoffen, hun winsten doorsluizen van Zambia naar Nederland en hoeven daarover bijna geen belasting te betalen. 'De staatssecretaris heeft het over modernisering van het belastingverdrag, maar het is ouderwetse leegplukkerij', aldus Leijten.

> TICKETMAFFIA NOG NIET UITGEWOEKERD

'Triest dat de ticketmaffia nu ruim baan krijgt', concludeert SP-Kamerlid Jasper van Dijk nadat zijn Ticketwet op 24 oktober is verworpen door de Eerste Kamer. Naast PvdA en VVD stemde ook CDA tegen. Deze partij was nota bene mede-indiener van het voorstel om de woekerhandel in toegangskaartjes aan banden te leggen. De Ticketwet regelde dat kopers die meer dan 120 procent van de originele prijs hebben betaald voor een kaartje, het te veel betaalde bedrag terug kunnen eisen. Hoewel woekerhandel een doorn in het oog is van menig sport- en cultuurleefhebber, kan het volgens Van Dijk nog jaren duren voor een nieuwe kans zich voordoet om de ticketmaffia aan te pakken.

> MARENLAND KIEST KANT

foto SP Appingedam©

Veel emoties kwamen er los tijdens een actie van huurders uit de wijk Opwierde in Appingedam. Woningcorporatie Marenland versterkt hier tientallen huurwoningen tegen aardbevingsgevaar, maar bewoners voelen zich er nauwelijks bij betrokken.

Samen met SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman en de SP Appingedam overhandigden zij op 30 september het manifest 'Marenland, kies onze kant!' aan corporatiebaas Gerko Brouwer. Met name de rol van het Centrum Veilig Wonen baart

de huurders zorgen. 'Zij moeten toezicht houden op de operatie, maar waken er vooral over dat de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) niet te veel geld uitgeeft. Huurders merken dat er beknibbeld wordt', zei SP-raadslid Popko Boerema. 'Wij vechten tegen de allergrootsten', stelde Inez Witjes, woordvoerder van de huurders. Zij werd letterlijk ziek van de scheuren in haar woning en de onzekerheid die daarmee gepaard ging. 'Ik hoor zelfs dat kinderen bezig zijn met de veiligheid van hun huis', benadrukte Beckerman tijdens de manifestatie. Marenland-directeur Brouwer gaf gehoor aan de oproep van de huurders en tekende het manifest. 'Wij kiezen de kant van de huurders, wij kiezen de kant van de SP', verklaarde hij op RTV Noord. De SP in Appingedam zal er de komende tijd op toezien dat Marenland haar belofte nakomt.

> VERKIEZING 'FLEXTREMIST VAN HET JAAR 2017' AFGETRAPT

Zaterdag 23 september heeft ROOD samen met SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent de verkiezing 'Flexremist van het jaar 2017' afgetrapt met een tour door Den Haag. De tour ging langs de drie bedrijven die genomineerd zijn voor de oneervolle titel: McDonald's, Randstad en Albert Heijn.

ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'Het blijkt dat tal van bedrijven zich schuldig maken aan flexremisme: een compleet doorgeslagen flexverslaving. We organiseren de verkiezing om de gierigste werkgever van Nederland aan de schandpaal te nagelen en onder druk te zetten om jongeren fatsoenlijke werkomstandigheden en een toekomst te bieden.'

'Geen noodzaak, maar gierigheid'

De afgelopen tijd sprak ROOD met veel jongeren over hun werk. De drie genomineerde bedrijven kwamen uit het onderzoek prominent naar voren. 'Het zijn stuk

voor stuk bedrijven waar de megawinsten en dikke salarissen van de directeuren in schril contrast staan met lage lonen en veel onzekerheid op de werkvloer. Zo schrijft de CEO van Randstad elk jaar 3,1 miljoen bij op zijn bankrekening en verdient Ahold-topman Dick Boer ruim honderd keer meer dan een kassamedewerker. Flexwerk is geen noodzaak, maar gierigheid.'

'Maak flexwerk duurder'

De verkiezing is onderdeel van onze grote campagne om flexmisbruik terug te dringen. Jongvolwassenen hebben van alle werkende groepen het meeste te maken met flexwerk. Van de 15- tot 25-jarigen heeft bijna zeventig procent een onzeker contract. Werknemers met een flexcontract verdienen gemiddeld dertig procent minder dan vaste krachten. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent: 'Het is ontzettend moeilijk om een toekomst te bouwen op onzekerheid. Daarom bouwen ROOD en de SP aan een tegenbeweging die flexwerk terug gaat dringen. Onze eisen? Nul-urencontracten afschaffen, flexwerk duurder maken dan vast werk en jongeren weer zekerheid, een goede toekomst en waardering geven voor het belangrijke en keiharde werk dat zij verrichten.'

Wil jij ook stemmen op McDonalds, Albert Heijn of Randstad als flexremist van het jaar? Of heb jij een baas die de titel nog meer verdient? Ga dan naar www.flexremist.nl

> LEKKE E-MAIL TWEEDE KAMER: KWINT AAN DE DAS

Een mailtje van SP-leider Emile Roemer aan SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint: 'Peter, het partijbestuur heeft besloten dat het tijd wordt voor een stropdas.' Voor de goede verstaander een grappig mailtje, want Kwint staat bekend om zijn 'iets minder formele kledingstijl' in de Tweede Kamer. Probleem: het mailtje heeft het echte e-mailadres van Emile Roemer als afzender, maar hij heeft dat mailtje niet verstuurd. De onderzoeksjournalisten van Follow The Money (ftm.nl) kwamen een beveiligingsprobleem met de server van de Tweede Kamer op het spoor, waardoor dit mogelijk is. De journalisten hebben tientallen vaak grappige mailtjes verstuurd die afkomstig lijken van Tweede Kamerleden van allerlei partijen. SP-Kamerlid Maarten Hijik reageert in het artikel van FTM: 'Dit mag in een professionele organisatie niet gebeuren.' Er kan misbruik van gemaakt worden. Als voorbeeld hiervan noemt Hijik een phishing-mail die zogenaamd afkomstig is van Geert Wilders, met een linkje om geld te doneren voor een niet-bestaand kattenasiel. 'Dat is vervelend, maar als kwaadwillende mensen de mailadressen van Tweede Kamerleden kunnen inzetten voor criminele handelingen, wordt het ook gevaarlijk.' Het lek schijnt vrij eenvoudig te voorkomen te zijn. Het probleem is volgens FTM al een jaar bekend, maar er gebeurt niks.

foto: Pixelbay CC

> NIJMEGEN ZWEMT TEGEN DE STROOM IN

In een waterrijk land als Nederland is het halen van een zwemdiploma een must. Toch geven gemeenten gemiddeld minder subsidie aan schoolzwemmen dan vijf jaar geleden. Het Nijmeegse stadsbestuur zwemt tegen de stroom in, door juist te investeren in zwemlessen voor kinderen. SP-wethouder Renske Helmer-Englebert lanceerde daar in 2015 de campagne 'Zwemles, een investering voor je leven', met het doel ervoor te zorgen dat alle kinderen de basisschool verlaten met voldoende zwemvaardigheid. Een jaar later was het percentage kinderen in groep 8 met zwemdiploma A op zak gestegen van 90 naar 94 procent. De Vereniging Sport en Gemeente nomineerde de campagne voor de prijs voor het beste sportinitiatief van 2015-2016. Wat is het geheim van de aanpak van Helmer-Englebert?

> Hoe komt het dat meer Nijmeegse kinderen de weg naar het zwembad weten te vinden?

'Nadat in 2012 het schoolzwemmen was afgeschaft, heeft de gemeente Nijmegen het zwemfonds opgericht. Maar we kwamen erachter dat dit fonds niet op raakte. Sindsdien pakken we ouders meer

bij de hand. De afgelopen jaren is het gebruik van het fonds meer dan verdubbeld. Het aandeel kinderen met een zwemdiploma ligt nu zelfs hoger dan in de laatste jaren dat het schoolzwemmen nog bestond.'

> Hoe hebben jullie ouders over de drempel weten te trekken?

'Via allerlei media hebben we aandacht gevraagd voor de campagne. Ook hebben we de buurtsportcoaches ingezet en schooldirecteuren aangesproken. Er hebben zelfs vrijwilligers gesprekken met ouders thuis gevoerd. Daarnaast hebben we heel veel drempels weggehaald om een beroep te kunnen doen op het zwemfonds.'

> En gaan jullie nu tevreden achterover zitten?

'Ons streven blijft dat honderd procent van de kinderen naar zwemles gaat of een diploma heeft. Ook brugklassers zonder diploma krijgen een kans. Oudere kinderen die niet kunnen zwemmen schamen zich om met vrienden naar het zwembad te gaan. Zij moeten dan zwembandjes om. Vooral die kinderen worden heel blij als ze toch nog hun diploma kunnen halen.'

> STEUN HET MANIFEST SCHULDVRIJ!

De campagne Schuldvrij! (in de Tribune van september in het interview met documentairemaaksters Ester Gould en Sarah Sylbing al aangekondigd) kan nu gesteund worden. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Vijfhonderdduizend mensen hebben problematische schulden. Intussen is een meedogenloze schuldenindustrie ontstaan van incassobureaus die alles doen om de schulden te innen.' Van Dijk wil dat de

handel in schuld verboden wordt. Ook moeten incassobureaus worden beboet als ze onterechte kosten rekenen. Hij roept iedereen op om het Manifest Schuldvrij! van onder andere Gould, Sylbing en De Correspondent te ondersteunen.

 Teken het Manifest hier: manifestschuldvrij.petities.nl

> STOP DE BTW-VERHOOGING!

Het nieuwe kabinet wil de btw verhogen op de dagelijkse boodschappen, de kapper, geneesmiddelen en het openbaar vervoer. Tegelijkertijd verlaagt het voor hetzelfde bedrag de winstbelasting voor grote bedrijven. U betaalt meer voor uw boodschappen, zodat de winsten van superrijke multinationals nóg groter worden. Daarom lanceren de SP, PvdA en GroenLinks samen met maatschappelijke organisaties, waaronder de FNV, een actie om de btw-verhoging te stoppen. SP-leider Emile Roemer: 'Tijdens de crisis werden multinationals ontzien en kregen mensen de rekening. Nu het beter gaat, staan multinationals vooraan om de cadeautjes te incasseren en mag u meer betalen voor uw boodschappen. Samen komen we in beweging tegen dit slechte plan. Doe mee en teken daarom snel de petitie.'

 Teken hier: www.geenbtwverhoging.nl

> GEEN EENZAME NACHTEN MEER: ACTIE LOONT!

In Lopik sloegen medewerkers van zorginstelling De Schutse vorige maand tentjes op om hun actie voor een extra nachtdienst kracht bij te zetten. Eén zorgverlener op ruim zestig bewoners is onverantwoord, stelden de medewerkers en vakbond FNV (zie ook de Tribune van vorige maand). Goed nieuws: de directie is overstag en sinds 15 oktober is er ondersteuning in de nacht. SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen was in Lopik om de actie te steunen en vroeg in de Tweede Kamer aandacht voor de strijd van de zorgverleners: 'Dit is een geweldig resultaat. Deze vrouwen uit Lopik zijn samen in actie gekomen, ze hielden vol en ze wonnen. De SP pleit al veel langer voor een bindende personele bezettingsnorm in zorginstellingen zodat er altijd voldoende zorgverleners zijn.'

‘DIT IS EEN PURE WERKGEVERSAGENDA’

EUROPA IN DE ALLERHOOGSTE VERSNELLING

Erg breed is de State of the Union van Jean-Claude Juncker niet uitgemeten in de media. En het bijbehorende pakket aan maatregelen, het ‘werkprogramma’ van de Europese Commissie, al helemaal niet. Toch hangt de Europese burger een hoop ellende boven het hoofd, zeggen Dennis de Jong en Renske Leijten. Meer ellende dan ooit. ‘Zo ver heb ik Brussel nog nooit zien gaan.’

ZE WILLEN EEN EUROPA dat uitgaat van eerlijke samenwerking tussen gelijkwaardige lidstaten. Een Europa dat niet wordt geregeerd door de belangen van multinationals, maar juist de belangen van gewone mensen behartigt. Ze willen geen superstaat, maar meer en betere Europese samenwerking op tal van terreinen. En ze zijn optimistisch, overtuigd dat Europa het verschil kan maken in een wereld die meer en meer verscheurd en gepolariseerd lijkt te raken. Kortom: SP-Europarlementariër Dennis de Jong en SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten, woordvoerder Financiën en Europa, hebben een visie op de toekomst van Europa. Maar die visie wordt doorkruist door de plannen die de Europese Commissie – in de woorden van De Jong ‘de topambtenaren die zichzelf graag zouden zien als de regering van de EU’ – onlangs bij monde van voorzitter Jean-Claude Juncker op tafel legde. In zijn *State of the Union* met bijbehorend EU-werkprogramma gaan marktdenken en overheveling van bevoegdheden naar Brussel in de allerhoogste versnelling.

› **Jean-Claude Juncker had het er in zijn State of the Union over dat Europa nu de wind in de zeilen heeft. Waar baseerde hij dat op?**

De Jong: ‘Hij sprak zijn State of the Union al eind september uit. Op dat moment had hij wellicht de uitslag van de Franse verkiezingen in zijn hoofd; met Macron is daar toch een behoorlijk Eurofiel president aan de

macht gekomen. Dat daar veertig procent van de mensen op Le Pen gestemd heeft, liet hij dan maar even buiten beschouwing. En in Nederland heeft de PVV wel zetels gewonnen bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, maar is niét aan de macht gekomen. Dus zegt Juncker: zie je wel: het populisme is nu uitgeschakeld. Dat laat zien hoe arrogant het denken in de Brusselse ‘bubbel’ is: Juncker wilde gewoon de onvrede onder heel veel burgers negeren. Maar ja, daarna kwamen de verkiezingen in Duitsland – waar de extreemrechtse AfD de derde partij is geworden – en Oostenrijk, met die christendemocraat Kurz die hetzelfde zegt als de eveneens uiterst rechtse FPÖ. En beide partijen zijn nou niet bepaald Eurofiel. De oorspronkelijke vreugde onder de Eurofielen is dan ook alweer wat getemperd.’

› **Dus het was meer een beetje wishful thinking van Juncker?**

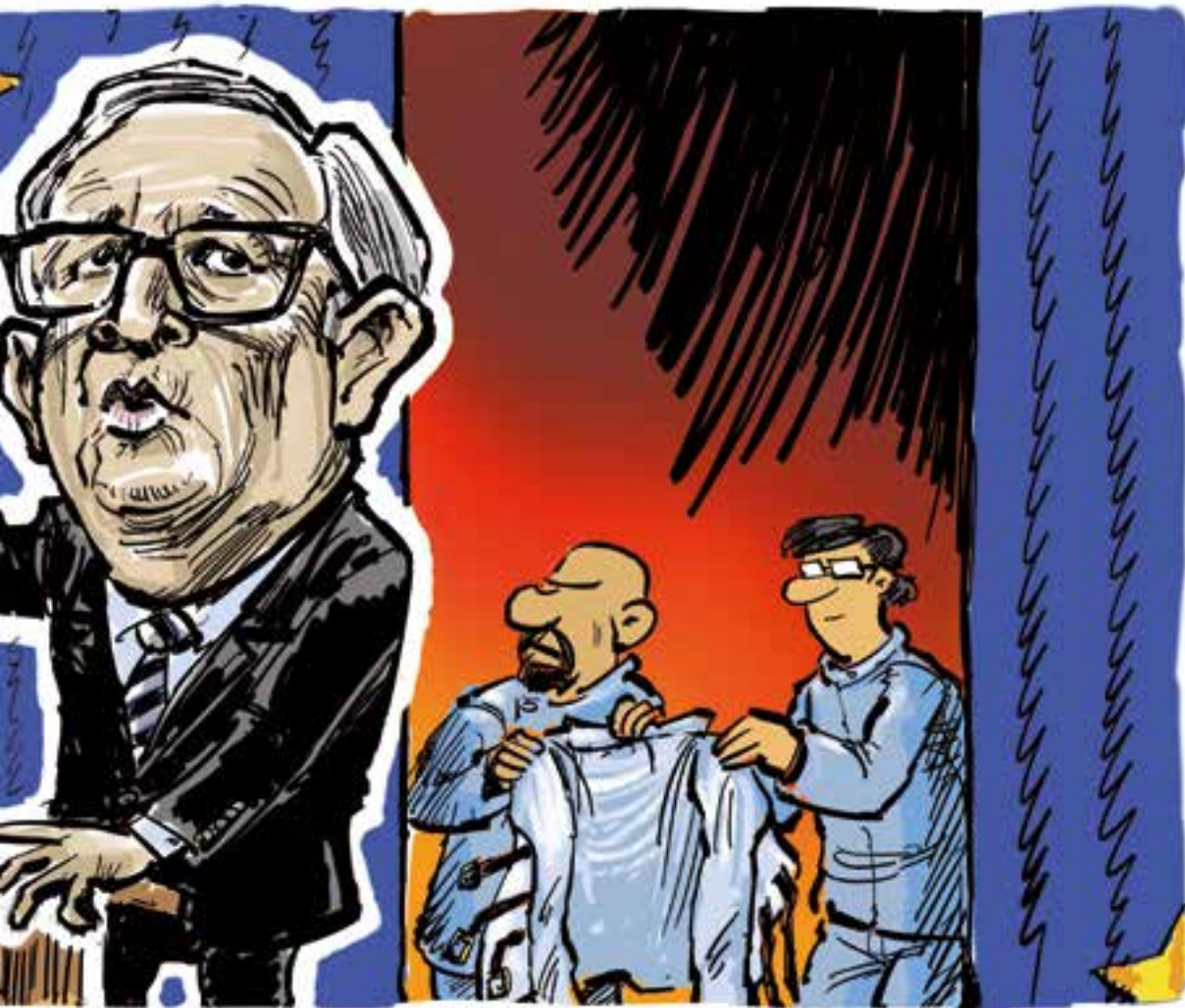
De Jong: ‘Nou ja, op het moment dat hij het zei, zal hij wel zoiets bedoeld hebben als: het is toch niet zo’n nachtmerrie geworden als we gevreesd hadden. Maar dat is iets heel anders dan dat Europa nu de wind in de zeilen zou hebben. Want de onderliggende problemen met Europa zijn er natuurlijk nog steeds. Zoveel mensen die zich afvragen wat nou precies de taken en bevoegdheden van dat Europa zijn. Wie gaat nou precies waarover? Heeft het straks nog zin om voor het nationale parlement te gaan stemmen? Of wordt het nou al-

lemaal in Brussel bepaald? Die stemming is natuurlijk nooit weggeweest. En juist tegen die achtergrond gebeuren er nu heel rare dingen. Junckers State of the Union ging vergezeld van het werkprogramma van de Europese Commissie. Lees je dat, dan zie je dat hij een vlucht naar voren maakt, waardoor de nationale democratieën nog verder onderuitgehaald worden.’

Leijten: ‘Na de winst van Macron in Frankrijk en de herverkiezing van Merkel in Duitsland, hebben Eurofielen in Brussel blijkbaar allemaal het idee gekregen dat het moment is aangebroken om door te pakken. Dat er nu vanuit de Europese Commissie voorstellen komen om meer macht naar Brussel te halen, dat is natuurlijk wel wat we tot nu toe constant hebben gezien: minder zeggenschap van lidstaten, meer lidstaten erbij, een grotere EU. Op zich is dat misschien weinig verrassend. Maar op basis van deze nieuwste plannen zeg ook ik: het gaat nu wel heel erg hard.’

› **Zó hard, dat jij als Nederlands Kamerlid straks misschien wel buitenspel komt te staan...**

Jean-Claude Juncker:
Rijp voor een dwangbuis?

Leijten: 'De Europese Commissie stelt inderdaad voor om meerderheidsbesluitvorming in te voeren bij onder meer financieel beleid, buitenlands beleid, veiligheid en defensie, maar ook meer en meer op sociaal beleid. Waardoor een besluit van de Tweede Kamer genegeerd wordt, als de andere lidstaten in meerderheid kiezen voor een ander besluit. Absurd.'

De Jong: 'Dit is inderdaad compleet nieuw. Tot nu toe heeft onze Tweede Kamer het recht gehad om iets tegen te houden. Als onze militairen ergens naartoe gestuurd moeten worden, dan vraagt de regering aan de Kamer: willen we dat? Maar als het aan Juncker ligt kan premier Rutte in geval van een 'nee' van de Kamer daarna gaan zeggen: Nederland wil het niet, maar ik krijg in Brussel niet voldoende steun, dus sturen we onze militairen er toch maar heen. Er wordt ook volop aangestuurd op de vorming van een Europees leger. Krijgen we er een soort NAVO bij die EU heet. Wie zit daar nou op te wachten?'

Leijten: 'Over buitenspel staan gesproken: wat dacht je van ons begrotingsbeleid? Nu

hebben we natuurlijk als keurslijf die drie procent van het bruto binnenlands product, waarboven je begrotingstekort niet mag uitkomen. En je staatsschuld mag ook niet te groot zijn. Onder de noemer van die afspraken heeft Rutte de afgelopen jaren ook zo hard bezuinigd. In de plannen die er nu liggen komen er Europese belastingen, komt er een Europese minister van Financiën en wordt de gehele financiële wereld Europees. Daarmee raken we invloed en toezicht kwijt, zoals nu bij de banken ook al grotendeels het geval is. Kortom: we krijgen steeds minder eigen speelruimte. De Kamerleden én de Nederlandse burgers raken dus gewoon zeggenschap, inzicht en controle kwijt.'

› **Zeggenschap, inzicht en controle zijn uiteraard heel belangrijk. Maar denken jullie niet dat veel van die Nederlandse burgers wel andere zorgen hebben?**

De Jong: 'Dan moet jij dat werkprogramma van de Europese Commissie maar eens goed lezen! Kijk eens wat Juncker allemaal wil op het gebied van economische migratie. Kijk, er bestaat nu al een *blue card* – een soort Europese vergunning voor hoger opgeleiden uit landen buiten de EU, die dan makkelijker

in Europa aan de slag kunnen gaan. Maar nu zegt Juncker: omdat we nou toch met die illegale migratie zitten, wil ik in ruil daarvoor graag afspraken maken met Afrikaanse landen en gaan toestaan dat er ook lager opgeleide of zelfs ongeschoolde Afrikanen naar Europa mogen komen. Daar zit dus achter, dat de werkgevers zoveel mogelijk aanbod willen hebben op de arbeidsmarkt. Want dan kun je de lonen laag houden. Nou, de Europese Commissie gaat daar helemaal in mee. Die gaat ervoor zorgen dat we meer Afrikanen op de arbeidsmarkt erbij krijgen. En zij kunnen dan concurreren met mensen die het in Nederland toch al zo moeilijk hebben en dat zijn juist de mensen met weinig scholing.'

Leijten: 'Jouw vraag suggereert een beetje dat veel mensen denken: Europa is groot en complex, maar wat voor invloed heeft het op ons dagelijks leven? Juist daarom wil ik de mensen zo graag informeren over wat er écht gaande is en wat er écht boven ons hoofd hangt. Ik bedoel, als je weet dat ze nu regels aan het maken zijn die toestaan dat financiële producten weer herverpakt en doorverkocht mogen worden, dan is dat

‘Er wordt volop aangestuurd op de vorming van een Europees leger. Krijgen we er een soort NAVO bij die EU heet. Wie zit daar nou op te wachten?’

toch alarmfase één? Want dat is precies waar het misging bij de financiële crisis (die begon bij de zeepbel van de subprime-hypotheek in de VS, –red.). Riskante handel met slechte hypotheek; daar hebben wij de grootste crisis van gehad sinds de Tweede Wereldoorlog. Over invloed gesproken. En die handel gaat de EU gewoon weer toestaan! Ik wil maar zeggen: Europa grijpt op heel veel manieren in ons leven in. Kijk maar eens naar de problemen met aanbestedingen in de zorg die op gemeentelijk niveau wordt geregeld. Die kosten erg veel geld, leiden tot fixatie op de korte termijn en beperken zowel gemeenten als zorginstellingen om te doen wat goed is.’

De Jong: ‘Nog zoiets: we zijn op dit ogenblik bezig het Europees Medicijn Agentschap (EMA) door te lichten. Als mensen al van EMA gehoord hebben, komt dat doordat het nu in Londen zit en daar weg moet. Rutte wil het graag in Amsterdam hebben, maar veel andere lidstaten willen het ook hebben. Dat dit Agentschap bepaalt welke medicijnen wel en niet in de EU te verkrijgen zijn, weten maar heel weinig mensen. Toch is dat zo. De farmaceutische industrie

loopt dan ook af en aan bij de EMA om die te bewerken: de farmaceuten hebben heel veel eigen onderzoeken waaruit zou blijken dat hun medicijn echt iets heel nieuws is en ook werkt. Een typisch geval van WC-Eend-wetenschap. Als ik de EMA dan vraag om onafhankelijk onderzoek als basis te nemen, zeggen ze dat er nauwelijks nog onderzoekers te vinden zijn zonder banden met de industrie. En nu komt het idiote: als je als onderzoeker geld wilt krijgen uit de gigantische berg met onderzoeksgelden die de Europese Commissie heeft, ben je verplicht samen te werken met de industrie. Dat is de in Brussel heel populaire ‘publiek-private samenwerking’. Terwijl EMA onafhankelijk onderzoek nodig heeft, maakt de Commissie dat eigenlijk onmogelijk. En Juncker wil dat nog erger gaan maken: onderwijs en bedrijfsleven moeten nog nauwer gaan samenwerken en de Commissie gaat daar geld voor uittrekken. Leuk misschien als je een stageplek zoekt bij een bedrijf. Maar het gaat zó ver, dat alleen die opleidingen nog een kans hebben waar het bedrijfsleven op zit te wachten. Waardevolle studies die niet van zoveel waarde zijn voor het bedrijfsleven komen niet meer aan de bak.’

Leijten en De Jong constateren dat het niet alleen kommer in kwel is in Junckers agenda. Er zijn lichtpuntjes, al zijn ze klein. Dat hij recycling van alle plastic verpakkingen in 2030 bepleit, juichen ze toe. Ook de gezamenlijke maatregelen tegen de onveiligheid op het internet (cybercriminaliteit, mail-phishing e.d.) en tegen belastingontwijking zijn aardig, maar van echt doorpakken is geen sprake. Natuurlijk; Europese samenwerking op zich is goed, maar waarom wil Brussel op die terreinen meer macht en zou het daarmee de nationale speelruimte beperken? Het algemene beeld is dan ook niet positief. De overheveling van steeds meer nationale taken op allerlei gebieden, het voortdurend willen uitbreiden (concreet: alle lidstaten bij de euro, de hele Balkan bij de EU), het steeds meer Europees maken van sociaal beleid, het feitelijk buitenspel zetten van gemeenteraden en provincies (zie column Dennis de Jong op pagina 29); de SP’ers zijn dat spuugzat. Daarbij komt een voorman als Juncker die in zijn belangrijkste speech van het jaar de armoede waarin miljoenen Europeanen leven niet eens benoemde, net zo min als de humanitaire malaise van veel vluchtelingen in Europa en de door zovelen vervloekte uitholling van de publieke sector door het Europese markt-fundamentalisme. Hoogste prioriteit in de plannen van de Europese Commissie heeft daarentegen de versteviging van de interne markt – grof gezegd het verenigde Europa als een soort vrijhandelszone met vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal. Ook Leijten en De Jong zien het belang van de interne markt en de rol van de EU daarin. Maar wat als je letterlijk álles in die interne markt zet, van gezondheidszorg tot arbeidsmarkt en zelfs leningenmarkt? Hoe wenselijk is uitbreiding van die interne markt tegen die achtergrond dan nog?

Leijten: ‘Wat mij wat dat betreft heel veel zorgen baart is de houding van minister-president Rutte. Hij spreekt zich duidelijk uit voor het verder versterken van die Europese interne markt. Je moet je daarbij realiseren, dat die interne markt álles behelst; zelfs de gezondheidszorg wordt de interne markt ingetrokken. Alles is handel. Daardoor kunnen we steeds minder bepalen of we iets aan de markt willen overlaten of niet. Alles is immers handel. Rutte zegt dus eigenlijk: zodra er handel aan te pas komt zijn wij daar vóór. Hij lijkt op sommige punten misschien wel kritisch, zoals over de euro. Officieel moet hij zich ook verzetten tegen de komst van een Europese minister van Financiën;

mijn aangenomen motie daarover verplicht hem daar feitelijk toe. Maar als het gaat om die andere Europese agenda, die van het bedrijfsleven, dan geeft hij gas. Hij drukt dus driftig mee op het gaspedaal van Juncker.'

› En de Kamer?

Leijten: 'Als het gaat om die interne markt dan is een Kamermeerderheid daar voor. Maar kijk nou eens hoe het loopt rondom deelname aan het Europees Openbaar Ministerie (EOM). De Kamer sprak zich op ons initiatief uit tegen dat EOM, dus tegen dat stukje federalisering van onze rechtsstaat. Toch heeft het kabinet onlangs gezegd dat Nederland toch gaat meedoen (naar verlijdt om regeringspartner D66 tevreden te stellen, –red.). Dit als wisselgeld voor steun aan de agenda van de interne markt. En dat is nou precies wat Europa zo ongrijpbaar maakt. Ik denk dat de Kamer in wezen veel kritischer is dan de regering als het om Europa gaat. Toegegeven: in de Kamer kan Rutte ook heel kritisch zijn. Maar op televisie zegt hij: het gaat niet over meer of minder Europa; het gaat over beter. Ja hállo; er is maar één Europese agenda en daar staat in: meer, intensiever en groter. Als jij dan zegt: nee, het gaat over beter – dan sta je dus gewoon aan dezelfde kant en steun je gewoon die agenda.'

Dennis: 'Naast de vraag of je de overdracht van bevoegdheden op allerlei terreinen aan Brussel überhaupt wil, speelt ook de vraag of het wel werkt. Zo staat er in Junckers werkprogramma ook een plan voor een arbeidsinspectie op Europees niveau. Zo van: door de enorme bezuinigingen van de afgelopen jaren, waar de Commissie de lidstaten overigens zelf toe verplichtte, is er op nationaal niveau geen geld meer voor voldoende inspecteurs en dus zal een Europese arbeidsinspectie het vast wel beter doen. Dat komt dan uit de Europese begroting en dan is het geld er opeens wel. Belachelijk natuurlijk, want ook die begroting wordt door de lidstaten betaald. Maar goed, dat agentschap zal dan wel ergens in een Oost-Europese lidstaat komen, want daar zijn momenteel nog maar weinig agentschappen. Maar hoe kun je nou ergens in Polen arbeidsinspecties in Nederland gaan organiseren; je moet toch dicht bij de plaats zitten waar mensen werken? Dat moet je niet alleen nationaal, maar ook zelfs lokaal invullen. Denk eens aan al die Nederlandse vrachtwagenchauffeurs die wijzen op de miserabele omstandigheden waaronder hun Poolse en Roemeense collega's moeten werken en leven. Die chauffeurs vragen zich terecht af: waarom is er geen controle meer op de Nederlandse parkeerplaatsen? Nu kun je dat formeel nog gewoon afdwingen.'

Maar in de toekomst zou je dan naar Polen moeten gaan en daar zeggen dat er hier meer inspectie moet plaatsvinden. Dat werkt toch niet? Dus ook hier weer: het staat ver van de mensen af en is door hen niet meer te beïnvloeden. En bovendien is het gewoon niet effectief.'

Leijten: 'Dit soort plannen worden aangewakkerd door het idee dat er geen Europese binnengrenzen meer zijn en dus ook nog maar één arbeidsmarkt. Maar de arbeidsmarkt in Polen is nou eenmaal heel anders dan die in Nederland. Dus ook hier holt Europa het belang van de mensen uit en gaat het uit van het belang van de werkgevers, de grote bedrijven.'

De Jong: 'Absoluut. Dit werkprogramma is een pure werkgeversagenda. In de verste verte geen werknemersagenda. En wát er ook onder de kop 'sociaal' in staat; als het gaat om sociaal beleid dan kiest de Europese Commissie voor verdere stimulering van de bungelbanen, verdere versoepeling van het ontslagrecht en ga zo maar door. Plus dat dat dan allemaal steeds verplichtender moet worden opgelegd aan de lidstaten.'

› Wat gaan jullie hieraan doen?

De Jong: 'Het totale werkprogramma bestaat uit tientallen voorstellen en die komen uiteindelijk bij het Europees Parlement terecht. Daar zullen wij zeker onze kritiek laten horen en onze alternatieven aandragen. Daarnaast weet ik dat tal van andere organisaties ook kritisch zijn. Daar werken we dan ook mee samen. Maar het belangrijkste is misschien wel dat je samen de mensen kunt informeren over wat ons allemaal boven het hoofd hangt als Juncker zijn zin krijgt. Als het om de EU gaat, hoor je veel helaas pas als het al besloten is. Er moet dus echt een campagne komen die uitdraagt: dit moet niet gebeuren. En: dit moet ook de Nederlandse regering niet toelaten.'

Leijten: 'Allereerst moeten we de mensen informeren, zodat ze weten hoe het zit. Het militariseren van Europa gaat zeker veel weerstand opleveren. Dus daar kunnen we zeker iets aan doen. En vergeet niet: over anderhalf jaar zijn er weer Europese verkiezingen.' ●

tekst Rob Janssen

'Als het gaat om de Europese agenda van het bedrijfsleven, dan geeft Rutte gas; hij drukt dus driftig mee op het gaspedaal van Juncker'

Foto Anke van der Meer

LIEVER BONDGENOTEN DAN CONCURRENTEN

Riders worden ze wel genoemd: de fietsende maaltijdbezorgers die inmiddels een vast onderdeel zijn van het straatbeeld in de grote steden. Bij bezorgbedrijf Deliveroo werkt een deel van deze koeriers nog met een arbeidscontract, maar als het aan het management ligt niet voor lang meer. Yorick Bleijenberg: 'Het is best een gevaarlijke baan.'

VERENIGD IN DE Riders Union gaan Kees Witteman (63) en Yorick Bleijenberg (32) de strijd aan tegen schijnzelfstandigheid.

'Mijn moeder zei altijd: als het toilet achter in de tuin stond zou jij nog de fiets pakken', vertelt Kees. Lekker door de stad fietsen en daar ook nog voor betaald worden – voor zowel Kees als Yorick was het een aantrekkelijk idee. Kees: 'Toen ik bij Deliveroo solliciteerde was ik werkloos. Ik zag de vacature op het internet en die trok mij aan,

want ik ben goed bekend met mijn woonplaats Utrecht en ga graag met mensen om.' Voor Yorick begon het als bijbaantje naast zijn studie, maar inmiddels verdient hij bij Deliveroo zijn hoofdkomen.

Riders Union: piepjonge vakbond

Beide riders zijn voor hun dagelijkse boterham grotendeels afhankelijk van hun fietsritten. Maar volgens Kees stelt Deliveroo 'meer jongeren een leuke bijbaan te kunnen bieden' door voortaan enkel koeriers als

zzp'er aan te nemen. Afgelopen zomer ging het bedrijf van start met dit nieuwe model. Maar de 'zelfstandige professionals' die nu door Deliveroo worden gerekruteerd zijn doorgaans achttienjarigen die volledig in het diepe worden gegooid, benadrukken Yorick en Kees. Daarom zetten zij zich in binnen de Riders Union, de piepjonge vakbond die in september voor het eerst naar buiten trad. De inzet van de bond: een einde aan de zzp-constructie, de oprichting van een ondernemingsraad, vaste contracten en Deliveroo

‘Als je fiets stuk is, mag je de fietsenmaker zelf betalen’

Gaat die kapot tijdens je *shift*, dan word je voor de rest van de dag niet betaald’, legt Yorick uit. Ook het hebben van een smartphone is een eigen verantwoordelijkheid voor de riders – essentieel om je bestellingen bij te houden via de daarvoor ontwikkelde app. Maar het feit dat een dienstverband bij Deliveroo maximaal 23 maanden duurt, toont nog het meeste aan dat ook de fietskoeriers in loondienst zijn opgescheept met een bungelbaan. Zowel Yorick als Kees zijn momenteel in afwachting van hun derde en laatste contract.

Fietskoeriers die als zzp’er bij Deliveroo aan de slag gaan krijgen nog meer op hun bord. Zo moeten ze volgens Kees alle benodigdheden voor hun werk zelf kopen, zoals de kenmerkende kubusvormige geïsoleerde rugtas waarin de maaltijden worden vervoerd. ‘De Deliveroo-tas kost honderd euro, maar na een paar maanden intensief gebruik gaat hij kapot.’ Verder moeten de zzp’ers zelf achter een arbeidsongeschiktheidsverzekering, fietsverzekering en een pensioenvoorziening aan. De twee riders verwachten dat veel van hun nieuwe collega’s hier achteloos mee om zullen gaan. Kees: ‘Veel mensen hebben de neiging om te denken van: ach, mij gebeurt toch niks.’ ‘Ja, jijzelf kijkt vast goed uit,’ reageert Yorick, ‘maar je medeweggebruikers... Het is best een gevaarlijke baan: in het verkeer in de grote stad moet je veel anticiperen.’ De strijdbare fietskoeriers denken dat de

media-aandacht voor hun bond er mede toe heeft geleid dat het nieuwe kabinet een minimumtarief wil invoeren voor zelfstandigen. Yorick: ‘Linkse partijen zoals de SP waren het allang met ons eens dat het zzp-model van Deliveroo vreselijk is. Het is mooi om te lezen dat andere partijen nu ook hun bedenkingen hebben.’ De komende tijd zullen Kees en Yorick elkaar binnen de Riders Union blijven tegenkomen, want de bond gaat door totdat het onzalige zzp-plan definitief van de baan is. Dat Kees een dag voor dit interview een nieuwe baan aangeboden heeft gekregen als ICT’er maakt hem niet minder vastberaden. Want als de korte geschiedenis van de Riders Union iets aantoonde, dan is het wel dat de riders liever bondgenoten zijn dan concurrenten. •

tekst Lesley Arp
foto Martijn van de Griendt©

 Lees meer over de Riders Union op www.ridersunion.nl

 ROOD, jong in de SP, strijdt al jaren tegen het doorgeslagen ‘flectremisme’ van werkgemers die het vertikken om jongeren zekerheid te bieden. Lees meer over de verkiezing Flectremist van het Jaar op rood.sp.nl/flectremist

moet zich houden aan de cao. Het verweer van de maaltijdbezorgdienst tegen de kritiek op hun zzp-model? ‘Koeriers willen flexibel werken, Deliveroo wil flexibel koeriers kunnen inzetten’, verklaarde ‘general manager Benelux’ Mathieu de Lophem in NRC Handelsblad. Maar is dat wel zo? Zowel Yorick als Kees zijn positief over de mogelijkheid om zelf je rooster te bepalen. Yorick: ‘Het minimaal vereiste is één avonddienst in het weekend. Maar er zijn ook mensen die ruim veertig uur per week draaien.’

Bungelbaan

Maar zelfs op de oude garde van riders met een arbeidscontract schuift Deliveroo al veel verantwoordelijkheden af. ‘Als je fiets stuk is, mag je zelf betalen voor de fietsenmaker.

SP EN DE STRIJD TEGEN SCHIJNZELFSTANDIGHEID

De SP hamert al jaren op een verbod op constructies met schijnzelfstandigen. Niet alleen bij bezorgbedrijven, maar ook in bijvoorbeeld de thuiszorg en de bouw. Voor SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent staat buiten kijf dat het zzp-model van Deliveroo gebaseerd is op schijnzelfstandigheid. ‘Het bedrijf bepaalt welke rugzak de riders dragen en naar welke adressen ze moeten. Dat moet tot de conclusie leiden dat het gewoon werknemers zijn.’ Van Kent hekelt het feit dat Deliveroo grote risico’s op werknemers en de samenleving afschuift door riders onverzekerd rond te laten fietsen. ‘Stel dat zo’n koerier wordt aangereden en een dwarslaesie oploopt. Dan zit die voor de rest van zijn leven in de bijstand.’ Van Kent gaat er in de Kamer op toezien dat er ‘voor eens en voor altijd een einde wordt gemaakt aan schijnconstructies waar werknemers vaak de dupe van zijn.’

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

Nieuwe armoederegeling

Zwollenaren met een inkomen onder de armoedegrens kunnen per oktober 2017 een beroep doen op een nieuwe regeling tegen armoede. Dit SP-initiatief stelt hen in staat meer te doen aan sport en cultuur.

Oor voor jongeren

Ook in Wijk bij Duurstede zijn er nog te weinig woningen voor jongeren. SP-wethouder Jeroen Brouwer brengt daarom hun woonwensen in kaart, zodat de gemeente haar bouwplannen voor de komende tijd hierop kan aanpassen.

Nijmeegse avondbus blijft

's Avonds na 21 uur met de bus naar Groesbeek en Beuningen: het blijft mogelijk dankzij de SP, die flyerde en petitie's verzamelde tegen het beknotten van de dienstregeling van Lijn 5.

Geen aantasting kust

Meer dan 300 Zeeuwen kwamen, gesteund door de SP, op 4 oktober 2017 in actie tegen de aantasting van de kust. Met succes wisten ze de bouw van vakantiepark Zeeuwse Lagune tegen te houden.

Meer fietsenrekken

'Klopt als een bus', zei de SP in Stramproy op klachten over het tekort aan fietsenrekken bij de bushalte aan de Julianastraat om vervolgens aan te dringen op verdubbeling. Met succes.

Verhuurder vangt bot

€ 6.000 wilde verhuurder Rappange de bewoners van het Amsterdamse Hilwis-complex laten betalen voor het vervangen van de (80 jaar oude!) verwarmingsinstallatie. Na acties van bewoners en de SP stak de rechter er een stokje voor.

Uit de put

De bewoners van de Lindelaan in Hazerswoude zaten in de (bouw)put totdat op aandringen van de SP de werkzaamheden werden stilgelegd. Eerst een oplossing voor de ontruiming van de achtertuinen, dan pas verder graven.

Tijdelijke woningen

SP-wethouder Patrick van Lunteren (Breda) zette zelf met een hijskraan 1 van 50 tijdelijke woningen op zijn plek. Bedacht door de SP, als pragmatische tussenoplossing in afwachting van de bouw van 1600 permanente sociale huurhuizen.

SP pakt huisjesmelkers aan

'Goed nieuws voor de Amsterdammers. Minder overlast en meer huizen die weer gewoon door Amsterdammers bewoond kunnen worden', aldus SP-wethouder Laurens Ivens over zijn succesvolle aanpak van illegale vakantieverblijf.

Aandacht voor dierenasiel

De Hilversumse SP heeft ervoor gezorgd dat er weer een opening voor samenwerking is tussen de gemeente en Dierenasiel Crailo. De SP-fractie is grondlegger van het Hilversumse dierenwelzijnsbeleid.

Lift bij station

Met rollators, rolstoelen en kinderwagens voerden treinreizigers al in 2011 actie voor een lift op station Gorinchem. Op aandringen van de SP in de gemeenteraad en de provincie komt die er nu alsnog.

Onderhoud afgedwongen

In Duiven kwam de SP erachter dat woningen in de Potterstraat ernstige vochtproblemen hadden. Na druk van de SP op verhuurder Vivare en een goed gesprek worden enkele beglazing, slechte dakgoten en het ventilatiesysteem aangepakt.

Randweg weg

Geen draagvlak; nut en noodzaak nul. Aldus de Limburgse SP over de voorgenomen Randweg N266 bij Nederweert. De Statenfractie wreef dat er nog eens goed in en toen hoefde het voor de rest ook niet meer.

Zorgkosten

Op initiatief van SP-wethouder Peter Lucassen start de gemeente Gennep een campagne om meer mensen te bereiken die recht hebben op tegemoetkoming in de zorgkosten. De SP-afdeling zoekt mee: op straat en op de markt.

Douche geregeld

Een 85-jarige Nijmeegse kon niet meer in bad en had een douche nodig. Huisbaas en gemeente kregen het maar niet rond. Dankzij de SP-Hulpdienst en het tv-programma Kanniewaarzijn was het binnen een dag geregeld.

Hindernis

Een goed bedoelde aanpassing van tramhaltes in Amsterdam Centrum bleek voor mensen in een rolstoel een hindernis. De SP kaartte het aan bij de gemeente, die snel verbetering aanbracht.

> KOM OOK NAAR THEATER VOOR ELKAAR

Op 3 december gaat er iets bijzonders gebeuren. Een geweldige lijst met sprekers, muziek en theater. Van schrijvers tot filmmakers en van artiesten tot buurtactivisten. Een ode aan de samenhang.

De afgelopen tijd spraken SP'ers met duizenden mensen over de staat van het land. We vroegen hen waar ze trots op zijn, wat er beter moet en hoe we dat samen voor elkaar gaan krijgen. Op ruim honderd plekken leverde dat initiatieven op voor veiligere buurten, betere woningen en meer voorzieningen. Met de eerste successen wonnen we meer zeggenschap en samenhang. Daarnaast spreken wij met honderd maatschappelijk leiders over hoe de gemeenschapszin onder druk staat door toenemende onzekerheid en een overheid die zich steeds verder terugtrekt. De actieve buurtbewoners en betrokken leiders hebben gemeen dat ze dat willen veranderen. De SP is de partij die deze mensen bij elkaar brengt.

Wees er snel bij

Daarom nodigt de SP u met veel trots uit voor Theater Voor Elkaar op zondagmiddag 3 december in het Chassé Theater in Breda. Op deze dag brengen we een ode aan de samenhang. We hebben een geweldige lijst met sprekers en optredens. Van schrijvers tot filmmakers en van artiesten tot buurtactivisten. We spreken met elkaar over de staat van het land en genieten van muziek en theater. We zijn heel erg blij met de komst van de acteurs van de succesvolle theatervoorstelling Pauperparadijs, die voor een uniek optreden zullen zorgen. Neem familie, vrienden en collega's mee, zodat het theater op zondag 3 december helemaal vol is! De toegang is gratis, maar u moet zich wel aanmelden. Wees er snel bij want dit wilt u niet missen!

Meer info en aanmelden: www.theatervorelkaar.nl

> MILJOENEN VOOR TILBURGS SCHULDENOFFENSIEF

Meer dan 4,5 miljoen stelt de gemeente Tilburg beschikbaar om inwoners uit de schulden te helpen. SP-wethouder Hans Kokke is verantwoordelijk voor het ambitieuze schuldenoffensief. Volgens fractievoorzitter Fráncy van Iersel laten de plannen van Kokke zien dat de SP echt het

verschil maakt in het Tilburgse college. 'Het betekent dat mensen niet meer in de stress hoeven te zitten. Ze kunnen hun energie weer in andere dingen steken en zelfs gelukkiger worden, wat weer bijdraagt aan hun gezondheid.'

> HIJINK KRIJGT HACKTEST

Niet alleen je computer of tablet, maar ook bijvoorbeeld je thermostaat kan het doelwit worden van hackers. Op verzoek van SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink gaat de overheid nu apparaten die in verbinding

staan met het internet testen op hun beveiliging. Hijink: 'Een hacktest dwingt fabrikanten hun beveiliging te verbeteren en geeft consumenten inzicht in welke apparaten veilig zijn.'

LINKSVOOR **‘DAN MOET IK DAAR WAT AAN DOEN’**

Linda Bolderman-Lesterhuis (35) is raadslid in Oldambt. Ze woont in Winschoten, is getrouwd en heeft twee kinderen. Over de vraag wanneer ze lid werd hoeft ze geen seconde na te denken: ‘In 2009, het jaar dat ik moeder werd. Ik dacht: ik heb nu iemand op de wereld gezet en ik wil graag dat die in een mooie samenleving opgroeit. Vind ik dat het de goede kant opgaat? Nee? Dan moet ik daar wat aan doen. Blijf niet mokkend aan de kant staan, dat idee.’

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Zien we jou in maart weer terug op de lijst?**

‘Ja, ik wil graag nog een periode door. Ik zit in de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen. Daar valt bijvoorbeeld armoedebeleid onder en dat is zo belangrijk: hier in de gemeente groeien ongeveer 700 kinderen op in armoede. Als SP maak je op zo’n thema echt het verschil. Zo komt er nu een kindpakket en is het schoolzwemmen weer terug.’

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

‘Ik ben bedrijfsleider in een modezaak. Al dertien jaar en ik vind het nog steeds ontzettend leuk. We hebben een leuk, hecht team. Ik begeleid ook stagiaires, onder meer uit het speciaal onderwijs: jongeren die een wat lager iq hebben of simpelweg niet de kans hebben gekregen om zich te ontwikkelen. Vaak komen ze verschrikkelijk verlegen binnen. Dan stel ik ze op hun gemak en leg in heel kleine stapjes uit hoe alles werkt. Je ziet ze groeien en als ze aan het eind van de stage trots weggaan, dan ben ik dat ook.’

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

‘Nieuwe Statenzijl, bij de Dollard. Dat voelt als het einde van de wereld. Het uitzicht is er heel weids en het is er in- en instil. Er zijn wat vogelkasten, in de verte zie je wat zeehondjes en verder is er helemaal niets. Als het waait, dan voel je daar pas echt wat wind is, hoe je hele hoofd leegwaait. Ik ga ook graag op een stedentripje en naar festivals, maar voor een echt geluksgevoel kun je me gewoonweg daar in die polder neerzetten.’

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

‘Het afstruimen van rommelmarkten en vrijmarkten naar jaren 70-spul, West-Germany keramiek en Brabantia bijvoorbeeld. Van die dingen die mensen voor hooguit een euro aanbieden als ze net de zolder hebben uitgeruimd, omdat ze zich niet voor kunnen stellen dat iemand zoiets nog wil hebben. Maar ik houd ervan. Het liefst ga ik alleen, dan kan ik met een soort tunnelvisie recht op mijn doel af: unieke koopjes!’ ●

VROEG OF LAAT

> DEFENSIE: TIJD VOOR EEN REALISTISCH TAKENPAKKET

Met de val van Defensie-minister Hennis is een boekje opgedaan over de staat van het Nederlandse leger. Verbetering vereist herziening van de ambitie van de Nederlandse krijgsmacht.

Dat heb je d'r nou van, riepen velen in koor toen het dodelijke ongeval in Mali bekend werd. Twee Nederlandse militairen waren omgekomen als gevolg van ondeugdelijke munitie die te vroeg ontplofte; de forse bezuinigingen op Defensie zouden de onderliggende oorzaak van het mortierongeluk zijn. Vooral links wordt daarop aangekeken. Is dat terecht?

In 2013 uitte SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk forse kritiek op de aangekondigde bezuinigingen van ruim een miljard op Defensie. 'Defensie wordt financieel steeds meer uitgekleeft, maar moet van het kabinet nog steeds alle soorten missies aankunnen', stelde Van Dijk destijds: 'Een onmogelijke en zelfs gevaarlijke opdracht. Het wordt tijd voor een realistisch takenpakket.' De SP'er had op dat moment al poolshoogte genomen bij onder meer de missie in Afghanistan – en later ook in Mali – en concludeerde dat de militairen daar 'hard werken in gevaarlijke omstandigheden'.

Ferrari

Rond die tijd raakte de inzet in Afghanistan politiek gezien steeds meer omstreden.

Tegelijkertijd werd nota bene de missie in Mali voorbereid. Er speelden twee cruciale vragen. De eerste: willen we in politieke zin dit soort buitenlandse missies nog wel, heeft Nederland door deel te nemen aan de missie in Afghanistan iets wezenlijks bijgedragen aan de ontwikkeling van dat land? En de tweede: kunnen we tegen de achtergrond van de bezuinigingen überhaupt nog wel op een veilige en verantwoorde manier aan zulke missies meedoen? Jasper van Dijk vatte het praktische en het politieke destijds samen: het ambitieniveau van de minister van Defensie (ook toen al Jeanine Hennis) ligt te hoog. Doelen en middelen zijn uit evenwicht, zei Van Dijk.

Des te opmerkelijker was het dat het kabinet op dat moment besloot om over te gaan tot de aankoop van de JSF-gevechtsvliegtuigen, waarmee zo'n 4,5 miljard euro gemoeid was. Dat voelt achteraf als een gezinsvader die een Ferrari koopt, terwijl er geen geld is voor een fatsoenlijk paar schoenen voor de kinderen. Zorg dat de krijgsmacht de veiligheid van haar militairen kan garanderen en stel je ambities bij, zegt de SP ook nu. Bezuinigen op Defensie? Op bombardementen door Nederlandse F16's in Syrië: ja. Op de uitzichtloze missie in Afghanistan in de slipstream van de Amerikanen: ja. Op de inzet in Mali in het kielzog van Frankrijk: ja. Maar op de veiligheid, uitrusting en zorg van je mensen: nee.

Het nieuwe kabinet-Rutte III trekt 1,5 miljard extra uit voor Defensie. Waar dat geld precies naartoe gaat is nog niet helemaal duidelijk; er zal in ieder geval worden geïnvesteerd in onderhoud en vervanging van materieel. Maar ten aanzien van de (politieke) ambitie die we onze krijgsmacht willen laten uitvoeren en uitdragen slaat de nieuwe regering vooralsnog geen nieuwe wegen in....

tekst Rob Janssen

foto Roel Wijnants / flickr CC

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EUROPESE COMMISSIE OPENT RECHTSTREEKSE AANVAL OP NATIONALE DEMOCRATIE

Stel, je besluit als gemeente om kindermisbruik bij dagopvang te voorkomen door alleen nog vergunningen te verlenen als er de hele dag minimaal twee begeleiders aanwezig zijn. Tot nu toe kon je zo'n besluit nemen. Je moest het dan wel ter informatie opsturen naar de Europese Commissie, want aanbieders met slechts één begeleider vallen af en daarmee wordt het dienstenverkeer ingeperkt. Maar, als je niets van de Commissie hoorde, was het goed.

De Commissie wil dit veranderen: de gemeenteraad mag dan pas zo'n besluit nemen als de Commissie akkoord is. De bewijslast ligt daarbij helemaal bij de gemeente: welke belangen zijn zo groot dat het dienstenverkeer wordt ingeperkt? Kortom: hoe durven jullie de belangen van kinderen boven die van de dienstverleners te plaatsen?

Daarna wordt er drie maanden uitgetrokken voor overleg tussen Nederland, de andere lidstaten en de Commissie. Als dit voor de gemeente niet positief verloopt, kan de Commissie besluiten niet akkoord te gaan. Daarvoor staan ook weer drie maanden. Kortom, een half jaar nadat de gemeenteraad een maatregel wil nemen, zit je gewoon te wachten. En als het fout gaat, mag je de maatregel al helemaal niet doorvoeren.

Dit is natuurlijk een rechtstreekse aanval op de lokale democratie, maar hier blijft het niet bij want hetzelfde geldt voor Provinciale Staten en zelfs ons nationale parlement. Ook die moeten wachten op de Commissie. Samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten strijd ik in het Europees Parlement tegen deze onzin: wat mij betreft, gaan de plannen van de Commissie helemaal van tafel. Zij ze daar gek geworden?

KERNWAPENS

Over de kloof tussen de kernwapenstaten en de rest van de wereld maak ik me zeer bezorgd. Die kloof is nog nooit zo groot geweest en er zijn geen tekenen om tot een overeenstemming te komen.

Er is een internationaal verdrag dat kernwapens verboden, illegaal en onmenselijk verklaart. De verdragstekst kan niet anders worden begrepen dan als een volstrekte verwerping van de nuclearisering van wapenarsenalen. De geruststelling van de kernmachten dat kernontwapening mogelijk is zodra er zich een geschikt moment zou voordoen, wordt steeds minder geloofwaardig. De steun voor dit wettelijke verbod van 122 regeringen maakt duidelijk dat een beduidende meerderheid van de internationale gemeenschap kernwapens afwijst. Alle vijf permanente leden van de Veiligheidsraad weigerden deel te nemen aan de verdragsconferentie. Ze weigerden

zelfs deel te nemen aan de onderhandelingsbijeenkomst om hun bezwaren te uiten en de uitkomst te beïnvloeden. Drie belangrijke NAVO-landen – Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten, die tevens het vetorecht hebben in de Veiligheidsraad – gingen zelfs zover om een gezamenlijke verklaring af te geven. Daarin laten ze geen twijfel bestaan over hun blijvende inzet voor een nucleaire wereldorde. Ze vinden dat de wereldwijde veiligheid afhangt van de nucleaire status quo, zoals die wordt ondersteund binnen het raamwerk van het non-proliferatieverdrag. De opvattingen over collectieve veiligheid van kernwapenstaten en hun bondgenoten enerzijds en de niet-kernwapenstaten anderzijds zijn diametraal tegenovergesteld. Het wordt hoog tijd dat Nederland de stem van de overgrote meerderheid in binnen- en buitenland tegen kernwapens gaat volgen.

Of Nederland een belangrijke rol kan spelen in het proces dat de kloof kan dichten, betwijfel ik echter, omdat ik zeer bezorgd ben over de opstelling van de Hoge Raad ten aanzien van de kernwapenproblematiek. Het Internationaal Gerechtshof heeft in 1996 bepaald dat de bedreiging met en het gebruik van kernwapens illegaal zijn. Volgens de Hoge Raad is echter nucleaire vernietiging van steden door strategische kernwapens mogelijk, dat wil zeggen dat een rechtstreekse militaire aanval op de burgerbevolking, dus nucleaire massamoord van genocidale omvang dan wel genocide, niet altijd onrechtmatig zou zijn. Een 'wetsinterpretatie' die niet alleen rechtstreeks ingaat tegen het ondubbelzinnige en onder alle omstandigheden geldende verbod om de burgerbevolking tot doelwit van een militaire aanval te maken, maar ook tegen het eveneens onder alle omstandigheden geldende verbod van volkerenmoord. Het is goed dat Sadat Karabulet en de SP zich inzetten om de campagne voor een volstrekte verwerping van de nuclearisering van wapenarsenalen tot een succes te maken.

Jan Willem van Leenhoff, Leiden

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr.)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune november 2017

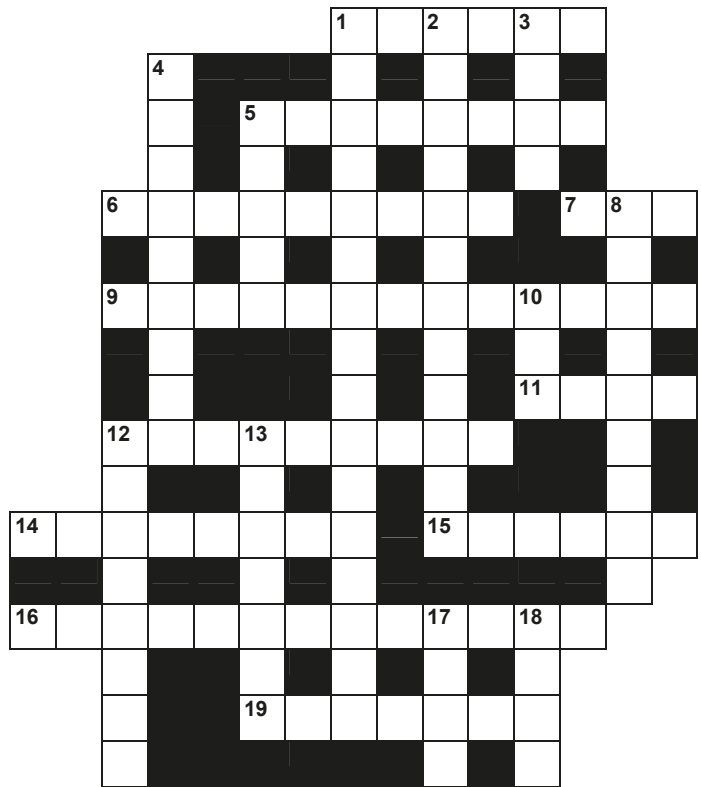
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 1 Takelblok draait spinnend rond. (6)
- 5 Persoonsaanduiding met allure. (8)
- 6 Waakt hier de haas, terwijl ze wacht op geschreven orders? (9)
- 7 Meest gezonde dier op aarde? (3)
- 9 Gewapende landbouwmachine vertoont agressief gedrag. (13)
- 11 Die cijfers zijn gek genoeg wel een beetje dubbelop. (4 en 2,2)
- 12 Onwel door het vele kletsen. (9)
- 14 Houdt de afwashulp aan de slag. (8)
- 15 Geen toptijd voor de NS. (6)
- 16 De som van alle boekdelen. (13)
- 19 Homp brood werd doelwit van spot? (7)

Verticaal

- 1 Herinnert je eraan nog te moeten snuiten. (5,2,2,7)
- 2 Prikzelt de smaakpapillen, zo'n intieme zoen. (12)
- 3 In het Midden-Oosten woont hier een kerel van generlei waarde. (4 en 1,3)
- 4 Verorbert ook huid en haar. (9)
- 5 Overvalt iedereen op de drempel. Behalve die oude Jan. (5)
- 8 Rijdt rond voor tips ter verbetering van het OV. (9)
- 10 Voelt zich in de wei anders best in orde. (3)
- 12 Familie van moeders kerstkonijn. (8)
- 13 Je hoeft niet slim te zijn als je 'van stand' bent. (7)
- 17 Het is al snel binnenkort. (4)
- 18 Is het '0'? Dan is het nee. (3,1 en 4)

IMAGINAIRE WOORDENLIJST

Opdracht: de bedoeling is een zo spitsvondig, interessant of verrassend mogelijke betekenis te vinden voor de 20 – goeddeels onbestaande – woorden onder 'Opgaven'. De meest originele inzendingen worden door de redactie als prijswinnaar bestempeld.
Voorbeeld: Buitenees – Verdwaalde Hagenaar.

Opgaven

1) Smaldenk tank	11) Gedachtenversnipperaar
2) Laplanddanser	12) Klinisch monddood
3) Smurfmijding	13) OVertraging
4) Paarsvakantie	14) Wanvermogen
5) Populatieturbatie	15) AlcoLOL
6) Melancho-holisme	16) Electrogeniek
7) Afvoeden	17) Ontkwispelt
8) Consumaniak	18) Mooigratie
9) Kwadrecht	19) Kinderafvangnet
10) Brisanthemummie	20) Emissionair

OPLOSSINGEN OKTOBER

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Oprijlaan 7) Herrieschoppers 9) Peuterspeelzaal 11) Assam 12) Zeeschilder
- 15) Wereldgeschiedenis 16) Levertraan
- 17) Erebus 18) Pieken.

Verticaal

- 1) Rijkeluisleven 2) Paardenmiddel 3) Engelse ziekte 5) Sepia 6) Krul 8) Heerschaar 9) Prater
- 10) Erfstuk 13) Indienen 14) Danseres.

BEELDSPRAAK

Woorden: ui; munt; pijn; man; ballet; wijn; tent; bed; bal; vat; ei; tas; broek; pin; hoed.

Eindoplossing:

U kunt mij van alles verwijten, behalve dat ik te vroeg gepiekt heb.

(Emile Roemer)

De winnaar van de zomerpuzzel is Irma Roolvink uit Oss

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 22 november 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 11 • december 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

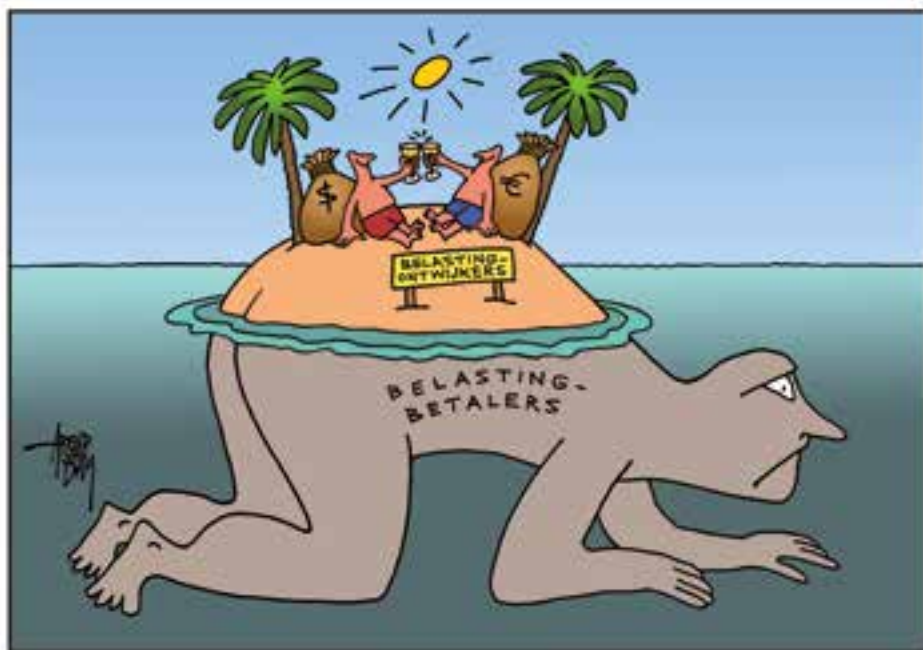
17.500 BLOEMBOLLEN

BLOEIEND VERZET IN GRONINGSE KLEI

JAN MARIJNISSEN IN HET LAND VAN TRUMP EN SANDERS

BRABANTSE STRIJD TEGEN SLOOPKOGEL

Arend van Dam

belastingparadijs

VERKIEZING PARTIJ- BESTUUR

Deze keer is het mogelijk voor alle SP-leden om de leden van het partijbestuur te kiezen. Voorheen werd het partijbestuur gekozen via de congresafgevaardigden van de afdelingen; nu kan elk lid een stem uitbrengen op de kandidaten. Dat gebeurt op de ledenvergadering die de lokale afdelingen tussen 3 en 10 januari organiseren. Tijdens het XXIII Congres in Hilversum wordt de uitslag van alle stemmingen bekend gemaakt.

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD OPENT DE JACHT OP HUISJESMELKERS!

In Nederland is er een kamertekort van ongeveer 45.000 kamers. Door die woningnood worden jongeren in het hele land in de armen van huisjesmelkers gedreven. Slecht onderhoud, torenhoge huren en intimidatie zijn aan de orde van de dag. Het wordt tijd dat aan deze praktijken nu eindelijk een einde komt. Samen met huurders dwingen we concrete verandering af. Heb jij, of iemand die je kent, last van een huisjesmelker? Nominer die verhuurder dan snel, via www.huisjesmelkervanhetjaar.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Jan Marijnissen
Karen Veldkamp

Foto cover
Diederik Olders

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Geen feest, wel tevreden

4

Rooie Reuzen

Wie wint de hoofdprijs voor durf en onverzettelijkheid?

6

Nieuwe ledendag

Voor één dag absolute meerderheid in de Kamer

8

Drinkwatergate

Hoeveel rotzooi zit er in ons water?

10

Schijndel

De wijk die al dertig jaar sterker is dan de sloopkogel

18

11 Sadet Karabulut in Iran: 'Mensen willen graag uit het isolement'

12 Analyse: 'Als de VS ons voorland is, moet links goed nadenken'

24 In memoriam: Paul Peters

25 Paul Peters-Prijs: Sociale omstandigheden in beeld

28 LinksVoor: Johan van der Veen en het vergeten verzet

29 Ode aan hen die ons in dit jaar ontvielen

16, 17, 20, 21, 22, 23, 27 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Mensen of multinationals

'Wij hebben dit bedrijf groot gemaakt. Hun winst hebben ze mede aan ons te danken. En nu flikkeren ze ons op straat.'

De medewerkers van Siemens in Hengelo voelen zich verraden. Zeshonderd mensen dreigen hun baan te verliezen. De overheid investeert tot op de dag van vandaag in het bedrijf, bijvoorbeeld in infrastructuur, maar van enige loyaliteit of wederkerigheid is geen sprake. En het kabinet? Dat doet het af als een 'bedrijfsbesluit van Siemens'.

Tegelijk doet Unilever de Unoxfabriek in Oss in de uitverkoop. Ook hier waren het de werknemers die de fabriek groot maakten. Ook hier zijn het de werknemers die de prijs dreigden te betalen. Zij moesten inleveren op hun arbeidsvoorwaarden en zekerheid. Terecht pikten ze dat niet en ze kwamen in actie. En het kabinet? Dat deed het af met een oorverdovende stilte.

Op dezelfde dag waarop de werkers van Siemens en Unox in actie waren, voerden ook jongeren met een arbeidsbeperking actie. Zij willen dolgraag werken, maar zijn daar niet altijd toe in staat. Per 1 januari worden ze met 80 euro per maand gekort – terwijl ze nu al amper rond kunnen komen. En het kabinet? Dat doet het af met: je hebt nu eenmaal rakkers en stakkers.

Hoe anders is de behandeling van de multinationals. Ze hoeven maar met hun vingers te knippen en buitenlandse beleggers en belastingdiensten krijgen 1400 miljoen overgemaakt. Ze hoeven maar te fluiten en Rutte verlaagt de winstbelasting met 2 miljard euro. Miljarden die we ook kunnen investeren in de samenleving. In banen in de zorg, bij de politie of het onderwijs.

Dus kan het anders? Zeker, als je maar durft te kiezen voor mensen in plaats van multinationals.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

HERINDELINGSVERKIEZINGEN

LAGE OPKOMSTEN, GROTE OPPERVLAKTEN

De SP deed op 22 november mee aan drie herindelingsverkiezingen: Midden- Groningen, Súdwest-Fryslân en Zevenaar-Rijnwaarden. De uitslagen waren geen reden tot heel grote feesten, maar alles overziend overheerst tevredenheid.

HERINDELINGSVERKIEZINGEN verlopen niet altijd even succesvol voor de SP. De opkomst is doorgaans laag, het nieuwe grotere geheel spreekt weinig aan en de electorale vijver is groter. En soms héél groot. Neem de gemeente Súdwest-Fryslân, qua totale oppervlakte de grootste gemeente van Nederland, die dan per 2018 ook nog fuseert met een deel van de gemeente Littenseradiel. De nieuwe gemeente heeft een kleine honderd(!) kernen; heel gemakkelijk campagnevoeren is dat niet. 'In grotere plaatsen als Sneek en Bolsward haal je met het buurten

in de buurt makkelijker resultaten binnen dan in al die kleine dorpen, waar veel agrariërs wonen en waar het CDA traditioneel sterk is', zegt SP-lijsttrekker Fried Didden. De SP kon op 22 november geen potten breken in Súdwest-Fryslân: de partij haalde één zetel, terwijl werd gehoopt op handhaving van de twee zetels – en misschien zelfs nog een zeteltje winst. 'De opkomst was maar 45 procent; dat heeft ons ongetwijfeld parten gespeeld', aldus Didden de volgende morgen. 'Maar dat bedoel ik niet als een excuus. We moeten eens goed nadenken over

deze tegenvallende uitslag.' Het CDA was de grootste partij in Súdwest-Fryslân en is dat in de nieuwe gefuseerde gemeente ook.

Ook in Zevenaar, dat met de gemeente Rijnwaarden samengaat, verkeert de SP niet in jubelstemming. Ondanks dat de partij haar twee zetels wist te behouden, is lijsttrekker Ed van der Schaft ietwat teleurgesteld: 'We hadden gehoopt op meer, ja. In tegenstelling tot in Zevenaar had de SP in Rijnwaarden geen raadsfractie. Dat betekent dat de mensen daar voor het eerst op de SP

Pandjesprins

Afgelopen weken nam de Amsterdamse SP-wethouder Laurens Ivens het op tegen een vastgoedspeculant: prins Bernhard. Veel grote steden in ons land kampen met woningnood. Grote beleggers prijzen gewone huizenkopers uit de markt, waardoor de prijzen verder stijgen en starters geen voet meer aan de grond krijgen. Tienduizenden Amsterdammers kunnen niet of nauwelijks een goede woning vinden. Een van de grootste beleggers is prins Bernhard. Uit onderzoek van Het Parool blijkt dat hij, als privépersoon en via zijn bv's, 590 Nederlandse adressen bezit. Het merendeel zit in Amsterdam: 349 adressen. Hij maakte vorig jaar zo'n 4 miljoen winst. Bernhard bleek bovendien een ordinaire huisjesmelker: huurders betaalden sleutelgeld van duizenden euro's. Het vragen van sleutelgeld is niet toegestaan.

Bij Pauw ontpopte tv-maker Jort Kelder zich – niet geheel onverwacht – als harnas van de vrije markt en het recht van de rijkste. 'De SP wil nu dat je alleen een woning mag kopen als je er ook echt in woont. Dat is de wereld op z'n kop.' Kelder nam het op voor de 20(!) vastgoedspeculanten met meer dan 100 panden in eigendom die prijzen opdrijven en steenrijk worden over de rug van tienduizenden anderen. Volgens Kelder is de overheid de grote schuldige. Hij heeft nog een punt ook: de overheid moet niet alleen veel meer woningen laten bouwen, maar ook de strijd aangaan met het egoïsme en het recht van de rijkste.

Precies dat doet onze Laurens. Bouwen, bouwen en de strijd aangaan met het recht van de rijkste.

Immers, het recht van een prins om met vastgoedspeculatie steenrijk te worden, gaat niet boven het belang van duizenden Amsterdammers om in hun stad goed te kunnen wonen.

Verantwoordelijk leiderschap ontstaat niet vanzelf. Het vergt een overheid die strijdt voor het algemeen belang. Schuift het overheidsbaken richting meer liberaal en minder sociaal, dan volgt de samenleving. Schuift het richting meer solidariteit en duidelijke regels omtrent het dienen van het algemeen belang, dan volgt de samenleving.

Onze Laurens heeft er een mooie taak bij: hij mag een prins opvoeden.

Ron Meyer
voorzitter SP

de rol en voor al die mensen die daarvan afhankelijk zijn moeten we er gewoon weer staan.'

'Blij mens'

In Midden-Groningen vindt een herindeling plaats van Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren. In die eerste twee gemeenten heeft de SP als coalitiepartij de afgelopen jaren op sociaal gebied flink aan de weg getimmerd en ook de verkiezingscampagne had een hoog sociaal gehalte. *Praktisch sociaal en met hart voor de zorg* luidde de verkiezingsleus; met het woord 'praktisch' benadrukte de partij datgene wat de afgelopen jaren in concreto werd neergezet. Dat werkte: op straat en in de wijken merkten SP'ers dat nogal wat mensen zeiden: 'Landelijk stem ik niet op de SP, maar lokaal deze keer wel.'

Midden-Groningen is een gebied met relatief veel werkloosheid en sociaal-economische achterstanden, met Hoogezand-Sappemeer als oude industrie-gemeente, en Menterwolde en Slochteren als plattelandsgebieden. Is het dan een verrassing dat veel mensen dan juist praktische, sociale daden willen? De verkiezingsuitslag zou op een 'nee' kunnen duiden. De SP haalde vijf zetels en daar is lijsttrekker Martine Feenstra-Jansen zeer tevreden mee. 'We zijn nét niet de grootste worden, PvdA en Gemeentebelangen haalden ook vijf zetels, maar net iets meer stemmen. In Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer scoorden we prima, ondanks de soms bedroevend lage opkomst daar.'

In totaal bedroeg de opkomst in Midden-Groningen slechts 35,1 procent. Feenstra-Jansen: 'En we wisten dat in Slochteren de ChristenUnie en het CDA zouden domineren. Niettemin blijven we als SP in de nieuwe gemeente een belangrijke factor. En dus ben ik een blij mens.' •

tekst Rob Janssen
foto Kees van de Veen

konden stemmen. Daar hadden we meer van verwacht.' Maar ook hier weer: de opkomst. Slechts 38,4 procent van de kiezers ging stemmen. Van der Schaft, 's ochtends vroeg na de verkiezingsavond: 'Tegen die achtergrond is zetelbehoud nog best aardig. Maar op dit moment overheerst nog de teleurstelling. Ook omdat we met zo'n grote groep enthousiaste mensen zo intensief campagne hebben gevoerd. Dat laatste stemt me dan toch ook weer hoopvol. Want we moeten snel weer aan de slag. Er staat hier namelijk een reorganisatie van de Sociale Dienst op

ROOIE REUSPRIJS 2018

De nominaties voor de Rooie Reus-prijs zijn bekend. SP-leden kunnen uit maar liefst vijf geweldige genomineerden kiezen en via internet stemmen. Op ons congres op 20 januari in Hilversum wordt dan de Rooie Reus 2018 bekendgemaakt.

DE ROOIE REUS-PRIJS wordt sinds 1996 door de leden van de SP toegekend als blijk van waardering en respect voor een persoon of organisatie die zich op opmerkelijke en gedurfde wijze inzet voor de samenleving. Voor behoud van solidariteit en tegen maatschappelijk onrecht in Nederland en daarbuiten.

Durf en onverzettelikheden

De prijs is vernoemd naar de legendarische actievoerder Dirk de Vroome, die met name in Zuid-Nederland furore maakte als 'Rooie Reus'. Die aanduiding verwees naar de rode toga die De Vroome droeg als hij het in de rechtszaal opnam voor slachtoffers van groot en klein maatschappelijk onrecht. Ook buiten de rechtszaal deed de Rooie Reus veelvuldig en verrassend van zich spreken als hij vond dat hij stelling diende te nemen tegen achterstelling en onderwaardering, of tegen bureaucratie en machtsmisbruik. Voor velen was de Rooie Reus een symbool van durf en onverzettelikheden en velen deden – met resultaat – een beroep op zijn ondersteuning om weerwoord te bieden aan maatschappelijk onrecht.

Eerdere winnaars van de Rooie Reus-prijs zijn onder anderen de onderzoeksjournalisten Stella Braam en Chris de Stoop, gezondheidswinkel 'De witte jas', klokkenluider Fred Spijkers, het VPRO-radioprogramma Argos en Antoinette Hertsberg van het consumenten-tv-programma Radar.

Rooie Reus-prijs 2018

Leden van de SP konden tussen 20 oktober en 12 november kandidaten voor de Rooie Reus-prijs 2018 voordragen. Een jury heeft vervolgens uit de voorgestelde kandidaten vijf definitieve nominaties gekozen. De jury bestaat uit de oud-prijswinnaars Stella Braam en Riet de Wit, vakbondsman Ruud Kuin, ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw en als voorzitter SP-senator Tiny Kox.

De leden van de SP kunnen tussen 5 december 2017 en 5 januari 2018 via SPnet hun keuze maken uit de vijf nominaties. Op 20 januari 2018 wordt tijdens het partijcongres van de SP in Hilversum de Rooie Reus 2018 bekendgemaakt.

Stemmen doet u hier: www.sp.nl/rooieheus

Toelichting van de jury

De initiatiefnemers tot het raadgevend referendum over de 'Sleepwet'

Door de verruiming van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten mag de overheid straks meer dan ooit tevoren, als het gaat om het tappen van gegevens van smartphones en computers, zonder dat er een specifieke verdenking is. Tijn de Vos, Luca van der Kamp, Nina Boelsums, Marlou Gijzen en Joran van Apeldoorn (op de foto vlnr) vinden dat burgers over zo'n ingrijpende bedreiging van eenieders privacy hun zegje moeten kunnen doen. De regering wil het raadgevend referendum weliswaar afschaffen. Maar zolang het er nog is, mogen burgers gebruik van maken van dit democratische recht, vinden de studenten. Hun oproep voor een referendum over 'de sleepwet' kreeg verrassende steun van zo'n 400.000 Nederlanders. Daardoor mogen de kiezers op 21 maart 2018 niet alleen hun stem voor een nieuwe gemeenteraad uitbrengen maar ook in een raadgevend referendum zeggen wat zij van deze omstrede 'sleepwet' vinden. Lang leve de democratie!

De initiatiefnemers van PO in Actie

PO in Actie staat voor 'primair onderwijs in actie', waarin inmiddels meer dan 37.000 leerkrachten uit het primair onderwijs hun krachten bundelen voor minder werkdruk en een eerlijker salaris voor leerkrachten. Initiatiefnemers zijn de basisschoolleerkrachten Thijs Roovers (links) en Jan van de Ven. Zij kregen het voor elkaar om op 5 oktober 2017 de scholen plat te krijgen en meer dan 60.000 collega's naar Den Haag te halen, ter ondersteuning van hun initiatief. Ze smeedden een brede coalitie met vakbonden en werkgeversorganisatie PO-Raad. PO in Actie levert een spectaculaire bijdrage aan het wakker schudden van de politiek en weet aandacht te krijgen voor wat het primair onderwijs nu nodig heeft. Er zijn belangrijke toezeggingen gedaan door de politiek – maar genoeg is het nog lang niet!

bij de nominaties

De Groninger Bodembeweging

De Groninger Bodembeweging zet zich sinds 2009 in voor mensen die emotionele en financiële schade lijden door de directe en indirecte gevolgen van de gaswinning in het Groninger gasveld en zich in hun elementaire veiligheid bedreigd voelen door de aardbevingen in het gebied. Van een aanvankelijk ‘vechten tegen de bierkaai’ is de GBB inmiddels de meest gerenommeerde strijder geworden tegen het grote onrecht dat de Groningers sinds jaar en dag wordt aangedaan. Zowel regering als NAM voelen zware druk van de vele aansprekende acties – ondersteund door goede argumentatie – van deze beweging, die inmiddels tot ver buiten de Groninger grenzen bekendheid geniet en al vele successen op haar conto heeft kunnen schrijven. Maar de strijd gaat door totdat Groningen veilig is!

 groninger-bodem-beweging.nl

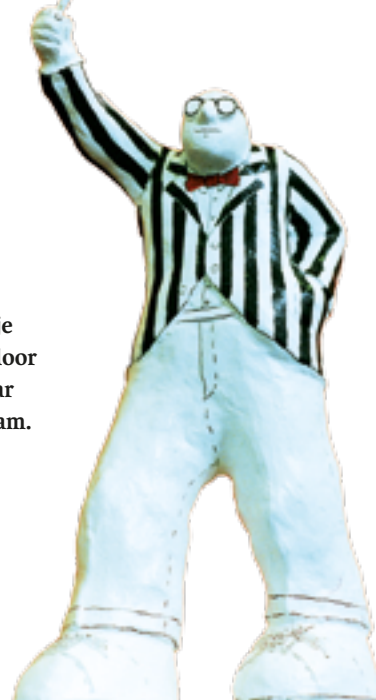
Young & United, de jongerenbeweging van vakbond FNV

Young & United is de spraakmakende jongerenbeweging van vakbond FNV. Met gewaagde en vernieuwende strijdvormen worden jonge mensen sinds 2015 in beweging gebracht op terreinen die werkende jongeren bijzonder bezighouden maar waarvoor politiek en werkgevers geen oog hebben. Young & United voert spetterende acties, die kunnen rekenen op deelname van jongeren en de sympathie van een groot publiek. Voor het afschaffen van het discriminerende jeugdloon gingen de jonge activisten letterlijk uit de kleren om de politiek wakker te schudden. En nu organiseren ze tal van opzienbarende acties tegen de doorgeslagen flexibilisering van de arbeid, die jongeren bovengemiddeld hard treft. Overal waar Young & United verschijnt, ontstaat er reuring, komt er beweging – en volgt vaak succes!

 youngandunited.nl

Het beeldje gemaakt door kunstenaar Aris Roskam.

De drijvende krachten achter het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt

Het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt is een onafhankelijk particulier initiatief voor advies en hulp, opvang en belangenbehartiging voor ‘mensen zonder papieren’ in Nederland. Het Steunpunt werkt voor uitgeprocedeerde asielzoekers en migranten zonder verblijfsvergunning. Het Steunpunt biedt juridisch advies over verblijfsvergunningen en procedures, bemiddelt bij toegang tot medische zorg en onderwijs, organiseert gratis Nederlandse les, biedt tijdelijke, beperkte noodopvang en geeft hulp bij terugkeer naar het land van herkomst. Drijvende krachten Connie van den Broek (links) en Theo Miltenburg van het Steunpunt gaan door met hun concrete ondersteuning aan de goeddeels rechteloze doelgroep, ook in tijden waarin mededogen soms ver te zoeken is. Tegen de stroom in roeien, in de geest van de Rooie Reus!

 stichtingros.nl

SP-ACHTERBAN BEZET DE TWEDE KAMER

GEMEENSCHAPSZIN OP NIEUWE-LEDENDAG

Voor één dag had de SP de absolute meerderheid in de Tweede Kamer en dat voelde, getuige de reacties, 'best lekker'. Bijna 500 nieuwe leden en hun introducés slenterden door de wandelgangen, vergaapten zich aan de schitterende Handelingenkamer, de in 1883 gebouwde voormalige bibliotheek van het ministerie van Justitie, namen plaats op de stoelen met kroontjes in de plenaire vergaderzaal en kwamen op adem in de Statenpassage.

'**HET VALT** me weer eens op hoe goed georganiseerd de SP is. Ik vind het een genoegen om erbij te zijn, tussen alle gedreven mensen die ergens in geloven en er helemaal voor willen gaan', laat Herman Vervaart uit Bergen op Zoom zich ontvallen. Herman, voormalig raadslid voor D66, vergezelt zijn partner Lisette van Dijk. Zij is sinds een jaar lid. Hij stemt zelf ook al geruime tijd op de SP, maar tot een lidmaatschap is het nog niet gekomen.

'Dat ligt niet aan de SP, maar aan mezelf. Ik weet niet of ik ooit nog ergens bij wil horen. Ik kan wel zeggen dat de SP op mijn stem mag blijven rekenen, al zou het wat mij betreft allemaal nog iets radicaler kunnen.'

'**Reken maar van yés!**'

Herman en Lisette sluiten zich, net als de andere gasten, na de ontvangst met koffie en cake aan bij een van de groepen voor een rondleiding. De groepen zijn te herkennen

aan een grote tomaat in de kleur van de bij de ingang uitgedeelde polsbandjes. Vrijwilligers, medewerkers en Tweede Kamerleden treden op als gids. Ook Magda Rijk en Ad Wennips, voorzitter en bestuurslid van de afdeling Schouwen-Duiveland, verrichten hand- en spandiensten. Het Zeeuwse duo kijkt vooruit naar de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar maart. Tot hun grote frustratie zal de SP er niet mee doen, ook al bezet de partij op dit moment twee raadszetels. 'Er zijn gewoon te weinig geschikte kandidaten. Natuurlijk balen wij daarvan, maar onze campagne zal er echt niet minder strijdlustig om zijn. We willen de komende tijd het fundament leggen voor de toekomst, zodat de SP er in 2022 wel weer bij kan zijn. Of dat gaat lukken? Reken maar van yes, het geluid van de SP zal heus niet verstommen.'

Dat de SP over een betrokken en strijdvast achterban beschikt, blijkt eens te meer tijdens de debatten in een van de commissiezalen. Ronald van Raak, alweer elf jaar lid van de Tweede Kamer, en Lisa de Leeuw, voorzitter van ROOD, jong in de SP, verzorgen een verhelderende inleiding over het kapitaal versus arbeid en de verstrekende gevolgen van flexwerk. Vervolgens ontspint zich een inhoudelijke discussie over de grote thema's in de politiek en de positie van de SP. Dat het kabinet-Rutte III zomaar, zonder enige onderbouwing en vermelding in het regeerakkoord, vijf

miljard euro weggeeft aan multinationals, wordt als ronduit verbijsterend ervaren en versterkt de gemeenschapszin onder de SP-aanhangers.

'Beetje netwerken'

Tussen de bedrijven door worden talloze selfies gemaakt. Vooral in de grote vergaderzaal, waar de SP voor deze speciale gelegenheid de macht naar zich toe heeft getrokken. Parlementariërs Nine Kooiman en Bart van Kent spelen hun rol als Kamervoorzitter en minister van Sociale Zaken met verve, terwijl menigeen weleens wil ervaren hoe het nou is om achter de interruptie-microfoon te staan, in het hart van de parlementaire democratie. Voor de gezelligheid kunnen de SP-leden terecht in de sfeervol aangeklede Statenpassage, waar de akoestische gitaarband De Règâhs muziek maakt en tijdens de lunch broodjes en fruit en later ter afsluiting drankjes en borrelhapjes worden geserveerd. Ed Islaratoeboen kijkt vergenoegd om zich heen. 'Het is heel inspirerend om onder gelijkgestemden te zijn en dan kan ik ook nog hier en daar een beetje netwerken.' De Helmondse gereedschapsmaker staat straks in maart op de derde plek van de kandidatenlijst. De kans dat hij in de gemeenteraad komt, is aanzienlijk. De SP zit in het college en behoort met zes leden tot de grootste raadsfracties. Ed heeft er zin in. 'Zo'n Nieuwe-Ledendag als vandaag, met al

die enthousiaste SP'ers, motiveert mij tot op het bot.' Hij belooft de kiezers in Helmond dat hij zich vooral zal inzetten voor beter openbaar vervoer.

Revolutie

Tilburger Carlo van Heesewijk, een goedgeluimde vrachtwagenchauffeur, liefhebber van ijshockey én actievoeren, maakt van zijn hart geen moordkuil. 'Voor mij gaat het er in de politiek vaak te braaf aan toe. Revolutie hoeft geen vies woord te zijn. Soms is het nodig om stevig door te pakken.' Als dat gebeurt, kun je hem er wel bij hebben. 'Ik had eerst een tabakszaak, maar ik kon niet opboksen tegen de macht van de grote bedrijven. Ik was een kleine middenstander die door het kapitaal is verdreven. Ik zit nu al twintig jaar op de weg en maak van alles mee. Ik vertel niks nieuws als ik zeg dat er veel mis is in de transportsector. Als er een actie plaatsvindt, ben ik van de partij en niemand die mij weg krijgt. Ik ga er gewoon voor liggen.'

Uiteraard wordt de SP-invasie in de gebouwen van de Tweede Kamer afgerond door partijleider Emile Roemer, die zichtbaar blij is met het bezoek van al die honderden partijgenoten aan zijn werkplek. 'Wij gaan samen bouwen aan een rechtvaardig land, aan een land waarin we kiezen voor elkaar.' Vrijwel iedereen neemt een leuke herinnering mee naar huis: een foto op de cover van de Tribune met zichzelf en Emile Roemer. Om in te lijsten. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

foto Paul van der Blom©

GIF IN ONS DRINKWATER

Jarenlang dumpte chemiebedrijf Chemours (voorheen Dupont) de giftige stof PFOA, en later GenX, in de rivier de Merwede. Wanpraktijken die volgens SP-Kamerlid Cem Lacin aantonen dat het systeem op de schop moet. 'In ons drinkwater zitten heel veel stoffen die er niet thuishoren.'

ALWEER MAANDEN GELEDEN werd de lozing van GenX door Chemours landelijk nieuws. Maar de commotie in Dordrecht – waar het bedrijf is gevestigd – is onverminderd groot. Op 4 november sprak SP-Tweede Kamerlid Cem Lacin honderden Dordtenaren tijdens het buurten met SP'ers: 'Vrijwel iedereen zei dat Chemours moet stoppen met het lozen van die chemische troep.'

› **Welke gevaarlijke stoffen zitten er eigenlijk nog meer in ons drinkwater?** 'Wij hebben geen goed beeld van de chemische stoffen die in ons milieu terechtkomen. Twee jaar geleden werd bijvoorbeeld bekend dat het bedrijf Chemelot het giftige pyrazool in de Maas loosde. Ook toen werd pas achteraf ingegrepen. En onlangs werd in het drinkwater van Vlaardingen de E.coli-bacterie aangetroffen. Drinkwaterbedrijven slaan al maanden alarm omdat waterzuivering steeds meer moeite kost. Uiteindelijk komt dat op het bordje van de consument, wanneer de waterprijzen worden verhoogd. Wij dreigen dus te worden opgescheept met een probleem dat de industrie heeft veroorzaakt.'

› **Chemours kon jarenlang ongehinderd GenX lozen. Wie heeft er zitten slapen?** 'Zowel nationaal als Europees zijn de regels

voor dit soort lozingen veel te soepel. Maar er is ook jarenlang bezuinigd op handhaving en toezicht, waardoor er veel minder inspecties plaatsvinden.'

› **Waarom moet het systeem op de schop?** 'Chemische stoffen worden nu getest door de producenten zelf en geregistreerd bij het Europese Chemie Agentschap in Finland. Vervolgens komen ze op de markt, zonder dat we de langetermijneffecten kennen. Er is bijvoorbeeld niemand die nu kan zeggen dat GenX *niet* kankerverwekkend is. Sterker nog: in de zogeheten *Madrid Statement*

waarschuwen honderden wetenschappers voor de gezondheidsgevolgen van GenX. Toch wordt de stof nog dagelijks geloosd. Morgen kunnen we te maken hebben met een nieuwe giftige stof in ons drinkwater. Het sluiten van Chemours of het verbieden van GenX zou dit niet in de weg staan. Daarom moeten we dit probleem bij de bron aanpakken.'

› **Waarom trekken we niet gewoon de vergunning voor die lozingen in?** 'Het is nu zo dat de provincie wel een vergunning aan Chemours *moet* afgeven. Anders handelt zij in strijd met Europese wetten. De SP wil dat stoffen pas op de markt komen als bewezen is dat ze op lange termijn geen negatieve gevolgen hebben voor de volksgezondheid en het milieu. Daar blijven wij op aandringen in de Tweede Kamer.'

› **Wat als de Europese Unie niet aan de regels wil tornen?** 'Sinds de SP in het Zuid-Hollandse provinciebestuur zit is de lozingsvergunning van Chemours al flink aangescherpt. Men verwacht bovendien dat de hoeveelheid geloosde GenX enorm zal afnemen doordat het bedrijf sinds de zomer met een nieuwe proefinstallatie werkt. Dit is ook het resultaat van acties. De SP wil dat Chemours helemaal geen GenX meer loost. Maar de provincie mag dit nu niet eisen en moet daarom de bevoegdheid krijgen om bij misstanden vergunningen in te trekken of aan te passen. Want als het op Europees niveau niet goed geregeld is, dan moeten we het lef hebben om zelf meer bevoegdheden op te eisen.'

tekst: Lesley Arp

Op 14 december gaat de SP in een discussiebijeenkomst dieper in op de toenemende druk van de industrie op ons milieu. Naast SP-leider Emile Roemer komen de directeur van het overkoepelend drinkwaterbedrijf Vewin en toxicologen aan het woord.

Locatie:
Energiehuis, Noordendijk 148 Dordrecht.
Aanvang: 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur

foto Alex Groen©

'IRAN HOUDT ZICH AAN DE AFSPRAKEN'

Met de Commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer heeft SP-Kamerlid Sadet Karabulut een bezoek gebracht aan Iran: 'Isolement maakt mensen die conflict willen sterker.'

Karabulut: 'Ik heb getwijfeld, want ik wilde absoluut niet met een hoofddoek rondlopen. Maar in Iran is dat geen optie. Toen moest ik de afweging maken: ga je dan niet of wil je toch spreken met de mensen daar, met de vrouwen die onder zo'n regime leven. Ik ben toch gegaan. Ik probeerde nog zonder hoofddoek uit het vliegtuig te stappen, maar werd na vijftien meter tegengehouden. Ik heb ook nog wel een paar keer stout gedaan. Op een fotomoment na een discussie in het Iraanse parlement, over onder andere vrouwenrechten, deed ik het ding bijvoorbeeld snel af. Maar dan zag je alle fotografen de camera's afwenden en stond ik er gewoon niet op.'

De nucleaire deal werkt

'Mensenrechten in Iran is een onderwerp dat de SP belangrijk vindt, maar ook de nucleaire deal die wordt opgeblazen door president Trump is belangrijk. Want die deal werkt gewoon. De IAEA – de organisatie die namens ons allemaal controleert of landen zich houden aan afspraken om te voorkomen dat nucleaire techniek wordt gebruikt om kernwapens te ontwikkelen – heeft sinds de deal negen keer gecontroleerd en alle negen keer blijkt Iran zich in alle opzichten aan de afspraken te houden. De deal was dat, als Iran zich aan de afspraken zou houden, er verlichting van de sancties zou komen. Nu staat de VS weer op het punt die sancties in te voeren. Je gaat ook naar Iran om te spreken over hoe dit ervaren wordt vanuit Iraans perspectief. Wat je ziet is dat de mensen daar – op straat, maar ook de conservatieve regering – graag uit het isolement willen.'

'Hoe harder je knijpt hoe groter mijn hoofd wordt.' Ook onder de vorige president van Iran, Ahmadinejad, waren sancties koren op de molen van de haviken.

Eenzijdig

'Wat ook een voor mij belangrijke les was van het bezoek: er is veel meer dan het enge, gesloten Iran van de onderdrukende ayatollahs. Het is een land met een rijke cultuur en geschiedenis en een goed opgeleide, jonge bevolking die ondanks de belachelijke regels waaronder ze moet leven, toch verandering afdwingt. Er is van alles mis met mensenrechten, en met de rol die het land speelt in de regio. Maar het is niet sterk om eenzijdig naar Iran te wijzen. Zij zeggen: wij mogen niet in Syrië actief zijn? Waarom Rusland wel? Waarom de VS wel? En waarom geen gelijke kritiek op Saudi-Arabië, dat jihadisten steunt in de regio en vreselijk tekeergaat in Jemen?'

Niet effectief

'We moeten dus ook naar de rol van de NAVO kijken. Ik heb onze minister gevraagd over de *war on terror*: wilt u vasthouden aan deze strategie? In de regio zijn sinds het

begin van die strategie miljoenen mensen gedood, we zien een meer dan verdrievoudiging van islamitische terreurstrijders, meer aanslagen in het westen, en miljoenen mensen op de vlucht. Dit is geen effectieve strategie.'

Isolement

'Het probleem van eenzijdig naar Iran wijzen – en voor de duidelijkheid: ik vind dat we óók naar Iran moeten wijzen – is dat het de mensen in dat land die conflict willen, sterker maakt. Juist de progressieve krachten vanuit de bevolking hebben het nodig dat het land uit het isolement komt. En dat heb ik niet alleen met de mensen besproken die in het officiële programma zaten; ik heb voor zover mogelijk ook buiten het programma om met mensen gesproken.'

tekst Diederik Olders
cartoon Dave Granlund©

EEN TOT OP HET BOT VERDEELD LAND

In 1993 reisden Jan Marijnissen en Geert van Amstel voor het eerst in opdracht van het partijbestuur naar de VS. Het neoliberalisme had in de jaren tachtig onder Reagan vaste voet aan de grond gekregen. Nu, bijna een kwart eeuw later, zijn ze opnieuw afgereisd naar het machtigste land op aarde. Wat troffen zij aan, en wat valt er door ons van te leren?

WAREN VROEGER AMERIKANEN primair Amerikaan, nu is men primair Republikein of Democraat, voor Trump of tegen Trump, voor of tegen Clinton. Het is het resultaat van decennialange neoliberale politiek: vergrote inkomens- en vermogensverschillen; een door de bezuinigingen compleet verwaarloosde publieke sector, inclusief de infrastructuur; deregulering van de bankensector; liberalisering van de arbeidswetgeving; onverantwoorde globalisering waardoor er veel werk is verdwenen; en de promotie van *blaming the victim* en de introductie van een cultuur van ieder voor zich. Het wantrouwen van de mensen jegens

'de macht', en vooral 'Washington', is de afgelopen jaren verder gegroeid. Velen zien de overwinning van Trump als 'de laatste waarschuwing' aan de politiek en alles wat ermee verwant is.

Donald Trump en Bernie Sanders vormen in zekere zin de twee zijden van een en dezelfde medaille; een linker- en een rechterzijde die – in de ogen van de kiezers – beide een alternatief vormen voor de geperverteerde politieke en economische elite waar het volk helemaal klaar mee is. De redenen daarvoor zijn de enorme ongelijkheid (de 99% versus de 1%); de machteloosheid

van de politiek het goede voor het land te doen; de arrogantie van de heersende elite die geen interesse toont in de noden van gewone mensen; de offerande van werkgelegenheid op het hakblok van de globalisering; de lage lonen en de armoede die om zich heen grijpt; het uitblijven van een fatsoenlijke ziektekostenverzekering die voor iedereen beschikbaar is; de exorbitante kapitalen die moeten worden neergeteld om te mogen gaan studeren; de gekochte invloed van het grootbedrijf en de banken op Capitol Hill (Clinton gaf \$1,4 miljard uit aan de campagne, Trump \$1,0 miljard).

Een goede indicatie voor de uitzichtloosheid van het bestaan is het gebruik van harddrugs. Het aantal doden als gevolg van een overdosis (van vooral heroïne) is gestegen van 10.000 in 1985 naar 60.000 in 2015.

De wanhoop onder velen is zo groot geworden dat er inmiddels een '*Deaths of Despair*'-rate bestaat (gemeten onder blanke mensen van middelbare leeftijd). In

Lunch op straat in Washington.

de VS is die gestegen van 30 per 100.000 inwoners in 1990 naar meer dan 75 in 2012. In Duitsland heeft de curve in diezelfde periode precies de omgekeerde weg afgelegd, en in Canada en Australië is die over dezelfde periode ongeveer gelijk gebleven, rond de 30.

Het algehele wantrouwen is groeiende. Twee-derde van de Amerikanen gelooft de berichtgeving in de eigen media niet meer. Een andere indicatie voor het wijdverbreide wantrouwen: de algemeen heersende hebzucht, die het vertrouwen van mensen in bijvoorbeeld de banken, de bedrijven, maar ook in de advocatuur en de politiek heeft uitgehold.

Zo de *American Dream* al ooit heeft bestaan, is die nu luidruchtig en gewelddadig verstoord door de realiteit van alledag. Geloofde in 1980 nog de helft van de Amerikanen dat hun kinderen het beter zouden krijgen dan zij, dat aantal is nu teruggelopen tot slechts 20 procent.

Het succes van Donald Trump

In weerwil van de algemene opvatting dat Donald Trump eigenlijk gewoon een dwaas is, moeten we vaststellen dat hij blijkbaar toch een snaar heeft geraakt bij veel Amerikanen. Met zijn agitatie tegen de politieke elite, ook binnen zijn eigen Republikeinse Partij, en tegen de hypocrisie van de mensen die de gevestigde belangen vertegenwoordigen, heeft hij veel mensen voor zich gewonnen. Ook een jaar na zijn verkiezing steunen zijn kiezers hem in overgrote meerderheid nog steeds. Ze zeggen: 'Geef 'm een kans, hij zit er pas één jaar en heeft nog drie jaar te gaan.'

Maar wie zijn die stemmers op Trump? Op de eerste plaats de traditionele Republikeinen. Zij hebben massaal op 'm gestemd. Daarnaast een hoop mensen die eerder niet stemden, maar in Trump iemand zagen die de politiek ook van hen maakte. En ten slotte voormalige stemmers op Obama die teleurgesteld zijn over de resultaten van zijn achtjarig presidentschap. Hoe eufo-

foto Geert van Amstel

Bill Fletcher (vakbondsman) en Jan Marijnissen.

> **Wat in de VS gebeurt**, wordt in grote trekken binnen tien jaar ook in ons land werkelijkheid. Daarom maakten we in 1993 studie van de staat van het land op punten als lonen en winsten; arbeidswetten en –omstandigheden; onderwijs en zorg; huisvesting en integratie. Het bezoek werd een van de inspiratiebronnen voor het in 1996 verschenen boek *Tegenstemmen, een rood antwoord op Paars*.

Er volgden nog drie reizen naar de VS: een in 1997, een in 2002, en een in oktober 2017, bijna een kwart eeuw na het eerste bezoek. Tijdens deze laatste reis stonden drie vragen centraal.

1. Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen – sprekende over politiek en economie – tussen de jaren negentig en nu?
2. Hoe kon Donald Trump de nieuwe bewoner van het Witte Huis worden?
3. Wat verklaart het succes van Bernie Sanders?

Ter voorbereiding hebben we in Nederland met veel journalisten, columnisten en correspondenten de politieke situatie in de VS geanalyseerd. In de VS hebben we met tientallen mensen gesproken, vanuit verschillende belangen en gezichtspunten.

risch velen ook waren na de verkiezing van de eerste zwarte president, zijn eruditie, zijn eloquentie en zijn charme, de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de resultaten inderdaad mager zijn. Niet in de laatste plaats door de systematische tegenwerking van de Republikeinen in het Congres. Maar ook de relatieve machteloosheid van de president tegenover de banken en het grootbedrijf maakt een succesvol presidentschap uiterst moeilijk. Al met al is ook Obama er, in de ogen van veel mensen, niet in geslaagd echte verandering (*Change!*) en echte verbetering van het leven van gewone mensen (*Hope!*) tot stand te brengen.

Verder wordt algemeen in de VS het succes van Trump vooral ook gezien als het bewijs

van de zwakte van zijn tegenstander van de Democratische Partij, Hillary Clinton. Zij werd vooral beschouwd als onderdeel van de elite met veel vrienden op Wall Street. (Waar ze, zoals bekend, toespraken hield tegen betaling van exorbitante bedragen, die aanvankelijk geheim werden gehouden.) De traditionele aanhang van de Democratische Partij moet toch gezocht worden in de werkende klasse en de mensen die zich rekenen tot een minderheid en zich niet gehoord voelen. Met name onder de eerste groep hebben de Democraten veel krediet verspeeld, zeker in het midden en zuiden van de VS. Dit alles ondanks het feit dat veel mensen op Clinton hebben gestemd onder het motto '*Clinton is bad, Trump is worse*'.

Blijf de machthebbers – in de politiek, economie en publieke sector – ter verantwoording roepen: overal, altijd

Niet onvermeld mag blijven dat Clinton onder een kiessysteem van representatieve vertegenwoordiging, zoals we dat in ons land kennen, had gewonnen. De gang van zaken in het Verenigd Koninkrijk en de VS bij verkiezingen toont steeds weer aan dat het districtenstelsel (*the winner takes all*) een inferieur systeem is dat vaak geen recht doet aan de wil van de meerderheid van het land. Kleine partijen maken geen schijn van kans en de partijen die aan de macht zijn kunnen eens in de zoveel tijd de districtsindeling aanpassen (in hun voordeel natuurlijk). Daarom is Bernie Sanders ook zo uniek. Hij schopte het, als enige in veertig jaar, als 'onafhankelijke' tot eerst lid van het Huis van Afgevaardigden en later lid van de Senaat.

Het succes van Bernie Sanders

Uit een in maart 2017 gehouden onderzoek bleek dat Bernie Sanders veruit de populairste politicus is in de VS. Hij krijgt de goedkeuring van 61 procent van de ondervraagden. Een van de overwegingen van de mensen die Sanders steunen is dat hij zijn boodschap altijd trouw is gebleven. In essentie vertelt hij nu op zijn talrijke massabijeenkomsten wat hij ook al propageerde als burgemeester van Burlington (Vermont), 36 jaar geleden. Dat wekt vertrouwen. Ook het feit dat hij nooit in verband is gebracht met het grote geld van banken en bedrijven draagt daaraan bij.

Natuurlijk, ook zijn programma is voor veel mensen een reëel alternatief geworden. Enkele belangrijke punten daaruit. Gratis onderwijs. Het recht om lid te zijn van een vakbond, nu vaak verboden. Minimumloon op \$15 (14 euro) per uur. Stemrecht voor iedereen. Respect voor de belangen van de oorspronkelijke bewoners. Nuts-banken en de post weer in handen van de overheid. Meer aandacht voor leefmilieu en klimaat. Gezondheidszorg voor iedereen beschikbaar (*single payer system*). Een eerlijk rechtssysteem met gelijke toegang voor iedereen. Geen financiering van verkiezingscampagnes door bedrijven

en banken. Een belasting op speculatieve transacties.

Toch blijft het opmerkelijk: de man is in de zeventig, komt met een links, socialistisch verhaal in het land waar het woord 'socialisme' algemeen beschouwd wordt als een scheldwoord, en trekt bij zijn toespraken massa's mensen, onder hen ook heel veel jongeren. Daarnaast gevraagd, is het antwoord meestal: 'Voor veel jongeren is socialisme iets nieuws. Ze zijn van na 1989. Ze hebben het verrotte kapitalisme geërfd en kennen de uitwassen ervan. Ze willen iets anders, iets nieuws... En velen hebben dat gevonden bij 'het socialisme', en het gezicht en de vertolker daarvan.' Let wel: Sanders behaalde bij de voorverkiezingen in de categorie van 18 tot en met 35 jaar in z'n eentje meer stemmen dan Clinton en Trump samen.

Belangrijke vraag is: hoe zal het nu verder gaan met al die mensen die Sanders achter zich verenigd heeft. Zal hij, in tegenstelling tot Obama, wel gaan bouwen aan organisatie? Hij heeft beloofd van wel. Het moet een construct worden dat (noodgedwongen, om electoraal iets te kunnen betekenen) deels binnen de Democratische Partij gaat opereren en deels daarbuiten. Resultaat is wel dat er binnen de Democratische Partij twee stromingen bestaan. Grofweg: het Clinton-kamp en het Sanders-kamp.

Een van de belangrijke verschillen tussen de twee stromingen is de zogenaamde 'identiteitspolitiek', die in bepaalde kringen erg in zwang is. Clinton drijft daarop, Sanders houdt zoveel mogelijk afstand. Het gaat om de politieke opvatting die zegt dat afkomst, geslacht, kleur en seksuele voorkeur (kortom, wie je bent) belangrijker is dan de hoofdtegenstelling tussen arbeid en kapitaal.

Onderwerpen als oorlog, economie, klasse, algemeen belang en de publieke sector dreigen steeds verder ondergesneeuwd te raken. Hiermee worden de demagogen op rechts in de kaart gespeeld. Zoals een van de door ons geïnterviewden het zegt: 'Identiteitspolitiek is een kwestie van uiten, niet

van overtuigen. Gezonde politiek hoort niet te gaan over de verschillen tussen de culturele en etnische identiteiten, maar over wat we gemeenschappelijk hebben en hoe we ieders belang kunnen dienen.' Veel van de mensen die wij spraken denken dat de, volgens bepaalde linkse kringen, politiek correcte identiteitspolitiek links als geheel de das heeft omgedaan, met het uiteindelijke verlies van Clinton als het ultieme bewijs. Natuurlijk moet er oog zijn voor de specifieke belangen van minderheden, we zijn immers voor gelijkwaardigheid en solidariteit, maar links moet zich niet laten verdelen, of, beter gezegd, moet zichzelf niet verdelen. Links moet, en met name socialisten moeten, zich vooral concentreren op de hoofdzaak... De verdorven uitwerking van het neoliberale gedachtegoed, het kapitalisme en de arrogantie van het elite establishment, thuis en elders, zo is de opvatting.

DSA, *Democratic Socialists of America*, was tot voor kort een kleine, marginale partij. Daar is de laatste jaren verandering in gekomen. In vrij korte tijd zijn ze gegroeid van tienduizend naar dertigduizend leden. Natuurlijk niet veel voor een land met 320 miljoen inwoners. Maar hun levensvatbaarheid staat nu wel vast. De nieuwe leden komen allemaal uit de sociale beweging die zich rond de Sanders-campagne van vorig jaar heeft verzameld. De woordvoerders van DSA die wij spraken hangen allemaal de stelling aan: wie de arbeiders verliest, verliest alles. Wie dat als eerste begrijpt kan links redden en voorkomen dat de toekomst aan rechts is. Links zal één zijn met de werkende klasse of niet zijn.

Hun motto: '*Link the issues.*' Politiseer! Vertel het hele verhaal, leg de verbanden bloot. Blijf vragen stellen: wie verliest, wie wint? Reken! Heb de cijfers in je hoofd. Blijf 'de macht' ter discussie stellen. Blijf de machthebbers – in de politiek, economie en publieke sector – ter verantwoording roepen, overal, altijd. Informeer en kritiseer; begeester en mobiliseer.

Als het inderdaad nog steeds zo is dat bijna altijd de VS ons voorland blijkt te zijn, dan moet links goed nadenken over wat in een verder gepolariseerd, geprivatiseerd, geliberaliseerd Nederland haar rol moet zijn. Voor de SP geldt: wij zijn antikapitalistisch en voor het socialisme; wij wijzen de neoliberale politiek af en zijn voor menselijk en sociaal; wij zijn niet elitair, wij behoren niet tot het establishment; wij zijn onder de mensen en strijden samen met hen voor een betere toekomst. De SP heeft het inzicht en het uitzicht, en heeft eigenlijk alles in zich om de geëngageerde, strijdbare en wijze, politieke vluchtheuvel te zijn waarnaar verstandige, sociaal voelende mensen op zoek (zullen) gaan. •

tekst en foto's Jan Marijnissen

foto Geert van Amstel

Matthew Duss, team Sanders

**Chris Maisano,
Democratic Socialists of America, DSA.**

**Neal Meyer, Magazine Jacobin,
reason in revolt.**

**Pat Fry,
Committees of Correspondence.**

**Albert Scharenburg,
Rosa Luxemburg Stiftung.**

Trump Tower, New York.

foto: Jonathan Miske / flickr cc

> BELASTINGPARADIJS? MAG JE NIET ZEGGEN!

De Paradise Papers hebben de onzalige rol van Nederland in de internationale belastingontwijking blootgelegd. Uit de hele wereld klinkt felle kritiek op de manier waarop ons land zich door multinationals en superrijken laat gebruiken.

Vorig jaar waren er de 'Panama Papers', de nu gelekte documenten die wereldwijde belastingontwijking blootleggen hebben de naam 'Paradise Papers' meegekregen. En ditmaal valt de uiterst bedenkelijke rol van Nederland op. Daarbij fungeert ons land met name als een soort tussenstop voor kapitaal dat multinationals als de Amerikaanse sportkledingfabrikant Nike voor de fiscus verbergen. Met behulp van allerlei constructies via dochterondernemingen wordt er zowel in de VS als Nederland geen of nauwelijks vennootschapsbelasting op royalties betaald. Dat alles wordt mogelijk gemaakt door een geheimzinnige deal van de Nederlandse fiscus met Nike. Zo'n beetje de hele wereld hekelts ons land nu als belastingparadijs. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten vond het tijd dat ons land eindelijk dan ook maar eens erkend moest worden als belastingparadijs en diende samen met GroenLinks een motie daartoe in. Maar een Kamermeerderheid stemde tegen. En dus is Nederland officieel geen belastingparadijs. Is het natuurlijk wel, maar je mag het niet zeggen in Den Haag.

Strafheffing

De Duitse politicus Fabio de Masi zegt het wel gewoon: 'Ik noem Nederland een belastingparadijs.' De Masi is namens Die

Linke woordvoerder Financiën in de Bondsdag en zat tot de parlementsverkiezingen in september als fiscaal specialist in het Europe Parlement – bepaald geen groentje op dit gebied dus. Al eerder noemde hij de rol van Nederland in de internationale belastingontwijking 'problematisch' (zie de Tribune van mei 2016). Nu de Paradise Papers op tafel liggen, is hij nog scherper. 'Nederland heeft een schadelijk belastingregime en is bovenal een zogenaamde *conduit country*: een land van waaruit winsten zonder belasting naar landen buiten de EU kunnen afvloeien. Dat kan omdat Nederland belastingverdragen met veel internationale belastingparadijzen heeft.' Zulke verdragen tussen landen zijn eigenlijk bedoeld om dubbele belastingheffing te voorkomen, maar worden in de praktijk door multinationals maar al te vaak misbruikt om helemaal geen belasting te hoeven betalen.

Verdiend Nederland onderhand niet eens een flinke trap onder z'n kont, bijvoorbeeld in de vorm van EU-sancties? 'Het zou verkeerd zijn om alleen naar Nederland te wijzen. Duitsland is bijvoorbeeld een paradijs voor het witwassen van geld. Dus de grote EU-lidstaten moeten eerst naar zichzelf kijken, voordat ze kleinere landen de maat gaan nemen. Niettemin denk ik dat er bronbelasting of strafheffing nodig is op geldstromen als rente en royalties in landen als Nederland, als daar niet voldoende belasting geheven wordt.' Naar schatting loopt Nederland 10 miljard mis door belastingontwijking en -ontduiking. Elk jaar. Wat je met dat geld toch allemaal zou kunnen doen in ons land...

> PETITIE TEGEN KORTEN WAJONG: TEKENEN KAN NOG

In de vorige Tribune vroegen wij aandacht voor de actie van Rayeed Nasibdar tegen het korten van de Wajong-uitkering; een asociale erfenis van het vorige kabinet. De duizenden handtekeningen die SP'er en ervaringsdeskundige Nasibdar heeft opgehaald zal hij op 19 december aanbieden in de Tweede Kamer: een maand later dan aanvankelijk gepland. Goed nieuws voor Tribunelezers, want wie zijn petitie nog niet heeft getekend kan dit – uiterlijk tot 15 december – alsnog doen!

De petitie: sp.nl/ZUY

MET HUURPRIJSBESCHERMING en sociale huurwoningen bijbouwen wil SP-Kamerlid Sandra Beckerman mensen met middeninkomens helpen die niet kunnen kopen: 'Ze kunnen nu geen kant op.'

sp.nl/ZUb

DE BEHANDELCENTRA voor slachtoffers van seksueel geweld zijn verzekerd van financiering voor het komende jaar. Dat zegde de minister toe na aandringen van SP-Kamerlid Michiel van Nispen.

sp.nl/ZUE

DE SP STEUNT de oproep van studenten en wethouders aan het nieuwe kabinet om hardere **maatregelen tegen huisjesmelkers** te nemen. SP-Kamerlid Sandra Beckerman: 'Uitbuiten is een economisch delict; boetes dus.'

sp.nl/ZUa

HET OPSLAAN van reisgegevens van alle automobilisten op de Nederlandse wegen, en deze gegevens doorgeven aan derden en aan het buitenland. SP-senator Anneke Wezel verzet zich tegen een wetsvoorstel hierover: 'Dat gaat veel te ver.'

sp.nl/ZUR

foto Maurits Gemmink

> 'STOP UITBREIDING LELYSTAD AIRPORT'

Zaterdag 11 november was de SP goed vertegenwoordigd tijdens de actie op luchthaven Lelystad tegen de uitbreiding van dit vliegveld en de geplande laagvlieg-routes. Verschillende SP-afdelingen uit Gelderland, Overijssel en Friesland waren aanwezig om met honderden actievoerders een vuist te maken tegen deze plannen. Ook SP-Tweede Kamerlid Cem Lacin was erbij: 'De uitbreiding van luchthaven Lelystad staat gepland op 1 april 2019. Die uitbreiding gaat gepaard met geluids- en andere overlast voor ruim 700.000 mensen. En het zorgt ook voor extra belasting van milieu en natuur. Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat houdt wanhopig vast aan de uitbreiding op 1 april 2019, terwijl actiegroepen bijna 100.000 handtekeningen hebben opgehaald.' Actiegroep HoogOverijssel toonde

aan dat de Milieu Effectrapportage (MER) barst van de fouten – grote fouten. Cem Lacin riep het ministerie op om te stoppen met dit prestigeproject en gehoor te geven aan de eisen van actiegroepen en omwonenden.

Voor mens, milieu en natuur

De SP vindt dat de plannen voor uitbreiding van tafel moeten. Het proces rondom luchthaven Lelystad moet opnieuw, stelt Lacin: 'Een nieuwe MER, herindeling van het luchtruim en een nieuw luchthavenbesluit moeten duidelijk maken wat de gevolgen van uitbreiding zijn. Voor mens, milieu en natuur. Wij stellen mens, milieu en natuur boven de macht en hebzucht van Schiphol, de eigenaar van luchthaven Lelystad. De strijd gaat door, binnen en buiten de Tweede Kamer!'

> KOOIMAN: PAK 'BIG FARMA' AAN

Medicijnen moeten tegen normale prijzen beschikbaar zijn. SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman heeft daarom samen met GroenLinks en PvdA een plan gemaakt om de macht van de farmaceutische industrie ('Big farma') te doorbreken. Het plan met de titel *Big farma: niet gezond!* doet allerlei goede voorstellen om een einde te maken aan de onderhandelingen die worden gevoerd over de ruggen van patiënten, aan de enorme winsten voor farmaceuten en aan schimmige onderlinge afspraken. Kooiman: 'De prijzen van geneesmiddelen zijn torenhoog, waardoor de toegankelijk-

heid van medicijnen onder druk staat. Tegelijkertijd maakt de industrie belachelijk hoge winsten op medicijnen die ook met publiek geld zijn ontwikkeld.' Door de voorgestelde maatregelen kunnen patiënten rekenen op de medicijnen die ze nodig hebben, krijgen de fabrikanten een eerlijke prijs voor hun producten en wordt de ontwikkeling van nieuwe medicijnen gestimuleerd.

 [Het plan is hier te vinden: sp.nl/ZUL](http://sp.nl/ZUL)

> SUCCES: GELD VOOR OUDERENZORG MOET NAAR OUDERENZORG

Het extra geld voor ouderenzorg moet naar ouderenzorg, niet naar bureaucratie, megalomane gebouwen of exorbitante salarissen. De Tweede Kamer steunde begin november dit voorstel van SP-leider Emile Roemer. 'Na een jarenlange strijd van zorgverleners, gesteund door onder andere Carin Gaemers, Hugo Borst en de SP, wordt er nu eindelijk geïnvesteerd in de ouderenzorg. Dat is heel goed nieuws. Maar dat geld mag nu niet verdwijnen in de zakken van bestuurders of onnodige bureaucratie. Geld voor zorg moet naar zorg', aldus Roemer.

Afgelopen jaren verloren 77.000 mensen in de ouderenzorg hun baan. Roemer: 'De werkdruk in de ouderenzorg is enorm. Zorgverleners hebben op dit moment simpelweg te weinig collega's om goede zorg te geven. Het geld dat nu beschikbaar is moet dus snel gebruikt worden om zorgmedewerkers aan te nemen. Zodat zorgverleners goed hun werk kunnen doen en onze ouderen de liefdevolle zorg krijgen die ze nodig hebben.'

foto Rene den Engelsman

TOCH NOG SUCCES tegen **woekerwinsten bij doorverkoop** van concert- en sportkaartjes. Op voorstel van SP-Kamerlid Peter Kwint gaat het kabinet secundaire verkoop aan banden leggen.

 sp.nl/ZUD

SP-KAMERLID Sadet Karabulut wil een einde aan de **ontgroeningsrituelen** bij defensie: 'Welke concrete maatregelen treft de staatssecretaris om veiligheid en privacy van het defensiepersoneel te waarborgen?'

 sp.nl/ZUZ

HOE DE OUDE HOEVENBRAAK DRIE KEER DE SLOOPKOGEL TEGENHIELD

Een charmante twee-onder-een-kapwoning met ruime tuin, voor maar 350 euro per maand. Waar vind je zo iets nog? In de Oude Hoevenbraak in Schijndel, waar bewoners de sloop van hun wijk maar liefst drie keer tegenhielden. Alle keren hadden zij Tonnie Wouters, medeoprichter van de Schijndelse SP, aan hun zijde.

DE NAAM WOUTERS IS in Schijndel onlosmakelijk verbonden met de SP. Tonnie en haar in 2010 overleden man Ger Wouters waren in de jaren zeventig de pioniers van de Schijndelse afdeling. De SP-afdeling staat in het Brabantse plaatsje bekend om haar activisme – ‘Vorm altijd een actiecomité’, luidt het devies van Tonnie – en spraakmakende stunts in de gemeenteraad. ‘Toen Ger raadslid was en het stadsbestuur een café dat populair was bij de jeugd wilde sluiten, heeft hij aan een toenmalig CDA-wethouder een housebroek overhandigd’, blikt Tonnie terug op die eerste jaren van de SP in de Schijndelse raad. ‘En terwijl andere raadsleden op kosten van de gemeenschap uit eten gingen, liet Ger zich thuis door de lokale pers fotograferen achter een bord friet.’ Ludieke gebaren die op de lachspieren werkten van bewoners, maar gemopper veroorzaakten bij tegenstanders van de partij.

Al in die eerste jaren dat het echtpaar Wouters in Schijndel aan de weg timmerde was het recht op een fatsoenlijke woning het speerpunt van de afdeling. Hierdoor waren de Schijndelse socialisten vaak in de buurt de Oude Hoevenbraak te vinden, waar het onderhoud van de huizen sterk te wensen overliet. ‘En dan leer je dat er ook een gevaarlijke weg door de wijk loopt en voer je actie voor stoplichten’, vertelt Tonnie. Voor Jo en Riek van Stiphout, die we toevallig tegen het lijf lopen tijdens een wandeling door de wijk, was dit de reden om lid te worden. ‘Ruim veertig jaar geleden verongelukte een meisje op dat kruispunt’, wijst Jo. ‘We hebben toen de straat afgezet en geprotesteerd.’

‘Stop de sloper’

Volgens Tonnie is de Oude Hoevenbraak een echte arbeiderswijk. De twee-onder-een-kapwoningen met ruime tuin die je in de buurt aantreft zijn typerend voor de periode van de wederopbouw. Dat de woningen vandaag de dag nog even ruim zijn en de huren nog altijd laag, is een wapenfeit waar de bewoners tientallen jaren strijd voor hebben geleverd. De eerste keer, in de jaren tachtig, was het de gemeente die de woningen wilde slopen. Met een grote groep bewoners trok de SP naar het stadhuis. Tonnie herinnert zich de leus van die actie nog: ‘Stop de sloper, opknappen is goedkoper.’

In de jaren negentig werden de woningen in de Oude Hoevenbraak, toen nog eigendom van de gemeente, verkocht aan woningbouwvereniging Huis en Erf. Ger Wouters, in die periode net aangetreden als de eerste SP-wethouder van Schijndel, wist deze verkoop te koppelen aan een groot aantal

voorwaarden. Er zou onderhoud komen, de mogelijkheden voor huurverhoging werden sterk ingeperkt en - misschien wel het belangrijkste - de woningen moesten twintig jaar blijven staan.

Appeltaart voor de overwinnaars

Die afspraak weerhield Huis en Erf er niet van om in 2008 aan het Schijndelse college te vragen of de woningen toch niet eerder tegen de vlakte mochten. 'Wij weer in actie natuurlijk', vertelt Tonnie. 'De mensen georganiseerd, samen naar de commissievergadering...' Gewapend met de verkoopovereenkomst die Ger eerder had gesloten, waarin uitdrukkelijk stond dat van sloop tot 2020 geen sprake mocht zijn. Tonnie: 'Alle andere partijen in de raad waren voor sloop, al was het maar om de SP dwars te zitten. We waren toen immers heel groot in Schijndel. Maar wonder boven wonder zei de directeur van Huis en Erf opeens tijdens de commissievergadering: we zien ervan af, we gaan niet meer slopen. De bewoners vielen bijna van hun stoel. Wat krijgen we nou, dachten ze.' En zo miste de sloopkogel voor de tweede keer de Oude Hoevenbraak. Om het succes te vieren ging de SP langs de deuren met appeltaartjes.

Levende geschiedenis

Voor de derde overwinning spoelen we door naar het meer recente verleden – 2016 om precies te zijn. Bewoners van de Oude Hoevenbraak hebben zich verenigd in het comité Levende Geschiedenis. Een naam die verwijst naar de wens om de buurt de status van beschermd dorpsgezicht te geven. Het type wederopbouw woning dat kenmerkend is voor de Oude Hoevenbraak is namelijk nergens anders in zo'n grote hoeveelheid gebouwd. Bovendien hebben de huizen aan de buitenkant de tand des tijds goed doorstaan. De Oude Hoevenbraak is hiermee een bijzonder overblijfsel van de naoorlogse pe-

Tonnie met het echtpaar Van Stiphout, leden van het eerste uur uit de Oude Hoevenbraak.

riode, vinden niet alleen de bewoners en de SP maar ook het Brabants Monumentenhuis.

In 2016 klopte het comité Levende Geschiedenis bij Huis en Erf aan voor dubbel glas. Toen bleek dat er voor de derde keer sprake was van sloopplannen. De bewoners lieten ook dit keer niet over zich heen lopen. Op bijna elke woning verscheen een poster op het raam met de tekst *Slopen? Bezopen!* Doordat meerdere SP'ers lid zijn van de woningbouwvereniging, ontdekte men in de jaarstukken dat er miljoenen waren gereserveerd voor de Oude Hoevenbraak. 'We hebben dit bekendgemaakt onder bewoners en de interim-directeur van Huis en Erf voor het blok gezet', vertelt Tonnie. Het bleek een strategische zet, want Huis en Erf stemde in met renovatie, zodat de woningen nog 25 jaar kunnen blijven staan. Weer vierde de SP het succes door de bewoners in het zonnetje te zetten; dit keer door tomatenplantjes uit te delen. De plantjes zijn inmiddels verwelkt, maar wel na kilo's tomaten te hebben voortgebracht. Onlangs waren de Schijn-

delse SP'ers weer in de Oude Hoevenbraak te vinden. Om de bewoners te informeren over de lopende actie voor een beschermd dorpsgezicht, maar ook om hen te vragen de partij te steunen die al tientallen jaren aan hun kant staat. Het resultaat: dertien nieuwe leden.

Het merk Meierijstad

De drie overwinningen van de Oude Hoevenbraak laten zien dat de beproefde actiemethodes van de Schijndelse SP niets aan relevantie hebben ingeboet. Het is dan ook een vreemde gewaarwording dat de SP Schijndel, na ruim vier decennia vol activisme, op papier niet meer bestaat. Het is het gevolg van de gemeentelijke fusie tussen Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode die dit jaar plaatsvond. Zowel Tonnie als het echtpaar Van Stiphout – die andere leden van het eerste uur – trekken een vies gezicht als de naam Meierijstad valt. De fusiegemeente wil namelijk forse bedragen uitgeven om 'het merk Meierijstad' op de kaart te zetten. De nieuwe SP-afdeling Meierijstad steekt haar onvrede hierover niet onder stoelen of banken. 'De Mars, Jumbo en Sligro horen voor veel mensen gewoon bij Veghel, PaasPop en Campingsport Wit bij Schijndel en de Rooise boerderij, zoals de naam al zegt, bij Rooi. Daar is helemaal niks mee', stelde SP-raadslid Ruud Merks onlangs. Die recht-voor-zijn-raapmentaliteit komt ook vaak terug wanneer Tonnie over haar man Ger Wouters spreekt, die nog altijd gemist wordt in de afdeling. 'Hij was altijd bezig met behoud van het goede voor Schijndel.' Dat die jarenlange inzet haar vruchten heeft afgeworpen, weten de bewoners van de Oude Hoevenbraak als geen ander. ●

tekst Lesley Arp • foto's Maurits Gemmink

Tomatenplantjes voor de buurt na de derde overwinning.

> UIT DE GROND VAN HET GROENE HART

Niet alleen in het hoge noorden strijden SP'ers tegen gaswinning. Op 28 oktober maakten SP-afdelingen en Tweede Kamerlid Sandra Beckerman een bustour door het Groene Hart om bewoners van Woerden, Gouda en Bodegraven bekend te maken met de plannen van Vermillion Energy. Dit bedrijf ruikt kansen voor gaswinning in het veenweidegebied, maar ook onder de woonwijk Molenvliet in Woerden. Beckerman: 'De grote problemen met aardbevingen en schade in Groningen hebben pijnlijk duidelijk laten zien dat we moeten stoppen met gaswinning. Het probleem verplaatsen naar het Groene Hart werkt niet. We moeten nu over op veilige, duurzame en betaalbare energie.'

Zonneboeren

Maar gaswinning is niet de enige bedreiging voor het Groene Hart. Het gebied zakt namelijk al eeuwen, zelfs nu er nog geen

foto archief Sandra Beckerman

boor in de grond is gezet. Het is het gevolg van de zogeheten inklinking van veengrond. Door het waterpeil laag te houden om het land te kunnen gebruiken en bewerken droogt het veen uit. Veen dat droog staat komt in contact met zuurstof en sterft daardoor af. Hierdoor klinkt het veen in en komt er tevens CO2 vrij. SP-Statelid Frank Johan Hoogendam lanceerde een innovatieve oplossing voor

het probleem: een proef met een hoger waterpeil en 'zonneboeren'. Deze boeren hebben naast gewassen ook zonnepanelen in de wei staan. Hoogendam: 'Door boeren in het Groene Hart de kans te bieden op een alternatieve bron van inkomsten, kunnen we de vicieuze cirkel van een laag waterpeil en zakkend veen doorbreken.' Een ruime Statenmeerderheid steunde het voorstel van Hoogendam.

> NOBELPRIJS VOOR ANTI-KERNWAPENCAMPAGNE

De internationale campagne tegen kernwapens (ICAN) heeft de Nobelprijs voor de Vrede gekregen. De Nederlandse vredesorganisatie PAX speelt een belangrijke rol in ICAN, dat de afbouw van het wereldwijde kernarsenaal nastreeft. Voormalig SP-Kamerlid Krista van Velzen heeft veel betekend voor de campagne, die voorlopig uitmondde in een Internationaal Verdrag voor het Uitbannen van Kernwapens, dat deze zomer is aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Gefeliciteerd ICAN, PAX, Krista en u (als u een handtekening heeft gezet) met deze welverdiende Nobelprijs!

 Een interview met Krista van Velzen hierover in de Tribune van september 2014: sp.nl/ZUJ

foto Rob Voss

2014, Den Haag: Krista van Velzen vraagt aandacht voor kernwapens bij het Binnenhof.

> BLOEIEND VERZET IN GRONINGEN

foto Diederik Olders

Van het nieuws over de gaswinning uit Groningen word je niet vrolijk. Ingestorte huizen, radeloze mensen en afbrokkelende sociale verbanden. Terwijl de regering niets doet en vooral het gaswinningsbedrijf steunt om zo veel mogelijk winst te maken en zo weinig mogelijk schadevergoeding te betalen.

Positieve reacties

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman komt uit Groningen. Zij vecht al jaren voor erkenning van de problemen en voor een eerlijke behandeling van de Groningers: 'Dat doe ik door het verhaal van de mensen die de grond onder hun bestaan verliezen

foto Anjo de Haan

naar Den Haag te brengen.' Om de mensen die dagelijks moeten vechten voor rechtvaardigheid een hart onder de riem te steken, bedacht Sandra een actie, Bloeiend Verzet: 'Ik opperde het tijdens een televisie-interview. Toen kreeg ik zo veel positieve reacties van mensen uit Groningen en de rest van Nederland, dat ik besloot dat we het maar groot aan moesten pakken.'

Bloeiend monument

Door heel het land verkochten SP'ers en andere mensen die de Groningers willen steunen bloembollen. Zodat er een groot bloeiend monument in Groningen komt;

> VEENENDAALSE SP VECHT VOOR STADSSTRAND

Afgelopen zomer vond er in Veenendaal een strijd plaats om het strand. Ligt Veenendaal aan zee? Niet echt, 'het stadsstrand' is namelijk een klein stukje aangelegd groen met klimtoestellen dat regelmatig in gebruik is als evenemententerrein. Kleine muziekfestivals, volleybaltoernooien; de Veenendalers komen er graag. De gemeenteraad wil deze groene ontmoetingsplek gaan bebouwen. De SP kwam in actie toen een vergunning voor een mooi evenement door de gemeente werd geweigerd; een handtekeningenactie kon op massale steun rekenen – bijna 11.000 handtekeningen maar liefst; het grootste aantal ooit in Veenendaal. Erna Scholten, zelf geen SP-lid, ging deur aan deur bij de flats in de omgeving: 'Dit stadsstrand ligt in het hart van Veenendaal en de Veenendalers.'

Na acties van een schare actievelingen op de trappen van het gemeentehuis, ge-

foto Maurits Gemmink

steund door SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar, en wat parlementair getouwtrek in de gemeenteraad bleek de druk van de

Erik Ottink krijgt de zilveren tomaat van afdelingsvoorzitter Baukje Hiemstra.

acties eind oktober succes te hebben. Er is nu steun in de gemeenteraad voor gedeeltelijk behoud van het stadsstrand – zo'n driekwart ervan. De SP zal uiteraard blijven strijden voor volledig behoud, maar viert ook het voorlopige succes.

De zilveren Tomaat

Het actiesucces werd onder meer gevierd met een zilveren tomaat; een onderscheiding voor mensen die zich lokaal in de SP onderscheiden. Afdelingsvoorzitter Baukje Hiemstra speldde de onderscheiding op bij Erik Ottink, als waardering voor zijn enorme inzet, ook bij deze succesvolle actie.

foto Diederik Olders

een monument dat het gelijk en de volharding van de Groningers onderstreept. Milieudefensie steunde de actie, onder andere door het aantal bloembollen dat verkocht was, te verdubbelen.

Op 11 november was het dan zo ver. In de meest noordelijke gemeente van Groningen, Eemsmond, plantten mensen uit heel het land 17.500 bloembollen, als symbool van hoop, in de grond. Om duidelijk te maken dat daar voor Groningers niet alleen narigheid uit voortkomt. En om te laten zien dat het verzet tegen de asociale behandeling van Groningers in volle bloei staat.

> WORSTENMAKERS WINNEN

De Unox soep- en worstenfabriek in Oss wordt verkocht aan vleesverwerkingsbedrijf Zwanenberg. De medewerkers staakten in november, omdat de overgangsregeling heel slecht dreigde te worden. Voormalig SP-voorman Jan Marijnissen werkte ooit ook in de worstenfabriek en drukte de stakers op het hart vooral vol te houden. Hun strijd is deel van

een grote strijd tegen de macht van het kapitaal, aldus Marijnissen. En ze hebben gewonnen. Vijf jaar werkzekerheid, compensatie van pensioenen en een eenmalig bedrag waardoor ze er niet op achteruit gaan. De leden van FNV Voedingsindustrie hebben ingestemd en de stakers kunnen met een gerust hart weer aan het werk.

foto Ruud Rogier©

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

Geen uitverkoop natuur

Op voorstel van de SP gaat de gemeente Assen alsnog het Asserbos en andere natuurterreinen niet verkopen. Het college wilde ruim 400 hectare natuur in de verkoop doen.

Banen voor vijftigplussers

Mede door de campagne van SP-wethouder Arjan Vliegthart tegen vooroordelen bij werkgevers over oudere werkzoekenden, heeft de gemeente Amsterdam dit jaar al meer dan 700 vijftigplussers vanuit de bijstand aan betaalde banen geholpen.

Voedselbank kan door

Het zag er somber uit voor de voedselbank in de gemeente Nissewaard; daarom trok de SP aan de bel. Resultaat: de gemeentelijke bijdrage werd verhoogd en de voedselbank gered.

Meldpunt schimmel

Als gebrekkig woningonderhoud tot onder meer schimmel leidt, heb je als huurder allerlei rechten. Maar de procedures zijn niet makkelijk en daarom gaat Amsterdam een gemeentelijk meldpunt inrichten. SP tevreden, huurders tevreden.

Volkstuinjes op groen

In Rotterdam blijven volkstuinjes betaalbaar voor mensen met een kleine beurs. En overnachten op verblijfstuinen blijft mogelijk. De SP stopte de aanval van het stadsbestuur op de volkstuinjes, en heeft plannen voor toekomstbestendige volkstuinjes.

Garantie woongroepen

Te vaak zijn woningzoekenden aangewezen op huisjesmelkers. Woongroepen zijn dan een solidair en betaalbaar alternatief. In Nijmegen maakt een gemeentelijke garantstelling het voor woonverenigingen makkelijker om een huis te kopen, dankzij SP en GroenLinks.

Glasheldere keuzes

Volgens de wet valt het schoonmaken van de buitenboel niet onder de thuiszorg. Boxtelse SP-wethouder Eric van den Broek laat zich niet remmen door zulke regeltjes en lanceert een voucher voor de glazenwasser.

Van de baan

In de strijd tegen de golfbaan in de natuur bij de abdij Rolduc voerde de SP Kerkrade allerlei acties, zelfs een open brief aan de paus. Met succes: de golfbaan is uit het bestemmingsplan.

Plek voor jongeren

Dat jongeren een plek verdienen om samen te komen spreekt voor zich, maar dat is lang niet overal geregeld. De Nijmeegse SP zorgde voor extra geld voor nieuwe jongerenvoorzieningen in Tolhuis en Zwanenveld.

Mantelzorg-vriendelijk

De gemeente Weert zit in de top drie van Limburgs 'meest mantelzorg-vriendelijke gemeenten' van het Platform Mantelzorg. Voor SP-wethouder Paul Sterk een stimulans 'om door te gaan op de ingeslagen weg'.

Ieder de helft

Tijdens de 'Schone Maas'-actie haalde de Genepse SP 300 euro op. De partij koos twee goede doelen uit en afdelingsvoorzitter Ruud Geraeds schonk de plaatselijke gehandicaptenorganisatie en de kindervoerderij ieder de helft.

Speelgoed- en kledingbonnen

Meer Groningse kinderen die in armoede opgroeien krijgen een speelgoed- of kledingbonn. De bonnen waren al een initiatief van de SP. Nu is dankzij de SP de leeftijdsgrens verruimd en de waarde verhoogd.

Loempiakraam mag blijven

De loempiakraam ‘paste niet meer in het straatbeeld’. Onzin, vonden omwonenden én Rotterdams SP-raadslid Burak Yildiz. Na een voorstel van Yildiz hoeft de familie Pham haar zaak toch niet na 30 jaar op te doeken.

Peuteropvang

Het Amsterdamse college gaat voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen de eigen bijdrage voor peuteropvang vergoeden. ‘Peuteropvang is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Gelijke kansen voor elk kind’, vindt de SP.

Geen boete medisch afval

Het Veenendaalse stadsbestuur wilde de inzamelingskosten voor medisch afval verhogen. Onrechtvaardig voor chronisch zieken, vindt de SP. Samen met andere partijen stak de fractie er een stokje voor in de gemeenteraad.

Slachtoffer niet gestraft

Geen extra kosten meer bij vermissing en diefstal van een rijbewijs. Dit SP-voorstel is aangenomen in de Meppelse gemeenteraad. Fractievoorzitter Xander Topma is blij: ‘Die boete was een dubbele straf.’

Bieb in alle kernen

Alle kernen van Lingewaard zijn weer voorzien van een bibliotheek. Het is het resultaat van een gezamenlijk voorstel van SP, PvdA en CDA. Op 26 oktober werd de bieb in Haalderen geopend.

Wijk blijft groen

Bewoners van de wijk Bottendaal in Nijmegen willen graag dat de spoorkuil, waar geregeld buurtactiviteiten worden georganiseerd, groen blijft. SP-wethouder Bert Velthuis staat aan hun kant en betreft de bewoners bij de inrichting.

Gratis fietsenstalling

In Weert is op voorstel van de SP de bewaakte fietsenstalling in de Hegstraat eindelijk weer gratis. Eerder redde de SP met een handtekeningenactie de stalling.

Extra geld voor zwemles

Zwemles is in een waterrijk land als Nederland een must, maar voor vluchtelingen vaak niet betaalbaar. In Borne regelde de SP voor deze én andere arme gezinnen een tegemoetkoming in de kosten.

Meldpunt zorgfraude

Omdat gedupeerden van pgb-fraude van het kastje naar de muur werden gestuurd, trok de SP Arnhem aan de bel. Met succes: de gemeente gaat nu een centraal meldpunt zorgfraude instellen.

Beginspraak in Boxtel

De Boxtelse SP-wethouder Eric van den Broek betreft bewoners in een vroeg stadium bij gemeentelijke projecten: ‘beginspraak’. Zo ontdekte hij dat omwonenden een geplande skatebaan niet zagen zitten, en blies het plan af.

Betaalbaar bouwen

In Wijk bij Duurstede zijn sinds 2010 dankzij SP-wethouder Jan Burger 500 betaalbare huur- en koopwoningen bijgebouwd. Zijn opvolger Jeroen Brouwer heeft een pact gesloten met een woningstichting voor nog eens 300 extra woningen.

Asbestcentrum Limburg

Na decennialange SP-acties wordt in Limburg onder SP-gedeputeerde Daan Prevoo voortvarend werk gemaakt van asbestverwijdering. Goed voor volksgezondheid, milieu en werkgelegenheid: in Horst aan de Maas is een opleidingscentrum voor asbestsaneerders geopend, Asbestcentrum Limburg.

IN MEMORIAM: PAUL PETERS

Paul Peters uit Oss is op
20 november 2017 overleden.

SAMEN MET JULES IDING en Jan Marijnissen behoorde hij in Oss tot de SP'ers van het eerste uur. Hij was vooral de doener, en organisator van tal van acties en evenementen.

Vanwege zijn organisatietalent en gevoel voor sfeer, beeld en inhoud kwam hij in dienst bij de landelijke partij. Hij stond aan de basis van landelijke congressen, leden-dagen en alle grote evenementen. Paul speelde achter de schermen de regierol, met oog voor alle kleine details. Daarnaast was hij een fantastische collega, een gewone jongen, die met een sjekkie in de hand zorgde voor de puntjes op de i. Een van zijn motto's was: 'Ik loop niet voorop met een megafoon en een spandoek. Ik zorg liever dat die megafoon het doet.'

In Oss stond hij aan de basis van bekende jaarlijks terugkerende evenementen als de Tribuneloop, de uitreiking van de Kinderlintjes, het culturele evenement Het Vierde Beeld en het roemruchte maandelijks politiek café Zout. Landelijk was hij organisator van de Mandela-Tour, de tour Nederland in Tweeën en de verschillende edities van festival Tomaat.

Daarnaast was Paul een kundig fotograaf, met oog voor wat hét beeld van een actie zou moeten zijn. Zijn foto's versterkten de kracht van menig actie – in Oss en landelijk. Vanwege die verdienste heeft het partijcongres de Paul Peters Prijs voor sociale fotografie ingesteld.

Hoewel hij vaak achter de schermen opereerde, trad hij ook politiek op de voorgrond. Zo was hij 28 jaar raadslid in Oss, waarvan 6 jaar als fractievoorzitter, en was hij van 2008 tot 2015 lid van het landelijk partijbestuur.

Vier jaar geleden werd duidelijk dat hij ongeneeslijk ziek was. Het typeert Paul hoe hij daarmee omging: 'Ik sta het mezelf niet toe te blijven hangen in wat ik nu allemaal ga missen en hoe erg het allemaal is. Veel liever kijk ik wat ik heb gehad, welke mooie dingen ik heb meegemaakt. En het is belangrijk om leuke dingen te doen en in beweging te blijven.'

Paul heeft zich onafgebroken en tot op het laatst met hart en ziel gegeven voor de SP, samen met anderen werkend aan een betere wereld.

We moeten een fijne en bijzondere collega, kameraad en een warm mens missen.

We wensen zijn kinderen en familie heel veel sterkte. Paul is 62 jaar geworden. •

foto archief Marcel Molle

Hans van Leeuwen, Paul Peters en Marcel Molle (vlnr) bij de ondertekening.

NAAM PAUL PETERS VEREEUWIGD IN FOTOPRIJS

In februari wordt de eerste Paul Peters Prijs uitgereikt. Het initiatief hiervoor is genomen door de SP, die aansluiting zocht en vond bij de Stichting de Zilveren Camera. ‘Paul was bij uitstek de man met een scherp oog voor sociale omstandigheden.’

HIJ KON NOG WEL AANWEZIG zijn bij de ondertekening van het contract, maar de uitreiking van de naar hem vernoemde prijs voor sociale fotografie zal Paul Peters niet meemaken. ‘Hoe bescheiden Paul ook was, dat zijn naam op deze manier zal voortleven, verraste hem en vervulde hem met trots’, zegt Hans van Leeuwen, een van de initiatiefnemers. Op het SP-congres in januari van dit jaar is de Paul Peters Prijs ten doop gehouden. Nadien ontstond contact met Stichting de Zilveren Camera, die jaarlijks de belangrijkste prijzen voor fotojournalistiek in ons land toekent. Intensief overleg leidde uiteindelijk tot een samenwerking tussen de Zilveren Camera en de SP. Het speciale Paul Peters Fonds maakt gebruik van de infrastructuur van de Zilveren Camera. Marcel Molle, voorzitter van de Zilveren

Camera: ‘Wij willen zowel in de lengte als de breedte groeien en de Paul Peters Prijs sluit mooi aan bij onze doelstellingen. Er worden prijzen in negen categorieën verdeeld, van nieuws tot documentaire en van sport tot cultuur. Daar komt dus nu de sociale fotografie bij, in de vorm van de Paul Peters Prijs. Overigens kunnen deelnemende fotografen daarvoor niet apart inzenden. Onze jury zal uit alle inzendingen, mits de deelnemers daarmee instemmen, een voorselectie maken, het kaf van het koren scheiden, en vervolgens is het aan de jury van het Paul Peters Fonds om de beste en meest aansprekende serie of reportage eruit te pikken.’ De winnaar mag rekenen op een geldbedrag van 2500 euro, plus een opdracht voor datzelfde bedrag. De voor de Paul Peters Prijs genomineerde foto’s kunnen ook in het

Zilveren Cameraboek en de ‘reizende’ overzichtsexpositie worden opgenomen.

De Zilveren Camera bestaat in 2018 zeventig jaar. Het aantal fotografen dat materiaal inzendt, komt uit op rond de 600, die met elkaar goed zijn voor tussen de 11.000 en 12.000 te beoordelen foto’s. Marcel Molle: ‘Wij willen elk jaar de stand van zaken in de fotojournalistiek opmaken en doen dat met een representatieve steekproef. De Paul Peters Prijs maakt het allemaal nóg relevanter.’

Het Paul Peters Fonds stelt vast dat de fotografie weliswaar een democratisch medium is geworden, maar dat voor echte kwaliteit nog altijd vakmanschap is vereist. Omdat bij alle nieuwe ontwikkelingen de sociale fotografie is ondergesneeuwd, evenals trouwens de onderzoeksjournalistiek, moet de Paul Peters Prijs dit genre nieuw leven inblazen. Hans van Leeuwen: ‘Dat dit gebeurt met Paul in onze gedachten schenkt ons voldoening en biedt houvast. Paul was bij uitstek de man met een scherp oog voor sociale omstandigheden en voor mensen die de daad bij het woord voegen en zich inzetten voor een rechtvaardige en solidaire samenleving.’ En meer persoonlijk: ‘Paul was de betrouwbare en loyale organisator van evenementen, congressen, ledendagen, noem maar op. Ik heb jarenlang nauw met hem samengewerkt. Ik leerde Paul in 1990 kennen en ik kan wel zeggen dat ik mijn beste vriend heb verloren.’

Eind 2013 werd bij Paul Peters een ongeneeslijke ziekte vastgesteld. Hij ontving voor zijn onschatbare verdiensten de Gouden Tomaat. Hans van Leeuwen: ‘Paul was niet alleen de stille kracht van de SP, hij heeft vanaf begin jaren zeventig alles rond de SP gefotografeerd. Hij zag zichzelf niet zozeer als een fotograaf, ook al heeft hij een opleiding gevolgd, maar als iemand die met de camera registreerde, die talloze momenten vastlegde. Hij leverde zo een heel bijzondere en wezenlijke bijdrage aan de geschiedschrijving van de SP. In ons archief zitten duizenden foto’s van Paul. Ik zal ook nooit zijn gevoel voor esthetiek vergeten. Samen hebben wij ons partijkantoor in Amersfoort ingericht. Paul zag geen detail

over het hoofd. Dat sprak mij als beeldend kunstenaar natuurlijk enorm aan, we zaten op één lijn.'

Fotografen die kans willen maken op de Paul Peters Prijs doen dat met sociaal geëngageerde fotografie. Ze kunnen zich onderscheiden door onderwerpkeuze, vorm, werking en intentie, door het in beeld brengen van maatschappelijke betrokkenheid, de strijd tegen onrecht en voor hoopvolle oplossingen. Marcel Molle: 'De foto's moeten getuigen van urgentie.' Hans van Leeuwen: 'Een willekeurig voorbeeld. Op zichzelf staande foto's van studentenhuizen zijn niet interessant, dat worden ze pas als ze de praktijken van een huisjesmelker blootleggen.' •

tekst: Robin Bruinsma

Een kleine greep uit de collectie van foto's gemaakt door Paul Peters.

> KOX: 'HERSTEL DIALOOG MET RUSLAND'

foto archief Tiny Kox

Tiny Kox sprak in Moskou tijdens een internationale bijeenkomst in Moskou van linkse politieke partijen en bewegingen over het respecteren van mensenrechten.

SP-senator Tiny Kox vindt het hoog tijd om de politieke dialoog tussen Rusland en de rest van Europa te herstellen. Kox pleitte hiervoor tijdens een internationale bijeenkomst in Moskou van linkse politieke partijen en bewegingen: 'Rusland kan uiteindelijk niet zonder Europa. En Europa heeft Rusland hard nodig in de grote kwesties van deze tijd.' Kox was in Sint-Petersburg en Moskou vanwege de herdenking van de Russische Revolutie – dit jaar 100 jaar geleden. Hij riep links Europa op om pal te staan voor democratische, burgerlijke en sociale mensenrechten: 'Die zijn allemaal keurig opgeschreven in bindende verdragen van de Raad van Europa. Alle Europese landen moeten die

fundamentele rechten en vrijheden van het Europees Mensenrechtenverdrag en het Europees Sociaal Handvest respecteren. Van Rusland tot Portugal en van IJsland tot Turkije. In de praktijk worden die rechten echter keer op keer bedreigd door autoritaire regeringen, grote multinationals, kortzichtige nationalistes en gevaarlijke fascistes.' Kox leidt in de Raad van Europa de fractie van Verenigd Links. In gesprekken met leidinggevende Russische parlementariërs riep hij op tot een herstel van de politieke dialoog tussen Rusland en de rest van Europa: 'De tijden zijn te gevaarlijk om niet met elkaar te praten. Daar komt alleen maar ellende van.'

> STUUR KERNCENTRALES MET PENSIOEN

De kerncentrales bij Doel en Tihange zijn onveilig. Maar ze draaien door, onder andere door pensioengeld. ABP, Metaal en Techniek, Zorg en Welzijn, Bouw: allemaal pensioenfondsen die flink beleggen in de eigenaar van de centrales, het bedrijf Engie. De SP werkt samen met andere organisaties om *Tihange met pensioen* te sturen. De boodschap aan onze pensioenfondsen is: dwing Engie de kerncentrales te sluiten of trek je investering terug! U kunt meedoen door:

- een bericht aan uw pensioenfonds te sturen via stuurthangemetpensioen.nl
- mee te protesteren op 23 december in Heerlen. Stuur als u mee wilt een e-mail aan hleeman@sp.nl en u krijgt meer informatie; ook over de voorbereidingsdag op 9 december.

foto Sandra Beckerman

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EUROPESE VERKIEZINGEN IN 2019 WORDEN EEN ECHE STRIJD

Onlangs werd de communicatiestrategie bekend die ambtenaren van het Europees Parlement hebben ontwikkeld voor de Europese verkiezingen die in mei 2019 worden gehouden. De plannen zijn allemaal nogal geheimzinnig want ze worden besproken in het Bureau van het EP, zeg maar een soort presidium. En die documenten zijn niet openbaar. Toch lekte het stuk uit en nu kan iedereen zien wat ons te wachten staat – als we niet uitkijken.

In eerdere discussies over dit onderwerp heb ik steeds opgeroepen dit keer eens niet te zenden, maar te luisteren – en dan vooral

naar al die mensen die niets moeten hebben van de Europese Unie. Waar richt hun kritiek zich op? En zouden ze op onderdelen soms gelijk kunnen hebben? Het leek me verfrissend als 'Brussel' op die manier eens uit de bubbel zou kunnen ontsnappen.

Helaas kiezen de ambtenaren voor een heel andere strategie: we moeten volgens hen bondgenoten zoeken, vooral jongeren, die van de EU houden. Zij kunnen dan strijden tegen de Eurokritische stemmen in de samenleving. Het staat er echt: het wordt een strijd.

Wat mij betreft maken we er dan ook een echte strijd van. Binnen het Europees Parlement zal ik blijven vechten voor een einde aan de arrogantie die er in de bubbel heerst. En erbuiten moeten we als SP met ons alternatief komen, voor Europese samenwerking die stoelt op wat mensen willen en zonder dictaten vanuit Brussel. Die strijd gaan we winnen, want wij luisteren wel naar gewone mensen.

 [Bekijk hier het uitgelekte stuk: sp.nl/ZUX](http://sp.nl/ZUX)

foto Suzanne van de Kerk

LINKSVOOR **‘IK ZIT NU HOOG EN DROOG’**

Johan van der Veen (64) is organisatiesecretaris van de SP Deventer. Als middelbare scholier maakte hij een geschiedeniscriptie over het marxisme, wat hem in contact bracht met nazaten van linkse verzetsstrijders. Na een onderwijscarrière vond hij tijdens zijn pensioen weer tijd voor de geschiedenis van links. Hij is lid van de werkgroep Vergeten Verzet Deventer: ‘Wij willen de verhalen vertellen van mensen die de goede kant kozen en daarvoor werkelijk alles op het spel hebben gezet.’

› Wanneer werd je lid van de SP?

‘Na mijn pensionering, ongeveer een jaar geleden. Ik dacht: ik zit nu hoog en droog, maar er zijn zoveel mensen die het minder goed getroffen hebben. Het neoliberalisme is een grote kwaal – zelfs in het onderwijs. De SP is de enige partij die dat consequent aan de kaak stelt.’

› Wat brengt de kapitalist in jou naar boven?

‘Ik ben gek op boeken. Op dit moment lees ik vooral wetenschappelijke boeken over de Tweede Wereldoorlog. Ik werk zelf ook aan een boek, over Deventer in de periode van 1919 tot 1950, waarin linkse verzetsstrijders een belangrijke plaats krijgen. Ik interview hun kinderen en kleinkinderen, duik in de archieven en stel zo van elk van hen een biografie samen.’

› Hoe kwam je daar zo op?

‘Sinds ik als scholier een scriptie schreef over het marxisme, ben ik in de linkse verzetsstrijders in Deventer geïnteresseerd. Hun verhalen zijn nooit verteld. In de

oorlog kozen ze de goede kant en daarvoor zetten ze alles op het spel. Velen moesten het zelfs met hun leven bekopen. Degenen die het overleefden, konden daarna vaak niet eens een reguliere baan krijgen. Zij waren meteen verdacht, vanwege de Koude Oorlog. Die mensen verdienen eerherstel, daar houd ik me zoal mee bezig.’

› En met actie voeren.

‘Zeker. In de afdeling natuurlijk, maar ook op het gebied van pensioenen. Ik organiseer bijvoorbeeld acties om het manifest *Red ons Pensioenstelsel* meer bekendheid te geven. Het is moeilijk om jongeren hierop te mobiliseren, omdat die vaak zzp’er zijn en niets geregeld hebben. Maar juist dan moet je er aandacht aan besteden.’ ●

DIERBARE KAMERADEN

Elk jaar ontvallen ons weer geliefde kameraden. Gaat het om bekende strijdmakkers die landelijk van zich deden spreken, dan lezen of horen we er snel genoeg over. Maar minstens even dierbaar zijn ons degenen die lokaal opereerden en op hun heel eigen manier de mensen om hen heen wisten te inspireren. Een paar voorbeelden, als ode aan al die andere voor de meesten minder zichtbare strijders voor het socialisme.

tekst Rob Janssen

foto archief Henk van der Wal

foto Jan Oechies

foto Koen Tornij

PIONIEREND ECHTPAAR

IN DE REGIO EINDHOVEN was het tweetal een begrip in linkse kringen: het echtpaar **Heinz** en **Ria Minten**. Dat was al zo voordat ze in 1977 bij de SP kwamen. Tot die tijd waren ze actief bij de PSP (de Pacifistisch Socialistische Partij, die later in GroenLinks opging). Bovendien was Heinz regiobestuurder bij de vakbond en daarin kreeg hij na verloop van tijd zoveel mensen warm voor de SP, dat die bondsafdeling in de volksmond 'de bond van Minten' ging heten. Samen droegen Heinz en Ria bij aan het ontstaan van de SP in de regio Eindhoven, met Valkenswaard als thuisbasis. Ook zetten ze een succesvolle Hulpdienst op. 'Heinz had bovendien een timmerwerkplaats en in verkiezingstijd vervaardigde hij stevige verkiezingsborden waarop de tomaat er letterlijk goed op stond in de omgeving', herinnert kameraad Henk van der Wal uit Eindhoven zich: 'Ook nam hij de verbouwing van het SP-afdelingspand in Eindhoven voor zijn rekening.' Heinz Minten, geboren in 1929, overleed op 10 februari; de twee jaar jongere Ria enkele dagen later. Beiden na een kort ziekbed.

MENSENKENNIS

HIJ WAS ECONOMO en in de jaren negentig wethouder, namens de VVD nog wel. Maar toen hij met SP-wethouder Jan Burger in aanraking kwam, stapte **Gerard Minaar** over naar de SP. Dat was toen het ging om de vernieuwing van het sportpark Langbroek, gemeente Wijk bij Duurstede. Dat sportpark en sportvereniging SVL waren zijn lust en zijn leven en in Jan Burger had Gerard Minaar een goede bondgenoot. En andersom ook. Tijdens de raadsverkiezingen van 2014 trad hij op als lijstduwer voor de SP, hetgeen behoorlijk opzien baarde. 'Deze partij luistert naar de mensen en zet zich in voor de belangen van de inwoners van ons dorp. Dat heb ik in de praktijk mogen ervaren. De laatste jaren heb ik al SP gestemd en nu ben ik graag lijstduwer', legde hij uit. 'Gerard was een verbinder, hij kon sporters én SP'ers inspireren en motiveren', zegt Jan Oechies, SP-fractievoorzitter in Wijk bij Duurstede: 'Met hem hebben we een wijs lid verloren dat veel kennis had. Vooral mensenkennis.' Tijdens de verkiezingen in 2014 werd de SP de grootste in 'Wijk'.

ALLES EN ALTIJD

HELEMAAL, ALLES EN ALTIJD. Die woorden typeren de ruim veertigjarige inzet van **Netty Meijer** uit Nijmegen. Ze gaf zich helemaal, ze deed alles, ze was er altijd. In de beginjaren van de SP ging ze met de Tribune langs de deuren. Later deed ze mee aan buurtonderzoeken, gaf ze leiding aan de Tribunevouwploeg, was ze op straat stevast het eerste aanspreekpunt tijdens acties en campagnes en toerde ze ook nog eens door de regio om nieuwe afdelingen op weg te helpen. Een van die afdelingen was Boxmeer, waar Netty een groep activisten onder wie Emile Roemer de kneepjes van het vak leerde. In 2014 spelde Roemer haar nog de Zilveren Tomaat op. Na een kort ziekbed overleed ze op 82-jarige leeftijd op de laatste dag van 2016. Tijdens haar crematie op 7 januari klonk *Een mens is meer*. 'Netty hield van de SP en iedereen binnen de SP hield van Netty', zei de Nijmeegse SP-voorman Hans van Hooft jr.

RESPECT GEVRAAGD

Ik leef al ruim 57 jaar met een motorische beperking en dit heeft mij geïnspireerd om voor mensen met een beperking op te komen. Want deze mensen lopen nog veel te vaak tegen onbegrip en respectloos gedrag aan. Zoals de opmerking 'daar heb je weer zo'n gehandicapte, die kosten alleen maar geld en doen niets terug voor de maatschappij'. Ook loop ik vaak tegen onbegrip aan bij het doen van boodschappen. Vooral bij de kassa, als ik de boodschappen weer wil inpakken en afrekenen. Dan ben ik klanten die direct achter mij in de rij staan te langzaam en wordt er vaak met het winkelwagentje tegen mijn benen gedrukt. Ik ben dus met een project bezig om dit gedrag hopelijk te veranderen en meer respect en begrip te kweken. Dit doe ik

door middel van het schrijven van een blog en een Facebookgroep genaamd 'gevraagd meer respect en begrip voor mensen met een beperking'.

Theo Galgenbeld, Nijverdal

WAPENS WEG

In de Tribune van november 2017 preees Jan Willem van Leenhoff onze partij omdat zij zich inzet om de campagne voor een volstrekte verwerping van de nuclearisering van wapenarsenalen tot een succes te maken. Er is een lange weg te gaan om dat succes te bereiken. Nog moeilijker zal het zijn om helemaal te breken met oorlog en wapens. Er wordt veel geschreven en geweeklaagd over allerlei wereldproble-

men. Naar mijn mening gaat bijna iedereen voorbij aan de grootste oorzaak van de ellende in de wereld, het militair-industrieel complex waarvoor president Eisenhower al waarschuwde bij zijn afscheid. Een enkele keer wordt op indringende en schokkende wijze de werking van het militair-industrieel complex aan de kaak gesteld. Je voelt woede en je wilt de moed om het te veranderen. De moed die een aantal onderzoeksjournalisten en ex-militairen als klokkenluiders hebben opgebracht. Het wachten is nu op aanhoudende onthullingen door meer vasthoudende onderzoeksjournalisten. Hopelijk komen er na de Panama Papers en de Paradise Papers ook nog eens de Pentagon Papers. Met 70 miljoen vluchtelingen in de wereld, tienduizenden doden, vernietigde infrastructuur, ongekende opbouw van haat en 1800 miljard dollar defensiebudget per jaar in de wereld, wordt het langzamerhand tijd om te erkennen dat geweld en oorlog geen geschikte middelen meer blijken te zijn voor het bereiken van welke menswaardige doelen dan ook.

Rob Groen, Den Haag

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

SP DUOGRAM – WINTERPUZZEL 2017

De SP 'Duogram' Winterpuzzel bestaat uit twee delen: (I) Omvormer (**Om**) en (II) Systeemraadseel (**Sr**).

In de **Om** vindt u ongeveer de helft van de oplossing. Zet de letters die u in de met rode letters aangegeven vakjes van deze puzzel vindt in de overeenkomstige vakjes van de horizontale balk van het **Sr**. De acht vragen

van het **Sr** leveren de overige letters van de Totaaloplossing.

Het **Sr** betreft gevarieerde IT-begrippen die te maken hebben met bekende systemen. Groene vakjes scheiden woorden. Punctuatie telt als een vakje.

De gehele oplossing is het woord van zestien letters op de horizontale balk van het **Sr**. Wij wensen u een fijne tijd & veel puzzelplezier!

I OMVORMER

Alle aanwijzingen/hints voor de gezochte woorden vindt u in het diagram. Pijltjes wijzen naar het (hele) woord (hor/ver) waarvoor die aanwijzing geldt. Indien meerdere pijltjes/aanwijzingen naar hetzelfde vakje verwijzen gelden ze voor datzelfde woord. Een aanwijzing welke zowel in een kolom als rij staat (in deze puzzel: 'Zwart') wordt gebruikt voor beide gezochte oplossingen.

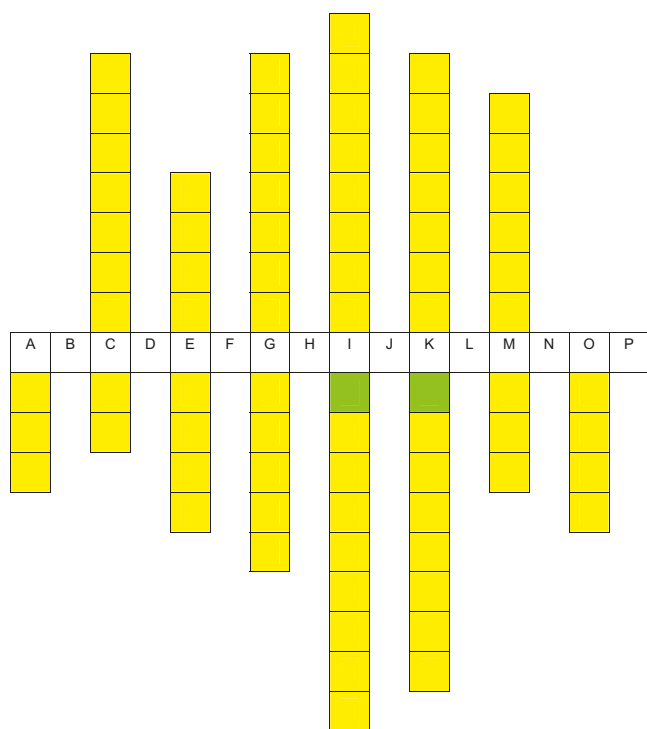
Voorbeelden: de aanwijzingen voor het eerste te vinden verticale woord (linksboven; 6 letters) zijn: 'Stad' en 'Syrië'. Verder zijn 'Mythen' en 'IJsland' aanwijzingen voor dezelfde horizontale 4-letter oplossing.

										D			
N	Proton Stad	←	Abel Mythen	Billy 1-2-3	→	Neutron Traag	←	Munt	Lugg nagg	→	Helper Schijf	→	
				IJs land				Ge wricht	→				B
	←	Syrië opname	←	(4,9) Zieke		←	Achter naam	←	V.S.	Caden us	→	†Berg AMC	→
	Goliath Boek	→	# (Afk.)	←	Vol tooid	←	20-1- 2017	←	Bilt en Staat			Volk V.S.	→
Kronie ken	↓		J	↓	Per soon	→	Achter naam						12+
↓	←	Ether 2,50	←	Christe lijk	←	Kas teel		Vree burg	→	Tale of a tub	→	Oud geld	↓
	←	Sans kriet	←	Schoon Deel 1		←	Land	←	Ensem ble; 8	Gierig		Wind Egypte	→
			H	←	Kerst man	Zwart			Verdi	→			↓
	Bolide Film		Per soon	To neel		Delfstof Afrika	←	Muziek Ruit	Hele naam	→	F	Tropen Kilt	→
	↓		↓	↓									↓

II SYSTEEMRAADSEL

Omschrijvingen

- A Hypertekst snel & beweeglijk door meer redacteurs? Alleen in Hawaï.
- C ICT systeem politie (g)een OpenTextBoek.
- E EenVandaag kon met '3333' aardig wat boxjes van kamerleden openen.
- G Zo lang na Y2K werd het ook wel eens tijd dat de belastingdienst een van zijn diverse overbodige computersystemen ging 'opruimen'.
- I Gaat de Onderwijsraad na bijna een eeuw van de boeken af?
- K Als een 'Rode Kruis van het Internet' helpen zij uw gegevens veilig te houden.
- M Ironie: voor uw mobieltjes werd de klassieke londense telefooncel omgebouwd tot Solarbox, en is nu een ...
- O Slagader als Landelijk Electronisch PatiëntenDossier.

OPLOSSINGEN NOVEMBER

Cryptogram

Horizontaal: 1) Katrol 5) Voornaam 6) Legerpost 7) Vis 9) Messentrekker 11)

Enen 12) Praatziek 14) Vaatwerk 15) Daluur 16) Inhoudsopgave 19) Mikpunt.

Verticaal: 1) Knoop in je zakdoek 2) Tongstrelend 3) Oman 4) Alleseter 5) Vrees 8)

Ideeënbus 10) Koe12) Paashaas 13) Adeldom 17) Gauw 18) Vet 0 (Veto).

De winnaar van november is Rimmert Hoekstra uit Harlingen.

Eervolle vermelding Imaginaire Woordenlijst - John Snoek: Kinderafvangnet - Spiraaltje, Ben Pegman:

Emissionair - Grootvervuiler, Els Lemmen: Smaldentkank - Kort geheugen

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 3 januari 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden?

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

